

ΕΡΓΟ:

"ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ
ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ (ΠΕΣΠΚΑ) ΣΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ"

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ 6 – ΠΑΚΕΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 6:

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΤΟΥ ΠΕΣΠΚΑ ΠΚΜ

ΑΝΑΔΟΧΟΣ:

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΕΔΡΑ ΕΝΩΣΗΣ:

Περικλέους 23 & Ήρας
15344, Γέρακας Αττικής
Τηλ.: 210 6105127/28
Fax: 210 6105138
Email: info@enviroplan.gr

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

ΣΥΜΒΑΣΗ: ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ (ΠεΣΠΚΑ) ΣΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

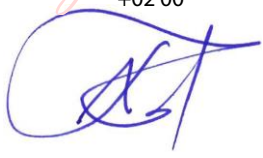
ΠΑΚΕΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 6 (ΠΕ 6): ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΣΜΠΕ ΤΟΥ ΠΕΣΠΚΑ ΠΚΜ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ 6

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2021

ΦΟΡΕΑΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ: ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
Διεύθυνση: 26^{ης} Οκτωβρίου 64, 54627, Θεσσαλονίκη

ΑΡΜΟΔΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΑ: Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων Π.Κ.Μ.

ΑΝΑΔΟΧΟΣ: ENVIROPLAN S.A. Consultants & Engineers ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ <u>Έδρα Ένωσης:</u> Περικλέους 23 & Ήρας, 15344, Γέρακας Αττικής Τηλ. 210 6105127/128 Fax: 210 6105138 Email: info@envioplan.gr	Για τον Ανάδοχο Ο κοινός νόμιμος εκπρόσωπος CHRISTOS TSOMPANIDIS Digitally signed by CHRISTOS TSOMPANIDIS Date: 2021.12.15 14:42:12 +02'00' ΤΣΟΜΠΑΝΙΔΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Signature Not Verified

Ψηφιακά υπογεγραμμένο από KONSTANTINOS
ΓΙΟΥΤΙΚΑΣ
Ημερομηνία: 2021.12.20 11:23:03 EET

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελ.

1 ΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ	1
1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
1.2 ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ/ ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΕΣΠΚΑ	1
1.3 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	2
1.4 ΆΞΟΝΕΣ ΔΡΑΣΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΕΣΠΚΑ & ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΣΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΠΚΜ - ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	19
1.5 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΣΕΝΑΡΙΩΝ	20
1.6 ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ	21
1.7 ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ	25
1.8 ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ.....	27
2 ΕΙΣΑΓΩΓΗ – ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	1
2.1 ΑΡΧΗ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ.....	1
2.2 ΑΝΑΔΟΧΟΣ ΣΜΠΕ.....	2
2.3 ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	3
3 ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΕΣΠΚΑ – ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΑΛΛΑ ΣΧΕΔΙΑ.....	1
3.1 ΣΥΝΤΟΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ.....	1
3.2 ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΕΣΠΚΑ.....	1
3.3 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΑΞΟΝΕΣ ΔΡΑΣΗΣ.....	2
3.4 ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΜΕ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	4
3.4.1 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΣΧΕΤΙΖΟΜΕΝΟΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ.....	4
3.4.2 ΛΟΙΠΟΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	8
3.5 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΈΧΟΥΝ ΛΗΦΘΕΙ ΥΠΟΨΗ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ	14
3.6 ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΜΕ ΑΛΛΑ ΣΧΕΔΙΑ Η ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ.....	15
3.6.1 ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΣΠΑ	15
3.6.2 ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΜΕ ΤΟ ΕΣΕΚ	16
3.6.3 ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΜΕ ΛΟΙΠΟΥΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΠΚΜ.....	17
3.6.4 ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΜΕ ΑΛΛΑ ΠΕΣΠΚΑ ΟΜΟΡΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ.....	22
4.ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΠΕΣΠΚΑ.....	1
4.1 ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	1
4.2 ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΩΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΩΝ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ	3
4.3 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΡΩΤΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ	22
4.4 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ	57
4.5 ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ	65
5 ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ	1
5.1 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ	1
5.1.1 ΜΗΔΕΝΙΚΗ ΛΥΣΗ (DO NOTHING SCENARIO).....	1
5.1.2 ΣΕΝΑΡΙΟ 1	3
5.2 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ	7
5.2.1 ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΕΘΝΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ	7
5.2.2 ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ	7
5.2.3 ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	8
5.2.4 ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ	8
5.3 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ	8
6 ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	1
6.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
6.2 ΚΛΙΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΒΙΟΚΛΙΜΑΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	1
6.2.1 ΚΛΙΜΑΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	1

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

6.2.2 ΒΙΟΚΛΙΜΑΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	16
6.3 ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΑ ΚΑΙ ΤΟΠΟΛΟΓΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	21
6.3.1 ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	21
6.3.2 ΤΟΠΟΛΟΓΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	28
6.4 ΓΕΩΛΟΓΙΚΑ, ΤΕΚΤΟΝΙΚΑ ΚΑΙ ΕΔΑΦΟΛΟΓΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	30
6.4.1 ΓΕΩΛΟΓΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	30
6.4.2 ΤΕΚΤΟΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	32
6.4.2.1 Τεκτονική	32
6.4.2.2 Σεισμικότητα	33
6.4.2.3 Υδρογεωλογία	36
6.4.3 ΕΔΑΦΟΛΟΓΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	38
6.5 ΥΔΑΤΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ	42
6.5.1 ΣΧΕΔΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΛΕΚΑΝΩΝ ΑΠΟΡΡΟΗΣ ΠΟΤΑΜΩΝ (ΣΔΛΑΠ)	42
6.5.1.1 Επιφανειακά Ύδατα	44
6.5.1.2 Υπόγεια Ύδατα	56
6.5.1.3 Μητρώο Προστατευόμενων Περιοχών (ΜΠΠ) Βάσει της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ	58
6.5.2 ΣΧΕΔΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΠΛΗΜΜΥΡΑΣ	69
6.6 ΧΛΩΡΙΔΑ, ΠΑΝΙΔΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	75
6.6.1 ΒΛΑΣΤΗΣΗ	75
6.6.2 ΧΛΩΡΙΔΑ - ΠΑΝΙΔΑ	80
6.6.3 ΔΑΣΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	82
6.6.4 ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	86
6.6.4.1 Περιοχές Δικτύου NATURA 2000	86
6.6.4.2 Καταφύγια Άγριας Ζωής	89
6.6.4.3 Υγροτοπικές Εκτάσεις	94
6.6.4.4 Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους	100
6.6.4.5 Εθνικά Πάρκα	102
6.6.4.6 Λοιπά Καθεστώτα Προστασίας	113
6.7 ΠΑΡΑΚΤΙΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	117
6.8 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ	127
6.9 ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ	138
6.9.1 ΟΙΚΙΣΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ	138
6.9.2 ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΥΠΑΡΧΟΥΣΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ ΓΗΣ – ΚΑΛΥΨΗ ΕΔΑΦΟΥΣ	141
6.9.3 ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΜΕΝΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ	145
6.9.4 ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΝΑΘΕΩΡΗΜΕΝΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΚΜ	153
6.10 ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	155
6.10.1 ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	155
6.10.2 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	163
6.10.3 ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	170
6.10.4 ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑ	178
6.11 ΥΠΟΔΟΜΕΣ	180
6.11.1 ΔΙΚΤΥΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	180
6.11.2 ΔΙΚΤΥΑ ΥΔΡΕΥΣΗΣ – ΑΡΔΕΥΣΗΣ	185
6.11.3 ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΥΓΡΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ	187
6.11.4 ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ	188
6.11.5 ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ	192
6.11.6 ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ	198
6.11.7 ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΥΓΕΙΑΣ	198
6.12 ΠΙΕΣΕΙΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	199
6.13 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	206
6.14 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΟΥ ΕΝΔΕΧΕΤΑΙ ΝΑ ΕΠΗΡΕΑΣΤΟΥΝ	211
6.15 ΠΙΘΑΝΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΠΑΡΑΜΕΤΡΩΝ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΜΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΕΣΠΚΑ	212
7 ΕΚΤΙΜΗΣΗ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	1
7.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

7.2 ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ	1
7.2.1 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ, ΠΑΝΙΔΑ ΚΑΙ ΧΛΩΡΙΔΑ	3
7.2.2 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΠΛΗΘΥΣΜΟ	6
7.2.3 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ.....	10
7.2.4 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΕΔΑΦΟΣ.....	11
7.2.5 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΑ ΥΔΑΤΑ	16
7.2.6 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑ	22
7.2.7 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΟΥΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΟΥΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ	22
7.2.8 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΑ ΥΛΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	23
7.2.9 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ	26
7.2.10 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΤΟΠΙΟ.....	27
7.2.11 ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ	28
7.3 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ.....	28
7.4 ΣΧΕΣΗ – ΑΛΛΗΛΟΕΞΑΡΤΗΣΗ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ.....	45
7.5 ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	46
7.6 ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ.....	48
7.6.1 ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ	49
7.6.2 ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ (MONITORING)	52
7.6.3 ΦΟΡΕΙΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ.....	56
8.ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ.....	1
8.1 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	1
8.2 ΣΤΟΧΟΙ ΣΧΕΔΙΟΥ – ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΑ ΣΕΝΑΡΙΑ.....	6
8.3 ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	7
8.4 ΟΡΟΙ, ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ.....	7
8.5 ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΩΝ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ.....	11
9 ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΕΚΥΨΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΤΗΣ ΣΜΠΕ.....	1
10 ΒΑΣΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΕΣ	1
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ:	
1 ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΡΩΤΟΤΗΤΑΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ	
2 ΧΑΡΤΕΣ ΤΡΩΤΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ	

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

1. ΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Πίνακας 1-1: Δείκτες αξιολόγησης αποτελεσμάτων εφαρμογής Μέτρων/ Δράσεων 28

2 ΕΙΣΑΓΩΓΗ – ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Πίνακας 2-1: Στοιχεία Αρχής Σχεδιασμού ΣΜΠΕ 1

3. ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΕΣΠΚΑ – ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΆΛΛΑ ΣΧΕΔΙΑ

Πίνακας 3-1: Βασικό θεσμικό πλαίσιο για την αντιμετώπιση της απειλής της κλιματικής αλλαγής.....4

4. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΠΕΣΠΚΑ

Πίνακας 4-1: Βασικά χαρακτηριστικά του έργου..... 2

Πίνακας 4-2: Βασικοί και παράγωγοι κλιματικοί δείκτες που χρησιμοποιήθηκαν στο πλαίσιο του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ
..... 3

Πίνακας 4-3: Μεταβολή μέσης θερμοκρασίας (°C) για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ
και χρονική περίοδο σε σχέση με την περίοδο αναφοράς 7

Πίνακας 4-4: Μεταβολή μέσης ελάχιστης θερμοκρασίας (°C) για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης
συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο σε σχέση με την περίοδο αναφοράς 8

Πίνακας 4-5: Μεταβολή μέσης μέγιστης θερμοκρασίας (°C) για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης
συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο σε σχέση με την περίοδο αναφοράς 8

Πίνακας 4-6: Μεταβολή βλαστητικής περιόδου (ημέρες ανά έτος) για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης
συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο σε σχέση με την περίοδο αναφοράς 10

Πίνακας 4-7: Μεταβολή ημερών ανά έτος με μεγάλο ή ανώτερο κίνδυνο δασικής πυρκαγιάς (FWI > 30) για
κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο σε σχέση με την περίοδο
αναφοράς..... 11

Πίνακας 4-8: Μεταβολή βροχόπτωσης (mm ανά έτος) για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων
ΑΦΘ και χρονική περίοδο σε σχέση με την περίοδο αναφοράς 12

Πίνακας 4-9: Μεταβολή αριθμού υγρών ημερών (βροχόπτωση < 1 mm) ανά έτος για κάθε σενάριο παγκόσμιας
εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο σε σχέση με την περίοδο αναφοράς..... 13

Πίνακας 4-10: Μεταβολή μέσης μέγιστης διάρκειας ξηρασίας (συνεχόμενες ημέρες με βροχόπτωση < 1 mm)
για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο σε σχέση με την περίοδο
αναφοράς..... 14

Πίνακας 4-11: Μεταβολή μέσης μέγιστης βροχόπτωσης 24ώρου (mm) ανά έτος για κάθε σενάριο παγκόσμιας
εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο σε σχέση με την περίοδο αναφοράς 17

Πίνακας 4-12: Μεταβολή μέσης μέγιστης βροχόπτωσης 48ώρου (mm) ανά έτος για κάθε σενάριο παγκόσμιας
εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο σε σχέση με την περίοδο αναφοράς 17

Πίνακας 4-13: Μεταβολή αριθμού ημερών με βροχόπτωση > 99ο εκατοστημόριο των τιμών της περιόδου
αναφοράς (ακραία βροχόπτωση), για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική
περίοδο 18

Πίνακας 4-14: Αριθμός ημερών με νυχτερινό παγετό (ελάχιστη θερμοκρασία < 0 οC), για κάθε σενάριο
παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο 19

Πίνακας 4-15: Μεταβολή μέσης ετήσιας χιονόπτωσης (%), για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης
συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο 20

Πίνακας 4-16: Μεταβολή αριθμού ημερών με χιονόπτωση, για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης
συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο 21

Πίνακας 4-17: Μεταβολή στάθμης θάλασσας, για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ και
χρονική περίοδο..... 21

Πίνακας 4-18: Εξεταζόμενοι τομείς της οικονομίας, του ανθρωπογενούς και φυσικού περιβάλλοντος της ΠΚΜ
..... 23

Πίνακας 4-19: Χρησιμοποιούμενοι κλιματικοί δείκτες για την ανάλυση της τρωτότητας ανά τομέα 34

Πίνακας 4-20: Εκτίμηση ευαισθησίας κάθε τομέα στις επιμέρους συνιστώσες της κλιματικής αλλαγής,
λαμβάνοντας υπόψη αντιπροσωπευτικούς δείκτες..... 38

Πίνακας 4-21: Χαρακτηρισμός βαθμού έκθεσης στις συνιστώσες της κλιματικής αλλαγής με βάση τις

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

μεταβολές αντιπροσωπευτικών δεικτών	42

5. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

Πίνακας 5-1: Κλίμακα αξιολόγησης επιπτώσεων εναλλακτικών δυνατοτήτων.....	9
Πίνακας 5-2: Αξιολόγηση των επιπτώσεων των εναλλακτικών δυνατοτήτων.....	10

6. ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Πίνακας 6-1: Θερμοκρασιακά δεδομένα, ανά δήμο της ΠΚΜ, για την περίοδο 1986 – 2005 (μέσες ετήσιες τιμές)	3
Πίνακας 6-2: Δεδομένα βροχόπτωσης και υγρασίας, ανά Δήμο της ΠΚΜ, για την περίοδο 1986 – 2005 (μέσες ετήσιες τιμές)	5
Πίνακας 6-3: Δεδομένα μέσης, μέσης ελάχιστης και μέσης μέγιστης θερμοκρασίας στην ΠΚΜ, από 6 Μ.Σ. της ΕΜΥ	9
Πίνακας 6-4: Μέσο ύψος βροχόπτωσης και μέση σχετική υγρασία στην ΠΚΜ, από 6 Μ.Σ. της ΕΜΥ	11
Πίνακας 6-5: Μέση μηνιαία ένταση και επικρατούσα διεύθυνση ανέμου, στην ΠΚΜ, από 6 Μ.Σ. της ΕΜΥ	14
Πίνακας 6-6: Μέση μηνιαία ηλιοφάνεια σε ώρες, στην ΠΚΜ, από 3 Μ.Σ. της ΕΜΥ.....	15
Πίνακας 6-7: Ζώνες τοπίου που εντοπίζονται στην ΠΚΜ	29
Πίνακας 6-8: Σεισμική επικινδυνότητα στην ΠΚΜ.....	33
Πίνακας 6-9: Ποτάμια ΥΣ στην ΠΚΜ.....	45
Πίνακας 6-10: Ποτάμια ΙΤΥΣ λιμναίου τύπου (ταμιευτήρες) στην ΠΚΜ.....	52
Πίνακας 6-11: Λιμναία υδατικά συστήματα στην ΠΚΜ.....	53
Πίνακας 6-12: Μεταβατικά υδατικά συστήματα στην ΠΚΜ.....	54
Πίνακας 6-13: Παράκτια υδατικά συστήματα ανά ΛΑΠ στην ΠΚΜ	55
Πίνακας 6-14: Υπόγεια Υδατικά Συστήματα Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας	56
Πίνακας 6-15: Περιοχές της ΠΚΜ που προορίζονται για την προστασία υδρόβιων ειδών με οικονομική σημασία	60
Πίνακας 6-16: Ύδατα Κολύμβησης εντός της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.....	62
Πίνακας 6-17: Ευπρόσβλητες Ζώνες εντός της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.....	64
Πίνακας 6-18: Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας εντός της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.....	71
Πίνακας 6-19: Όρια κατάταξης ιστορικών πλημμυρικών συμβάντων	72
Πίνακας 6-20: Ιστορικές πλημμύρες εντός Ζωνών Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας	72
Πίνακας 6-21: Αίτια, μηχανισμοί και χαρακτηριστικά πλημμύρας ανά ΖΔΥΚΠ	72
Πίνακας 6-22: Αποφάσεις Μερικής Κύρωσης Δασικών Χαρτών Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας	83
Πίνακας 6-23: Περιοχές του Δικτύου Natura 2000 Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.....	86
Πίνακας 6-24: Καταφύγια Άγριας Ζωής Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.....	89
Πίνακας 6-25 Κύρια χαρακτηριστικά του υδροτόπου «Λίμνη Βόλβη και Κορώνεια (3GR005)».....	94
Πίνακας 6-26: Κύρια χαρακτηριστικά του υδροτόπου «Τεχνητή λίμνη Κερκίνη (3GR006)»	96
Πίνακας 6-27: Κύρια χαρακτηριστικά του υδροτόπου «Δέλτα Αξιού, Λουδία, Αλιάκμονα (3GR007)»	98
Πίνακας 6-28: Θεσμοθετημένα Τ.Ι.Φ.Κ. Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.....	101
Πίνακας 6-29: Εθνικά Πάρκα στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας.....	102
Πίνακας 6-30: Ζώνες, όροι και περιορισμοί του Εθνικού Πάρκου Λίμνης Κερκίνης	104
Πίνακας 6-31: Ζώνες, όροι και περιορισμοί του Εθνικού Πάρκου Υδροτόπων των Λιμνών Κορώνειας – Βόλβης και των Μακεδονικών Τεμπών	107
Πίνακας 6-32: Ζώνες, όροι και περιορισμοί του Εθνικού Πάρκου Γαλλικού, Αξιού, Λουδία, Αλιάκμονα, Αλυκής, Κίτρου, Λιμνοθάλασσας Καλοχωρίου	110
Πίνακας 6-33: Παράκτιες ΖΔΥΚΠ, εντός της ΠΚΜ, με ανύψωση της ΜΣΘ μεγαλύτερης του 1 μέτρου	126
Πίνακας 6-34: Παραδοσιακοί οικισμοί στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας	137
Πίνακας 6-35: Ιεράρχηση οικιστικού δικτύου Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.	139
Πίνακας 6-36: Κατανομή χρήσεων γης για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας	142
Πίνακας 6-37: Κάλυψη γης για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας σύμφωνα με στοιχεία του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Corine Land Cover 2018.....	143
Πίνακας 6-38: Εγκεκριμένα ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.....	147
Πίνακας 6-39: Υπό εκπόνηση ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.....	148
Πίνακας 6-40: Εγκεκριμένες ΖΟΕ στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας.....	149

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Πίνακας 6-41: ΣΧΑΠ εντός ΖΟΕ στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας.....	151
Πίνακας 6-42: Πληθυσμός Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (2011)	156
Πίνακας 6-43: Πληθυσμός Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα και μεταβολή αυτού (1991-2011)	161
Πίνακας 6-44: Πληθυσμός και μεταβολή του ανά υψομετρική ζώνη (1991-2011).....	163
Πίνακας 6-45: Οικονομικά ενεργός και μη πληθυσμός της ΠΚΜ (2011)	163
Πίνακας 6-46: Απασχολούμενοι κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας ανά ΠΕ στην ΠΚΜ (2011)	165
Πίνακας 6-47: Αριθμός απασχολούμενων και ανέργων σε επίπεδο Δήμου, στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (2011)	166
Πίνακας 6-48: Εργατικό δυναμικό ανά τομέα παραγωγής (2007 – 2011).....	170
Πίνακας 6-49: Κατά κεφαλή ακαθάριστο εγχώριο προϊόν κατά Περιφέρεια και Περιφερειακή Ενότητα για την περίοδο 2000 – 2017.....	179
Πίνακας 6-50: Υπηρεσίες Ύδρευσης – Αποχέτευσης Δήμων στην ΠΚΜ	185
Πίνακας 6-51: Κατανομή ζήτησης ύδατος ανά ΥΔ από ανθρωπογενείς χρήσεις	186
Πίνακας 6-52: Στοιχεία και υφιστάμενη κατάσταση λειτουργίας ΕΕΛ Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ...	187
Πίνακας 6-53: Εγκατεστημένη ισχύς μονάδων ΑΠΕ σε MW στο διασυνδεδεμένο δίκτυο της ΠΚΜ.....	197
Πίνακας 6-54: Κόμβοι συστήματος ενσύρματων τηλεπικοινωνιών ΠΚΜ.....	198
Πίνακας 6-55: Ενδεκτικός καταλόγος υπηρεσιών και φορέων ανά τομέα που αναμένεται να εμπλακούν στην υλοποίηση του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ.....	209
Πίνακας 6-56: Εξέλιξη εξεταζόμενων τομέων σε περίπτωση μη εφαρμογής του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ.....	212

7. ΕΚΤΙΜΗΣΗ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Πίνακας 7-1: Ένταση επίπτωσης και αντίστοιχη βαθμολόγηση του βαθμού επίπτωσης κάθε δράσης του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ ανά τομέα	2
Πίνακας 7-2: Αξιολόγηση επιπτώσεων από την εφαρμογή των Δράσεων του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ στην βιοποικιλότητα, πανίδα και χλωρίδα.....	5
Πίνακας 7-3: Αξιολόγηση επιπτώσεων από την εφαρμογή των Δράσεων του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ στον πληθυσμό.....	9
Πίνακας 7-4: Αξιολόγηση επιπτώσεων από την εφαρμογή των Δράσεων του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ στην ανθρώπινη υγεία.....	10
Πίνακας 7-5: Αξιολόγηση επιπτώσεων από την εφαρμογή των Δράσεων του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ στα εδάφη	14
Πίνακας 7-6: Αξιολόγηση επιπτώσεων από την εφαρμογή των Δράσεων του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ στα ύδατα.....	20
Πίνακας 7-7: Αξιολόγηση επιπτώσεων από την εφαρμογή των Δράσεων του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ στα υλικά περιουσιακά στοιχεία	25
Πίνακας 7-8: Αξιολόγηση επιπτώσεων από την εφαρμογή των Δράσεων του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ στην πολιτιστική κληρονομιά	27
Πίνακας 7-9: Τρόπος αξιολόγησης των επιπτώσεων της εφαρμογής του Σχεδίου	29
Πίνακας 7-10: Αξιολόγηση των δράσεων ως προς τις επιπτώσεις τους κατά την εφαρμογή του Σχεδίου	31
Πίνακας 7-11: Συσχέτιση μεταξύ περιβαλλοντικών παραγόντων κατά την αξιολόγηση των επιπτώσεων του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ	45
Πίνακας 7-12: Παρακολούθηση μεταβολής κλιματικών δεικτών.....	49
Πίνακας 7-13: Δείκτες εφαρμογής Μέτρων/ Δράσεων	52
Πίνακας 7-14: Δείκτες αξιολόγησης αποτελεσμάτων εφαρμογής μέτρων και δράσεων.....	53
Πίνακας 7-15: Κατάλογος υπηρεσιών της Περιφέρειας που θα ασχοληθούν με την διαδικασία συλλογής στοιχείων.....	56

8. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

Πίνακας 8-1: Παρακολούθηση Μεταβολής Κλιματικών Δεικτών	11
Πίνακας 8-2: Δείκτες Εφαρμογής Μέτρων/ Δράσεων	14
Πίνακας 8-3: Δείκτες Αξιολόγησης Αποτελεσμάτων Εφαρμογής Μέτρων/ Δράσεων.....	15

9. ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΕΚΥΨΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΤΗΣ ΣΜΠΕ

(το Κεφάλαιο δεν περιέχει Πίνακες)

10. ΒΑΣΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΕΣ

(το Κεφάλαιο δεν περιέχει Πίνακες)

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

1. ΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ

(το Κεφάλαιο δεν περιέχει Εικόνες)

2. ΕΙΣΑΓΩΓΗ – ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

(το Κεφάλαιο δεν περιέχει Εικόνες)

3. ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΕΣΠΚΑ – ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΑΛΛΑ ΣΧΕΔΙΑ

(το Κεφάλαιο δεν περιέχει Εικόνες)

4. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΠΕΣΠΚΑ

Εικόνα 4 1: Γεωγραφικά όρια Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας 1

5. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

(το Κεφάλαιο δεν περιέχει Εικόνες)

6. ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Εικόνα 6-1: Μέση ετήσια θερμοκρασία στην ΠΚΜ, για την περίοδο 1986-2005	4
Εικόνα 6-2: Μέση ελάχιστη ετήσια θερμοκρασία στην ΠΚΜ, για την περίοδο 1986-2005	4
Εικόνα 6-3: Μέση μέγιστη ετήσια θερμοκρασία στην ΠΚΜ, για την περίοδο 1986-2005	5
Εικόνα 6-4: Δεδομένα ετήσιας βροχόπτωσης της ΠΚΜ, για την περίοδο 1986-2005	7
Εικόνα 6-5: Δεδομένα μέσης ετήσιας υγρασίας της ΠΚΜ, για την περίοδο 1986-2005	7
Εικόνα 6-6: Μέση ένταση ανέμου στην ΠΚΜ, για την περίοδο 1986-2005.....	8
Εικόνα 6-7: Απόσπασμα χάρτη κλιματικής ταξινόμησης Köppen για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας..	17
Εικόνα 6-8: Γεωμορφολογία της Π.Ε. Ημαθίας	22
Εικόνα 6-9: Γεωμορφολογία της Π.Ε. Θεσσαλονίκης.....	23
Εικόνα 6-10: Γεωμορφολογία της Π.Ε. Κιλκίς.....	24
Εικόνα 6-11: Γεωμορφολογία της Π.Ε. Πέλλας	25
Εικόνα 6-12: Γεωμορφολογία της Π.Ε. Πιερίας.....	26
Εικόνα 6-13: Γεωμορφολογία της Π.Ε. Σερρών.....	27
Εικόνα 6-14: Γεωμορφολογία της Π.Ε. Χαλκιδικής	28
Εικόνα 6-15: Ζώνες Τοπίου Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας	30
Εικόνα 6-16: Γεωτεκτονικές ζώνες στην περιοχή της Κεντρικής Μακεδονίας	31
Εικόνα 6-17: Τεκτονικές δομές εντός του Ελληνικού χώρου	32
Εικόνα 6-18: Ο Ελληνικός σεισμικός χώρος	33
Εικόνα 6-19: Χάρτης Σεισμικής Επικινδυνότητας	35
Εικόνα 6-20: Σεισμική δραστηριότητα στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (1900-2017)	36
Εικόνα 6-21: Χάρτης Δυνητικού Κινδύνου Ερμαιοποίησης	40
Εικόνα 6-22: Χάρτης κατολισθητικών ζωνών.....	42
Εικόνα 6-23: ΛΑΠ που εμπίπτουν στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας	44
Εικόνα 6-24: Γεωγραφική κατανομή ποτάμιων ΙΤΥΣ λιμναίου τύπου (ταμιευτήρες) στην ΠΚΜ.....	52
Εικόνα 6-25: Γεωγραφική κατανομή λιμναίων ΥΣ στην ΠΚΜ	54
Εικόνα 6-26: Χάρτης ευπρόσβλητων ζωνών στην νιτρορύπανση.....	69
Εικόνα 6-27: Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας (ΖΔΥΚΠ) εντός ΠΚΜ.....	75
Εικόνα 6-28: Απόσπασμα χάρτη βλάστησης της Ελλάδας.....	76
Εικόνα 6-29: Μερικώς κυρωμένοι δασικοί χάρτες Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας	85
Εικόνα 6-30: Χάρτης Εθνικού Πάρκου Λίμνης Κερκίνης	104
Εικόνα 6-31: Χάρτης Εθνικού Πάρκου Υδροτόπων των Λιμνών Κορώνειας – Βόλβης και των Μακεδονικών Τεμπών	106
Εικόνα 6-32: Χάρτης Εθνικού Πάρκου Γαλλικού, Αξιού, Λουδία, Αλιάκμονα, Αλυκής, Κίτρους, Λιμνοθάλασσας Καλοχωρίου.....	110
Εικόνα 6-33: Χάρτης περιοχών του δικτύου Natura 2000 Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας	115
Εικόνα 6-34: Χάρτης υπολοίπων προστατευόμενων περιοχών Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας	116

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Εικόνα 6-35: Χάρτης παράκτιων περιοχών της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.....	119
Εικόνα 6-36: Χαρακτηρισμός της Ελληνικής ακτογραμμής (σταθερή – προελαύνουσα – οπισθοχωρούσα) ...	120
Εικόνα 6-37: Άνοδος Στάθμης Θάλασσας στην 1η θέση της μελέτης περίπτωσης	121
Εικόνα 6-38: Άνοδος Στάθμης Θάλασσας στην 2η θέση της μελέτης περίπτωσης	123
Εικόνα 6-39: Απόσπασμα χάρτη περιοχών τρωτότητας στην άνοδο της στάθμης της θάλασσας	124
Εικόνα 6-40: Συνολική μέγιστη ανύψωση Μέσης Στάθμης Θάλασσας (ΜΣΘ) στην ακτογραμμή της περιοχής μελέτης, από όλες τις διευθύνσεις, για T=50 έτη	126
Εικόνα 6-41: Θέσεις αρχαιολογικών χώρων και μνημείων της ΠΚΜ σύμφωνα με το αρχαιολογικό κτηματολόγιο	138
Εικόνα 6-42: Όρια ισχύοντος Ρυθμιστικού Σχεδίου Θεσσαλονίκης.....	146
Εικόνα 6-43: Χάρτης δικτύου μεταφορών στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας	184
Εικόνα 6-44: Οδευση του κεντρικού αγωγού μεταφοράς φυσικού αερίου	195
Εικόνα 6-45: Αγωγός Πετρελαίου Θεσσαλονίκη – Σκόπια	196
Εικόνα 6-46: Γεωθερμικός χάρτης Βόρειας Ελλάδας με τις κυριότερες περιοχές εφαρμογών γεωθερμικής ενέργειας χαμηλής ενθαλπίας	197

7. ΕΚΤΙΜΗΣΗ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

(το Κεφάλαιο δεν περιέχει Εικόνες)

8. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

(το Κεφάλαιο δεν περιέχει Εικόνες)

9. ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΕΚΥΨΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΤΗΣ ΣΜΠΕ

(το Κεφάλαιο δεν περιέχει Εικόνες)

10. ΒΑΣΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΕΣ

(το Κεφάλαιο δεν περιέχει Εικόνες)

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΗΜΑΤΩΝ

1. ΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ

(το Κεφάλαιο δεν περιέχει Σχήματα)

2 ΕΙΣΑΓΩΓΗ – ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

(το Κεφάλαιο δεν περιέχει Σχήματα)

3. ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΕΣΠΚΑ – ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΑΛΛΑ ΣΧΕΔΙΑ

(το Κεφάλαιο δεν περιέχει Σχήματα)

4. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΠΕΣΠΚΑ

Σχήμα 4-1: Σχηματική απεικόνιση της μεταβολής της μέσης θερμοκρασίας (οC), για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ, σε σχέση με την περίοδο αναφοράς.....	8
Σχήμα 4-2: Μεταβολή βαθμοημερών ψύξης (CDD), για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο, σε σχέση με την περίοδο αναφοράς	9
Σχήμα 4-3: Μεταβολή των βαθμοημερών θέρμανσης (HDD), για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο, σε σχέση με την περίοδο αναφοράς	10
Σχήμα 4-4: Μεταβολή ημερών ανά έτος με μεγάλο ή ανώτερο κίνδυνο δασικής πυρκαγιάς (FWI > 30) για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο σε σχέση με την περίοδο αναφοράς	11
Σχήμα 4-5: Ποσοστιαία μεταβολή της μέσης ετήσιας βροχόπτωσης (%) σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας, για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο, σε σχέση με την περίοδο αναφοράς.....	13
Σχήμα 4-6: Μεταβολή του αριθμού ημερών με T _{max} >35οC, για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο, σε σχέση με την περίοδο αναφοράς	15
Σχήμα 4-7: Μεταβολή του αριθμού ημερών τροπικών νυχτών, για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο, σε σχέση με την περίοδο αναφοράς	16
Σχήμα 4-8: Μεταβολή του αριθμού ημερών με βροχόπτωση >99ο εκατοστημόριο των τιμών της περιόδου αναφοράς (ακραία βροχόπτωση), για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο	18
Σχήμα 4-9: Μεταβολή αριθμού ημερών με νυχτερινό παγετό (ελάχιστη θερμοκρασία < 0οC, για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο, σε σχέση με την περίοδο αναφοράς.....	19
Σχήμα 4-10: Μεταβολή αριθμού ημερών παγετού/έτος (ice days), για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο, σε σχέση με την περίοδο αναφοράς	20
Σχήμα 4-11: Μεταβολή στάθμης θάλασσας, για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο	22

5. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

(το Κεφάλαιο δεν περιέχει Σχήματα)

6. ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Σχήμα 6-1: Μηνιαία διακύμανση της μέσης θερμοκρασίας, ανά Μ.Σ., στην ΠΚΜ	11
Σχήμα 6-2: Μηνιαία διακύμανση του μέσου ύψους βροχόπτωσης, ανά Μ.Σ., στην ΠΚΜ	13
Σχήμα 6-3: Μηνιαία διακύμανση της μέσης σχετικής υγρασίας, ανά Μ.Σ., στην ΠΚΜ.....	13
Σχήμα 6-4: Κατανομή μέσης ηλιοφάνειας ανά μήνα και Μ.Σ., στην ΠΚΜ	15
Σχήμα 6-5: Ομβροθερμικό διάγραμμα Gaussen – Bagnouls για τον Μ.Σ. Έδεσσας	18
Σχήμα 6-6: Ομβροθερμικό διάγραμμα Gaussen – Bagnouls για τον Μ.Σ. Μίκρας (Μακεδονία)	19
Σχήμα 6-7: Ομβροθερμικό διάγραμμα Gaussen – Bagnouls για τον Μ.Σ. Πολυγύρου.....	19
Σχήμα 6-8: Ομβροθερμικό διάγραμμα Gaussen – Bagnouls για τον Μ.Σ. Σερρών	20
Σχήμα 6-9: Ομβροθερμικό διάγραμμα Gaussen – Bagnouls για τον Μ.Σ. Σκοτίνας	20
Σχήμα 6-10: Ομβροθερμικό διάγραμμα Gaussen – Bagnouls για τον Μ.Σ. Τρικάλων Ημαθίας.....	21
Σχήμα 6-11: Διάγραμμα ιεράρχησης οικιστικού δικτύου Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.....	140
Σχήμα 6-12: Εξέλιξη πληθυσμού στην ΠΚΜ, την περίοδο 1991-2011	162

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Σχήμα 6-13: Άνεργοι ως ποσοστό του πληθυσμού ανά Δήμο της ΠΚΜ	169
Σχήμα 6-14: Εξέλιξη κατά κεφαλή ΑΕΠ ανά ΠΕ στην ΠΚΜ για την περίοδο 2000 - 2018.....	179

7. ΕΚΤΙΜΗΣΗ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

(το Κεφάλαιο δεν περιέχει Σχήματα)

8. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

(το Κεφάλαιο δεν περιέχει Σχήματα)

9. ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΕΚΥΨΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΤΗΣ ΣΜΠΕ

(το Κεφάλαιο δεν περιέχει Σχήματα)

10. ΒΑΣΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΕΣ

(το Κεφάλαιο δεν περιέχει Σχήματα)

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

1^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

1 ΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ

1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) αφορά στο Περιφερειακό Σχέδιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ) της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, αποσκοπώντας στον εντοπισμό, στην εκτίμηση και στην αξιολόγηση και αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του σχεδίου.

Η κατάρτιση του Περιφερειακού Σχεδίου για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ) της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, έγινε σύμφωνα με το Άρθρο 43 του Νόμου 4414/2016 (ΦΕΚ 149/Α/09-08-2016), την Υ.Α. 11258/2017 (ΦΕΚ 873/Β/16-03-2017) και τις κατευθύνσεις της Εθνικής Στρατηγικής για την προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠΚΑ, 2016).

Το ΠεΣΠΚΑ Κεντρικής Μακεδονίας αποτελεί ένα ολοκληρωμένο σχέδιο προσαρμογής στη κλιματική αλλαγή, το οποίο προσδιορίζει και ιεραρχεί τα απαραίτητα μέτρα και δράσεις προσαρμογής της Περιφέρειας στις επερχόμενες κλιματικές αλλαγές, σε συμφωνία με τις προδιαγραφές της Υ.Α. 11258/2017 (ΦΕΚ 873/Β/16-03-2017), και πραγματοποιεί ανάλυση τάσεων για τις κυριότερες κλιματικές μεταβλητές, ανάλυση της τρωτότητας 14 βασικών τομέων της οικονομίας στην κλιματική αλλαγή, εκτιμάει τις επιπτώσεις και τέλος προτείνει μέτρα και δράσεις για την αποφυγή ή τον μετριασμό των επιπτώσεων και την αποκατάσταση αυτών.

Πεδίο εφαρμογής του Σχεδίου είναι το σύνολο της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας η οποία αποτελείται από τις Περιφερειακές Ενότητες Ημαθίας, Θεσσαλονίκης, Κιλκίς, Πέλλας, Πιερίας, Σερρών και Χαλκιδικής.

1.2 ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ/ ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΕΣΠΚΑ

Η κλιματική αλλαγή έχει αρχίσει να συντελείται από το τέλος του 19^{ου} αιώνα και τα αποτελέσματα αυτής γίνονται όλο και περισσότερο αισθητά στην Ευρώπη και παγκοσμίως. Η άνοδος της θερμοκρασίας αποτελεί τη σημαντικότερη αλλαγή και αποδίδεται σε μεγάλο ποσοστό στην αλλαγή της σύστασης της ατμόσφαιρας λόγω της ανθρωπογενούς δραστηριότητας. Αυτή η ανθρωπογενής συνιστώσα της κλιματικής αλλαγής έχει συνδεθεί με τη χρήση ορυκτών καυσίμων και τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα.

Προκειμένου να αποφευχθούν οι σοβαρότεροι κίνδυνοι από την κλιματική αλλαγή, και ιδίως οι μεγάλης κλίμακας, μη αναστρέψιμες επιπτώσεις, η πλανητική αύξηση της θερμοκρασίας πρέπει να συγκρατηθεί σε λιγότερο από 2 °C σε σχέση με τα επίπεδα της προβιομηχανικής εποχής. Συνεπώς, **ο μετριασμός της κλιματικής αλλαγής πρέπει να εξακολουθήσει να αποτελεί προτεραιότητα για τη διεθνή κοινότητα.**

Βέβαια, ανεξάρτητα από τα σενάρια που διατυπώνονται για την πλανητική υπερθέρμανση και την επιτυχία που θα σημειώσουν οι προσπάθειες μετριασμού, οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής θα αυξηθούν κατά τις επόμενες δεκαετίες, λόγω της καθυστερημένης επίπτωσης των παλαιότερων και των σημερινών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Ως εκ τούτου, **η λήψη μέτρων προσαρμογής**

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

για την αντιμετώπιση των αναπόφευκτων επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και του οικονομικού, περιβαλλοντικού και κοινωνικού κόστους τους **είναι άκρως απαραίτητη**.

Τέλος και προκειμένου να τονιστεί η σπουδαιότητα του προβλήματος της κλιματικής αλλαγής αξίζει να αναφερθεί ότι σύμφωνα με την έκθεση του World Economic Forum για το 2019, τρεις εκ των πέντε σοβαρότερων παγκόσμιων κινδύνων σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή και αφορούν τα ακραία καιρικά φαινόμενα, τις μεγάλες φυσικές καταστροφές και την αδυναμία τόσο του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής όσο και της προσαρμογής σε αυτήν.

1.3 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΝΟΥΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας είναι η δεύτερη σε πληθυσμό Περιφέρεια της Ελλάδας συγκεντρώνοντας το 17,38% του πληθυσμού της χώρας. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της απογραφής του 2011, ο μόνιμος πληθυσμός της Περιφέρειας ανέρχεται σε 1.880.058 άτομα. Είναι η μεγαλύτερη σε έκταση Περιφέρεια της χώρας με συνολική έκταση 18.811 Km², δηλαδή το 14,29% περίπου της συνολικής έκτασης της χώρας (131.621 Km²). Συνορεύει με τις Περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης, Δυτικής Μακεδονίας και Θεσσαλίας. Βρέχεται από το Αιγαίο Πέλαγος και από τους κόλπους Θερμαϊκό, Τορωναίο, Αγίου Όρους, Ιερισσού και Στρυμονικό. Διαιρείται σε επτά (7) Περιφερειακές Ενότητες (Ημαθίας, Θεσσαλονίκης, Κιλκίς, Πέλλας, Πιερίας, Σερρών και Χαλκιδικής). Μεγαλύτερη πόλη και πρωτεύουσα της Περιφέρειας είναι η Θεσσαλονίκη. Άλλες μεγάλες πόλεις και Εθνικοί Πόλοι είναι οι Σέρρες και η Κατερίνη, ενώ Πρωτεύοντες Περιφερειακοί Πόλοι είναι η Βέροια, η Αλεξάνδρεια, τα Γιαννιτσά, η Έδεσσα, το Κιλκίς, η Νάουσα και ο Πολύγυρος.

Κατάσταση Φυσικού Περιβάλλοντος

Κλιματολογικά στοιχεία

Το κλίμα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας παρουσιάζει διαφορές σε σχέση με την υπόλοιπη Ελλάδα. Το εύρος των θερμοκρασιών είναι πολύ μεγαλύτερο από τη μέση διακύμανση του ελλαδικού χώρου. Οι πιο ψυχροί μήνες είναι ο Ιανουάριος και ο Φεβρουάριος, ενώ οι πιο θερμοί ο Ιούλιος και ο Αύγουστος. Βροχές πέφτουν αρκετές το φθινόπωρο, στις αρχές του χειμώνα και την άνοιξη. Λόγω των βόρειων και βορειοδυτικών ανέμων που φυσούν τον χειμώνα, προκαλείται πολύ συχνά παγετός. Στα ορεινά, το κλίμα παρουσιάζει κάποιες διαφοροποιήσεις. Κατά τη διάρκεια του χειμώνα η θερμοκρασία πέφτει πολύ χαμηλά στις ορεινές περιοχές, οι βροχές είναι διπλάσιες σε σχέση με τα πεδινά και σαφώς περισσότερες από τον μέσο όρο των βροχοπτώσεων στην Ελλάδα, ενώ τα χιόνια είναι πολύ περισσότερα και λιώνουν στα μέσα της άνοιξης. Στις παραθαλάσσιες περιοχές, και ιδίως στη Χαλκιδική, το κλίμα είναι σαφώς πιο ήπιο, με μεσογειακά χαρακτηριστικά. Αναλυτικά τα κλιματικά χαρακτηριστικά κάθε Π.Ε. παρουσιάζονται στη συνέχεια.

Το κλίμα της Περιφερειακής Ενότητας Ημαθίας είναι ηπειρωτικό, εκτός από ελάχιστα παράκτια τμήματα. Από τον Ιούνιο έως τον Σεπτέμβριο η θερμοκρασία είναι υψηλότερη από τους 20°C, ενώ κατά τη χειμερινή περίοδο, που αρχίζει τον Νοέμβριο, οι θερμοκρασίες στα πεδινά ακόμα φτάνουν πολλούς βαθμούς υπό το μηδέν. Γενικά, η πτώση της θερμοκρασίας σε μικρά χρονικά διαστήματα

είναι πολύ συχνή, ενώ οι σφοδροί τοπικοί άνεμοι, κάνουν βαρύτερους τους τραχείς χειμώνες. Το ετήσιο ύψος βροχοπτώσεως κυμαίνεται μεταξύ 400 και 600 χιλιοστών στα πεδινά και αυξάνεται προς τα ορεινά, όπου, υπερβαίνει τα 1.200 χιλιοστά. Το χιόνι αποτελεί συνηθισμένο φαινόμενο στα ορεινά.

Το κλίμα της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης μπορεί να θεωρηθεί μεσογειακό, με φανερή την ηπειρωτική επίδραση κατά τις διάφορες εποχές. Η θερμοκρασία παρουσιάζει τις υψηλότερες τιμές της τον Ιούλιο και τις χαμηλότερες τον Ιανουάριο. Κατά την ψυχρή περίοδο εισβάλλουν απότομα πολύ ψυχρές αέριες μάζες και συχνά παγώνουν ποταμοί και λίμνες, ακόμα και ο Θερμαϊκός κοντά στις ακτές. Χαρακτηριστικές επίσης είναι οι ήπιες και ηλιόλουστες ημέρες, που παρατηρούνται περίπου στα μέσα του χειμώνα, ο σχετικά μεγάλος αριθμός θερινών και τροπικών ημερών και η ελάττωση των βροχών το καλοκαίρι. Το χιόνι δεν είναι σπάνιο φαινόμενο.

Το κλίμα της Περιφερειακής Ενότητας Κιλκίς είναι ηπιότερο στα νότια (εκεί που συνορεύει με την Π.Ε. Θεσσαλονίκης). Προς τα βόρεια γίνεται δριμύτερο και έχει τα χαρακτηριστικά του ηπειρωτικού, ιδιαίτερα στις ορεινές περιοχές. Εκεί το χιόνι αποτελεί συχνό φαινόμενο, το ύψος των βροχοπτώσεων είναι μεγάλο και επικρατούν οι βόρειοι άνεμοι.

Το κλίμα της Περιφερειακής Ενότητας Πέλλας είναι ηπειρωτικό με μεγάλο θερμοκρασιακό εύρος μεταξύ χειμώνα και θέρους και έλλειψη βροχοπτώσεων κατά τη θερμή περίοδο.

Το κλίμα της Περιφερειακής Ενότητας Πιερίας, σε πεδινές περιοχές, με την ευνοϊκή επίδραση της θάλασσας από ανατολικά και την προστασία του ορεινού τείχους από την άλλη πλευρά, είναι σχετικά ήπιο. Γίνεται φυσικά δριμύ προς τις ορεινές περιοχές.

Το κλίμα της Περιφερειακής Ενότητας Σερρών είναι ηπειρωτικό. Χαρακτηρίζεται από ξηρό και θερμό καλοκαίρι, με υγρό και ψυχρό χειμώνα. Στα μεγάλα υψόμετρα του όρους Κερκίνη, η θερμοκρασία και τα άλλα κλιματικά στοιχεία μεταβάλλονται με το υψόμετρο και εκεί επικρατεί δροσερό καλοκαίρι και δριμύς χειμώνες.

Το κλίμα της Περιφερειακής Ενότητας Χαλκιδικής παρουσιάζει μετάβαση από παραθαλάσσιο μεσογειακό στις χαμηλές περιοχές, σε χερσαίο μεσογειακό στις υψηλότερες και σε υγρό ηπειρωτικό στις υψηλές περιοχές. Το μεσογειακό κλίμα των παραθαλάσσιων περιοχών, χαρακτηρίζεται από ήπιους χειμώνες και δροσερά καλοκαίρια. Το κλίμα των πεδινών περιοχών συμβάλλει στις απουσία παγετών ή υπερβολικά υψηλών θερμοκρασιών.

Γεωμορφολογία – γεωλογία – εδαφολογικά στοιχεία

Η Κεντρική Μακεδονία είναι κατά κύριο λόγο μια γεωγραφική περιοχή με έντονο ορεινό χαρακτήρα με πολυάριθμους ορεινούς όγκους στην εδαφική της επικράτεια. Οι σημαντικότεροι ορεινοί όγκοι είναι: ο Όλυμπος και τα Δυτικά Πιέρια στην Πιερία, το Βέρμιο στην Ημαθία, ο Άθως και ο Χολομώντας στη Χαλκιδική, ο Χορτιάτης και ο Βερτίσκοκ στη Θεσσαλονίκη, τα Κερδύλλια (Θεσσαλονίκη, Σέρρες), τα όρη Βροντούς στις Σέρρες, η οροσειρά Κερκίνη (Κιλκίς, Σέρρες), ο Βόρας, το Πίνοβο, η Τζένα στην Πέλλα, το Πάικο (Πέλλα, Κιλκίς). Μεταξύ των ορεινών όγκων, διαμορφώνεται ένα δυτικό και ένα ανατολικό πεδινό τμήμα με πλούσια χλωρίδα και πανίδα.

Στο δυτικό τμήμα της Κεντρικής Μακεδονίας, προερχόμενοι από τα βόρεια και τα δυτικά ρέουν και εκβάλλουν στη θάλασσα οι ποταμοί Αλιάκμονας, Αξιός, Γαλλικός, Λουδίας, ενώ στο ανατολικό της

τμήμα ρέει και εκβάλλει στη θάλασσα ο ποταμός Στρυμόνας. Οι ορεινοί όγκοι, το σύστημα απορροής και η γεωμορφολογία του εδάφους διαμορφώνουν ένα σύστημα λιμνών που περιλαμβάνει στα βόρεια τμήμα της Βεγορίτιδας, της Δοϊράνης και της τεχνητής λίμνης Κερκίνης, τις λίμνες Κορώνεια και Βόλβη στην περιοχή της Θεσσαλονίκης.

Πέντε από τις επτά Περιφερειακές Ενότητες περιλαμβάνουν παραθαλάσσιες εκτάσεις (πλην Κιλκίς και Πέλλας), ωστόσο η Ημαθία και οι Σέρρες έχουν σχετικά μικρό μήκος ακτογραμμών. Στις παράκτιες περιοχές της Πιερίας και στις χερσονήσους της Χαλκιδικής, οι οποίες έχουν το μεγαλύτερο θαλάσσιο μέτωπο, εντοπίζεται η κυριότερη τουριστική δραστηριότητα της Περιφέρειας. Η μόνη νησιωτική περιοχή που υπάγεται διοικητικά στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας είναι η νήσος Αμμουλιανή.

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, παρουσιάζει ιδιαίτερα σύνθετη γεωλογική και τεκτονική δομή, καθώς εκτείνεται σε μια σειρά ζωνών, οι οποίες από ανατολικά προς δυτικά είναι: η μάζα της Ροδόπης, η Σερβομακεδονική μάζα, η Περιοδοπική ζώνη, η ζώνη Αξιού και η Πελαγονική ζώνη. Διάσπαρτα εμφανίζονται οφειολιθικές μάζες στο κεντρικό και δυτικό τμήμα της Περιφέρειας.

Στις Περιφερειακές Ενότητες της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας απαντώνται 5 τύποι εδαφών (Chromic Luvisol, Calcaric Regosol, Calcaric Fluvisol, Calcaric Phaeozem, Dystric Cambisol). Η πλειονότητα αυτών απαντώνται και στις επτά Περιφερειακές Ενότητες.

Υδατικό περιβάλλον

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας εντοπίζεται σε τέσσερα (4) Υδατικά Διαμερίσματα (ΥΔ), της Θεσσαλίας (EL08), της Δυτικής Μακεδονίας (EL09), της Κεντρικής Μακεδονίας (EL10) και της Ανατολικής Μακεδονίας (EL11).

Υδατικό Διαμέρισμα Θεσσαλίας (EL08)

Το Υδατικό Διαμέρισμα Θεσσαλίας (EL08) συμπίπτει σχεδόν με το αντίστοιχο γεωγραφικό διαμέρισμα. Μικρά μόνο τμήματα του ΥΔ, ανήκουν σε όμορες Περιφέρειες Έχει συνολική έκταση 13.377 Km² και από την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας περιλαμβάνει τμήματα της ΠΕ Πιερίας. Πιο συγκεκριμένα, μικρό τμήμα της ΠΚΜ εμπίπτει εντός της ΛΑΠ Πηνειού (**EL0816**).

Υδατικό Διαμέρισμα Δυτικής Μακεδονίας (EL09)

Το Υδατικό Διαμέρισμα Δυτικής Μακεδονίας (EL09) εντοπίζεται στο βορειοδυτικό τμήμα της χώρας. Οριοθετείται στα βόρεια από τα σύνορα Ελλάδας – Βόρειας Μακεδονίας ενώ στα ανατολικά με κατεύθυνση από βορρά προς νότο, από το όρος Πάικο, την Περιφερειακή Τάφρο και το Θερμαϊκό Κόλπο. Στα νότια, με κατεύθυνση από ανατολικά προς δυτικά, από τα όρη Όλυμπος, Καμβούνια και Χάσια και τέλος στα δυτικά, με κατεύθυνση από νότο προς βορρά, από τα όρη Λύγκος, Βόϊο και τα σύνορα Ελλάδας – Αλβανίας. Όσο αφορά τη θέση του σε σχέση με τα άλλα ΥΔ της χώρας, στα ανατολικά του βρίσκεται το ΥΔ της Κεντρικής Μακεδονίας (EL10), στα νότια το Υδατικό Διαμέρισμα της Θεσσαλίας (EL08) και στα δυτικά το ΥΔ Ηπείρου (EL05). Έχει συνολική έκταση 13.615,56 Km² και από την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας περιλαμβάνει τμήματα των ΠΕ Ημαθίας, Πέλλας και Πιερίας. Πιο συγκεκριμένα, η ΠΕ Πέλλας εμπίπτει εντός των ΛΑΠ Πρεσπών (**EL0901**) και Αλιάκμονα (**EL0902**), ενώ οι ΠΕ Ημαθίας και Πιερίας μόνο εντός της ΛΑΠ Αλιάκμονα (**EL0902**).

Υδατικό Διαμέρισμα Κεντρικής Μακεδονίας (EL10)

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Το Υδατικό Διαμέρισμα Κεντρικής Μακεδονίας (EL10) οριοθετείται από τα όρη Κερδύλια, Βερτίσκοι, Κρούσια και Μπέλες στα ανατολικά, το όρος Πάικο και την Περιφερειακή Τάφρο στα δυτικά και στα βόρεια από την οροσειρά Κερκίνη (Μπέλες) και τα σύνορα Ελλάδας – Βόρειας Μακεδονίας. Στα ανατολικά συνορεύει με το ΥΔ Ανατολικής Μακεδονίας (EL11) και στα δυτικά με το ΥΔ Δυτικής Μακεδονίας (EL09). Το ΥΔ βρίσκεται στο σύνολο του εντός της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και έχει συνολική έκταση 10.163,38 Km² και εντός των ορίων του βρίσκεται το σύνολο των ΠΕ Χαλκιδικής και Θεσσαλονίκης, το μεγαλύτερο μέρος της ΠΕ Κιλκίς, καθώς και σημαντικό τμήμα των ΠΕ Πέλλας και Ημαθίας. Επίσης στο ΥΔ Κεντρικής Μακεδονίας περιλαμβάνεται το σύνολο του Αγίου Όρους. Το ΥΔ Κεντρικής Μακεδονίας αποτελείται από τέσσερις (4) ΛΑΠ και συγκεκριμένα Αξιού (**EL1003**), Γαλλικού (**EL1004**), Χαλκιδικής (**EL1005**), Άθω (**EL1043**).

Υδατικό Διαμέρισμα Ανατολικής Μακεδονίας (EL11)

Το Υδατικό Διαμέρισμα Ανατολικής Μακεδονίας (EL11) έχει ως όρια τα όρη Κερδύλια, Βερτίσκοι, Κρούσια και Μπέλες στα δυτικά, το Φαλακρό και τα Όρη Λεκάνης στα ανατολικά – νοτιοανατολικά, τους Κόλπους του Ορφανού (ή Στρυμονικό) και της Καβάλας προς νότο και προς βορρά την οροσειρά Μπέλες. Η συνολική έκταση του ΥΔ είναι 7.319,00 Km² και αποτελείται από μια ΛΑΠ, αυτή του Στρυμόνα (**EL1106**). Από την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας περιλαμβάνει τμήματα των ΠΕ Θεσσαλονίκης, Κιλκίς και Σερρών.

Στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, σύμφωνα με τα στοιχεία της 1^{ης} Αναθεώρησης των οικείων ΣΔΛΑΠ, έχουν προσδιοριστεί:

- 212 ποτάμια υδατικά συστήματα
- 3 ποτάμια ΙΤΥΣ λιμναίου τύπου (τεχνητές λίμνες) και 8 λιμναία (φυσικές λίμνες)
- 6 μεταβατικά υδατικά συστήματα
- 15 παράκτια υδατικά συστήματα.

Συνολικά 66 Υπόγεια Υδατικά Συστήματα, εντάσσονται μερικώς ή εξολοκλήρου στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας. Στο Υδατικό Διαμέρισμα Θεσσαλίας (EL08), όλα τα Υπόγεια Υδατικά Συστήματα εντός ΠΚΜ βρίσκονται σε καλή κατάσταση από ποιοτικής (χημική κατάσταση) και ποσοτικής άποψης. Στο Υδατικό Διαμέρισμα Δυτικής Μακεδονίας (EL09), επτά (7) Υπόγεια Υδατικά Συστήματα που εντάσσονται μερικώς ή στο σύνολο τους εντός ΠΚΜ βρίσκονται σε κακή κατάσταση από ποσοτική άποψη. Στο Υδατικό Διαμέρισμα Κεντρικής Μακεδονίας (EL10), δέκα (10) Υπόγεια Υδατικά Συστήματα βρίσκονται σε κακή κατάσταση από ποιοτική (χημική κατάσταση) ή / και ποσοτική άποψη. Τέλος, στο Υδατικό Διαμέρισμα Ανατολικής Μακεδονίας (EL11), το σύνολο των ΥΥΣ εντός ΠΚΜ βρίσκονται σε καλή ποιοτική (χημική) και ποσοτική κατάσταση.

Χλωρίδα - Πανίδα – Βιοποικιλότητα

Η σύνθεση της φυσικής βλάστησης βρίσκεται κάτω από την επίδραση των επικρατούντων βιοκλιματικών συνθηκών. Στον ευρύτερο γεωγραφικό χώρο της Κεντρικής Μακεδονίας συναντάται μια μεγάλη ποικιλία τύπων βλάστησης. Οι φυσικές διαπλάσεις που εμφανίζονται είναι οι εξής:

Φυσικές διαπλάσεις ως αποτέλεσμα του κλίματος (βιοκλιματικές διαπλάσεις)

- Μεσο-μεσογειακή διάπλαση Αριάς (*Quercion ilicis*) τύπος βαλκανικός και Ανατολικής Μεσογείου
- Υπομεσογειακή διάπλαση (*Ostryo- Carpinion*)
- Διαπλάσεις θερμοφίλων υποηπειρωτικών φυλλοβόλων δρυών
- Ορομεσογειακή διάπλαση Οξυάς – υβριδογενούς Ελάτης
- Ορομεσογειακή διάπλαση δασικής Πεύκης, Ερυθρελάτης

Στον ευρύτερο γεωγραφικό χώρο της Κεντρικής Μακεδονίας συναντάται μια μεγάλη ποικιλία τύπων βλάστησης, από υποβαθμισμένα βοσκοτόπια και γυμνά σχεδόν βουνά μέχρι πυκνά δάση ορισμένα από τα οποία είναι από τα μεγαλύτερα και παραγωγικότερα της χώρας.

Στα χαμηλά μέρη, μέχρι το υψόμετρο των 500m - 600m συναντώνται οι θαμνώνες των «αιφύλλων πλατύφυλλων». Αντιπροσωπευτικά είδη είναι τα πουρνάρια (*Quercus coccifera*), τα φιλίκια (*Phyllirea latifolia*), οι αριές (*Quercus ilex*), οι κουμαριές (*Arbutus unedo*), τα ρείκια (*Erica arborea*). Τα πουρνάρια συνήθως συναντώνται σε μεγάλες εκτάσεις, τους πρινώνες, σε ασβεστολιθικά εδάφη και εμφανίζονται σε διάφορους τύπους, αμιγείς ή σε μίξη με άλλους θάμνους. Στις επιφάνειες χαμηλών λόφων κυριαρχούν οι ασφάκες (*Phlomis fructosa*) ενώ κατά μήκος ρεμάτων και δρόμων πεδινών συναντώνται θάμνοι όπως τα παλιούρια (*Paliourus* sp.) αναμεμιγμένα με βάτα (*Rubus fruticosus*) και πουρνάρια (*Quercus coccifera*). Λιγιστά δέντρα συναντώνται σε αυτά τα υψόμετρα όπως λεύκες (*Populus* sp.), ιτιές (*Salix* sp.) και πλατάνια (*Platanus orientalis*).

Στις χαμηλές πλαγιές των βουνών συναντώνται μικρές και μεγάλες εκτάσεις από φυλλοβόλες δρύες όπου κυριαρχεί η πυκνοβελανιδιά ή δρυς (*Quercus coccifera*).

Σε μεγαλύτερα υψόμετρα, από 800m έως 1800m, συναντώνται δασικοί σχηματισμοί με τη μορφή μικτών δασών από φυλλοβόλα -όπως η οξυά, σφένδαμος (*Acer* sp.), οστρυά (*Ostrya carpinifolia*), γαύρος (*carpinus* sp.)-, και από κωνοφόρα όπως το μακεδονικό έλατο (*Abies borisii – Regis*), η μαύρη πεύκη (*Pinus nigra*).

Στις βραχώδεις πλαγιές σε ακόμα μεγαλύτερα υψόμετρα συναντιέται ποώδης βλάστηση με μικρούς θάμνους που αποτελούν τους καλύτερους θερινούς βοσκοτόπους. Σε υψόμετρα μεγαλύτερα των 2.000m η χλωρίδα είναι αλπική και την απαρτίζουν μικρότερα φυτά και λουλούδια, αφού το χιόνι κυριαρχεί εδώ τους περισσότερους μήνες το χρόνο.

Επίσης, πρέπει να αναφερθεί ότι στις υψηλές κορυφές της Κεντρικής Μακεδονίας και ιδιαίτερα στις περιοχές του Εθνικού Δρυμού του Ολύμπου απαντώνται ενδημικά και σπάνια είδη φυτών. Γενικά στον Όλυμπο έχουν καταγραφεί 1700 είδη φυτών, αριθμός που αποτελεί το 25% της Ελληνικής χλωρίδας, με σημαντικότερα 23 από αυτά, που ενδημούν μόνο στον Όλυμπο και πουθενά αλλού στον κόσμο. Για το λόγο αυτό επισκέπτονται το βουνό για μελέτη βοτανολόγοι απ' όλο τον κόσμο.

Οι τύποι των οικοτόπων που απαντώνται είναι ορεινά και μεσογειακά χέρσα εδάφη με ακανθώδεις θάμνους, Σταθερές διαπλάσεις *Buxus Sempervirens* των ασβεστολιθικών βραχωδών κλιτύων (*Berberidion* p.), Θαμνώνες με *Laurus nobilis*, Ασβεστούχοι αλπικοί λειμώνες, Στεπόμορφοι, βραχώδεις ανωδασικοί λειμώνες, Υποηπειρωτικοί στεπόμορφοι λειμώνες, Χλωώδεις διαπλάσεις με *Nardus*, ποικίλων ειδών, σε πυριτιούχα υποστρώματα των ορεινών ζωνών (και υποορεινών ζωνών

της ηπειρωτικής Ευρώπης), Μεσογειακοί λειμώνες με υψηλές πόες και βούρλα (*Molinio-Holoschoenion*), Αλκαλικοί χαμηλοί τυρφώνες, Λιθώνες βαλκανικής χερσονήσου, Απόκρημνα ορεινά βράχια της κεντρικής Ελλάδας, Δάση οξυάς με *Ilex* και *Taxus* πλούσια σε επίφυτα (*Illici-Fagion*), Ασβεστόφιλα δάση οξυάς (*Cephalantho-Fagion*), Δάση με *Quercus frainetto*, Δάση ορεινών κωνοφόρων με πευκοδάση *Pinus nigra* ssp. *Pallasiana*, Μεσογειακά πευκοδάση με ενδημικά είδη πεύκων της Μεσογείου.

Επίσης, και στους πολύ σημαντικούς υγρότοπους που υπάρχουν στην Περιφέρεια έχουν καταγραφεί και παρατηρηθεί πολλά είδη υδρόβιων φυτών, όπως η κολλιτσίδα ή αγριομπамπάκι, το μαυρολάχανο, το στίφνο, αλλά επίσης και ένα πλήθος από επιπλέοντα φυτά (πλευστόφυτα), φυτά ριζωμένα στο βυθό, και φυτά των καλαμώνων και των υγρών λιβαδιών.

Η έντονη μορφολογία του αναγλύφου, η ύπαρξη οικολογικά σημαντικών υγροτοπικών και όχι μόνο εκτάσεων, η ύπαρξη εκτεταμένων δασικών εκτάσεων έχουν σαν αποτέλεσμα την εμφάνιση σχετικά μεγάλου αριθμού ειδών της πανίδας στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας. Η δημιουργούμενη ποικιλία οικοσυστημάτων εντός των διοικητικών ορίων της περιφέρειας έχει σαν αποτέλεσμα την διατήρηση ειδών της πανίδας εκ των οποίων ορισμένα είναι σπάνια σε εθνικό επίπεδο ή προστατεύονται από την εθνική ή την ευρωπαϊκή νομοθεσία, ενώ υπάρχουν επίσης αρκετά ενδημικά είδη με αποκλειστικό τόπο εύρεσης την Περιφέρεια.

Αντίθετα η Περιφέρεια δεν χαρακτηρίζεται ιδιαίτερα σημαντική (σε σχέση με άλλες περιοχές της Ελλάδας, όπως τα νησιά) όπως η ερπετοπανίδα. Σε αυτή, ωστόσο, βρίσκεται η χαρακτηρισμένη ως τρωτή Μεσογειακή χελώνα.

Επίσης η περιοχή παρουσιάζει αξιόλογο орνιθολογικό ενδιαφέρον. Στον ορεινό όγκο απαντώνται κυρίως αρπακτικά και στρουθιόμορφα, ενώ οι υγρότοποι αποτελούν σταθμούς διατροφής μεταναστευτικών πληθυσμών και αναπαραγωγικές περιοχές πολλών απειλούμενων ειδών. Χαρακτηριστικά είδη αρπακτικών που απαντώνται είναι: ο χρυσαετός (*Aquila chrysaetus*), ο σταυραετός (*Hieraaetus pennatus*), ο γυπαετός (*Cryaetus barbatus*), το χρυσογέρακο (*Falco biarmicus*). Συναντώνται ακόμη κουκουβάγιες, δρυκολάπτες, ορεινές και πεδινές πέρδικες, αγριοπερίστερα, κοτσύφια, τσίχλες, αηδόνια, κλπ.

Σύμφωνα με τη Βάση Δεδομένων του δικτύου Natura, στις περιοχές της Κεντρικής Μακεδονίας (ΣΠΑ και ΖΕΠ) έχουν καταγραφεί 276 είδη ορνιθοπανίδας εκ των οποίων 127 περιλαμβάνονται στα είδη ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος, ενώ πολλοί περισσότερα χαρακτηρίζονται τρωτά ή απειλούμενα σε εθνικό επίπεδο. Στα κινδυνεύοντα και τρωτά διεθνώς είδη που έχουν καταγραφή στην Περιφέρεια ανήκουν είδη όπως η Νανόχηνα, Σταχτόχηνα, το Στεπογέρακο, ο Γυπαετός, η Χαμώτιδα, η Κοκινόχηνα, η Βαλτόπαπια, ο Αργυροπελεκάνος, η Αετογερακίνα, η Κλημάνα, η Χαλκοκουρούνα κ.α.

Ανάμεσα στα ανώτερα θηλαστικά που παρατηρούνται στα δάση και στις δασικές εκτάσεις συγκαταλέγονται η αλεπού (*Vulpes vulpes*), η νυφίτσα (*Mustela nivalis*), ο λαγός (*Lepus europaeus*), το κουνάβι (*Martes foina*), το τσακάλι (*Canis aureus*) και ο λύκος (*Canis lupus*), ο ασβός, ο αγριόχοιρος, κλπ. Επίσης, αρκετά σπάνια και απειλούμενα είδη έχουν καταγραφεί, η βίδρα (*Lutra lutra*), ο λύγκας (*Lynx lynx*), το αγριόγιδο (*Rupicapra rupicapra*), το ζαρκάδι (*Capreolus capreolus*),

καθώς και δύο είδη νυκτερίδος, ο Ρινόλοφος του Mehely και ο Μπαρμπαστέλλος. Υπάρχουν πολλά ενδημικά είδη στα οποία περιλαμβάνεται και το *Jankaia heldreichii*. Σημαντική είναι και η παρουσία του βούβαλου (Λίμνη Κερκίνη), ο δε πληθυσμός του οποίου αποτελεί έναν από τους τελευταίους στην Ελλάδα. Επίσης, στον παράκτιο χώρο της Χαλκιδικής και του Αγ. Όρους εμφανίζονται και κυνηγάν είδη όπως, η κρισίμως κινδυνεύουσα Μεσογειακή φώκια, το κινδυνεύον στη Μεσόγειο Κοινό Δελφίνι *Delphinus delphis*, η κινδυνεύον διεθνώς Φώκαινα *Phocoena phocoena*, αλλά και ο Φουσητήρας.

Στην ΠΚΜ υπάρχουν πολυάριθμα, ποικίλα και ιδιαίτερα σημαντικά δασικά οικοσυστήματα και ορεινοί όγκοι. Τέτοια είναι τα Όρη Όλυμπος και Βόρας, το Ορεινό τόξο της συνοριακής γραμμής (Τζένα, Πινόβο, Πάικο, Κρούσσια, Μπέλες, Ορβηλός), τα Όρη Βέρμιο και Πιέρια στο σύνορο με τη Δυτική Μακεδονία, τα όρη Βερτίσκοι, Κερδύλια, Χορτιάτης κοντά στη Θεσσαλονίκη, τα όρη Βροντούς, Παγγαίο και Μενοίκιο στην περιοχή Σερρών και το σύνορο με την Αν. Μακεδονία – Θράκη, τα Όρη της Χαλκιδικής (Χωλομόντας, Στρατόνι, Ίταμος), το Πάικο αλλά και το Περιαστικό Δάσος της Θεσσαλονίκης (Σέιχ Σου). Στις πεδινές εκτάσεις περιορισμένα δάση (υπολείμματα δασών) εντοπίζονται στο Δάσος Απολλωνίας, στα παραποτάμια δάση των Δέλτα του Αξιού, του Αλιάκμονα, του Ρυγγείου και του Στρυμμόνα (Κερκίνη και εκβολές), στο Δάσος Βασιλουδίου, στα Πλατανοδάση των ρεμάτων της περιοχής της Νότιας Πιερίας και στο Πλατανοδάσος Μελισουργού στη Μυγδονία, στο Πλατανοδάσος του Χαβριά και στο υδροχαρές δάσος μουριών της Λ. Δοϊράνης.

Προστατευόμενες περιοχές

Με βάση τον αναθεωρημένο εθνικό κατάλογο περιοχών του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000 (ΦΕΚ 4432/Β/15-12-2017), στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας εντοπίζονται 23 ΕΖΔ, 18 ΖΕΠ, 6 ΕΖΔ που έχουν χαρακτηριστεί προτεινόμενοι Τόποι Κοινοτικής Σημασίας (ΕΖΔ-πΤΚΣ), 1 πΤΚΣ και 4 περιοχές που αποτελούν ταυτόχρονα ΕΖΔ και ΖΕΠ.

Στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας έχουν κηρυχθεί 96 Καταφύγια Άγριας Ζωής (ΚΑΖ).

Στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας απαντώνται τρεις από τους υγρότοπους που προστατεύονται με βάση τη Σύμβαση Ραμσάρ, και έχουν πολύ μεγάλη σημασία για το φυσικό περιβάλλον της χώρας μας. Πιο συγκεκριμένα οι τρεις περιοχές είναι οι εξής:

- Λίμνη Βόλβη και Κορώνεια (3GR005)
- Τεχνητή λίμνη Κερκίνη (3GR006)
- Δέλτα Αξιού, Λουδία, Αλιάκμονα (3GR007)

Στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας έχουν θεσμοθετηθεί 26 Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους.

Στην ΠΚΜ εντοπίζονται τρία κηρυγμένα Εθνικά Πάρκα και ένας Εθνικός Δρυμός. Αυτά είναι:

- Εθνικό Πάρκο Λίμνης Κερκίνης
- Εθνικό Πάρκο Υγροτόπων και Λιμνών Κορώνειας – Βόλβης και των Μακεδονικών Τεμπών
- Εθνικό Πάρκο Γαλλικού, Αξιού, Λουδία, Αλιάκμονα, Αλυκής, Κίτρους, Λιμνοθάλασσας Καλοχωρίου
- Εθνικός Δρυμός Ολύμπου

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Τα Διατηρητέα Μνημεία της Φύσης ανέρχονται σε έντεκα (11), και τα Βιογενετικά Αποθέματα είναι δυο (2).

Παράκτιες Περιοχές

Η ιδιαίτερη σημασία του παράκτιου χώρου της ΠΚΜ έγκειται στο γεγονός ότι αποτελεί περιοχή μεγάλης οικολογικής αλλά και κοινωνικο-οικονομικής σημασίας. Συγκεντρώνει σύνθετα οικοσυστήματα και πλήθος δραστηριοτήτων που αλληλοεπιδρούν μεταξύ τους.

Σύμφωνα με την μελέτη «Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και Εξειδίκευση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (Φάση Β' – Στάδιο Β2)», η παράκτια ευρύτερη ζώνη της ΠΚΜ περιλαμβάνει περιοχές υψομέτρου κάτω των 100 μέτρων σε επαφή με την ακτογραμμή, με κυρίαρχο τομέα τον τουρισμό, πληθυσμό με γενικών θετικών δείκτες εισοδήματος, εξέλιξης εισοδήματος, δημογραφικής αντικατάστασης.

Η ζώνη χαρακτηρίζεται περιβαλλοντικά κρίσιμη λόγω της σημαντικότητάς της για την βιοποικιλότητα, την ποιότητα διαβίωσης αλλά και την υποστήριξη της οικονομικής ζωής της Περιφέρειας. Αντιμετωπίζει έντονες πιέσεις από την επέκταση αστικών χρήσεων, της παραθεριστικής κατοικίας και της έντασης των μεταφορικών της υποδομών. Η μη βιώσιμη διαχείριση των υδάτων έχει ως αποτέλεσμα την εξάντληση και την ποιοτική υποβάθμισή τους. Η ζώνη αυτή είναι ιδιαίτερα ευάλωτη στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής καθώς παρουσιάζει εκτεταμένα φαινόμενα διάβρωσης και απειλείται από ερημοποίηση και πλημμύρες.

Οι κύριοι παράγοντες που πρέπει να αντιμετωπιστούν είναι ο κερματισμός διαθεσιμότητας πόρων και ποιότητας/κινδύνου περιβάλλοντος, η όξυνση του ανταγωνισμού για προσέλκυση επιχειρηματικής / αναπτυξιακής δραστηριότητας, η ύπαρξη θυλάκων δημογραφικού δυναμισμού που σε περίοδο ανάκαμψης αποτελούν δεξαμενές αξιοποιήσιμων ανθρώπινων πόρων αλλά σε περίοδο κρίσης συνιστούν θύλακες οξείας ανεργίας. Οι στόχοι που ιδιαιτέρως την αφορούν είναι η απεξάρτηση του τουρισμού από τη διεθνή συγκυρία και η επικέντρωση του στην υψηλής ποιότητας ζήτηση, η διασύνδεση νέων μορφών τουρισμού με το κυρίαρχο πρότυπο, η άμβλυνση της εποχικότητας και η σύνδεση με πολιτισμό και περιβαλλοντικούς πόρους, η διασφάλιση της αποδοτικότητας στη χρήση των πόρων και η αποτροπή των κινδύνων από την κλιματική αλλαγή.

Ένα χαρακτηριστικό σημείο της παράκτιας περιοχής της ΠΚΜ με θέματα διάβρωσης είναι οι ακτές του Δήμου Θερμαϊκού. Το φαινόμενο έχει προχωρήσει αρκετά με συνέπειες τη μείωση του πλάτους των παραλιών, την ένταση πλημμυρικών φαινομένων, τη μείωση χώρου αναψυχής και τουρισμού, την καταστροφή θαλάσσιων οικοσυστημάτων, τον περιορισμό και την αυξημένη αλατότητα καλλιεργήσιμων εκτάσεων και τον κίνδυνο καταστροφής υποδομών, κοινωφελών δικτύων ύδρευσης και περιουσιών των κατοίκων.

Τα έντονα φαινόμενα της διάβρωσης της ακτογραμμής του Δήμου Θερμαϊκού διερευνήθηκαν στο πλαίσιο ερευνητικού προγράμματος (Δήμος Θερμαϊκού – ΑΠΘ, 2007) με τίτλο «Αποτίμηση και αντιμετώπιση της διάβρωσης της ακτής του Δήμου Θερμαϊκού», και η οποία με τη σειρά της αποτέλεσε το εφαλτήριο για τη σύνταξη Ακτομηχανικής Μελέτης Διάβρωσης της ακτής του Δήμου: α) στην παράκτια περιοχή Νέων Επιβατών, β) στην παράκτια περιοχή Αγ. Τριάδας, γ) στην παράκτια

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

περιοχή ΚΑΠΠΑ.

Σύμφωνα με τη μελέτη της ΕΜΕΚΑ (2011), **τρεις δελταϊκές περιοχές εντός της ΠΚΜ** αναφέρονται ως περιοχές υψηλής επικινδυνότητας στην άνοδο της στάθμης της θάλασσας:

- Περιοχή Αλιάκμονα και Αξιού, στον Θερμαϊκό
- Περιοχή Πηνειού, κοντά στον Πλαταμώνα
- Περιοχή Στρυμώνα στην Αμφίπολη

Κατάσταση Ανθρωπογενούς Περιβάλλοντος

Πολιτιστικό περιβάλλον

Το πολιτιστικό περιβάλλον στην Κεντρική Μακεδονία είναι ιδιαίτερα πλούσιο και ποικιλόμορφο και καλύπτει όλες τις φάσεις του Ελλαδικού πολιτισμού από την παλαιολιθική εποχή ως τα σύγχρονα χρόνια.

Η διαχρονική αυτή παρουσία του ανθρώπου πλούτισε το Μακεδονικό χώρο με πλήθος από μνημεία, οικιστικά σύνολα, έργα τέχνης, και άλλα δημιουργήματα του ανθρώπου που καλύπτουν όλο το ιστορικό φάσμα.

Ωστόσο η καταγραφή, έρευνα, αξιολόγηση, ανάδειξη και ορθολογική διαχείριση του ιστορικού πολιτιστικού αποθέματος δεν έχει προχωρήσει με ικανοποιητικούς ρυθμούς. Η απελευθέρωση της Μακεδονίας μόλις στα 1912, είχε σαν αποτέλεσμα μια καθυστέρηση στην αποτύπωση - έρευνα και αξιολόγηση του δομημένου περιβάλλοντος των Αρχαίων και Ρωμαϊκών χρόνων. Η εντατική προσπάθεια των τελευταίων δεκαετιών τείνει να αποκαταστήσει το κενό αυτό.

Η πολιτιστική κληρονομιά των βυζαντινών - μεταβυζαντινών χρόνων είναι περισσότερο γνωστή, αφού χαρακτηριστικά δείγματά της διασώζονται στον ιστό των αστικών κέντρων, αλλά και στην ύπαιθρο. Είναι χαρακτηριστική η φήμη της Θεσσαλονίκης σαν της πόλης που εκπροσωπεί την Βυζαντινή παράδοση στον Ελληνικό χώρο και του Αγ. Όρους, σαν κέντρου μοναστηριακής Αρχιτεκτονικής και Τέχνης διεθνούς εμβέλειας. Το νεότερο παραδοσιακό δομημένο περιβάλλον που δημιουργήθηκε κατά την τελευταία περίοδο της Τουρκοκρατίας, χαρακτηρίζεται από την εξέλιξη παραδοσιακών μορφολογιών στην ύπαιθρο, σε αντίθεση με τα ανεπτυγμένα αστικά κέντρα όπου είχε κοσμοπολίτικο χαρακτήρα.

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας χαρακτηρίζεται από την παρουσία σημαντικότεων αρχαιολογικών μνημείων, καθώς και άλλων μνημείων μεγάλης ιστορικής αξίας για τη χώρα μας, τα οποία συμβάλλουν στη συγκέντρωση επισκεπτών καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Χρήσεις γης – χωροταξία

Σύμφωνα με την μελέτη «**Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και Εξειδίκευση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφορού Αναπτυξης (ΠΠΧΣΑΑ) Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (Φαση Β' – Σταδιο Β2)**», το οικιστικό δίκτυο της Περιφέρειας χαρακτηρίζεται από σειρά διαδοχικών και μη διαδοχικών εξαρτήσεων μεταξύ των οικισμών του 1^{ου}, 3^{ου}, 4^{ου}, 5^{ου}, 6^{ου} και 7^{ου} οικιστικού

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

επιπέδου. Στην Π.Ε. Ημαθίας οι οικιστικές εξαρτήσεις εμφανίζονται στο 5^ο και το 7^ο οικιστικό επίπεδο. Στην Π.Ε. Θεσσαλονίκης εμφανίζονται εξαρτήσεις με μεγάλες αποστάσεις επιπέδων (1^{ου}-6^{ου}-7^{ου}) και επομένως ισχυρότερες εξαρτήσεις των άλλων οικισμών από την Θεσσαλονίκη. Στις Π.Ε. Κιλκίς, Πέλλας και Χαλκιδικής οι οικιστικές εξαρτήσεις εμφανίζονται μεταξύ του 5^{ου}, 6^{ου} και 7^{ου} οικιστικού επιπέδου. Στην Π.Ε. Πιερίας εμφανίζονται εξαρτήσεις μεταξύ του 4^{ου}, 6^{ου} και 7^{ου} οικιστικού επιπέδου. Τέλος στην Π.Ε. Σερρών οι οικιστικές εξαρτήσεις εμφανίζονται στο 3^ο, 6^ο και 7^ο οικιστικό επίπεδο και οι μεγάλες αποστάσεις επιπέδων οδηγούν σε ισχυρές εξαρτήσεις των οικισμών της Π.Ε. με την πόλη των Σερρών.

Πρωταρχικό ρόλο στο οικιστικό δίκτυο, με ευρεία διαπεριφερειακή, εθνική και διεθνή σημασία, παίζει η Θεσσαλονίκη -1^ο επίπεδο- και ακολουθούν ως λοιποί εθνικοί πόλοι στο 3^ο και 4^ο οικιστικό επίπεδο οι Σέρρες και η Κατερίνη αντίστοιχα. Στο αμέσως επόμενο επίπεδο, 5^ο ενισχυμένο, βρίσκεται η Βέροια, ενώ 5^{ου} επιπέδου είναι οι οικισμοί Αλεξάνδρεια, Γιαννιτσά, Έδεσσα, Κιλκίς, Νάουσα και Πολύγυρος. Δευτερεύοντες Περιφερειακοί Πόλοι (οικισμοί 6^{ου} ενισχυμένου επιπέδου) είναι ο Λαγκαδάς, το Λιτόχωρο και τα Νέα Μουδανιά. Στους Λοιπούς Περιφερειακούς Πόλους (οικισμοί 6^{ου} επιπέδου) εντάσσονται οι οικισμοί Αιγίνιο, Αριδαία, Αρναία, Γουμένισσα, Ηράκλεια, Ιερισός, Κασσάνδρεια, Νέα Καλλικράτεια, Νέα Ζίχνη, Νέος Μαρμαράς, Νιγρίτα, Νικήτη, Πολύκαστρο, Σιδηρόκαστρο, Ροδολίβος, Σκύδρα, Σταυρός και Χρυσό. Οι υπόλοιποι οικισμοί της ΠΚΜ συνθέτουν το 7^ο οικιστικό επίπεδο. Με την ιεράρχηση αυτή εκτός από την ενίσχυση των ισχυρών πόλων του οικιστικού δικτύου, δίνεται έμφαση στην ενδυνάμωση τόσο των μεσαίων πόλεων, όσο και των εδρών των Καλλικρατικών Δήμων.

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας είναι η μεγαλύτερη σε έκταση Περιφέρεια της χώρας με συνολική έκταση 18.811 Km², δηλαδή το 14,29% περίπου της συνολικής έκτασης της χώρας (131.621 Km²). Οι μεγαλύτερες σε έκταση Περιφερειακές Ενότητες είναι οι Π.Ε. Σερρών και Θεσσαλονίκης (21,18% και 19,57% της συνολικής έκτασης της ΠΚΜ) και ακολουθούν οι Π.Ε. Χαλκιδικής (15,54%), Πέλλας (13,33%), Κιλκίς (13,32%), Ημαθίας (8,99%) και Πιερίας (8,07%).

Αναφορικά με την οργάνωση των χρήσεων γης της Περιφέρειας παρατηρούνται συγκρούσεις χρήσεων γης, οι οποίες και εντοπίζονται κυρίως στην περιοχή του ΠΣΘ, στις παράκτιες περιοχές της Χαλκιδικής (τουριστική κατοικία, γεωργία, εξορυστικές δραστηριότητες) και της Πιερίας, καθώς και σε περιοχές αυθαίρετης δόμησης με αποτέλεσμα την αλλαγή χρήσης και την υποβάθμιση σημαντικών πόρων (π.χ. δασικές εκτάσεις, γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας). Το φαινόμενο της «εξειδίκευσης» των παραθαλάσσιων περιοχών στον τουρισμό και η οικιστική διασπορά στον εξωαστικό χώρο έχει ως συνέπεια την υπερβολική εκμετάλλευση των φυσικών πόρων στις ακτές της Πιερίας, της Χαλκιδικής και του Στρυμονικού κόλπου.

Αναλυτικότερα, σε ότι αφορά την Π.Ε. Σερρών το 42,77% καλύπτεται από καλλιεργούμενες εκτάσεις, ενώ σημαντικό ποσοστό της συνολικής έκτασης καταλαμβάνουν οι Κοινοτικοί και Δημοτικοί βοσκότοποι (22,21%) και τα δάση (20,72%). Ποσοστό κάλυψης ίσο με 45,58% επί της συνολικής έκτασης της Π.Ε. Χαλκιδικής καταλαμβάνουν τα δάση, με αμέσως επόμενο τις καλλιεργούμενες εκτάσεις που καλύπτουν το 32,86% της Π.Ε. Αναφορικά με την Π.Ε. Ημαθίας, αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι το 42,66% της επιφάνειας της Π.Ε. καλύπτουν οι καλλιεργούμενες εκτάσεις, ενώ τα δάση καταλαμβάνουν έκταση ίση με το 28,00%. Το μεγαλύτερο ποσοστό της συνολικής έκτασης των Π.Ε. Θεσσαλονίκης και Κιλκίς καλύπτουν οι καλλιεργούμενες εκτάσεις με ποσοστά 43,65% και

45,68% αντίστοιχα και ακολουθούν οι Κοινοτικοί και Δημοτικοί βοσκότοποι με ποσοστό κάλυψης 26,42% και 22,11% αντίστοιχα. Τέλος στις Π.Ε. Πέλλας και Πιερίας οι καλλιεργούμενες εκτάσεις με ποσοστά 37,55% και 38,07% αντίστοιχα και τα δάση με ποσοστά 23,49% και 35,37% καταλαμβάνουν τα μεγαλύτερα τμήματα των Π.Ε.

Στην Κεντρική Μακεδονία αξιοποιήθηκε σχετικά νωρίς και σε ευρεία κλίμακα σε σχέση με άλλες περιφέρειες της χώρας, η νομοθετική δυνατότητα του 2508/97 για την εκπόνηση ΓΠΣ και ΣΧΟΟΑΠ.

Έτσι, την περίοδο από το 2004 περίπου έως σήμερα, έχουν εγκριθεί στη γεωγραφική επικράτεια της Κεντρικής Μακεδονίας σαράντα επτά (48) ΓΠΣ και ΣΧΟΟΑΠ. Την επίβλεψη – ευθύνη εκπόνησής τους, είχε κατά περίπτωση ο Οργανισμός Ρυθμιστικού ή η ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ. Κεντρικής Μακεδονίας. Αρκεί να σημειωθεί ότι τα 48 θεσμοθετημένα ΓΠΣ και ΣΧΟΟΑΠ αναφέρονται σε ισάριθμες γεωγραφικές περιοχές εκ των 128 Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Ν. 2539/1997 (ρύθμιση αστικού και εξωαστικού χώρου σε ποσοστό μεγαλύτερο του 60% των Καποδιστριακών Δήμων). Επιπλέον, όλα τα έως σήμερα εγκεκριμένα ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ δεν αφορούν αμιγώς αστικό χώρο (Δήμοι του Π.Σ.Θ. ή πρωτεύουσες νομών), κατά συνέπεια η εκτίμηση του 60% ισχύει γενικότερα για εξωαστικές / αγροτικές περιοχές των καποδιστριακών δήμων.

Επίσης, άλλα τριάντα ένα (31) ΓΠΣ και ΣΧΟΟΑΠ, (14 περιοχής ευθύνης ΟΡ.ΘΕ. και 17 περιοχής αρμοδιότητας Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού Κεντρικής Μακεδονίας, βρίσκονται σήμερα σε εξέλιξη.

Το 1985, αμέσως μετά την θέσπιση του Ν. 1561/85 για το Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης και με σκοπό την πρόληψη της ανεξέλεγκτης ανάπτυξης χρήσεων και δραστηριοτήτων, θεσπίζεται η Ζ.Ο.Ε. νομού Θεσσαλονίκης (Π.Δ. 10.10.1985, ΦΕΚ 689/Δ'/85) η οποία αφορά όλες τις εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμού περιοχές του νομού, με μοναδική ρύθμιση τον καθορισμό κατώτατου ορίου κατάτμησης 10 στρεμμάτων. Έκτοτε, θεσπίστηκε σειρά διαταγμάτων καθορισμού Ζ.Ο.Ε. σε συνδυασμό με επιτρεπόμενες χρήσεις και όρους και περιορισμούς στη δόμηση.

Σε εφαρμογή του Ν. 2242/94 «Πολυεδoδόμηση περιοχών δεύτερης κατοικίας σε Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου, προστασία φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος και άλλες διατάξεις» και κάνοντας χρήση των σχετικών προδιαγραφών εκπόνησης Σχεδίου Ανάπτυξης Περιοχών δεύτερης κατοικίας (ΣΧΑΠ) μέσα σε εγκεκριμένες Ζ.Ο.Ε., έχουν εγκριθεί εντός των Ζ.Ο.Ε. οι παρακάτω περιοχές προς πολυεδoδόμηση δεύτερης κατοικίας: Θεσσαλονίκης, Κορινού, Σκοτίνας, Παντελεήμονα, Πλαταμώνα και Πόρων και Αγίου Παύλου, Ν. Καλλικράτειας και Ν. Σιλάτων.

Αναφορικά με τις λοιπές πολυεδοδομικά οργανωμένες περιοχές χρήσεων γης πλην κατοικίας ισχύουν τα ακόλουθα:

- Στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας υπάρχουν 6 ολοκληρωμένες Βιομηχανικές και Επιχειρηματικές Περιοχές του Ν.2545/97.

- Επιπλέον, στην Περιφέρεια έχουν κατασκευαστεί και ισχύουν ως θεσμοθετημένες χρήσεις οι εξής Βιομηχανικές Περιοχές (ΒΙ.ΠΕ.) της πρώην Ε.Τ.Β.Α. και νυν ΕΤΒΑ ΒΙΠΕ ΑΕ της Τράπεζας Πειραιώς: Θεσσαλονίκης, Κιλκίς, Σερρών, Έδεσσας (θέση Δροσιά) και Πέλλας – Ημαθίας (θέση Πετραία).
- στην Περιφέρεια (Θεσσαλονίκη) ιδρύθηκε, οριοθετήθηκε και λειτουργεί με ίδιο καθεστώς (Νόμος 3489/2006 (ΦΕΚ 205/Α'/2006), η Ζώνη Καινοτομίας Θεσσαλονίκης (Ζ.ΚΑΙ.Θ.). Στοχεύει κυρίως «στη δημιουργία και στην ανάπτυξη μόνιμης και συντονισμένης συνεργασίας για τη δημιουργία νέας γνώσης και την παραγωγή καινοτομίας μεταξύ οργανισμών, φορέων και επιχειρήσεων του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, όπως εκπαιδευτικών, ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων, χρηματοπιστωτικών οργανισμών, εταιρειών κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου, επιχειρήσεων υψηλής τεχνολογίας ή/και παραγωγής καινοτόμων προϊόντων.
- καμία Περιοχή Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (Π.Ο.Τ.Α.) δεν έχει θεσμοθετηθεί ακόμα στην ΠΚΜ, υπό το καθεστώς του Νόμου 2545/97.
- μέχρι σήμερα δεν έχει εγκριθεί ακόμη ούτε είναι υπό εξέταση κανένα Επιχειρηματικό Πάρκο του Ν.3982/11 στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας.
- Τέλος, δεν έχει ενεργοποιηθεί η κείμενη νομοθεσία (κυρίως του Ν. 3333/2005) για τη δημιουργία – οργάνωση Εμπορευματικών Κέντρων και Ζωνών Χονδρεμπορίου.

Πληθυσμιακά στοιχεία

Η ΠΚΜ είναι η δεύτερη σε πληθυσμό Περιφέρεια, συγκεντρώνοντας το 17,38% του πληθυσμού της χώρας. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της απογραφής του 2011, ο μόνιμος πληθυσμός της Περιφέρειας ανέρχεται σε 1.880.058 άτομα.

Το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού της ΠΚΜ και συγκεκριμένα το 59,06% του πληθυσμού συγκεντρώνεται στην Π.Ε. Θεσσαλονίκης και ακολουθούν οι Π.Ε. Σερρών (9,38%), Π.Ε. Ημαθίας (7,48%), Π.Ε. Πέλλας (7,43%), Π.Ε. Πιερίας (6,74%), Π.Ε. Χαλκιδικής (5,63%) και Π.Ε. Κιλκίς (4,28%).

Πιο αναλυτικά, η Π.Ε. Θεσσαλονίκης είναι η πρώτη σε πληθυσμό Π.Ε. της χώρας (στην περίπτωση που η Π.Ε. Αττικής διαιρείται σε Τομείς, σε διαφορετική περίπτωση είναι δεύτερη σε πληθυσμό). Αποτελείται από 14 Δήμους, ο πληθυσμός των οποίων κυμαίνεται, σύμφωνα με την απογραφή του 2011, από 23.478 κατοίκους στον Δήμο Βόλβης έως 325.182 κατοίκους στον Δήμο Θεσσαλονίκης, που είναι και ο μεγαλύτερος πληθυσμιακά Δήμος της Περιφέρειας.

Η Π.Ε. Σερρών αποτελείται από 7 Δήμους, ο πληθυσμός των οποίων κυμαίνεται από 9.182 κατοίκους στον Δήμο Αμφίπολης έως 76.817 κατοίκους στον Δήμο Σερρών. Ο Δήμος Σερρών αποτελεί την έδρα της Περιφερειακής Ενότητας και είναι ο έβδομος σε πληθυσμό Δήμος της Περιφέρειας.

Η Π.Ε. Ημαθίας αποτελείται από 3 Δήμους, ο πληθυσμός των οποίων κυμαίνεται από 32.494 κατοίκους στον Δήμο Νάουσας έως 66.547 κατοίκους στον Δήμο Βέροιας. Ο Δήμος Βέροιας αποτελεί την έδρα της Περιφερειακής Ενότητας και είναι ο ένατος σε πληθυσμό Δήμος της Περιφέρειας.

Η Π.Ε. Πέλλας αποτελείται από 4 Δήμους, ο πληθυσμός των οποίων κυμαίνεται από 20.188 κατοίκους στον Δήμο Σκύδρας έως 63.122 κατοίκους στον Δήμο Πέλλας. Ο Δήμος Πέλλας αποτελεί την έδρα της Περιφερειακής Ενότητας και είναι ο δέκατος σε πληθυσμό Δήμος της Περιφέρειας.

Η Π.Ε. Πιερίας αποτελείται από 3 Δήμους, ο πληθυσμός των οποίων κυμαίνεται από 15.179 κατοίκους στον Δήμο Πύδνας - Κολινδρού έως 85.851 κατοίκους στον Δήμο Κατερίνης. Ο Δήμος Κατερίνης αποτελεί την έδρα της Περιφερειακής Ενότητας και είναι ο πέμπτος σε πληθυσμό Δήμος της Περιφέρειας.

Η Π.Ε. Χαλκιδικής αποτελείται από 5 Δήμους, ο πληθυσμός των οποίων κυμαίνεται από 12.394 κατοίκους στον Δήμο Σιθωνίας έως 36.500 κατοίκους στον Δήμο Πολυγύρου. Ο Δήμος Πολυγύρου αποτελεί την έδρα της Περιφερειακής Ενότητας και είναι ο εικοστός όγδοος σε πληθυσμό Δήμος της Περιφέρειας.

Η Π.Ε. Κιλκίς αποτελείται από 2 Δήμους, ο πληθυσμός των οποίων κυμαίνεται από 28.493 κατοίκους στον Δήμο Παιονίας έως 51.926 κατοίκους στον Δήμο Κιλκίς. Ο Δήμος Κιλκίς αποτελεί την έδρα της Περιφερειακής Ενότητας και είναι ο δέκατος τρίτος σε πληθυσμό Δήμος της Περιφέρειας.

Σχετικά με την εξέλιξη του πληθυσμού της Περιφέρειας αναφέρεται ότι υπήρξε σημαντική αύξηση κατά την περίοδο 1991 – 2001 (+ 9,86%), ενώ ο πληθυσμός της σταθεροποιήθηκε κατά την περίοδο 2001 – 2011 (+ 0,29%). Στο σύνολο των Π.Ε. υπήρξε σημαντική αύξηση του πληθυσμού (από + 3,21% στην Π.Ε. Ημαθίας έως + 14,10% στην Π.Ε. Κιλκίς) κατά την περίοδο 1991 – 2001. Αντίθετα, σημαντική μείωση σημειώθηκε στις Π.Ε. Κιλκίς (- 7,47%), Π.Ε. Πέλλας (- 3,06%) και Π.Ε. Σερρών (- 10,23%), σταθεροποιήθηκε στις Π.Ε. Ημαθίας (- 1,32%), Π.Ε. Θεσσαλονίκης (+ 2,37%), Π.Ε. Πιερίας (+ 0,23%) και σημειώθηκε μεγάλη αύξηση στην Π.Ε. Χαλκιδικής (+ 8,55%) κατά την περίοδο 2001 - 2011.

Κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον

Το 2011 ο αριθμός των οικονομικά ενεργών κατοίκων της Περιφέρειας ανέρχονταν σε 1.771.613.

Η οικονομική φυσιογνωμία της Περιφέρειας αντανακλάται στη δομή της απασχόλησης. Η Περιφέρεια συνεχίζει, όπως και έως το 2001, να συνδυάζει κλαδική δομή απασχόλησης τύπου Αττικής (με έμφαση στις υπηρεσίες λόγω της μητροπολιτικής περιοχής Θεσσαλονίκης) και τύπου Β. Ελλάδος (με την ισχυρή παρουσία του αγροτικού τομέα και την επιβίωση του δευτερογενούς τομέα). Η αγορά εργασίας δεν παρουσιάζει ουσιώδεις διαφορές από το μέσο εθνικό «profile» παρά στο βαθμό που η οικονομική κρίση έχει ισχυρότερη επίπτωση στην Περιφέρεια λόγω της πρότερης περισσότερο «βιομηχανικής» φυσιογνωμίας της οικονομίας της. Μια ενδιαφέρουσα εξέλιξη είναι η σε απόλυτες τιμές αύξηση της απασχόλησης σε «Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή, μεταφορές και αποθήκευση, δραστηριότητες παροχής καταλύματος και εστίασης», «Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές, διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες», «Δημόσια διοίκηση και άμυνα, κοινωνική ασφάλιση, εκπαίδευση, δραστηριότητες σχετικές με υγεία και κοινωνική μέριμνα» και «Τέχνες, διασκέδαση, ψυχαγωγία, άλλες δραστηριότητες υπηρεσιών».

Όσον αφορά στην τομεακή και κλαδική σύνθεση της απασχόλησης, διαπιστώνεται ότι το 12,9% του ενεργού πληθυσμού της ΠΚΜ απασχολείται στη γεωργία, κτηνοτροφία και αλιεία. Ο τομέας της μεταποίησης είναι σχετικά ανεπτυγμένος στις Π.Ε. Θεσσαλονίκης και Κιλκίς, ενώ χαμηλή είναι η συμμετοχή του στην οικονομική δραστηριότητα των υπολοίπων Π.Ε. Στους κλάδους με σημαντική

συμμετοχή στην απασχόληση ανήκουν: Βιομηχανία τροφίμων, ποτού και καπνού, Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών, ειδών ένδυσης και κατεργασία δέρματος, Κατασκευή επίπλων, Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, με εξαίρεση τα μηχανήματα και Κατασκευή άλλων προϊόντων από μη μεταλλικά ορυκτά και Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού. Με περίπου 6,1% στη συνολική απασχόληση σημαντική είναι η συμβολή του κλάδου των κατασκευών, ποσοστό όμως τείνει να μειωθεί σημαντικά λόγω της κρίσης. Από τους κλάδους των υπηρεσιών οι περισσότερες θέσεις εργασίας παρατηρούνται στους κλάδους: Λιανικό εμπόριο, Ξενοδοχεία και εστιατόρια, Εκπαίδευση, Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση, Υγεία και κοινωνική μέριμνα, Νομικές, λογιστικές και δραστηριότητες παροχής συμβουλών διαχείρισης, έρευνα και ανάπτυξη, άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες και χονδρικό εμπόριο.

Τα αποτελέσματα επιβεβαιώνουν τα προηγούμενα συμπεράσματα περί αλλαγών στην περιφερειακή αγορά εργασίας. Έτσι, παρατηρείται η μετατόπιση του κέντρου βάρους της απασχόλησης και της παραγωγής προς τον τριτογενή τομέα, οι θέσεις εργασίας στο δευτερογενή τομέα συρρικνώνονται και σταθεροποιούνται στον πρωτογενή. Ωστόσο, η αύξηση της απασχόλησης στις Υπηρεσίες δεν είναι αρκετή ώστε να αντισταθμίσει τις συνολικές απώλειες απασχόλησης στην Περιφέρεια, γεγονός που υπογραμμίζει περαιτέρω την ανάγκη λήψης ενεργών μέτρων πολιτικής που θα δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις για ώθηση της απασχόλησης καθώς και την ανάπτυξη της περιφερειακής οικονομίας, βασισμένης σε ένα νέο πρότυπο απασχόλησης.

Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για το 2011, ο **οικονομικά ενεργός πληθυσμός** της Περιφέρειας αντιστοιχεί στο 41% του πληθυσμού της (το 59% επομένως αντιστοιχεί σε οικονομικά μη ενεργό πληθυσμό). Οι απασχολούμενοι στην ΠΚΜ αποτελούν το 78,16% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, ενώ αντίστοιχα οι άνεργοι αποτελούν το 21,84%.

Πιο αναλυτικά, το 2011 ο αριθμός των οικονομικά ενεργών κατοίκων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας αντιστοιχούσε σε 771.613 άτομα. Σε επίπεδο Π.Ε., η Θεσσαλονίκη, λόγω και της μεγαλύτερης συγκέντρωσης πληθυσμού, είχε το 2011 τους περισσότερους οικονομικά ενεργούς κατοίκους (476.191 άτομα). Ως προς τους απασχολούμενους, στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, το 2011 ανέρχονταν σε 603.133 άτομα. Και πάλι σε επίπεδο Π.Ε., η Θεσσαλονίκη συγκέντρωνε την πλειονότητα του απασχολούμενου πληθυσμού της ΠΚΜ (369.392).

Σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ, το Α' τρίμηνο του 2019, η ανεργία στην ΠΚΜ διαμορφώθηκε στο 20,3% (19,2% στη χώρα) από 22% (21,2% στη χώρα) την αντίστοιχη περίοδο του 2018, καταγράφοντας μείωση.

Σύμφωνα με διαθέσιμα στοιχεία της μελέτης «Περιφερειακή Στρατηγική προώθησης της κοινωνικής ένταξης, καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε μορφής διακρίσεων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας» (Μάρτιος 2015), ο αριθμός των εγγεγραμμένων ανέργων στην ΠΚΜ ανέρχονταν σε 152.437 άτομα. Το ποσοστό των επιδοτούμενων ανέργων ανέρχονταν σε 11,38%, ενώ των μακροχρόνια ανέργων σε 58,06%.

Σε επίπεδο Δήμων, οι περισσότεροι άνεργοι καταγράφονταν στον Δήμο Θεσσαλονίκης (25.297 ή 16,6%) και ακολουθούν οι Δήμοι Παύλου Μελά (13.470 ή 8,84%), Κορδελιού – Ευόσμου (11.928 ή 7,82%), Κατερίνης (9.418 ή 6,18%), Σερρών (8.778 ή 5,76%) και Νεάπολης – Συκεών (8.321 ή 5,46%). Ωστόσο, το υψηλότερο ποσοστό ανέργων ως προς τον πληθυσμό του Δήμου, καταγράφονταν στον Δήμο Παύλου Μελά (13,57%). Ακολουθούν οι Δήμοι Αμπελοκήπων – Μενεμένης (12,63%),

Κορδελίου - Ευόσμου (11,72%), Σερρών (11,43) και Κατερίνης (10,97%). Σημειώνεται ότι το ποσοστό των ανέργων στην ΠΚΜ ανέρχονταν σε 8,11%.

Υφιστάμενες υποδομές

Δίκτυα μεταφορών

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας κατέχει στρατηγική γεωγραφική θέση συνδέοντας την Ανατολική και την Δυτική Μακεδονία με τον νότιο τμήμα της χώρας. Αποτελεί μία εκ των κυριότερων πυλών της χώρας, θεωρούμενη ως η Βόρεια Πύλη της Ελλάδας προς τα Βαλκάνια και την Κεντρική Ευρώπη γενικότερα. Όσον αφορά στις υποδομές μεταφορών της Περιφέρειας, διαπιστώνεται πως η στρατηγική ανάπτυξης των προηγούμενων προγραμματικών περιόδων έχει οδηγήσει σε σημαντική βελτίωση του συνόλου των μεταφορικών υποδομών της Περιφέρειας. Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας διαθέτει σε πολύ ικανοποιητικό βαθμό όλες τις μορφές μεταφορικών υποδομών για τοπικές, διατοπικές, διαπεριφερειακές και διεθνείς μεταφορές επιβατών και εμπορευμάτων.

Το οδικό δίκτυο της Μακεδονίας - Θράκης χαρακτηρίζεται από δύο μεγάλου μήκους αυτοκινητόδρομους (ΠΑΘΕ, Εγνατία οδός), οι οποίοι οδηγούν σε βασικές πύλες της χώρας (Εύζωνοι - Βόρεια Μακεδονία, Προμαχώνας - Βουλγαρία). Οι διαπεριφερειακές συνδέσεις (Ανατολική Μακεδονία-Θράκη, Δυτική Μακεδονία και Θεσσαλία) συντελούνται επίσης με τους παραπάνω αυτοκινητόδρομους. Η Εγνατία Οδός εκτείνεται από την Ηγουμενίτσα έως τους Κήπους στα ελληνοτουρκικά σύνορα και έχει συνολικό μήκος 680 χλμ., ενώ σε πανευρωπαϊκό επίπεδο ενώνει την περιοχή με τους Πανευρωπαϊκούς Διαδρόμους IV (Βιέννη-Θεσ/νίκη), IX (Ελσίνκι-Αλεξανδρούπολη) και X (Βερολίνο-Θεσ/νίκη).

Ο σημαντικός πόλος της Θεσσαλονίκης αποτελεί κόμβο μεταφορών σε υπερεθνικό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Ειδικότερα, στο επίπεδο της Περιφέρειας, η Θεσσαλονίκη αποτελεί τόπο σύγκλισης των μεταφορικών υποδομών και διαθέτει σε μακροσκοπικό επίπεδο συνδέσεις μεταξύ των οδικών, σιδηροδρομικών, θαλασσίων και εναέριων μεταφορών.

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας διαθέτει, επίσης, ένα πυκνό πλέγμα σιδηροδρομικών υποδομών, το οποίο επεκτείνεται συνεχώς. Ειδικότερα, η Θεσσαλονίκη είναι κεντρικός σιδηροδρομικός κόμβος για διεθνείς και διαπεριφερειακές μεταφορές στην ευρύτερη περιοχή.

Στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας λειτουργεί ο Διεθνής Κρατικός Αερολιμένας Θεσσαλονίκης «Μακεδονία» (IATA: SKG, ICAO: LGTS).

Αναφορικά με τις λιμενικές υποδομές, το λιμάνι της Θεσσαλονίκης (το δεύτερο της χώρας), είναι πύλη της χώρας αλλά και της βαλκανικής ενδοχώρας. Μαζί με τα λιμάνια της Καβάλας και της Αλεξανδρούπολης δημιουργούν το βόρειο λιμενικό σύνδεσμο της χώρας, με διεθνείς προεκτάσεις. Επίσης, το λιμάνι της Θεσσαλονίκης εντάσσεται στους διευρωπαϊκούς άξονες και προάγει τις συνδυασμένες μεταφορές με οδικές και σιδηροδρομικές συνδέσεις.

Υπάρχουν, όμως, και λιμένες που εξυπηρετούν διάφορες ανάγκες όπως αλιευτικές και τουριστικές (π.χ. λιμάνια Νέας Μηχανιώνας, Λιτόχωρου, Νέων Μουδανιών, Αρετσού, Σάννης, Πόρτο Καρά, Νέας Καλλικράτειας, Πλαταμώνας, Σταυρού, Πύδνας, κ.α.)

Δίκτυα ύδρευσης – άρδευσης

Το δίκτυο ύδρευσης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως ικανοποιητικό, εξασφαλίζοντας την υδροδότηση πολλών περιοχών με πόσιμο νερό. Ωστόσο, υπάρχουν ακόμη οικισμοί στους οποίους απαιτείται εκσυγχρονισμός του δικτύου (π.χ. αντικατάσταση των αγωγών ύδρευσης) ή ακόμη και οικισμοί οι οποίοι υδροδοτούνται από γεωτρήσεις που χρήζουν ελέγχου της ποιότητας του νερού.

Η διαχείριση των δικτύων ύδρευση (και αποχέτευσης) γίνεται κυρίως από τις 24 ΔΕΥΑ που λειτουργούν στην περιοχή, εκτός από την περιοχή του ΠΣΘ που καλύπτεται συνολικά από την ΕΥΑΘ, και ορισμένων Δήμων της Χαλκιδικής που γίνονται από τους ίδιους του Δήμους (γραφεία ύδρευσης-αποχέτευσης).

Το σύνολο των αναγκών σε νερό καλύπτεται τόσο από επιφανειακά, όσο και από υπόγεια ύδατα (γεωτρήσεις & πηγές). Οι απολήψεις υδάτων από επιφανειακά ΥΣ για αρδευτικούς σκοπούς, διενεργούνται στην συντριπτική τους πλειοψηφία από τις υδροληπτικές εγκαταστάσεις οργανωμένων αρδευτικών συλλογικών δικτύων τα οποία διαχειρίζονται οι ΓΟΕΒ και ΤΟΕΒ (Γενικοί και Τοπικοί Οργανισμοί Εγγείων Βελτιώσεων) της περιοχής.

Υποδομές διαχείρισης αποβλήτων

Σύμφωνα με τη βάση δεδομένων της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων σχετικά με τις εγκαταστάσεις επεξεργασίας υγρών αποβλήτων (ΕΕΛ) στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, λειτουργούν 49 εγκαταστάσεις. Η κατάσταση όσον αφορά στην επεξεργασία αστικών λυμάτων στην ΠΚΜ είναι κατά κύριο λόγο ικανοποιητική.

Υποδομές επεξεργασίας και διαχείρισης στερεών αποβλήτων

Από πλευράς υφιστάμενων υποδομών διαχείρισης αποβλήτων (ΔΣΑ), σύμφωνα με την 2η Αναθεώρηση του Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) Κεντρικής Μακεδονίας (Οκτώβριος 2016), η Περιφέρεια διαθέτει Μονάδες Επεξεργασίας ΑΣΑ, Χώρους Υγειονομικής Ταφής Αποβλήτων (ΧΥΤΑ), Σταθμούς Μεταφόρτωσης Αποβλήτων (ΣΜΑ) και Κέντρα Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (ΚΔΑΥ).

Ενεργειακή υποδομή

Η Κεντρική Μακεδονία διαθέτει κομβικό ρόλο στην διασύνδεση του Εθνικού και Βαλκανικού δικτύου Ενέργειας. Αποτελεί ωστόσο έναν χώρο κατανάλωσης ενέργειας καθώς η εγχώρια παραγωγή δεν περιλαμβάνει σημαντικές πηγές.

Τα Κέντρα Υπερυψηλής Τάσεως (ΚΥΤ) αποτελούν τα σημεία σύνδεσης του Συστήματος 400kV με το Σύστημα 150kV και εξυπηρετούν ανάγκες απομάστευσης ισχύος προς το Σύστημα 150 kV. Το Ελληνικό Σύστημα Μεταφοράς Ενέργειας περιλαμβάνει 12 ΚΥΤ, τα οποία περιλαμβάνουν έναν ή περισσότερους αυτομετασχηματιστές (ΑΜ/Σ) τριών τυλιγμάτων 400kV/150kV/30kV. Επιπλέον, υπάρχουν 6 ΚΥΤ (που δεν συμπεριλαμβάνονται στα προαναφερόμενα 12), τα οποία είναι

εγκατεστημένα πλησίον των ομώνυμων σταθμών παραγωγής και εξυπηρετούν παράλληλα (ΚΥΤ Αμυνταίου, Καρδιάς, Λαυρίου) ή αποκλειστικά (Αγ. Δημητρίου, Μελίτης, ΕΝΘΕΣ) ανάγκες ανύψωσης τάσης από τις μονάδες παραγωγής προς το Σύστημα 400kV.

Το Φυσικό Αέριο εισέρχεται στην χώρα από τρία σημεία, εκ των οποίων το ένα βρίσκεται στην ΠΚΜ (Ελληνοβουλγαρικά σύνορα).

Τα τελευταία χρόνια, πραγματοποιούνται επενδύσεις σε έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας στα πλαίσια της αξιοποίησης του πλούσιου δυναμικού ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, καθώς και της συμβολής των έργων αυτών στους στόχους της χώρας για μείωση των εκπεμπόμενων αερίων ρύπων με Αέρια του Θερμοκηπίου (ΑτΘ).

Τηλεπικοινωνιακή υποδομή

Η ΠΚΜ ανήκει στην Τηλεπικοινωνιακή Περιφέρεια Βορείου Ελλάδος (ΤΠΒΕ) με κεντρικό κόμβο την Θεσσαλονίκη και η οποία καλύπτει γεωγραφικά το 43,2% της χώρας.

Ειδικότερα, η ΠΚΜ διαθέτει σημαντικές υποδομές ΤΠΕ που εξυπηρετούν κυρίως τα αστικά και την παράκτια – πεδινή ζώνη, ενώ στον ορεινό χώρο όπου μέχρι σήμερα σημειώνονται ελλείψεις εξαπλώνονται ολοένα οι τεχνολογίες ασύρματης επικοινωνίας. Το τηλεπικοινωνιακό δίκτυο είναι ψηφιακό.

Υποδομές υγείας

Στην ΠΚΜ, λειτουργούν 22 νοσοκομεία τα οποία υπάγονται στην 3^η και 4^η ΥΠΕ. Τα νοσοκομεία βρίσκονται στις πόλεις Θεσσαλονίκη, Κατερίνη, Κιλκίς, Γουμένισσα, Σέρρες, Βέροια, Νάουσα, Γιαννιτσά, Έδεσσα και Πολύγυρο.

Όσον αφορά στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας (Κέντρα Υγείας, Μονάδες Υγείας και Τ.ΟΜ.Υ) στην ΠΚΜ υπάρχουν στο σύνολο 70 (37 στην 3^η ΥΠΕ και 33 στην 4^η ΥΠΕ).

Επίσης υπάρχουν τέσσερα Κέντρα Ψυχικής Υγείας.

Πιέσεις στο περιβάλλον και κατάσταση περιβάλλοντος

Οι πιέσεις που δέχεται το περιβάλλον της Περιφέρειας σχετίζονται κύρια με την εντατική γεωργία, την ανάπτυξη βιομηχανικών και βιοτεχνικών χρήσεων, την οικιστική ανάπτυξη τόσο στο αστικό περιβάλλον των πόλεων όσο και στην παράκτια ζώνη, τις φυσικές και ανθρωπογενείς πυρκαγιές, τη λατομική και μεταλλευτική δραστηριότητα, τη διάβρωση/ερημοποίηση των εδαφών, την ποιοτική υποβάθμιση (ρύπανση) των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων, τις παράνομες απολήψεις νερού, τις καταπατήσεις, τις παράνομες αμοληψίες/χαλικοληψίες, την υπεραλίευση και χρήση μη ορθών αλιευτικών πρακτικών, την ανεξέλεγκτη διάθεση υγρών και στερεών αποβλήτων κ.α. Στο πλαίσιο του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ έχουν παρουσιαστεί αναλυτικά:

- Πιέσεις στα υπόγεια και επιφανειακά υδατικά συστήματα της ΠΚΜ
- Πιέσεις στα εδάφη της ΠΚΜ

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

- Πιέσεις από αστικές χρήσεις στον παράκτιο χώρο και τις προστατευόμενες περιοχές της ΠΚΜ
- Πιέσεις από λατομικές και μεταλλευτικές δραστηριότητες
- Πιέσεις αγροτικών χρήσεων και άσκηση μη βιώσιμων πρακτικών σε προστατευόμενες περιοχές
- Πιέσεις στην ανθρώπινη υγεία
- Πιέσεις στο τοπίο και την πολιτιστική κληρονομιά της Περιφέρειας

Διοικητική Διαίρεση ΠΚΜ

Η τρέχουσα διοικητική διαίρεση της Ελλάδας διαμορφώθηκε από το Πρόγραμμα Καλλικράτης (Ν. 3852/2010 – ΦΕΚ 1292/Β/11-08-2010) και ισχύει από την 1^η Ιανουαρίου 2011. Σύμφωνα με αυτή, η χώρα διαιρείται σε επτά Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, δεκατρείς Περιφέρειες και 325 Δήμους. Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αποτελεί δευτεροβάθμιο Οργανισμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης και αποτελείται από επτά (7) Περιφερειακές Ενότητες που αριθμούν συνολικά 38 Δήμους.

1.4 ΆΞΟΝΕΣ ΔΡΑΣΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΕΣΠΚΑ & ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΣΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΠΚΜ - ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Η ανάπτυξη στρατηγικής για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή αποτελεί Εθνική και Περιφερειακή υποχρέωση, που απορρέει από τη Σύμβαση Πλαίσιο για τις Κλιματικές Αλλαγές (UNFCCC, 1992), τη Συμφωνία του Παρισιού και τις δεσμεύσεις στην ΕΕ.

Με την κατάρτιση του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ υλοποιείται η στρατηγική της Περιφέρειας για την αντιμετώπιση της απειλής της κλιματικής αλλαγής, η οποία έχει ως βασικό στόχο τη **μείωση της ευπάθειας της Περιφέρειας στις επιπτώσεις που προκύπτουν από την κλιματική αλλαγή και τη θωράκισή της έναντι αυτής.**

Για να γίνει αυτό είναι **ιδιαίτερα σημαντικό να εκτιμηθούν και να κατανοηθούν οι αλλαγές που πρόκειται να συμβούν τις επόμενες δεκαετίες στην Περιφέρεια** καθώς και οι κίνδυνοι που ελλοχεύουν για το περιβάλλον, την κοινωνία και την οικονομία εξαιτίας των αλλαγών αυτών. Το στάδιο αυτό, μέσω του οποίου καθορίζονται οι τομείς και οι γεωγραφικές περιοχές προτεραιότητας της Περιφέρειας, αποτελεί βασικό άξονα του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ, καθώς έχει καθοριστική σημασία για την εν συνεχεία **αναγνώριση και ιεράρχηση των επιλογών προσαρμογής**, την εκτίμηση των μέτρων που πρέπει να ληφθούν, το χρονοδιάγραμμα και το κόστος τους, τουλάχιστο σε επίπεδο στρατηγικής, δεδομένου ότι η αλλαγή του κλίματος αφενός δεν είναι δυνατό να προβλεφθεί επακριβώς και αφετέρου είναι μια διαδικασία δεκαετιών.

Το ΠεΣΠΚΑ καλείται επίσης να συμβάλει στην **ενδυνάμωση των δομών της Περιφέρειας** που θα κληθούν να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα ή στην δημιουργία νέων δομών, καθώς και να αναπτύξει **ένα σύστημα παρακολούθησης** τόσο του ίδιου του προβλήματος της κλιματικής αλλαγής όσο και της υλοποίησης του προγράμματος προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή.

Επίσης το ΠεΣΠΚΑ καλείται να εμπλέξει την τοπική κοινωνία και τους κοινωνικούς και παραγωγικούς εταίρους σε ένα διάλογο με στόχο να δημοσιοποιηθεί το πρόβλημα, **να ευαισθητοποιηθεί η κοινωνία**, ώστε να συμμετέχει ενεργά στην διαμόρφωση και την εφαρμογή της στρατηγικής για την προσαρμογή.

Βάσει των ανωτέρω οι **βασικοί πυλώνες του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ** είναι:

- Ενίσχυση της ανθεκτικότητας της Περιφέρειας σε όλους τους τομείς και περιοχές προτεραιότητας, με δράσεις προσαρμογής που συνάδουν με τους στόχους της βιώσιμης ανάπτυξης – Παρακολούθηση υλοποίησης και αποτελεσματικότητας δράσεων.
- Ενδυνάμωση των διοικητικών δομών της Περιφέρειας που θα κληθούν να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα ή δημιουργία νέων δομών.
- Επικοινωνία και διάχυση πληροφορίας.

Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνονται οι παρακάτω **βασικοί στόχοι του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ**:

1. Συστηματοποίηση και βελτίωση της διαδικασίας λήψης (βραχυχρόνιων και μακροχρόνιων) αποφάσεων σχετικών με την προσαρμογή και η εφαρμογή αυτών στις δράσεις των φορέων της Περιφέρειας.
2. Σύνδεση της προσαρμογής με την προώθηση ενός βιώσιμου αναπτυξιακού προτύπου.
3. Προώθηση δράσεων και πολιτικών προσαρμογής σε όλους τους τομείς της οικονομίας με έμφαση στους πλέον ευάλωτους.
4. Δημιουργία μηχανισμού παρακολούθησης, αξιολόγησης και επικαιροποίησης των δράσεων και πολιτικών προσαρμογής.
5. Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της κοινωνίας.

1.5 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΣΕΝΑΡΙΩΝ

Στην παρούσα μελέτη, **πλέον της μηδενικής λύσης** που αφορά στη διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης, εξετάζεται ένα **(1) εναλλακτικό σενάριο** για την προσαρμογή της ΠΚΜ στη κλιματική αλλαγή:

Μηδενική Λύση (do nothing scenario)

Διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης με την εφαρμογή μόνο των υφιστάμενων Περιφερειακών Σχεδίων και προγραμμάτων στο κομμάτι που αφορούν στην κλιματική αλλαγή.

Με το σενάριο αυτό θα επιτευχθούν (εν μέρει) κάποιοι στόχοι της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή για τους εξεταζόμενους τομείς του ΠεΣΠΚΑ Κεντρικής Μακεδονίας.

Εφαρμογή του παρόντος ΠεΣΠΚΑ

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Το σενάριο αυτό, που ουσιαστικά είναι και το προτεινόμενο, περιλαμβάνει την εφαρμογή του ΠεΣΠΚΑ της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Σύμφωνα με αυτό πρόκειται να εφαρμοστούν μέτρα και δράσεις για τον μετριασμό ή την αποφυγή των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής.

Με το σενάριο αυτό θα επιτευχθούν οι στόχοι της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή για όλους τους εξεταζόμενους τομείς (γεωργία, δάση και αναδασωτέες εκτάσεις, βιοποικιλότητα και οικοσυστήματα, αλιεία και υδατοκαλλιέργειες, υδατικοί πόροι (αποθέματα), ποτάμια (πλημμύρες), παράκτιες χρήσεις, τουρισμός, ζήτηση και υποδομές ενέργειας, υποδομές μεταφορών, υγεία, δομημένο περιβάλλον, πολιτιστική κληρονομιά και εξορυκτικός τομέας).

Αξιολόγηση Εναλλακτικών Λύσεων

Η μη υλοποίηση του ΠεΣΠΚΑ της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, δηλαδή η διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης με τη συνέχιση της εφαρμογής των υφιστάμενων περιφερειακών σχεδίων και προγραμμάτων, δεν θεωρείται συνολικά βιώσιμη επιλογή, καθώς δεν επιτυγχάνονται όλοι οι στόχοι της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, ενώ είναι ασαφές εάν θα επιτευχθούν έστω κάποιοι στόχοι της προσαρμογής, δεδομένου ότι δεν έχουν υλοποιηθεί μέχρι σήμερα οι δράσεις που προβλέπουν τα υφιστάμενα σχέδια/ προγράμματα.

Αντίθετα, η εφαρμογή του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ, η οποία συνιστά και υποχρέωση της χώρας, θα συμβάλει σε όλους τους τομείς αξιολόγησης θετικά. Το Σχέδιο επιτυγχάνει το σύνολο των στόχων που έχουν τεθεί για την προσαρμογή στη κλιματική αλλαγή. Σημειώνεται ότι είναι το σενάριο με τις μικρότερες επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον. Το σημαντικότερο όλων, όμως, είναι πως το σενάριο αυτό θα έχει την μακράν μεγαλύτερη κοινωνική αποδοχή, ενώ μπορούν να δημιουργηθούν περισσότερες θέσεις εργασίας.

Κατά συνέπεια, στο στρατηγικό επίπεδο περιβαλλοντικής εκτίμησης, είναι **εμφανείς οι θετικές επιπτώσεις από την εφαρμογή του προτεινόμενου σχεδίου**, καθώς οι προτεινόμενες δράσεις και τα προτεινόμενα μέτρα εξασφαλίζουν την ήπια προσαρμογή στη κλιματική αλλαγή, σύμφωνα με τους άξονες της κείμενης Κοινοτικής και Εθνικής νομοθεσίας.

1.6 ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Η εκτίμηση και αξιολόγηση των επιπτώσεων του Σχεδίου προϋποθέτει δύο συνιστώσες, οι οποίες οριοθετούν το υπόστρωμα και τη βάση του αντικειμένου της και οι οποίες έχουν αναλυθεί στο ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ:

- την περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης του περιβάλλοντος, κατά την οποία διαγνώστηκαν τα επίπεδα των περιβαλλοντικών παραμέτρων και εντοπίσθηκαν τα ευαίσθητα και μη σημεία και
- την περιγραφή του Σχεδίου, δηλαδή τον αναλυτικό πρόγραμμα δράσεων και κυρίως τους στόχους και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα των παρεμβάσεων.

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Επισημαίνεται πως η αξιολόγηση ανά τομέα έγινε για εκείνους του περιβαλλοντικούς παράγοντες, οι οποίοι θεωρήθηκε ότι επηρεάζονται (θετικά ή αρνητικά) περισσότερο από την εφαρμογή του Σχεδίου.

Βιοποικιλότητα, πανίδα και χλωρίδα

Οι επιπτώσεις στην βιοποικιλότητα, στην πανίδα και στη χλωρίδα από την εφαρμογή των προτεινόμενων δράσεων και των αντίστοιχων μέτρων κάθε δράσης, αναμένονται θετικές και ιδιαίτερα σημαντικές, δεδομένου ότι σκοπός του Σχεδίου είναι η λήψη μέτρων για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Το ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ περιλαμβάνει δράσεις:

- για την βελτίωση της γνώσης για την βιοποικιλότητα στην Περιφέρεια και της επίδρασης της κλιματικής αλλαγής σε αυτή και στις οικοσυστημικές υπηρεσίες,
- για την προστασία και ενίσχυση της βιοποικιλότητας ώστε να προσαρμοστεί στην κλιματική αλλαγή αλλά και για να συνδράμει στον περιορισμό των επιπτώσεων αυτής,
- για την παρακολούθηση της κινητικότητας εισβλητικών ξενικών ειδών στο σύνολο των οικοσυστημάτων της ΠΚΜ και
- για την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση του πληθυσμού.

Πληθυσμός

Οι επιπτώσεις στον πληθυσμό από την εφαρμογή των προτεινόμενων δράσεων και των αντίστοιχων μέτρων κάθε δράσης, αναμένονται θετικές, δεδομένου ότι στόχος του Σχεδίου είναι η προστασία του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος μέσω της προσαρμογής του στην κλιματική αλλαγή. Στο ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ παρουσιάζονται και αξιολογούνται δράσεις για το δομημένο περιβάλλον, τις υποδομές μεταφορών και την ζήτηση ενέργειας.

Ανθρώπινη υγεία

Οι επιπτώσεις στην ανθρώπινη υγεία από την εφαρμογή των προτεινόμενων δράσεων και των αντίστοιχων μέτρων κάθε δράσης, αναμένονται θετικές, δεδομένου ότι στόχος του Σχεδίου είναι η προστασία της ανθρώπινης υγείας μέσω της προσαρμογής της στην κλιματική αλλαγή. Έχουν προταθεί στο ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ:

- οριζόντια και συντονιστικά μέτρα για την διαχείριση επειγουσών καταστάσεων στην ανθρώπινη υγεία οι οποίες οφείλονται στην κλιματική αλλαγή
- η ενδυνάμωση του τομέα της υγείας, μέσω επαρκούς κατάρτισης του στελεχιακού δυναμικού και την προετοιμασία των εγκαταστάσεων να μπορούν να υποδεχτούν αυξημένα περιστατικά, και
- η ενημέρωση των πολιτών για τους κινδύνους στην υγεία που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή, προκειμένου να αποτραπεί η έκθεση τους στους κινδύνους αυτούς.

Έδαφος

Οι επιπτώσεις στα εδάφη από την εφαρμογή των προτεινόμενων δράσεων και των αντίστοιχων μέτρων κάθε δράσης, αναμένονται θετικές. Προτείνεται μια πληθώρα μέτρων που σχετίζονται με το έδαφος στο ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ και παρουσιάζονται στους τομείς της γεωργίας, των δασών και αναδασωτέων εκτάσεων, της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων, των υδατικών πόρων (ως προς τα αποθέματά τους) και των ποταμών (ως προς τα πλημμυρικά φαινόμενα).

Υδατα

Οι επιπτώσεις στους υδατικούς πόρους από την εφαρμογή των προτεινόμενων δράσεων και των αντίστοιχων μέτρων κάθε δράσης, αναμένονται πολύ θετικές. Στο πλαίσιο του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ, έχουν προταθεί δράσεις και μέτρα τόσο για τα υδατικά αποθέματα όσο και για τα πλημμυρικά φαινόμενα. Πιο συγκεκριμένα, έχουν προταθεί οι ακόλουθες Δράσεις:

Υδατικοί πόροι (εξέταση ως προς τα αποθέματά τους)

- δράσεις εκτίμησης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στους υδατικούς πόρους
- δράσεις εξοικονόμησης και αποτελεσματικής χρήσης νερού
- προώθηση της επαναχρησιμοποίησης επεξεργασμένων αστικών λυμάτων
- ανάπτυξη δραστηριοτήτων και χρήσεων γης που είναι συμβατές με τους τοπικούς διαθέσιμους υδατικούς πόρους
- ενσωμάτωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στον σχεδιασμό διαχείρισης των υδατικών πόρων της ΠΚΜ
- δράσεις ενημέρωσης κοινού, δημοσίων φορέων και επιχειρήσεων για τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στους υδατικούς πόρους και τους τρόπους αντιμετώπισης της

Ποτάμια (εξέταση ως προς τα πλημμυρικά φαινόμενα)

- δράσεις αντιμετώπισης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην εκδήλωση ποτάμιων πλημμυρών
- ενσωμάτωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στον σχεδιασμό διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας στην ΠΚΜ
- προστασία των εδαφών από τη διάβρωση

Ατμόσφαιρα

Οι επιπτώσεις στην ατμόσφαιρα δεν σχετίζονται άμεσα με κάποιον τομέα ή περιοχή προτεραιότητας σύμφωνα με το ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ.

Το είδος των προτεινόμενων δράσεων δεν δύναται να επηρεάσει σημαντικά την ποιότητα ατμόσφαιρας της ΠΚΜ με άμεσο ή έμμεσο τρόπο. Σε κάθε περίπτωση η όποια πιθανότητα άμεσης ή έμμεσης υποβάθμισης της ατμόσφαιρας από την εφαρμογή κάποιου μέτρου (κυρίως από την

κατασκευή σημαντικών έργων) πρόκειται να εξεταστεί στο πλαίσιο εκπόνησης των επιμέρους Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.

Κλιματικοί παράγοντες

Οι επιπτώσεις στους κλιματικούς παράγοντες δεν σχετίζονται άμεσα με κάποιον τομέα ή περιοχή προτεραιότητας, σύμφωνα με το ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ. Το Σχέδιο στο σύνολό του εξετάζει την προσαρμογή διαφορετικών τομέων της οικονομίας και γεωγραφικών περιοχών στην κλιματική αλλαγή. Κατά συνέπεια η εφαρμογή μέρους ή του συνόλου των δράσεων εντός της υφιστάμενης και της επόμενης προγραμματικής περιόδου, δεν μπορεί να επιφέρει βελτίωση των κλιματικών παραγόντων, θα επιτρέψει όμως την ορθή λειτουργία του κάθε τομέα, χωρίς συνέπειες για το φυσικό και το ανθρωπογενές περιβάλλον.

Σε τοπικό επίπεδο, δεδομένου του είδους, αλλά κυρίως του μεγέθους των προτεινόμενων δράσεων δεν αναμένεται οποιαδήποτε σημαντική αρνητική επίπτωση αναφορικά με τους κλιματικούς παράγοντες της περιοχής. Σε κάθε περίπτωση η όποια πιθανότητα άμεσης ή έμμεσης διαφοροποίησης, χωρίς αυτό να συνεπάγεται και υποβάθμιση του κλίματος από την εφαρμογή κάποιας δράσης (κυρίως από την κατασκευή σημαντικών έργων), πρόκειται να εξεταστεί στο πλαίσιο εκπόνησης των επιμέρους Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.

Περιουσιακά στοιχεία

Οι επιπτώσεις στα υλικά περιουσιακά στοιχεία από την εφαρμογή των προτεινόμενων δράσεων και των αντίστοιχων μέτρων κάθε δράσης, αναμένονται θετικές. Προτείνεται μια πληθώρα μέτρων σχετικών με τα περιουσιακά στο ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ που σχετίζονται με τους τομείς της γεωργίας, των δασών, των παράκτιων χρήσεων και του τουρισμού.

Πολιτιστική κληρονομιά

Οι επιπτώσεις στην πολιτιστική κληρονομιά από την εφαρμογή των προτεινόμενων δράσεων και των αντίστοιχων μέτρων κάθε δράσης, αναμένονται θετικές, δεδομένου ότι στόχος του Σχεδίου είναι η προστασία των μνημείων και θέσεων με αρχαιολογικό ενδιαφέρον μέσω της προσαρμογής τους στην κλιματική αλλαγή. Στο πλαίσιο του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ έχουν προταθεί δράσεις για την καταγραφή και διαχείριση των κινδύνων από την κλιματική αλλαγή στην πολιτιστική κληρονομιά της Περιφέρειας.

Τοπίο

Οι επιπτώσεις στο τοπίο δεν σχετίζονται άμεσα με κάποιον τομέα ή περιοχή προτεραιότητας σύμφωνα με το ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ.

Το είδος των προτεινόμενων δράσεων δεν δύναται να επηρεάσει σημαντικά τα τοπολογικά χαρακτηριστικά της ΠΚΜ με άμεσο ή έμμεσο τρόπο. Σε κάθε περίπτωση η όποια πιθανότητα άμεσης

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

ή έμμεσης υποβάθμισης του τοπίου από την εφαρμογή κάποιας δράσης (κυρίως από την κατασκευή σημαντικών έργων) πρόκειται να εξεταστεί στο πλαίσιο εκπόνησης των επιμέρους Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.

1.7 ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Σε γενικές γραμμές, το Σχέδιο αναμένεται να έχει ιδιαίτερα σημαντική θετική επίδραση στο σύνολο των περιβαλλοντικών παραμέτρων που εξετάζονται, γεγονός που οφείλεται στο ότι ο σχεδιασμός του έχει γίνει με στόχο την προσαρμογή των τομέων της οικονομίας και των γεωγραφικών περιοχών της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας στην κλιματική αλλαγή.

Προσδιορισμός των μέτρων αντιμετώπισης των επιπτώσεων γίνεται για κάθε εξεταζόμενο τομέα:

Βιοποικιλότητα, πανίδα και χλωρίδα

Όπως προέκυψε από την αξιολόγηση των επιπτώσεων σε βιοποικιλότητα, πανίδα και χλωρίδα, οι επιπτώσεις είναι ιδιαίτερα θετικές και ως εκ τούτου δεν υφίσταται ανάγκη λήψης μέτρων αντιμετώπισης των επιπτώσεων. Σε κάθε περίπτωση και ιδιαίτερα όσον αφορά στην κατασκευή σημαντικών έργων κατά τη φάση εκπόνησης των ΜΠΕ (εφόσον δεν έχουν εκπονηθεί), αλλά και κατόπιν (πιθανή τροποποίηση ΑΕΠΟ), θα πρέπει να εξετάζεται ότι τηρούνται όλες εκείνες οι προϋποθέσεις, οι οποίες εξασφαλίζουν τις όσο το δυνατό περιορισμένες επεμβάσεις στην τοπική χλωρίδα και πανίδα κατά τη φάση κατασκευής των έργων. Στις περισσότερες περιπτώσεις και ο χρονικός (εποχιακά) προσδιορισμός της κατασκευής των έργων διαδραματίζει σημαντικό ρόλο ιδιαίτερα για την πανίδα.

Πληθυσμός

Ο πληθυσμός δεν δύναται να επηρεαστεί αρνητικά από την εφαρμογή των δράσεων του Σχεδίου. Κατόπιν αυτού, δεν απαιτείται η λήψη μέτρων αντιμετώπισης. Οι περιπτώσεις όπου δύναται να προκύψουν περιορισμένες κοινωνικές ανισότητες και ως εκ τούτου αρνητικές επιπτώσεις στον πληθυσμό, αφορούν στην ενδεχόμενη αντίδραση αγροτών στην επαναχρησιμοποίηση επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων ή την μετεγκατάσταση γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Στον αστικό ιστό οι αρνητικές επιπτώσεις σχετίζονται με την έλλειψη σχεδίου ορθολογικής χρήσης όμβριων υδάτων στα κτίρια και στις ενεργειακές ανάγκες.

Ανθρώπινη υγεία

Η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή θα επιτρέψει την προστασία της ανθρώπινης υγείας από τους άμεσους και έμμεσους κινδύνους που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή, όπως η μεταβολή της θερμοκρασίας, των βροχοπτώσεων και των ανέμων, η άνοδος της στάθμης της θάλασσας και τα ακραία καιρικά φαινόμενα. Κατά συνέπεια, οι επιπτώσεις είναι ιδιαίτερα θετικές και ως εκ τούτου δεν υφίσταται ανάγκη λήψης μέτρων αντιμετώπισης των επιπτώσεων.

Έδαφος

Οι δράσεις που προτείνονται για το έδαφος, από την σκοπιά των τομέων που εξετάζονται στο ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ (γεωργία, δάση, αναδασωτέες εκτάσεις, βιοποικιλότητα και οικοσυστήματα, υδατικοί πόροι, ποτάμια και εξορυκτικός τομέας) θα έχουν θετικές επιπτώσεις για τα εδάφη και ως εκ τούτου δεν απαιτούνται μέτρα αντιμετώπισης. Ιδιαίτερη σημασία θα πρέπει να δοθεί στις περιπτώσεις κατασκευής μεγάλων έργων υποδομής, τα οποία απαιτούν σημαντικές ποσότητες δάνειων εδαφικών υλικών. Για τις εν λόγω δραστηριότητες θα πρέπει στις υπό εκπόνηση ΜΠΕ να εξειδικεύονται τα μέτρα που αφορούν στην προστασία του εδάφους. Στην κατεύθυνση αυτή, πρέπει να καθορίζονται σαφώς οι θέσεις των δανειοθαλάμων, οι οποίες θα επιλέγονται σύμφωνα με τα οριζόμενα από τη νομοθεσία και κατόπιν σχετικής μελέτης. Επιπλέον, μετά το πέρας των εργασιών κατασκευής θα πρέπει να γίνεται πλήρης αποκατάσταση των δανειοθαλάμων (ομαλοποίηση πρανών, φυσικές κλίσεις στα επίπεδα τμήματα κ.λπ.), σύμφωνα με ολοκληρωμένο σχέδιο αποκατάστασης (μελέτη αποκατάστασης δανειοθαλάμων).

Υδατα

Οι δράσεις που προτείνονται για τα ύδατα, από την σκοπιά των τομέων που εξετάζονται στο ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ (γεωργία, βιοποικιλότητα και οικοσυστήματα, αλιεία, υδατοκαλλιέργειες, υδατικοί πόροι, ποτάμια και παράκτιες χρήσεις) θα έχουν θετικές επιπτώσεις. Η χρήση ανακυκλωμένου νερού για άρδευση επιλεγμένων καλλιεργειών και η εφαρμογή ορθολογικού σχεδιασμού στην άρδευση θα βελτιστοποιήσουν την χρήση υδατικών πόρων στην γεωργία. Επιπλέον, μέτρα όπως η προστασία των υδροβιότοπων, η συντήρηση δικτύων ύδρευσης και άρδευσης, η αποδοτική χρήση νερού στα κτήρια και στη βιομηχανία και η προστασία από πλημμυρικά φαινόμενα θα παίξουν θετικό ρόλο στη διαδικασία προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή. Δεν αναμένονται, λοιπόν, αρνητικές επιπτώσεις στα ύδατα της περιοχής μελέτης και ως εκ τούτου δεν απαιτείται η λήψη μέτρων αντιμετώπισης.

Ατμόσφαιρα

Το είδος των προτεινόμενων δράσεων δεν δύναται να επηρεάσει αρνητικά την ατμόσφαιρα της περιοχής με άμεσο ή έμμεσο τρόπο και ως εκ τούτου δεν απαιτούνται μέτρα για την αντιμετώπισή τους.

Κλιματικοί παράγοντες

Δεδομένου ότι το έργο σχετίζεται με την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, το σύνολο των δράσεων, σε όλους τους τομείς που εξετάζονται δεν δύναται να επηρεάσει το κλίμα της ευρύτερης περιοχής εφαρμογής του και ως εκ τούτου δεν υφίστανται προς αντιμετώπιση επιπτώσεις.

Υλικά περιουσιακά στοιχεία

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η εφαρμογή του σχεδίου είναι πιθανό να έχει αρνητικές επιπτώσεις σε περιπτώσεις τροποποίησης περιουσιακών στοιχείων των κατοίκων της περιοχής. Κύριοι λόγοι είναι η μεταβολή της εποχικότητας του τουρισμού, η ερημοποίηση εκτάσεων και η διάβρωσή τους τόσο από πλημμυρικά φαινόμενα όσο και από την άνοδο της στάθμης της θάλασσας ή η αλλαγή στις παραγωγικές διαδικασίες του πρωτογενή τομέα και ειδικότερα η μετεγκατάσταση γεωργικών εκμεταλλεύσεων σε περιοχές με χαμηλότερη τρωτότητα στην κλιματική αλλαγή. Για το μετριασμό των αρνητικών επιπτώσεων δύναται να προταθούν και να εφαρμοστούν μέτρα – κίνητρα (οικονομικά, φορολογικά, θεσμικά κ.λπ.), ώστε να διευκολυνθούν οι κάτοικοι και οι επιχειρήσεις των περιοχών που θα δεχτούν το μεγαλύτερο πλήγμα.

Πολιτιστική κληρονομιά - Τοπίο

Η εφαρμογή του Σχεδίου στο σύνολό του δεν πρόκειται να επηρεάσει αρνητικά τις παραμέτρους της πολιτισμικής κληρονομιάς και του τοπίου και ως εκ τούτου δεν απαιτείται η λήψη μέτρων αντιμετώπισης. Επισημαίνεται δε πως πολλά από τα προτεινόμενα μέτρα θα έχουν θετικά αποτελέσματα ειδικά όσον αφορά στην προστασία και αναβάθμιση του τοπίου.

Η όποια πιθανότητα άμεσης ή έμμεσης υποβάθμισης της πολιτιστικής κληρονομιάς και του τοπίου από την εφαρμογή κάποιας δράσης (κυρίως από την κατασκευή σημαντικών έργων) θα εξεταστεί αναλυτικά στο πλαίσιο εκπόνησης των επιμέρους Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ).

1.8 ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

Η παρακολούθηση αποτελεί μια διαδικασία προσδιορισμού αποτελεσμάτων, αξιολόγησης και αναπροσαρμογής δράσεων με σκοπό την ανάληψη των απαραίτητων διορθωτικών ενεργειών σε περίπτωση αποκλίσεων από τους στόχους. Η παρακολούθηση της προόδου εφαρμογής του ΠεΣΠΚΑ Κεντρικής Μακεδονίας θα στηρίζεται σε δύο βασικά εργαλεία:

- 1 Δίκτυο Συλλογής Δεδομένων:** Για την αποτελεσματική παρακολούθηση της εφαρμογής των προτεινόμενων Μέτρων και Δράσεων είναι αναγκαία η δημιουργία ενός δυναμικού, αξιόπιστου, προσβάσιμου και ευέλικτου δικτύου συλλογής δεδομένων. Το δίκτυο συλλογής δεδομένων θα είναι άμεσα συνδεδεμένο με το Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κλιματικής Αλλαγής Κεντρικής Μακεδονίας την ηλεκτρονική βάση δεδομένων που θα διαχειρίζεται η Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων της ΠΚΜ. Πρόσβαση στο δίκτυο συλλογής δεδομένων θα έχουν όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς (Διευθύνσεις και Τμήματα της ΠΚΜ) που υποχρεούνται να υποβάλουν δεδομένα. Η υποβολή δε των προαναφερόμενων δεδομένων θα γίνεται με τρόπο που θα διασφαλίζει την ποιότητα των δεδομένων (π.χ. τυποποιημένες φόρμες).
- 2 Δείκτες Παρακολούθησης:** Οι δείκτες που επιλέχθηκαν για την παρακολούθηση του ΠεΣΠΚΑ κατηγοριοποιούνται ως εξής:
  - **Παρακολούθηση Μεταβολής Κλιματικών Δεικτών:** Θα πρέπει να παρακολουθούνται μεγέθη που σχετίζονται άμεσα με την εφαρμογή του ΠεΣΠΚΑ και ειδικότερα με το είδος

και το μέγεθος των περιβαλλοντικών μεταβολών, που η εφαρμογή του ΠεΣΠΚΑ τείνει να προκαλέσει.

- ✚ **Δείκτες Εφαρμογής Μέτρων/ Δράσεων:** Είναι δείκτες αξιολόγησης της προόδου υλοποίησης των προτεινόμενων μέτρων και δράσεων, αλλά και του γενικότερου σχεδιασμού και προγραμματισμού.
- ✚ **Δείκτες Αξιολόγησης Αποτελεσμάτων Εφαρμογής Μέτρων/ Δράσεων:** Πρόκειται για δείκτες που ποσοτικοποιούν βασικές παραμέτρους των προτεινόμενων Μέτρων και Δράσεων ανά τομέα, όσον αφορά στην υλοποίησή τους και στα αποτελέσματα αυτής.

Πίνακας 1-1: Δείκτες αξιολόγησης αποτελεσμάτων εφαρμογής Μέτρων/ Δράσεων

Δείκτες Αξιολόγησης Αποτελεσμάτων Εφαρμογής Μέτρων/ Δράσεων	Τομέας
Ζημιές καλλιεργειών λόγω καιρικών φαινομένων	Γεωργία
Αυξημένη παρουσία παρασίτων και ασθενειών	Γεωργία
Απόδοση συνόλου καλλιεργειών	Γεωργία
Κατανάλωση νερού για άρδευση	Γεωργία
Δασικές πυρκαγιές	Δάση
Επιδημίες από επιβλαβείς οργανισμούς	Δάση
Ξενικά είδη	Δάση
Διάβρωση και υποβάθμιση εδαφικών πόρων	Αναδασωτέες εκτάσεις
Επιδείνωση του φαινομένου της ερημοποίησης	Αναδασωτέες εκτάσεις
Αριθμός και είδος χερσαίων οικοσυστημάτων	Βιοποικιλότητα - Οικοσυστήματα
Αριθμός και είδος θαλάσσιων οικοσυστημάτων	Βιοποικιλότητα - Οικοσυστήματα
Υγροβιότοποι	Βιοποικιλότητα - Οικοσυστήματα
Πλήθος και είδη αλιευμάτων	Αλιεία
Ζημιές σε υποδομές και εξοπλισμό υδατοκαλλιεργειών	Υδατοκαλλιέργειες
Ποιότητα και ποσότητα νερού	Υδατικοί Πόροι
Κατανάλωση νερού για πόση, άρδευση, κτηνοτροφία και βιομηχανία	Υδατικοί Πόροι
Υφαλμύρωση των παράκτιων υδροφόρων οριζόντων	Υδατικοί Πόροι
Λειψυδρία	Υδατικοί Πόροι
Εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων	Ποτάμια
Φαινόμενα καθιζήσεων και κατολισθήσεων	Ποτάμια

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Δείκτες Αξιολόγησης Αποτελεσμάτων Εφαρμογής Μέτρων/ Δράσεων	Τομέας
Εδαφική διάβρωση	Ποτάμια
Διάβρωση ακτών και υποβάθμιση αισθητικής φυσικού τοπίου	Παράκτιες χρήσεις
Πλημμύρες και κατάκλιση παράκτιων περιοχών	Παράκτιες χρήσεις
Καταστροφές παράκτιων υποδομών	Παράκτιες χρήσεις
Αλατωση εδαφών	Παράκτιες χρήσεις
Έσοδα από τουρισμό	Τουρισμός
Πλήθος τουριστών ανά τουριστική περίοδο	Τουρισμός
Φθορές τουριστικών υποδομών	Τουρισμός
Αύξηση της ζήτησης/κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας για ψύξη	Ενέργεια
Λειτουργικά προβλήματα σε ενεργειακές υποδομές	Ενέργεια
Φθορές και καταστροφές σε δίκτυα μεταφοράς και διανομής ενέργειας	Ενέργεια
Φθορές σε υποδομές	Υποδομές μεταφορών
Κατολισθητικά φαινόμενα	Υποδομές μεταφορών
Παρεμπόδιση ομαλούς λειτουργίας ή διακοπή λειτουργίας υποδομών μεταφορών	Υποδομές μεταφορών
Περιστατικά νοσηλείας ή θάνατοι λόγω ακραίων καιρικών φαινομένων	Υγεία
Περιστατικά νοσηλείας ή θάνατοι λόγω καύσωνα	Υγεία
Λοιμώξεις ή αλλεργίες που σχετίζονται με ατμοσφαιρική ρύπανση	Υγεία
Επιδημίες μεταδοτικών ασθενειών	Υγεία
Πλήθος έργων αντιμετώπισης θερμικής αστικής νησίδας	Δομημένο περιβάλλον
Ζημίες από ακραία καιρικά φαινόμενα	Δομημένο περιβάλλον
Πλήθος αντιπλημμυρικών έργων	Δομημένο περιβάλλον
Διακοπή λειτουργίας ή / και μείωση επισκεψιμότητας αρχαιολογικών χώρων και μουσείων	Πολιτιστική κληρονομιά
Φθορές ή ζημίες σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία από ακραία καιρικά φαινόμενα	Πολιτιστική κληρονομιά
Καταστροφές υποδομών (διάβρωση οδικού δικτύου, κατολίσθηση πρανών εκμετάλλευσης και αποθέσεων κλπ.)	Εξορυκτικός τομέας

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 1 – Σελίδα 29

Καταληκτικά, όλα τα ανωτέρω θα πρέπει να μπορούν να οδηγήσουν τον Φορέα Παρακολούθησης στη σύνταξη εκθέσεων προόδου και αναφοράς, καθώς και σε θεματικούς χάρτες, που θα δύναται να καλύπτουν τις απαιτήσεις αναφοράς προς την ΕΕ και άλλους διεθνείς οργανισμούς. Για τους παραπάνω δείκτες (δεδομένων και παρακολούθησης, υπάρχουν αναφορές, εκθέσεις, case studies και οδηγοί σύνταξης στην Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα Climate-Adapt.

Για την επίτευξη των επιθυμητών αποτελεσμάτων των μέτρων και των δράσεων που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο της υλοποίησης του Περιφερειακού Σχεδίου Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ), προτάθηκε στο ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ η σύσταση Περιφερειακής Επιτροπής Αντιμετώπισης Κλιματικής Αλλαγής (ΠΕΑΚΑ) για την παρακολούθηση της εξέλιξης του ΠεΣΠΚΑ μέσα από συγκεκριμένους δείκτες.

2^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

2 ΕΙΣΑΓΩΓΗ – ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

2.1 ΑΡΧΗ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Το παρόν τεύχος αποτελεί τον φάκελο Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του Περιφερειακού Σχεδίου για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ) Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, το οποίο εκπονείται σύμφωνα το Άρθρο 43 του Νόμου 4414/2016 (ΦΕΚ 149/Α/09-08-2016), την Υ.Α. 11258/2017 (ΦΕΚ 873/Β/16-03-2017) και τις κατευθύνσεις της Εθνικής Στρατηγικής για την προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠΚΑ, 2016).

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (ΠΚΜ) προκήρυξε ανοιχτό διαγωνισμό για την επιλογή αναδόχου του έργου «**Σύμβουλος υποστήριξης για την εκπόνηση Περιφερειακού Σχεδίου για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ) στην Κεντρική Μακεδονία**». Σύμφωνα με την υπ. αριθμ. 2306/22-10-2019 (ΑΔΑ:Ω42Α7ΛΛ-ΔΩΙ) Απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής ΠΚΜ, το έργο ανατέθηκε στην ένωση νομικών προσώπων:

- εταιρεία «ENVIROPLAN ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΗ – ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ & ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ Α.Ε.» και
- φορέας «ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ ΑΠΘ – ΕΛΚΕ ΑΠΘ», ως οριστικός περί ανάδειξης ως οριστικού αναδόχου του ανωτέρω διαγωνισμού,

και η σχετική σύμβαση (**19SYMV006019242 2019-12-12**) υπεγράφη στις 09/12/2019.

Η διαδικασία ΣΜΠΕ αποτελεί το μέσο για την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης πριν την υιοθέτηση του όποιου σχεδίου ή προγράμματος εξασφαλίζοντας ότι λαμβάνονται υπόψη οι ενδεχόμενες περιβαλλοντικές επιπτώσεις κατά το στάδιο του σχεδιασμού και προγραμματισμού με απώτερο σκοπό την προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης και την υψηλού επιπέδου προστασία του περιβάλλοντος.

Στόχος του Σχεδίου είναι ο προσδιορισμός και η ιεράρχηση των απαραίτητων μέτρων και δράσεων προσαρμογής της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας στις επερχόμενες κλιματικές αλλαγές. Πεδίο εφαρμογής του σχεδίου είναι το σύνολο της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας η οποία αποτελείται από τις Περιφερειακές Ενότητες Ημαθίας, Θεσσαλονίκης, Κιλκίς, Πέλλας, Πιερίας, Σερρών και Χαλκιδικής.

Πίνακας 2-1: Στοιχεία Αρχής Σχεδιασμού ΣΜΠΕ

ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΕΡΓΟΥ	
ΤΙΤΛΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	«Σύμβουλος υποστήριξης για την Εκπόνηση Περιφερειακού Σχεδίου για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ) στην Κεντρική Μακεδονία»
ΤΙΤΛΟΣ ΠΑΡΟΥΣΑΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του Περιφερειακού Σχεδίου για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ) Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

ΦΟΡΕΑΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ	Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων Διεύθυνση: 26 ^{ης} Οκτωβρίου 64, 54627, Θεσσαλονίκη Τηλέφωνο: 2313 325504
ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ ΠεΣΠΚΑ (πεδίο εφαρμογής σχεδίου)	Το σύνολο της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας η οποία περιλαμβάνει τις Περιφερειακές Ενότητες (ΠΕ): 1. ΗΜΑΘΙΑΣ 2. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ 3. ΚΙΛΚΙΣ 4. ΠΕΛΛΑΣ 5. ΠΙΕΡΙΑΣ 6. ΣΕΡΡΩΝ 7. ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ
ΑΡΜΟΔΙΑ ΑΡΧΗ ΣΜΠΕ	Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης Διεύθυνση: Λ. Αλεξάνδρας 11, 11473 Αθήνα Τηλ.: 210 6412362

2.2 ΑΝΑΔΟΧΟΣ ΣΜΠΕ

Η παρούσα μελέτη συντάχθηκε από την ένωση νομικών προσώπων: εταιρεία «ENVIROPLAN ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΗ – ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ & ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ Α.Ε. (Δ.Τ. ENVIROPLAN Α.Ε.)» και φορέας «ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ ΑΠΘ – ΕΛΚΕ ΑΠΘ».

Υπεύθυνος επικοινωνίας για θέματα της παρούσας μελέτης είναι ο **κος Τσομπανίδης Χρήστος**, Χημικός Μηχανικός, κοινός νόμιμος εκπρόσωπος και αναπληρωτής του είναι ο **κος Λώλος Θεοφάνης**, Χημικός Μηχανικός, αναπληρωτής κοινός νόμιμος εκπρόσωπος.

Επιστημονικός υπεύθυνος του έργου είναι ο **Καθηγητής Σαρηγιάννης Δημοσθένης**, της σχολής Χημικών Μηχανικών του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Έδρα ένωσης

Περικλέους 23 & Ήρας
15344, Γέρακας Αττικής
τηλ: 210 – 6105127/8
fax: 210 – 6105138
e-mail: info@envioplan.gr

Η ομάδα έργου έχει διαμορφωθεί κατά τρόπο ώστε να καλύπτονται σε μέγιστο βαθμό οι απαιτήσεις της επιτυχούς εκπόνησης του έργου. Αποτελείται από μηχανικούς και επιστήμονες που είναι ειδικευμένοι και έχουν σημαντική και πολυετή εμπειρία σε μελέτες και έργα παροχής υπηρεσιών συμβούλου σε έργα διαχείρισης περιβάλλοντος, σε έργα προστασίας περιβάλλοντος, σε μελέτες που καλύπτουν όλο το φάσμα περιβαλλοντικής αδειοδότησης δηλαδή Στρατηγικές Μελέτες

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων Σχεδίων, Μελέτες Χωροθέτησης και Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων έργων, σε διαδικασίες δημοπράτησης έργων και διασφάλισης ποιότητας μελετών, αλλά και σημαντική εμπειρία στη νομοθεσία που διέπει τον τομέα του περιβάλλοντος και ειδικότερα τη κλιματική αλλαγή.

Η ομάδα έργου αποτελείται από τα ακόλουθα μέλη:

- Τσομπανίδης Χρήστος, Χημικός Μηχανικός, Υπεύθυνος Έργου – Κοινός νόμιμος εκπρόσωπος
- Λώλος Θεοφάνης, Χημικός Μηχανικός, Αναπληρωτής κοινός νόμιμος εκπρόσωπος
- Καθηγητής Σαρηγιάννης Δημοσθένης, Χημικός Μηχανικός PhD, Επιστημονικός υπεύθυνος έργου
- Πασχάλη Μάνου-Κωνσταντία, Πολιτικός Μηχανικός
- Βλαχαντώνη Ευαγγελία, Γεωλόγος
- Χαλικιά Άρτεμις, Γεωλόγος
- Σακαλής Αντώνιος, Περιβαλλοντολόγος, MSc
- Ιερεμιάδη Ελένη, Χημικός Μηχανικός, MSc
- Γεωργίου Ιωάννης, Γεωπόνος
- Δούσκας Θεμιστοκλής, Περιβαλλοντολόγος, MSc
- Κονδύλη Αλεξάνδρα, Χημικός Μηχανικός, MSc
- Μιχαλοδημητράκη Ελένη, Μηχανικός Μεταλλείων – Μεταλλουργός, MSc
- Παναγιωτακοπούλου Αγγελική, Βιολόγος, MSc
- Ζαρκαδουλα Νικολέττα, Γεωπόνος, MSc
- Dr. Gotti Alberto, Φυσικός PhD
- Dr. Καρακίτσος Σπυρίδων, Φυσικός PhD
- Σαρηγιάννης Γεώργιος, Τηλεπικοινωνίες & Κυβερνοασφάλεια, MSc
- Πετρίδης Ιωάννης, Μηχανικός Ηλεκτρονικών Υπολογιστών, MSc
- Καρακολτζίδης Αχιλλέας, Χημικός Μηχανικός, MSc

2.3 ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Οι μελετητές εκφράζουν ιδιαίτερες ευχαριστίες προς:

- ✓ Τον Περιφερειάρχη Κεντρικής Μακεδονίας, κ. Τζιτζικώστα Απόστολο
- ✓ Τον Αντιπεριφερειάρχη Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, κ. Γιουτίκα Κωνσταντίνο
- ✓ Την Αντιπεριφερειάρχη Μ.Ε. Θεσσαλονίκης, κα. Πατουλίδου Παρασκευή

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

- ✓ Τον Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε. Ημαθίας, κ. Καλαϊτζίδη Κωνσταντίνο
- ✓ Τον Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε. Κιλκίς, κ. Βεργίδη Ανδρέα
- ✓ Τον Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε. Πέλλας, κ. Τζαμτζή Ιορδάνη
- ✓ Την Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε. Πιερίας, κα. Μαυρίδου Σοφία
- ✓ Τον Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε. Σερρών, κ. Σταυρόπουλο Παναγιώτη
- ✓ Τον Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε. Χαλκιδικής, κ. Γιώργο Ιωάννη
- ✓ Τα μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης και Παραλαβής του έργου, κ. Τσαγκαρλή Γεώργιο, κα. Ρακήμπεη Παναγιώτα και κα. Γιαραμαζίδου Θεόνη καθώς και τα αναπληρωματικά τους μέλη, κ. Λάτσιο Ηρακλή, κ. Λεμονή Κωνσταντίνο και κ. Συμεωνίδη Θεόδωρο.
- ✓ Όλους τους Δημάρχους, Αντιδημάρχους, και λοιπούς αρμόδιους και εργαζομένους, οι οποίοι συνεργάστηκαν μαζί μας,

για το υψηλό επίπεδο συνεργασίας, την περιβαλλοντική τους ευαισθησία, το άμεσο προσωπικό τους ενδιαφέρον, την πολύτιμη βοήθειά τους και τη χρήσιμη συμβολή τους.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο 3°

ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΕΣΠΚΑ – ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΑΛΛΑ ΣΧΕΔΙΑ

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

3 ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΕΣΠΚΑ – ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΑΛΛΑ ΣΧΕΔΙΑ

3.1 ΣΥΝΤΟΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Η ανάπτυξη στρατηγικής για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή αποτελεί Εθνική και Περιφερειακή υποχρέωση, που απορρέει από τη Σύμβαση Πλαίσιο για τις Κλιματικές Αλλαγές (UNFCCC, 1992), τη Συμφωνία του Παρισιού και τις δεσμεύσεις στην ΕΕ.

Σε εθνικό επίπεδο, η πρώτη Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή ολοκληρώθηκε όπως προαναφέρθηκε, τον Απρίλιο του 2016 (ΕΣΠΚΑ), και πλέον βρίσκονται σε εξέλιξη και οι σχεδιασμοί σε περιφερειακό επίπεδο (ΠεΣΠΚΑ), όπως είναι και το ΠεΣΠΚΑ Κεντρικής Μακεδονίας.

Τα ΠεΣΠΚΑ επιχειρούν να εξειδικεύσουν τις κατευθύνσεις της ΕΣΠΚΑ, καθορίζοντας τις άμεσες προτεραιότητες προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, σε τοπικό/περιφερειακό επίπεδο, δεδομένου ότι η ένταση των κλιματικών αλλαγών και των συνεπαγόμενων επιπτώσεων τους δεν θα είναι η ίδια σε όλες τις γεωγραφικές περιοχές της χώρας.

Ειδικότερα με το ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ υλοποιείται η στρατηγική της Περιφέρειας για την αντιμετώπιση της απειλής της κλιματικής αλλαγής, η οποία έχει ως βασικό στόχο τη **μείωση της ευπάθειας** της Περιφέρειας **στις επιπτώσεις που προκύπτουν από την κλιματική αλλαγή και τη θωράκισή της έναντι αυτής**.

3.2 ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΕΣΠΚΑ

Η κλιματική αλλαγή έχει αρχίσει να συντελείται από το τέλος του 19^{ου} αιώνα και τα αποτελέσματα αυτής γίνονται όλο και περισσότερο αισθητά στην Ευρώπη και παγκοσμίως. Η άνοδος της θερμοκρασίας αποτελεί τη σημαντικότερη αλλαγή και αποδίδεται σε μεγάλο ποσοστό στην αλλαγή της σύστασης της ατμόσφαιρας λόγω της ανθρωπογενούς δραστηριότητας. Αυτή η ανθρωπογενής συνιστώσα της κλιματικής αλλαγής έχει συνδεθεί με τη χρήση ορυκτών καυσίμων και τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα.

Σήμερα, η μέση θερμοκρασία του πλανήτη, είναι προσαυξημένη κατά 0,8°C περίπου σε σχέση με τα επίπεδα της προβιομηχανικής εποχής, και εξακολουθεί να αυξάνει, στη δε Ευρώπη η αύξηση εμφανίζεται ταχύτερη από τον παγκόσμιο μέσο όρο.

Άμεση συνέπεια αυτής της συνεχούς αύξησης της θερμοκρασίας είναι η τήξη των πολικών πάγων και ως εκ τούτου η άνοδος της στάθμης της θάλασσας. Στις σημαντικές αλλαγές του παγκόσμιου κλίματος συγκαταλέγονται επίσης οι μεταβολές στην ποσότητα των κατακρημνισμάτων και η συχνότερη εμφάνιση ακραίων καιρικών φαινομένων όπως ξηρασία, καύσωνες, πλημμύρες, τυφώνες, καταιγίδες κ.λπ.

Οι ως άνω αναφερθείσες κλιματικές μεταβολές επιφέρουν με τη σειρά τους σοβαρές επιπτώσεις στην ακεραιότητα των οικοσυστημάτων, τους υδατικούς πόρους, τη δημόσια υγεία, την προσφορά τροφής, τη βιομηχανία, τις γεωργικές καλλιέργειες, τις μεταφορές και τις υποδομές.

Οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής ποικίλουν ανά γεωγραφική περιοχή, αναλόγως των κλιματικών, γεωγραφικών και κοινωνικοοικονομικών συνθηκών. Στην Ευρώπη όλες οι χώρες είναι εκτεθειμένες στην κλιματική αλλαγή, με την λεκάνη της Μεσογείου, τις ορεινές περιοχές, τις πυκνοκατοικημένες κατακλυζόμενες πεδιάδες, τις παράκτιες ζώνες και την Αρκτική να κινδυνεύουν περισσότερο. Επιπλέον σημειώνεται ότι τα 3/4 πληθυσμού της Ευρώπης ζουν σε αστικές περιοχές, οι οποίες δεν διαθέτουν τα κατάλληλα εφόδια για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και εκτίθενται σε καύσωνες, πλημμύρες ή στην άνοδο της στάθμης της θάλασσας.

Προκειμένου να αποφευχθούν οι σοβαρότεροι κίνδυνοι από την κλιματική αλλαγή και, ιδίως, οι μεγάλης κλίμακας, μη αναστρέψιμες επιπτώσεις, η πλανητική αύξηση της θερμοκρασίας πρέπει να συγκρατηθεί σε λιγότερο από 2 °C σε σχέση με τα επίπεδα της προβιομηχανικής εποχής. Συνεπώς, **ο μετριασμός της κλιματικής αλλαγής πρέπει να εξακολουθήσει να αποτελεί προτεραιότητα για τη διεθνή κοινότητα.**

Βέβαια, ανεξάρτητα με τα σενάρια που διατυπώνονται για την πλανητική υπερθέρμανση και τη επιτυχία που θα σημειώσουν οι προσπάθειες μετριασμού, οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής θα αυξηθούν κατά τις επόμενες δεκαετίες, λόγω της καθυστερημένης επίπτωσης των παλαιότερων και των σημερινών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Ως εκ τούτου, **η λήψη μέτρων προσαρμογής** για την αντιμετώπιση των αναπόφευκτων επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και του οικονομικού, περιβαλλοντικού και κοινωνικού κόστους τους **είναι άκρως απαραίτητη.**

Συμπερασματικά οι δράσεις για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής οφείλουν να εμπεριέχουν αλλαγή του υφιστάμενου αναπτυξιακού μοντέλου, προς την κατεύθυνση μιας βιώσιμης, πράσινης οικονομίας χαμηλών ή και μηδενικών εκπομπών άνθρακα με τη χρήση της σύγχρονης τεχνολογίας. Η ανάπτυξη του μοντέλου αυτού θα πρέπει να στηριχθεί στον οριζόντιο συντονισμό των πολιτικών μετριασμού αλλά και προσαρμογής, στους τομείς της ενέργειας, της βιομηχανίας, της γεωργικής παραγωγής και σε πολλούς άλλους. Σημειώνεται ότι το κόστος του περιορισμού των εκπομπών και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή μπορεί να φαίνεται αρχικά υψηλό, αλλά είναι πολύ χαμηλό σε σύγκριση με το κόστος που θα αναγκαστούμε να καταβάλουμε λόγω απραξίας.

Τέλος και προκειμένου να τονιστεί η σπουδαιότητα του προβλήματος της κλιματικής αλλαγής αξίζει να αναφερθεί ότι σύμφωνα με την έκθεση του World Economic Forum για το 2019, τρεις εκ των πέντε σοβαρότερων παγκόσμιων κινδύνων σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή και αφορούν τα ακραία καιρικά φαινόμενα, τις μεγάλες φυσικές καταστροφές και την αδυναμία τόσο του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής όσο και της προσαρμογής σε αυτήν.

3.3 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΑΞΟΝΕΣ ΔΡΑΣΗΣ

Στόχος του σχεδίου είναι ο προσδιορισμός και η ιεράρχηση των απαραίτητων μέτρων και δράσεων προσαρμογής της Περιφέρειας στις επερχόμενες κλιματικές αλλαγές. Όπως προαναφέρθηκε, τα ΠεΣΠΚΑ επιχειρούν να εξειδικεύσουν τις κατευθύνσεις της ΕΣΠΚΑ, καθορίζοντας τις άμεσες προτεραιότητες προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, σε τοπικό/ περιφερειακό επίπεδο, δεδομένου ότι η ένταση των κλιματικών αλλαγών και των συνεπαγόμενων επιπτώσεων τους δεν θα είναι η ίδια σε όλες τις γεωγραφικές περιοχές της χώρας.

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Ειδικότερα με το ΠεΣΚΠΑ ΠΚΜ υλοποιείται η στρατηγική της Περιφέρειας για την αντιμετώπιση της απειλής της κλιματικής αλλαγής, η οποία έχει ως βασικό στόχο τη **μείωση της ευπάθειας** της Περιφέρειας **στις επιπτώσεις που προκύπτουν από την κλιματική αλλαγή και τη θωράκισή της έναντι αυτής.**

Για να γίνει αυτό είναι **ιδιαίτερα σημαντικό να εκτιμηθούν και να κατανοηθούν οι αλλαγές που πρόκειται να συμβούν τις επόμενες δεκαετίες στην Περιφέρεια** καθώς και οι κίνδυνοι που ελλοχεύουν για το περιβάλλον, την κοινωνία και την οικονομία εξαιτίας των αλλαγών αυτών. Το στάδιο αυτό, μέσω του οποίου καθορίζονται οι τομείς και οι γεωγραφικές περιοχές προτεραιότητας της Περιφέρειας, αποτελεί βασικό άξονα του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ, καθώς έχει καθοριστική σημασία για την εν συνεχεία **αναγνώριση και ιεράρχηση των επιλογών προσαρμογής**, την εκτίμηση των μέτρων που πρέπει να ληφθούν, το χρονοδιάγραμμα και το κόστος τους, τουλάχιστο σε επίπεδο στρατηγικής, δεδομένου ότι η αλλαγή του κλίματος αφενός δεν είναι δυνατό να προβλεφθεί επακριβώς και αφετέρου είναι μια διαδικασία δεκαετιών.

Το ΠεΣΠΚΑ καλείται επίσης να συμβάλει στην **ενδυνάμωση των δομών της Περιφέρειας** που θα κληθούν να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα ή στην δημιουργία νέων δομών, καθώς και να αναπτύξει **ένα σύστημα παρακολούθησης** τόσο του ίδιου του προβλήματος της κλιματικής αλλαγής όσο και της υλοποίησης του προγράμματος προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή.

Επίσης το ΠεΣΠΚΑ καλείται να εμπλέξει την τοπική κοινωνία και τους κοινωνικούς και παραγωγικούς εταίρους σε ένα διάλογο με στόχο να δημοσιοποιηθεί το πρόβλημα, **να ευαισθητοποιηθεί η κοινωνία**, ώστε να συμμετέχει ενεργά στην διαμόρφωση και την εφαρμογή της στρατηγικής για την προσαρμογή.

Βάσει των ανωτέρω οι **βασικοί πυλώνες του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ** είναι:

- Ενίσχυση της ανθεκτικότητας της Περιφέρειας σε όλους τους τομείς και περιοχές προτεραιότητας, με δράσεις προσαρμογής που συνάδουν με τους στόχους της βιώσιμης ανάπτυξης - Παρακολούθηση υλοποίησης και αποτελεσματικότητας δράσεων.
- Ενδυνάμωση των διοικητικών δομών της Περιφέρειας που θα κληθούν να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα ή δημιουργία νέων δομών.
- Επικοινωνία και διάχυση πληροφορίας.

Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνονται οι παρακάτω **βασικοί στόχοι του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ**:

1. Συστηματοποίηση και βελτίωση της διαδικασίας λήψης (βραχυχρόνιων και μακροχρόνιων) αποφάσεων σχετικών με την προσαρμογή και η εφαρμογή αυτών στις δράσεις των φορέων της Περιφέρειας.
2. Σύνδεση της προσαρμογής με την προώθηση ενός βιώσιμου αναπτυξιακού προτύπου.
3. Προώθηση δράσεων και πολιτικών προσαρμογής σε όλους τους τομείς της οικονομίας με έμφαση στους πλέον ευάλωτους.

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

4. Δημιουργία μηχανισμού παρακολούθησης, αξιολόγησης και επικαιροποίησης των δράσεων και των πολιτικών προσαρμογής.
5. Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της κοινωνίας.

3.4 ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΜΕ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

3.4.1 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΣΧΕΤΙΖΟΜΕΝΟΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

Το ΠεΣΠΚΑ Κεντρικής Μακεδονίας έχει καταρτιστεί σύμφωνα με το Άρθρο 43 του Νόμου 4414/2016 (ΦΕΚ 149/Α/09-08-2016), την Υ.Α. 11258/2017 (ΦΕΚ 873/Β/16-03-2017) και τις κατευθύνσεις της Εθνικής Στρατηγικής για την προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠΚΑ, 2016).

Ακολουθώντας, παρουσιάζεται το βασικό θεσμικό πλαίσιο που καθορίζει τη στοχοθεσία και τις ενέργειες σε παγκόσμιο, ευρωπαϊκό, εθνικό και τοπικό επίπεδο για την αντιμετώπιση της απειλής της κλιματικής αλλαγής.

Πίνακας 3-1: Βασικό θεσμικό πλαίσιο για την αντιμετώπιση της απειλής της κλιματικής αλλαγής

ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΛΑΙΣΙΟ	
Σύμβαση - Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για τις κλιματικές αλλαγές (UNFCCC, 1992)	Η Σύμβαση – Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για τις κλιματικές αλλαγές υπεγράφη από 154 χώρες και την Ευρωπαϊκή Ένωση το 1992, κατά τη διάρκεια της Συνόδου Κορυφής για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη. Η Ελλάδα επικύρωσε την Σύμβαση με τον Νόμο 2205/1994 (ΦΕΚ 60/Α/15-4-1994). Η Ευρωπαϊκή Ένωση με δήλωσή της, που κατετέθη ταυτόχρονα με το έγγραφο επικύρωσης της Σύμβασης, έθεσε σαν συνολικό στόχο της (για όλα τα κράτη-μέλη από κοινού) τη σταθεροποίηση των εκπομπών της διοξειδίου του άνθρακα μέχρι το έτος 2000 στα επίπεδα του 1990.
Πρωτόκολλο του Κιότο	Με βάση τις διαδικασίες που προβλέπονται από τη Σύμβαση, στην Τρίτη Σύνοδο των Συμβαλλομένων Μερών (Κιότο, Δεκέμβριος 1997) υιοθετήθηκε Πρωτόκολλο στη Σύμβαση, γνωστό ως Πρωτόκολλο του Κιότο. Το Πρωτόκολλο στοχεύει σε συνολική μείωση των εκπομπών τουλάχιστον κατά 5% την πενταετία 2008-2012 σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990. Το Πρωτόκολλο τέθηκε σε ισχύ το 2005. Όλα τα Κράτη Μέλη της ΕΕ κύρωσαν το Πρωτόκολλο το Μάιο 2002. Η Ελλάδα το κύρωσε με το Νόμο 3017/2002 (ΦΕΚ Α'117).
Συμφωνία του Παρισιού	Η Συμφωνία του Παρισιού για την κλιματική αλλαγή αποτελεί μία παγκόσμια συμφωνία για το κλίμα με βασικό στόχο τη διατήρηση της αύξησης της μέσης θερμοκρασίας του πλανήτη αρκετά κάτω από τους 2 °C πάνω από τα προβιομηχανικά επίπεδα και τη συνέχιση των προσπαθειών για τον περιορισμό της αύξησης της θερμοκρασίας σε 1,5 °C πάνω από τα προβιομηχανικά επίπεδα, αναγνωρίζοντας ότι αυτό θα μειώσει σημαντικά τους κινδύνους και τις επιπτώσεις της

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

	κλιματικής αλλαγής. Η Συμφωνία τέθηκε επίσημα σε ισχύ το 2016. Η χώρα μας, στις 06.10.2016, κύρωσε και αυτή από την πλευρά της τη Συμφωνία των Παρισίων με το Ν. 4426/2016, ΦΕΚ Α' 187.
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	
A. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΜΕΤΡΙΑΣΜΟΥ (MITIGATION)	
Δέσμη πολιτικών «κλίμα – ενέργεια για το 2020» (στόχοι 20-20-20) (Απόφαση 406/2009/ΕΚ)	Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για την κλιματική και ενεργειακή πολιτική με στόχο την καταπολέμηση της αλλαγής του κλίματος και την αύξηση της ενεργειακής ασφάλειας της ΕΕ, ενισχύοντας παράλληλα την ανταγωνιστικότητα της και την μετατροπή της σε μια ιδιαίτερα αποδοτική από ενεργειακή άποψη οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα. Οι απαιτήσεις που υιοθετήθηκαν από τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων αφορούσαν: ✚ Μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 20% κάτω από τα επίπεδα του 1990 (Σύμφωνα με την εξειδίκευση των στόχων για τα κράτη μέλη, για την Ελλάδα ο στόχος είναι μείωση των ΑτΘ κατά 4% σε σχέση με τα επίπεδα του 2005) ✚ 20% της κατανάλωσης ενέργειας της ΕΕ να προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές ✚ Μείωση κατά 20% στη χρήση πρωτογενούς ενέργειας σε σύγκριση με τα προβλεπόμενα επίπεδα μέσω της βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης.
Δέσμη πολιτικών «κλίμα – ενέργεια για το 2030»	Το 2014 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε σχετικά με το στρατηγικό πλαίσιο για το κλίμα και την ενέργεια έως το 2030 για την ΕΕ, με τους εξής στόχους: ✚ δεσμευτικό στόχο της ΕΕ για μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 40% τουλάχιστον έως το 2030, σε σύγκριση με το 1990 (Σύμφωνα με την εξειδίκευση των στόχων για τα κράτη μέλη, για την Ελλάδα ο στόχος είναι μείωση των ΑτΘ κατά 16% έως το 2030, σε σχέση με το 2005) ✚ στόχο, δεσμευτικό σε επίπεδο ΕΕ, για κατανάλωση τουλάχιστον κατά 27% ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές το 2030 ✚ ενδεικτικό στόχο σε επίπεδο ΕΕ για βελτίωση τουλάχιστον κατά 27% της ενεργειακής απόδοσης το 2030 ✚ στήριξη της ολοκλήρωσης της εσωτερικής αγοράς ενέργειας με την επίτευξη του ισχύοντος στόχου της ηλεκτρικής διασύνδεσης σε ποσοστό 10% επειγόντως και το αργότερο το 2020, ιδίως στις χώρες της Βαλτικής και την Ιβηρική χερσόνησο, και με στόχο να επιτευχθεί ποσοστό 15% έως το 2030 Όσον αφορά την ενεργειακή ασφάλεια, εγκρίθηκαν περαιτέρω μέτρα για τη μείωση της ενεργειακής εξάρτησης της ΕΕ και την αύξηση της

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

	ασφάλειας της προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου. Η συμφωνία σχετικά με το πλαίσιο 2030, <u>ειδικά ο στόχος μείωσης των εκπομπών ΑτΘ εντός της ΕΕ κατά τουλάχιστον 40%, αποτελεί και τη βάση της συνεισφοράς της ΕΕ στη νέα παγκόσμια συμφωνία για την αλλαγή του κλίματος (Συμφωνία των Παρισιών)</u>. Η εν λόγω συνεισφορά, γνωστή ως εθνικά καθορισμένες προθέσεις συνεισφοράς (Intended Nationally Determined Contributions - INDC) εγκρίθηκε επίσημα κατά τη σύνοδο του Συμβουλίου Περιβάλλοντος στις 6 Μαρτίου 2015. Επισημαίνεται ότι η ΕΕ και τα κράτη μέλη της ήταν η πρώτη μεγάλη οικονομία που ανακοίνωσε τις INDC της για τις διαπραγματεύσεις που έγιναν στη διάσκεψη COP 21 στο Παρίσι στις αρχές Δεκεμβρίου του 2015.
Ενεργειακός χάρτης πορείας 2050 (Roadmap 2050)	Αναφέρεται στη μετάβαση σε μια ανταγωνιστική οικονομία χαμηλών επιπέδων άνθρακα για το 2050, με στόχο τη μείωση των ΑτΘ κατά τουλάχιστον 85-90% έως το 2050 σε σχέση με το 1990.
Β. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ (ADAPTATION)	
Πράσινη Βίβλος	Η Ευρωπαϊκή Ένωση εγκαινίασε, με την Πράσινη Βίβλο [COM(2007)354], τον Ιούνιο του 2007, την επίσημη συμβολή της στην παγκόσμια συζήτηση για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Η Πράσινη Βίβλος προέκυψε από την ανάγκη αντιμετώπισης των ασυνήθιστων, ακραίων καιρικών φαινομένων τα οποία έπληξαν τις Ευρωπαϊκές χώρες κατά το πρόσφατο παρελθόν (πλημμύρες και δασικές πυρκαγιές, IPCC 2013) και αποτέλεσε την απαρχή μιας δημόσιας διαβούλευσης σχετικά με τα μέτρα πολιτικής που είναι απαραίτητα για τη μείωση των συνεπειών και του κόστους της παγκόσμιας υπερθέρμανσης. Το 2013, εκδόθηκε η Πράσινη Βίβλος με το Πλαίσιο για τις πολιτικές που αφορούν το κλίμα και την ενέργεια με χρονικό ορίζοντα το έτος 2030 (COM(2013) 169).
Λευκή Βίβλος	Το 2009, η Λευκή Βίβλος [COM(2009)39] ενσωματώνει τα αποτελέσματα της διαβούλευσης και υιοθετεί μια προσέγγιση κατά φάσεις: η 1 ^η φάση (2009-2012) κατά την οποία ολοκληρώνεται η επεξεργασία μιας συνολικής στρατηγικής προσαρμογής της ΕΕ, και η 2 ^η φάση (2013 και μετά) κατά την οποία η στρατηγική αυτή θα εφαρμοστεί.
Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (2013)	Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε τον Απρίλιο του 2013 τη Στρατηγική της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή (COM (2013) 216) με τους εξής βασικούς στόχους: - Πρωώθηση της ανάληψης δράσης από τα Κράτη Μέλη: - ενθάρρυνση των Κρατών Μελών να προχωρήσουν στη θέσπιση εθνικών στρατηγικών προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, - χρηματοδότηση μέσω του προγράμματος LIFE για την ανάπτυξη

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 3 – Σελίδα 6

	ικανοτήτων και την επιτάχυνση της δράσης για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή (2013-2020), - ενσωμάτωση της προσαρμογής στο Σύμφωνο των Δημάρχων (2013/2014). ✚ Λήψη αποφάσεων βάσει πληρέστερων πληροφοριών: - συμπλήρωση των κενών γνώσης για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, - περαιτέρω ανάπτυξη της διαδικτυακής πλατφόρμας Climate-ADAPT¹ με στόχο να αποτελέσει κεντρικό σημείο πληροφόρησης για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή ✚ Δράσεις για τη θωράκιση της Ε.Ε. έναντι της κλιματικής αλλαγής: ενσωμάτωση προβλέψεων για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή σε βασικούς τομείς υψηλής τρωτότητας: - θωράκιση της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής (ΚΓΠ), της Πολιτικής Συνοχής και της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) έναντι της κλιματικής αλλαγής, - θωράκιση των υποδομών έναντι της κλιματικής αλλαγής, - προώθηση ασφαλιστικών προγραμμάτων και άλλων χρηματοπιστωτικών προϊόντων για ανθεκτικές στην κλιματική αλλαγή επενδυτικές και επιχειρηματικές αποφάσεις.

¹ Η διαδικτυακή πλατφόρμα Climate-ADAPT (<http://climate-adapt.eea.europa.eu/>) δημιουργήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και περιλαμβάνει όλα τα εργαλεία, βάσεις δεδομένων και πολιτικές για την εφαρμογή εθνικών, περιφερειακών και τοπικών σχεδιασμών σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης.

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Σύμφωνο Δημάρχων για κλίμα και την Ενέργεια (2015)	Το Σύμφωνο των Δημάρχων είναι η κυριότερη ευρωπαϊκή κίνηση στην οποία συμμετέχουν τοπικές και περιφερειακές αρχές, οι οποίες δεσμεύονται οικειοθελώς να αυξήσουν την ενεργειακή απόδοση και τη χρήση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις περιοχές τους για να συμβάλουν στην αντιμετώπιση της απειλής της κλιματικής αλλαγής. Πιο συγκεκριμένα, οι δεσμεύσεις των υπογραφόντων το Σύμφωνο συνδέονται με το πλαίσιο πολιτικής της ΕΕ για το κλίμα και την ενέργεια: τη δέσμη μέτρων για το κλίμα και την ενέργεια έως το 2020, για τους υπογράφοντες που εντάχθηκαν στο Σύμφωνο μεταξύ του 2008 και του 2015, και το πλαίσιο για το κλίμα και την ενέργεια έως το 2030, καθώς και τη Στρατηγική της ΕΕ για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή, για τους υπογράφοντες που εντάχθηκαν μετά το 2015. Οι υπογράφοντες το Σύμφωνο δεσμεύονται να υιοθετήσουν μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτήν. Θα πρέπει να αναπτύξουν, εντός των πρώτων δύο ετών από την ένταξή τους, ένα Σχέδιο Δράσης για τη Βιώσιμη Ενέργεια και το Κλίμα, με στόχο τη μείωση των εκπομπών CO₂ κατά τουλάχιστον 40% έως το 2030 και την αύξηση της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή.
ΕΘΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	
Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠΚΑ, 2016)	Η πρώτη Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή εκπονήθηκε από το ΥΠΕΝ, σε συνεργασία με το Ίδρυμα Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών και την Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ), και ολοκληρώθηκε τον Απρίλιο του 2016 (ΦΕΚ 149/Α/09-08-2016)
Ν. 4414/08-08-2016 (ΦΕΚ 149/Α/09-08-2016)	Σε εθνικό επίπεδο, με τον Νόμο 4414/2016 (ΦΕΚ 149/Α/09-08-2016) και συγκεκριμένα με τα Άρθρα 42 – 45, εγκρίθηκε με Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου η Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠΚΑ), προγραμματίστηκε η κατάρτιση των Περιφερειακών Σχεδίων για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ) μαζί με τα ελάχιστα απαιτούμενα στοιχεία για την υποβολή τους και συστάθηκε το Εθνικό Συμβούλιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠ).
Υ.Α. 11258/06-03-2017 (ΦΕΚ 873/Β/16-03-2017)	Τον Μάρτιο του 2017, με την υπ' αριθ. οικ. 11258 Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΦΕΚ 873/Β/16-03-2017) εξειδικεύτηκαν περαιτέρω οι προδιαγραφές και το περιεχόμενο των ΠΕΣΚΑ, βάσει των οποίων συντάχθηκε και η παρούσα μελέτη.

3.4.2 ΛΟΙΠΟΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Ένωση Νομικών Προσώπων:

Η ευρωπαϊκή περιβαλλοντική πολιτική βασίζεται στις αρχές της προφύλαξης, της πρόληψης και της επανόρθωσης των καταστροφών του περιβάλλοντος στην πηγή, καθώς και στην αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει». Τα πολυετή προγράμματα περιβαλλοντικής δράσης ορίζουν το πλαίσιο των μελλοντικών ενεργειών σε όλους τους τομείς της περιβαλλοντικής πολιτικής. Είναι ενσωματωμένα σε οριζόντιες στρατηγικές και λαμβάνονται υπόψη στις διεθνείς περιβαλλοντικές διαπραγματεύσεις. Τέλος, εξίσου καίριας σημασίας είναι η εφαρμογή τους.

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται συνοπτικά οι κεντρικοί στόχοι περιβαλλοντικής προστασίας σε εθνικό και κοινοτικό επίπεδο που σχετίζονται με τη προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.

Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για τη Βιοποικιλότητα

Η Ελλάδα, με βάση τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη Σύμβαση για τη Βιολογική Ποικιλότητα (Convention on Biological Diversity - CBD) της οποίας είναι συμβαλλόμενο μέρος, συνέταξε την Εθνική Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα για τα έτη 2014–2029 καθώς και το σχετικό, πενταετούς διάρκειας, Σχέδιο Δράσης για την εφαρμογή της, τα οποία και εγκρίθηκαν με την Υ.Α. 40332/2014 (ΦΕΚ 2383/Β/08-09-2014).

Σκοπός της Στρατηγικής για τη βιοποικιλότητα είναι η ανάσχεση της απώλειας βιοποικιλότητας και της υποβάθμισης των λειτουργιών των οικοσυστημάτων της Ελλάδας, μέχρι το 2026, η αποκατάστασή τους, όπου χρειάζεται και δύναται, η ανάδειξη της βιοποικιλότητας ως εθνικό κεφάλαιο, όπως και η εντατικοποίηση της συμβολής της Ελλάδας στην αποτροπή απώλειας βιοποικιλότητας παγκοσμίως.

Χρονικός ορίζοντας εφαρμογής της Εθνικής Στρατηγικής είναι η δεκαπενταετία 2014 - 2029, αλλά ταυτόχρονα τίθενται οι βάσεις και δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για δράσεις και πέραν αυτού του ορίζοντα.

Η Στρατηγική απαρτίζεται από 13 Γενικούς Στόχους (Γ.Σ.), οι οποίοι εξειδικεύονται περαιτέρω σε Ειδικούς Στόχους και εξειδικεύονται με το πρώτο Πρόγραμμα Δράσης πενταετούς διάρκειας. Οι Γενικοί Στόχοι παρουσιάζονται συνοπτικά στη συνέχεια:

- Γ.Σ.1: Αύξηση της διαθέσιμης γνώσης για την εκτίμηση της κατάστασης της βιοποικιλότητας
- Γ.Σ.2: Διατήρηση του εθνικού φυσικού κεφαλαίου και αποκατάσταση των οικοσυστημάτων
- Γ.Σ.3: Οργάνωση και λειτουργία εθνικού συστήματος προστατευόμενων περιοχών και ενίσχυση των ωφελειών από τη διαχείρισή τους
- Γ.Σ.4: Διατήρηση των γενετικών πόρων της Ελλάδας - ρυθμίσεις πρόσβασης στους γενετικούς πόρους - δίκαιος και ισότιμος καταμερισμός των ωφελειών που θα προκύψουν από τη χρήση τους
- Γ.Σ.5: Ενίσχυση της συνέργειας των κύριων τομεακών πολιτικών με τη διατήρηση της βιοποικιλότητας -θέσπιση κινήτρων
- Γ.Σ.6: Διατήρηση της ποικιλότητας του τοπίου
- Γ.Σ.7: Πρόληψη και μείωση των επιπτώσεων στη βιοποικιλότητα λόγω της κλιματικής αλλαγής

- Γενικός Στόχος 8: Προστασία της βιοποικιλότητας από τα χωροκατακτητικά ξενικά είδη (invasive alien species)
- Γ.Σ.9: Ενίσχυση της διεθνούς και διακρατικής συνεργασίας για την προστασία της βιοποικιλότητας
- Γ.Σ.10: Αναβάθμιση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης σε σχέση με την προστασία της βιοποικιλότητας
- Γ.Σ.11: Ενσωμάτωση της διατήρησης της βιοποικιλότητας στο αξιακό σύστημα της κοινωνίας
- Γ.Σ.12: Συμμετοχή της κοινωνίας στη διατήρηση της βιοποικιλότητας
- Γ.Σ.13: Αποτίμηση των οικοσυστημικών υπηρεσιών στην Ελλάδα και προβολή της αξίας της ελληνικής βιοποικιλότητας

Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη

Η Στρατηγική της ΕΕ για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη θεσμοθετήθηκε το 2001 (COM2001-264) και η αναθεώρηση αυτής το 2006 (Συμβούλιο 10117/06). Συγκεκριμένα, τις 9 Ιουνίου 2006, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε τη νέα Στρατηγική Βιώσιμης Ανάπτυξης, όπου αναθεωρεί την αρχική στρατηγική που εγκρίθηκε το 2001. Η κύρια πρόκληση της ανανεωμένης Στρατηγικής είναι να αλλάξει βαθμιαία τις υπάρχουσες μη πρακτικές κατανάλωσης και παραγωγής που δεν είναι βιώσιμες και τη μη-ολοκληρωμένη προσέγγιση στη χάραξη πολιτικών. Ο γενικός στόχος της είναι να προσδιορίσει και να αναπτύξει τις ενέργειες που θα καταστήσουν την Ε.Ε. ικανή τόσο να επιτύχει τη συνεχή βελτίωση της ποιότητας ζωής για τις παρούσες και για τις μελλοντικές γενιές, μέσω της δημιουργίας των βιώσιμων κοινοτήτων ικανών να διαχειριστούν και να χρησιμοποιήσουν τους πόρους αποτελεσματικά, όσο και να αξιοποιήσει την οικολογική και κοινωνική προοπτική καινοτομίας της οικονομίας, ώστε να εξασφαλιστεί η ευημερία, η προστασία του περιβάλλοντος και η κοινωνική συνοχή. Τα θέματα που πραγματεύεται είναι:

- Κλιματική αλλαγή και καθαρή ενέργεια
- Βιώσιμες μεταφορές
- Βιώσιμη κατανάλωση και παραγωγή
- Συνεργασία και διαχείριση των φυσικών πόρων
- Δημόσια υγεία
- Κοινωνική ενσωμάτωση, δημογραφία, μετανάστευση
- Παγκόσμια φτώχεια και προκλήσεις της αειφόρου ανάπτυξης

Οι «οριζόντιες» πολιτικές της Στρατηγικής είναι:

- Εκπαίδευση και κατάρτιση
- Έρευνα και ανάπτυξη
- Χρηματοδότηση και οικονομικά όργανα
- Επικοινωνία, κινητοποίηση φορέων πολλαπλασιαστές επιτυχίας

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Εθνική Στρατηγική για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη

Η Εθνική Στρατηγική για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, η οποία εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο της Ελλάδας την 23η Μαΐου 2002, καθορίζει, σε επίπεδο πολιτικής, το πλαίσιο για την ανάπτυξη ενός Εθνικού Προγράμματος Δράσης, το οποίο εισάγει την περιβαλλοντική διάσταση σε όλες τις πτυχές της ανάπτυξης. Η Εθνική Στρατηγική είναι συμβατή με τις σχετικές στρατηγικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και προσαρμοσμένη στις απαιτήσεις της Ελληνικής πραγματικότητας. Θεωρώντας ότι η περιβαλλοντική συνιστώσα της αειφόρου ανάπτυξης είναι ισότιμη με την οικονομική και κοινωνική συνιστώσα, η Εθνική Στρατηγική περιλαμβάνει και αναδεικνύει τις βασικές αρχές της περιβαλλοντικής πολιτικής, οι οποίες είναι:

- Η αρχή της πρόληψης της ρύπανσης
- Η αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει»
- Η αρχή της ισότητας και συνευθύνης

Οι κεντρικοί στόχοι γύρω από τους οποίους διαρθρώνεται η Εθνική Στρατηγική είναι:

- Η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής
- Η μείωση των αέριων ρύπων
- Η μείωση της παραγωγής και η ορθολογική διαχείριση των στερεών αποβλήτων
- Η ορθολογική διαχείριση των υδατικών πόρων
- Η πρόληψη της ερημοποίησης
- Η προστασία της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων

Εθνική Πολιτική για την Καταπολέμηση της Ερημοποίησης

Ο Ν. 2468/1997 κύρωσε τη σχετική Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την Καταπολέμηση της Ερημοποίησης, συγκροτώντας αρμόδια την Εθνική Επιτροπή (Αριθμ. Αποφ. 96990/936/1996), και καταρτίζοντας και εγκρίνοντας με την ΚΥΑ 99605/3719 το Εθνικό Σχέδιο Δράσης που προβλέπει την ανάληψη πρωτοβουλιών για τις απειλούμενες περιοχές (πρόληψη για το 60%, αντιμετώπιση για το 35% της έκτασης).

Το Σχέδιο προβλέπει γενικά μέτρα και ειδικές δράσεις για τους τομείς της γεωργίας, των δασών, της κτηνοτροφίας, της άγριας πανίδας και των υδάτων. Ιδιαίτερη έμφαση αποδίδεται στον τομέα της γεωργίας με πρόνοια για την εφαρμογή αρδευόμενης γεωργίας μόνο σε περιπτώσεις εξασφαλισμένης αειφόρου επάρκειας υδατικών πόρων, με παράλληλο εκσυγχρονισμό των αρδευτικών συστημάτων και λαμβανομένων υπόψη και των αναγκών για τα ακόλουθα:

- Προστασία των αγροτικών γαιών και βοσκοτόπων από την εντατική εκμετάλλευση, λαμβάνοντας υπόψη τα όρια της βιοϊκανότητάς τους και με πρόνοια για άσκηση της γεωργίας μόνο σε εδάφη με μικρές κλίσεις

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

- Προστασία υγροτόπων και δασικών εκτάσεων από πιέσεις για οικοδομική, βιομηχανική και τουριστική χρήση, καθώς και αναθεώρηση του συστήματος γεωργικών και κτηνοτροφικών επιδοτήσεων οι οποίες δεν εξασφαλίζουν την αιφόρο ανάπτυξη
- Ενίσχυση της έρευνας, ανταλλαγής πληροφοριών και εκπαίδευσης, και οργάνωση μηχανισμών παρακολούθησης με την επιλογή κατάλληλων δεικτών

Διαχείριση Υδατικών Πόρων

Η Οδηγία Πλαίσιο 2000/60/ΕΚ, ενσωματώθηκε με τον Ν.3100/2003 όπως αυτός τροποποιήθηκε από το Ν. 4117/2013).

Η εφαρμογή της Οδηγίας Πλαίσιο 2000/60 εισάγει τη λογική της διαχείρισης των υδατικών πόρων σε επίπεδο Λεκάνης Απορροής Ποταμού (ΛΑΠ). Η ΛΑΠ περιλαμβάνει τα εσωτερικά επιφανειακά (ποταμοί, λίμνες), τα υπόγεια ύδατα, τα μεταβατικά (δέλτα, εκβολές ποταμών) και τα παράκτια οικοσυστήματα. Ο βασικός στόχος είναι η επίτευξη κάποιων συγκεκριμένων ποιοτικών στόχων οι οποίοι έχουν να κάνουν με την οικολογική κατάσταση των υδάτων (βιολογικοί δείκτες), καθώς και τη διατήρηση ή την επίτευξη «της καλής κατάστασης» των υπόγειων υδατικών συστημάτων. Με την Οδηγία αυτή εισάγεται η έννοια της «οικολογικής σημασίας» των υδάτων και καθορίζεται μια σειρά από απαραίτητες ενέργειες (π.χ. πρόβλεψη περιβαλλοντικού κόστους χρήσης και θέσπιση οικολογικών στόχων ποιότητας), που θα πρέπει να υλοποιηθούν εντός των καθορισμένων προθεσμιών.

Ο βασικός στόχος της Οδηγίας είναι η αποτροπή της περαιτέρω υποβάθμισης των υδάτων και η επίτευξη «καλής κατάστασης». Για να επιτευχθεί ο στόχος αυτός καταρτίζονται, σε επίπεδο Υδατικού Διαμερίσματος που περιλαμβάνει μία ή περισσότερες ΛΑΠ, Σχέδια Διαχείρισης Υδάτων.

Αξιολόγηση και Διαχείριση Κινδύνων Πλημμύρας

Σκοπός της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ είναι η θέσπιση ενός πλαισίου για την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας, με στόχο τη μείωση των αρνητικών συνεπειών στην ανθρώπινη υγεία, το περιβάλλον, την πολιτιστική κληρονομιά και τις οικονομικές δραστηριότητες που συνδέονται με τις πλημμύρες.

Για κάθε περιοχή Λεκάνης Απορροής Ποταμού ή μονάδα διαχείρισης ή τμήμα διεθνούς περιοχής Λεκάνης Απορροής Ποταμού που βρίσκεται στην επικράτειά τους, τα κράτη μέλη διεξάγουν προκαταρκτική αξιολόγηση κινδύνων πλημμύρας. Η προκαταρκτική αυτή αξιολόγηση κινδύνου πλημμύρας, βασιζόμενη σε διαθέσιμες ή ευκόλως υπολογιζόμενες πληροφορίες, όπως καταγραφές και μελέτες για μακροπρόθεσμες εξελίξεις, ιδίως επιπτώσεις από την αλλαγή του κλίματος σε περιπτώσεις πλημμύρων, διεξάγεται για να αξιολογηθούν οι δυνητικοί κίνδυνοι. Στην αξιολόγηση περιλαμβάνονται τουλάχιστον χάρτες της περιοχής της λεκάνης απορροής του ποταμού σε κατάλληλη κλίμακα, περιγραφή των πλημμυρών οι οποίες σημειώθηκαν κατά το παρελθόν και είχαν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στις ανθρώπινες ζωές, στις οικονομικές δραστηριότητες και στο περιβάλλον, περιγραφή πλημμυρικών φαινομένων που συνέβησαν κατά το παρελθόν αλλά θα μπορούσαν, ενδεχομένως, να προβλεφθούν οι σημαντικές αρνητικές συνέπειες παρόμοιων

φαινομένων στο μέλλον, και αξιολόγηση των δυνητικών αρνητικών συνεπειών των μελλοντικών πλημμυρών στην ανθρώπινη υγεία, το περιβάλλον, την πολιτιστική κληρονομιά και την οικονομική δραστηριότητα, λαμβανομένων υπόψη ζητήματα όπως η τοπογραφία, η θέση των υδατορρευμάτων και τα γενικά υδρολογικά και γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά, συμπεριλαμβανομένων των επιδράσεων της αλλαγής του κλίματος στη συχνότητα που πραγματοποιούνται πλημμυρικά φαινόμενα.

Βάσει της προκαταρκτικής αξιολόγησης των κινδύνων τα κράτη μέλη προσδιορίζουν τις περιοχές για τις οποίες συμπεραίνουν ότι υπάρχουν δυνητικοί σοβαροί κίνδυνοι πλημμύρας ή ότι είναι πιθανόν να σημειωθεί πλημμύρα.

Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων

Η περίοδος 2015-2020 αποτέλεσε ορόσημο για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στο πεδίο της διαχείρισης των αποβλήτων, καθώς σηματοδότησε την απόφαση για μετάβαση από το υφιστάμενο γραμμικό μοντέλο σε μια κυκλική οικονομία, όπου τα προϊόντα σχεδιάζονται εξαρχής κατά τρόπο που να μειώνεται στο ελάχιστο το τελικό απόβλητο, ώστε να μπορούν εύκολα και αποδοτικά να επαναχρησιμοποιηθούν ή να ανακυκλωθούν, διαφυλάσσοντας έτσι τους πόρους μέσω της πλήρους αξιοποίησης της υπεραξίας τους.

Στόχος πλέον είναι η διαχείριση των αποβλήτων να μετατραπεί σε βιώσιμη διαχείριση των υλικών για τη διασφάλιση της προστασίας και αναβάθμισης του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας, τη συνετή χρήση των πόρων, τη μετάβαση σε ένα μοντέλο αυτοτροφοδοτούμενης ανάπτυξης και τη δημιουργία νέων βιώσιμων οικονομικών ευκαιριών και θέσεων εργασίας. Παράλληλα, η μετάβαση προς την κυκλική οικονομία θα αποτελέσει έναν από τους βασικότερους πυλώνες για την επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050, κυρίως μέσω της αποσύνδεσης της οικονομικής μεγέθυνσης από τη χρήση των πόρων.

Η στροφή αυτή αποτυπώθηκε τόσο σε επίπεδο πολιτικών (Πρώτο και Δεύτερο Σχέδιο Δράσης για την Κυκλική Οικονομία, Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, Στρατηγική για τις Πλαστικές Ύλες), όσο και σε επίπεδο νομοθεσίας (Οδηγίες «πακέτου κυκλικής οικονομίας», Οδηγία για τα Πλαστικά Μιας Χρήσης, Οδηγία για τη διαχείριση αποβλήτων πλοίων).

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε τον Μάρτιο 2020 το νέο Σχέδιο Δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την κυκλική οικονομία, το οποίο αποτελεί έναν από τους κύριους πυλώνες της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Το νέο σχέδιο δράσης εστιάζει σε τομείς στους οποίους η χρήση πόρων είναι μεγάλη και το δυναμικό κυκλικότητας υψηλό όπως τα ηλεκτρονικά, οι μπαταρίες και τα οχήματα, οι συσκευασίες, τα πλαστικά, τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα, οι κατασκευές και τα κτίρια, τα τρόφιμα, τα ύδατα και οι θρεπτικές ύλες.

Θαλάσσια Στρατηγική

Ο Νόμος 3983/2011 για την εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με την Οδηγία 2008/56/ΕΚ για τη θαλάσσια στρατηγική, θέτει το πλαίσιο για την ανάπτυξη των κατάλληλων στρατηγικών έως το έτος 2020, μέσω των οποίων θα επιτευχθεί η προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος, θα αποτραπεί η

επιδείνωσή του και όπου είναι δυνατό θα αποκατασταθούν ήδη διαταραγμένα και επιβαρυμένα θαλάσσια οικοσυστήματα. Στο παράρτημα IV του νόμου αυτού προσδιορίζονται ενδεικτικά μέτρα για την επίτευξη μιας καλής περιβαλλοντικής κατάστασης των θαλασσών. Τα μέτρα αυτά, περιλαμβάνουν επίσης διαχειριστικά μέτρα που επηρεάζουν τα επιτρεπόμενα επίπεδα της ανθρώπινης δραστηριότητας στις θάλασσες.

Σύμβαση για το Τοπίο

Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για το Τοπίο που ψηφίστηκε το 2000, θέτει τους γενικούς άξονες πάνω στους οποίους δομείται η πολιτική για το τοπίο στην Ευρώπη. Η Ελλάδα κύρωσε το 2010 την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για το Τοπίο (Ν. 3827/10) αναγνωρίζοντας έτσι ότι «το τοπίο διαδραματίζει ένα σημαντικό ρόλο δημοσίου συμφέροντος από άποψη πολιτισμική, οικολογική, περιβαλλοντική και κοινωνική και ότι συνιστά πόρο ευνοϊκό για την οικονομική δραστηριότητα, του οποίου η προστασία, η διαχείριση και ο σχεδιασμός μπορεί να συμβάλει στη δημιουργία θέσεων εργασίας». Η κύρωση της Σύμβασης για το Τοπίο έχει σημαντικές επιπτώσεις στο Χωροταξικό Σχεδιασμό, εφόσον πέραν των καθαρά περιβαλλοντικών συνισταμένων που αφορούν προστασία οικοσυστημάτων, αναγνωρίζεται και προστατεύεται η αξία του τοπίου ως πολύπλευρη και σημαντική.

3.5 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΈΧΟΥΝ ΛΗΦΘΕΙ ΥΠΩΦΗ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ

Το ΠεΣΠΚΑ αποτελεί ένα ολοκληρωμένο σχέδιο προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, προσδιορίζει τις γενικές κατευθύνσεις για την προσαρμογή της, σε συμφωνία με τις κατευθύνσεις της Εθνικής Στρατηγικής για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠΚΑ). Τα περιβαλλοντικά ζητήματα που έχουν ληφθεί υπόψη στη διαδικασία της προετοιμασίας του ΠεΣΠΚΑ Κεντρικής Μακεδονίας (τα οποία περιλαμβάνουν βασικά ζητήματα των Οδηγιών 98/83/ΕΚ, 2015/1787/ΕΚ, 2006/44/ΕΚ, 2006/113/ΕΚ, 92/73/ΕΟΚ, 2009/147/ΕΚ, 2006/118/ΕΚ, 2014/80/ΕΕ, 2011/92/ΕΕ, 2014/52/ΕΕ, 2007/60/ΕΚ κ.ά.) είναι τα εξής:

- ✓ η **προστασία του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας** εμποδίζοντας ή μειώνοντας τις αρνητικές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Ειδικότερα, ο σχεδιασμός της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή γίνεται με γνώμονα να μην τίθεται σε κίνδυνο η ανθρώπινη υγεία προστατεύοντας παράλληλα το περιβάλλον και ιδίως:
  - α) χωρίς να δημιουργείται κίνδυνος για τους υδατικούς πόρους και τα ποτάμια, τα δάση και τις αναδασωτέες εκτάσεις, τη βιοποικιλότητα και τα οικοσυστήματα και την υγεία,
  - β) χωρίς να επηρεάζονται δυσμενώς η γεωργία, οι παράκτιες χρήσεις, η αλιεία και οι υδατοκαλλιέργειες, ο τουρισμός, η παροχή ενέργειας, οι υποδομές μεταφορών, το δομημένο περιβάλλον, η πολιτιστική κληρονομιά και ο εξορυκτικός τομέας.
- ✓ η **προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή** σύμφωνα με την ΕΣΠΚΑ, ως εξής:

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

α) Ενίσχυση της ανθεκτικότητας της Περιφέρειας σε όλους τους τομείς και περιοχές προτεραιότητας, με δράσεις προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή που συνάδουν με τους στόχους της βιώσιμης ανάπτυξης.

β) Παρακολούθηση της υλοποίησης και της αποτελεσματικότητας των δράσεων.

γ) Ενδυνάμωση των διοικητικών δομών της Περιφέρειας που θα κληθούν να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα της κλιματικής αλλαγής ή δημιουργία νέων δομών για το σκοπό αυτό.

δ) Επικοινωνία και διάχυση πληροφορίας στο κοινωνικό σύνολο.

Παράλληλα, το ΠΕΣΠΚΑ λαμβάνει υπόψη όλες τις πρόσφατες κατευθύνσεις της Ε.Ε. για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής.

3.6 ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΜΕ ΆΛΛΑ ΣΧΕΔΙΑ Η ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

3.6.1 ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΣΠΚΑ

Η πρώτη Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠΚΑ) ολοκληρώθηκε το 2016 και αποτελεί το πρώτο βήμα για τη θέσπιση μιας συνεχούς και ευέλικτης διαδικασίας σχεδιασμού και υλοποίησης των απαραίτητων μέτρων και δράσεων προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Βασικοί στόχοι της ΕΣΠΚΑ είναι:

- Η συστηματοποίηση και βελτίωση της διαδικασίας λήψης (βραχυχρόνιων και μακροχρόνιων) αποφάσεων σχετικών με την προσαρμογή
- Η σύνδεση της προσαρμογής με την προώθηση ενός βιώσιμου αναπτυξιακού προτύπου μέσα από περιφερειακά/τοπικά σχέδια δράσης
- Η προώθηση δράσεων και πολιτικών προσαρμογής σε όλους τους τομείς της ελληνικής οικονομίας με έμφαση στους πλέον ευάλωτους
- Η δημιουργία μηχανισμού παρακολούθησης, αξιολόγησης και επικαιροποίησης των δράσεων και πολιτικών προσαρμογής
- Η ενδυνάμωση της προσαρμοστικής ικανότητας της ελληνικής κοινωνίας μέσα από δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης

Η ΕΣΠΚΑ δεν αναλύει σε βάθος τις αναγκαίες τομεακές πολιτικές, ούτε αποφάινεται για τη σκοπιμότητα επιμέρους μέτρων και δράσεων προσαρμογής σε τοπικό/περιφερειακό επίπεδο, ούτε επιχειρεί την ιεράρχηση των ενδεικτικά προτεινόμενων μέτρων και δράσεων. Τα θέματα αυτά αποτελούν αντικείμενο των επιμέρους ΠΕΣΠΚΑ, τα οποία συνιστούν πρακτικά το επόμενο βήμα για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.

Με το ΠΕΣΠΚΑ ΠΚΜ επομένως, εξειδικεύεται η Εθνική Στρατηγική σε επίπεδο Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, έχοντας ως βασικό στόχο τη μείωση της ευπάθειας της Περιφέρειας στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και τη θωράκισή της έναντι αυτής.

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

3.6.2 ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΜΕ ΤΟ ΕΣΕΚ

Το 2018 τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ). Το οριστικό Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα μέχρι το έτος 2030, ολοκληρώθηκε στις 31/12/2019 (ΦΕΚ 4893) με την πράξης Κύρωσης του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα από το ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ και αποτελεί τη βάση για τη διαμόρφωση κανονιστικών πράξεων και κειμένων, την ανάπτυξη στρατηγικών σχεδίων, καθώς και για την εφαρμογή χρηματοδοτικών μηχανισμών και εργαλείων.

Το ΕΣΕΚ περιγράφει συνοπτικά την υπάρχουσα δομή του ενεργειακού τομέα, τις πολιτικές που ακολουθούνται έως τώρα, τα σενάρια εξέλιξης του ενεργειακού συστήματος στην υλοποίηση των εθνικών ενεργειακών και περιβαλλοντικών στόχων για το έτος 2030, καθώς και τις προτεινόμενες πολιτικές και μέτρα για την επίτευξή τους.

Οι εθνικοί στόχοι για την επόμενη δεκαετία, όπως αυτοί διερευνώνται αναλυτικά σε μεσοπρόθεσμο επίπεδο, έως το έτος 2030, είναι ενταγμένοι σε μία φιλόδοξη μακροπρόθεσμη στρατηγική η οποία στοχεύει να ελαχιστοποιήσει τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου έως το έτος 2050.

Ο κύριος στόχος του ΕΣΕΚ είναι ο σχεδιασμός και ο προγραμματισμός των κοινωνικά, περιβαλλοντικά και οικονομικά αποδοτικότερων πολιτικών και μέτρων που θα συντελέσουν στην επίτευξη των μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων εθνικών ενεργειακών και κλιματικών στόχων, θα συνεισφέρουν στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας και ταυτόχρονα θα ανταποκριθούν στην πρόκληση της μείωσης του κόστους ενέργειας και εν γένει της προστασίας των τελικών καταναλωτών από υψηλές τιμές των ενεργειακών προϊόντων και υπηρεσιών.

Ειδικότερα, το ΕΣΕΚ θέτει για το έτος 2030:

α) αρχικά για τα θέματα της Κλιματικής Αλλαγής και των εκπομπών σημαντικά υψηλότερο κεντρικό στόχο μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, με μείωση που ανέρχεται σε πάνω από 42% σε σχέση με τις εκπομπές του έτους 1990 και σε πάνω από 55% σε σχέση με τις εκπομπές του έτους 2005, επιτυγχάνοντας να ξεπεράσει ακόμη και τους κεντρικούς ευρωπαϊκούς στόχους, ενώ αξίζει να επισημανθεί ότι στο αρχικό σχέδιο ΕΣΕΚ οι στόχοι αυτοί ήταν σημαντικά χαμηλότεροι και κατέληγαν σε μείωση κατά 32% και 48% αντίστοιχα. Οι νέοι αυτοί στόχοι μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου είναι επίσης απαραίτητοι για να γίνει δυνατή η μετάβαση σε μια οικονομία κλιματικής ουδετερότητας έως το έτος 2050, καθώς η Ελληνική Κυβέρνηση έχει ως στόχο να συμμετέχει αναλογικά στη δέσμευση για μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία σε επίπεδο ΕΕ. Παράλληλα για τα θέματα Κλιματικής Αλλαγής και πολιτικών προσαρμογής, στο ΕΣΕΚ παρουσιάζονται οι πρωτοβουλίες που θα αναληφθούν στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠΚΑ) και η οποία καθορίζει τους γενικούς στόχους, τις κατευθυντήριες αρχές και τα εργαλεία εφαρμογής αναγκαίων μέτρων κλιματικής προσαρμογής σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Αντίστοιχα, ο τομέας της διαχείρισης αποβλήτων αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του εθνικού σχεδιασμού για την ενέργεια και το κλίμα και ως εκ τούτου παρουσιάζονται οι σχετικές πρωτοβουλίες για την αναθεώρηση των Εθνικών και

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Περιφερειακών Σχεδίων Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ και ΠΕΣΔΑ), όπου στόχος είναι να υπάρξει μια εντατικοποίηση μιας σειράς μέτρων για την ολοκληρωμένη διαχείριση των αποβλήτων ακολουθώντας πάντα τις επιταγές της κυκλικής οικονομίας. Η Κυκλική Οικονομία εξάλλου αποτελεί κομβικό στοιχείο της Αναπτυξιακής Στρατηγικής της χώρας και η υλοποίησή της περιλαμβάνει μεταξύ άλλων τετραετή στρατηγικό σχεδιασμό που διαπερνά όλο το φάσμα της αλυσίδας αξίας και στο πλαίσιο αυτό παρουσιάζονται στο ΕΣΕΚ οι άξονες αυτής της πολιτικής.

β) για τις ΑΠΕ, σημαντικά υψηλότερο στόχο σε σχέση με το μερίδιο συμμετοχής στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας, αφού τίθεται πλέον στόχος για μερίδιο συμμετοχής κατ' ελάχιστον στο 35%, αντί του 31% που είχε τεθεί στο αρχικό σχέδιο ΕΣΕΚ, και επίσης σημαντικά υψηλότερο και από τον κεντρικό Ευρωπαϊκό στόχο για τις ΑΠΕ που είναι στο 32%. Αξίζει να επισημανθεί ο ενεργειακός μετασχηματισμός που θα επιτευχθεί στον τομέα της ηλεκτροπαραγωγής καθώς προβλέπεται το μερίδιο συμμετοχής των ΑΠΕ στην κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας να υπερβεί το 60% και στο πλαίσιο αυτό ήδη προωθούνται και υλοποιούνται συγκεκριμένες πρωτοβουλίες της Κυβέρνησης όπως ενδεικτικά για την απλοποίηση και επιτάχυνση του αδειοδοτικού πλαισίου, τη βέλτιστη ένταξη των ΑΠΕ στα ηλεκτρικά δίκτυα, τη λειτουργία συστημάτων αποθήκευσης, καθώς και την προώθηση της ηλεκτροκίνησης.

γ) για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, επίσης σημαντικά πιο φιλόδοξο στόχο σε σύγκριση με το αρχικό σχέδιο ΕΣΕΚ και υψηλότερο επίσης και από τον αντίστοιχο Ευρωπαϊκό στόχο. 5 Ειδικότερα, τίθεται ως ποσοτικός στόχος η τελική κατανάλωση ενέργειας το έτος 2030 να είναι χαμηλότερη από αυτή που είχε καταγραφεί κατά το έτος 2017, εκπληρώνοντας απόλυτα τον σχετικό Ευρωπαϊκό δείκτη για το μέτρο της φιλοδοξίας του ΕΣΕΚ. Επιπρόσθετα, επιτυγχάνεται ποιοτικά μια βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κατά 38%, σύμφωνα με συγκεκριμένη ευρωπαϊκή μεθοδολογία, όπου ο αντίστοιχος κεντρικός ευρωπαϊκός στόχος ανέρχεται στο 32,5% και στο αρχικό σχέδιο ΕΣΕΚ είχε τεθεί στόχος στο 32%. Η επίτευξη αυτού του φιλόδοξου στόχου θα ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας και την προστασία των καταναλωτών. Το ΕΣΕΚ περιγράφει ένα σύνολο μέτρων για τη βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης με πιο emphatic αυτά στον κτιριακό τομέα και στον τομέα των μεταφορών.

Είναι σαφές ότι το εξεταζόμενο στην παρούσα μελέτη Σχέδιο υπηρετεί τους στόχους του ΕΣΕΚ.

3.6.3 ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΜΕ ΛΟΙΠΟΥΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΠΚΜ

Οι υφιστάμενοι σχεδιασμοί που αφορούν την ΠΚΜ περιλαμβάνουν:

- Το Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ ΠΚΜ).
- Τα Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ) των EL08, EL09, EL10 και EL11 (1^η αναθεώρηση), τμήματα των οποίων βρίσκονται χωρικά εντός της ΠΚΜ.
- Τα Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας (ΣΔΚΠ) των EL08, EL09, EL10 και EL11, τμήματα των οποίων βρίσκονται χωρικά εντός της ΠΚΜ.
- Το Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (ΠΠΧΣΑΑ ΠΚΜ) - (Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και Εξειδίκευση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας – Φάση Β – Στάδιο Β2).

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

- Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΠΕΠ) Κεντρικής Μακεδονίας 2014 - 2020
- Το Σχέδιο Δράσης Σχεδίων Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας ΠΚΜ.
- Οι Στρατηγικές Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ).
- Η Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3).
- Την Στρατηγική προώθησης της κοινωνικής ένταξης, καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε μορφής διακρίσεων (ΠΕΣΚΕ) στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας.

Το σύνολο των παραπάνω Σχεδίων και Στρατηγικών είναι εγκεκριμένο. Η συμβατότητα του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ, σε σχέση με τους παραπάνω σχεδιασμούς περιγράφεται συνοπτικά ακολούθως:

Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ ΠΚΜ)

Στο πλαίσιο της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων που εκπονήθηκε για το Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) της Περιφέρειας (βλ. Κεφ. 7.3.4 της ΣΜΠΕ), αναλύεται η επίδραση του Σχεδίου στους κλιματικούς παράγοντες από την σκοπιά των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου (ειδικότερα δε των CO₂ και CH₄). Από τη μελέτη προκύπτει ότι η οργανωμένη ΔΣΑ που προτείνεται στο πλαίσιο του ΠΕΣΔΑ και κυρίως η χωριστή συλλογή βιοαποβλήτων και η μείωση του ποσοστού βιοαποδομήσιμων αποβλήτων (οργανικό υλικό) που οδηγείται για ταφή, καθώς επίσης και η κατασκευή κατάλληλου δικτύου ΣΜΑ που έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση των δρομολογίων που απαιτούνται για τη συλλογή και μεταφορά των απορριμμάτων (και κατά συνέπεια των εκπεμπόμενων καυσαερίων), συμβάλλουν στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στην περιοχή μελέτης. Συμπεραίνεται λοιπόν ότι το Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων της ΠΚΜ είναι στην κατεύθυνση των προσπάθειών μετριασμού της κλιματικής αλλαγής. Το ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ από την άλλη αποτελεί στρατηγική προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή. Σε κάθε περίπτωση τα δύο σχέδια είναι συμβατά μεταξύ τους και εντάσσονται στις δράσεις της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.

Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ) των ΕΛ08, ΕΛ09, ΕΛ10, ΕΛ11 - 1^η αναθεώρηση

Σημαντική πρόκληση, όσον αφορά στη διαχείριση των υδάτων, αποτελεί η προετοιμασία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την κλιματική αλλαγή, η οποία αναμένεται να προκαλέσει αύξηση των πιθανοτήτων εμφάνισης ακραίων φαινομένων, όπως οι πλημμύρες και οι ξηρασίες.

Η περιβαλλοντική πολιτική για τα ύδατα παρέχει στις ευρωπαϊκές χώρες ένα κοινό πλαίσιο για την αντιμετώπιση των αναμενόμενων προβλημάτων από την κλιματική αλλαγή, βασισμένο στη διαχείριση σε επίπεδο λεκανών απορροής και θεσπίζει έναν μηχανισμό που στοχεύει στην προετοιμασία και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Ο σχεδιασμός για την ξηρασία και τις πλημμύρες αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του μηχανισμού αυτού.

Στο πλαίσιο των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ) επισημαίνονται οι δράσεις που προτείνει η ΕΠΣΚΑ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής στους υδατικούς πόρους, οι οποίες είναι συνοπτικά οι ακόλουθες:

- Δράση 1. Δημιουργία γεωπύλης (geo-portal) ενσωμάτωσης πληροφορίας σχετικά με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στους υδατικούς πόρους.
- Δράση 2. Έργα αντιμετώπισης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στους υδάτινους πόρους
- Δράση 3. Εξοικονόμηση νερού – Αποτελεσματική χρήση του νερού – Μείωση της άντλησης των υδροφόρων οριζόντων.
- Δράση 4. Ανάπτυξη των δραστηριοτήτων και των χρήσεων γης που είναι συμβατές με τους τοπικούς διαθέσιμους υδάτινους πόρους.
- Δράση 5. Ένταξη των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στον υδατικό σχεδιασμό και την υδατική διαχείριση, ιδιαιτέρως στα επόμενα προγράμματα παρέμβασης υπηρεσιών υδάτων (2013-2018) και προγράμματα ανάπτυξης της υδατικής διαχείρισης (2016-2021).
- Δράση 6. Αξιολόγηση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην παραγωγή υδροηλεκτρικής ενέργειας.
- Δράση 7. Εκπαιδευτικά προγράμματα που να αφορούν την επίδραση των κλιματικών αλλαγών στους υδατικούς πόρους.

Με το ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ, οι ανωτέρω δράσεις εξειδικεύονται σε επίπεδο Περιφέρειας και προτείνονται μέτρα για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στο σύνολο των υδατικών πόρων, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στα υδατικά αποθέματα:

- των υπόγειων και επιφανειών ΥΣ που εντάσσονται σε προστατευόμενες περιοχές που προορίζονται για άντληση ύδατος για ανθρώπινη κατανάλωση καθώς και
- των υπόγειων ΥΣ με κακή ποσοτική και ποιοτική κατάσταση.

Πρέπει να σημειωθεί ότι βρίσκεται υπό εξέλιξη η διαβούλευση για τη 2^η Αναθεώρηση των ΣΔΛΑΠ από την ΕΓΥ / ΥΠΕΝ.

Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας (ΣΔΚΠ) των EL08, EL09, EL10, EL11

Στο πλαίσιο των εγκεκριμένων Σχεδίων Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας (Ιούλιος 2018) προτείνονται μέτρα για τις πλημμύρες σε συσχέτιση με την κλιματική αλλαγή.

Στο πλαίσιο των ΣΔΚΠ καθορίστηκαν επίσης, Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας (ΖΥΔΚΠ). Ωστόσο, για τον καθορισμό των ΖΥΔΚΠ, δεν ελήφθη υπόψη η πτυχή της κλιματικής αλλαγής. Αυτό προβλέπεται να γίνει κατά την αναθεώρησή τους, μετά την έγκριση των ΠεΣΠΚΑ. Πιο συγκεκριμένα, στις εγκριτικές αποφάσεις των ΣΔΚΠ αναφέρεται ότι κατά την αναθεώρησή τους θα πρέπει να ληφθεί υπόψη η ενσωμάτωση της συνιστώσας της κλιματικής αλλαγής σύμφωνα με τις προβλέψεις των ΠεΣΠΚΑ, λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των δυνητικών μεταβολών στη λεκάνη απορροής και στην παράκτια ζώνη που δύναται να επηρεάσουν τα πλημμυρικά φαινόμενα.

Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (ΠΠΧΣΑΑ ΠΚΜ – Φάση Β – Στάδιο Β2)

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Σύμφωνα με τις προδιαγραφές και το περιεχόμενο του ΠΠΧΣΑΑ Κεντρικής Μακεδονίας, ένας από τους επτά κύριους στόχους του είναι η λήψη μέτρων για την πρόληψη και την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής.

Στο πλαίσιο του ΠΠΧΣΑΑ και συγκεκριμένα στις κατευθύνσεις ανά τομέα προτείνονται οριζόντιες κατευθύνσεις για την πρόληψη και την προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή, οι οποίες αφορούν:

- α) την ενίσχυση της ενεργειακής αποδοτικότητας,
- β) την ενσωμάτωση των ΑΠΕ και της Συμπαγωγής Ενέργειας σε όλους τους τομείς (δημόσια διοίκηση, κατοικία, βιομηχανία, μεταφορές) και
- γ) την προνομιακή ενίσχυση των ΑΠΕ, της συμπαγωγής και των έξυπνων δικτύων στον Αστικό Χώρο.

Ως προς την παράμετρο της κλιματικής αλλαγής, οι κατευθύνσεις του ΠΠΧΣΑΑ αναφέρονται κύρια σε προωθημένους για την περιφέρεια κλάδους (όπως π.χ. ο αγροτοδιατροφικός) που γενικά δε χαρακτηρίζονται ως υψηλής ενεργειακής έντασης, ούτε χρησιμοποιούν ιδιαίτερα σημαντικές πηγές καύσης. Εξάλλου, οι υφιστάμενες ενεργοβόρες βιομηχανίες (ΕΛΠΕ, ΤΙΤΑΝ κ.α.) της ΠΚΜ μετέχουν στο ευρωπαϊκό σύστημα εμπορίας ρύπων και κατά συνέπεια η συμβολή τους στην κλιματική αλλαγή ρυθμίζεται από εκεί.

Ακόμα, δίνονται κατευθύνσεις για την προσαρμογή στην άνοδο της στάθμης της θάλασσας λόγω της κλιματικής αλλαγής. Συγκεκριμένα, εν όψει της πιθανής ανόδου της στάθμης της θάλασσας από 0,7 έως 2,0 μ. κατά τις προσεχείς δεκαετίες, όλα τα ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ που περιλαμβάνουν και παράκτιες περιοχές πρέπει να προσδιορίσουν τις περιοχές που κατ' ελάχιστο ή μέγιστο θα καλυφθούν από θαλάσσια ύδατα με βάση το προαναφερόμενο φάσμα πιθανής ανόδου, να αξιολογήσουν τις αντίστοιχες επιπτώσεις και να προτείνουν κατάλληλα μέτρα ανάλογα με την περίπτωση (απαγόρευση δόμησης, μετεγκατάσταση δραστηριοτήτων και υποδομών, κατασκευή φραγμάτων κλπ.).

Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΠΕΠ) Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας 2014 - 2020

Στο πλαίσιο του ΠΕΠ Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, γίνονται ειδικές αναφορές στην κλιματική αλλαγή, προτάσεις δράσεων, καθώς και χρηματοδοτική κατανομή των έργων για την προσαρμογή κλιματική αλλαγή. Στον Θεματικό Στόχο 5 «Πρώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης κινδύνων», καταγράφονται οι ανάγκες και οι προτεραιότητες που θέτει η ΠΚΜ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, οι οποίες είναι:

- ✓ Η εξασφάλιση της ανθεκτικότητας του δομημένου και φυσικού περιβάλλοντος
- ✓ Η προώθηση των επενδύσεων για την πρόληψη και αντιμετώπιση ειδικών κινδύνων (π.χ. πλημμυρών, διάβρωσης ακτών, πυρκαγιών, σεισμών κ.α.)
- ✓ Η ενίσχυση των φορέων πολιτικής προστασίας.

Οι παραπάνω προτεραιότητες, προωθούνται με την αξιοποίηση της επενδυτικής προτεραιότητας 5α «Ενίσχυση της πρόληψης και των δυνατοτήτων αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών σε ζώνες υψηλού κινδύνου». Μέσω τις παραπάνω επενδυτικής προτεραιότητας, το ΕΠ της ΠΚΜ συμβάλλει

στην επίτευξη του στόχου της αειφόρου ανάπτυξης της στρατηγικής Ευρώπη 2020, καθώς και των στόχων του ΕΣΠΑ.

Οι δράσεις στην επενδυτική προτεραιότητα 5α, περιλαμβάνουν:

- 5α.1 - Επενδύσεις για την αντιμετώπιση των πυρκαγιών
- 5α.2 - Επενδύσεις για την πρόληψη και διαχείριση κινδύνων από πλημμύρες
- 5α.3 - Επενδύσεις για την πρόληψη και διαχείριση κινδύνων από τη διάβρωση των ακτών στην Κεντρική Μακεδονία

Από την ΕΥΔΕΠ ΠΚΜ έχουν ενταχθεί και αναμένεται να ολοκληρωθούν έως το τέλος της χρηματοδοτικής περιόδου, εννέα (9) έργα του Θεματικού Στόχου 5 «Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, πρόληψη και διαχείριση κινδύνων», συνολικής δαπάνης 21 εκ. ευρώ περίπου.

Σχέδιο Δράσης Σχεδίων Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας ΠΚΜ

Το Σχέδιο Δράσης για την προώθηση των Σχεδίων Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (ΠΚΜ) συντάχθηκε και υλοποιείται στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού έργου REFORM (Integrated REgional Action Plan For Innovative, Sustainable and LOw CaRbon Mobility), το οποίο συγχρηματοδοτείται από το πρόγραμμα INTERREG Europe.

Δυο σημαντικές δράσεις υλοποίησε εντός τους έτους 2020 η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού έργου “REFORM”. Πρόκειται για το Κέντρο Υποστήριξης (Competence Center –CC) για Σχέδια Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ) που παρέχει υποστήριξη στις πόλεις της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και το μητροπολιτικό Παρατηρητήριο Αστικής Κινητικότητας, το οποίο συλλέγει και αναλύει τα δεδομένα των τοπικών ΣΒΑΚ, συμπεριλαμβανομένων δεικτών παρακολούθησης και το οποίο αποτελεί κύριο επίτευγμα της υλοποίησης του Σχεδίου Δράσης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας για το 2020.

Το ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ είναι απολύτως συμβατό με το ΣΔΒΑ, αφού δράσεις που προτείνονται στο πλαίσιο του ΠεΣΠΚΑ, μπορούν να υλοποιηθούν χωρικά συνδυαστικά με την εφαρμογή μέτρων για την ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης σε περιφερειακό, μητροπολιτικό και τοπικό επίπεδο στην ΠΚΜ.

Στρατηγικές Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ)

Για την αντιμετώπιση των οικονομικών, περιβαλλοντικών, κλιματικών, δημογραφικών και κοινωνικών προκλήσεων στα αστικά κέντρα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, εφαρμόζονται ολοκληρωμένες Στρατηγικές Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ), στα κύρια αστικά κέντρα της Περιφέρειας.

Σύμφωνα με τον επικαιροποιημένο πίνακα προόδου υλοποίησης ΣΒΑΑ ΠΚΜ, στον Άξονα Προτεραιότητας 5 «Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης κινδύνων», υλοποιούνται τρεις δράσεις (και οι τρεις στην Μητροπολιτική Ενότητα Θεσσαλονίκης) με προσκλήσεις προϋπολογισμού 10.200.000,00 ευρώ.

Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3)

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Από την αποτύπωση των κλάδων στρατηγικής προτεραιότητας στο πλαίσιο της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3), κάποιοι αποτελούν τομείς περιφερειακής εξειδίκευσης, συμμετέχουν αποφασιστικά στην Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία της Περιφέρειας, απασχολούν σημαντικό αριθμό εργαζομένων, διατηρούν κρίσιμη μάζα και παρουσιάζουν εγγενή δυναμική και εξωστρέφεια.

Αντίστοιχα, έχουν εντοπιστεί τεχνολογικοί / κλαδικοί τομείς με ιδιαίτερα αποφασιστικό ρόλο στην ενεργοποίηση των πλεονεκτημάτων της οικονομίας της Περιφέρειας στην κατεύθυνση της καινοτομίας, της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας.

Αναφορά στην κλιματική αλλαγή γίνεται στους Τομείς Οριζόντιας Υποστήριξης «Τεχνολογίες Ενέργειας» και «Τεχνολογίες Περιβάλλοντος». Για τις τεχνολογίες ενέργειας, ένας από τους στρατηγικούς στόχους είναι η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, ενώ για τις τεχνολογίες περιβάλλοντος αναφέρεται ότι υπάρχει ένας σημαντικός αριθμός συμμετεχόντων (επιχειρήσεις και ερευνητικοί φορείς) των οποίων το αντικείμενο σχετίζεται με το κλίμα, τις κλιματικές μεταβολές, την κλιματική αλλαγή, και φυσικούς κινδύνους – καταστροφές.

Περιφερειακή Στρατηγική προώθησης της κοινωνικής ένταξης, καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε μορφής διακρίσεων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

Η μελέτη «Περιφερειακή Στρατηγική προώθησης της κοινωνικής ένταξης, καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε μορφής διακρίσεων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας», ακολουθώντας το πλαίσιο των στόχων της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020» περί εξόδου από τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό, την επόμενη δεκαετία, τουλάχιστον 20 εκατομμυρίων ανθρώπων, αναφέρεται στην κλιματική αλλαγή και την ενεργειακή αποδοτικότητα και προτείνει:

- Την μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 20% (ή και 30%, εφόσον οι συνθήκες το επιτρέπουν) σε σχέση με το 1990.
- Την εξασφάλιση του 20% της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.
- Την αύξηση κατά 20% της ενεργειακής απόδοσης.

Επίσης, η μελέτη αναφέρεται στις αναπτυξιακές στρατηγικές που καλείται να καλύψει η Περιφέρεια κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020, οι οποίες εκφράζονται σε 11 Θεματικούς Στόχους, εκ των οποίων ο 5^{ος} Θεματικός Στόχος αφορά στην προώθηση της προσαρμογής στις κλιματικές αλλαγές, της πρόληψης και της διαχείρισης του κινδύνου.

3.6.4 ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΜΕ ΑΛΛΑ ΠΕΣΠΚΑ ΟΜΟΡΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας γειτνιάζει με τις Περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης στα ανατολικά, Δυτικής Μακεδονίας στα δυτικά και Θεσσαλίας στα νοτιοδυτικά.

Το αντικείμενο του ΠΕΣΠΚΑ Κεντρικής Μακεδονίας οφείλει να παρουσιάζει συνέργεια και συμπληρωματικότητα με τα αντίστοιχα ΠΕΣΠΚΑ των όμορων Περιφερειών. Η συνέργεια αφορά, πρωτίστως την υλοποίηση των προτεινόμενων Μέτρων και Δράσεων προσαρμογής και μετριασμού της κλιματικής αλλαγής, αλλά και δευτερευόντως την εξέταση όλων των σχετιζόμενων θεμάτων, όπως είναι η εκτίμηση της τρωτότητας, η αξιολόγηση των επιπτώσεων, η διαβούλευση, η ευαισθητοποίηση και η ενημέρωση του κοινού.

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κατά την ανάλυση της γεωγραφικής και τομεακής τρωτότητας της ΠΚΜ, δεν επελέγησαν προς αξιολόγηση γεωγραφικές περιοχές των όμορων Περιφερειών. Ως εκ τούτου το παρόν ΠεΣΠΚΑ δεν προβλέπει υλοποίηση συγκεκριμένων Διαπεριφερειακών Μέτρων και Δράσεων. Παραταύτα, τα μέτρα που προτείνονται για τους τομείς δάση, αναδασωτέες εκτάσεις, βιοποικιλότητα – οικοσυστήματα, υδατικοί πόροι και υποδομές μεταφορών, θα μπορούσαν να έχουν οριζόντια εφαρμογή και στις όμορες Περιφέρειες.

Στα ΠεΣΠΚΑ των όμορων Περιφερειών, δεν προτάθηκαν μέτρα διαπεριφερειακού χαρακτήρα. Περιλαμβάνονται όμως γενικές κατευθύνσεις διαπεριφερειακού χαρακτήρα, οι οποίες θα μπορούσαν να συντονιστούν κεντρικά από τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις (Διευθύνσεις Πολιτικής Προστασίας, Χωροταξικής και Περιβαλλοντικής Πολιτικής, Δασών και Αγροτικών Υποθέσεων, Υδάτων).

4^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΠΕΣΠΚΑ

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

4. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΠΕΣΠΚΑ

4.1 ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Το παρόν αποτελεί τον φάκελο Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του Περιφερειακού Σχεδίου για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ) Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, το οποίο εκπονείται σύμφωνα με το Άρθρο 43 του Νόμου 4414/2016 (ΦΕΚ 149/Α/09-08-2016), την Υ.Α. 11258/2017 (ΦΕΚ 873/Β/16-03-2017) και τις κατευθύνσεις της Εθνικής Στρατηγικής για την προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠΚΑ, 2016).

Η διαδικασία ΣΜΠΕ αποτελεί το μέσο για την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης πριν την υιοθέτηση του όποιου σχεδίου ή προγράμματος εξασφαλίζοντας ότι λαμβάνονται υπόψη οι ενδεχόμενες περιβαλλοντικές επιπτώσεις κατά το στάδιο του σχεδιασμού και προγραμματισμού με απώτερο σκοπό την προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης και την υψηλού επιπέδου προστασία του περιβάλλοντος.

Στόχος του Σχεδίου είναι ο προσδιορισμός και η ιεράρχηση των απαραίτητων μέτρων και δράσεων προσαρμογής της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας στις επερχόμενες κλιματικές αλλαγές. Πεδίο εφαρμογής του Σχεδίου είναι το σύνολο της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, η οποία αποτελείται από τις Περιφερειακές Ενότητες Ημαθίας, Θεσσαλονίκης, Κιλκίς, Πέλλας, Πιερίας, Σερρών και Χαλκιδικής, όπως φαίνεται και στην εικόνα που ακολουθεί.

Εικόνα 4-1: Γεωγραφικά όρια Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Κεφάλαιο 4 – Σελίδα 1

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (ΠΚΜ) προκήρυξε ανοιχτό διαγωνισμό για την επιλογή αναδόχου του έργου «**Σύμβουλος υποστήριξης για την εκπόνηση Περιφερειακού Σχεδίου για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ) στην Κεντρική Μακεδονία**». Σύμφωνα με την υπ. αριθμ. 2306/22-10-2019 (ΑΔΑ:Ω42Α7ΛΛ-ΔΩΙ) Απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής ΠΚΜ, το έργο ανατέθηκε στην ένωση νομικών προσώπων:

- εταιρεία «ENVIROPLAN ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΗ – ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ & ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ Α.Ε.» και
- φορέας «ΕΙΔΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ ΑΠΘ – ΕΛΚΕ ΑΠΘ», ως οριστικός περί ανάδειξης ως οριστικού αναδόχου του ανωτέρω διαγωνισμού,

και η σχετική σύμβαση (**19SYMN006019242 2019-12-12**) υπεγράφη στις 09/12/2019.

Τα βασικά χαρακτηριστικά του έργου παρουσιάζονται συνοπτικά στον Πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 4-1: Βασικά χαρακτηριστικά του έργου

ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΕΡΓΟΥ	
ΤΙΤΛΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ	«Σύμβουλος υποστήριξης για την Εκπόνηση Περιφερειακού Σχεδίου για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ) στην Κεντρική Μακεδονία»
ΤΙΤΛΟΣ ΠΑΡΟΥΣΑΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του Περιφερειακού Σχεδίου για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ) Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας
ΦΟΡΕΑΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ	Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων Διεύθυνση: 26 ^{ης} Οκτωβρίου 64, 54627, Θεσσαλονίκη Τηλέφωνο: 2313 325504
ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ ΠεΣΠΚΑ (πεδίο εφαρμογής σχεδίου)	Το σύνολο της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας η οποία περιλαμβάνει τις Περιφερειακές Ενότητες (Π.Ε.): 1. ΗΜΑΘΙΑΣ 2. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ 3. ΚΙΛΚΙΣ 4. ΠΕΛΛΑΣ 5. ΠΙΕΡΙΑΣ 6. ΣΕΡΡΩΝ 7. ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΑ ΣΕΝΑΡΙΑ ΕΞΕΛΙΞΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΩΝ ΑΕΡΙΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΟΥ (ΑΦΘ)	• RCP4.5 (μετριοπαθές σενάριο) • RCP8.5 (δυσμενές σενάριο)
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΙ ΧΡΟΝΙΚΟΙ	• Βραχυπρόθεσμος χρονικός ορίζοντας: 2011-2030

Ένωση Νομικών Προσώπων:

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ	• Μεσοπρόθεσμος χρονικός ορίζοντας: 2031-2050 • Μακροπρόθεσμος χρονικός ορίζοντας: 2081-2100 • Περίοδος αναφοράς: 1986-2005
ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ RCMs	12,5Km x 12,5Km (~ 11 λεπτά της μοίρας)
ΤΟΜΕΑΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ	1. Γεωργία 2. α. Δάση β. Αναδασωτέες εκτάσεις 3. Βιοποικιλότητα – Οικοσυστήματα 4. α. Αλιεία β. Υδατοκαλλιέργειες 5. Υδατικοί πόροι (ως προς την διαθεσιμότητα τους) 6. Ποτάμια (ως προς τα πλημμυρικά φαινόμενα) 7. Παράκτιες χρήσεις 8. Τουρισμός (χιονοδρομικά κέντρα, θερινός τουρισμός) 9. α. Ζήτηση ενέργειας β. Υποδομές ενέργειας 10. Υποδομές μεταφορών (οδικό – σιδηροδρομικό δίκτυο, λιμενικές, αερολιμενικές υποδομές) 11. Υγεία 12. Δομημένο περιβάλλον 13. Πολιτιστική κληρονομιά 14. Εξορυκτικός τομέας

4.2 ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΩΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΩΝ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ

Το ΠΕΣΠΚΑ Κεντρικής Μακεδονίας περιλαμβάνει τον προσδιορισμό και την ιεράρχηση των απαραίτητων μέτρων και δράσεων προσαρμογής της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας στις επερχόμενες κλιματικές αλλαγές. Για το σκοπό αυτό στο πλαίσιο εκπόνησης του ΠΕΣΠΚΑ ΠΚΜ και σε συμφωνία με τις προδιαγραφές της Υ.Α. 11258/2017 (ΦΕΚ 873/Β/16-03-2017), πραγματοποιήθηκε ανάλυση τάσεων για τις κυριότερες κλιματικές μεταβλητές, με βάση κλιματικές προβολές από διεθνώς αναγνωρισμένα περιοχικά κλιματικά μοντέλα (RCMs), και σε χωρική ανάλυση 12,5 km x 12,5 km.

Συνολικά οι δείκτες (βασικοί και παράγωγοι), που μελετήθηκαν και αναλύθηκαν στο πλαίσιο του ΠΕΣΠΚΑ ΠΚΜ, για την εκτίμηση των αναμενόμενων κλιματικών μεταβολών και τάσεων εκδήλωσης ακραίων φαινομένων στην περιοχή μελέτης, παρατίθενται στον Πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 4-2: Βασικοί και παράγωγοι κλιματικοί δείκτες που χρησιμοποιήθηκαν στο πλαίσιο του ΠΕΣΠΚΑ ΠΚΜ

A/A	Ονομασία	Περιγραφή	Μονάδα
A. ΒΑΣΙΚΟΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ			

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

A/A	Ονομασία	Περιγραφή	Μονάδα
1	Μεταβολή μέσης θερμοκρασίας	Βασική μεταβλητή CORDEX (tas)	°C
2	Μεταβολή μέσης ελάχιστης θερμοκρασίας	Βασική μεταβλητή CORDEX (tasmin)	°C
3	Μεταβολή μέσης μέγιστης θερμοκρασίας	Βασική μεταβλητή CORDEX (tasmax)	°C
4	Μεταβολή μέσης ταχύτητας ανέμου	Βασική μεταβλητή CORDEX (sfcWind)	m/s
5	Μεταβολή μέγιστης ταχύτητας ανέμου	Βασική μεταβλητή CORDEX (sfcWindmax)	m/s
6	Μεταβολή μέσης ετήσιας βροχόπτωσης	Βασική μεταβλητή CORDEX (pr)	mm/y
7	Μεταβολή μέσης σχετικής υγρασίας	Βασική μεταβλητή CORDEX (hurs)	%
8	Μεταβολή αριθμού ημερών παγετού	Βασική μεταβλητή CORDEX (ecaid)	d/y
9	Μεταβολή αριθμού τροπικών νυκτών	Βασική μεταβλητή CORDEX (ecatr)	d/y
10	Μεταβολή αριθμού υγρών ημερών	Βασική μεταβλητή CORDEX (ecarr1)	d/y
11	Μεταβολή μέσης ηλιακής ακτινοβολίας	Βασική μεταβλητή CORDEX (rsds)	W/m ²
12	Μεταβολή μέσης ετήσιας χιονόπτωσης	Βασική μεταβλητή CORDEX (prsn)	mm/y
13	Μεταβολή στάθμης της θάλασσας	Μεταβλητή του προγράμματος LISCOAST (slr)	m
B. ΠΑΡΑΓΩΓΟΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ			
14	Μεταβολή βαθμοημερών ψύξης ανά έτος (Cooling Degree Days - CDD)	Υπολογισμός από ημερήσια δεδομένα μέγιστης θερμοκρασίας. Οι βαθμοημέρες ψύξης υπολογίζονται ως το γινόμενο των ημέρων με μέγιστη θερμοκρασία > 22 °C επί τους διαθέσιμους βαθμούς κελσίου πάνω από τους 22 °C. Εκφράζει την ανάγκη για ψύξη ενός κτιρίου και υπολογίζεται σε βαθμοημέρες ανά έτος	dd/y
15	Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με μέγιστη θερμοκρασία > 35 °C	Υπολογισμός από ημερήσια δεδομένα μέγιστης θερμοκρασίας. Επιτρέπει τον υπολογισμό της μεταβολής του αριθμού των πολύ θερμών ημερών του έτους (καύσωνας)	d/y
16	Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με ημερήσια βροχόπτωση < 1 mm (ξηρές μέρες)	Υπολογισμός από ημερήσια δεδομένα βροχόπτωσης	d/y
17	Μεταβολή αριθμού συνεχόμενων ημερών ανά έτος με ημερήσια βροχόπτωση < 1 mm	Υπολογισμός από ημερήσια δεδομένα βροχόπτωσης	d/y
18	Μεταβολή αριθμού συνεχόμενων ημερών ανά έτος με ημερήσια βροχόπτωση > 1 mm	Υπολογισμός από ημερήσια δεδομένα βροχόπτωσης	d/y
19	Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με μέγιστη ημερήσια ένταση ανέμου > 7 beaufort	Υπολογισμός από ημερήσια δεδομένα μέγιστης έντασης ανέμου	d/y
20	Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με ημερήσια βροχόπτωση > 20 mm (ακραία βροχόπτωση)	Υπολογισμός από ημερήσια δεδομένα βροχόπτωσης	d/y
21	Μεταβολή ετήσιας μέσης μέγιστης βροχόπτωσης 48ώρου	Υπολογισμός από ημερήσια δεδομένα βροχόπτωσης. Επιτρέπει τον υπολογισμό της μεταβολής της μέγιστης ποσότητας νερού που κατακρατηνίζεται σε 48 ώρες	mm
22	Μεταβολή μέσης μέγιστης θερμοκρασίας καλοκαιριού	Υπολογισμός από ημερήσια δεδομένα μέγιστης θερμοκρασίας	°C
23	Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με	Υπολογισμός από ημερήσια δεδομένα μέγιστης	d/y

Ένωση Νομικών Προσώπων:

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

A/A	Ονομασία	Περιγραφή	Μονάδα
	δείκτη humidex (humidex index) > 38 (ημέρες με μεγάλη δυσφορία)	Θερμοκρασίας και υγρασίας	
24	Μεταβολή βλαστητικής περιόδου ανά έτος	Υπολογισμός από ημερήσια δεδομένα ελάχιστης θερμοκρασίας. Σχετίζεται με τον αριθμό ημερών μεταξύ του τελευταίου ανοιξιάτικου και του πρώτου φθινοπωρινού παγετού	d/y
25	Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με FWI > 15 (μέτριος και ανώτερος κίνδυνος δασικής πυρκαγιάς)	Υπολογισμός από ημερήσια δεδομένα μέγιστης θερμοκρασίας, υγρασίας, βροχόπτωσης και μέγιστου ανέμου	d/y
26	Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με FWI > 30 (μεγάλος και ανώτερος κίνδυνος δασικής πυρκαγιάς)	Υπολογισμός από ημερήσια δεδομένα μέγιστης θερμοκρασίας, υγρασίας, βροχόπτωσης και μέγιστου ανέμου	d/y
27	Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με FWI > 45 (ακραίος κίνδυνος δασικής πυρκαγιάς)	Υπολογισμός από ημερήσια δεδομένα μέγιστης θερμοκρασίας, υγρασίας, βροχόπτωσης και μέγιστου ανέμου	d/y
28	Μεταβολή μέσης χειμερινής βροχόπτωσης ανά έτος	Υπολογισμός από ημερήσια δεδομένα βροχόπτωσης	mm
29	Μεταβολή ετήσιας μέσης μέγιστης βροχόπτωσης 24ώρου	Υπολογισμός από ημερήσια δεδομένα βροχόπτωσης. Επιτρέπει τον υπολογισμό της μεταβολής της μέγιστης ποσότητας νερού που κατακρατηνίζεται σε 24 ώρες	mm
30	Μεταβολή βαθμοημερών θέρμανσης ανά έτος (Heating Degree Days - HDD)	Υπολογισμός από ημερήσια δεδομένα ελάχιστης θερμοκρασίας. Οι βαθμοημέρες θέρμανσης υπολογίζονται ως το γινόμενο των ημερών με ελάχιστη θερμοκρασία < 15,5 °C επί τους βαθμούς κελσίου που χρειάζονται μέχρι να φτάσουμε τους 15,5 °C. Εκφράζει την ανάγκη για θέρμανση ενός κτιρίου και υπολογίζεται σε βαθμοημέρες ανά έτος	dd/y
31	Μεταβολή βαθμοημερών ανάπτυξης (Growth Degree Days – GDD)	Υπολογισμός από ημερήσια δεδομένα μέγιστης και ελάχιστης θερμοκρασίας. Οι βαθμοημέρες ανάπτυξης υπολογίζονται από την συνάρτηση (t _{max} +t _{min})/2-10. Εκφράζει την διαθεσιμότητα βαθμοημερών για την ανάπτυξη ενός φυτικού οργανισμού και υπολογίζεται σε βαθμοημέρες ανά έτος	dd/y
32	Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με μέση ένταση ανέμου > 6 beaufort	Υπολογισμός από ημερήσια δεδομένα μέσης έντασης ανέμου	d/y
33	Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με ημερήσια βροχόπτωση >10 mm (βαριά βροχόπτωση)	Υπολογισμός από ημερήσια δεδομένα βροχόπτωσης	d/y
34	Μεταβολή αριθμού ημερών με χιονόπτωση ανά έτος	Υπολογισμός από ημερήσια δεδομένα χιονόπτωσης	d/y
35	Μεταβολή αριθμού ημερών με τιμή βροχόπτωσης > 95° εκατοστημόριο της βροχόπτωσης περιόδου αναφοράς (ημέρες με πολύ βαριά βροχόπτωση)	Υπολογισμός από ημερήσια δεδομένα βροχόπτωσης	d/y
36	Μεταβολή αριθμού ημερών με τιμή βροχόπτωσης > 99° εκατοστημόριο της βροχόπτωσης περιόδου αναφοράς (ημέρες με ακραία βροχόπτωση)	Υπολογισμός από ημερήσια δεδομένα βροχόπτωσης	d/y

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 4 – Σελίδα 5

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

A/A	Ονομασία	Περιγραφή	Μονάδα
37	Μεταβολή αριθμού θερινών ημερών (summer days) (μέγιστη θερμοκρασία > 25 °C)	Υπολογισμός από ημερήσια δεδομένα μέγιστης θερμοκρασίας.	d/y
38	Μεταβολή μέσης ελάχιστης θερμοκρασίας χειμώνα	Υπολογισμός από ημερήσια δεδομένα ελάχιστης θερμοκρασίας	°C
39	Μεταβολή μέγιστου αριθμού συνεχόμενων ημερών ανά έτος με μέγιστη θερμοκρασία > 35 °C	Υπολογισμός από ημερήσια δεδομένα μέγιστης θερμοκρασίας	d/y
40	Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με ελάχιστη θερμοκρασία < 0°C (νυχτερινός παγετός - night frost)	Υπολογισμός από ημερήσια δεδομένα ελάχιστης θερμοκρασίας	d/y
41	Μεταβολή μέσης θερινής βροχόπτωσης ανά έτος	Υπολογισμός από ημερήσια δεδομένα βροχόπτωσης	mm
42	Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με δείκτη δυσφορίας (distress index) > 29 (ημέρες όπου όλος ο πληθυσμός νιώθει δυσφορία – πιθανότητα κήρυξης κατάστασης έκτακτης ιατρικής ανάγκης)	Υπολογισμός από ημερήσια δεδομένα μέγιστης θερμοκρασίας και υγρασίας	d/y
43	Μεταβολή συνολικής βροχόπτωσης κατά την μέγιστη περίοδο ανά έτος με ημερήσια βροχόπτωση < 1 mm	Υπολογισμός από ημερήσια δεδομένα βροχόπτωσης	mm
44	Μεταβολή αριθμού συνεχόμενων ημερών ανά έτος με ημερήσια βροχόπτωση > 10 mm	Υπολογισμός από ημερήσια δεδομένα βροχόπτωσης	d/y
45	Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με μέγιστη ένταση ανέμου > 6 beaufort	Υπολογισμός από ημερήσια δεδομένα μέγιστης έντασης ανέμου	d/y
46	Μεταβολή αριθμού ημερών καλοκαιριού ανά έτος με μέγιστη ένταση ανέμου > 6 beaufort	Υπολογισμός από ημερήσια δεδομένα μέγιστης έντασης ανέμου.	d/y
47	Μεταβολή αριθμού ημερών χειμώνα ανά έτος με μέγιστη ένταση ανέμου > 6 beaufort	Υπολογισμός από ημερήσια δεδομένα μέγιστης έντασης ανέμου	d/y
48	Μεταβολή αριθμού ημερών χειμώνα ανά έτος με μέση ένταση ανέμου > 5 beaufort	Υπολογισμός από ημερήσια δεδομένα μέσης έντασης ανέμου	d/y
49	Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με μέση ένταση ανέμου > 6 beaufort κατά την αντιψυρική περίοδο (Μάιος – Οκτώβριος)	Υπολογισμός από ημερήσια δεδομένα μέσης έντασης ανέμου	d/y
50	Ποσοστιαία μεταβολή μέσης ετήσιας βροχόπτωσης	Υπολογισμός από ημερήσια δεδομένα βροχόπτωσης	%
51	Ποσοστιαία μεταβολή μέσης ετήσιας χιονόπτωσης	Υπολογισμός από ημερήσια δεδομένα χιονόπτωσης	%
52	Ποσοστιαία μεταβολή μέσης μέγιστης βροχόπτωσης 48ώρου ανά έτος	Υπολογισμός από ημερήσια δεδομένα βροχόπτωσης	%
53	Ποσοστιαία μεταβολή μέσης μέγιστης βροχόπτωσης 24ώρου ανά έτος	Υπολογισμός από ημερήσια δεδομένα βροχόπτωσης	%
54	Μεταβολή αριθμού ημερών καλοκαιριού ανά έτος με ημερήσια βροχόπτωση > 10 mm	Υπολογισμός από ημερήσια δεδομένα βροχόπτωσης	d/y

Η ανάλυση τάσεων πραγματοποιήθηκε σε επίπεδο 20ετίας, για βραχυπρόθεσμο (2011-2030), μεσοπρόθεσμο (2031-2050) και μακροπρόθεσμο (2081-2100) χρονικό ορίζοντα και οι μεταβολές των δεικτών στους διαφορετικούς χρονικούς ορίζοντες και σενάρια παγκόσμιας εξέλιξης

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 4 – Σελίδα 6

συγκεντρώσεων Αερίων του Φαινομένου του Θερμοκηπίου (ΑΦΘ) εξετάστηκαν ως προς μία περίοδο αναφοράς (1986-2005).

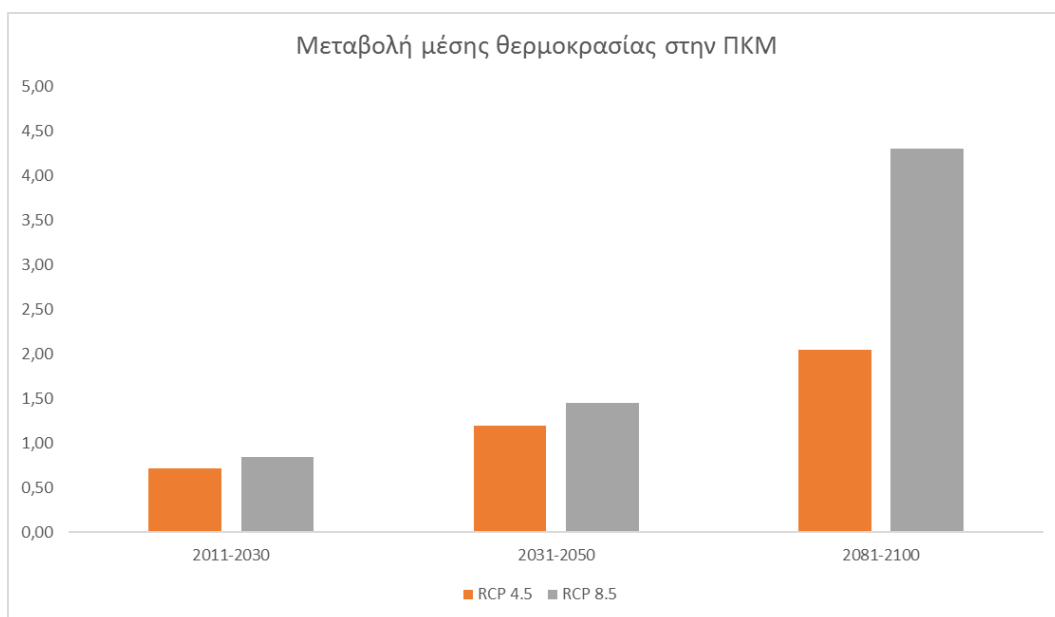
Συνοπτικά αποτελέσματα της ανάλυσης τάσεων παρουσιάζονται στις παραγράφους που ακολουθούν.

Θερμοκρασία

Τα αποτελέσματα των κλιματικών προσομοιώσεων δείχνουν για τις επόμενες δεκαετίες, **άνοδο της μέσης θερμοκρασίας (°C) στην ΠΚΜ**, σε σχέση με την περίοδο 1986 – 2005 (περίοδος αναφοράς), σε όλα τα σενάρια και τις χρονικές περιόδους που μελετήθηκαν. Όπως ήταν αναμενόμενο, η αύξηση της θερμοκρασίας προβλέπεται να είναι μεγαλύτερη στον μακροπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα (2081 - 2100), στην περίπτωση του δυσμενούς σεναρίου RCP8.5 (+4,30°C) και μικρότερη στον βραχυπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα (2011 – 2030), στο ενδιάμεσο σενάριο RCP4.5 (+0,72°C). Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στον επόμενο Πίνακα ενώ απεικονίζονται και σχηματικά στο Σχήμα που ακολουθεί.

Πίνακας 4-3: Μεταβολή μέσης θερμοκρασίας (°C) για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο σε σχέση με την περίοδο αναφοράς

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΜΕΣΗΣ ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1986 - 2005			
Σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ	Χρονικός ορίζοντας		
	2011 - 2030	2031 - 2050	2081 - 2100
RCP4.5	0,72	1,19	2,05
RCP8.5	0,84	1,45	4,30

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σχήμα 4-1: Σχηματική απεικόνιση της μεταβολής της μέσης θερμοκρασίας (°C), για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ, σε σχέση με την περίοδο αναφοράς

Εντός της Περιφέρειας, η μεγαλύτερη άνοδος θερμοκρασίας αναμένεται στις **Π.Ε. Σερρών και Κιλκίς** (> 4,40 °C), την περίοδο 2081 - 2100, στο σενάριο RCP8.5. Κατά την ίδια περίοδο και σενάριο το σύνολο των Περιφερειακών Ενοτήτων εμφανίζει άνοδο θερμοκρασίας άνω των 4 °C. Οι Δήμοι της ΠΚΜ που είναι περισσότερο εκτεθειμένοι είναι οι **Δήμοι Σερρών, Εμμανουήλ Παππά, Σιντικής, Νέας Ζίχνης, Κιλκίς, Ωραιοκάστρου, Νεάπολης – Συκεών, Παύλου Μελά, Πυλαίας – Χορτιάτη, Λαγκαδά, Πέλλας, Χαλκηδόνος, Κορδελιού – Ευόσμου, Αλμωπίας, Βόλβης, Θεσσαλονίκης, Αμφίπολης, Αμπελοκήπων – Μενεμένης, Ηράκλειας, Αλεξάνδρειας και Παιονίας** καθώς την περίοδο 2081 - 2100, στο σενάριο RCP8.5 παρουσιάζουν αύξηση πάνω από το μέσο όρο της Περιφέρειας (ήτοι > 4,30 °C).

Εκτός από τη μέση θερμοκρασία, **αύξηση αναμένεται να σημειώσουν επίσης η ελάχιστη (Tmin) και η μέγιστη θερμοκρασία (Tmax)**. Η εικόνα είναι ανάλογη με αυτή της μέσης θερμοκρασίας, όπως φαίνεται στους Πίνακες που ακολουθούν:

Πίνακας 4-4: Μεταβολή μέσης ελάχιστης θερμοκρασίας (°C) για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο σε σχέση με την περίοδο αναφοράς

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΜΕΣΗΣ ΕΛΑΧΙΣΤΗΣ ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1986 - 2005			
Σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ	Χρονικός ορίζοντας		
	2011 - 2030	2031 - 2050	2081 - 2100
RCP4.5	0,58	1,07	1,95
RCP8.5	0,69	1,31	4,20

Πίνακας 4-5: Μεταβολή μέσης μέγιστης θερμοκρασίας (°C) για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο σε σχέση με την περίοδο αναφοράς

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΜΕΣΗΣ ΜΕΓΙΣΤΗΣ ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1986 - 2005			
Σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ	Χρονικός ορίζοντας		
	2011 - 2030	2031 - 2050	2081 - 2100
RCP4.5	0,57	1,06	1,89
RCP8.5	0,70	1,31	4,21

Οι μέγιστες θερμοκρασίες θερινής περιόδου αναμένεται να αυξηθούν περισσότερο από τη μέση

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

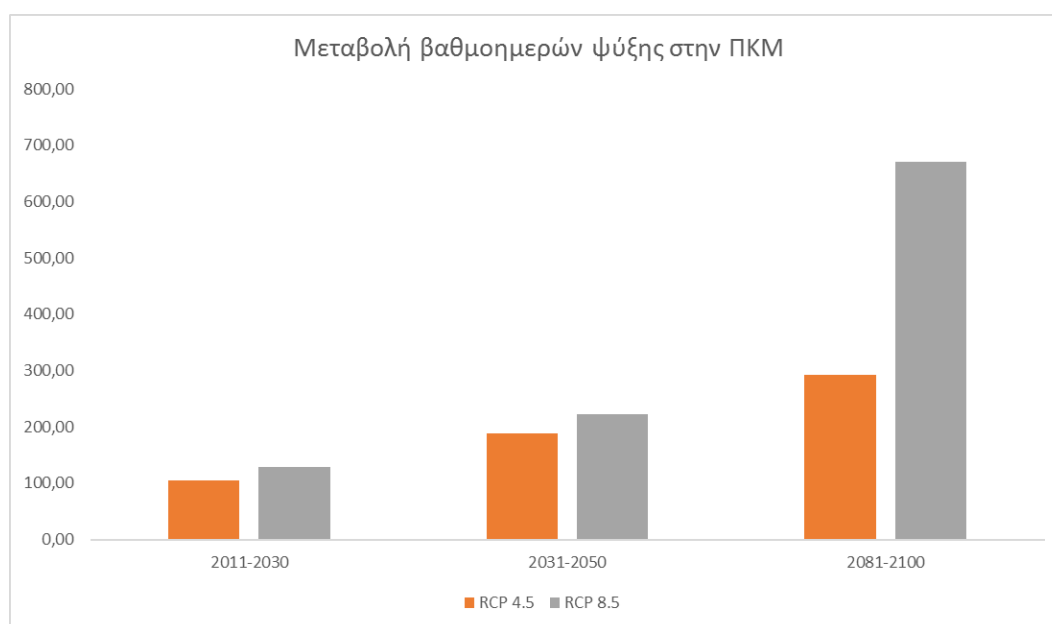

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

θερμοκρασία. Η αύξηση αναμένεται να φτάσει τους 4,73°C, την περίοδο 2081 – 2100, στο δυσμενές σενάριο και θα είναι μεγαλύτερη στην Π.Ε. Σερρών (4,84 °C). Σε επίπεδο Δήμου, οι μεγαλύτερες αυξήσεις θα παρατηρηθούν στους **Δήμους Σιντικής, Ηράκλειας, Σερρών, Έδεσσας, Εμμανουήλ Παππά, Κιλκίς, Βισαλτίας, Θερμαϊκού, Λαγκαδά, Νέας Ζίχνης, Σκύδρας, Νάουσας, Θέρμης και Αλμωπίας** (άνω του μέσου όρου μεταβολής της μέσης μέγιστης θερμοκρασίας καλοκαιριού σε επίπεδο Περιφέρειας).

Αύξηση αναμένεται να παρουσιάσει και η ελάχιστη θερμοκρασία χειμερινής περιόδου (3,74 °C, RCP 8.5 / 2081 – 2100). Η αύξηση διατηρείται κάτω από τον 1 °C έως το 2050, τόσο στο ενδιάμεσο όσο και στο δυσμενές σενάριο. Οι Π.Ε. **Πέλλας, Ημαθίας και Πιερίας** εμφανίζουν την μεγαλύτερη αύξηση (άνω των 3,9 °C) στο δυσμενές σενάριο κατά τον μακροπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα. Οι **Δήμοι Αλμωπίας, Νάουσας, Έδεσσας, Βέροιας, Δίου – Ολύμπου, Κατερίνης, Σκύδρας, Πύδνας – Κολινδρού, Αλεξάνδρειας, Πέλλας και Παιονίας** θα εμφανίσουν μεγαλύτερη άνοδο της μέσης ελάχιστης θερμοκρασίας χειμώνα, σε σχέση με τον μέσο όρο της Περιφέρειας.

Μία σημαντική επίπτωση της ανόδου της θερμοκρασίας είναι η **αυξανόμενη ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας για ψύξη**, σε όλα τα εξεταζόμενα σενάρια και χρονικούς ορίζοντες, όπως φαίνεται στο Σχήμα που ακολουθεί.

Σχήμα 4-2: Μεταβολή βαθμομερών ψύξης (CDD), για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο, σε σχέση με την περίοδο αναφοράς

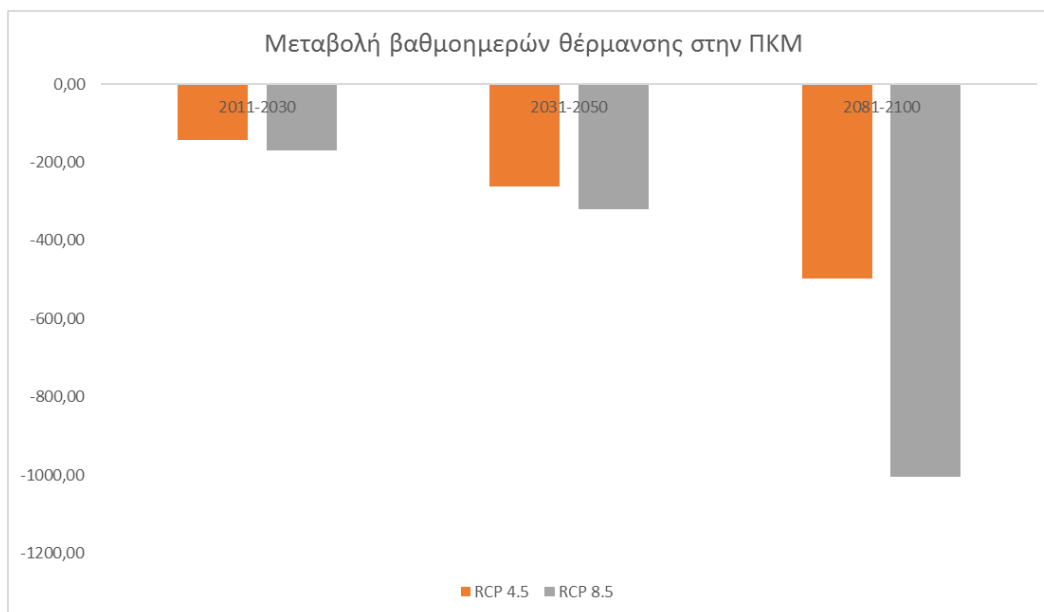
Η μεγαλύτερη αύξηση της ζήτησης αναμένεται στο δυσμενές σενάριο, την περίοδο 2081 - 2100, με τις Π.Ε. **Κιλκίς και Θεσσαλονίκης** να αντιμετωπίζουν το μεγαλύτερο πρόβλημα (716,73 και 714,93 περισσότερες βαθμομέρες ψύξης σε σχέση με την περίοδο αναφοράς). Οι Δήμοι στους οποίους η ζήτηση ενέργειας για ψύξη θα αυξηθεί περισσότερο είναι οι **Δήμοι Χαλκηδόνος, Αλεξάνδρειας,**

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Ωραιοκάστρου, Πέλλας, Κορδελίου – Ευόσμου, Αμπελοκήπων – Μενεμένης, Παύλου Μελά, Δέλτα, Θεσσαλονίκης, Νεάπολης – Συκεών, Πυλαίας – Χορτιάτη, Καλαμαριάς, Κιλκίς, Βισαλτίας, Ηράκλειας, Θέρμης, Πύδνας – Κολινδρού, Λαγκαδά και Παιονίας, οι οποίες κατά την περίοδο 2081 - 2100, στο σενάριο RCP8.5 παρουσιάζουν αύξηση πάνω από 700 βαθμομέρες.

Αντίθετα, η ζήτηση ενέργειας για θέρμανση παρουσιάζει μείωση τις επόμενες δεκαετίες, και στα δυο εξεταζόμενα σενάρια παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ, όπως φαίνεται στο επόμενο Σχήμα.

Σχήμα 4-3: Μεταβολή των βαθμομερών θέρμανσης (HDD), για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο, σε σχέση με την περίοδο αναφοράς

Η άνοδος της μέσης ελάχιστης θερμοκρασίας επηρεάζει σε θετικό βαθμό τις καλλιέργειες (υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχει διαθεσιμότητα υδατικών πόρων). Ο δείκτης της βλαστητικής περιόδου εξετάζει την μεταβολή των περιόδων (συνεχόμενων ημερών) ανά έτος μεταξύ του τελευταίου ανοιξιάτικου και του πρώτου φθινοπωρινού παγετού. Η εικόνα είναι ανάλογη με αυτή της ελάχιστης θερμοκρασίας, όπως φαίνεται στον Πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 4-6: Μεταβολή βλαστητικής περιόδου (ημέρες ανά έτος) για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο σε σχέση με την περίοδο αναφοράς

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΒΛΑΣΤΗΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1986 - 2005			
Σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ	Χρονικός ορίζοντας		
	2011 - 2030	2031 - 2050	2081 - 2100
RCP4.5	7,05	13,67	34,63

Ένωση Νομικών Προσώπων:

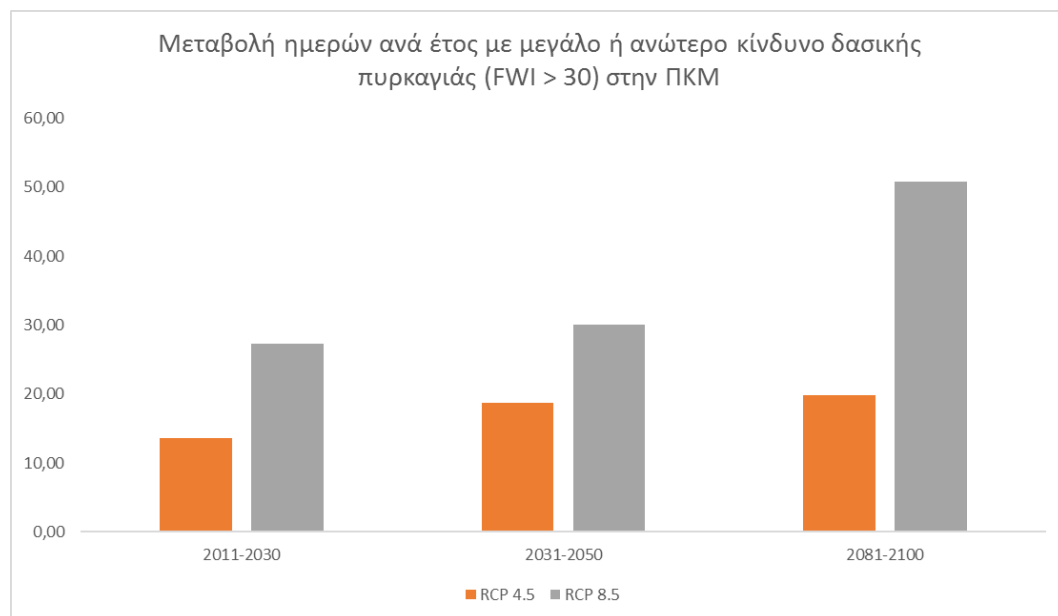
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

RCP8.5	11,87	20,30	68,09

Μία ακόμα επίπτωση που θα έχει η μέγιστη θερμοκρασία (σε συνδυασμό με την μέγιστη ένταση ανέμου, την σχετική υγρασία και την βροχόπτωση) είναι ότι **θα αυξηθούν οι ημέρες που θα υπάρχει μεγάλος ή ανώτερος κίνδυνος δασικής πυρκαγιάς**. Όπως φαίνεται στον επόμενο Πίνακα και το αντίστοιχο Σχήμα, στο δυσμενές σενάριο, την περίοδο 2081 - 2100, **οι ημέρες του έτους στις οποίες θα υπάρχει μεγάλος ή ανώτερος κίνδυνος θα είναι κατά 51 περισσότερες** σε σχέση με την περίοδο αναφοράς.

Πίνακας 4-7: Μεταβολή ημερών ανά έτος με μεγάλο ή ανώτερο κίνδυνο δασικής πυρκαγιάς (FWI > 30) για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο σε σχέση με την περίοδο αναφοράς

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΗΜΕΡΩΝ ΑΝΑ ΕΤΟΣ ΜΕ ΜΕΓΑΛΟ Η ΑΝΩΤΕΡΟ ΚΙΝΔΥΝΟ ΔΑΣΙΚΗΣ ΠΥΡΚΑΓΙΑΣ (FWI > 30) ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1986 - 2005			
Σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ	Χρονικός ορίζοντας		
	2011 - 2030	2031 - 2050	2081 - 2100
RCP4.5	13,55	18,74	19,84
RCP8.5	27,27	30,01	50,89

Σχήμα 4-4: Μεταβολή ημερών ανά έτος με μεγάλο ή ανώτερο κίνδυνο δασικής πυρκαγιάς (FWI > 30) για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο σε σχέση με την περίοδο αναφοράς

Περισσότερο εκτεθειμένη σε κίνδυνο δασικής πυρκαγιάς φαίνεται ότι θα είναι η **Π.Ε. Θεσσαλονίκης**

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 4 – Σελίδα 11

και σε επίπεδο Δήμου, τη μεγαλύτερη μεταβολή ημερών ανά έτος με μεγάλο ή ανώτερο κίνδυνο δασικής πυρκαγιάς στο δυσμενές σενάριο, την περίοδο 2081 - 2100 έχουν οι **Δήμοι Αμφίπολης, Καλαμαριάς, Νεάπολης – Συκεών, Θεσσαλονίκης, Δέλτα, Κορδελιού – Ευόσμου, Αμπελοκήπων – Μενεμένης, Παύλου Μελά, Πυλαίας – Χορτιάτη, Ωραιοκαστρου, Λαγκαδά, Βισαλτίας και Βόλβης.**

Ξηρασία

Τα αποτελέσματα των κλιματικών προσομοιώσεων έδειξαν ότι σε επίπεδο Περιφέρειας στο **ενδιάμεσο σενάριο** η βροχόπτωση παρουσιάζει **τάσεις μικρής αύξησης και μείωσης**. Στο **δυσμενές σενάριο** παρουσιάζεται **σταδιακή μείωση της βροχόπτωσης**. Όπως φαίνεται στον Πίνακα που ακολουθεί η μεγαλύτερη μείωση (56,43 mm) σε σχέση με την περίοδο αναφοράς, αναμένεται την περίοδο 2081-2100, στο δυσμενές σενάριο.

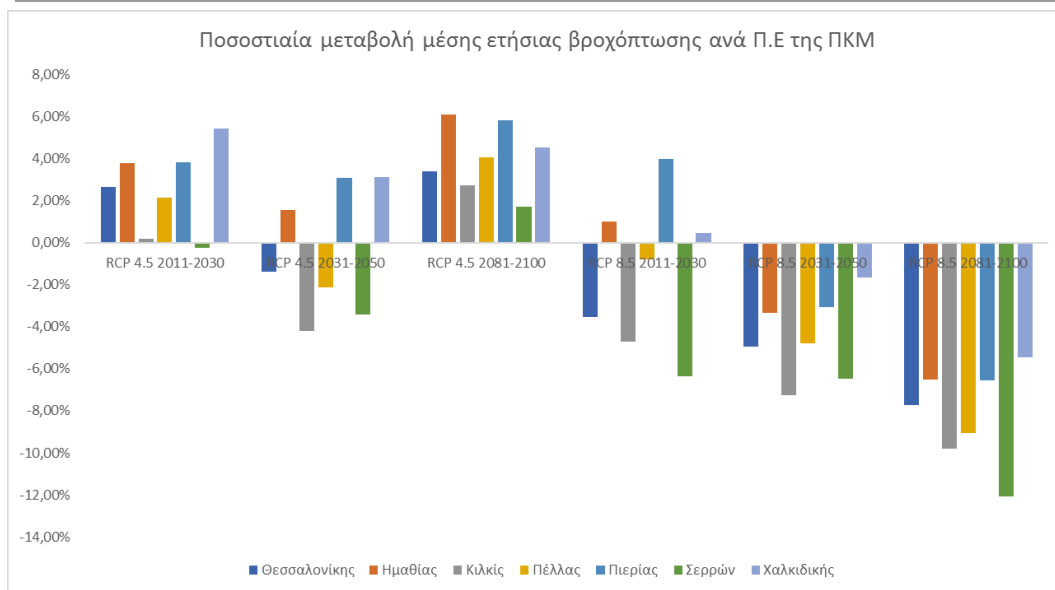
Πίνακας 4-8: Μεταβολή βροχόπτωσης (mm ανά έτος) για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο σε σχέση με την περίοδο αναφοράς

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΒΡΟΧΟΠΤΩΣΗΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1986 - 2005			
Σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ	Χρονικός ορίζοντας		
	2011 - 2030	2031 - 2050	2081 - 2100
RCP4.5	12,22	-7,03	20,86
RCP8.5	-14,83	-30,82	-56,43

Οι **Περιφερειακές Ενότητες Πέλλας και Σερρών** παρουσιάζουν την μεγαλύτερη μείωση βροχόπτωσης (μείωση άνω των 70 mm κατά το δυσμενές σενάριο στον μακροπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα). Οι **Δήμοι Σερρών, Αλμωπίας, Σιντικής, Εμμανουήλ Παππά, Νέας Ζίχνης, Έδεσσας, Δίου – Ολύμπου, Αμφίπολης, Ηράκλειας, Νάουσας και Κιλκίς**, φαίνεται ότι θα αντιμετωπίσουν το μεγαλύτερο πρόβλημα από την μείωση της βροχόπτωσης.

Αντίστοιχη εικόνα παρουσιάζεται και στη ποσοστιαία μεταβολή της βροχόπτωσης. Στο Σχήμα που ακολουθεί παρουσιάζεται η μεταβολή της μέσης ετήσιας βροχόπτωσης σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας για τα δυο σενάρια υπό εξέταση, στους τρεις χρονικούς ορίζοντες.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Σχήμα 4-5: Ποσοστιαία μεταβολή της μέσης ετήσιας βροχόπτωσης (%) σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας, για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο, σε σχέση με την περίοδο αναφοράς

Αντίστοιχα με τη βροχόπτωση, και **ο αριθμός των υγρών ημερών του έτους σταδιακά θα μειώνεται στην ΠΚΜ**. Η μείωση κυμαίνεται από -2 έως -17 ημέρες. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στον παρακάτω Πίνακα.

Πίνακας 4-9: Μεταβολή αριθμού υγρών ημερών (βροχόπτωση < 1 mm) ανά έτος για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο σε σχέση με την περίοδο αναφοράς

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΥΓΡΩΝ ΗΜΕΡΩΝ (ΒΡΟΧΟΠΤΩΣΗ < 1 MM)			
ΑΝΑ ΕΤΟΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1986 - 2005			
Σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ	Χρονικός ορίζοντας		
	2011 - 2030	2031 - 2050	2081 - 2100
RCP4.5	-1,81	-3,60	-4,89
RCP8.5	-4,34	-6,52	-16,72

Η μεγαλύτερη μείωση υγρών ημερών ανά έτος εμφανίζεται στην **Π.Ε. Πέλλας**, κατά την περίοδο 2081 - 2100, στο σενάριο RCP8.5. Στο ίδιο σενάριο και χρονικό ορίζοντα, οι **Δήμοι Αλμωπίας, Έδεσσας, Νάουσας, Σιντικής, Δίου – Ολύμπου, Βέροιας, Σερρών, Κατερίνης, Εμμανουήλ Παππά, Νέας Ζίχνης, Ηράκλειας και Παιονίας** αναμένεται να έχουν τη μεγαλύτερη μείωση (μείωση μεγαλύτερη από τον μέσο όρο της Περιφέρειας).

Η **μέγιστη διάρκεια ξηρασίας** (συνεχόμενες ημέρες με βροχόπτωση < 1mm) **ανά έτος αναμένεται να αυξηθεί από 4 έως 15 περίπου ημέρες**, στα δυο σενάρια παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Κεφάλαιο 4 – Σελίδα 13

ΑΦΘ. Τα ανωτέρω φαίνονται στον παρακάτω Πίνακα:

Πίνακας 4-10: Μεταβολή μέσης μέγιστης διάρκειας ξηρασίας (συνεχόμενες ημέρες με βροχόπτωση < 1 mm) για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο σε σχέση με την περίοδο αναφοράς

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΜΕΣΗΣ ΜΕΓΙΣΤΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΞΗΡΑΣΙΑΣ ΑΝΑ ΕΤΟΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1986 - 2005			
Σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ	Χρονικός ορίζοντας		
	2011 - 2030	2031 - 2050	2081 - 2100
RCP4.5	4,47	7,40	7,23
RCP8.5	6,92	4,40	15,37

Το μεγαλύτερο πρόβλημα ξηρασίας αναμένεται να αντιμετωπίσουν οι Π.Ε. Πιερίας και Θεσσαλονίκης. Σε επίπεδο Δήμου, η μεγαλύτερη μεταβολή συνεχόμενων ξηρών ημερών παρουσιάζεται στους Δήμους Αριστοτέλη, Πύδνας – Κολινδρού, Χαλκηδόνας, Αμπελοκήπων - Μενεμένης, Ωραιοκάστρου, Κορδελιού – Ευόσμου, Δέλτα, Αλεξάνδρειας, Καλαμαριάς, Θεσσαλονίκης, Παύλου Μελά, Πολυγύρου, Κατερίνης, Βόλβης, Βισαλτίας, Κυκλίκ και Νεάπολης – Συκεών.

Άνεμος

Από πλευράς ανέμων δεν αναμένονται σημαντικές αλλαγές στην περιοχή μελέτης σε σχέση με την περίοδο αναφοράς. Παρόμοια είναι η εικόνα και για την μεταβολή του αριθμού ημερών με ισχυρό άνεμο (μέγιστη ένταση πάνω από 7 beaufort).

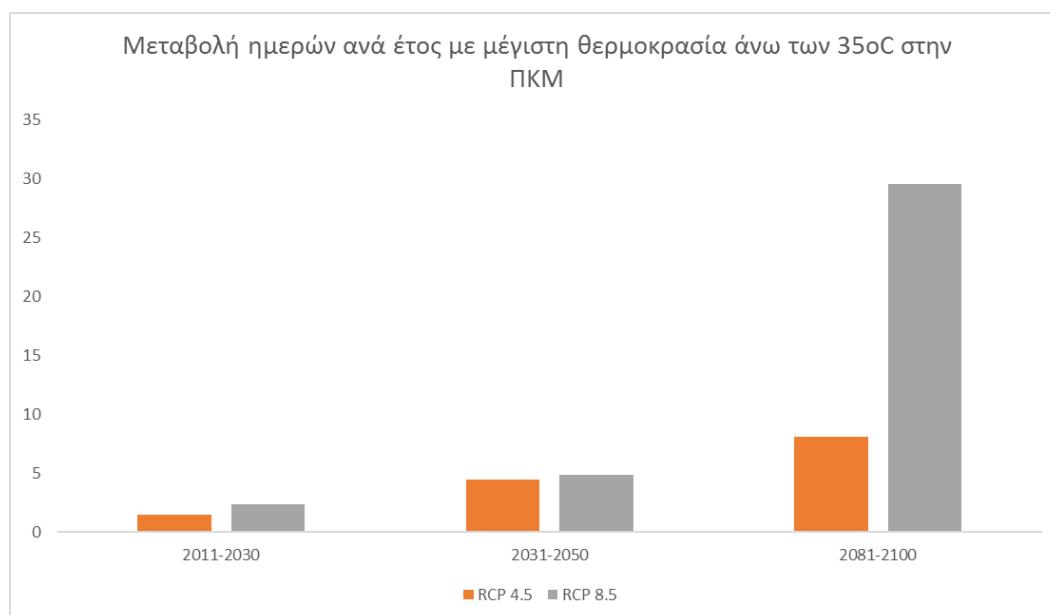
Επίσης δεν αναμένονται μεταβολές των ανεμολογικών συνθηκών (μέσες και μέγιστες τιμές) στις διάφορες εποχές του έτους.

Καύσωνες

Κατά την παρούσα ανάλυση προέκυψε ότι ο αριθμός των ημερών που η μέγιστη θερμοκρασία θα υπερβαίνει τους 35°C, θα αυξηθεί σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα κατά 30 ημέρες περίπου, σε σχέση με την περίοδο αναφοράς, στο δυσμενές σενάριο. Την μεγαλύτερη αύξηση θα παρουσιάσουν οι Π.Ε. Κυκλίκ και Θεσσαλονίκης. Σε επίπεδο Δήμου, η μεγαλύτερη μεταβολή ημερών με μέγιστη θερμοκρασία άνω των 35°C παρουσιάζεται στους Δήμους Χαλκηδόνας, Αλεξάνδρειας, Ωραιοκάστρου, Πέλλας, Κορδελιού – Ευόσμου, Παύλου Μελά, Νεάπολης – Συκεών, Αμπελοκήπων – Μενεμένης, Δέλτα, Πυλαίας – Χορτιάτη και Θεσσαλονίκης (αύξηση μεγαλύτερη από 45 ημέρες).

Σε βραχυπρόθεσμο και μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, ο αριθμός των πολύ θερμών ημερών δεν

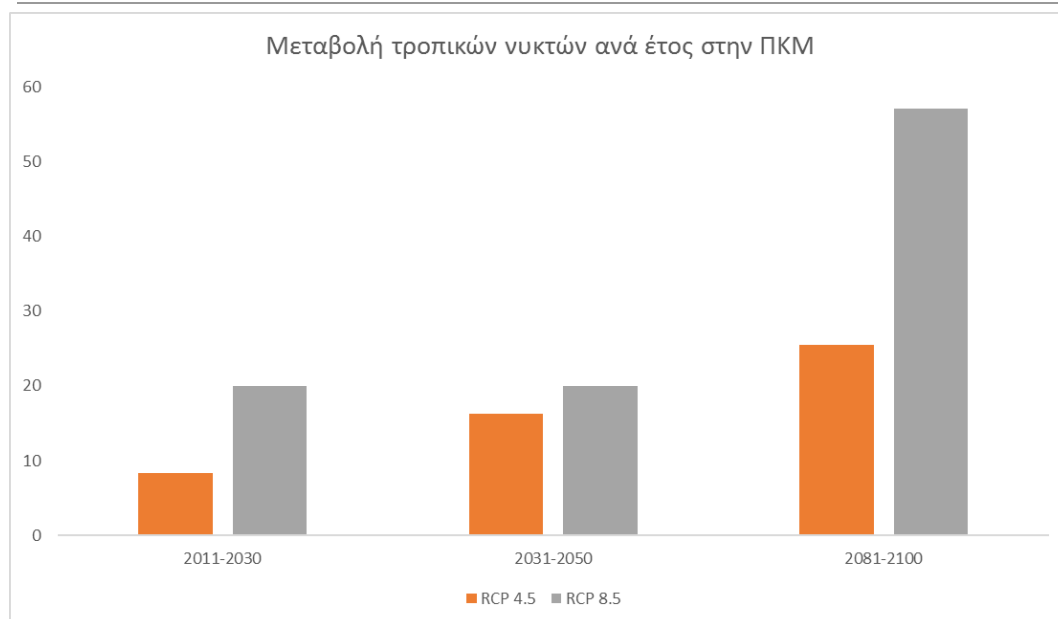
παρουσιάζει ιδιαίτερη αύξηση, στα εξεταζόμενα σενάρια, ακόμα και στο δυσμενές.

Σχήμα 4-6: Μεταβολή του αριθμού ημερών με $T_{max} > 35^{\circ}\text{C}$, για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο, σε σχέση με την περίοδο αναφοράς

Ακόμα μεγαλύτερη αναμένεται να είναι τις επόμενες δεκαετίες η **αύξηση του αριθμού ημερών με $T_{min} > 20^{\circ}\text{C}$ (τροπικές νύχτες)**. Η αύξηση κατά μέσο όρο κυμαίνεται από +8 ημέρες περίπου (στο ενδιάμεσο σενάριο, την περίοδο 2011-2030) έως +57 ημέρες περίπου (στο δυσμενές σενάριο, την περίοδο 2081-2100). Η μεγαλύτερη αύξηση αναμένεται να σημειωθεί στις **Π.Ε. Θεσσαλονίκης και Χαλκιδικής** (άνω των 60 ημερών, κατά το δυσμενές σενάριο σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα). Σε επίπεδο Δήμου, η μεγαλύτερη μεταβολή τροπικών νυκτών παρουσιάζεται στους **Δήμους Δέλτα, Χαλκηδόνας, Θερμαϊκού, Αλεξάνδρειας, Αμπελοκήπων – Μενεμένης, Καλαμαριάς, Κορδελιού – Ευόσμου, Βισαλτίας, Θεσσαλονίκης, Πύδνας – Κολινδρού, Θέρμης, Παύλου Μελά, Νεάπολης – Συκεών, Κασσάνδρας, Ωραιοκάστρου και Πυλαίας – Χορτιάτη** (αύξηση άνω των 63 ημερών ανά έτος).

Σχήμα 4-7: Μεταβολή του αριθμού ημερών τροπικών νυκτών, για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο, σε σχέση με την περίοδο αναφοράς

Η μεταβολή της θερμοκρασίας (σε συνδυασμό με τη μεταβολή στην σχετική υγρασία) επηρεάζει τον αριθμό ημερών του έτους στις οποίες υπάρχει μεγάλη δυσφορία για τον πληθυσμό. Υπάρχουν διάφοροι δείκτες για την εκτίμηση του βαθμού δυσφορίας. Στην παρούσα μελέτη χρησιμοποιήθηκαν οι εξής δείκτες:

- **humidex index:** υπολογίζεται από ημερήσια δεδομένα μέγιστης θερμοκρασίας και υγρασίας και για τιμές >38 υποδεικνύει μεγάλη δυσφορία
- **distress index:** υπολογίζεται από ημερήσια δεδομένα μέγιστης θερμοκρασίας και υγρασίας και για τιμές >29 υποδηλώνει ότι όλος ο πληθυσμός αισθάνεται δυσφορία και υπάρχει πιθανότητα κήρυξης κατάστασης έκτακτης ιατρικής ανάγκης

Τα αποτελέσματα της ανάλυσης των δεικτών humidex και distress index έδειξαν ότι μακροπρόθεσμα, στο δυσμενές σενάριο, **ο αριθμός των ημερών του έτους με μεγάλη δυσφορία θα αυξηθεί κατά 36,5 ημέρες, ενώ αναμένονται έως 12 ημέρες όπου το σύνολο του πληθυσμού θα νιώθει δυσφορία.** Η αύξηση είναι γραμμική ανά χρονικό ορίζοντα στο ενδιάμεσο σενάριο, ενώ υπάρχει μεγάλη αύξηση σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα στο δυσμενές σενάριο.

Το πρόβλημα θα είναι εντονότερο στις **Π.Ε. Χαλκιδικής, Θεσσαλονίκης και Κιλκίς** (49, 44 και 39 ημέρες μεγάλης δυσφορίας ανά έτος αντίστοιχα). Οι **Π.Ε. Θεσσαλονίκης και Κιλκίς**, σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα στο δυσμενές σενάριο, εμφανίζουν τον μεγαλύτερο αριθμό ημερών όπου όλος ο πληθυσμός νιώθει δυσφορία (17 ημέρες ανά έτος).

Έντονες βροχοπτώσεις και πλημμυρικά φαινόμενα

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Η μέγιστη ποσότητα νερού που κατακρημνίζεται σε σύντομο διάστημα (εντός 24ώρου ή / και 48ώρου) είναι ένας δείκτης που χρησιμοποιείται για την εκτίμηση της τάσης εκδήλωσης πλημμυρικών φαινομένων. Και για τους δυο δείκτες παρουσιάζεται αύξηση σε όλα τα σενάρια και χρονικούς ορίζοντες της μέσης μέγιστης ετήσιας βροχόπτωσης 24ώρου και 48ώρου, όπως παρουσιάζεται στους παρακάτω Πίνακες.

Πίνακας 4-11: Μεταβολή μέσης μέγιστης βροχόπτωσης 24ώρου (mm) ανά έτος για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο σε σχέση με την περίοδο αναφοράς

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΜΕΣΗΣ ΜΕΓΙΣΤΗΣ ΒΡΟΧΟΠΤΩΣΗΣ 24ΩΡΟΥ (MM)			
ΑΝΑ ΕΤΟΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1986 - 2005			
Σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ	Χρονικός ορίζοντας		
	2011 - 2030	2031 - 2050	2081 - 2100
RCP4.5	0,78	0,88	2,88
RCP8.5	0,61	0,32	6,24

Πίνακας 4-12: Μεταβολή μέσης μέγιστης βροχόπτωσης 48ώρου (mm) ανά έτος για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο σε σχέση με την περίοδο αναφοράς

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΜΕΣΗΣ ΜΕΓΙΣΤΗΣ ΒΡΟΧΟΠΤΩΣΗΣ 48ΩΡΟΥ (MM)			
ΑΝΑ ΕΤΟΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1986 - 2005			
Σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ	Χρονικός ορίζοντας		
	2011 - 2030	2031 - 2050	2081 - 2100
RCP4.5	1,44	1,14	3,82
RCP8.5	1,29	0,27	8,23

Η στατιστική ανάλυση των αποτελεσμάτων δείχνει ότι σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα, μεγαλύτερο κίνδυνο πλημμύρας θα αντιμετωπίσουν οι **Περιφερειακές Ενότητες Πέλλας και Ημαθίας**. Σε επίπεδο Δήμου, οι πιο εκτεθειμένοι θα είναι οι **Δήμοι Αλμωπίας, Πέλλας, Σκύδρας, Παιονίας, Αριστοτέλη, Νάουσας, Βέροιας, Αλεξάνδρειας, Έδεσσας, Δίου – Ολύμπου, Πύδνας – Κολινδρού, Λαγκαδά, Πυλαίας – Χορτιάτη, Θέρμης, Κατερίνης, Βόλβης, Νεάπολης – Συκεών, Καλαμαριάς, Παύλου Μελά, Θεσσαλονίκης, Ωραιοκάστρου, Χαλκηδόνας και Κορδελιού – Ευόσμου**. Τα προβλήματα αναμένονται πιο έντονα (υψηλή τιμή μεταβολής βροχόπτωσης τόσο σε επίπεδο 24ώρου όσο και 48ωρου) στους **Δήμους Πέλλας, Σκύδρας, Αριστοτέλη, Νάουσας, Βέροιας και Αλεξάνδρειας**.

Για την διεξοδικότερη ανάλυση της τάσης εκδήλωσης πλημμυρικών φαινομένων εξετάστηκε επιπλέον και ο αριθμός των ημερών του έτους που η τιμή της βροχόπτωσης είναι μεγαλύτερη από

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

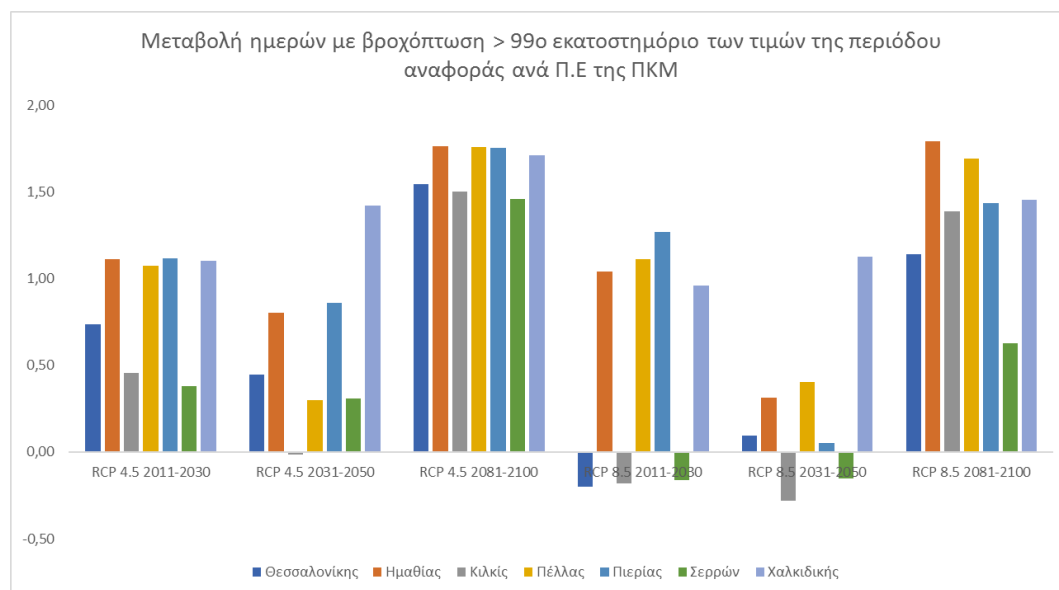
Κεφάλαιο 4 – Σελίδα 17

το 95^ο και το 99^ο εκατοστημόριο των τιμών της περιόδου αναφοράς (ημέρες με πολύ βαριά και ακραία βροχόπτωση αντίστοιχα).

Η ανάλυση των συγκεκριμένων δεικτών έδειξε ότι σε όλα τα σενάρια και τους χρονικούς ορίζοντες τα ακραία φαινόμενα βροχόπτωσης θα αυξηθούν. Τα αποτελέσματα της ανάλυσης του δείκτη ακραίας βροχόπτωσης παρουσιάζονται στον παρακάτω Πίνακα ενώ απεικονίζονται και γραφικά σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας, στο Σχήμα που ακολουθεί.

Πίνακας 4-13: Μεταβολή αριθμού ημερών με βροχόπτωση > 99ο εκατοστημόριο των τιμών της περιόδου αναφοράς (ακραία βροχόπτωση), για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΑΡΙΘΜΟΥ ΗΜΕΡΩΝ ΜΕ ΑΚΡΑΙΑ ΒΡΟΧΟΠΤΩΣΗ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1986 - 2005				
Σενάριο εξέλιξης ΑΦΘ	παγκόσμιας συγκεντρώσεων	Χρονικός ορίζοντας		
		2011 - 2030	2031 - 2050	2081 - 2100
RCP4.5		0,75	0,55	1,61
RCP8.5		0,39	0,21	1,27

Σχήμα 4-8: Μεταβολή του αριθμού ημερών με βροχόπτωση > 99ο εκατοστημόριο των τιμών της περιόδου αναφοράς (ακραία βροχόπτωση), για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο

Στο πλαίσιο της παρούσας μελέτης διερευνήθηκαν επίσης μεταβολές στην εποχικότητα των πλημμυρικών φαινομένων. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι δεν αναμένεται αύξηση στην εκδήλωση πλημμυρών κατά τη θερινή περίοδο αφού οι ημέρες με ισχυρή βροχόπτωση (> 10mm) θα αυξηθούν μόλις κατά μία, στο σενάριο RCP8.5 και αυτό σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα (2081-2100).

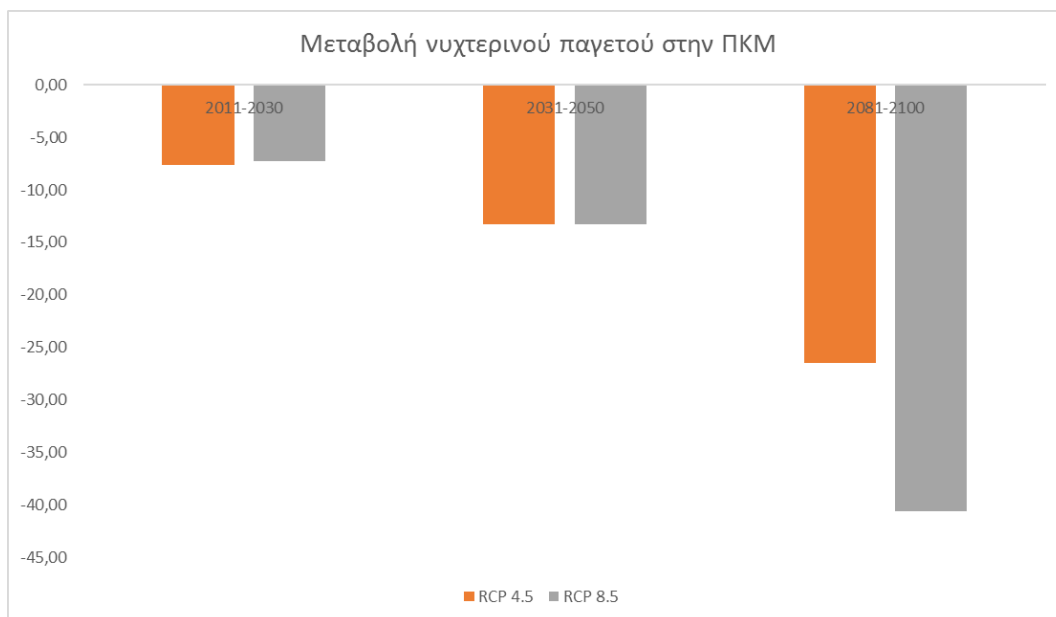
Ένωση Νομικών Προσώπων:

Ψυχρές εισβολές / Παγετός

Τα αποτελέσματα της ανάλυσης έδειξαν ότι ο νυχτερινός παγετός (αριθμός ημερών με ελάχιστη θερμοκρασία $< 0^{\circ}\text{C}$), θα μειωθεί μελλοντικά σε όλα τα σενάρια. Η εξέλιξη του συγκεκριμένου δείκτη, ανά σενάριο και χρονική περίοδο, παρουσιάζεται στον Πίνακα και το Σχήμα που ακολουθούν.

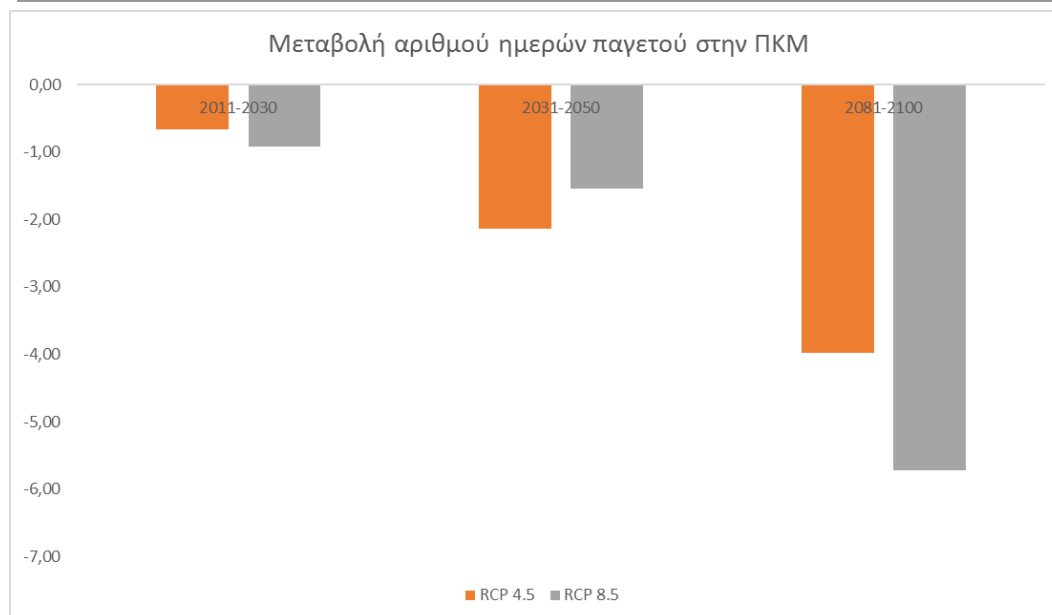
Πίνακας 4-14: Αριθμός ημερών με νυχτερινό παγετό (ελάχιστη θερμοκρασία $< 0^{\circ}\text{C}$), για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΑΡΙΘΜΟΥ ΗΜΕΡΩΝ ΜΕ ΝΥΧΤΕΡΙΝΟ ΠΑΓΕΤΟ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1986 - 2005			
Σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ	Χρονικός ορίζοντας		
	2011 - 2030	2031 - 2050	2081 - 2100
RCP4.5	-7,67	-13,23	-26,47
RCP8.5	-7,23	-13,26	-40,60

Σχήμα 4-9: Μεταβολή αριθμού ημερών με νυχτερινό παγετό (ελάχιστη θερμοκρασία $< 0^{\circ}\text{C}$), για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο, σε σχέση με την περίοδο αναφοράς

Μείωση αναμένεται επίσης στον αριθμό ημερών παγετού (ice days) ανά έτος. Όπως φαίνεται και στο επόμενο Σχήμα, η μεγαλύτερη μείωση θα φτάσει τις 6 ημέρες στο δυσμενές σενάριο κατά την περίοδο 2081-2100.

Σχήμα 4-10: Μεταβολή αριθμού ημερών παγετού/έτος (ice days), για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο, σε σχέση με την περίοδο αναφοράς

Χιονοπτώσεις

Οι χιονοπτώσεις αναμένεται να μειωθούν στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας τις επόμενες δεκαετίες στο ενδιάμεσο και δυσμενές σενάριο. Την περίοδο 2081 – 2100, η μείωση αναμένεται να φτάσει έως 87% στο δυσμενές σενάριο. Η Π.Ε. Σερρών αναμένεται να εμφανίσει την μεγαλύτερη ποσοστιαία μείωση.

Πίνακας 4-15: Μεταβολή μέσης ετήσιας χιονόπτωσης (%), για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΜΕΣΗΣ ΕΤΗΣΙΑΣ ΧΙΟΝΟΠΤΩΣΗΣ (%)			
ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1986 - 2005			
Σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ	Χρονικός ορίζοντας		
	2011 - 2030	2031 - 2050	2081 - 2100
RCP4.5	-55,35%	-64,08%	-67,59%
RCP8.5	-62,40%	-64,69%	-87,25%

Αντίστοιχα με την ποσότητα χιονόπτωσης **θα μειωθεί και ο αριθμός ημερών με χιονόπτωση**, όπως φαίνεται και στον Πίνακα που ακολουθεί. Κατά την περίοδο 2081 – 2100, στο δυσμενές σενάριο, οι ημέρες με χιονόπτωση θα μειωθούν κατά 13 περίπου σε σχέση με την περίοδο αναφοράς, στο δυσμενές σενάριο. Η μεγαλύτερη μείωση ημερών με χιονόπτωση εμφανίζεται στις Π.Ε. Πέλλας και Πιερίας (άνω των 20 ημερών ανά έτος). Οι Δήμοι Αλμωπίας, Έδεσσας, Δίου – Ολύμπου, Κατερίνης,

Νάουσας, Βέροιας, Σερρών και Σιντικής, στο ίδιο διάστημα και σενάριο, εμφανίζουν την μεγαλύτερη μείωση ημερών χιονόπτωσης (άνω των 15 ημερών ανά έτος).

Πίνακας 4-16: Μεταβολή αριθμού ημερών με χιονόπτωση, για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΑΡΙΘΜΟΥ ΗΜΕΡΩΝ ΜΕ ΧΙΟΝΟΠΤΩΣΗ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1986 - 2005			
Σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ	Χρονικός ορίζοντας		
	2011 - 2030	2031 - 2050	2081 - 2100
RCP4.5	-7,98	-9,07	-10,15
RCP8.5	-8,84	-9,44	-13,28

Άνοδος στάθμης θάλασσας

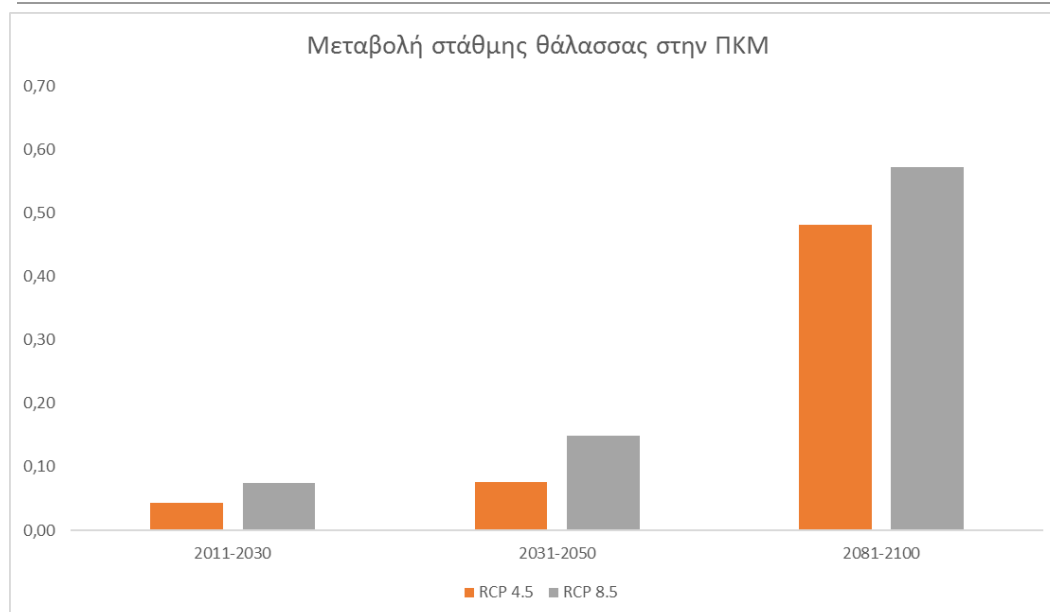
Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αποτελεί μία Περιφέρεια με μεγάλο μήκος ακτογραμμής και επομένως ο έλεγχος της ευπάθειας των παράκτιων περιοχών της, από την άνοδο της στάθμης της θάλασσας αποτελεί σημαντικό σκέλος της παρούσας μελέτης.

Με βάση την ανάλυση που πραγματοποιήθηκε αναμένεται μελλοντικά **σταδιακή άνοδος της στάθμης της θάλασσας**. Η μέγιστη τιμή της ανόδου θα κυμανθεί από 4cm (την περίοδο 2011-2030, στο ενδιάμεσο σενάριο) έως 57cm (σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα, στο δυσμενές σενάριο).

Πίνακας 4-17: Μεταβολή στάθμης θάλασσας, για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΣΤΑΘΜΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ (m) ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1986 - 2005			
Σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ	Χρονικός ορίζοντας		
	2011 - 2030	2031 - 2050	2081 - 2100
RCP4.5	0,04	0,08	0,48
RCP8.5	0,07	0,15	0,57

Σχήμα 4-11: Μεταβολή στάθμης θάλασσας, για κάθε σενάριο παγκόσμιας εξέλιξης συγκεντρώσεων ΑΦΘ και χρονική περίοδο

Από τους 18 εκ των 38 Δήμων της Περιφέρειας που έχουν παραλιακό μέτωπο, τον μεγαλύτερο κίνδυνο διατρέχουν οι παράκτιες περιοχές του **Δήμων Δίου – Ολύμπου, Σιθωνίας, Κατερίνης, Κασσάνδρας, Αριστοτέλη, Αμφίπολης και Βόλβης** (> 0,57m στο δυσμενές σενάριο κατά τον μακροπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα).

Με βάση όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω προκύπτει ότι το κλίμα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας θα είναι τις επόμενες δεκαετίες πιο θερμό και πιο ξηρό, με σημαντική μείωση των βροχοπτώσεων και χιονοπτώσεων και με αύξηση της συχνότητας εμφάνισης ακραίων φαινομένων (κυρίως ξηρασία, πλημμύρες και κύματα καύσωνα). Στις κλιματικές μεταβολές που αναμένεται να επηρεάσουν την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας συγκαταλέγεται και η άνοδος της στάθμης της θάλασσας.

4.3 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΡΩΤΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

Ακολουθώντας, λαμβάνοντας υπόψη τις κλιματικές μεταβολές που αναμένονται μελλοντικά για την ΠΚΜ, έγινε ανάλυση της τρωτότητας 14 βασικών τομέων στην κλιματική αλλαγή, για τα 2 εξεταζόμενα σενάρια, στους 3 χρονικούς ορίζοντες, και εντοπίστηκαν οι τομείς και οι γεωγραφικές περιοχές που αναμένεται να επηρεαστούν περισσότερο (εκτίμηση επιπτώσεων).

Για την εκτίμηση της τρωτότητας των επιμέρους τομέων και γεωγραφικών περιοχών της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας στην κλιματική αλλαγή ακολουθήθηκαν τα εξής βήματα:

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΒΗΜΑ 1°

Επιλογή των τομέων για τους οποίους θα γίνει η ανάλυση τρωτότητας

ΒΗΜΑ 2°

Επιλογή των κατάλληλων δεικτών για την απόδοση της επίδρασης κάθε κλιματικής συνιστώσας σε κάθε εξεταζόμενο τομέα

ΒΗΜΑ 3°

Εκτίμηση ευαισθησίας κάθε τομέα στις κλιματικές μεταβολές – Κλίμακα ευαισθησίας

ΒΗΜΑ 4°

Υπολογισμός έκθεσης κάθε τομέα στις κλιματικές μεταβολές – Κλίμακα έκθεσης

ΒΗΜΑ 5°

Εκτίμηση τρωτότητας τομέων και γεωγραφικών περιοχών

Οι **συνιστώσες της κλιματικής αλλαγής** για τις οποίες πραγματοποιήθηκε η ανάλυση της τρωτότητας είναι οι εξής:

- Αύξηση θερμοκρασίας
- Ξηρασία
- Ανεμοθύελλες
- Καύσωνες
- Ψυχρές εισβολές/ παγετός
- Έντονες βροχοπτώσεις (πλημμύρες)
- Χιονοπτώσεις
- Άνοδος στάθμης θάλασσας

Εξεταζόμενοι τομείς για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (Βήμα 1ο)

Οι τομείς της οικονομίας, του ανθρωπογενούς και φυσικού περιβάλλοντος της ΠΚΜ, που εξετάστηκαν στο πλαίσιο της κατάρτισης του ΠεΣΠΚΑ Κεντρικής Μακεδονίας για την ανάλυση της τρωτότητας της Περιφέρειας στην κλιματική αλλαγή είναι οι ακόλουθοι:

Πίνακας 4-18: Εξεταζόμενοι τομείς της οικονομίας, του ανθρωπογενούς και φυσικού περιβάλλοντος της ΠΚΜ

1.	Γεωργία
2.	α. Δάση β. Αναδασωτέες
3.	Βιοποικιλότητα – Οικοσυστήματα
4.	α. Αλιεία β. Υδατοκαλλιέργειες
5.	Υδατικοί πόροι (αποθέματα)
6.	Ποτάμια (πλημμυρικά φαινόμενα)

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

7.	Παράκτιες χρήσεις
8.	Τουρισμός
9.	α. Ζήτηση ενέργειας (για ψύξη) β. Υποδομές ενέργειας
10.	Υποδομές μεταφορών
11.	Υγεία
12.	Δομημένο περιβάλλον
13.	Πολιτιστική κληρονομιά
14.	Εξορυκτικός τομέας

Στοιχεία για τον κάθε τομέα δίνονται αναλυτικά στη συνέχεια.

1. Γεωργία

Στον τομέα αυτό εξετάζονται οι παρακάτω χρήσεις / περιοχές:

1. Οι εκτάσεις γεωργικής γης σύμφωνα με την κατάταξη του Ευρωπαϊκού προγράμματος Corine Land Cover 2018 (Copernicus, 2018). Ειδικότερα λήφθηκαν υπόψη οι παρακάτω κατηγορίες κάλυψης γης:

- Αρόσιμη γη
- Μόνιμες καλλιέργειες
- Λιβάδια
- Ετερογενείς γεωργικές εκτάσεις

2. Τα όρια και τα αντλιοστάσια αποστράγγισης των ΓΟΕΒ Πεδιάδων Θεσσαλονίκης - Λαγκαδά και Σερρών (βάσει στοιχείων της Διεύθυνσης Υδάτων Κεντρικής Μακεδονίας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας - Θράκης).

3. Οι ζώνες ανάπτυξης γεωργίας όπως χωροθετήθηκαν στο πλαίσιο του ΠΠΧΣΑΑ Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.

2α. Δάση

Στον τομέα αυτό εξετάζονται όλα τα δάση και οι δασικές εκτάσεις της Περιφέρειας βάσει των διαθέσιμων μερικώς κυρωμένων δασικών χαρτών καθώς και τα ευαίσθητα δασικά οικοσυστήματα που προστατεύονται από την ισχύουσα νομοθεσία.

Δ/νση Δασών	ΦΕΚ Απόφασης Κύρωσης	Αριθμός Απόφασης
Ημαθίας	7/Δ/24-01-2019	12921/06-12-2018
Θεσσαλονίκης	Παλαιότεροι αναρτημένοι δασικοί χάρτες Δ/νσης Δασών ΠΕ Θεσσαλονίκης	35508/08-05-2012
	71/Δ/16-02-2018	83561/20-12-2017

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Δ/ση Δασών	ΦΕΚ Απόφασης Κύρωσης	Αριθμός Απόφασης
Κιλκίς	219/Δ/29-04-2013	2746/19-03-2013
	367/Δ/23-07-2013	5568/29-05-2013
	552/Δ/31-12-2018	14441/06-12-2018
Πέλλας	21/Δ/06-02-2018	19729/19-12-2017
	546/Δ/31-12/2018	22283/06-12-2018
Πιερίας	20/Δ/06-02-2018	14737/21-12-2017
Σερρών	549/Δ/31-12-2018	21654/06-12-2018
Χαλκιδικής	67/Δ/16-02-2018	35301/20-12-2017

2β. Αναδασωτέες

Στον τομέα αυτό εξετάζονται οι κηρυχθείσες αναδασωτέες εκτάσεις της Περιφέρειας οι οποίες βρίσκονται σε ισχύ, βάσει των στοιχείων των καθ' ύλην αρμόδιων δασικών υπηρεσιών.

3. Βιοποικιλότητα - Οικοσυστήματα

Στον τομέα αυτό εξετάζονται:

- Οι 52 περιοχές του ευρωπαϊκού οικολογικού δικτύου Natura 2000 (23 ΕΖΔ, 18 ΖΕΠ, 6 ΕΖΔ-πΤΚΣ, 1 πΤΚΣ και 4 ΕΖΔ/ΖΕΠ) οι οποίες βρίσκονται εξ' ολοκλήρου εντός της ΠΚΜ και 6 ακόμα περιοχές που κατά ένα τμήμα τους βρίσκονται εντός της ΠΚΜ και ανήκουν διοικητικά σε όμορες Περιφέρειες.
- Τα 3 Εθνικά Πάρκα: το Εθνικό Πάρκο Λίμνης Κερκίνης, το Εθνικό Πάρκο Υγροτόπων των Λιμνών Κορώνειας – Βόλβης και των Μακεδονικών Τεμπών, και το Εθνικό Πάρκο Γαλλικού, Αξιού, Λουδία, Αλιάκμονα, Αλυκής, Κίτρου, Λιμνοθάλασσας Καλοχωρίου.
- Ο Εθνικός Δρυμός Ολύμπου.
- Οι 3 υγρότοποι που προστατεύονται από τη σύμβαση RAMSAR: η Λίμνες Βόλβη και Κορώνεια (3GR005), η Τεχνητή Λίμνη Κερκίνη (3GR006) και το Δέλτα Αξιού, Λουδία, Αλιάκμονα (3GR007).
- 96 Καταφύγια Άγριας Ζωής
- Τα δάση της Περιφέρειας

4α. Αλιεία

Στον συγκεκριμένο τομέα εξετάζονται οι περιοχές της ΠΚΜ στις οποίες μπορεί δυνητικά να ασκείται αλιεία (θαλάσσια περιοχή που εκτείνεται 10 Km από την ακτή ή 5 Km από λιμνοθάλασσα).

4β. Υδατοκαλλιέργειες

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Στον συγκεκριμένο τομέα εξετάζονται οι περιοχές στις οποίες αναπτύσσονται δραστηριότητες υδατοκαλλιεργειών/ ιχθυοκαλλιεργειών. Οι συγκεκριμένες περιοχές έχουν συμπεριληφθεί στις προστατευόμενες περιοχές για την προστασία υδρόβιων ειδών με οικονομική σημασία στο πλαίσιο των οικείων ΣΔΛΑΠ και είναι οι εξής για την Περιφέρεια:

Προστατευόμενη περιοχή	Κωδικός ΥΣ	Κατηγορία ΥΣ
ΕΔΕΣΣΑΙΟΣ (ΒΟΔΑΣ) Π. (ΤΜΗΜΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΥΗΣ)	EL0902R0002065091H	Ποτάμιο
ΑΡΑΠΙΤΣΑΣ Π.	EL0902R0002063085N	Ποτάμιο
ΑΡΑΠΙΤΣΑΣ Π.	EL0902R0002063084N	Ποτάμιο
ΕΚΒΟΛΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΛΟΥΔΙΑΣ - ΑΛΙΑΚΜΟΝΑ	EL0902T000000001N	Μεταβατικό
ΕΣΩ ΘΕΡΜΑΙΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ - ΑΛΙΑΚΜΟΝΑΣ	EL0902C0002N	Παράκτιο
ΕΚΒΟΛΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΞΙΟΥ	EL1003T0001N	Μεταβατικό
ΕΣΩ ΘΕΡΜΑΙΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ	EL1005C0010N	Παράκτιο
ΚΟΛΠΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	EL1005C0011H	Παράκτιο
ΑΚΤΕΣ ΣΙΘΩΝΙΑΣ	EL1005C0005N	Παράκτιο
ΣΤΡΥΜΟΝΙΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ	EL1106C0001N	Παράκτιο

Επίσης εξετάζονται οι ζώνες ανάπτυξης ιχθυοκαλλιεργειών όπως χωροθετήθηκαν στο πλαίσιο του ΠΠΧΣΑΑ Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (ΠΟΑΥ Θερμαϊκού, Πιερίας και Χαλκιδικής).

5. Υδατικοί Πόροι

Στον τομέα αυτόν εξετάζεται το σύνολο των υδατικών συστημάτων της ΠΚΜ (υπόγεια υδατικά συστήματα, ποτάμια, λίμνες), δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στα υδατικά τους αποθέματα. Μεγαλύτερη βαρύτητα δίνεται για:

- Τα Υπόγεια Υδατικά Συστήματα της ΠΚΜ που εντάσσονται στις προστατευόμενες περιοχές που προορίζονται για άντληση ύδατος για ανθρώπινη κατανάλωση. Αυτά είναι:
  - Το Υποσύστημα ΒΔ Βερμίου (EL0900081) στις ΠΕ Ημαθίας και Πέλλας
  - Το Σύστημα ΒΑ Βερμίου Όρους (EL090F090) στην ΠΕ Πέλλας
  - Το Σύστημα Κεντρικού – Ανατολικού Βερμίου (EL0900100) στην ΠΕ Ημαθίας
  - Το Σύστημα ΝΑ Βερμίου (EL0900110) στην ΠΕ Ημαθίας
  - Το Υποσύστημα Λιτοχώρου (EL0900142) στην ΠΕ Πιερίας
  - Το Σύστημα Πιερίων (EL0900241) στις ΠΕ Ημαθίας και Πιερίας
  - Το Σύστημα Πάικου (EL1000020) στις ΠΕ Κιλκίς και Πέλλας
  - Το Σύστημα Μαυρονερίου (EL1000160) στην ΠΕ Κιλκίς

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

- Το Σύστημα Ντεβε Κοράν (EL1000220) στις ΠΕ Θεσσαλονίκης και Κιλκίς
- Το Σύστημα Αγκίστρου (EL110B020) στην ΠΕ Σερρών
- Το Σύστημα Μενοικίου - Αγγίτη (EL1100040) στην ΠΕ Σερρών
- Το Σύστημα Παγγαίου (EL1100060) στην ΠΕ Σερρών
- Τα Επιφανειακά Υδατικά Συστήματα της ΠΚΜ που εντάσσονται στις προστατευόμενες περιοχές που προορίζονται για άντληση ύδατος για ανθρώπινη κατανάλωση. Αυτά είναι:
  - Η Τεχνητή Λίμνη Αγία Βαρβάρα (EL0902L000000006H) στην ΠΕ Ημαθίας
  - Το Ποτάμιο ΥΣ Μαυρόλογγος Π. (Ενιπέας) (EL0902R0005000120N) στην ΠΕ Ημαθίας
  - Το Ποτάμιο ΥΣ Αλιάκμων Π. (EL0902R0002050010H) στην ΠΕ Ημαθίας
  - Το Ποτάμιο ΥΣ Πετρένιο (EL1005R000700024N) στην ΠΕ Χαλκιδικής
  - Το Ποτάμιο ΥΣ Χαβριάς (EL1005R003103043N) στην ΠΕ Χαλκιδικής
- Τα Υπόγεια Υδατικά Συστήματα της ΠΚΜ με κακή ποσοτική και ποιοτική κατάσταση. Αυτά είναι:
  - Το Υποσύστημα ΒΔ Βερμίου (EL0900081) στις ΠΕ Ημαθίας και Πέλλας
  - Το Υποσύστημα Άρνισσας – Πέλλας (EL0900082) στην ΠΕ Πέλλας
  - Το Σύστημα Αλμωπαίου (EL0900120) στην ΠΕ Πέλλας
  - Το Σύστημα Κάτω Ρου Αλιάκμονα (EL0900130) στις ΠΕ Ημαθίας και Πέλλας
  - Το Υποσύστημα Κοκκώδες Λιτοχώρου (EL0900141) στην ΠΕ Πιερίας
  - Το Σύστημα Κατερίνης (EL0900150) στην ΠΕ Πιερίας
  - Το Σύστημα Κολινδρού (EL0900142) στην ΠΕ Πιερίας
  - Το Σύστημα Αξιού (EL1000030) στις ΠΕ Θεσσαλονίκης και Κιλκίς
  - Το Σύστημα Γαλλικού (EL1000050) στις ΠΕ Θεσσαλονίκης και Κιλκίς
  - Το Υποσύστημα Μουδανίων (EL1000061) στις ΠΕ Θεσσαλονίκης και Χαλκιδικής
  - Το Υποσύστημα Μυγδονίας (EL1000071) στην ΠΕ Θεσσαλονίκης
  - Το Υποσύστημα Βόλβης (EL1000072) στις ΠΕ Θεσσαλονίκης και Χαλκιδικής
  - Το Υποσύστημα Κάτω Ρου Ανθεμούντα (EL1000081) στην ΠΕ Θεσσαλονίκης
  - Το Σύστημα Ορμύλιας (EL1000100) στην ΠΕ Χαλκιδικής
  - Το Υποσύστημα Κοκκινόλακα (EL1000132) στην ΠΕ Χαλκιδικής
  - Το Υποσύστημα Σκουριών (EL1000191) στην ΠΕ Χαλκιδικής
  - Το Σύστημα Δοϊράνης (EL100F040) στις ΠΕ Κιλκίς και Σερρών

6. Ποτάμια

Στην προκειμένη περίπτωση τα ποτάμια εξετάζονται από την σκοπιά της εκδήλωσης πλημμυρικών φαινομένων. Ως εκ τούτου, στον τομέα αυτό εξετάζονται εκτός από τα Ποτάμια ΥΣ της Περιφέρειας τα οποία συμπεριλήφθηκαν στα οικεία ΣΔΛΑΠ και οι περιοχές στις οποίες έχουν καθοριστεί Ζώνες

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας (ΖΔΥΚΠ). Επιπλέον, στον εν λόγω τομέα εξετάζονται και τα φράγματα της ΠΚΜ (με τις τεχνητές τους λίμνες) καθώς επίσης οι περιοχές ΓΟΕΒ Πεδιάδων Θεσσαλονίκης – Λαγκαδά και Πεδιάδας Σερρών.

7. Παράκτιες χρήσεις

Εξετάζονται οι χρήσεις που εντάσσονται στη ζώνη παράκτιων δραστηριοτήτων όπως αυτή ορίζεται στο πλαίσιο της μελέτης «Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και Εξειδίκευση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (Φάση Β' – Στάδιο Β2)». Η παράκτια ευρύτερη ζώνη της ΠΚΜ περιλαμβάνει περιοχές υψομέτρου κάτω των 100 μέτρων σε επαφή με την ακτογραμμή, με κυρίαρχο τομέα τον τουρισμό, πληθυσμό με γενικών θετικών δείκτες εισοδήματος, εξέλιξης εισοδήματος, δημογραφικής αντικατάστασης.

Περιλαμβάνονται οι παράκτιες γεωργικές χρήσεις, οι παράκτιοι οικισμοί, οι παράκτιες δασικές εκτάσεις, τα παράκτια οικοσυστήματα, οι παράκτιες τουριστικές περιοχές, τυχόν κηρυγμένοι αρχαιολογικοί χώροι και αναδασωτέες εκτάσεις, υποδομές μεταφορών, καθώς και τα υδατικά συστήματα που βρίσκονται εντός της συγκεκριμένης ζώνης.

Σύμφωνα με το ΠΠΧΣΑΑ Κεντρικής Μακεδονίας, στο παράκτιο μέτωπο της ΠΚΜ εντάσσονται οι παρακάτω Αναπτυξιακές Χωρικές Ενότητες (ΑΧΕ):

- ΑΧΕ 6: Παράκτιος χώρος της ΠΕ Πιερίας
- ΑΧΕ 7: Παράκτιος χώρος της Χαλκιδικής, της ανατολικής ΠΕ Θεσσαλονίκης και της νότιας ΠΕ Σερρών

* Για λόγους συμπληρωματικότητας και καθώς διαθέτει παράκτιο μέτωπο, εξετάζεται στο πλαίσιο της μελέτης και η Χωρική Ενότητα της Μητροπολιτικής Περιοχής Θεσσαλονίκης.

Ιδιαίτερης προτεραιότητας για την Περιφέρεια λόγω της υψηλής επικινδυνότητας τους ως προς την άνοδο της στάθμης της θάλασσας είναι οι δελταϊκές περιοχές:

- Περιοχή Αλιάκμονα και Αξιού, στον Θερμαϊκό,
- Περιοχή Πηνειού, κοντά στον Πλαταμώνα,
- Περιοχή Στρυμώνα, στην Αμφίπολη.

8. Τουρισμός

Στον τομέα αυτό εξετάζονται οι περιοχές της Περιφέρειας στις οποίες υπάρχει σημαντική τουριστική δραστηριότητα. Πιο συγκεκριμένα:

- Ως προς τον χειμερινό τουρισμό προτεραιότητα για την Περιφέρεια αποτελεί ο χιονοδρομικός τουρισμός στην ευρύτερη περιοχή των Χιονοδρομικών Κέντρων:
  - 3-5 Πηγάδια,
  - Σελίου,
  - Ελατοχωρίου,
  - Καϊμακτσαλάν (Όρος Βόρας),

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

ο Λαϊλιά, και

ο Ολύμπου.

Εκτός από την περιοχή του χιονοδρομικού έχει συμπεριληφθεί και μία ζώνη επιρροής ακτίνας 10 Km περίπου, στην οποία εκτιμάται ότι η τουριστική κίνηση επηρεάζεται από τη λειτουργία των χιονοδρομικών κέντρων.

- Ως προς τον θερινό τουρισμό προτεραιότητα για την Περιφέρεια έχουν οι περιοχές που εμπίπτουν σύμφωνα με την μελέτη «Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και Εξειδίκευση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΠΠΧΣΑΑ) Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (Φάση Β' – Στάδιο Β2), εντός παράκτιων τουριστικών ζωνών με τα παρακάτω χαρακτηριστικά:
  - Αστικός τουρισμός,
  - Ανεπτυγμένες παραθεριστικές περιοχές,
  - Παράκτιες περιοχές με περιθώρια ανάπτυξης,
  - Σύνθετες τουριστικές μονάδες.

9α. Ζήτηση ενέργειας

Στον τομέα αυτό λαμβάνονται υπόψη οι περιοχές της Περιφέρειας στις οποίες υπάρχουν χρήσεις που συνδέονται με ζήτηση ενέργειας για ψύξη (οικιστική, μεταποίηση, βιομηχανική, τουρισμός, υπηρεσίες), σύμφωνα με την μελέτη «Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και Εξειδίκευση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΠΠΧΣΑΑ) Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (Φάση Β' – Στάδιο Β2).

9β. Υποδομές ενέργειας

Στον τομέα αυτό λαμβάνονται υπόψη οι θέσεις και γεωγραφικές περιοχές της Περιφέρειας στις οποίες υπάρχουν χρήσεις που συνδέονται με υποδομές παραγωγής ενέργειας και σύμφωνα με την μελέτη «Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και Εξειδίκευση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΠΠΧΣΑΑ) Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (Φάση Β' – Στάδιο Β2), περιλαμβάνουν:

- Θερμοηλεκτρικές μονάδες,
- Μονάδες φυσικού αερίου,
- Αιολικά πάρκα,
- Φωτοβολταϊκά,
- Υδροηλεκτρικούς σταθμούς παραγωγής ενέργειας μεγαλύτερης των 15 MW,
- Μονάδες παραγωγής ενέργειας από βιοκαύσιμα,
- Μονάδες παραγωγής ενέργειας από γεωθερμία,
- Ενεργειακές πηγές.

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

10. Υποδομές μεταφορών

Α. ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ

Στον τομέα αυτόν εξετάζονται:

- Οι βασικοί οδικοί άξονες της ΠΚΜ:
  - Α1. Α.Θ.Ε.: Αθήνα – **Θεσσαλονίκη** – Εύζωνοι (ΠΕ Ημαθίας, Θεσσαλονίκης, Κιλκίς, Πιερίας),
  - Α2. Εγνατία Οδός: Ηγουμενίτσα – **Θεσσαλονίκη** – Κήποι Έβρου (ΠΕ Ημαθίας, Θεσσαλονίκης, Σερρών),
  - Α24: **Θεσσαλονίκη** – **Νέα Μουδανιά** (ΠΕ Θεσσαλονίκης – Χαλκιδικής),
  - Α242: **Νέα Ραιδεστός** – **Αεροδρόμιο Μακεδονία** (ΠΕ Θεσσαλονίκης),
  - Α25: **Θεσσαλονίκη** – **Σέρρες** – **Προμαχώνας** (ΠΕ Θεσσαλονίκης, Σερρών),
  - ΕΟ4α: **Κάθετος Άξονας Εγνατίας Οδού (Μέση – Έδεσσα)** (ΠΕ Ημαθίας, Πέλλας),
  - ΕΟ16α: **Εθνική Οδός 16 – Πολύγυρος** (ΠΕ Χαλκιδικής),
- Το οδικό δίκτυο που βρίσκεται εντός ΖΔΥΚΠ,
- Το οδικό δίκτυο που βρίσκεται εντός ζωνών με κίνδυνο κατολίθησης (Koukis et al, 2005).

Β. ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ

Γ. ΛΙΜΑΝΙΑ

- Επιβατικοί λιμένες (Όρμου Παναγιάς, Ουρανούπολης),
- Λιμένες χύδην φορτίου (Στρατωνίου),
- Μεικτοί λιμένες (Πλαταμώννα, Λεπτοκαρυάς, Παραλίας, Θεσσαλονίκης, Επανομής, Νέας Καλλικράτειας, Νέων Μουδανιών, Νέας Ποτίδαιας, Νικήτης, Τορώνης, Σταγείρων – Ακάνθου, Σταυρού, Νέας Κερδύλλιας),
- Τουριστικοί λιμένες (Καλαμαριάς, Σάνης, Νέου Μαρμαρά),
- Τουριστικά αγκυροβόλια (Νέων Ρόδων),
- Ιχθυόσκαλες (Ν. Μηχανιώνας).

Δ. ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ με χρήση από την Πολιτική Αεροπορία και συγκεκριμένα:

- Ο Διεθνής Αερολιμένας Θεσσαλονίκης «Μακεδονία».

11. Υγεία

Στον τομέα της υγείας εξετάζεται η Περιφέρεια στο σύνολό της. Ως περιοχές προτεραιότητας, σύμφωνα με στοιχεία της μελέτης «Περιφερειακή Στρατηγική προώθησης της κοινωνικής ένταξης, καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε μορφής διακρίσεων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας», ελήφθησαν:

- Οι Δήμοι με μεγάλο αριθμό ατόμων, ποσοστό στο σύνολο των ατόμων της Περιφέρειας ή ποσοστό του πληθυσμού από ευάλωτες ομάδες πληθυσμού (άτομα με αναπηρίες, εξαρτημένα ή απεξαρτημένα από ουσίες άτομα):

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

- Κασσάνδρας,
  - Θερμαϊκού,
  - Νέας Προποντίδας,
  - Αμπελοκήπων – Μενεμένης,
  - Κατερίνης,
  - Θεσσαλονίκης,
  - Παύλου Μελά,
  - Σερρών.
- Οι Δήμοι με μεγάλο αριθμό ατόμων, ποσοστό στο σύνολο των ατόμων της Περιφέρειας ή ποσοστό του πληθυσμού από ειδικές ομάδες πληθυσμού (άνεργοι, άνεργοι χωρίς κάρτα ανεργίας ΟΑΕΔ, άνεργοι άνω των 54 μέχρι και 65 ετών, μέλη πολύτεκνων οικογενειών με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα, αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών, γυναίκες θύματα κακοποίησης, παιδιά θύματα κακοποίησης, μετανάστες, πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο, παλιννοστούντες):
    - Νεάπολης – Συκεών,
    - Αμπελοκήπων – Μενεμένης,
    - Θερμαϊκού,
    - Λαγκαδά,
    - Παύλου Μελά,
    - Κορδελίου – Ευόσμου,
    - Κατερίνης,
    - Θεσσαλονίκης,
    - Κιλκίς.
  - Οι Δήμοι με μεγάλο αριθμό ατόμων, ποσοστό στο σύνολο των ατόμων της Περιφέρειας ή ποσοστό του πληθυσμού από λοιπές ομάδες πληθυσμού (νοικοκυριά χωρίς κανένα εργαζόμενο, περιθωριοποιημένες κοινότητες, άστεγοι ή άτομα που έχουν αποκλειστεί από την στέγαση, φτωχοί εργαζόμενοι με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα, φτωχοί συνταξιούχοι με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα, ηλικιωμένοι άνω των 65 ετών χωρίς ασφάλιση υγείας):
    - Θερμαϊκού,
    - Σκύδρας,
    - Νεάπολης – Συκεών,
    - Κορδελίου – Ευόσμου.

12. Δομημένο περιβάλλον

Στον τομέα αυτόν εξετάζονται τα σημαντικά αστικά κέντρα της ΠΚΜ, σύμφωνα με την μελέτη «Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και Εξειδίκευση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΠΠΧΣΑΑ) Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (Φάση Β' – Στάδιο Β2), καθώς και οι οικισμοί που βρίσκονται εντός Ζωνών Δυσνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας (ΖΥΔΚΠ) καθώς εντός ζωνών που υπάρχει κίνδυνος εκδήλωσης κατολίσθησης. Ειδικότερα εξετάζονται:

- Η Θεσσαλονίκη (οικισμός 1^{ου} επιπέδου - μητρόπολη),
- Οι Σέρρες (οικισμός 3^{ου} επιπέδου – λοιποί εθνικοί πόλοι),
- Η Κατερίνη (οικισμός 4^{ου} επιπέδου – λοιποί εθνικοί πόλοι),
- Η Βέροια (οικισμός 5^{ου} επιπέδου ενισχυμένου - πρωτεύον περιφερειακός πόλος),
- Η Αλεξάνδρεια, τα Γιαννιτσά, η Έδεσσα, το Κιλκίς, η Νάουσα και ο Πολύγυρος (οικισμοί 5^{ου} επιπέδου – πρωτεύοντες περιφερειακοί πόλοι),
- Ο Λαγκαδάς, το Λιτόχωρο και τα Νέα Μουδανιά (οικισμοί 6^{ου} επιπέδου ενισχυμένου - δευτερεύοντες περιφερειακοί πόλοι),
- Οι 18 οικισμοί που συνθέτουν το 6^ο οικιστικό επίπεδο της ΠΚΜ και αποτελούν δευτερεύοντες περιφερειακούς πόλους (Αιγίνιο, Αριδαία, Αρναία, Γουμένισσα, Ηράκλεια, Ιερισσός, Κασσανδρεία, Νέα Καλλικράτεια, Νέα Ζίχνη, Νέος Μαρμαράς, Νιγρίτα, Νικήτη, Πολύκαστρο, Σιδηρόκαστρο, Ροδολίβος, Σκύδρα, Σταυρός και Χρυσό),
- Όλοι οι οικισμοί που βρίσκονται εντός ΖΔΥΚΠ,
- Όλοι οι οικισμοί που βρίσκονται εντός ζωνών με κίνδυνο κατολίσθησης (Koukis et al, 2005)

13. Πολιτιστική κληρονομιά

Στον τομέα αυτόν εξετάζονται οι κηρυγμένοι αρχαιολογικοί χώροι και μνημεία της Περιφέρειας.

Εξ αυτών, ιδιαίτερης προτεραιότητας είναι σύμφωνα με την μελέτη «Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και Εξειδίκευση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΠΠΧΣΑΑ) Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (Φάση Β' – Στάδιο Β2):

- Ο Όλυμπος,
- Το Δίον,
- Η Βεργίνα,
- Η Πέλλα,
- Η Όλυνθος,
- Η Αμφίπολη, και
- Η Θεσσαλονίκη.

14. Εξορυκτικός τομέας

Στον τομέα αυτόν εξετάζεται το σύνολο των χωροθετημένων περιοχών της ΠΚΜ με εξορυκτικά δικαιώματα σύμφωνα με την μελέτη «Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και Εξειδίκευση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΠΠΧΣΑΑ) Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (Φάση Β' – Στάδιο Β2).

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Επιλογή δεικτών ανά τομέα και κλιματική συνιστώσα (Βήμα 2^ο)

Όπως αναλυτικά παρουσιάστηκε ανωτέρω, στο πλαίσιο της παρούσας μελέτης εξετάστηκαν 13 βασικοί κλιματικοί δείκτες και 41 παράγωγοι δείκτες. Από τους δείκτες αυτούς, επιλέχθηκαν τελικά για την ανάλυση της τρωτότητας, 25 δείκτες, οι οποίοι θεωρήθηκε ότι είναι οι καταλληλότεροι για να καταδείξουν την επίδραση της κλιματικής αλλαγής στους εξεταζόμενους τομείς, έχοντας βέβαια υπόψη τόσο τους δείκτες που χρησιμοποιήθηκαν στο πλαίσιο της ΕΣΠΚΑ, όσο και δείκτες που έχουν χρησιμοποιηθεί στην λοιπή ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία. Δεδομένου ότι η κλιματική αλλαγή δεν επηρεάζει με τον ίδιο τρόπο όλους τους τομείς, χρησιμοποιήθηκαν για την ανάλυση της τρωτότητας, **διαφορετικοί κλιματικοί δείκτες ανά τομέα και κλιματική συνιστώσα**, όπως φαίνεται στον πίνακα που ακολουθεί. Έτσι για παράδειγμα, για την ανάλυση της τρωτότητας του τομέα της γεωργίας στην αύξηση της θερμοκρασίας χρησιμοποιήθηκε ο δείκτης “Μεταβολή Μέσης θερμοκρασίας”, ενώ για την ανάλυση της τρωτότητας του τομέα της ζήτησης ενέργειας (για ψύξη) χρησιμοποιήθηκε ο δείκτης “Μεταβολή βαθμομερών ψύξης”.

Πίνακας 4-19: Χρησιμοποιούμενοι κλιματικοί δείκτες για την ανάλυση της τρωτότητας ανά τομέα

ΣΥΝΙΣΤΩΣΑ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΓΕΩΡΓΙΑ	ΔΑΣΗ	ΑΝΑΔΑΣΩΤΕΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ	ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ-ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ	ΑΛΙΕΙΑ	ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ	ΥΔΑΤΙΝΟΙ ΠΟΡΟΙ	ΠΟΤΑΜΙΑ	ΠΑΡΑΚΤΙΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ		ΕΝΕΡΓΕΙΑ		ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ			ΥΓΕΙΑ	ΔΟΜΗΜΕΝΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ	ΕΞΟΥΡΚΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ
											ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΑ	ΘΕΡΙΝΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	ΖΗΤΗΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	ΟΔΙΚΟ & ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ - ΓΕΦΥΡΕΣ	ΛΙΜΑΝΙΑ	ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ				
ΑΥΞΗΣΗ ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑΣ	Μεταβολή μέσης θερμοκρασίας	✓			✓	✓	✓	✓	✓					✓	✓	✓	✓				✓
	Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με FWI > 30 (μεγάλος και ανώτερος κίνδυνος δασικής πυρκαγιάς)		✓	✓																	
	Μεταβολή μέσης ελάχιστης θερμοκρασίας χειμώνα										✓										
	Μεταβολή μέσης μέγιστης θερμοκρασίας καλοκαιριού											✓						✓			
	Μεταβολή βαθμοημερών ψύξης ανά έτος												✓								
	Μεταβολή μέσης μέγιστης θερμοκρασίας									✓								✓	✓	✓	
	Μεταβολή βλαστητικής περιόδου ανά έτος	✓		✓																	
ΞΗΡΑΣΙΑ	Μεταβολή αριθμού συνεχόμενων ημερών ανά έτος με ημερήσια βροχόπτωση < 1 mm	✓	✓	✓	✓			✓	✓			✓		✓	✓	✓	✓		✓		✓
	Ποσοστιαία μεταβολή μέσης ετήσιας βροχόπτωσης	✓	✓		✓			✓		✓											
ΑΝΕΜΟΣ	Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με μέση ένταση ανέμου > 6 beaufort κατά την αντιτυρική περίοδο		✓																		
	Μεταβολή αριθμού ημερών χειμώνα ανά έτος με μέση ένταση ανέμου > 5 beaufort										✓										
	Μεταβολή αριθμού ημερών χειμώνα ανά έτος με μέγιστη ένταση ανέμου > 6 beaufort										✓										
	Μεταβολή αριθμού ημερών καλοκαιριού ανά έτος με μέγιστη ένταση ανέμου > 6 beaufort											✓									
	Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με μέγιστη ημερήσια ένταση ανέμου > 7 beaufort						✓	✓			✓			✓	✓	✓	✓				
ΚΑΥΣΩΝΕ Σ	Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με μέγιστη θερμοκρασία > 35 °C		✓									✓	✓		✓		✓				

ΣΥΝΙΣΤΩΣΑ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΓΕΩΡΓΙΑ	ΔΑΣΗ	ΑΝΑΔΑΣΩΤΕΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ	ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ-ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ	ΑΛΙΕΙΑ	ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ	ΥΔΑΤΙΝΟΙ ΠΟΡΟΙ	ΠΟΤΑΜΙΑ	ΠΑΡΑΚΤΙΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ	ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ		ΕΝΕΡΓΕΙΑ		ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ			ΥΓΕΙΑ	ΔΟΜΗΜΕΝΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ	ΕΞΟΡΥΚΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ
											ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΑ	ΘΕΡΙΝΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	ΖΗΤΗΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	ΟΔΙΚΟ & ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ - ΓΕΦΥΡΕΣ	ΛΙΜΑΝΙΑ	ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ				
	Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με δείκτη Humidex > 38 (ημέρες με μεγάλη δυσφορία)											✓						✓			
	Μεταβολή αριθμού τροπικών νυκτών (tropical nights)												✓	✓				✓	✓	✓	✓
ΨΥΧΡΕΣ ΕΙΣΒΟΛΕΣ/ ΠΑΓΕΤΟΣ	Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με ελάχιστη θερμοκρασία < 0 °C (νυχτερινός παγετός)										✓				✓		✓				
	Μεταβολή αριθμού ημερών παγετού (ice days)	✓					✓											✓			✓
ΕΝΤΟΝΕΣ ΒΡΟΧΟΠΤΩΣΕΙΣ	Μεταβολή ετήσιας μέσης μέγιστης βροχόπτωσης 48ώρου	✓		✓	✓	✓	✓	✓		✓									✓	✓	✓
	Μεταβολή αριθμού ημερών με τιμή βροχόπτωσης > 95 ^ο εκατοστημόριο της βροχόπτωσης περιόδου αναφοράς (ημέρες με πολύ βαριά βροχόπτωση)	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	Μεταβολή αριθμού ημερών καλοκαιριού ανά έτος με ημερήσια βροχόπτωση > 10 mm											✓									
ΧΙΟΝΟΠΤΩΣΕΙΣ	Ποσοστιαία μεταβολή μέσης ετήσιας χιονόπτωσης							✓			✓										
	Μεταβολή αριθμού ημερών με χιονόπτωση ανά έτος										✓										
ΑΝΟΔΟΣ ΣΤΑΘΜΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ	Μεταβολή στάθμης της θάλασσας	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓

Εκτίμηση ευαισθησίας (Βήμα 3^ο)

Σκοπός του σταδίου αυτού είναι να εκτιμηθεί η **ευαισθησία** που αναμένεται να έχει κάθε εξεταζόμενος τομέας της ΠΚΜ σε κάθε συνιστώσα της κλιματικής αλλαγής (δηλαδή στην αύξηση της θερμοκρασίας, στην ξηρασία, στις ανεμοθύελλες, στους καύσωνες, στις ψυχρές εισβολές/παγετό, στις έντονες βροχοπτώσεις/πλημμύρες, στις χιονοπτώσεις, στην άνοδο της στάθμης της θάλασσας).

Για την εκτίμηση της ευαισθησίας του κάθε τομέα δεν υπάρχει κάποιος ευρωπαϊκός οδηγός ή κάποια δημοσιευμένη μεθοδολογία. Ως εκ τούτου οι εκτιμήσεις της ομάδας μελέτης, στο πλαίσιο της παρούσας, βασίστηκαν σε μελέτες της ελληνικής και διεθνούς βιβλιογραφίας που εστιάζουν στον τρόπο που οι κλιματικές μεταβολές επιδρούν στους διάφορους τομείς του περιβάλλοντος και της οικονομίας. Ειδικότερα αξιοποιήθηκαν οι κάτωθι μελέτες:

✚ ΜΕΛΕΤΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ (ΕΜΕΚΑ) ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (Ιούνιος 2011):

- Πιθανές επιπτώσεις των κλιματικών μεταβολών στην αλιεία και στις υδατοκαλλιέργειες της Ελλάδας
- Κίνδυνοι και επιπτώσεις της κλιματικής μεταβολής στη βιοποικιλότητα και στα οικοσυστήματα
- Οικονομικές και φυσικές επιπτώσεις της κλιματικής μεταβολής στα δάση και τα δασικά οικοσυστήματα της Ελλάδας
- Κίνδυνοι και επιπτώσεις της κλιματικής μεταβολής στο δομημένο περιβάλλον
- Εκτίμηση των μελλοντικών επιπτώσεων της κλιματικής μεταβολής στην εξορυκτική βιομηχανία
- Μεταβολές στην ένταση και την κατανομή των φυσικών καταστροφών
- Η επίδραση της κλιματικής μεταβολής στη γεωργία και τα γεωργικά εδάφη
- Μεταβολές της στάθμης της θάλασσας και επιπτώσεις στις ακτές
- Οι επιπτώσεις της κλιματικής μεταβολής στον τομέα των μεταφορών
- Οικονομικές και φυσικές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στον κλάδο του τουρισμού
- Επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στα επιφανειακά και υπόγεια υδατικά σώματα του ελλαδικού χώρου
- Κλιματική αλλαγή και υγεία
- Οι κοινωνικές διαστάσεις της κλιματικής αλλαγής

✚ 5^η ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ (5th Assessment Report, IPCC, 2014) "Impacts, Adaptation and Vulnerability. Part A: Global and Sectoral Aspects".

✚ ΕΚΘΕΣΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ 2019 (ΕΚΠΑΑ – ΥΠΕΝ, 2020)

✚ CLIMATE CHANGE, IMPACTS AND VULNERABILITY IN EUROPE 2016 - KEY FINDINGS (EEA)

✚ THE BASICS OF CLIMATE CHANGE ADAPTATION VULNERABILITY AND RISK ASSESSMENT (JASPERS Guidance Note, June 2017)

✚ ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ (ΔΙΑΝΕΟΣΙΣ Οργανισμός Έρευνας και

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Ανάλυσης, 2017)

Με βάση την ανωτέρω βιβλιογραφία, παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί, η εκτίμηση της ευαισθησίας κάθε εξεταζόμενου τομέα στις επιμέρους κλιματικές συνιστώσες, χρησιμοποιώντας την εξής κλίμακα:

- Μηδενική (αμελητέα) ευαισθησία : 0
- Μικρή ευαισθησία: 1
- Μέτρια ευαισθησία: 2
- Μεγάλη ευαισθησία: 3
- Πολύ μεγάλη ευαισθησία: 4

Για παράδειγμα, ο τομέας των υδατικών πόρων έχει πολύ μεγάλη ευαισθησία σε φαινόμενα ξηρασίας, λόγω μείωσης της τροφοδοσίας και ανανέωσης του νερού των υδροφόρων οριζόντων, αύξησης της ζήτησης σε νερό κλπ. σε αντίθεση με τον τομέα της ζήτησης ενέργειας για ψύξη, ο οποίος δεν επηρεάζεται από τέτοια φαινόμενα (έχει αμελητέα ευαισθησία). Αντίστροφα, οι υδατικοί πόροι δεν επηρεάζονται από τους καύσωνες (επηρεάζονται πρακτικά από την γενικότερη αύξηση της θερμοκρασίας και όχι από τις ακραίες υψηλές θερμοκρασίες), ενώ η ζήτηση ενέργειας για ψύξη επηρεάζεται άμεσα από τα κύματα καύσωνα (έχει μεγάλη ευαισθησία).

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Πίνακας 4-20: Εκτίμηση ευαισθησίας κάθε τομέα στις επιμέρους συνιστώσες της κλιματικής αλλαγής, λαμβάνοντας υπόψη αντιπροσωπευτικούς δείκτες

ΣΥΝΙΣΤΩΣΑ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ											
ΤΟΜΕΑΣ	ΑΥΞΗΣΗ ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑΣ		ΞΗΡΑΣΙΑ		ΑΝΕΜΟΣ	ΚΑΥΣΩΝΕΣ	ΨΥΧΡΕΣ ΕΙΣΒΟΛΕΣ/ΠΑΓΕΤΟΣ	ΕΝΤΟΝΕΣ ΒΡΟΧΟΠΤΩΣΕΙΣ		ΧΙΟΝΟΠΤΩΣΕΙΣ	ΑΝΟΔΟΣ ΣΤΑΘΜΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΑ	Μεταβολή μέσης θερμοκρασίας	Μεταβολή βλαστητικής περιόδου ανά έτος	Μεταβολή αριθμού συνεχόμενων ημερών ανά έτος με ημερήσια βροχόπτωση < 1 mm	Ποσοστιαία μεταβολή μέσης ετήσιας βροχόπτωσης			Μεταβολή αριθμού ημερών παγετού (ice days)	Μεταβολή ετήσιας μέσης μέγιστης βροχόπτωσης 48ώρου	Μεταβολή αριθμού ημερών με τιμή βροχόπτωσης > 95° εκατοστημόριο της βροχόπτωσης περιόδου αναφοράς (ημέρες με πολύ βαριά βροχόπτωση)		Μεταβολή στάθμης της θάλασσας
	2	1	2	2	0	0	2	1,5	1,5	0	4
ΔΑΣΗ	Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με FWI > 30 (μεγάλος και ανώτερος κίνδυνος δασικής πυρκαγιάς)		Μεταβολή αριθμού συνεχόμενων ημερών ανά έτος με ημερήσια βροχόπτωση < 1 mm	Ποσοστιαία μεταβολή μέσης ετήσιας βροχόπτωσης	Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με μέση ένταση ανέμου > 6 beaufort κατά την αντιτυρική περίοδο	Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με μέγιστη θερμοκρασία > 35 °C					Μεταβολή στάθμης της θάλασσας
	4		1,5	1,5	3	3	0	0		0	4
ΑΝΑΔΑΣΩΤΕΕΣ	Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με FWI > 30 (μεγάλος και ανώτερος κίνδυνος δασικής πυρκαγιάς)	Μεταβολή βλαστητικής περιόδου ανά έτος	Ποσοστιαία μεταβολή μέσης ετήσιας βροχόπτωσης					Μεταβολή ετήσιας μέσης μέγιστης βροχόπτωσης 48ώρου	Μεταβολή αριθμού ημερών με τιμή βροχόπτωσης > 95° εκατοστημόριο της βροχόπτωσης περιόδου αναφοράς (ημέρες με πολύ βαριά βροχόπτωση)		Μεταβολή στάθμης της θάλασσας
	0,5	1,5	3		0	0	0	2	2	0	4
ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ-ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ	Μεταβολή μέσης θερμοκρασίας		Μεταβολή αριθμού συνεχόμενων ημερών ανά έτος με ημερήσια βροχόπτωση < 1 mm	Ποσοστιαία μεταβολή μέσης ετήσιας βροχόπτωσης				Μεταβολή ετήσιας μέσης μέγιστης βροχόπτωσης 48ώρου	Μεταβολή αριθμού ημερών με τιμή βροχόπτωσης > 95° εκατοστημόριο της βροχόπτωσης περιόδου αναφοράς (ημέρες με πολύ βαριά βροχόπτωση)		Μεταβολή στάθμης της θάλασσας
	2		2	2	0	0	0	1,5	1,5	0	4
ΑΛΙΕΙΑ	Μεταβολή μέσης θερμοκρασίας				Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με μέγιστη ημερήσια ένταση ανέμου > 7 beaufort			Μεταβολή ετήσιας μέσης μέγιστης βροχόπτωσης 48ώρου	Μεταβολή αριθμού ημερών με τιμή βροχόπτωσης > 95° εκατοστημόριο της βροχόπτωσης περιόδου αναφοράς (ημέρες με πολύ βαριά βροχόπτωση)		Μεταβολή στάθμης της θάλασσας
	3		0		1	0	0	0,5	0,5	0	1

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ΣΥΝΙΣΤΩΣΑ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ																	
ΤΟΜΕΑΣ		ΑΥΞΗΣΗ ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑΣ		ΞΗΡΑΣΙΑ		ΑΝΕΜΟΣ		ΚΑΥΣΩΝΕΣ		ΨΥΧΡΕΣ ΕΙΣΒΟΛΕΣ/ΠΑΓΕΤΟΣ		ΕΝΤΟΝΕΣ ΒΡΟΧΟΠΤΩΣΕΙΣ		ΧΙΟΝΟΠΤΩΣΕΙΣ		ΑΝΟΔΟΣ ΣΤΑΘΜΗΣ	
ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ		Μεταβολή μέσης θερμοκρασίας			Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με μέγιστη ημερήσια ένταση ανέμου > 7 beaufort				Μεταβολή αριθμού ημερών παγετού (ice days)		Μεταβολή ετήσιας μέσης μέγιστης βροχόπτωσης 48ώρου	Μεταβολή αριθμού ημερών με τιμή βροχόπτωσης > 95° εκατοστημόριο της βροχόπτωσης περιόδου αναφοράς (ημέρες με πολύ βαριά βροχόπτωση)			Μεταβολή στάθμης της θάλασσας		
		2	0		1		0		1		1,5	1,5	0		3		
ΥΔΑΤΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ*		Μεταβολή μέσης θερμοκρασίας	Μεταβολή αριθμού συνεχόμενων ημερών ανά έτος με ημερήσια βροχόπτωση < 1 mm	Ποσοστιαία μεταβολή μέσης ετήσιας βροχόπτωσης							Μεταβολή ετήσιας μέσης μέγιστης βροχόπτωσης 48ώρου	Μεταβολή αριθμού ημερών με τιμή βροχόπτωσης > 95° εκατοστημόριο της βροχόπτωσης περιόδου αναφοράς (ημέρες με πολύ βαριά βροχόπτωση)	Ποσοστιαία μεταβολή μέσης ετήσιας χιονόπτωσης		Μεταβολή στάθμης της θάλασσας		
		3	2	2	0		0		0		1,5	1,5	2		4		
ΠΟΤΑΜΙΑ		Μεταβολή μέσης θερμοκρασίας	Μεταβολή αριθμού συνεχόμενων ημερών ανά έτος με ημερήσια βροχόπτωση < 1 mm								Μεταβολή αριθμού ημερών με τιμή βροχόπτωσης > 95° εκατοστημόριο της βροχόπτωσης περιόδου αναφοράς (ημέρες με πολύ βαριά βροχόπτωση)				Μεταβολή στάθμης της θάλασσας		
		2	2		0		0		0		4		0		4		
ΠΑΡΑΚΤΙΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ**		Μεταβολή μέσης μέγιστης θερμοκρασίας	Ποσοστιαία μεταβολή μέσης ετήσιας βροχόπτωσης		Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με μέγιστη ημερήσια ένταση ανέμου > 7 beaufort						Μεταβολή ετήσιας μέσης μέγιστης βροχόπτωσης 48ώρου	Μεταβολή αριθμού ημερών με τιμή βροχόπτωσης > 95° εκατοστημόριο της βροχόπτωσης περιόδου αναφοράς (ημέρες με πολύ βαριά βροχόπτωση)			Μεταβολή στάθμης της θάλασσας		
		2	1		1		0		0		1	2	0		4		
ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΑ	Μεταβολή μέσης ελάχιστης θερμοκρασίας χειμώνα			Μεταβολή αριθμού ημερών χειμώνα ανά έτος με μέση ένταση ανέμου > 5 beaufort	Μεταβολή αριθμού ημερών χειμώνα ανά έτος με μέγιστη ένταση ανέμου > 6 beaufort			Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με ελάχιστη θερμοκρασία < 0 °C (νυχτερινός παγετός)				Ποσοστιαία μεταβολή μέσης ετήσιας χιονόπτωσης	Μεταβολή αριθμού ημερών με χιονόπτωση ανά έτος			
		3	0		1,5	1,5	0		2		0		3	1	0		
	ΘΕΡΙΝΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	Μεταβολή μέσης μέγιστης θερμοκρασίας καλοκαιριού	Μεταβολή αριθμού συνεχόμενων ημερών ανά έτος με ημερήσια βροχόπτωση < 1 mm		Μεταβολή αριθμού ημερών καλοκαιριού ανά έτος με μέγιστη ένταση ανέμου > 6 beaufort		Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με μέγιστη θερμοκρασία > 35 °C	Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με δείκτη Humidex > 38 (ημέρες με μεγάλη δυσφορία)			Μεταβολή αριθμού ημερών καλοκαιριού ανά έτος με ημερήσια βροχόπτωση > 10 mm				Μεταβολή στάθμης της θάλασσας		

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ΣΥΝΙΣΤΩΣΑ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ											
ΤΟΜΕΑΣ		ΑΥΞΗΣΗ ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑΣ		ΞΗΡΑΣΙΑ	ΑΝΕΜΟΣ	ΚΑΥΣΩΝΕΣ		ΨΥΧΡΕΣ ΕΙΣΒΟΛΕΣ/ΠΑΓΕΤΟΣ	ΕΝΤΟΝΕΣ ΒΡΟΧΟΠΤΩΣΕΙΣ	ΧΙΟΝΟΠΤΩΣΕΙΣ	ΑΝΟΔΟΣ ΣΤΑΘΜΗΣ
		3		1	2	2	2	0	2	0	4
ΕΝΕΡΓΕΙΑ	ΖΗΤΗΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	Μεταβολή βαθμοημερών ψύξης ανά έτος				Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με μέγιστη θερμοκρασία > 35 °C	Μεταβολή αριθμού τροπικών νυκτών (tropical nights)				
		4		0	0	2	1	0	0	0	0
	ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	Μεταβολή μέσης θερμοκρασίας		Μεταβολή αριθμού συνεχόμενων ημερών ανά έτος με ημερήσια βροχόπτωση < 1 mm	Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με μέγιστη ημερήσια ένταση ανέμου > 7 beaufort	Μεταβολή αριθμού τροπικών νυκτών (tropical nights)			Μεταβολή αριθμού ημερών με τιμή βροχόπτωσης > 95ο εκατοστημόριο της βροχόπτωσης περιόδου αναφοράς (ημέρες με πολύ βαριά βροχόπτωση)		Μεταβολή στάθμης της θάλασσας
		2		2	1	2		0	3	0	4
ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	ΟΔΙΚΟ & ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ-ΓΕΦΥΡΕΣ	Μεταβολή μέσης θερμοκρασίας		Μεταβολή αριθμού συνεχόμενων ημερών ανά έτος με ημερήσια βροχόπτωση < 1 mm	Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με μέγιστη ημερήσια ένταση ανέμου > 7 beaufort	Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με μέγιστη θερμοκρασία > 35 °C		Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με ελάχιστη θερμοκρασία < 0 °C (νυχτερινός παγετός)	Μεταβολή αριθμού ημερών με τιμή βροχόπτωσης > 95ο εκατοστημόριο της βροχόπτωσης περιόδου αναφοράς (ημέρες με πολύ βαριά βροχόπτωση)		Μεταβολή στάθμης της θάλασσας
		1		1	1	1		1	3	0	4
	ΛΙΜΑΝΙΑ	Μεταβολή μέσης θερμοκρασίας		Μεταβολή αριθμού συνεχόμενων ημερών ανά έτος με ημερήσια βροχόπτωση < 1 mm	Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με μέγιστη ημερήσια ένταση ανέμου > 7 beaufort				Μεταβολή αριθμού ημερών με τιμή βροχόπτωσης > 95ο εκατοστημόριο της βροχόπτωσης περιόδου αναφοράς (ημέρες με πολύ βαριά βροχόπτωση)		Μεταβολή στάθμης της θάλασσας
		1		1	3	0		0	2	0	4
	ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ	Μεταβολή μέσης θερμοκρασίας		Μεταβολή αριθμού συνεχόμενων ημερών ανά έτος με ημερήσια βροχόπτωση < 1 mm	Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με μέγιστη ημερήσια ένταση ανέμου > 7 beaufort	Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με μέγιστη θερμοκρασία > 35 °C		Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με ελάχιστη θερμοκρασία < 0 °C (νυχτερινός παγετός)	Μεταβολή αριθμού ημερών με τιμή βροχόπτωσης > 95ο εκατοστημόριο της βροχόπτωσης περιόδου αναφοράς (ημέρες με πολύ βαριά βροχόπτωση)		Μεταβολή στάθμης της θάλασσας
		1		1	2	1		1	2	0	4
ΥΓΕΙΑ***		Μεταβολή μέσης μέγιστης θερμοκρασίας καλοκαιριού	Μεταβολή μέσης μέγιστης θερμοκρασίας			Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με δείκτη Humidex > 38 (ημέρες με μεγάλη δυσφορία)	Μεταβολή αριθμού τροπικών νυκτών (tropical nights)	Μεταβολή αριθμού ημερών παγετού (ice days)	Μεταβολή αριθμού ημερών με τιμή βροχόπτωσης > 95ο εκατοστημόριο της βροχόπτωσης περιόδου αναφοράς (ημέρες με πολύ βαριά βροχόπτωση)		
		2,5	1,5	0	0	2,5	1,5	1	3	0	0

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ΤΟΜΕΑΣ	ΣΥΝΙΣΤΩΣΑ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ								
	ΑΥΞΗΣΗ ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑΣ	ΞΗΡΑΣΙΑ	ΑΝΕΜΟΣ	ΚΑΥΣΩΝΕΣ	ΨΥΧΡΕΣ ΕΙΣΒΟΛΕΣ/ΠΑΓΕΤΟΣ	ΕΝΤΟΝΕΣ ΒΡΟΧΟΠΤΩΣΕΙΣ		ΧΙΟΝΟΠΤΩΣΕΙΣ	ΑΝΟΔΟΣ ΣΤΑΘΜΗΣ
ΔΟΜΗΜΕΝΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	Μεταβολή μέσης μέγιστης θερμοκρασίας	Μεταβολή αριθμού συνεχόμενων ημερών ανά έτος με ημερήσια βροχόπτωση < 1 mm		Μεταβολή αριθμού τροπικών νυκτών (tropical nights)		Μεταβολή ετήσιας μέσης μέγιστης βροχόπτωσης 48ώρου	Μεταβολή αριθμού ημερών με τιμή βροχόπτωσης > 95ο εκατοστημόριο της βροχόπτωσης περιόδου αναφοράς (ημέρες με πολύ βαριά βροχόπτωση)		Μεταβολή στάθμης της θάλασσας
	2	1	0	2	0	1	3	0	4
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ	Μεταβολή μέσης μέγιστης θερμοκρασίας			Μεταβολή αριθμού τροπικών νυκτών (tropical nights)		Μεταβολή ετήσιας μέσης μέγιστης βροχόπτωσης 48ώρου	Μεταβολή αριθμού ημερών με τιμή βροχόπτωσης > 95ο εκατοστημόριο της βροχόπτωσης περιόδου αναφοράς (ημέρες με πολύ βαριά βροχόπτωση)		Μεταβολή στάθμης της θάλασσας
	2	0	0	2	0	1	3	0	4
ΕΞΟΡΥΚΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ	Μεταβολή μέσης θερμοκρασίας	Μεταβολή αριθμού συνεχόμενων ημερών ανά έτος με ημερήσια βροχόπτωση < 1 mm		Μεταβολή αριθμού τροπικών νυκτών (tropical nights)	Μεταβολή αριθμού ημερών παγετού (ice days)	Μεταβολή ετήσιας μέσης μέγιστης βροχόπτωσης 48ώρου	Μεταβολή αριθμού ημερών με τιμή βροχόπτωσης > 95ο εκατοστημόριο της βροχόπτωσης περιόδου αναφοράς (ημέρες με πολύ βαριά βροχόπτωση)		Μεταβολή στάθμης της θάλασσας
	2	1	0	1	1	1	3	0	4

* **Υδατικοί πόροι:** Η ευαισθησία που αφορά υπόγεια και επιφανειακά ΥΣ της ΠΚΜ που εντάσσονται στις προστατευόμενες περιοχές που προορίζονται για άντληση ύδατος για ανθρώπινη κατανάλωση και τα ΥΥΣ με κακή ποσοτική και ποιοτική κατάσταση, έχει προσαυξηθεί κατά 1/3 σε σχέση με την ευαισθησία που παρουσιάζεται στον Πίνακα για τα υπόλοιπα ΥΣ της Περιφέρειας.

** **Παράκτιες χρήσεις:** Η ευαισθησία που αφορά τις δελταϊκές περιοχές Αλιάκμονα και Αξιού στον Θερμαϊκό, Πηνειού στον Πλαταμώνα και Στρυμώνα στην Αμφίτολη, έχει προσαυξηθεί κατά 1/3 σε σχέση με την ευαισθησία των υπολοίπων παράκτιων χρήσεων της Περιφέρειας.

*** **Υγεία:** Η ευαισθησία που αφορά τις περιοχές προτεραιότητας της Περιφέρειας, όπως περιγράφηκαν στην Παράγραφο 3.4.2.1, έχει προσαυξηθεί κατά 1/3 σε σχέση με την ευαισθησία που παρουσιάζεται στον Πίνακα για τις υπόλοιπες περιοχές της Περιφέρειας.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ	
Μηδενική (αμελητέα)	0
Μικρή	1
Μέτρια	2
Μεγάλη	3
Πολύ μεγάλη	4

Υπολογισμός έκθεσης (Βήμα 4^ο)

Οι μεταβολές των κλιματικών δεικτών (που επιλέχθηκαν στο Βήμα 2^ο) και οι οποίες παρουσιάστηκαν αναλυτικά στην Παράγραφο 3.3 της παρούσας, χρησιμοποιήθηκαν για να περιγράψουν τον βαθμό της έκθεσης κάθε σημείου του κανάβου της περιοχής μελέτης, στις συνιστώσες της κλιματικής αλλαγής, με βάση την εξής κλίμακα:

- Μηδενική (αμελητέα) έκθεση : 0
- Μικρή έκθεση: 1
- Μέτρια έκθεση: 2
- Μεγάλη έκθεση: 3
- Πολύ μεγάλη έκθεση: 4

Η αντιστοίχιση των μεταβολών των δεικτών με τον βαθμό της έκθεσης παρουσιάζεται για κάθε εξεταζόμενο δείκτη, στον Πίνακα που ακολουθεί. Έτσι για παράδειγμα, μεταβολή της μέγιστης θερμοκρασίας (T_{max}), σε σχέση με την περίοδο αναφοράς, που είναι μεγαλύτερη ή ίση από 4°C, θεωρήθηκε ότι αντιστοιχεί σε πολύ μεγάλο βαθμό έκθεσης, ενώ μεταβολές μεταξύ 1 και 2°C, θεωρήθηκε ότι αντιστοιχούν σε μέτριο βαθμό έκθεσης.

Πίνακας 4-21: Χαρακτηρισμός βαθμού έκθεσης στις συνιστώσες της κλιματικής αλλαγής με βάση τις μεταβολές αντιπροσωπευτικών δεικτών

ΣΥΝΙΣΤΩΣΑ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ	ΜΟΝΑΔΕΣ	Μηδενική (αμελητέα) 0	Μικρή 1	Μέτρια 2	Μεγάλη 3	Πολύ μεγάλη 4
ΑΥΞΗΣΗ ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑΣ	Μεταβολή μέσης θερμοκρασίας	°C	$\Delta < 0,5$	$0,5 \leq \Delta < 1$	$1 \leq \Delta < 2$	$2 \leq \Delta < 4$	$\Delta \geq 4$
	Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με FWI > 30 (μεγάλος και ανώτερος κίνδυνος δασικής πυρκαγιάς)	d/y	$\Delta < 3$	$3 \leq \Delta < 10$	$10 \leq \Delta < 20$	$20 \leq \Delta < 40$	$\Delta \geq 40$
	Μεταβολή μέσης ελάχιστης θερμοκρασίας χειμώνα	°C	$\Delta < 0,5$	$0,5 \leq \Delta < 1$	$1 \leq \Delta < 2$	$2 \leq \Delta < 4$	$\Delta \geq 4$
	Μεταβολή μέσης μέγιστης θερμοκρασίας καλοκαιριού	°C	$\Delta < 0,5$	$0,5 \leq \Delta < 1$	$1 \leq \Delta < 2$	$2 \leq \Delta < 4$	$\Delta \geq 4$
	Μεταβολή βαθμοημερών ψύξης ανά έτος	dd/y	$\Delta < 50$	$50 \leq \Delta < 200$	$200 \leq \Delta < 300$	$300 \leq \Delta < 500$	$\Delta \geq 500$
	Μεταβολή μέσης μέγιστης θερμοκρασίας	°C	$\Delta < 0,5$	$0,5 \leq \Delta < 1$	$1 \leq \Delta < 2$	$2 \leq \Delta < 4$	$\Delta \geq 4$
	Μεταβολή βλαστητικής περιόδου ανά έτος	d/y	$\Delta > 0$	$-5 \leq \Delta < 0$	$-10 \leq \Delta < -5$	$-15 \leq \Delta < -10$	$\Delta \leq -15$
ΞΗΡΑΣΙΑ	Μεταβολή αριθμού συνεχόμενων ημερών ανά έτος με ημερήσια βροχόπτωση < 1 mm	d/y	$\Delta < 3$	$3 \leq \Delta < 10$	$10 \leq \Delta < 20$	$20 \leq \Delta < 30$	$\Delta \geq 30$

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

ΣΥΝΙΣΤΩΣΑ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ	ΜΟΝΑΔΕΣ	Μηδενική (αμελητέα) 0	Μικρή 1	Μέτρια 2	Μεγάλη 3	Πολύ μεγάλη 4
	Ποσοστιαία μεταβολή μέσης ετήσιας βροχόπτωσης	%	$\Delta > -3$	$-3 \geq \Delta > -5$	$-5 \geq \Delta > -10$	$-10 \geq \Delta > -15$	$\Delta \leq -15$
ΑΝΕΜΟΣ	Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με μέση ένταση ανέμου > 6 beaufort κατά την αντιψυχρική περίοδο	d/y	$\Delta < 0$	$0 \leq \Delta < 5$	$5 \leq \Delta < 10$	$10 \leq \Delta < 15$	$\Delta \geq 15$
	Μεταβολή αριθμού ημερών χειμώνα ανά έτος με μέση ένταση ανέμου > 5 beaufort	d/y	$\Delta < 0$	$0 \leq \Delta < 5$	$5 \leq \Delta < 10$	$10 \leq \Delta < 15$	$\Delta \geq 15$
	Μεταβολή αριθμού ημερών χειμώνα ανά έτος με μέγιστη ένταση ανέμου > 6 beaufort	d/y	$\Delta < 0$	$0 \leq \Delta < 5$	$5 \leq \Delta < 10$	$10 \leq \Delta < 15$	$\Delta \geq 15$
	Μεταβολή αριθμού ημερών καλοκαιριού ανά έτος με μέγιστη ένταση ανέμου > 6 beaufort	d/y	$\Delta < 0$	$0 \leq \Delta < 5$	$5 \leq \Delta < 10$	$10 \leq \Delta < 15$	$\Delta \geq 15$
	Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με μέγιστη ημερήσια ένταση ανέμου > 7 beaufort	d/y	$\Delta < 0$	$0 \leq \Delta < 5$	$5 \leq \Delta < 10$	$10 \leq \Delta < 15$	$\Delta \geq 15$
ΚΑΥΣΩΝΕΣ	Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με μέγιστη θερμοκρασία > 35 °C	d/y	$\Delta < 5$	$5 \leq \Delta < 10$	$10 \leq \Delta < 20$	$20 \leq \Delta < 30$	$\Delta \geq 30$
	Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με δείκτη Humidex $>$ 38 (ημέρες με μεγάλη δυσφορία)	d/y	$\Delta < 5$	$5 \leq \Delta < 10$	$10 \leq \Delta < 20$	$20 \leq \Delta < 30$	$\Delta \geq 30$
	Μεταβολή αριθμού τροπικών νυκτών (tropical nights)	d/y	$\Delta < 10$	$10 \leq \Delta < 20$	$20 \leq \Delta < 30$	$30 \leq \Delta < 50$	$\Delta \geq 50$
ΨΥΧΡΕΣ ΕΙΣΒΟΛΕΣ/ ΠΑΓΕΤΟΣ	Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με ελάχιστη θερμοκρασία < 0 °C (νυχτερινός παγετός)	d/y	$\Delta < 0$	$0 \leq \Delta < 5$	$5 \leq \Delta < 10$	$10 \leq \Delta < 20$	$\Delta \geq 20$
	Μεταβολή αριθμού ημερών παγετού (ice days)	d/y	$\Delta < 5$	$5 \leq \Delta < 10$	$10 \leq \Delta < 20$	$20 \leq \Delta < 30$	$\Delta \geq 30$
ΕΝΤΟΝΕΣ ΒΡΟΧΟΠΤΩΣ ΕΙΣ	Μεταβολή ετήσιας μέσης μέγιστης βροχόπτωσης 48ώρου	mm	$\Delta < 3$	$3 \leq \Delta < 10$	$10 \leq \Delta < 15$	$15 \leq \Delta < 20$	$\Delta \geq 20$

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 4 – Σελίδα 43

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

ΣΥΝΙΣΤΩΣΑ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ	ΜΟΝΑΔΕΣ	Μηδενική (αμελητέα) 0	Μικρή 1	Μέτρια 2	Μεγάλη 3	Πολύ μεγάλη 4
	Μεταβολή αριθμού ημερών με τιμή βροχόπτωσης > 95ο εκατοστημόριο της βροχόπτωσης περιόδου αναφοράς (ημέρες με πολύ βαριά βροχόπτωση)	d/y	$\Delta < 1$	$1 \leq \Delta < 2$	$2 \leq \Delta < 4$	$4 \leq \Delta < 6$	$\Delta \geq 6$
	Μεταβολή αριθμού ημερών καλοκαιριού ανά έτος με ημερήσια βροχόπτωση > 10 mm	d/y	$\Delta < 0$	$0 \leq \Delta < 1$	$1 \leq \Delta < 3$	$3 \leq \Delta < 5$	$\Delta \geq 5$
ΧΙΟΝΟΠΤΩΣΕΙΣ	Ποσοστιαία μεταβολή μέσης ετήσιας χιονόπτωσης	%	$\Delta > -10$	$-10 \geq \Delta > -25$	$-25 \geq \Delta > -50$	$-50 \geq \Delta > -70$	$\Delta \leq -70$
	Μεταβολή αριθμού ημερών με χιονόπτωση ανά έτος	d/y	$\Delta > -3$	$-3 \geq \Delta > -5$	$-5 \geq \Delta > -10$	$-10 \geq \Delta > -15$	$\Delta \leq -15$
ΑΝΟΔΟΣ ΣΤΑΘΜΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ	Μεταβολή στάθμης της θάλασσας	m	$\Delta < 0,05$	$0,05 \leq \Delta < 0,15$	$0,15 \leq \Delta < 0,30$	$0,30 \leq \Delta < 0,45$	$\Delta \geq 0,45$

Εκτίμηση τρωτότητας (Βήμα 5^ο)

Όπως έχει ήδη αναφερθεί ανωτέρω, η εκτίμηση της τρωτότητας στο πλαίσιο της παρούσας γίνεται χωρίς να ληφθεί υπόψη η ικανότητα προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή (ήτοι η δυσμενέστερη περίπτωση). Άρα η τρωτότητα προκύπτει ως συνάρτηση της ευαισθησίας (Βήμα 3^ο) και της έκθεσης (Βήμα 4^ο):

$$\text{Τρωτότητα} = \text{Ευαισθησία} \times \text{Έκθεση}$$

Η εκτίμηση της τρωτότητας γίνεται ως προς κάθε συνιστώσα της κλιματικής αλλαγής χωριστά, αλλά στο τέλος ο χαρακτηρισμός του βαθμού τρωτότητας γίνεται συνολικά ως προς την κλιματική αλλαγή, χρησιμοποιώντας την παρακάτω κλίμακα:

- Αμελητέα τρωτότητα : $\leq 0,25$
- Μικρή τρωτότητα: $0,25 - 0,50$
- Μέτρια τρωτότητα: $0,50 - 1,00$
- Μεγάλη τρωτότητα: $1,00 - 1,50$
- Πολύ μεγάλη τρωτότητα: $> 1,50$

Η ανάλυση της τρωτότητας έχει δύο σκέλη:

- Τη **γεωγραφική ανάλυση της τρωτότητας κάθε τομέα**, βάσει της οποίας προκύπτουν οι περιοχές της Περιφέρειας, ανά τομέα, που είναι περισσότερο τρωτές στην κλιματική αλλαγή και στις οποίες θα πρέπει να εστιάσει το παρόν σχέδιο (για παράδειγμα, η ανάλυση στο

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

σενάριο RCP4.5, για την περίοδο 2011-2030, έδειξε για τον τομέα του δομημένου περιβάλλοντος ότι ο Δήμος Θεσσαλονίκης παρουσιάζει μέση τρωτότητα στην κλιματική αλλαγή). Στην περίπτωση αυτή η τρωτότητα υπολογίζεται για κάθε σημείο του κανάβου που αντιστοιχεί σε περιοχή που ανήκει στον κάθε εξεταζόμενο τομέα (για παράδειγμα, για τον τομέα των δασών, η τρωτότητα υπολογίζεται μόνο για τα σημεία του κανάβου που ανήκουν σε δασικές εκτάσεις).

- Την **εκτίμηση της τομεακής τρωτότητας**, βάσει της οποίας προκύπτουν οι τομείς της ΠΚΜ που έχουν μεγαλύτερη τρωτότητα στις επερχόμενες αλλαγές του κλίματος και στους οποίους θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στη λήψη μέτρων και δράσεων (για παράδειγμα, ο τομέας των ποταμών (εξέταση ως προς τα πλημμυρικά φαινόμενα) έχει μέτρια ή ανώτερη τρωτότητα σε όλα τα εξεταζόμενα σενάρια και σε όλους τους χρονικούς ορίζοντες). Στην περίπτωση αυτή η τρωτότητα κάθε τομέα προκύπτει ως ο μέσος όρος των τιμών τρωτότητας των σημείων του κανάβου που αντιστοιχούν γεωγραφικά σε περιοχές που υπάρχει κάθε τομέας (για παράδειγμα η τομεακή τρωτότητα του πολιτισμού προκύπτει ως ο μέσος όρος της τρωτότητας των σημείων του κανάβου όπου βρίσκονται οι κρηυγμένοι αρχαιολογικοί χώροι και τα μνημεία της Περιφέρειας).

Ανάλυση τρωτότητας

Γεωργία

Από τη γεωγραφική ανάλυση της τρωτότητας του τομέα της **γεωργίας** προέκυψε ότι στο ενδιάμεσο σενάριο και σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα (έως το 2030), οι περισσότερες γεωργικές περιοχές της ΠΚΜ έχουν **μικρή τρωτότητα** στην κλιματική αλλαγή, με εξαίρεση τις γεωργικές εκτάσεις του Δήμου Κασσάνδρας και ορεινές γεωργικές εκτάσεις των Δήμων Κατερίνης, Βέροιας, Νάουσας, Παιονίας και Ηράκλειας που έχουν **αμελητέα τρωτότητα**. Στο δυσμενές σενάριο σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα, πάνω από τις μισές γεωργικές εκτάσεις της ΠΚΜ παρουσιάζουν **μέτρια τρωτότητα**. Μεγαλύτερες τιμές τρωτότητας εμφανίζονται σε γεωργικές εκτάσεις των Δήμων Ωραιοκάστρου, Παύλου Μελά, Πύδνας – Κολινδρού, Κορδελιού – Ευόσμου, Σιντικής, Σιθωνίας, Λαγκαδά, Ηράκλειας, Κασσάνδρας, Πυλαίας – Χορτιάτη, Κιλκίς, Δέλτα και Θερμαϊκού.

Σε μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα (έως το 2050), τόσο στο ενδιάμεσο όσο και στο δυσμενές σενάριο, σχεδόν το σύνολο των γεωργικών εκτάσεων της ΠΚΜ αναμένεται να εμφανίζει **μέτρια τρωτότητα**. Μεγαλύτερη τρωτότητα παρουσιάζεται σε γεωργικές εκτάσεις των Π.Ε. Πιερίας και Κιλκίς. Σε επίπεδο Δήμου, η μεγαλύτερη τρωτότητα αναμένεται σε γεωργικές εκτάσεις των Δήμων Κασσάνδρας, Σιθωνίας, Δίου – Ολύμπου, Κορδελιού – Ευόσμου, Παύλου Μελά, Ωραιοκάστρου, Δέλτα και Πύδνας – Κολινδρού.

Τέλος σε μακροπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα (έως το 2100), η κατάσταση αναμένεται ακόμα πιο δυσχερής καθώς εκτάσεις εμφανίζουν **μεγάλη και πολύ μεγάλη τρωτότητα** τόσο στο ενδιάμεσο όσο και στο δυσμενές σενάριο. Μεγαλύτερη τρωτότητα παρουσιάζεται σε γεωργικές εκτάσεις των Π.Ε. Πιερίας, Χαλκιδικής και Θεσσαλονίκης. Σε επίπεδο Δήμου, η μεγαλύτερη τρωτότητα αναμένεται σε γεωργικές εκτάσεις των Δήμων Θερμαϊκού, Σιθωνίας, Κασσάνδρας, Δέλτα, Κορδελιού – Ευόσμου,

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Νέας Προποντίδας και Παύλου Μελά. Οι παραπάνω εκτάσεις εμφανίζουν **πολύ μεγάλη τρωτότητα** σύμφωνα και με τα δυο σενάρια.

Δάση

Από τη γεωγραφική ανάλυση της τρωτότητας του τομέα των **δασών** προέκυψε ότι στο ενδιάμεσο σενάριο και σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα (έως το 2030), οι περισσότερες δασικές εκτάσεις της ΠΚΜ έχουν **μέτρια τρωτότητα** στην κλιματική αλλαγή, με εξαίρεση τμήματα δασικών εκτάσεων των Δήμων Αλμωπίας, Έδεσσας, Νάουσας, Βέροιας, Κατερίνης, Δίου – Ολύμπου, Σερρών, Κασσάνδρας και Σιθωνίας που έχουν **μικρή τρωτότητα**. Στο δυσμενές σενάριο σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα, το σύνολο των δασικών εκτάσεων της ΠΚΜ εμφανίζει **μέτρια ή μεγάλη τρωτότητα**. Οι δασικές εκτάσεις των Π.Ε. Θεσσαλονίκης, Κιλκίς και Χαλκιδικής εμφανίζουν την μεγαλύτερη τρωτότητα. Σε επίπεδο Δήμου, η μεγαλύτερη τρωτότητα αναμένεται σε δασικές εκτάσεις των Δήμων Θερμαϊκού, Δέλτα, Νεάπολης – Συκεών, Θεσσαλονίκης, Ωραιοκάστρου, Παύλου – Μελά, Χαλκηδόνος, Νέας Προποντίδας, Πυλαίας – Χορτιάτη, Αλεξάνδρειας, Θέρμης και Κιλκίς.

Σε μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα (έως το 2050), τόσο στο ενδιάμεσο όσο και στο δυσμενές σενάριο, το σύνολο των δασικών εκτάσεων της ΠΚΜ αναμένεται να εμφανίζει **μέτρια ή μεγάλη τρωτότητα**. Μεγαλύτερη τρωτότητα παρουσιάζεται σε δασικές εκτάσεις των Π.Ε. Θεσσαλονίκης, Κιλκίς, Πιερίας και Χαλκιδικής. Σε επίπεδο Δήμου, η μεγαλύτερη τρωτότητα αναμένεται σε δασικές εκτάσεις των Δήμων Δέλτα, Χαλκηδόνος, Ωραιοκάστρου, Θερμαϊκού, Νεάπολης – Συκεών, Παύλου Μελά, Θεσσαλονίκης, Αλεξάνδρειας, Πύδνας – Κολινδρού, Σιθωνίας, Πυλαίας – Χορτιάτη, Κασσάνδρας και Κιλκίς.

Τέλος σε μακροπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα (έως το 2100), η κατάσταση αναμένεται ακόμα πιο δυσχερής καθώς οι δασικές εκτάσεις εμφανίζουν **μεγάλη και πολύ μεγάλη τρωτότητα** τόσο στο ενδιάμεσο όσο και στο δυσμενές σενάριο. Μεγαλύτερη τρωτότητα παρουσιάζεται σε δασικές εκτάσεις των Π.Ε. Θεσσαλονίκης, Χαλκιδικής και Πιερίας. Σε επίπεδο Δήμου, η μεγαλύτερη τρωτότητα αναμένεται σε δασικές εκτάσεις των Δήμων Θερμαϊκού, Δέλτα, Νεάπολης – Συκεών, Θεσσαλονίκης, Παύλου Μελά, Ωραιοκάστρου, Νέας Προποντίδας, Θέρμης, Πυλαίας – Χορτιάτη, Σιθωνίας, Χαλκηδόνος, Αριστοτέλη και Πολυγύρου. Οι παραπάνω εκτάσεις εμφανίζουν **πολύ μεγάλη τρωτότητα** σύμφωνα και με τα δυο σενάρια.

Αναδασωτέες εκτάσεις

Όσον αφορά στη τρωτότητα του τομέα των **αναδασωτέων εκτάσεων**, από τη γεωγραφική ανάλυση προέκυψε ότι στο ενδιάμεσο σενάριο και σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα (έως το 2030), οι αναδασωτέες εκτάσεις του συνόλου της Π.Ε. Θεσσαλονίκης αλλά και των Δήμων Δίου – Ολύμπου, Σκύδρας, Κιλκίς, Αριστοτέλη και Βισαλτίας έχουν **μέτρια τρωτότητα** στην κλιματική αλλαγή. Οι υπόλοιπες αναδασωτέες εκτάσεις της ΠΚΜ εμφανίζουν **μικρή ή αμελητέα τρωτότητα**. Στο δυσμενές σενάριο σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα, το σύνολο των δασικών εκτάσεων της ΠΚΜ εμφανίζει **μέτρια ή μεγάλη τρωτότητα**. Η μεγαλύτερη τρωτότητα εμφανίζεται σε αναδασωτέες εκτάσεις των Π.Ε. Θεσσαλονίκης, Χαλκιδικής και Ημαθίας.

Σε μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα (έως το 2050), τόσο στο ενδιάμεσο όσο και στο δυσμενές σενάριο, το σύνολο των αναδασωτέων εκτάσεων της ΠΚΜ αναμένεται να εμφανίζει **μέτρια ή μεγάλη τρωτότητα**. Μεγαλύτερη τρωτότητα παρουσιάζεται σε αναδασωτέες εκτάσεις των Π.Ε. Θεσσαλονίκης, Χαλκιδικής και Κιλκίς. Σε επίπεδο Δήμου, η μεγαλύτερη τρωτότητα αναμένεται σε αναδασωτέες εκτάσεις των Δήμων Ωραιοκαστρου, Χαλκηδόνος, Παύλου Μελά, Νεάπολης – Συκεών, Θεσσαλονίκης, Αμφίπολης, Σιθωνίας, Κασσάνδρας και Πολυγύρου.

Τέλος σε μακροπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα (έως το 2100), η κατάσταση αναμένεται ακόμα πιο δυσχερής καθώς οι αναδασωτέες εκτάσεις της ΠΚΜ εμφανίζουν **μεγάλη και πολύ μεγάλη τρωτότητα** τόσο στο ενδιάμεσο όσο και στο δυσμενές σενάριο. Μεγαλύτερη τρωτότητα παρουσιάζεται σε αναδασωτέες εκτάσεις των Π.Ε. Χαλκιδικής και Θεσσαλονίκης. Σε επίπεδο Δήμου, η μεγαλύτερη τρωτότητα αναμένεται σε αναδασωτέες εκτάσεις των Δήμων Θεσσαλονίκης, Νεάπολης – Συκεών, Σιθωνίας, Παύλου Μελά, Κασσάνδρας, Αριστοτέλη, Πολυγύρου, Αμφίπολης και Πυλαίας – Χορτιάτη. Οι παραπάνω εκτάσεις εμφανίζουν **πολύ μεγάλη τρωτότητα** σύμφωνα και με τα δυο σενάρια.

Βιοποικιλότητα – Οικοσυστήματα

Από τη γεωγραφική ανάλυση της τρωτότητας του τομέα της **βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων** προέκυψε ότι στο ενδιάμεσο σενάριο και σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα (έως το 2030), οι περισσότερες προστατευόμενες εκτάσεις της ΠΚΜ έχουν **χαμηλή ή αμελητέα τρωτότητα** στην κλιματική αλλαγή. Στο δυσμενές όμως σενάριο σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα, μεγάλο μέρος των προστατευόμενων περιοχών της ΠΚΜ εμφανίζει **μέτρια τρωτότητα**. Σε αυτές συμπεριλαμβάνονται μεγάλα τμήματα ή / και το σύνολο των εξεταζόμενων προστατευόμενων περιοχών στις Π.Ε. Χαλκιδικής, Σερρών, Θεσσαλονίκης και Κιλκίς.

Σε μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα (έως το 2050), τόσο στο ενδιάμεσο όσο και στο δυσμενές σενάριο, το σύνολο των προστατευόμενων περιοχών της ΠΚΜ αναμένεται να εμφανίζει **μέτρια τρωτότητα**. Μεγαλύτερη τρωτότητα παρουσιάζουν οι προστατευόμενες περιοχές που ανήκουν χωρικά στους Δήμους Δέλτα, Ωραιοκάστρου, Σιθωνίας, Παύλου Μελά, Χαλκηδόνος, Αλεξάνδρειας, Νεάπολης – Συκεών, Πύδνας – Κολινδρού, Θεσσαλονίκης, Θερμαϊκού, Κιλκίς, Δίου – Ολύμπου και Κασσάνδρας.

Τέλος σε μακροπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα (έως το 2100), η κατάσταση αναμένεται ακόμα πιο δυσχερής καθώς προστατευόμενες περιοχές της ΠΚΜ εμφανίζουν **μεγάλη και πολύ μεγάλη τρωτότητα** τόσο στο ενδιάμεσο όσο και στο δυσμενές σενάριο. Μεγαλύτερη τρωτότητα παρουσιάζεται σε προστατευόμενες περιοχές που ανήκουν χωρικά στις Π.Ε. Χαλκιδικής, Θεσσαλονίκης και Πιερίας. Σε επίπεδο Δήμου, η μεγαλύτερη τρωτότητα αναμένεται για τις προστατευόμενες περιοχές που ανήκουν χωρικά στους Δήμους Θερμαϊκού, Δέλτα, Σιθωνίας, Κασσάνδρας, Θεσσαλονίκης, Νεάπολης – Συκεών, Νέας Προποντίδας, Παύλου Μελά, Αριστοτέλη, Πυλαίας – Χορτιάτη και Θέρμης. Οι προστατευόμενες εκτάσεις που βρίσκονται χωρικά εντός των ορίων των Δήμων Θερμαϊκού, Δέλτα, Σιθωνίας, Κασσάνδρας, Θεσσαλονίκης και Νεάπολης - Συκεών εμφανίζουν **πολύ μεγάλη τρωτότητα** σύμφωνα και με τα δυο σενάρια.

Αλιεία

Ο τομέας της **αλιείας** παρουσιάζει μακροπρόθεσμα (μετά το 2080) μεγάλη τρωτότητα στην κλιματική αλλαγή, και στα δυο εξεταζόμενα σενάρια. Ειδικά στο δυσμενές σενάριο, μεσοπρόθεσμα (μετά το 2030) έχει **μέτρια τρωτότητα**.

Σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα παρουσιάζει **αμελητέα και μικρή τρωτότητα** σε ενδιάμεσο και δυσμενές σενάριο αντίστοιχα.

Υδατοκαλλιέργειες

Ο τομέας των **υδατοκαλλιεργειών** παρουσιάζει μακροπρόθεσμα (μετά το 2080) μεγάλη τρωτότητα στην κλιματική αλλαγή, και στα δυο εξεταζόμενα σενάρια. Ειδικά στο δυσμενές σενάριο, μεσοπρόθεσμα (μετά το 2030) έχει **μέτρια τρωτότητα**.

Σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα παρουσιάζει **μικρή τρωτότητα** και στα δυο εξεταζόμενα σενάρια.

Υδατικοί πόροι (αποθέματα)

Από τη γεωγραφική ανάλυση της τρωτότητας του τομέα των **υδατικών πόρων (ως προς τα αποθέματά τους)** προέκυψε ότι στο ενδιάμεσο σενάριο και σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα (έως το 2030), το σύνολο των Υδατικών Συστημάτων εντός της ΠΚΜ παρουσιάζουν **μέτρια ή μεγάλη τρωτότητα** στην κλιματική αλλαγή. Μεγαλύτερη τρωτότητα θα έχουν τα ΥΣ που βρίσκονται γεωγραφικά εντός των Π.Ε. Θεσσαλονίκης και Χαλκιδικής. Στο δυσμενές σενάριο σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα, αυξάνεται ο αριθμός των ΥΣ που εμφανίζουν **μεγάλη τρωτότητα**. Όλες οι Π.Ε. εμφανίζουν **μεγάλη τρωτότητα** οριζόντια, με τις μεγαλύτερες τιμές να παρουσιάζονται στις Π.Ε. Θεσσαλονίκης, Πιερίας και Κιλκίς. Σε επίπεδο Δήμου, οι μεγαλύτερες τιμές τρωτότητας ως προς τα αποθέματα υδατικών πόρων παρουσιάζονται στους Δήμους Αμπελοκήπων – Μενεμένης, Κορδελιού – Ευόσμου, Ωραιοκάστρου, Παύλου Μελά, Θεσσαλονίκης, Δέλτα, Νεάπολης – Συκεών, Καλαμαριάς, Πυλαίας – Χορτιάτη, Πύδνας – Κολινδρού, Θέρμης, Θερμαϊκού, Κιλκίς, Χαλκηδόνας και Νέας Ζίχνης.

Σε μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα (έως το 2050), τόσο στο ενδιάμεσο όσο και στο δυσμενές σενάριο, το σύνολο των Υδατικών Συστημάτων εντός της ΠΚΜ παρουσιάζουν **μεγάλη ή πολύ μεγάλη τρωτότητα** στην κλιματική αλλαγή. Μεγαλύτερη τρωτότητα θα έχουν τα ΥΣ που βρίσκονται γεωγραφικά εντός των Π.Ε. Κιλκίς, Θεσσαλονίκης και Πιερίας. Τα ΥΣ στο σύνολο των Δήμων της ΠΚΜ εμφανίζουν **μεγάλη τρωτότητα** και στα δυο εξεταζόμενα σενάρια. **Πολύ μεγάλη τρωτότητα** ως προς τα αποθέματα υδατικών πόρων εμφανίζεται στους Δήμους Αμπελοκήπων – Μενεμένης, Κορδελιού – Ευόσμου, Θεσσαλονίκης, Ωραιοκάστρου, Παύλου Μελά, Νεάπολης – Συκεών, Καλαμαριάς, Δέλτα, Πυλαίας – Χορτιάτη, Χαλκηδόνας, Θέρμης, Θερμαϊκού και Πύδνας – Κολινδρού και στα δυο εξεταζόμενα σενάρια.

Τέλος σε μακροπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα (έως το 2100), η κατάσταση αναμένεται ακόμα πιο δυσχερής καθώς τα ΥΣ της Περιφέρειας θα αντιμετωπίσουν οριζόντια **πολύ μεγάλη τρωτότητα** στο ενδιάμεσο και το δυσμενές σενάριο. Μεγαλύτερη τρωτότητα θα έχουν τα ΥΣ που βρίσκονται γεωγραφικά εντός των Π.Ε. Χαλκιδικής, Θεσσαλονίκης και Πιερίας. Τα ΥΣ στο σύνολο των Δήμων της ΠΚΜ εμφανίζουν **πολύ μεγάλη τρωτότητα** στα δυο εξεταζόμενα σενάρια. Οι μεγαλύτερες τιμές

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

τρωτότητας ως προς τα αποθέματα υδατικών πόρων εμφανίζεται στους Δήμους Αμπελοκήπων – Μενεμένης, Κορδελίου – Ευόσμου, Θεσσαλονίκης, Δέλτα, Θερμαϊκού, Καλαμαριάς, Νεάπολης – Συκεών, Παύλου Μελά, Θέρμης, Ωραιοκάστρου, Πυλαίας – Χορτιάτη, Πύδνας – Κολινδρού, Νέας Προποντίδας, Χαλκηδόνας, Κατερίνης, Δίου – Ολύμπου, Αριστοτέλη, Πολυγύρου, Σιθωνίας, Αλεξάνδρειας και Κασσάνδρας.

Ποτάμια (πλημμυρικά φαινόμενα)

Από τη γεωγραφική ανάλυση της τρωτότητας των **ποταμών (ως προς τα πλημμυρικά φαινόμενα)** προέκυψε ότι στο ενδιάμεσο σενάριο και σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα (έως το 2030), το μεγαλύτερο μέρος των εξεταζόμενων θέσεων παρουσιάζει **μέτρια τρωτότητα** στην κλιματική αλλαγή. Οι υπόλοιπες εξεταζόμενες θέσεις παρουσιάζουν **μικρή τρωτότητα**. Οι Π.Ε. Θεσσαλονίκης, Σερρών και Κιλκίς εμφανίζουν τις μεγαλύτερες τιμές τρωτότητας (**μέτρια τρωτότητα οριζόντια**) ως προς τα πλημμυρικά φαινόμενα. Σε επίπεδο Δήμου, μέτρια τρωτότητα στα πλημμυρικά φαινόμενα, εμφανίζουν οι Δήμοι Νέας Ζίχνης, Λαγκαδά, Εμμανουήλ Παππά, Αμφίπολης, Πύδνας – Κολινδρού, Βισαλτίας, Βόλβης, Ωραιοκάστρου, Πυλαίας – Χορτιάτη, Χαλκηδόνας, Δέλτα, Σερρών, Κορδελίου – Ευόσμου, Αλεξάνδρειας, Καλαμαριάς, Κιλκίς, Νεάπολης – Συκεών, Παύλου Μελά, Θεσσαλονίκης, Αμπελοκήπων – Μενεμένης και Πέλλας. Στο δυσμενές σενάριο σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα, το σύνολο της ΠΚΜ εμφανίζει **μέτρια τρωτότητα** ως προς τα πλημμυρικά φαινόμενα. Οι μεγαλύτερες τιμές τρωτότητας ως προς τα πλημμυρικά φαινόμενα παρουσιάζονται στους Δήμους Αμπελοκήπων – Μενεμένης, Πύδνας – Κολινδρού, Κορδελίου – Ευόσμου, Θεσσαλονίκης, Παύλου Μελά, Νεάπολης – Συκεών, Δέλτα, Καλαμαριάς, Ωραιοκάστρου, Πυλαίας – Χορτιάτη, Θέρμης, Νέας – Προποντίδας, Θερμαϊκού, Αλεξάνδρειας, Σιθωνίας, Λαγκαδά, Πολυγύρου και Χαλκηδόνας.

Σε μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα (έως το 2050), τόσο στο ενδιάμεσο όσο και στο δυσμενές σενάριο, η Περιφέρεια παρουσιάζει **μέτρια και μεγάλη τρωτότητα** στην κλιματική αλλαγή ως προς τα πλημμυρικά φαινόμενα. Οι Π.Ε. Θεσσαλονίκης και Κιλκίς εμφανίζουν τις μεγαλύτερες τιμές τρωτότητας. Σε επίπεδο Δήμου, **μεγάλη τρωτότητα σε ένα τουλάχιστον από τα σενάρια** ως προς τα πλημμυρικά φαινόμενα, εμφανίζεται στις εξεταζόμενες θέσεις που ανήκουν στους Δήμους Σιθωνίας, Κορδελίου – Ευόσμου, Αμπελοκήπων – Μενεμένης, Νεάπολης – Συκεών, Δέλτα, Παύλου Μελά, Θεσσαλονίκης, Χαλκηδόνας, Ωραιοκάστρου, Πύδνας – Κολινδρού, Καλαμαριάς και Κιλκίς. Οι υπόλοιποι Δήμοι παρουσιάζουν **μέτρια τρωτότητα**.

Τέλος σε μακροπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα (έως το 2100), η κατάσταση αναμένεται ακόμα πιο δυσχερής καθώς η Περιφέρεια θα αντιμετωπίσει οριζόντια **μεγάλη και πολύ μεγάλη τρωτότητα** ως προς τα πλημμυρικά φαινόμενα στο ενδιάμεσο και στο δυσμενές σενάριο αντίστοιχα. Οι Π.Ε. Χαλκιδικής, Πιερίας και Θεσσαλονίκης εμφανίζουν οριζόντια **πολύ μεγάλη τρωτότητα και στα δυο εξεταζόμενα σενάρια**. Στο δυσμενές σενάριο το σύνολο των Π.Ε. εμφανίζει **πολύ μεγάλη τρωτότητα** ως προς τα πλημμυρικά φαινόμενα. Οι Δήμοι Καλαμαριάς, Θεσσαλονίκης, Σιθωνίας, Αμπελοκήπων – Μενεμένης, Νεάπολης – Συκεών, Θερμαϊκού, Νέας Προποντίδας, Δέλτα, Κορδελίου – Ευόσμου, Παύλου Μελά, Πύδνας – Κολινδρού, Κασσάνδρας, Θέρμης, Πολυγύρου, Δίου – Ολύμπου, Κατερίνης και Χαλκηδόνας, εμφανίζουν **πολύ μεγάλη τρωτότητα** ως προς τα πλημμυρικά φαινόμενα και στα δυο εξεταζόμενα σενάρια. Οι υπόλοιποι Δήμοι εμφανίζουν **μεγάλη τρωτότητα** στο ενδιάμεσο σενάριο και **πολύ μεγάλη τρωτότητα** στο δυσμενές σενάριο.

Παράκτιες χρήσεις

Από τη γεωγραφική ανάλυση της τρωτότητας των **παράκτιων χρήσεων** προέκυψε ότι στο ενδιάμεσο σενάριο και σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα (έως το 2030), η συντριπτική πλειονότητα των εξεταζόμενων θέσεων εμφανίζει **χαμηλή τρωτότητα** στην κλιματική αλλαγή. Εξαιρεση αποτελούν παράκτιες χρήσεις του Δήμου Αριστοτέλη που εμφανίζουν **μέτρια τρωτότητα**. Στο δυσμενές όμως σενάριο σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα, το σύνολο των παράκτιων χρήσεων της ΠΚΜ εμφανίζει **μέτρια τρωτότητα**. Μεγαλύτερη τρωτότητα παρουσιάζεται στις παράκτιες χρήσεις των Π.Ε. Πιερίας, Χαλκιδικής και Θεσσαλονίκης.

Σε μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα (έως το 2050), τόσο στο ενδιάμεσο όσο και στο δυσμενές σενάριο, το σύνολο των παράκτιων χρήσεων της ΠΚΜ αναμένεται να εμφανίζει **μέτρια ή μεγάλη τρωτότητα**. Μεγαλύτερη τρωτότητα παρουσιάζουν οι παράκτιες χρήσεις των Π.Ε. Πιερίας και Θεσσαλονίκης και ειδικότερα οι παράκτιες χρήσεις των Δήμων Δίου – Ολύμπου, Αμπελοκήπων – Μενεμένης, Κατερίνης, Θεσσαλονίκης, Καλαμαριάς, Θερμαϊκού, Πύδνας – Κολινδρού, Δέλτα και Θέρμης. Οι παράκτιες χρήσεις των παραπάνω Δήμων εμφανίζουν **μεγάλη τρωτότητα** σε ένα τουλάχιστον από τα εξεταζόμενα σενάρια.

Τέλος σε μακροπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα (έως το 2100), η κατάσταση αναμένεται ακόμα πιο δυσχερής καθώς το σύνολο των παράκτιων χρήσεων της ΠΚΜ εμφανίζει **μεγάλη και πολύ μεγάλη τρωτότητα** τόσο στο ενδιάμεσο όσο και στο δυσμενές σενάριο. Μεγαλύτερη τρωτότητα παρουσιάζεται σε παράκτιες χρήσεις των Π.Ε. Πιερίας, Θεσσαλονίκης και Ημαθίας. Σε επίπεδο Δήμου, η μεγαλύτερη τρωτότητα αναμένεται για τις παράκτιες χρήσεις των Δήμων Καλαμαριάς, Θεσσαλονίκης, Δέλτα, Αμπελοκήπων – Μενεμένης, Θερμαϊκού, Δίου – Ολύμπου, Κατερίνης, Πύδνας – Κολινδρού, Θέρμης και Αριστοτέλη.

Τουρισμός (Χιονοδρομικά κέντρα)

Από την ανάλυση προέκυψε ότι ο τομέας του **χιονοδρομικού τουρισμού** παρουσιάζει μακροπρόθεσμα (μετά το 2080) μεγάλη και πολύ μεγάλη τρωτότητα στην κλιματική αλλαγή, στο ενδιάμεσο και το δυσμενές σενάριο αντίστοιχα. **Μεγάλη τρωτότητα** παρουσιάζεται και στα δυο εξεταζόμενα σενάρια, ήδη από τον μεσοπρόθεσμο ορίζοντα (μετά το 2030).

Σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα παρουσιάζει **μέτρια τρωτότητα** και στα δυο εξεταζόμενα σενάρια.

Τουρισμός (Θερινός τουρισμός)

Από τη γεωγραφική ανάλυση της τρωτότητας του **θερινού τουρισμού** προέκυψε ότι στο ενδιάμεσο σενάριο και σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα (έως το 2030), μεγάλο μέρος των περιοχών με χρήσεις θερινού τουρισμού εμφανίζουν **μέτρια τρωτότητα** στην κλιματική αλλαγή. Σε αυτές περιλαμβάνεται το μεγαλύτερο μέρος των παράκτιων τουριστικών χρήσεων της Π.Ε. Χαλκιδικής. Οι υπόλοιπες περιοχές έχουν **χαμηλή τρωτότητα** στην κλιματική αλλαγή. Στο δυσμενές όμως σενάριο σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα, το σύνολο των περιοχών με χρήσεις θερινού τουρισμού της ΠΚΜ εμφανίζει **μέτρια τρωτότητα**. Η μεγαλύτερη τρωτότητα εμφανίζεται στην Π.Ε. Χαλκιδικής. Σε

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

επίπεδο Δήμου, μεγαλύτερη τρωτότητα παρουσιάζουν οι Δήμοι Σιθωνίας, Αριστοτέλη, Κασσάνδρας, Θεσσαλονίκης και Καλαμαριάς.

Σε μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα (έως το 2050), σε ενδιάμεσο και δυσμενές σενάριο, οι περιοχές με χρήσεις θερινού τουρισμού της ΠΚΜ αναμένεται να εμφανίσουν **μέτρια και μεγάλη τρωτότητα**. Μεγαλύτερη τρωτότητα αναμένεται να παρουσιάσουν χρήσεις θερινού τουρισμού στις Π.Ε. Χαλκιδικής, Πιερίας και Θεσσαλονίκης. Σε επίπεδο Δήμου, μεγαλύτερη τρωτότητα παρουσιάζουν οι Δήμοι Σιθωνίας, Κασσάνδρας, Κατερίνης, Δίου – Ολύμπου, Νέας Προποντίδας, Θεσσαλονίκης και Καλαμαριάς. Μάλιστα οι παραπάνω Δήμοι εμφανίζουν **μεγάλη τρωτότητα** σύμφωνα και με τα δύο σενάρια.

Τέλος σε μακροπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα (έως το 2100), η κατάσταση αναμένεται ακόμα πιο δυσχερής καθώς το σύνολο των περιοχών της ΠΚΜ με χρήσεις θερινού τουρισμού, εμφανίζουν **πολύ μεγάλη τρωτότητα** τόσο στο ενδιάμεσο όσο και στο δυσμενές σενάριο. Μεγαλύτερη τρωτότητα παρουσιάζεται σε χρήσεις θερινού τουρισμού στις Π.Ε. Χαλκιδικής, Πιερίας και Θεσσαλονίκης. Σε επίπεδο Δήμου, μεγαλύτερη τρωτότητα παρουσιάζουν οι Δήμοι Καλαμαριάς, Θεσσαλονίκης, Κατερίνης, Νέας Προποντίδας, Πολυγύρου, Κασσάνδρας και Σιθωνίας. Αξίζει να σημειωθεί ότι το σύνολο των περιοχών με χρήσεις θερινού τουρισμού που εξετάστηκαν στο πλαίσιο του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ εμφανίζουν **πολύ μεγάλη τρωτότητα** σύμφωνα και με τα δύο σενάρια.

Ζήτηση ενέργειας (για ψύξη)

Από τη γεωγραφική ανάλυση της τρωτότητας του τομέα της **ζήτησης ενέργειας (για ψύξη)** προέκυψε ότι στο ενδιάμεσο σενάριο και σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα (έως το 2030), το μεγαλύτερο μέρος των εξεταζόμενων θέσεων παρουσιάζει **μικρή ή αμελητέα τρωτότητα**. Εξαιρέση αποτελούν θέσεις στους Δήμους Δέλτα, Κορδελίου – Ευόσμου, Αμπελοκήπων – Μενεμένης, Χαλκηδόνας, Ωραιοκάστρου, Παύλου Μελά, Θεσσαλονίκης, Αλεξάνδρειας, Καλαμαριάς και Νεάπολης – Συκεών που εμφανίζουν **μέτρια τρωτότητα** στην κλιματική αλλαγή. Στο δυσμενές σενάριο σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα, αυξάνεται ο αριθμός των χρήσεων που εμφανίζει **μέτρια τρωτότητα**. Σε αυτές περιλαμβάνονται θέσεις των Δήμων Ωραιοκάστρου, Χαλκηδόνας, Δέλτα, Κορδελίου – Ευόσμου, Κιλκίς, Αμπελοκήπων – Μενεμένης, Παύλου Μελά, Σκύδρας, Νεάπολης – Συκεών, Αλεξάνδρειας, Θεσσαλονίκης, Καλαμαριάς, Πέλλας, Πυλαίας – Χορτιάτη και Σερρών. Οι υπόλοιπες εξεταζόμενες θέσεις στην ΠΚΜ έχουν **μικρή τρωτότητα**.

Σε μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα (έως το 2050), τόσο στο ενδιάμεσο όσο και στο δυσμενές σενάριο, η Περιφέρεια παρουσιάζει οριζόντια **μέτρια τρωτότητα** στην κλιματική αλλαγή ως προς την ζήτηση ενέργειας (για ψύξη). Η τρωτότητα για την ζήτηση ενέργειας κυμαίνεται από μικρή (σε ορεινές περιοχές) έως πολύ μεγάλη σε αστικά κέντρα και περιοχές με ενεργοβόρες δραστηριότητες. Οι Π.Ε. Κιλκίς, Θεσσαλονίκης, Σερρών και Ημαθίας παρουσιάζουν την μεγαλύτερη τρωτότητα. Σε επίπεδο Δήμου, η μεγαλύτερη τρωτότητα ως προς την ζήτηση ενέργειας (για ψύξη) εμφανίζεται σε εξεταζόμενες θέσεις που ανήκουν στους Δήμους Κορδελίου – Ευόσμου, Ωραιοκάστρου, Αμπελοκήπων – Μενεμένης, Παύλου Μελά, Νεάπολης – Συκεών, Θεσσαλονίκης, Δέλτα, Καλαμαριάς, Σκύδρας, Κιλκίς, Χαλκηδόνας, Πυλαίας – Χορτιάτη, Αλεξάνδρειας, Εμμανουήλ Παππά

και Πέλλας. Για τους παραπάνω Δήμους, εμφανίζεται **μεγάλη τρωτότητα** σύμφωνα και με τα δυο σενάρια.

Τέλος σε μακροπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα (έως το 2100), η κατάσταση αναμένεται ακόμα πιο δυσχερής καθώς η Περιφέρεια θα αντιμετωπίσει οριζόντια **μεγάλη και πολύ μεγάλη τρωτότητα** στο ενδιάμεσο και στο δυσμενές σενάριο αντίστοιχα. Οι Π.Ε. Κιλκίς, Θεσσαλονίκης, Σερρών και Ημαθίας παρουσιάζουν την μεγαλύτερη τρωτότητα. Ειδικά η Π.Ε. Κιλκίς θα εμφανίσει **πολύ μεγάλη τρωτότητα** και στα δυο εξεταζόμενα σενάρια. Σε επίπεδο Δήμου, η μεγαλύτερη τρωτότητα ως προς την ζήτηση ενέργειας (για ψύξη) αναμένεται στους Δήμους Παύλου Μελά, Κορδελιού – Ευόσμου, Ωραιοκαστρου, Νεάπολης – Συκεών, Αμπελοκήπων – Μενεμένης, Θεσσαλονίκης, Καλαμαριάς, Δέλτα, Σκύδρας, Πυλαίας – Χορτιάτη, Κιλκίς, Χαλκηδόνας, Εμμανουήλ Παππά, Βέροιας, Πύδνας – Κολινδρού, Σερρών, Θέρμης, Αλεξάνδρειας, Πολυγύρου και Πέλλας. Οι παραπάνω Δήμοι, εμφανίζουν **πολύ μεγάλη τρωτότητα** σύμφωνα και με τα δυο σενάρια.

Υποδομές Ενέργειας

Ως προς τις υποδομές ενέργειας που εξετάστηκαν, από τη γεωγραφική ανάλυση της τρωτότητας του τομέα προέκυψε ότι στο ενδιάμεσο σενάριο και σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα (έως το 2030), οι υποδομές των Π.Ε. Θεσσαλονίκης, Πιερίας, Χαλκιδικής και Ημαθίας παρουσιάζουν **μέτρια τρωτότητα**. Οι υπόλοιπες υποδομές ενέργειας εμφανίζουν **μικρή τρωτότητα**. Στο δυσμενές σενάριο σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα, αυξάνεται ο αριθμός των υποδομών που εμφανίζουν **μέτρια τρωτότητα**, σχεδόν το σύνολο των ενεργειακών υποδομών της ΠΚΜ εμφανίζει **μέτρια τρωτότητα**. Οι Π.Ε. Χαλκιδικής, Θεσσαλονίκης και Πιερίας εμφανίζουν μεγαλύτερες τιμές τρωτότητας. Σε αυτές περιλαμβάνονται υποδομές ενέργειας που γεωγραφικά βρίσκονται εντός των ορίων των Δήμων Σιθωνίας, Δέλτα, Θερμαϊκού, Πύδνας – Κολινδρού, Νέας Προποντίδας, Θέρμης, Κασσάνδρας, Παύλου Μελά, Πυλαίας – Χορτιάτη, Ωραιοκαστρου, Κατερίνης, Αλεξάνδρειας, Πολυγύρου, Χαλκηδόνας, Δίου – Ολύμπου, Πέλλας και Λαγκαδά.

Σε μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα (έως το 2050), τόσο στο ενδιάμεσο όσο και στο δυσμενές σενάριο, οι υποδομές ενέργειας της Περιφέρειας παρουσιάζουν οριζόντια **μέτρια τρωτότητα** στην κλιματική αλλαγή. Η τρωτότητα των υποδομών ενέργειας κυμαίνεται από **μέτρια έως πολύ μεγάλη**. Οι υποδομές των Π.Ε. Χαλκιδικής, Πιερίας, Θεσσαλονίκης και Κιλκίς παρουσιάζουν την μεγαλύτερη τρωτότητα (**μεγάλη τρωτότητα σε ένα τουλάχιστον εκ των εξεταζόμενων σεναρίων**). Σε επίπεδο Δήμου, η μεγαλύτερη τρωτότητα στις υποδομές ενέργειας εμφανίζεται σε εξεταζόμενες θέσεις που γεωγραφικά βρίσκονται εντός των ορίων των Δήμων Σιθωνίας, Δίου – Ολύμπου, Κασσάνδρας, Δέλτα, Θερμαϊκού, Παύλου Μελά, Νέας Προποντίδας, Κατερίνης, Πύδνας – Κολινδρού, Θέρμης, Πολυγύρου και Πυλαίας – Χορτιάτη. Στους παραπάνω Δήμους, εμφανίζεται **μεγάλη τρωτότητα** σύμφωνα και με τα δυο σενάρια.

Τέλος σε μακροπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα (έως το 2100), η κατάσταση αναμένεται ακόμα πιο δυσχερής καθώς οι υποδομές ενέργειας της Περιφέρειας θα αντιμετωπίσουν οριζόντια **μεγάλη και πολύ μεγάλη τρωτότητα** στο ενδιάμεσο και στο δυσμενές σενάριο αντίστοιχα. Οι Π.Ε. Χαλκιδικής, Πιερίας, Θεσσαλονίκης και Κιλκίς παρουσιάζουν την μεγαλύτερη τρωτότητα (**πολύ μεγάλη τρωτότητα και στα δυο εξεταζόμενα σενάρια**). Σε επίπεδο Δήμου, η μεγαλύτερη τρωτότητα στις υποδομές ενέργειας εμφανίζεται σε εξεταζόμενες θέσεις που γεωγραφικά βρίσκονται εντός των

ορίων των Δήμων Δέλτα, Σιθωνίας, Θερμαϊκού, Κασσάνδρας, Νέας Προποντίδας, Παύλου Μελά, Δίου – Ολύμπου, Πολυγύρου, Πυλαίας – Χορτιάτη, Κατερίνης, Πύδνας – Κολινδρού, Θέρμης, Πέλλας, Αλεξάνδρειας και Χαλκηδόνας. Οι παραπάνω Δήμοι, εμφανίζουν **πολύ μεγάλη τρωτότητα** σύμφωνα και με τα δυο σενάρια.

Υποδομές μεταφορών (επίγειες μεταφορές)

Από τη γεωγραφική ανάλυση της τρωτότητας του τομέα των **επίγειων μεταφορών (οδικές και σιδηροδρομικές υποδομές)** προέκυψε ότι στο ενδιάμεσο σενάριο και σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα (έως το 2030), η συντριπτική πλειονότητα των εξεταζόμενων μεταφορικών υποδομών εμφανίζουν **χαμηλή τρωτότητα** στην κλιματική αλλαγή. Στο δυσμενές όμως σενάριο σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα, μεγάλο μέρος αυτών των υποδομών εμφανίζει **μέτρια τρωτότητα**. Σε αυτές συμπεριλαμβάνονται οδικά ή / και σιδηροδρομικά τμήματα των Π.Ε. Χαλκιδικής, Θεσσαλονίκης, Πιερίας και Κιλκίς. Σε επίπεδο Δήμου, η μεγαλύτερη τρωτότητα εμφανίζεται σε τμήματα που ανήκουν στους Δήμους Δέλτα, Αμπελοκήπων – Μενεμένης, Πύδνας – Κολινδρού, Κορδελιού – Ευόσμου, Χαλκηδόνας, Παύλου Μελά, Ωραιοκάστρου, Θεσσαλονίκης και Νεάπολης – Συκεών.

Σε μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα (έως το 2050), τόσο στο ενδιάμεσο όσο και στο δυσμενές σενάριο, το σύνολο των επίγειων μεταφορικών υποδομών της ΠΚΜ αναμένεται να εμφανίζει **μέτρια τρωτότητα**. Μεγαλύτερη τρωτότητα παρουσιάζουν οδικά ή / και σιδηροδρομικά τμήματα των Π.Ε. Κιλκίς, Θεσσαλονίκης και Χαλκιδικής. Σε επίπεδο Δήμου, η μεγαλύτερη τρωτότητα εμφανίζεται σε τμήματα που ανήκουν στους Δήμους Χαλκηδόνας, Δέλτα, Κορδελιού – Ευόσμου, Αμπελοκήπων – Μενεμένης, Αλεξάνδρειας, Ωραιοκάστρου, Παύλου Μελά, Πύδνας – Κολινδρού, Θεσσαλονίκης, Σιθωνίας και Κασσάνδρας.

Τέλος σε μακροπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα (έως το 2100), η κατάσταση αναμένεται ακόμα πιο δυσχερής καθώς οι οδικές και σιδηροδρομικές υποδομές της ΠΚΜ εμφανίζουν **μεγάλη και πολύ μεγάλη τρωτότητα** τόσο στο ενδιάμεσο όσο και στο δυσμενές σενάριο. Μεγαλύτερη τρωτότητα παρουσιάζεται σε οδικά ή / και σιδηροδρομικά τμήματα των Π.Ε. Χαλκιδικής, Θεσσαλονίκης και Πιερίας. Σε επίπεδο Δήμου, η μεγαλύτερη τρωτότητα αναμένεται για τμήματα που ανήκουν στους Δήμους Καλαμαριάς, Αμπελοκήπων – Μενεμένης, Δέλτα, Θεσσαλονίκης, Νεάπολης – Συκεών, Κορδελιού – Ευόσμου, Παύλου Μελά, Κασσάνδρας, Θερμαϊκού, Σιθωνίας, Πύδνας – Κολινδρού, Πυλαίας – Χορτιάτη, Νέας Προποντίδας και Θέρμης. Το δίκτυο μεταφορικών υποδομών των παραπάνω Δήμων εμφανίζει μάλιστα **πολύ μεγάλη τρωτότητα** σύμφωνα και με τα δυο σενάρια.

Υποδομές μεταφορών (λιμενικές υποδομές)

Ο τομέας των **λιμενικών υποδομών** παρουσιάζει μακροπρόθεσμο (μετά το 2080) πολύ μεγάλη τρωτότητα στην κλιματική αλλαγή, και στα δυο εξεταζόμενα σενάρια. Μεσοπρόθεσμο (μετά το 2030) εμφανίζει **μέτρια τρωτότητα** και στα δυο εξεταζόμενα σενάρια. Σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα (έως το 2030) παρουσιάζει **μικρή και μέτρια τρωτότητα** στο ενδιάμεσο και το δυσμενές σενάριο αντίστοιχα. Μεγαλύτερη τρωτότητα θα αντιμετωπίσουν (σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα) οι λιμενικές υποδομές των Π.Ε. Χαλκιδικής, Θεσσαλονίκης και Πιερίας.

Υποδομές μεταφορών (αερολιμενικών υποδομών)

Ο τομέας των **αερολιμενικών υποδομών** (εξετάζεται μόνο ο Διεθνής Κρατικός Αερολιμένας Θεσσαλονίκης «Μακεδονία») παρουσιάζει μακροπρόθεσμα (μετά το 2080) πολύ μεγάλη τρωτότητα στην κλιματική αλλαγή, και στα δυο εξεταζόμενα σενάρια. Μεσοπρόθεσμα (μετά το 2030) εμφανίζει μέτρια τρωτότητα και στα δυο εξεταζόμενα σενάρια. Σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα (έως το 2030) παρουσιάζει **μικρή τρωτότητα** και στα δυο εξεταζόμενα σενάρια.

Υγεία

Από τη γεωγραφική ανάλυση της τρωτότητας του τομέα της **υγείας** προέκυψε ότι στο ενδιάμεσο σενάριο και σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα (έως το 2030), μεγάλο μέρος της Περιφέρειας εμφανίζει **μέτρια τρωτότητα** στην κλιματική αλλαγή. Οι υπόλοιπες περιοχές της ΠΚΜ εμφανίζουν **μικρή τρωτότητα**. Οι Π.Ε. Θεσσαλονίκης, Χαλκιδικής, Κιλκίς και Πιερίας θα έχουν την μεγαλύτερη τρωτότητα. Οι Δήμοι Αμπελοκήπων – Μενεμένης, Καλαμαριάς, Κορδελιού – Ευόσμου, Θεσσαλονίκης, Κασσάνδρας, Παύλου Μελά, Νεάπολης – Συκεών, Ωραιοκαστρου, Θερμαϊκού, Νέας Προποντίδας, Δέλτα, Θέρμης, Πυλαίας – Χορτιάτη και Χαλκηδόνας παρουσιάζουν την μεγαλύτερη τρωτότητα. Στο δυσμενές όμως σενάριο σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα, το σύνολο της ΠΚΜ εμφανίζει **μέτρια ή μεγάλη τρωτότητα**. **Μεγάλη τρωτότητα** εμφανίζεται κατά κύριο λόγο περιοχές των Π.Ε. Θεσσαλονίκης, Κιλκίς και Σερρών. Σε επίπεδο Δήμου, μεγάλη τρωτότητα εμφανίζεται στους Δήμους Ωραιοκαστρου, Παύλου Μελά, Κορδελιού – Ευόσμου, Πυλαίας – Χορτιάτη, Νεάπολης – Συκεών, Κιλκίς, Αμπελοκήπων – Μενεμένης, Λαγκαδά, Θεσσαλονίκης, Θέρμης, Σκύδρας, Σερρών, Εμμανουήλ Παππά, Καλαμαριάς, Χαλκηδόνας, Νέας Προποντίδας και Θερμαϊκού.

Σε μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα (έως το 2050), τόσο στο ενδιάμεσο όσο και στο δυσμενές σενάριο, το σύνολο της Περιφέρειας αναμένεται να εμφανίσει **μέτρια ή ανώτερη τρωτότητα**. **Μεγάλη τρωτότητα** παρουσιάζουν οι Π.Ε. Θεσσαλονίκης, Κιλκίς, Πιερίας, Χαλκιδικής και Σερρών. Σε επίπεδο Δήμου, η μεγαλύτερη τρωτότητα του τομέα της υγείας (πολύ μεγάλη σε ένα τουλάχιστον από τα εξεταζόμενα σενάρια) παρουσιάζεται στους Δήμους Ωραιοκαστρου, Κορδελιού – Ευόσμου, Θερμαϊκού, Κασσάνδρας, Παύλου Μελά, Αμπελοκήπων – Μενεμένης, Κιλκίς, Νεάπολης – Συκεών, Νέας Προποντίδας, Πυλαίας – Χορτιάτη, Θεσσαλονίκης, Λαγκαδά, Θέρμης, Καλαμαριάς, Σκύδρας, Χαλκηδόνας, Δέλτα, Σερρών, Κατερίνης και Πύδνας – Κολινδρού.

Τέλος σε μακροπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα (έως το 2100), η κατάσταση αναμένεται ακόμα πιο δυσχερής καθώς ο τομέας της υγείας εμφανίζει **μεγάλη και πολύ μεγάλη τρωτότητα** τόσο στο ενδιάμεσο όσο και στο δυσμενές σενάριο. **Πολύ μεγάλη τρωτότητα** παρουσιάζει το σύνολο των Π.Ε. Σε επίπεδο Δήμου, η μεγαλύτερη τρωτότητα αναμένεται στους Δήμους Ωραιοκαστρου, Κορδελιού – Ευόσμου, Κασσάνδρας, Θερμαϊκού, Αμπελοκήπων – Μενεμένης, Παύλου Μελά, Κιλκίς, Λαγκαδά, Σκύδρας, Νέας Προποντίδας, Νεάπολης – Συκεών, Πυλαίας – Χορτιάτη, Σερρών, Θεσσαλονίκης, Θέρμης, Καλαμαριάς και Κατερίνης.

Δομημένο περιβάλλον

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Από τη γεωγραφική ανάλυση της τρωτότητας του τομέα του **δομημένου περιβάλλοντος** προέκυψε ότι στο ενδιάμεσο σενάριο και σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα (έως το 2030), πάνω από τις μισές εξεταζόμενες θέσεις και κατά κύριο λόγο οι αστικές περιοχές της ΠΚΜ εμφανίζουν **μέτρια τρωτότητα** στην κλιματική αλλαγή. Οι υπόλοιπες περιοχές εμφανίζουν **μικρή τρωτότητα**. **Μέτρια τρωτότητα** παρουσιάζεται στις Π.Ε. Θεσσαλονίκης, Χαλκιδικής και Πιερίας. Μεγαλύτερη τρωτότητα θα έχουν οι Δήμοι Δέλτα, Θερμαϊκού, Αμπελοκήπων – Μενεμένης, Κορδελιού – Ευόσμου, Καλαμαριάς, Πύδνας – Κολινδρού, Θεσσαλονίκης, Θέρμης, Χαλκηδόνας και Σιθωνίας. Στο δυσμενές όμως σενάριο σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα, η πλειονότητα των εξεταζόμενων περιοχών εμφανίζει **μέτρια τρωτότητα**, ενώ σε περιοχές του Π.Σ. Θεσσαλονίκης εμφανίζεται **μεγάλη τρωτότητα**. Μεγαλύτερη τρωτότητα παρουσιάζουν οι Δήμοι Καλαμαριάς, Θεσσαλονίκης, Δέλτα, Θερμαϊκού, Νεάπολης – Συκεών, Αμπελοκήπων – Μενεμένης, Παύλου Μελά, Κορδελιού – Ευόσμου, Πυλαίας – Χορτιάτη, Πύδνας – Κολινδρού, Θέρμης, Σιθωνίας, Κασσάνδρας και Κατερίνης.

Σε μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα (έως το 2050), τόσο στο ενδιάμεσο όσο και στο δυσμενές σενάριο, το σύνολο του δομημένου περιβάλλοντος της ΠΚΜ εμφανίζει **μέτρια ή ανώτερη τρωτότητα**. Οι αστικές και παράκτιες περιοχές των Π.Ε. Θεσσαλονίκης, Χαλκιδικής και Πιερίας παρουσιάζουν **μεγάλη τρωτότητα**. Οι Δήμοι Καλαμαριάς, Θεσσαλονίκης, Νεάπολης – Συκεών, Αμπελοκήπων – Μενεμένης, Παύλου Μελά, Κορδελιού – Ευόσμου, Δέλτα, Πυλαίας – Χορτιάτη, Θερμαϊκού, Σιθωνίας, Κασσάνδρας, Ωραιοκαστρου, Θέρμης, Κατερίνης, Δίου – Ολύμπου, Νέας Προποντίδας, Πύδνας – Κολινδρού, Χαλκηδόνας και Αλεξάνδρειας θα εμφανίσουν **μεγάλη τρωτότητα** και στα δυο εξεταζόμενα σενάρια.

Τέλος σε μακροπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα (έως το 2100), η κατάσταση αναμένεται ακόμα πιο δυσχερής καθώς το σύνολο του δομημένου περιβάλλοντος της ΠΚΜ εμφανίζει **μεγάλη και πολύ μεγάλη τρωτότητα** τόσο στο ενδιάμεσο όσο και στο δυσμενές σενάριο. Μεγαλύτερη τρωτότητα παρουσιάζεται σε αστικές και παράκτιες περιοχές των Π.Ε. Θεσσαλονίκης, Χαλκιδικής και Πιερίας. Σε επίπεδο Δήμου, η μεγαλύτερη τρωτότητα αναμένεται για τις εξεταζόμενες θέσεις των Δήμων Καλαμαριάς, Θεσσαλονίκης, Νεάπολης – Συκεών, Αμπελοκήπων – Μενεμένης, Παύλου Μελά, Κορδελιού – Ευόσμου, Πυλαίας – Χορτιάτη, Δέλτα, Θερμαϊκού, Θέρμης, Ωραιοκαστρου, Κασσάνδρας, Νέας Προποντίδας, Σιθωνίας και Κατερίνης.

Πολιτιστική κληρονομιά

Από τη γεωγραφική ανάλυση της τρωτότητας του τομέα της **πολιτιστικής κληρονομιάς** προέκυψε ότι στο ενδιάμεσο σενάριο και σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα (έως το 2030), το μεγαλύτερο μέρος των κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων και μνημείων της ΠΚΜ εμφανίζει **χαμηλή ή αμελητέα τρωτότητα** στην κλιματική αλλαγή. Εξαίρεση αποτελούν οι εξεταζόμενες θέσεις του πολιτιστικού τομέα στους Δήμους Κατερίνης, Πύδνας – Κολινδρού, Αλεξάνδρειας, Θερμαϊκού, Νέας Προποντίδας, Κασσάνδρας, Πολυγύρου, Σιθωνίας και Αριστοτέλη που εμφανίζουν **μέτρια τρωτότητα**. Στο δυσμενές όμως σενάριο σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα, το μεγαλύτερο μέρος των κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων και μνημείων της ΠΚΜ εμφανίζει **μέτρια τρωτότητα**. Πέρα από τις παραπάνω αναφερθείσες θέσεις, μέτρια τρωτότητα θα εμφανίσουν αρχαιολογικοί χώροι και μνημεία των Δήμων Δίου – Ολύμπου, Πέλλας, Δέλτα, Χαλκηδόνας, Θεσσαλονίκης, Κορδελιού – Ευόσμου, Νεάπολης – Συκεών, Παύλου Μελά και Αμφίπολης.

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σε μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα (έως το 2050), τόσο στο ενδιάμεσο όσο και στο δυσμενές σενάριο, το σύνολο των κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων και μνημείων της ΠΚΜ εμφανίζει **μέτρια και μεγάλη τρωτότητα**. Μεγαλύτερη τρωτότητα παρουσιάζουν οι θέσεις πολιτιστικού ενδιαφέροντος των Π.Ε. Χαλκιδικής, Θεσσαλονίκης, Σερρών και Κιλκίς. Σε επίπεδο Δήμου, η μεγαλύτερη τρωτότητα εμφανίζεται σε αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία των Δήμων Κασσάνδρας, Σιθωνίας, Θερμαϊκού, Πύδνας – Κολινδρού, Νέας Προποντίδας, Θεσσαλονίκης, Νεάπολης – Συκεών, Κορδελιού – Ευόσμου, Αριστοτέλη, Δέλτα, Πυλαίας – Χορτιάτη, Παύλου Μελά, Πολυγύρου, Θέρμης και Αμφίπολης. Οι παραπάνω θέσεις παρουσιάζουν **μεγάλη τρωτότητα** σύμφωνα και με τα δυο σενάρια.

Τέλος σε μακροπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα (έως το 2100), η κατάσταση αναμένεται ακόμα πιο δυσχερής καθώς το σύνολο των αρχαιολογικών χώρων και μνημείων της ΠΚΜ εμφανίζουν **μεγάλη και πολύ μεγάλη τρωτότητα** τόσο στο ενδιάμεσο όσο και στο δυσμενές σενάριο. Μεγαλύτερη τρωτότητα παρουσιάζεται στους αρχαιολογικούς χώρους και τα μνημεία των Π.Ε. Χαλκιδικής, Θεσσαλονίκης και Πιερίας. Σε επίπεδο Δήμου, η μεγαλύτερη τρωτότητα αναμένεται στους Δήμους Θεσσαλονίκης, Θερμαϊκού, Νεάπολης – Συκεών, Σιθωνίας, Κορδελιού – Ευόσμου, Κασσάνδρας, Πύδνας – Κολινδρού, Νέας Προποντίδας, Δέλτα, Πυλαίας – Χορτιάτη, Παύλου Μελά, Αριστοτέλη, Πολυγύρου, Θέρμης, Χαλκηδόνας και Αμφίπολης. Για τους παραπάνω Δήμους παρουσιάζεται **πολύ μεγάλη τρωτότητα** στο ενδιάμεσο σενάριο. Στο δυσμενές σενάριο, το σύνολο των αρχαιολογικών χώρων και μνημείων της ΠΚΜ εμφανίζει **πολύ μεγάλη τρωτότητα**.

Εξορυκτικός τομέας

Από τη γεωγραφική ανάλυση της τρωτότητας του **εξορυκτικού τομέα** προέκυψε ότι στο ενδιάμεσο σενάριο και σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα (έως το 2030), οι περισσότερες θέσεις αδειοδοτημένων εξορυκτικών δραστηριοτήτων στην ΠΚΜ έχουν **μικρή ή αμελητέα τρωτότητα** στην κλιματική αλλαγή. Στο δυσμενές σενάριο σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα, οι μισές περίπου θέσεις εμφανίζουν **μέτρια τρωτότητα**. Οι υπόλοιπες θέσεις εμφανίζουν **μικρή τρωτότητα**. **Μέτρια τρωτότητα** εμφανίζουν θέσεις εξορυκτικών δραστηριοτήτων στις Π.Ε. Χαλκιδικής και Θεσσαλονίκης. Σε επίπεδο Δήμου, μέτρια τρωτότητα εμφανίζουν οι εξορυκτικές δραστηριότητες που χωροθετούνται στους Δήμους Σιθωνίας, Νέας Προποντίδας, Θέρμης, Κασσάνδρας, Δέλτα, Ωραιοκάστρου, Πολυγύρου, Πυλαίας – Χορτιάτη, Χαλκηδόνας, Αριστοτέλη και Αμφίπολης.

Σε μεσοπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα (έως το 2050), τόσο στο ενδιάμεσο όσο και στο δυσμενές σενάριο, οι περισσότερες θέσεις αδειοδοτημένων εξορυκτικών δραστηριοτήτων στην ΠΚΜ αναμένεται να εμφανίσουν **μέτρια ή μεγάλη τρωτότητα**. Μεγαλύτερη τρωτότητα παρουσιάζεται στις θέσεις εξορυκτικών δραστηριοτήτων των Π.Ε. Χαλκιδικής, Θεσσαλονίκης και Πιερίας. Σε επίπεδο Δήμου, η μεγαλύτερη τρωτότητα αναμένεται σε θέσεις εξορυκτικών δραστηριοτήτων των Δήμων Σιθωνίας, Νέας Προποντίδας, Κασσάνδρας, Θέρμης, Δέλτα, Πολυγύρου, Αριστοτέλη, Χαλκηδόνας, Βόλβης και Ωραιοκάστρου.

Τέλος σε μακροπρόθεσμο χρονικό ορίζοντα (έως το 2100), η κατάσταση αναμένεται ακόμα πιο δυσχερής καθώς οι εξεταζόμενες θέσεις εμφανίζουν **μέτρια έως πολύ μεγάλη τρωτότητα** τόσο στο ενδιάμεσο όσο και στο δυσμενές σενάριο. Μεγαλύτερη τρωτότητα παρουσιάζεται σε θέσεις

εξορυκτικών δραστηριοτήτων των Π.Ε. Χαλκιδικής, Θεσσαλονίκης, Πιερίας και Κιλκίς. Σε επίπεδο Δήμου, η μεγαλύτερη τρωτότητα αναμένεται σε θέσεις εξορυκτικών δραστηριοτήτων των Δήμων Σιθωνίας, Κασσάνδρας, Θέρμης, Νέας Προποντίδας, Δέλτα, Πολυγύρου, Αριστοτέλη, Πυλαίας – Χορτιάτη, Χαλκηδόνας και Δίου – Ολύμπου. Οι παραπάνω θέσεις εμφανίζουν **πολύ μεγάλη τρωτότητα** σε τουλάχιστον ένα από τα εξεταζόμενα σενάρια.

4.4 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

Μέσω των αποτελεσμάτων της ανάλυσης κλιματικής τρωτότητας τομέων και γεωγραφικών περιοχών της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας εκτιμήθηκαν οι άμεσες και μακροπρόθεσμες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στους διαφορετικούς τομείς του περιβάλλοντος, της οικονομικής και της κοινωνικής δραστηριότητας στην ΠΚΜ. Παράλληλα, έγινε καθορισμός των τομεακών και των χωρικών προτεραιοτήτων με βάση τα αποτελέσματα της ανάλυσης γεωγραφικής και τομεακής τρωτότητας σε σχέση με την ανάγκη λήψης μέτρων.

Ακολουθούν συνοπτικά οι πιθανές αρνητικές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής ανά τομέα.

ΓΕΩΡΓΙΑ

- Μείωση της ετήσιας γεωργικής παραγωγής (σοδειά), στροφή σε είδη με μεγαλύτερη διάρκεια βλαστικής περιόδου και λιγότερες απαιτήσεις σε νερό
- Αυξημένη παρουσία παρασίτων και ασθενειών
- Αλλαγές στην ποιότητα της παραγωγής, αυξημένες ανάγκες για άρδευση
- Αύξηση της ζήτησης νερού για αρδευτική χρήση, ανταγωνιστικότητα με άλλες χρήσεις, ενδεχόμενη αύξηση του κόστους νερού άρδευσης λόγω της αυξημένης ζήτησης σε συνδυασμό με τη μείωση των υδατικών αποθεμάτων (επεισόδια λειψυδρίας)
- Μείωση της γονιμότητας των εδαφών, αδυναμία ανάπτυξης υδροβόρων καλλιεργειών
- Καταστροφές σε καλλιέργειες, απώλεια σοδειάς, μείωση αποδοτικότητας καλλιεργειών
- Απώλεια γεωργικής γης σε παράκτιες περιοχές, αλάτωση εδαφών σε παράκτιες γεωργικές εκτάσεις
- Υπόβαθμιση της ποιότητας του χρησιμοποιούμενου νερού άρδευσης

ΔΑΣΗ

- Αύξηση κινδύνου εκδήλωσης πυρκαγιάς, καταστροφή δασικών εκτάσεων, απώλεια ενδιαιτημάτων, μερική ή ολική καταστροφή γειτονικών χρήσεων σε περίπτωση εξάπλωσης της πυρκαγιάς
- Αύξηση της ευφλεκτότητας της φυτικής βιομάζας με αποτέλεσμα την αύξηση της εμφάνισης και της σφοδρότητας των πυρκαγιών
- Κατάκλιση παράκτιων δασικών περιοχών

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΑΔΑΣΩΤΕΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ

- Αύξηση των φαινομένων διάβρωσης, υποβάθμιση του εδαφικού πόρου
- Συνεισφορά στη μείωση των διαθέσιμων υδατικών αποθεμάτων ως αποτέλεσμα της αύξησης της επιφανειακής απορροής και της μείωσης της ποσότητας ύδατος που κατεισδύει
- Αύξηση πιθανότητας εκδήλωσης κατολισθήσεων
- Επιδείνωση του φαινομένου της ερημοποίησης
- Κατάκλιση παράκτιων αναδασωτέων εκτάσεων

ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ – ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

Χερσαία Οικοσυστήματα

- Αλλαγές στον ρυθμό ανάπτυξης των ειδών της χλωρίδας
- Μεταβολές στα ενδιαιτήματα και στη διαθεσιμότητα τροφής των ζωικών ειδών
- Μεταβολές στην κατανομή των φυτικών ειδών, εξάλειψη φυτικών ειδών
- Μείωση της παραγωγής ξυλείας στα δάση
- Κίνδυνος εμφάνισης ασθενειών, αύξηση παρασίτων, προσβολές από επιβλαβείς οργανισμούς, νέκρωση δένδρων, μετατόπιση/μετακίνηση ειδών, εισβολή ξενικών ειδών
- Πρώιμη έναρξη διεργασιών που σχετίζονται με την άνοιξη (π.χ. έκπτυξη φύλλων, μετανάστευση, ωοαπόθεση)
- Απώλεια ζωικού πληθυσμού λόγω πνιγμού
- Παρεμπόδιση της βλάστησης των σπόρων
- Μείωση της διαθεσιμότητας θρεπτικών στα εδάφη
- Έλλειψη νερού για την κάλυψη των αναγκών της πανίδας
- Αυξημένη διάβρωση των παράκτιων χερσαίων οικοσυστημάτων, αλλαγές στη βλάστηση λόγω αλάτωσης των παράκτιων εδαφών

Υγροτοπικά Οικοσυστήματα

- Αύξηση ευτροφισμού (λόγω μείωσης της διαλυτότητας του οξυγόνου στο νερό), ανάπτυξη επιβλαβών φυκών
- Μεταναστεύσεις θαλάσσιων ειδών
- Εισβολή ξενικών ειδών
- Αλλαγές στην ποικιλία και την αφθονία των ειδών
- Μείωση της λιβαδικής παραγωγής στις παράκτιες εκτάσεις (όπως δέλτα ποταμών, μεταβατικά ύδατα κλπ.)
- Αλλαγές στα επίπεδα νερού στις λίμνες και στις παροχές των ποταμών και ρεμάτων με αποτέλεσμα αλλαγές στην παρόχθια βλάστηση και στα ζωικά είδη που ζουν στα οικοσυστήματα αυτά

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

- Ρύπανση ή αποξήρανση των παράκτιων υγροτόπων αλλά και γενικότερα των υδατικών οικοσυστημάτων
- Ανεπιθύμητη είσοδος αλμυρού νερού σε βιοτόπους, μεταβατικά ύδατα και ποτάμιες εκβολές, απώλειες ή αλλαγές στα παράκτια οικοσυστήματα
- Αρνητική επίπτωση στα ποσοστά επιβίωσης των οργανισμών, στην αναπαραγωγική επιτυχία κλπ.
- Μεταβολές στις διαδρομές των μεταναστευτικών πτηνών λόγω αλλαγών στα χαρακτηριστικά των ενδιαιτημάτων

ΑΛΙΕΙΑ

- Μείωση της αλιευτικής παραγωγής
- Μεταναστεύσεις ιχθύων από και προς περιοχές αναπαραγωγής και διατροφής
- Μεταβολή της βιοποικιλότητας, της δομής των αλιευτικών πεδίων (με την έννοια των βιολογικών, φυσικών, χημικών και υδρολογικών χαρακτηριστικών των θαλάσσιων), καθώς και του επιπέδου παρουσίας των εμπορικής αξίας αλιευμάτων
- Μεταβολές στην αναπαραγωγή διαφόρων ειδών ιχθύων, καθώς και στα διάφορα στάδια ανάπτυξης, αλλά και γενικότερα στο επίπεδο της αλιευτικής παραγωγικότητας (με την άνοδο της στάθμης της θάλασσας περιορίζονται οι υδροβιότοποι όπου αναπαράγονται και διαβιούν κατά τα πρώτα τους στάδια πολλά είδη ιχθυοειδών)

ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ

- Μείωση της υδατοκαλλιεργητικής δραστηριότητας
- Ανακατατάξεις στα συστήματα και στις μεθόδους της υδατοκαλλιεργητικής δραστηριότητας στις θαλάσσιες περιοχές και τα μεταβατικά ύδατα (π.χ. αποφυγή κατασκευής εγκαταστάσεων εκτροφής στα ύδατα παράκτιων περιοχών)
- Πρόκληση ζημιών σε υποδομές και εξοπλισμό υδατοκαλλιεργειών (πλωτοί κλωβοί, εγκαταστάσεις εκτροφής ιχθύων και μυδιών, αλιευτικά σκάφη κλπ.)
- Ανεπιθύμητη είσοδος αλμυρού νερού σε βιοτόπους ποτάμιων εκβολών και μεταβατικών υδάτων
- Πιθανή ανάγκη για μετεγκατάσταση των παράκτιων κλωβών εντατικής εκτροφής ιχθύων λόγω πιθανής ρύπανσης και μεταβολής της κυκλοφορίας των θαλάσσιων ρευμάτων σε παράκτιες περιοχές
- Απρόσμενη αυξομείωση της παροχής των ποταμών και των ρεμάτων, οικολογική διαταραχή στις υδατοσυλλογές των εκβολών τους με πιθανή μείωση της παραγωγικής ικανότητάς τους

ΥΔΑΤΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ (ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ)

- Μείωση της τροφοδοσίας και ανανέωσης του νερού των υδροφόρων οριζόντων (και ως εκ τούτου μείωση των υδατικών αποθεμάτων), λόγω της μείωσης των βροχοπτώσεων, της αύξησης της

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

εξατμισιοδιαπνοής. Επίσης, η αύξηση της έντασης των βροχοπτώσεων και της εκδήλωσης πλημμυρικών φαινομένων έχουν ως αποτέλεσμα την περιορισμένη δυνατότητα αποθήκευσης νερού.

- Ποιοτική υποβάθμιση των υπόγειων υδροφορέων λόγω της μείωσης των υδατικών αποθεμάτων τους
- Αυξημένη υφαλμύρωση των παράκτιων υδροφόρων οριζόντων, με προέλαση του μετώπου υφαλμύρωσης προς την ενδοχώρα, εξαιτίας της μειωμένης τροφοδοσίας και της υπεράντλησης
- Μείωση της παραγωγικότητας τομέων που συνδέονται άμεσα με τη χρήση υδατικών πόρων (γεωργία, παραγωγή ενέργειας από υδροηλεκτρικές εγκαταστάσεις, βιομηχανία, δασοκομία κλπ.)
- Επιδείνωση του φαινομένου της ερημοποίησης λόγω του υδατικού ελλείμματος που δημιουργείται
- Ενδεχόμενη αύξηση του κόστους απολήψεων νερού λόγω της αυξημένης ζήτησης
- Απώλεια ευημερίας λόγω πιθανών περιορισμών στη χρήση του νερού

ΠΟΤΑΜΙΑ (ΠΛΗΜΜΥΡΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ)

- Εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων, περιορισμένη δυνατότητα αποθήκευσης νερού (λόγω αυξημένης απορροής)
- Πρόκληση αρνητικών επιπτώσεων στα υδατικά οικοσυστήματα όπως φυσικές ή τεχνητές λίμνες, ποτάμια κ.λπ., καθώς η μεταβολή της ποσότητας του νερού μπορεί να μεταβάλει τις εύθραυστες ισορροπίες των οικοσυστημάτων
- Πρόκληση επιπτώσεων από πλημμυρικά φαινόμενα στις ανθρωπογενείς χρήσεις και τα περιβαλλοντικά συστήματα που βρίσκονται στην εγγύτερη περιοχή διέλευσης των ποταμών/ρεμάτων
- Κίνδυνος καθιζήσεων και κατολισθήσεων μετά την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων
- Αδυναμία παροχέτευσης ομβρίων, μη ικανοποιητική λειτουργία των συστημάτων αποχέτευσης σε δομημένες περιοχές που βρίσκονται στην εγγύς περιοχή. Από την ανεπαρκή απορροή των ομβρίων μπορεί να προκληθούν καταστροφές στις υποδομές, όπως και στην λειτουργία των ΕΕΛ
- Πρόκληση εδαφικής διάβρωσης, αύξηση της στερεοπαροχής των ποταμών/ρεμάτων, μεταφορά φερτών σε γεωργικές εκτάσεις
- Συγκέντρωση κατακρημνισμάτων ή απορρεόντων υδάτων σε πεδινές περιοχές, στις οποίες δεν είναι δυνατή η διήθησή τους, λόγω της χαμηλής υδατοπερατότητας των εδαφών τους

ΠΑΡΑΚΤΙΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ

- Διάβρωση ακτών, υποβάθμιση αισθητικής φυσικού τοπίου
- Πλημμύρες, κατάκλιση παράκτιων περιοχών
- Καταστροφές παράκτιων υποδομών
- Ανάγκη μετακίνησης ανθρωπογενών δραστηριοτήτων και χρήσεων από την παράκτια ζώνη,

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

απώλεια έκτασης της παραλίας

- Ανεπιθύμητη είσοδος αλμυρού νερού σε βιοτόπους ποτάμιων εκβολών και μεταβατικά ύδατα, απώλειες ή αλλαγές στα παράκτια οικοσυστήματα
- Διείδυση θαλασσινού νερού στους παράκτιους υδροφορείς, υποβάθμιση ποιότητας υπόγειων υδάτων
- Αλάτωση παράκτιων εδαφών
- Υποβάθμιση παράκτιων οικοσυστημάτων
- Αύξηση της θερμικής στρωμάτωσης, των επιβλαβών αλγών, υποβάθμιση παράκτιων οικοσυστημάτων, απώλεια ειδών

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Θερινός τουρισμός

- Αύξηση του δείκτη δυσφορίας των επισκεπτών
- Αύξηση της κατανάλωσης και επομένως του κόστους ενέργειας των ξενοδοχειακών μονάδων, λόγω της αυξημένης ανάγκης κατανάλωσης ενέργειας για ψύξη (κλιματισμό). Ομοίως ισχύει και για τις λοιπές υποδομές που υποστηρίζουν τον θερινό τουρισμό όπως εγκαταστάσεις εστίασης, αναψυχής, μουσεία κλπ.
- Πιθανή μείωση του μέσου χρόνου παραμονής των επισκεπτών
- Δημιουργία αίσθησης ανασφάλειας επισκεπτών
- Μείωση της τουριστικής επισκεψιμότητας των υγροτόπων της Περιφέρειας, λόγω της ποιοτικής και ποσοτικής υποβάθμισής τους
- Επιπτώσεις στον οικοτουρισμό λόγω της υποβάθμισης των φυσικών οικοσυστημάτων
- Φθορές παράκτιων τουριστικών υποδομών, μείωση της τουριστικής επισκεψιμότητας
- Αλλοιώσεις, φθορές ή και καταστροφές σε αρχαιολογικούς χώρους που αποτελούν πόλο έλξης επισκεπτών με επιπτώσεις στην επισκεψιμότητα

Χιονοδρομικός τουρισμός

- Μείωση διάρκειας χιονοδρομικής περιόδου, οικονομικές επιπτώσεις στις υπόλοιπες δραστηριότητες που αναπτύσσονται υποστηρικτικά γύρω από τα χιονοδρομικά κέντρα
- Απαξίωση των υποδομών λόγω της έλλειψης φυσικών προϋποθέσεων χρήσης τους (η τήξη του χιονιού που θα επέλθει ως αποτέλεσμα της ανόδου της θερμοκρασίας αναμένεται να υποβαθμίσει την επισκεψιμότητα στα χιονοδρομικά κέντρα
- Συχνές διακοπές λειτουργίας των χιονοδρομικών κέντρων

ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Ζήτηση ενέργειας (για ψύξη)

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

- Αύξηση της ζήτησης/κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας για ψύξη (κλιματισμό) κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, υπερφόρτωση του δικτύου διανομής ηλεκτρικής ενέργειας της Περιφέρειας, συχνές διακοπές ρεύματος, συχνές βλάβες στα κέντρα υψηλής τάσης
- Αύξηση των δαπανών για ηλεκτρική ενέργεια με συνέπεια στη αύξηση της ανισότητας
- Μη ικανοποιητική παροχή υπηρεσιών στις τουριστικές υποδομές (ξενοδοχειακές μονάδες και λοιπές τουριστικές εγκαταστάσεις), καθώς και σε εγκαταστάσεις εστίασης, αναψυχής, μουσεία κλπ., εξαιτίας διακοπών ρεύματος ή βλαβών

Υποδομές Ενέργειας

- Μειωμένη ενεργειακή διαθεσιμότητα / παραγωγικότητα θερμοηλεκτρικών σταθμών που ψύχονται από ύδατα λιμνών και ποταμών
- Προβλήματα σε θερμοηλεκτρικούς σταθμούς που γειτνιάζουν με την θάλασσα και ψύχονται από θαλασσινό νερό
- Αυξημένες ενεργειακές ανάγκες για την ψύξη του νερού σε θερμοηλεκτρικούς σταθμούς και βιομηχανικές μονάδες, μείωση της απόδοσης του ψυκτικού δυναμικού των μονάδων, πιθανή δυσλειτουργία ή/και διακοπή λειτουργίας των βιομηχανικών/βιοτεχνικών μονάδων που στηρίζονται στη χρήση ηλεκτρικής ενέργειας
- Προβλήματα σε πετρελαϊκές υποδομές (διυλιστήρια, μεγάλου μεγέθους αποθηκευτικοί χώροι) καθώς και ορισμένες υποδομές φυσικού αερίου (τερματικοί σταθμοί υγροποιημένου αερίου) που γειτνιάζουν με τη θάλασσα για λόγους τροφοδοσίας με πλοία
- Προβλήματα στη λειτουργία εγκαταστάσεων παραγωγής από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (κυρίως αιολικά και δευτερευόντως ηλιακά)
- Υψηλότερα λειτουργικά κόστη για εφεδρικά συστήματα παροχής ενέργειας για την ικανοποίηση των αυξημένων αναγκών ψύξης
- Φθορές και καταστροφές σε δίκτυα μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και σε κέντρα υψηλής τάσης

ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

- Εξασθένηση, διάβρωση πρανών οδικού και σιδηροδρομικού δικτύου
- Αύξηση πιθανότητας εκδήλωσης κατολισθητικών φαινομένων
- Καθιζήσεις οδοστρωμάτων και σιδηροδρομικών γραμμών
- Ζημιές σε έργα θεμελίωσης γεφυρών
- Κίνδυνοι για την ασφάλεια των χρηστών του οδικού δικτύου, πρόκληση υλικών ζημιών σε οχήματα και παρόδιες εγκαταστάσεις, κλείσιμο οδικών τμημάτων, παρεμπόδιση των οδικών μετακινήσεων
- Φθορές στο οδόστρωμα του οδικού δικτύου, φθορές σε στοιχεία γεφυρών λόγω θερμικής συστολής – διαστολής
- Αύξηση της απαίτησης για κλιματισμό (ψύξη) στις συγκοινωνίες

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

- Περιοδική ή συνεχής κατάκλιση οδών και λοιπών παράκτιων τμημάτων υποδομών μεταφορών
  - Διάβρωση παράκτιων τμημάτων δικτύου υποδομών μεταφορών
  - Παρεμπόδιση ομαλούς λειτουργίας ή και διακοπή της λειτουργίας του αεροδρομίου Μακεδονία (παρεμπόδιση των εναέριων μετακινήσεων)
  - Παρεμπόδιση της θαλάσσιας συγκοινωνίας

ΥΓΕΙΑ

- Αύξηση της νοσηρότητας και της θνησιμότητας λόγω αύξησης της συχνότητας εκδήλωσης νοσημάτων όπως:
  - Άσθμα, αναπνευστικές αλλεργίες και ασθένειες από τον ατμοσφαιρικό αέρα
  - Καρδιοαναπνευστικά προβλήματα και εμφράγματα
  - Νοσηρότητα και θνησιμότητα από τη ζέστη (θερμοπληξία, θερμικό στρες).
  - Νοσηρότητα και θνησιμότητα από ακραία καιρικά φαινόμενα (π.χ. καύσωνες)
  - Νεοπλάσματα
  - Επιπλοκές στην ανθρώπινη ανάπτυξη
  - Βλάβες της ψυχικής υγείας και διαταραχές άγχους
  - Νευρολογικές διαταραχές
- Μεγαλύτερη συχνότητα επιδημιών μεταδοτικών ασθενειών (π.χ. ελονοσία, δάγκειος πυρετός, κίτρινος πυρετός κλπ.) λόγω πλημμυρών και ακραίων καιρικών φαινομένων
  - Αύξηση της συχνότητας εμφάνισης τροφιμογενών ασθενειών και λοιμώξεων
  - Αύξηση των ασθενειών που προκαλούνται από την υποβαθμισμένη ποιότητα του πόσιμου νερού
  - Τραυματισμοί ή και θάνατοι από εκδήλωση καταστροφικών πλημμυρών
  - Επιβάρυνση του δημόσιου συστήματος υγείας, λόγω των αυξημένων περιστατικών ασθενειών και λοιμώξεων και της αυξημένης θνησιμότητας

ΔΟΜΗΜΕΝΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

- Αύξηση της ζήτησης/κατανάλωσης ενέργειας για κλιματισμό (ψύξη), υπερφόρτωση δικτύου, συχνές διακοπές ρεύματος
  - Μείωση της απόδοσης και παραγωγικότητας των εργαζομένων
  - Μείωση της θερμικής άνεσης (thermal comfort) στα αστικά κέντρα και στους εσωτερικούς χώρους
  - Φαινόμενο Αστικής Θερμικής Νησίδας (Urban Heat Island)
  - Επιδείνωση των συνθηκών διαβίωσης, πρόκληση προβλημάτων υγείας λόγω των αυξημένων θερμοκρασιών
- Συμφόρηση των αποχετευτικών συστημάτων από έντονες βροχοπτώσεις, πρόκληση ζημιών σε κτίρια και εξοπλισμό, διακοπή λειτουργίας δημόσιων και ιδιωτικών εγκαταστάσεων, αύξηση

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

οικονομικών εξόδων για την επισκευή των ζημιών

- Οικονομικές απώλειες σε παραγωγικούς τομείς που στηρίζονται στην ανάπτυξη των πόλεων (π.χ. τουρισμός)
- Αύξηση των περιστατικών εκδήλωσης καθιζήσεων και κατολισθήσεων και κατ' επέκταση πρόκληση καταστροφών στους φέροντες οργανισμούς των κτιρίων (π.χ. εκδήλωση διαφορικών καθιζήσεων που δύναται να έχουν ως αποτέλεσμα την εμφάνιση ρωγμών σε δομικά στοιχεία του έργου όπως υποστυλώματα, πλάκες, δοκούς κ.λπ.)
- Πρόκληση ζημιών σε κτίρια και λοιπές υποδομές σε παράκτιες περιοχές, αύξηση οικονομικών εξόδων για την επισκευή των ζημιών

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

- Πρόκληση μερικών ή ολικών καταστροφών σε ευαίσθητα ιστορικά μνημεία και αρχαιολογικούς χώρους, που είναι άμεσα εκτεθειμένα στο περιβάλλον και στα καιρικά φαινόμενα. Αύξηση του κόστους συντήρησης και αναστήλωσης καθώς και επισκευής των ζημιών
- Πρόκληση φθορών (π.χ. ρωγματώσεις και υγρασίες) στον φέροντα οργανισμό των μουσείων και άλλων σχετικών υποδομών, λόγω διαφορικών καθιζήσεων, πλημμυρών κλπ.
- Πρόκληση ζημιών σε εκθέματα μουσείων
- Διακοπή λειτουργίας αρχαιολογικών χώρων και μουσείων
- Μείωση της επισκεψιμότητας και των αναμενόμενων εσόδων σε παραγωγικούς τομείς που στηρίζονται σε μνημεία πολιτιστικού ενδιαφέροντος (π.χ. τουρισμός)
- Αύξηση της ζήτησης/κατανάλωσης ενέργειας για κλιματισμό στα μουσεία και στους λοιπούς κλειστούς χώρους
- Πρόκληση ζημιών σε παράκτιους αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία

ΕΞΟΡΥΚΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

- Καταστροφές υποδομών (π.χ. διάβρωση οδικού δικτύου, κατολισθήσεις πρανών εκμετάλλευσης και αποθέσεων κλπ.)
- Μείωση διαθέσιμων υδατικών πόρων
- Αύξηση εκπομπών αιωρούμενων σωματιδίων
- Απώλεια ημερών εργασίας
- Ανάγκη για αύξηση και ενίσχυση μέτρων και δράσεων προστασίας και αποκατάστασης περιβάλλοντος (π.χ. συντήρηση έργων αποκατάστασης λόγω διάβρωσης εδαφικού καλύμματος και αυξημένων αναγκών άρδευσης, αποφυγή υποβάθμισης υδατικών πόρων λόγω μειωμένης παροχής των υδατικών συστημάτων, περαιτέρω αύξηση των συντελεστών ασφαλείας κατά το σχεδιασμό φραγμάτων τελμάτων κλπ.)

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

4.5 ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

Με βάση την εκτίμηση των αναμενόμενων μεταβολών των κλιματικών δεικτών, την ανάλυση τρωτότητας στην κλιματική αλλαγή διαφορετικών τομέων της οικονομίας και γεωγραφικών περιοχών της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και την εκτίμηση των άμεσων και μακροπρόθεσμων επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και τον καθορισμό χωρικών και τομεακών προτεραιοτήτων, παρουσιάστηκαν, αξιολογήθηκαν και ιεραρχήθηκαν δράσεις και μέτρα για την προσαρμογή της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας στην κλιματική αλλαγή. Οι προτεινόμενες δράσεις και τα αντίστοιχα μέτρα, που περιλαμβάνουν, στοχεύουν κατά προτεραιότητα:

- στην αποφυγή των επιπτώσεων,
- στη μείωση της έντασης και έκτασης των επιπτώσεων και
- στην αποκατάσταση αυτών.

Με βάση τα προαναφερόμενα ακολουθούν αναλυτικά οι δράσεις και τα αντίστοιχα μέτρα για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΜΕΤΡΑ

Δράση 1.1. Προώθηση ενός βιώσιμου αναπτυξιακού προτύπου μέσα από περιφερειακά / τοπικά σχέδια δράσης

- **Μέτρο 1.1.1.** Υποστήριξη των Δήμων της ΠΚΜ στην εκπόνηση και εφαρμογή Σχεδίων Δράσης για την Αειφόρο Ενέργεια και το Κλίμα (ΣΔΑΕΚ), του Συμφώνου των Δημάρχων, ή άλλων τοπικών σχεδίων για την προσαρμογή τους στην κλιματική αλλαγή
- **Μέτρο 1.1.2.** Υπηρεσίες συμβούλων διερεύνησης – αξιολόγησης προτάσεων έργων μεγάλης και μεσαίας κλίμακας, για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στις υποδομές, το περιβάλλον, τα υδροτοπικά συστήματα, τη βιοποικιλότητα, τα υπόγεια νερά, τη γεωργία, την πλημμυρική επικινδυνότητα, κλπ.

Δράση 1.2. Χρήση τεχνολογιών επικοινωνίας για τη διαχείριση κινδύνων λόγω κλιματικής αλλαγής και ακραίων φαινομένων

- **Μέτρο 1.2.1.** Διερεύνηση της συνέργειας μεταξύ των προτεινόμενων στα **Μέτρα 2.6.4** (γεωργία), **3.2.4** (δάση), **9.3.5** (τουρισμός), **11.2.1** (υποδομές μεταφορών), **12.3.4** (υγεία) και **13.4.1** (δομημένο περιβάλλον) συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης και η δυνατότητα ενσωμάτωσης τους σε ένα ενοποιημένο σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης

Δράση 1.3. Παρακολούθηση της υλοποίησης του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ μέσω δικτύου συλλογής δεδομένων και δεικτών παρακολούθησης

- **Μέτρο 1.3.1.** Δημιουργία μηχανισμού (Παρατηρητήριο) για την παρακολούθηση της υλοποίησης του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ. Η παρακολούθηση της προόδου εφαρμογής του ΠεΣΠΚΑ θα στηρίζεται σε κατάλληλο δίκτυο συλλογής δεδομένων και δείκτες παρακολούθησης (μεταβολή κλιματικών δεδομένων, αξιολόγηση της προόδου υλοποίησης μέτρων και δράσεων, αξιολόγηση εφαρμογής μέτρων και δράσεων με ποσοτικοποίηση βασικών

παραμέτρων ανά τομέα). Θα δημιουργούνται εκθέσεις προόδου σε τακτά χρονικά διαστήματα ενώ η συλλογή και υποβολή των δεδομένων θα γίνεται με τρόπο που θα διασφαλίζει την ποιότητα των δεδομένων (π.χ. τυποποιημένες φόρμες)

Δράση 1.4. Δράσεις ενημέρωσης και επιμόρφωσης των στελεχών της ΠΚΜ

- **Μέτρο 1.4.1.** Υλοποίηση δράσεων ενημέρωσης και επιμόρφωσης των στελεχών της ΠΚΜ και λοιπών δημοσίων υπηρεσιών και φορέων, των οποίων η διοικητική αρμοδιότητα εκτείνεται εντός των γεωγραφικών ορίων της ΠΚΜ και οι οποίοι έχουν σημαντικό ρόλο στην εφαρμογή και υλοποίηση του ΠεΣΠΚΑ

ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΑΙ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ

Δράση 2.1. Προώθηση στους επαγγελματίες του αγροτικού χώρου και στους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες της ΠΚΜ της γνώσης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στη γεωργία και των καινοτόμων δράσεων για την αντιμετώπισή τους

- **Μέτρο 2.1.1.** Εκπόνηση εξειδικευμένης μελέτης για την διερεύνηση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στη γεωργία σε επίπεδο Περιφέρειας, με έμφαση στις καλλιέργειες με οικονομική σημασία, Προϊόντων Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ), Προϊόντων Γεωγραφικών Ενδείξεων (ΠΓΕ) και Εγγυημένων Παραδοσιακά Ιδιότυπων Προϊόντων (ΕΠΙΠ) και πρόταση των κατάλληλων μέτρων προσαρμογής
- **Μέτρο 2.1.2.** Συμμετοχή της Περιφέρειας σε ερευνητικά προγράμματα (LIFE, Horizon κλπ.) για την πιλοτική εφαρμογή μέτρων προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, σε επιλεγμένα γεωργικά είδη με οικονομική σημασία για την Περιφέρεια
- **Μέτρο 2.1.3.** Διενέργεια ενημερωτικών ημερίδων, εκπαιδευτικών σεμιναρίων κλπ. προς τους αγρότες και τους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες της ΠΚΜ, για τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στον τομέα της γεωργίας, τις καλλιεργητικές τεχνικές που ενδείκνυνται για τις νέες κλιματικές συνθήκες της Περιφέρειας, τις ανθεκτικές ποικιλίες στις υψηλές θερμοκρασίες, θέματα διάβρωσης και αειφόρου διαχείρισης εδαφικών πόρων κλπ.
- **Μέτρο 2.1.4.** Έγκαιρη ενημέρωση των αγροτών μέσω εφαρμογών ή επίσημων ανακοινώσεων ώστε να μην ποτίζουν τις καλλιέργειες τους, τις ημέρες με βροχή

Δράση 2.2. Προώθηση του σχεδιασμού της γεωργικής πολιτικής της ΠΚΜ, με βάση τα επίπεδα τρωτότητας που προέκυψαν από το ΠεΣΠΚΑ

- **Μέτρο 2.2.1.** Ενσωμάτωση των δράσεων προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Περιφέρειας
- **Μέτρο 2.2.2.** Εκπόνηση μελέτης αξιολόγησης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στους βοσκοτόπους της ΠΚΜ και της ικανότητας των υφιστάμενων διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης να ανταποκριθούν στις νέες κλιματικές συνθήκες. Αναθεώρηση των διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης βάσει των αποτελεσμάτων της μελέτης

Δράση 2.3. Παρακολούθηση κρίσιμων παραμέτρων για την εκτίμηση των εν δυνάμει απειλών για τον γεωργικό τομέα

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

- **Μέτρο 2.3.1.** Καταγραφή σε ετήσια βάση του βαθμού ερημοποίησης των εδαφών της Περιφέρειας
- **Μέτρο 2.3.2.** Πρόβλεψη και βελτίωση / ενίσχυση του συστήματος καταγραφής της εμφάνισης ζωνόσων και φυτοπαθογενών οργανισμών στην ΠΚΜ, με στόχο την έγκαιρη ανίχνευση εμφάνισης νέων απειλών λόγω της κλιματικής αλλαγής, καθώς και ανάπτυξη συστημάτων ετοιμότητας για την αντιμετώπισή τους
- **Μέτρο 2.3.3.** Παροχή κινήτρων στους γεωργούς για την αειφόρο διαχείριση των εδαφών με σκοπό τη μείωση της εδαφικής διάβρωσης και της αλάτωσης

Δράση 2.4. Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων της Περιφέρειας σε σχέση με τον τομέα της γεωργίας

- **Μέτρο 2.4.1.** Εκπόνηση μελέτης για την εφαρμογή καλλιεργειών στην ΠΚΜ με χαμηλές απαιτήσεις σε νερό
- **Μέτρο 2.4.2.** Παροχή κινήτρων προς τους αγρότες για εφαρμογή λιγότερο υδροβόρων ή/και ξηρικών καλλιεργειών
- **Μέτρο 2.4.3.** Εκπόνηση μελέτης για την εφαρμογή του ενδεδειγμένου προγράμματος και των κατάλληλων συστημάτων άρδευσης με βάση τα είδη καλλιεργειών και τις πραγματικές τους ανάγκες σε νερό καθώς και τις τοπικές συνθήκες και τη διαθεσιμότητα αρδευτικού νερού
- **Μέτρο 2.4.4.** Υποστήριξη των αγροτών (τεχνική ή/και οικονομική) για την εγκατάσταση νέων συστημάτων άρδευσης
- **Μέτρο 2.4.5.** Συντήρηση των υφιστάμενων δικτύων για την μείωση των απωλειών νερού κατά τη μεταφορά, με σκοπό τη μείωση της σπατάλης του αρδευτικού νερού
- **Μέτρο 2.4.6.** Βελτίωση και αντικατάσταση των αρδευτικών δικτύων της ΠΚΜ
- **Μέτρο 2.4.7.** Χρήση ως ποτιστικού νερού, των επεξεργασμένων υδάτων από τις Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων
- **Μέτρο 2.4.8.** Επεξεργασία και χρήση των νιτρικών και φωσφορικών αλάτων, που προέρχονται από την επεξεργασία υγρών λυμάτων ως λιπάσματα

Τα ανωτέρω εφαρμόζονται με συνεχείς ενημερώσεις των αγροτών για τις μη υδροβόρες ποικιλίες, για την ορθολογική χρήση του αρδευτικού νερού και τα αποτελεσματικά συστήματα άρδευσης (**Μέτρο 2.1.3**).

Δράση 2.5. Αλλαγές στο βιολογικό υλικό και στις καλλιεργητικές τεχνικές. Η δράση περιλαμβάνει ενέργειες που στοχεύουν στη δημιουργία νέων ποικιλιών (αποκλειόμενης της γενετικής τροποποίησης) και στην προσαρμογή των καλλιεργητικών τεχνικών στην κλιματική αλλαγή

- **Μέτρο 2.5.1.** Εκπόνηση εξειδικευμένης μελέτης για τη διερεύνηση των κατάλληλων καλλιεργητικών τεχνικών για την ΠΚΜ
- **Μέτρο 2.5.2.** Συμμετοχή της Περιφέρειας σε ερευνητικά προγράμματα για την πιλοτική εφαρμογή νέων (εναλλακτικών) καλλιεργητικών μεθόδων σε επιλεγμένα είδη ή

γεωγραφικές περιοχές. Συμπληρωματικά προτείνεται η συνεργασία της Περιφέρειας με τις Γεωπονικές Πανεπιστημιακές Σχολές και τα ερευνητικά κέντρα (π.χ. ΕΘΙΑΓΕ) εντός της ΠΚΜ

- **Μέτρο 2.5.3.** Εκπόνηση μελέτης προσδιορισμού του γηγενούς γενετικού υλικού (ποικιλίες κλπ.) που είναι κατάλληλο για καλλιέργεια στην ΠΚΜ υπό συνθήκες κλιματικής αλλαγής (π.χ. υλικό ανθεκτικό σε υψηλές θερμοκρασίες, ξηρασία κλπ.)
- **Μέτρο 2.5.4.** Δημιουργία Τράπεζας Σπόρων γηγενούς γενετικού υλικού. Εναλλακτικά μπορούν να αξιοποιηθούν υπάρχουσες τράπεζες σπόρων για την αποθήκευση γηγενούς γενετικού υλικού

Τα ανωτέρω εφαρμόζονται με συνεχείς ενημερώσεις των αγροτών για τις ενδεικνυόμενες καλλιεργητικές τεχνικές και το γηγενές γενετικό υλικό που είναι κατάλληλο για τον αγρό τους (**Μέτρο 2.1.3**).

Δράση 2.6. Διαχείριση κινδύνων από καταστροφές λόγω κλιματικής αλλαγής. Τέτοιες καταστροφές είναι οι ζημιές από ακραία καιρικά φαινόμενα π.χ υψηλές θερμοκρασίες, ξηρασία, πλημμύρες, άνοδος στάθμης της θάλασσας κλπ.

- **Μέτρο 2.6.1.** Έκδοση Οδηγού από την Περιφέρεια με τις περιοχές αυξημένου κινδύνου γεωργικών και κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων, τα είδη των πιθανών κινδύνων, τους τρόπους μετεγκατάστασης της εκμετάλλευσης και τις δυνατότητες υλοποίησης της μετεγκατάστασης
- **Μέτρο 2.6.2.** Παροχή οικονομικών κινήτρων για τη μεταφορά γεωργικών και κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων από περιοχές υψηλού κινδύνου σε περιοχές χαμηλού κινδύνου
- **Μέτρο 2.6.3.** Δημιουργία μηχανισμού από την Περιφέρεια, με τον οποίο θα ορίζονται οι αρμοδιότητες των υπηρεσιών, οι όροι υπαγωγής στο πρόγραμμα μετεγκατάστασης της εκμετάλλευσης και τα οικονομικά κίνητρα
- **Μέτρο 2.6.4.** Δημιουργία συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης στην ΠΚΜ για ακραία φαινόμενα (πλημμύρες, υψηλές θερμοκρασίες, πυρκαγιές κλπ.). Για την ενημέρωση το σύστημα μπορεί να χρησιμοποιεί τεχνολογίες επικοινωνίας βάσει τοποθεσίας και πληθυσμού, κινητά τηλέφωνα, καθώς και μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Διερεύνηση της συνέργειας με τα **Μέτρα: 3.2.4** του τομέα των δασών, **9.3.5** του τομέα του τουρισμού, **11.2.1** των υποδομών μεταφοράς, **12.3.4** του τομέα της υγείας και **13.4.1** του τομέα του δομημένου περιβάλλοντος και της δυνατότητας ενσωμάτωσης τους σε ένα ενοποιημένο σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης
- **Μέτρο 2.6.5.** Έργα προσωρινής αποθήκευσης υδάτων (δεξαμενές, αποκατάσταση υδροτοπικών περιοχών κλπ.), ανάντη γεωργικών περιοχών που κινδυνεύουν από πλημμυρικά φαινόμενα (π.χ. εντός ΖΔΥΚΠ) και αξιοποίηση αρδευτικών δικτύων για τη διοχέτευση πλημμυρικών υδάτων κατά τη χειμερινή περίοδο

Συσχέτιση με το **Μέτρο 7.1.6** του τομέα των ποτάμιων πλημμυρών. Τα έργα μπορούν να συνδυαστούν με υφιστάμενα ΓΟΕΒ / ΤΟΕΒ (συσχέτιση και με τη **Δράση 2.4**).

- **Μέτρο 2.6.6.** Αναβάθμιση, επέκταση και ενίσχυση των αντλιοστασίων και του αποστραγγιστικού δικτύου των ΓΟΕΒ / ΤΟΕΒ της ΠΚΜ

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Δράση 2.7. Προώθηση στους επαγγελματίες κτηνοτρόφους και στους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας της γνώσης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στη κτηνοτροφία

- **Μέτρο 2.7.1.** Εκπόνηση εξειδικευμένης μελέτης για τη διερεύνηση και αξιολόγηση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην κτηνοτροφία και τους βοσκοτόπους σε επίπεδο Περιφέρειας και πρόταση των κατάλληλων μέτρων προσαρμογής. Αξιολόγηση της ικανότητας των (τυχόν) υφιστάμενων διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης να ανταποκριθούν στις νέες κλιματικές συνθήκες. Κατάρτιση και υλοποίηση διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης βάσει των αποτελεσμάτων της μελέτης
- **Μέτρο 2.7.2.** Διενέργεια ενημερωτικών ημερίδων, εκπαιδευτικών σεμιναρίων, συζητήσεις στα ΜΜΕ κλπ. προς τους επαγγελματίες κτηνοτρόφους και τους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες της ΠΚΜ, για τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στην κτηνοτροφία
- **Μέτρο 2.7.3** Παροχή οικονομικών κινήτρων για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή των συστημάτων στέγασης και διαχείρισης των ζώων, ιδίως των πουλερικών, βάσει των αποτελεσμάτων της προτεινόμενης μελέτης στο Μέτρο 2.7.1

ΔΑΣΗ – ΑΝΑΔΑΣΩΤΕΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ

Δράση 3.1. Επικαιροποίηση του σχεδιασμού διαχείρισης των δασών της ΠΚΜ με βάση τα επίπεδα τρωτότητας που προέκυψαν από το ΠεΣΠΚΑ

- **Μέτρο 3.1.1.** Ενσωμάτωση των δράσεων προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή στα διαχειριστικά σχέδια δασών της Περιφέρειας

Δράση 3.2. Πρόληψη και αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών

- **Μέτρο 3.2.1.** Κατάταξη των δασών ανάλογα με τον κίνδυνο πυρκαγιάς και καθορισμός περιοχών υψηλού κινδύνου
- **Μέτρο 3.2.2.** Ενίσχυση υποδομών για τη βελτίωση της πυροπροστασίας των δασών της ΠΚΜ (πχ. αντιπυρικές ζώνες, συντήρηση υφιστάμενων δασικών δρόμων ή και διάνοιξη νέων εφόσον απαιτείται κλπ.). Εκσυγχρονισμός του εξοπλισμού δασοπυρόσβεσης. Εφαρμογή του μέτρου με ιεράρχηση σύμφωνα με τη σειρά προτεραιότητας του ΠεΣΠΚΑ
- **Μέτρο 3.2.3.** Ετήσιος προγραμματισμός και υλοποίηση κατάλληλων επεμβάσεων (συμπεριλαμβανομένων δράσεων που σχετίζονται με παραδοσιακές δραστηριότητες όπως είναι η συλλογή ρητίνης, η μελισσοκομία, η ελεγχόμενη βόσκηση κλπ.) για τον περιορισμό/απομάκρυνση της εύφλεκτης βιομάζας που αποτελεί κύρια εστία έναρξης και επέκτασης δασικών πυρκαγιών
- **Μέτρο 3.2.4.** Εγκατάσταση συστημάτων προειδοποίησης και ανάπτυξη λογισμικού ταχείας και απρόσκοπτης εκκένωσης περιοχών. Διερεύνηση της συνέργειας με τα **Μέτρα: 2.6.4** του τομέα της γεωργίας, **9.3.5** του τομέα του τουρισμού, **11.2.1** των υποδομών μεταφοράς, **12.3.4** του τομέα της υγείας και **13.4.1** του τομέα του δομημένου περιβάλλοντος και της δυνατότητας ενσωμάτωσης τους σε ένα ενοποιημένο σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης

- **Μέτρο 3.2.5.** Ενίσχυση των δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού για την προστασία των δασών από πυρκαγιές. Ενδεικτικά προτείνονται δράσεις από σχολεία και συλλόγους για την συλλογή κουκουναριών, τον καθαρισμό μονοπατιών κλπ., με ημερήσιες εκδρομές για αυτό το σκοπό
- **Μέτρο 3.2.6.** Εφαρμογή πιλοτικών δράσεων και αξιοποίηση αποτελεσμάτων υφιστάμενων ή νέων πιλοτικών δράσεων

Δράση 3.3. Δράσεις αποκατάστασης των πυρόπληκτων δασικών περιοχών της ΠΚΜ

- **Μέτρο 3.3.1.** Επίσπευση των διαδικασιών αποκατάστασης των ευδιάβρωτων καμένων εκτάσεων για την προστασία και σταθεροποίηση του εδάφους (π.χ. σπορά με κατάλληλα σπορομίγματα, μετά την εκδήλωση της πυρκαγιάς, στις αρχές της φθινοπωρινής περιόδου, συνδυαστικά με την τοποθέτηση κλαδοφραγμάτων, για τη συγκράτηση του χώματος)
- **Μέτρο 3.3.2.** Εκπόνηση μελετών για την προστασία και αποκατάσταση των πυρόπληκτων δασικών εκτάσεων της Περιφέρειας. Εφαρμογή του μέτρου με ιεράρχηση σύμφωνα με τη σειρά προτεραιότητας του ΠεΣΠΚΑ. Στο πλαίσιο των μελετών να επιλεγούν ποικιλίες δασικών ειδών ανθεκτικές στις νέες κλιματικές συνθήκες και να χρησιμοποιηθούν ευρύτεροι φυτευτικοί σύνδεσμοι για τον περιορισμό του ανταγωνισμού σε εδαφικό νερό και οικονομία εφαρμογής
- **Μέτρο 3.3.3.** Εφαρμογή των μέτρων προστασίας και αποκατάστασης, βάσει των εκπονηθέντων μελετών, με ιεράρχηση ομοίως ως άνω
- **Μέτρο 3.3.4.** Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού για την προσέλκυση εθελοντών για την υλοποίηση αναδασώσεων πυρόπληκτων περιοχών. Ενδεικτικά προτείνονται δράσεις από σχολεία και συλλόγους, με ημερήσιες εκδρομές για αυτό το σκοπό
- **Μέτρο 3.3.5.** Επιλογή ποικιλιών δασικών ειδών για φυτεύσεις ή εύνοια ειδών φυσικής αναγέννησης, ανθεκτικών στο αναμενόμενο ξηρότερο και θερμότερο περιβάλλον, καθώς και στα ακραία καιρικά φαινόμενα. Χρησιμοποίηση ευρύτερων φυτευτικών συνδυασμών στις αναδασώσεις για τον περιορισμό του ανταγωνισμού σε εδαφικό νερό και οικονομία εφαρμογής

Η δράση σχετίζεται με τη **Δράση 7.3** του τομέα των ποταμών (πλημμυρικά φαινόμενα).

ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ – ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

Δράση 4.1. Βελτίωση της γνώσης για την βιοποικιλότητα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και της επίδρασης της κλιματικής αλλαγής σε αυτή και στις οικοσυστημικές υπηρεσίες

- **Μέτρο 4.1.1.** Εκπόνηση εξειδικευμένης μελέτης για την περαιτέρω ανάλυση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στα οικοσυστήματα της ΠΚΜ και τον προσδιορισμό των πλέον τρωτών οικοτόπων/ενδιαιτημάτων και ειδών χλωρίδας και πανίδας, όπως και για τον ρόλο των οικοσυστημικών λειτουργιών στην αντιμετώπιση και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή στην Κεντρική Μακεδονία

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

- **Μέτρο 4.1.2.** Εκπόνηση εξειδικευμένων μελετών για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή των πλέον τρωτών οικοτόπων και ενδιαιτημάτων και ειδών πανίδας και χλωρίδας της ΠΚΜ, όπως αυτά θα προσδιοριστούν από την προτεινόμενη στο **Μέτρο 4.1.1** μελέτη, δίνοντας έμφαση στα τρωτά ενδημικά, απειλούμενα και προστατευόμενα είδη. Μέριμνα για την εκπόνηση εξειδικευμένης μελέτης για τη χλωρίδα του Εθνικού Δρυμού του Ολύμπου (αριθμεί 1700 είδη, δηλαδή 25% της ελληνικής χλωρίδας, εκ των οποίων 23 ενδημούν μόνο στον Όλυμπο και πουθενά αλλού στον κόσμο) σε συνεννόηση με τον αρμόδιο φορέα διαχείρισης
- **Μέτρο 4.1.3.** Εκπόνηση μελέτης αξιολόγησης επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στα τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και σε άλλες περιοχές / ζώνες προστασίας του τοπίου και εκπόνηση – υλοποίηση σχεδίου δράσης για την προσαρμογή τους εφόσον απαιτείται. Μέριμνα για την εκπόνηση ειδικής μελέτης για το μεσογειακό τοπίο της παράκτιας Χαλκιδικής, το οποίο θεωρείται το μοναδικό ολοκληρωμένο και αντιπροσωπευτικό μεσογειακό τοπίο της Μεσογείου

Δράση 4.2. Προστασία και ενίσχυση της βιοποικιλότητας ώστε να προσαρμοστεί στην κλιματική αλλαγή αλλά και για να συνδράμει στον περιορισμό των επιπτώσεων αυτής

- **Μέτρο 4.2.1.** Ενσωμάτωση της παραμέτρου της κλιματικής αλλαγής και των αποτελεσμάτων του ΠεΣΠΚΑ κατά τη διαμόρφωση σχεδίων διαχείρισης περιοχών του Δικτύου Natura 2000 της ΠΚΜ, τα οποία αναμένεται να διαμορφωθούν στο πλαίσιο των Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών (ΕΠΜ) που είναι εν εξελίξει
- **Μέτρο 4.2.2.** Ενίσχυση της οικολογικής συνοχής του Δικτύου Natura 2000 της ΠΚΜ (πρόβλεψη σχεδιασμού και ανάπτυξης οικολογικών διαδρομών μεταξύ των περιοχών του Δικτύου, ώστε να διευκολύνονται οι μετακινήσεις των τρωτών ειδών σε καταλληλότερα γι' αυτά ενδιαιτήματα, λόγω κλιματικής αλλαγής)
- **Μέτρο 4.2.3.** Ρυθμίσεις χρήσεων γης για την αναχαίτιση της περαιτέρω μείωσης και του κατακερματισμού των φυσικών οικοσυστημάτων καθώς και της απώλειας των ενδιαιτημάτων σπάνιων, απειλούμενων ή και προστατευόμενων ειδών χλωρίδας και πανίδας
- **Μέτρο 4.2.4.** Ενίσχυση των οικοσυστημικών λειτουργιών (δράσεις προστασίας, αειφορική διαχείριση π.χ. τροφή, ξυλεία, έδαφος κλπ.)

Συσχέτιση με το Μέτρο 4.1.1.

- **Μέτρο 4.2.5.** Συμμετοχή της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας σε συγχρηματοδοτούμενα Ευρωπαϊκά και διεθνή προγράμματα (όπως το **LIFE-IP AdaptInGR**), για την προσαρμογή της βιοποικιλότητας στην κλιματική αλλαγή
- **Μέτρο 4.2.6.** Προσαρμογή δασοκομικών επεμβάσεων για τη δημιουργία αραιότερων δασοσυστάδων, ικανών να παράγουν με περιορισμένη εδαφική υγρασία, υψηλότερες θερμοκρασίες και να ανταποκρίνονται στα ακραία καιρικά φαινόμενα, λαμβάνοντας υπόψη τις οικοσυστημικές λειτουργίες του δασικού οικοσυστήματος

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

- **Μέτρο 4.2.7.** Προώθηση μέτρων διατήρησης της βιοποικιλότητας (ενίσχυση των τρωτών στοιχείων της βιοποικιλότητας στο φυσικό τους περιβάλλον μέσω της δημιουργίας αποθεμάτων in situ αλλά και ex situ διατήρηση αυτών μέσω της δημιουργίας τραπεζών σπερμάτων και γενετικού υλικού) με προτεραιότητα στα σπάνια, απειλούμενα και τοπικά περιορισμένα είδη. Διερεύνηση και συνεργασία με υπάρχουσες τράπεζες σπερμάτων και γενετικού υλικού
- **Μέτρο 4.2.8.** Σύνταξη και εφαρμογή μελετών σε Περιφερειακό επίπεδο, για δασικά οικοσυστήματα με σκοπό τη βελτίωση της σύνθεσης και της αρχιτεκτονικής δομής τους, λαμβάνοντας υπόψη το επίπεδο τρωτότητας σε συνδυασμό με τις οικοσυστημικές τους λειτουργίες
- **Μέτρο 4.2.9.** Ανάληψη δράσης για τη διατήρηση της οικολογικής παροχής των ποτάμιων ΥΣ καθώς και τη διατήρηση του οικολογικού δυναμικού σε ΙΤΥΣ, με κατάλληλη ιεράρχησή τους
- **Μέτρο 4.2.10.** Προστασία και ενίσχυση των παράκτιων οικοσυστημάτων ως βασικό μέτρο προστασίας από την άνοδο της στάθμης της θάλασσας, την υφαλμύριση του υδροφόρου ορίζοντα και τα ακραία καιρικά φαινόμενα

Συσχέτιση με τα Μέτρα 4.2.4 και 4.1.1.

- **Μέτρο 4.2.11.** Βελτίωση της διαπεριφερειακής και διασυνοριακής συνεργασίας για την προώθηση της οικολογικής συνοχής των φυσικών οικοσυστημάτων και τη διευκόλυνση της μετακίνησης των τρωτών ειδών πανίδας και χλωρίδας. Συσχέτιση με τα **Μέτρα 4.2.2 και 4.2.5**

Δράση 4.3. Παρακολούθηση της κινητικότητας εισβλητικών ξενικών ειδών στο σύνολο των οικοσυστημάτων της ΠΚΜ

- **Μέτρο 4.3.1.** Εκπόνηση μελέτης για την μοντελοποίηση της κινητικότητας των χωροκατακτητικών ξενικών ειδών και ανάπτυξη συστήματος παρακολούθησης για τον έγκαιρο εντοπισμό τους
- **Μέτρο 4.3.2.** Εκπόνηση μελέτης αλληλεπίδρασης των ειδών και ανάπτυξη συστήματος παρακολούθησης για την έγκαιρη διάγνωση ασθενειών και επιδημιών
- **Μέτρο 4.3.3.** Εντοπισμός και έλεγχος χωροκατακτητικών ξενικών ειδών στα δασικά οικοσυστήματα

Δράση 4.4. Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης

- **Μέτρο 4.4.1.** Υλοποίηση στοχευμένων δράσεων σε επίπεδο Περιφέρειας για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση σχετικά με την προσαρμογή της βιοποικιλότητας στην κλιματική αλλαγή. Ενδεικτικά οργάνωση ημερίδων σε σχολεία, πανεπιστήμια και Δήμους

ΑΛΙΕΙΑ – ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ

Δράση 5.1. Απόκτηση και διάχυση της γνώσης σχετικά με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στον τομέα της αλιείας

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

- **Μέτρο 5.1.1.** Εκπόνηση εξειδικευμένης μελέτης διερεύνησης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στον τομέα της αλιείας σε επίπεδο Περιφέρειας. Πρόταση μέτρων προσαρμογής
- **Μέτρο 5.1.2.** Υλοποίηση των μέτρων προσαρμογής του τομέα της αλιείας στην κλιματική αλλαγή
- **Μέτρο 5.1.3.** Εκπόνηση μελέτης για την μοντελοποίηση και χαρτογράφηση της μετακίνησης των ιχθυοπληθυσμών
- **Μέτρο 5.1.4.** Μελέτη και καταγραφή των διαχρονικών διακυμάνσεων των θαλάσσιων περιβαλλοντικών παραμέτρων που επηρεάζονται από την κλιματική αλλαγή στις περιοχές προτεραιότητας
- **Μέτρο 5.1.5.** Εκπαιδευτικά προγράμματα και παροχή τεχνικής καθοδήγησης στους επαγγελματίες αλιείς για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή (ενημέρωση για νέες ανθεκτικές τεχνικές, αλλαγές στους αλιευτικούς πόρους της Περιφέρειας κλπ.)
- **Μέτρο 5.1.6** Εκπόνηση μελέτης για την πρόβλεψη μετακίνησης των ιχθυοπληθυσμών ανάλογα με τη διάσταση της κλιματικής αλλαγής. Προτείνεται να εκπονηθεί σε συνεργασία με άλλες όμορες Περιφέρειες και ερευνητικά ιδρύματα

Δράση 5.2. Δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης κινδύνων από ακραία καιρικά φαινόμενα

- **Μέτρο 5.2.1.** Τεχνικοοικονομική μελέτη για την αξιολόγηση επάρκειας των έργων προστασίας αλιευτικών λιμένων και καταφυγίων από ακραία κλιματικά φαινόμενα
- **Μέτρο 5.2.2.** Δημιουργία μηχανισμού παροχής αποζημιώσεων στους αλιείς για απώλειες εισοδήματος λόγω ακραίων καιρικών φαινομένων. Ο μηχανισμός θα συμπεριλαμβάνει και τις περιπτώσεις καταστροφής σκαφών και εξοπλισμού λόγω ακραίων καιρικών φαινομένων

Δράση 5.3. Απόκτηση και διάχυση της γνώσης σχετικά με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στον τομέα των υδατοκαλλιεργειών

- **Μέτρο 5.3.1.** Εκπόνηση εξειδικευμένης μελέτης διερεύνησης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στον τομέα των υδατοκαλλιεργειών, σε επίπεδο Περιφέρειας. Πρόταση μέτρων προσαρμογής
- **Μέτρο 5.3.2.** Υλοποίηση των μέτρων προσαρμογής του τομέα των υδατοκαλλιεργειών στην κλιματική αλλαγή
- **Μέτρο 5.3.3.** Μελέτη, καταγραφή και δημιουργία συστήματος πρόβλεψης των διαχρονικών διακυμάνσεων των θαλάσσιων περιβαλλοντικών παραμέτρων που επηρεάζονται από την κλιματική αλλαγή στις περιοχές ανάπτυξης υδατοκαλλιεργητικών δραστηριοτήτων της ΠΚΜ
- **Μέτρο 5.3.4.** Εκπαιδευτικά προγράμματα και παροχή τεχνικής καθοδήγησης στους επαγγελματίες υδατοκαλλιεργητές για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή (ενημέρωση για νέες ανθεκτικές τεχνικές υδατοκαλλιεργειών κλπ.)

Δράση 5.4. Βελτιστοποίηση χωροθέτησης και σχεδιασμού των θέσεων ανάπτυξης υδατοκαλλιεργειών για την ελαχιστοποίηση των καταστροφών, απωλειών και διαφυγών

- **Μέτρο 5.4.1.** Ενσωμάτωση της παραμέτρου της κλιματικής αλλαγής κατά την χωροθέτηση ΠΟΑΥ

Δράση 5.5. Δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης κινδύνων από ακραία καιρικά φαινόμενα

- **Μέτρο 5.5.1.** Εξέταση αναγκαιότητας σταδιακής ή άμεσης μετεγκατάστασης υδατοκαλλιεργητικών μονάδων σε περιοχές χαμηλότερης τρωτότητας
- **Μέτρο 5.5.2.** Δημιουργία μηχανισμού παροχής αποζημιώσεων υδατοκαλλιεργητών για απώλειες εισοδήματος λόγω ακραίων καιρικών φαινομένων. Ο μηχανισμός θα συμπεριλαμβάνει και τις περιπτώσεις καταστροφής υποδομών και εξοπλισμού λόγω ακραίων καιρικών φαινομένων

ΥΔΑΤΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ (ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ)

Δράση 6.1. Δράσεις εκτίμησης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στους υδατικούς πόρους της ΠΚΜ

- **Μέτρο 6.1.1.** Εκπόνηση εξειδικευμένης μελέτης για τον προσδιορισμό των πλέον ευπαθών υδατικών συστημάτων της ΠΚΜ και για την εκτίμηση του κινδύνου μη διαθεσιμότητας υδατικών πόρων σε Περιφερειακό επίπεδο λόγω των αναμενόμενων κλιματικών μεταβολών
- **Μέτρο 6.1.2.** Εφαρμογή ενός δικτύου παρακολούθησης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στα υπόγεια ύδατα και στους ταμιευτήρες της ΠΚΜ (ανάπτυξη τηλεμετρικού δικτύου για την συνεχόμενη μέτρηση βροχοπτώσεων, στάθμης και παροχών στα σημαντικότερα υδατικά σώματα της Περιφέρειας)

Δράση 6.2. Δράσεις εξοικονόμησης και αποτελεσματικής χρήσης νερού

- **Μέτρο 6.2.1.** Προώθηση της εξοικονόμησης νερού σε όλους τους τομείς και χρήσεις (γεωργία, τουρισμός, βιομηχανία, οικιστικός τομέας). Ενδεικτικά μέσω εγκατάστασης εξοπλισμού εξοικονόμησης νερού σε κατοικίες και δημόσια κτίρια, ανακύκλωσης ομβρίων υδάτων για άρδευση, οικονομικών κινήτρων για ανακύκλωση νερού στη βιομηχανία, προαγωγή και ενίσχυση πιλοτικών έργων

Συσχέτιση με τα μέτρα της Δράσης 2.4 του τομέα της γεωργίας.

- **Μέτρο 6.2.2.** Συντήρηση, επισκευή και εκσυγχρονισμός των δικτύων ύδρευσης της ΠΚΜ. Ανάπτυξη «έξυπνων» δικτύων και εγκατάσταση «έξυπνων» υδρομέτρων
- **Μέτρο 6.2.3.** Εγκατάσταση εξοπλισμού χαμηλής κατανάλωσης νερού στα δημόσια κτίρια της ΠΚΜ. Παροχή κινήτρων για την εγκατάσταση κατάλληλου εξοπλισμού χαμηλής κατανάλωσης νερού στις ιδιωτικές επιχειρήσεις και στον οικιακό τομέα (π.χ. παροχή δωρεάν εξοπλισμού, επιδοτήσεις, εκπτώσεις τελών και φόρων κλπ.)
- **Μέτρο 6.2.4.** Βελτιστοποίηση των υφιστάμενων μεθόδων αποθήκευσης νερού και δημιουργία νέων, εάν απαιτείται, ιδίως με την αντικατάσταση αντλήσεων κατά τη διάρκεια των περιόδων χαμηλής ροής
- **Μέτρο 6.2.5.** Προώθηση της ανακύκλωσης των ομβρίων υδάτων

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

- **Μέτρο 6.2.6.** Ανακύκλωση του νερού των ΕΕΛ για μη πόσιμες χρήσεις. Ενδεικτικά αναφέρεται το νερό των δοχείων στα προσαρτήματα υγιεινής. Στην περίπτωση που ΕΕΛ γειτνιάζουν με βιομηχανικές περιοχές, προτείνεται η διερεύνηση χρήσης της απορροής για δευτερεύουσες βιομηχανικές χρήσεις

Δράση 6.3. Προώθηση της επαναχρησιμοποίησης επεξεργασμένων αστικών λυμάτων

- **Μέτρο 6.3.1.** Κατασκευή νέων ΕΕΛ ή αναβάθμιση των υφιστάμενων, ώστε να προκύπτει με την επεξεργασία των λυμάτων νερό κατάλληλης ποιότητας για άρδευση χώρων πράσινου και συγκεκριμένων καλλιεργειών, για τον εμπλουτισμό ΥΥΣ κλπ.
- **Μέτρο 6.3.2.** Παροχή κινήτρων για την επαναχρησιμοποίηση των επεξεργασμένων αστικών λυμάτων στη γεωργία, τη βιομηχανία, τον τουρισμό και τον οικιακό τομέα. Για την εφαρμογή του μέτρου απαιτούνται δράσεις ενημέρωσης (βλ. παρακάτω **Δράση 6.6**)

Δράση 6.4. Ανάπτυξη δραστηριοτήτων και χρήσεων γης που είναι συμβατές με τους τοπικούς διαθέσιμους υδατικούς πόρους

- **Μέτρο 6.4.1.** Έλεγχος εκμετάλλευσης υπόγειων υδατικών πόρων, θέσπιση κινήτρων και αντικινήτρων
- **Μέτρο 6.4.2.** Χρησιμοποίηση ευρύτερων φυτευτικών συνδέσμων στις αναδασώσεις για τον περιορισμό του ανταγωνισμού σε εδαφικό νερό και οικονομία εφαρμογής

Συσχέτιση με την **Δράση 3.3** του τομέα των αναδασωτέων περιοχών.

Δράση 6.5. Ενσωμάτωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στον σχεδιασμό διαχείρισης των υδατικών πόρων της ΠΚΜ

- **Μέτρο 6.5.1.** Αξιοποίηση αποτελεσμάτων του ΠεΣΠΚΑ κατά την 2η αναθεώρηση των Σχεδίων Διαχείρισης ΛΑΠ που αφορούν την ΠΚΜ
- **Μέτρο 6.5.2.** Ενσωμάτωση της τρωτότητας στην κλιματική αλλαγή και των επιπτώσεών της στο σύνολο του σχεδιασμού διαχείρισης υδατικών πόρων της ΠΚΜ (ΣΔΛΑΠ, Masterplans, σχέδια ξηρασίας, σχέδια ασφάλειας νερού κλπ.)
- **Μέτρο 6.5.3.** Εκπόνηση υδρογεωλογικών μελετών για τον καθορισμό ζώνης προστασίας σημαντικών υδροληψιών υπόγειου νερού
- **Μέτρο 6.5.4.** Εκπόνηση ειδικής μελέτης αναφορικά με την τρωτότητα των παράκτιων υδατικών σωμάτων στην κλιματική αλλαγή, ιδίως στην περιοχή της Χαλκιδικής
- **Μέτρο 6.5.5.** Βελτίωση της διαπεριφερειακής και διασυνοριακής συνεργασίας σε θέματα διαχείρισης υδάτων

Δράση 6.6. Δράσεις ενημέρωσης κοινού, δημοσίων φορέων και επιχειρήσεων για τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στους υδατικούς πόρους και τους τρόπους αντιμετώπισης τους

- **Μέτρο 6.6.1.** Εκστρατείες ενημέρωσης για τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στους υδατικούς πόρους και τις βέλτιστες πρακτικές εξοικονόμησης νερού. Ενημερώσεις για τη δυνατότητα εφαρμογής μεθόδων επαναχρησιμοποίησης επεξεργασμένων λυμάτων και

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ανακυκλωμένου νερού σε διάφορες χρήσεις. Ενθάρρυνση αλλαγής καταναλωτικών προτύπων και νοοτροπιών

Όσον αφορά την εφαρμογή μέτρων για το φαινόμενο της ερημοποίησης ισχύει το **Μέτρο 2.3.1.** του τομέα της γεωργίας.

ΠΟΤΑΜΙΑ (ΠΛΗΜΜΥΡΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ)

Δράση 7.1. Δράσεις αντιμετώπισης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην εκδήλωση ποτάμιων πλημμυρών

- **Μέτρο 7.1.1.** Εκπόνηση εξειδικευμένων μελετών για την προστασία των πλέον ευπαθών περιοχών (αντιπλημμυρικά έργα, αντιδιαβρωτικά, αντιστήριξης πρανών κλπ.)

Συσχέτιση με το **Μέτρο 13.2.1** του τομέα του δομημένου περιβάλλοντος και το **Μέτρο 11.1.3** του τομέα υποδομών μεταφορών.

- **Μέτρο 7.1.2.** Άμεση εφαρμογή των προτεινόμενων έργων προστασίας στις περιοχές που απειλούνται περισσότερο

Συσχέτιση με το **Μέτρο 13.2.2** του τομέα του δομημένου περιβάλλοντος.

- **Μέτρο 7.1.3.** Διατήρηση και αποκατάσταση υγροτόπων και κοιτών ποταμών ως φυσική αντιπλημμυρική προστασία
- **Μέτρο 7.1.4.** Δημιουργία έργων αποθήκευσης όμβριων υδάτων (ή αποκατάσταση υγροτόπων όπου είναι εφικτό) στα ανάντη περιοχών στις οποίες δεν είναι δυνατή η ασφαλής απορροή τους

Συσχέτιση με το **Μέτρο 2.6.5** του τομέα της γεωργίας.

- **Μέτρο 7.1.5.** Κατασκευή ή επέκταση δικτύου αποχέτευσης όμβριων υδάτων, κατά προτεραιότητα στους οικισμούς της ΠΚΜ που βρίσκονται εντός ΖΔΥΚΠ
- **Μέτρο 7.1.6.** Ανάπτυξη τηλεμετρικού δικτύου για την συνεχόμενη μέτρηση βροχοπτώσεων, στάθμης και παροχών στα υδατικά σώματα της Περιφέρειας που εγκυμονούν τους μεγαλύτερους κινδύνους
- **Μέτρο 7.1.7.** Εκπόνηση μελέτης για τη δημιουργία συστήματος αλλαγής πορείας των υδάτων σε περίπτωση πλημμυρών με απότερο σκοπό τη χρήση των υδάτων για άρδευση ή παραγωγή υδροηλεκτρικής ενέργειας
- **Μέτρο 7.1.8.** Εκπόνηση εξειδικευμένων μελετών για την περεταίρω ανάπτυξη οικοσυστημάτων σε λίμνες

Δράση 7.2. Ενσωμάτωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στον σχεδιασμό διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας στην ΠΚΜ

- **Μέτρο 7.2.1.** Αξιοποίηση των αποτελεσμάτων του ΠεΣΠΚΑ κατά την αναθεώρηση των ΖΔΥΚΠ που αφορούν την ΠΚΜ (προβλέπεται στις εγκριτικές αποφάσεις των σχεδίων)

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

- **Μέτρο 7.2.2.** Βελτίωση της διαπεριφερειακής και διασυνοριακής συνεργασίας σε θέματα διαχείρισης πλημμυρικών φαινομένων στην περίπτωση ποταμών που διέρχονται από όμορες Περιφέρειες ή πηγάζουν από γειτονικές χώρες αντιστοίχως

Δράση 7.3. Προστασία των εδαφών από τη διάβρωση. Η δράση αποσκοπεί στην αύξηση της φυτικής κάλυψης του εδάφους, με σκοπό την αποτροπή της επιφανειακής διάβρωσης, την προστασία των οχθών ποταμών και ρεμάτων, την αύξηση της υδατοσυγκράτησης και διήθησης στο έδαφος, τη μετατροπή της επιφανειακής απορροής σε υπεδάφια, καθώς και την επιβράδυνση της απορροής

- **Μέτρο 7.3.1.** Εκπόνηση μελετών για την εμπεριστατωμένη υπόδειξη υλοποίησης αντιδιαβρωτικών έργων
- **Μέτρο 7.3.2.** Υλοποίηση αντιδιαβρωτικών έργων βάσει των μελετών του **Μέτρου 7.3.1**
- **Μέτρο 7.3.3.** Κατασκευή φυτοκομικών έργων. Κατασκευή φραγμάτων συγκράτησης φερτών υλικών και υδατοφραγμάτων για την ομαλοποίηση της απορροής των όμβριων υδάτων, τον περιορισμό της διάβρωσης και των πλημμυρών καθώς και τον έλεγχο της αυξημένης στερεοπαροχής των ποταμών και ρεμάτων. Τοποθέτηση κλαδοφραγμάτων, όπου ενδείκνυνται

Η ανωτέρω **Δράση 7.3** σχετίζεται με τα **Μέτρα 3.3.1, 3.3.2 και 3.3.3** του τομέα των αναδασωτέων (πυρόπληκτων) περιοχών.

Για την έγκαιρη προειδοποίηση των πολιτών σε περίπτωση έντονων πλημμυρικών φαινομένων εφαρμόζεται το **Μέτρο 12.3.4** του τομέα της υγείας.

ΠΑΡΑΚΤΙΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ

Δράση 8.1. Γνώση και καταγραφή των κινδύνων από την κλιματική αλλαγή στην παράκτια ζώνη της ΠΚΜ

- **Μέτρο 8.1.1.** Εκπόνηση εξειδικευμένης μελέτης διερεύνησης των κινδύνων και επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην παράκτια ζώνη της ΠΚΜ και στις επιμέρους χρήσεις, Καθορισμός ζωνών επικινδυνότητας και κατηγοριοποίησή τους ανά είδος κινδύνου
- **Μέτρο 8.1.2.** Δημιουργία μηχανισμού συνεχούς παρακολούθησης των παράκτιων περιοχών της ΠΚΜ με έμφαση στις περιοχές με την μεγαλύτερη τρωτότητα

Δράση 8.2. Κατάρτιση και εφαρμογή ολοκληρωμένου σχεδίου διαχείρισης της παράκτιας ζώνης της ΠΚΜ με ενσωμάτωση της παραμέτρου της κλιματικής αλλαγής

- **Μέτρο 8.2.1.** Προσπάθεια κατάρτισης ακτολογίου για την ΠΚΜ
- **Μέτρο 8.2.2.** Σχεδιασμός και ανάπτυξη ζωνών προστασίας μεταξύ αιγιαλού και οικιστικής ζώνης ανάπτυξης
- **Μέτρο 8.2.3.** Ολοκλήρωση χάραξης αιγιαλού και παραλίας λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα των **Δράσεων 8.1 και 8.2**

Δράση 8.3. Δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης κινδύνων

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

- **Μέτρο 8.3.1.** Εξέταση αναγκαιότητας σταδιακής ή άμεσης μετεγκατάστασης κτιρίων και εγκαταστάσεων από περιοχές υψηλού κινδύνου σε ασφαλέστερες περιοχές, παρέχοντας τις κατάλληλες αποζημιώσεις αλλά και κίνητρα. Ενδεικτικά αναφέρεται η δημιουργία κοινοτήτων σε ακατέργαστες και εκμεταλλεύσιμες περιοχές με σκοπό την αύξηση του τουρισμού
- **Μέτρο 8.3.2.** Εκπόνηση μελετών για έργα προστασίας (κατά προτεραιότητα ήπιες παρεμβάσεις) στις πλέον ευπαθείς παράκτιες περιοχές (τεχνητή φυτοκάλυψη κατά μήκος των ακτογραμμών, τεχνητή αναπλήρωση ακτής, κυματοθραύστες, εγκατάσταση πυθμενικών προβόλων, άρση επεμβάσεων σε ποταμούς όπου είναι εφικτό κλπ.). Στις μελέτες συμπεριλαμβάνεται και η αναβάθμιση υφιστάμενων έργων, όπου απαιτείται. Προτείνεται να προκριθούν λύσεις βασισμένες στη φύση (nature based solutions)
- **Μέτρο 8.3.3.** Υλοποίηση έργων προστασίας βάσει των μελετών του **Μέτρου 8.3.2**
- **Μέτρο 8.3.4.** Εφαρμογή πιλοτικών δράσεων και αξιοποίηση αποτελεσμάτων υφιστάμενων ή νέων πιλοτικών δράσεων. Προτείνεται να προκριθούν λύσεις βασισμένες στη φύση (nature based solutions)

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Δράση 9.1. Προώθηση της ανταγωνιστικότητας και ελκυστικότητας του χιονοδρομικού τουρισμού της ΠΚΜ

- **Μέτρο 9.1.1.** Ειδική μελέτη εκτίμησης επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στον χιονοδρομικό τουρισμό της ΠΚΜ και ανάληψη δράσης για να παραμείνουν οι ζώνες επιρροής των χιονοδρομικών κέντρων της ΠΚΜ ελκυστικοί και ανταγωνιστικοί προορισμοί
- **Μέτρο 9.1.2.** Αξιοποίηση των υπαρχουσών υποδομών για την υποστήριξη / προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού στις ζώνες επιρροής των χιονοδρομικών κέντρων της ΠΚΜ

Δράση 9.2. Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή των τουριστικών εγκαταστάσεων

- **Μέτρο 9.2.1.** Ανάπτυξη βιοκλιματικών υποδομών σε τουριστικές περιοχές π.χ. χρήση «πράσινων» υλικών στη δόμηση νέων κτιρίων και κατά την ανακαίνιση υφιστάμενων, κατασκευή κάθετων κήπων, πράσινων οροφών κλπ.

Συσχέτιση με το **Μέτρο 10.1.2** του τομέα της ενέργειας και το **Μέτρο 13.1.2** του τομέα του δομημένου περιβάλλοντος.

- **Μέτρο 9.2.2.** Παροχή κινήτρων στις τουριστικές επιχειρήσεις για τη βελτίωση των συνθηκών θερμικής άνεσης κατά τη θερινή περίοδο, την εξοικονόμηση και επαναχρησιμοποίηση νερού, τη συλλογή και ανακύκλωση βρόχινου νερού, την εγκατάσταση ΑΠΕ για την κάλυψη της αυξημένης ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας κλπ.

Συσχέτιση με το **Μέτρο 10.1.1** του τομέα της ενέργειας και το **Μέτρο 13.1.3** του τομέα του δομημένου περιβάλλοντος. Συνδυασμός με τα προγράμματα ενεργειακής αναβάθμισης του **Μέτρου 9.2.3.**

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

- **Μέτρο 9.2.3.** Ενεργειακή αναβάθμιση (θερμομόνωση, αντικατάσταση κουφωμάτων και φωτιστικών, αναβάθμιση συστήματος κλιματισμού κτλ.) σε κτίρια τουριστικών περιοχών της ΠΚΜ

Συσχέτιση με το **Μέτρο 10.1.3** του τομέα της ενέργειας και το **Μέτρο 13.1.4** του τομέα του δομημένου περιβάλλοντος.

Τα ανωτέρω προτείνεται να συνδυαστούν με προγράμματα ενεργειακής αναβάθμισης, εκσυγχρονισμού ή ποιοτικής αναβάθμισης των τουριστικών καταλυμάτων και να γίνονται συνεχείς ενημερώσεις κυρίως επιχειρήσεων του ευρύτερου τουριστικού κλάδου, για την εξοικονόμηση στην κατανάλωση της ενέργειας.

Δράση 9.3. Δράσεις υποστήριξης του τουρισμού για την προσαρμογή του τομέα στην κλιματική αλλαγή και την αντιμετώπιση ακραίων φαινομένων

- **Μέτρο 9.3.1.** Εκπόνηση Περιφερειακής Στρατηγικής και Σχεδίου Δράσης για την προσαρμογή του τουριστικού προϊόντος της Περιφέρειας στην κλιματική αλλαγή
- **Μέτρο 9.3.2.** Υλοποίηση του ανωτέρω Περιφερειακού Σχεδίου Δράσης – Μέτρα ανάπτυξης ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού (π.χ. πολιτιστικός, οικοτουρισμός) στο σύνολο της ΠΚΜ. Στήριξη ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού
- **Μέτρο 9.3.3.** Δημιουργία οδηγίων σε επίπεδο ΠΚΜ ώστε να αντανακλούν τις διαφοροποιήσεις, σχετικά με τον τουρισμό και την κλιματική αλλαγή που θα απευθύνονται ξεχωριστά σε εκπροσώπους δημόσιων φορέων, στους επιχειρηματίες του κλάδου και στο κοινό. Ενημέρωση και υποστήριξη για την αντιμετώπιση ακραίων φαινομένων (καύσωνες, πυρκαγιές, πλημμύρες κλπ.)
- **Μέτρο 9.3.4.** Διοικητική υποστήριξη, οργάνωση και ευαισθητοποίηση για τις κλιματικές αλλαγές στους τουριστικούς προορισμούς
- **Μέτρο 9.3.5.** Χρήση τεχνολογιών επικοινωνίας για την διάχυση της πληροφορίας σε περιπτώσεις ακραίων φαινομένων και για τη διάδοση οδηγιών για την ασφάλεια των επισκεπτών. Διερεύνηση της συνέργειας με τα **Μέτρα: 2.6.9** του τομέα της γεωργίας, **3.2.4** του τομέα των δασών, **11.2.1** των υποδομών μεταφοράς, **12.3.4** του τομέα της υγείας και **13.4.1** του τομέα του δομημένου περιβάλλοντος και της δυνατότητας ενσωμάτωσης τους σε ένα ενοποιημένο σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης
- **Μέτρο 9.3.6.** Δημιουργία μηχανισμού αποζημιώσεων σε περίπτωση καταστροφών από ακραία φαινόμενα
- **Μέτρο 9.3.7.** Ανάπτυξη χώρων πρασίνου σε τουριστικές περιοχές για την αντιμετώπιση της δυσφορίας των επισκεπτών
- **Μέτρο 9.3.8.** Δράσεις βελτίωσης των συνθηκών επισκεψιμότητας των αρχαιολογικών χώρων και μνημείων της ΠΚΜ κατά τις περιόδους πολύ υψηλών θερμοκρασιών

ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Δράση 10.1. Οριζόντιες και συντονιστικές δράσεις ως προς την ζήτηση ενέργειας (για ψύξη)

- **Μέτρο 10.1.1.** Παροχή κινήτρων για την εξοικονόμηση ενέργειας

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Συσχέτιση με το **Μέτρο 9.2.2.** του τομέα του τουρισμού και το **Μέτρο 13.1.3** του τομέα του δομημένου περιβάλλοντος.

- **Μέτρο 10.1.2.** Ανάπτυξη βιοκλιματικών υποδομών σε δημόσια και ιδιωτικά κτίρια π.χ. χρήση «πράσινων» υλικών στη δόμηση νέων κτιρίων και κατά την ανακαίνιση υφιστάμενων, κατασκευή κάθετων κήπων, πράσινων οροφών κλπ.

Συσχέτιση με το **Μέτρο 9.2.1** του τομέα του τουρισμού και το **Μέτρο 13.1.2** του τομέα του δομημένου περιβάλλοντος.

- **Μέτρο 10.1.3.** Ενεργειακή αναβάθμιση (θερμομόνωση, αντικατάσταση κουφωμάτων και φωτιστικών, αναβάθμιση συστήματος κλιματισμού κτλ.) δημόσιων κτιρίων της ΠΚΜ

Συσχέτιση με το **Μέτρο 9.2.3** του τομέα του τουρισμού και το **Μέτρο 13.1.4** του τομέα του δομημένου περιβάλλοντος.

- **Μέτρο 10.1.4.** Εκστρατείες ενημέρωσης κοινού, δημοσίων φορέων και επιχειρήσεων για την εξοικονόμηση στην κατανάλωση της ενέργειας

Δράση 10.2. Έρευνα και ανάπτυξη

- **Μέτρο 10.2.1.** Έξυπνα δίκτυα και διαχείριση της ζήτησης με σκοπό το μετριασμό των επιπτώσεων της αυξημένης ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας λόγω αύξησης της θερμοκρασίας. Προώθηση της εφαρμογής του μέτρου στις περιοχές 1ης προτεραιότητας, στο σύνολο των μεγάλων Δήμων της ΠΚΜ και στις ζώνες θερινού τουρισμού κατά τους καλοκαιρινούς μήνες

Δράση 10.3. Προσαρμογή των υποδομών ενέργειας της ΠΚΜ στην κλιματική αλλαγή

- **Μέτρο 10.3.1.** Εκπόνηση μελετών αξιολόγησης της τρωτότητας έναντι της κλιματικής αλλαγής των υφιστάμενων και των προγραμματιζόμενων μονάδων παραγωγής ενέργειας και των εγκαταστάσεων αποθήκευσης και επεξεργασίας καυσίμων. Παράλληλα προτείνεται η εξέταση της επάρκειας του συστήματος παραγωγής ενέργειας ως προς την αναμενόμενη μεταβολή της ζήτησης (συνολική και εποχιακή), λαμβάνοντας υπόψιν και την προγραμματισμένη μετάβασή του σε ένα σύστημα μηδενικών εκπομπών άνθρακα
- **Μέτρο 10.3.2.** Εκπόνηση μελετών αξιολόγησης της τρωτότητας έναντι της κλιματικής αλλαγής των υφιστάμενων και των προγραμματιζόμενων δικτύων μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας και των κέντρων υψηλής τάσης. Παράλληλα προτείνεται η εξέταση της επάρκειας του συστήματος παραγωγής ενέργειας ως προς την αναμενόμενη μεταβολή της ζήτησης (συνολική και εποχιακή), λαμβάνοντας υπόψιν και την προγραμματισμένη μετάβασή του σε ένα σύστημα μηδενικών εκπομπών άνθρακα
- **Μέτρο 10.3.3.** Πρόγραμμα επενδύσεων για την μείωση της τρωτότητας βάσει των αποτελεσμάτων των μελετών που προτείνονται στα **Μέτρα 10.3.1** και **10.3.2**
- **Μέτρο 10.3.4.** Ειδική μελέτη αξιολόγησης της τρωτότητας των προτεινόμενων από τα χωρικά σχέδια θέσεων εγκατάστασης ΑΠΕ. Τροποποίηση των ειδικών μελετών βάσει των αποτελεσμάτων του ΠεΣΠΚΑ
- **Μέτρο 10.3.5.** Ενσωμάτωση προληπτικών μέτρων προστασίας σχετικά με τη χωροθέτηση ενεργειακών έργων (θερμικών μονάδων, μονάδων ΑΠΕ, υποδομών φυσικού αερίου και

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

υποδομών πετρελαίου) και δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας. Τα προληπτικά μέτρα θα αφορούν στην αποφυγή χωροθέτησης σε θέσεις με μεγάλη τρωτότητα στην κλιματική αλλαγή, όπως σε παράκτιες περιοχές, σε περιοχές με κίνδυνο πλημμυρών και τυχόν ευάλωτες σε επιπτώσεις από ακραία καιρικά φαινόμενα. Τροποποίηση υφιστάμενων βάσει των αποτελεσμάτων του ΠεΣΠΚΑ

Δράση 10.4. Έργα επέκτασης και προστασίας υδατικών πόρων

- **Μέτρο 10.4.1.** Ειδική μελέτη τρωτότητας υδροηλεκτρικών μονάδων και εφόσον απαιτούνται εκπόνηση προγραμμάτων προστασίας υδάτινων πόρων σε συνδυασμό με αρδευτικές υποχρεώσεις των μονάδων αυτών
- **Μέτρο 10.4.2.** Ειδική μελέτη τρωτότητας μονάδων ηλεκτροπαραγωγής που ψύχονται από εγκαταστάσεις με υδάτινους πόρους και εφόσον απαιτούνται εκπόνηση προγραμμάτων προστασίας των υδάτινων πόρων

ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Δράση 11.1. Βελτίωση του σχεδιασμού των υποδομών μεταφοράς. Η δράση αποσκοπεί στη μείωση της ευπάθειας και τρωτότητας των κατασκευών στα ακραία καιρικά φαινόμενα, μέσω της αναθεώρησης και προσαρμογής των προτύπων κατασκευής, της χρήσης ιδιαίτερα ανθεκτικών υλικών κατασκευής, της βελτίωσης της αντιπλημμυρικής θωράκισης των έργων κλπ.

- **Μέτρο 11.1.1.** Σχεδιασμός των νέων υποδομών μεταφορών και βελτίωση των υφιστάμενων λαμβάνοντας πρόνοια για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας τους στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής (χρήση νέων ασφαλικών μειγμάτων ανθεκτικών στην θερμότητα και με ιδιότητες ταχύτερης αποστράγγισης των λιμναζόντων υδάτων, κατασκευή φραγμάτων – αναχωμάτων για την προστασία των υποδομών, έργα προστασίας κατά της καθίζησης των οδικών και σιδηροδρομικών πρανών, βελτίωση αποχέτευσης σε διασταυρώσεις κλπ.)
- **Μέτρο 11.1.2.** Εκπόνηση εξειδικευμένης μελέτης για την υπόδειξη των πλέον ευπαθών τμημάτων του οδικού δικτύου της Περιφέρειας. Αξιολόγηση της τρωτότητας των βασικών οδικών αξόνων (π.χ. ΑΘΕ, Εγνατία και κάθετοι δρόμοι)
- **Μέτρο 11.1.3.** Εκπόνηση εξειδικευμένων μελετών για την προστασία των πλέον ευπαθών οδικών τμημάτων που θα προκύψουν από τη μελέτη του **Μέτρου 11.1.2**
- **Μέτρο 11.1.4.** Υλοποίηση των έργων που θα προκύψουν από τις μελέτες του **Μέτρου 11.1.3**
- **Μέτρο 11.1.5.** Εκπόνηση εξειδικευμένων μελετών για την υπόδειξη των πλέον ευπαθών τμημάτων του υφιστάμενου σιδηροδρομικού και προαστιακού δικτύου της ΠΚΜ και υλοποίηση έργων που θα προκύψουν από τη μελέτη
- **Μέτρο 11.1.6.** Αξιολόγηση της τρωτότητας των προγραμματιζόμενων επεκτάσεων του σιδηροδρομικού και προαστιακού δικτύου της ΠΚΜ και τροποποίηση τους όπου απαιτείται
- **Μέτρο 11.1.7.** Εκπόνηση μελέτης αξιολόγησης της τρωτότητας του Λιμένος Θεσσαλονίκης και υλοποίηση σχεδίου προσαρμογής του στην κλιματική αλλαγή εφόσον απαιτηθεί βάσει της μελέτης αξιολόγησης τρωτότητας. Αντιστοίχως για άλλους σημαντικούς λιμένες της

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΠΚΜ. Στο πλαίσιο της εν λόγω μελέτης προτείνεται να εξεταστεί, τόσο η τρωτότητα των εγκαταστάσεων όσο και της λειτουργίας του λιμένα

- **Μέτρο 11.1.8.** Εκπόνηση μελέτης αξιολόγησης της τρωτότητας του Διεθνούς Αερολιμένα Θεσσαλονίκης «Μακεδονία» και υλοποίηση σχεδίου προσαρμογής του στην κλιματική αλλαγή εφόσον απαιτηθεί βάσει της μελέτης αξιολόγησης τρωτότητας. Στο πλαίσιο της εν λόγω μελέτης προτείνεται να εξεταστεί, τόσο η τρωτότητα των εγκαταστάσεων όσο και της λειτουργίας του αεροδρομίου
- **Μέτρο 11.1.9.** Εκπόνηση μελέτης για την αξιολόγηση των αναγκών αναβάθμισης του στόλου των δημόσιων και ιδιωτικών (π.χ. ΚΤΕΛ) συγκοινωνιών με σκοπό την προσαρμογή τους στις αυξημένες ανάγκες ψύξης, σε συνδυασμό με την αναβάθμιση του σχετικού αστικού εξοπλισμού (στάσεις και περιβάλλον χώρος) προκειμένου να βελτιωθούν οι θερμικές συνθήκες αναμονής των επιβατών σε εξωτερικούς χώρους

Δράση 11.2. Πληροφόρηση χρηστών για την ύπαρξη προβλημάτων στο δίκτυο μεταφορικών υποδομών της ΠΚΜ, λόγω ακραίων φαινομένων

- **Μέτρο 11.2.1.** Χρήση τεχνολογιών επικοινωνίας για την διάχυση της πληροφορίας σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης και για τη διάδοση οδηγιών για την ασφάλεια των χρηστών. Διερεύνηση της συνέργειας με τα **Μέτρα: 2.6.4** του τομέα της γεωργίας, **3.2.4** του τομέα των δασών, **9.3.5** του τομέα του τουρισμού, **12.3.4** του τομέα της υγείας και **13.4.1** του τομέα του δομημένου περιβάλλοντος και της δυνατότητας ενσωμάτωσης τους σε ένα ενοποιημένο σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης

ΥΓΕΙΑ

Δράση 12.1. Οριζόντιες και συντονιστικές δράσεις για τη διαχείριση επειγουσών καταστάσεων στην ανθρώπινη υγεία οι οποίες οφείλονται στην κλιματική αλλαγή

- **Μέτρο 12.1.1.** Κατάρτιση σχεδίου έκτακτης ανάγκης σε επίπεδο Περιφέρειας, στο οποίο θα καθορίζονται οι ευθύνες των αρμόδιων φορέων και υπηρεσιών υγείας και κοινωνικής μέριμνας σε περιπτώσεις έξαρσης ασθενειών ή εκδήλωσης ακραίων φαινομένων (καύσωνες, πλημμύρες, πυρκαγιές) λόγω της κλιματικής αλλαγής. Το σχέδιο θα περιλαμβάνει επίσης και σχέδιο παρέμβασης στο σύστημα υγείας και κοινωνικής μέριμνας για την εξυπηρέτηση αυξημένου αριθμού ασθενών. Συμπληρωματικά, προτείνεται να αξιολογηθούν και να αναθεωρηθούν τα υφιστάμενα Περιφερειακά Σχέδια Δράσης για τη διαχείριση φυσικών καταστροφών και εκτάκτων αναγκών
- **Μέτρο 12.1.2.** Έκδοση οδηγιών (σε συνεργασία με κεντρικούς φορείς πχ ΚΕΛΠΝΟ, Πολιτική Προστασία) για μέτρα αυτοπροστασίας των πολιτών σε περιόδους καύσωνα, εμφάνισης μεταδοτικών ασθενειών, έξαρσης αλλεργιών, καθώς και σε περιπτώσεις εκδήλωσης ακραίων καιρικών φαινομένων
- **Μέτρο 12.1.3.** Ταυτοποίηση και χαρτογράφηση ευπαθών ομάδων σε τοπικό επίπεδο και δημιουργία δικτύων για την υποστήριξη τους κατά τη διάρκεια ακραίων καιρικών φαινομένων

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

- **Μέτρο 12.1.4.** Εκπόνηση μελέτης για την επίδραση των επαφών μεταξύ των ανθρώπων κατά την έξαρση ασθενειών με στόχο την λήψη αναγκαίων μέτρων για τον περιορισμό της μεταδοτικότητας
- **Μέτρο 12.1.5.** Λήψη μέτρων για την ενδυνάμωση των υπηρεσιών και φορέων πολιτικής προστασίας, επέμβασης και διάσωσης της ΠΚΜ με ανθρώπινους πόρους και εξοπλισμό

Δράση 12.2. Ενδυνάμωση του τομέα της υγείας

- **Μέτρο 12.2.1.** Εκπαίδευση του ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού (διοργάνωση εκπαιδευτικών σεμιναρίων κλπ.) και προετοιμασία των εγκαταστάσεων για την αντιμετώπιση επειγουσών καταστάσεων που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή
- **Μέτρο 12.2.2.** Αξιολόγηση της τρωτότητας και επάρκειας του δημοσίου συστήματος υγείας της ΠΚΜ, στην αναμενόμενη αύξηση της νοσηρότητας και της θνησιμότητας λόγω κλιματικής αλλαγής και λήψη μέτρων για την ενίσχυση του εφόσον απαιτείται
- **Μέτρο 12.2.3.** Λήψη άμεσων μέτρων για τη μείωση των υφιστάμενων επιβαρυντικών παραγόντων για τη δημόσια υγεία, όπως η ατμοσφαιρική ρύπανση, των οποίων η «επικινδυνότητα» αναμένεται να ενταθεί σε συνθήκες κλιματικής αλλαγής

Δράση 12.3. Ενημέρωση των πολιτών

- **Μέτρο 12.3.1.** Προσθήκη στην επίσημη ιστοσελίδα της Περιφέρειας πληροφοριακού υλικού σχετικά με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στην υγεία και τους τρόπους αντιμετώπισης και προστασίας, το οποίο θα ενημερώνεται διαρκώς
- **Μέτρο 12.3.2.** Πρόσθετες δράσεις ενημέρωσης των πολιτών σχετικά με την επιβάρυνση του τομέα της υγείας από την αλλαγή του κλίματος και τη λήψη προληπτικών μέτρων
- **Μέτρο 12.3.3.** Ενημέρωση των πολιτών για τους κλιματισμένους χώρους σε περιοχές δικαιοδοσίας της Περιφέρειας, σε περιόδους καύσωνα
- **Μέτρο 12.3.4.** Ανάπτυξη συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης στην ΠΚΜ για κινδύνους που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή (ακραία φαινόμενα ή ασθένειες). Διερεύνηση της συνέργειας με τα **Μέτρα: 2.6.4** του τομέα της γεωργίας, **3.2.4** του τομέα των δασών, **9.3.5** του τομέα του τουρισμού, **11.2.1** των υποδομών μεταφοράς και **13.4.1** του τομέα του δομημένου περιβάλλοντος και της δυνατότητας ενσωμάτωσής τους σε ένα ενοποιημένο σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης
- **Μέτρο 12.3.5.** Δημιουργία / ενίσχυση δικτύων, υποδομών (π.χ. καταφυγίων) και μηχανισμών για την υποστήριξη των ευπαθών ομάδων κατά τη διάρκεια ακραίων καιρικών φαινομένων

ΔΟΜΗΜΕΝΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Δράση 13.1. Προσαρμογή του αστικού σχεδιασμού στην κλιματική αλλαγή και βελτίωση του θερμικού περιβάλλοντος στις μεγάλες πόλεις της Περιφέρειας

Άμεση συσχέτιση με τη **Δράση 10.1** του τομέα της ενέργειας.

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

- **Μέτρο 13.1.1.** Αύξηση του αστικού πρασίνου στις μεγάλες πόλεις της Περιφέρειας (οικισμοί 1^{ου} έως και 6^{ου} επιπέδου)
- **Μέτρο 13.1.2.** Ανάπτυξη βιοκλιματικών υποδομών σε δημόσια και ιδιωτικά κτίρια π.χ. χρήση «πράσινων» υλικών στη δόμηση νέων κτιρίων και κατά την ανακαίνιση υφιστάμενων, κατασκευή κάθετων κήπων, πράσινων οροφών κλπ.

Συσχέτιση με το **Μέτρο 10.1.2** του τομέα της ενέργειας και το **Μέτρο 9.2.1** του τομέα του τουρισμού.

- **Μέτρο 13.1.3.** Ενημέρωση και παροχή κινήτρων για συνδυασμένη χρήση τεχνολογιών εξοικονόμησης ενέργειας (π.χ. αποδοτικά συστήματα φωτισμού) και χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας

Συσχέτιση με το **Μέτρο 10.1.1** του τομέα της ενέργειας και το **Μέτρο 9.2.2** του τομέα του τουρισμού.

- **Μέτρο 13.1.4.** Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή των δημόσιων κτιρίων (συμπεριλαμβανομένων δομών υγείας, μουσείων και σχολείων) και κατοικιών της ΠΚΜ. Συμπεριλαμβάνονται παρεμβάσεις για την εξοικονόμηση και επαναχρησιμοποίηση νερού, τη συλλογή και ανακύκλωση βρόχινου νερού και την εγκατάσταση ΑΠΕ για την κάλυψη της αυξημένης ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας

Συσχέτιση με το **Μέτρο 10.1.3** του τομέα της ενέργειας και το **Μέτρο 9.2.3** του τομέα του τουρισμού.

- **Μέτρο 13.1.5.** Αύξηση των «μπλε» χώρων στις παραθαλάσσιες πόλεις της Περιφέρειας
- **Μέτρο 13.1.6.** Υλοποίηση προγράμματος βιοκλιματικών αναπλάσεων σε αστικές περιοχές. Συσχέτιση με τα **Μέτρα 13.1.1, 13.2.3 και 13.3.5**, καθώς και με τις πιλοτικές αναπλάσεις του έργου LIFE-IP AdaptInGR στο Δήμο Κατερίνης

Τα ανωτέρω εφαρμόζονται με συνεχείς ενημερώσεις κοινού, δημοσίων φορέων και επιχειρήσεων για την εξοικονόμηση στην κατανάλωση της ενέργειας (βλ. **Μέτρο 10.1.4**).

Δράση 13.2. Ενίσχυση προστασίας οικισμών από πλημμυρικά φαινόμενα και κατολισθήσεις

- **Μέτρο 13.2.1.** Εκπόνηση οικονομοτεχνικής μελέτης για έργα προστασίας (αντιπλημμυρικά, αντιδιαβρωτικά, αντιστήριξης πρανών κλπ.) σε οικισμούς εντός ΖΔΥΚΠ και κατολισθητικών ζωνών
- **Μέτρο 13.2.2.** Εφαρμογή των προτεινόμενων έργων προστασίας
- **Μέτρο 13.2.3.** Εφαρμογή δράσεων για την μείωση των αδιαπέρατων επιφανειών. Συνδυασμός με το **Μέτρο 13.1.1**

Δράση 13.3. Ενσωμάτωση της παραμέτρου της κλιματικής αλλαγής κατά την αναθεώρηση του χωροταξικού σχεδιασμού της Περιφέρειας

- **Μέτρο 13.3.1.** Πρόβλεψη για διατήρηση ή / και αύξηση των ανοικτών χώρων σε πυκνοκατοικημένες περιοχές της Περιφέρειας
- **Μέτρο 13.3.2.** Επικαιροποίηση / βελτιστοποίηση του χωροταξικού σχεδιασμού με βάση τις γεωγραφικές περιοχές της ΠΚΜ με αυξημένη τρωτότητα στην κλιματική αλλαγή

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

- **Μέτρο 13.3.3.** Αναθεώρηση σχεδίων χρήσεων γης λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα των **Δράσεων 7.1, 8.1 και 8.2** και του **Μέτρου 4.3.2**
- **Μέτρο 13.3.4.** Εξέταση επέκτασης υφιστάμενων περιαστικών δασών ή και δημιουργία νέων για τη βελτίωση του θερμικού περιβάλλοντος των πόλεων της Περιφέρειας και την ενίσχυση της αντιπλημμυρικής τους θωράκισης
- **Μέτρο 13.3.5.** Εντοπισμός περιοχών προτεραιότητας για παρεμβάσεις των **Δράσεων 13.1 και 13.3.** Ενδεικτικά μέσω θερμικής απεικόνισης των κεντρικών αστικών περιοχών (των μεγάλων αστικών κέντρων της ΠΚΜ). Προτείνεται να δοθεί προτεραιότητα και σε περιοχές όπου κατοικούν ευάλωτοι πληθυσμοί

Δράση 13.4. Διαχείριση κινδύνων ακραίων φαινομένων

- **Μέτρο 13.4.1.** Χρήση τεχνολογιών επικοινωνίας για την διάχυση της πληροφορίας σε περιπτώσεις ακραίων φαινομένων και για τη διάδοση οδηγιών για την ασφάλεια των πολιτών. Διερεύνηση της συνέργειας με τα **Μέτρα: 2.6.4** του τομέα της γεωργίας, **3.2.4** του τομέα των δασών, **9.3.5** του τουρισμού, **10.2.1** των υποδομών μεταφοράς και **11.3.4** του τομέα της υγείας και της δυνατότητας ενσωμάτωσης τους σε ένα ενοποιημένο σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης
- **Μέτρο 13.4.2.** Μέτρα για την προώθηση της ατομικής ασφάλισης έναντι των ακραίων καιρικών φαινομένων

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

Δράση 14.1. Γνώση και καταγραφή των κινδύνων από την κλιματική αλλαγή στην πολιτιστική κληρονομιά της Περιφέρειας

- **Μέτρο 14.1.1.** Εκπόνηση εξειδικευμένης μελέτης διερεύνησης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στα μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς και τους παραδοσιακούς οικισμούς της Περιφέρειας. Στο πλαίσιο της μελέτης μπορεί να προταθεί περαιτέρω ιεράρχηση των μνημείων και των παραδοσιακών οικισμών ως προς την ευπάθεια τους. Πρόταση μέτρων προσαρμογής
- **Μέτρο 14.1.2.** Εγκατάσταση συστημάτων καταγραφής και παρακολούθησης περιβαλλοντικών δεικτών και καιρικών φαινομένων στους αρχαιολογικούς χώρους της Βεργίνας και της Αμφίπολης, στα μνημεία παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς της UNESCO και σταδιακά στους υπόλοιπους χώρους και μνημεία 1ης προτεραιότητας
- **Μέτρο 14.1.3.** Εφαρμογή μη-παρεμβατικών τεχνικών στους αρχαιολογικούς χώρους της Βεργίνας και της Αμφίπολης, στα μνημεία παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς της UNESCO και σταδιακά στους υπόλοιπους χώρους και μνημεία 1ης προτεραιότητας, που θα εξασφαλίζουν τη συνεχή καταγραφή της παραμόρφωσης, φθοράς ή αλλοίωσης που προκαλούν τα κλιματικά φαινόμενα

Δράση 14.2. Διαχείριση των κινδύνων από την κλιματική αλλαγή στην πολιτιστική κληρονομιά

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

- **Μέτρο 14.2.1.** Κατάρτιση σχεδίου διαχείρισης για τους αρχαιολογικούς χώρους της Βεργίνας και της Αμφίπολης και σταδιακά για τους υπόλοιπους χώρους και μνημεία 1ης προτεραιότητας, με σκοπό την πρόληψη και αντιμετώπιση κινδύνων από την κλιματική αλλαγή
- **Μέτρο 14.2.2.** Εκπόνηση μελετών για τη διερεύνηση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στα μουσεία και σε ευαίσθητα υλικά από τα οποία είναι κατασκευασμένα ορισμένα ευρήματα αρχαιολογικής σημασίας
- **Μέτρο 14.2.3.** Λήψη μέτρων για την προσαρμογή της πολιτιστικής κληρονομιάς στην κλιματική αλλαγή βάσει των μελετών και σχεδίων διαχείρισης των προτεινόμενων **Δράσεων 14.1 και 14.2.** Ενσωμάτωση των μέτρων προσαρμογής στα προγράμματα και έργα αναστήλωσης, συντήρησης και ανάδειξης μνημείων και λοιπών στοιχείων πολιτιστικής κληρονομιάς
- **Μέτρο 14.2.4.** Σχεδιασμός προγράμματος δράσης αυξημένης ετοιμότητας σε περιπτώσεις εκτάκτων αναγκών
- **Μέτρο 14.2.5.** Επιμόρφωση των στελεχών των αρμόδιων φορέων και υπηρεσιών για την πρόληψη και αντιμετώπιση των κινδύνων από την κλιματική αλλαγή στα μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς της Περιφέρειας

ΕΞΟΡΥΚΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

Δράση 15.1. Ενίσχυση της πληροφόρησης του κλάδου για την κλιματική αλλαγή

- **Μέτρο 15.1.1.** Εκπόνηση μελέτης «υποβάθρου» για την εκτίμηση των επιπτώσεων της εξορυκτικής βιομηχανίας (π.χ. εκτίμηση επιπτώσεων σε υδατικούς πόρους, αύξηση εμφάνισης ακραίων καιρικών φαινομένων, αύξηση δείκτη επικινδυνότητας δασικών πυρκαγιών, κ.λπ.)
- **Μέτρο 15.1.2.** Εκτίμηση των φυσικών και οικονομικών επιπτώσεων για την εξορυκτική δραστηριότητα σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο βάσει των αποτελεσμάτων τρωτότητας στην κλιματική αλλαγή και σε σχέση με κλιματικές συνιστώσες όπως (ενδεικτικά), η εκδήλωση ακραίων καιρικών φαινομένων, η διαθεσιμότητα υδατικών και άλλων πόρων και η εκδήλωση δασικών πυρκαγιών

Δράση 15.2. Ενσωμάτωση της κλιματικής αλλαγής στο σχεδιασμό, στην παρακολούθηση και στη λειτουργία των εξορυκτικών δραστηριοτήτων

- **Μέτρο 15.2.1.** Καθορισμός μέτρων προσαρμογής και ολοκληρωμένης διαχείρισης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στο στρατηγικό και λειτουργικό προγραμματισμό των επιχειρήσεων, όπως εθελοντικές δεσμεύσεις για λήψη μέτρων προσαρμογής, προετοιμασία σχεδίων για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής σε κρίσιμες εισροές (π.χ. εξασφάλιση επαρκούς τροφοδοσίας υδατικών πόρων με πολιτικές ορθής διαχείρισης, επαναχρησιμοποίησης, κ.λπ.), προετοιμασία αναλύσεων εκτίμησης κινδύνου και σχεδίων έκτακτης ανάγκης από επιπτώσεις που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή,

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

διαφοροποίηση των παραγωγικών δραστηριοτήτων (π.χ. δημιουργία ενός διευρυμένου portfolio Ορυκτών Πρώτων Υλών για αντιμετώπιση της πτώσης ζήτησης) κ.ά.

- **Μέτρο 15.2.2.** Ενίσχυση των υποδομών και των έργων κατά τη διάρκεια της εκμετάλλευσης και μετά το πέρας αυτής (π.χ. υιοθετώντας κατάλληλους συντελεστές ασφάλειας, αυξάνοντας το χρονικό εύρος της ανάλυσης κατά τη φάση του σχεδιασμού, κλπ.) ώστε να λαμβάνονται υπόψη τυχόν μέτρα προσαρμογής για αντιμετώπιση ακραίων φαινομένων
- **Μέτρο 15.2.3.** Επένδυση σε έρευνα και ανάπτυξη λύσεων που σχετίζονται με ανανεώσιμες και εναλλακτικές πηγές ενέργειας, με σχέδια διαχείρισης από κοινού με την τοπική κοινωνία κρίσιμων πόρων της περιοχής (π.χ. υδατικών αποθεμάτων), κλπ.

5° ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

5 ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

Στο παρόν Κεφάλαιο εξετάζονται οι εναλλακτικές δυνατότητες προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας συμπεριλαμβάνοντας και τη μηδενική λύση. Πιο συγκεκριμένα, στην ενότητα αυτή, **πλέον της μηδενικής λύσης** που αφορά στη διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης, εξετάζεται ένα **(1) εναλλακτικό σενάριο** για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή της Περιφέρειας, το οποίο **διαφοροποιείται από τη μηδενική λύση κυρίως ως προς το είδος και το πλήθος των προτεινόμενων δράσεων αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής, καθώς και τον τρόπο παρακολούθησης του φαινομένου.**

Η αξιολόγηση των εναλλακτικών πραγματοποιείται σε στρατηγικό επίπεδο, θέτοντας τέσσερις (4) άξονες - βασικά κριτήρια.

Σημειώνεται ότι το ΠΕΣΠΚΑ Κεντρικής Μακεδονίας, αλλά και γενικότερα η ορθολογική προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, αποτελεί εκ φύσεως ένα κατ' εξοχήν περιβαλλοντικό σχέδιο, η εφαρμογή του οποίου αποσκοπεί στην άρση ή εξομάλυνση των πιέσεων που θα ασκούσε στο περιβάλλον (φυσικό και ανθρωπογενές) η κλιματική αλλαγή.

Με δεδομένο τον σαφή περιβαλλοντικό προσανατολισμό του Σχεδίου, η ανάλυση που ακολουθεί αποσκοπεί, κυρίως, στο να εντοπίσει τις επιπτώσεις των εναλλακτικών δυνατοτήτων σε ευρύτερους στρατηγικούς άξονες, όχι κατεξοχήν περιβαλλοντικούς.

5.1 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ

5.1.1 ΜΗΔΕΝΙΚΗ ΛΥΣΗ (DO NOTHING SCENARIO)

Διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης με την εφαρμογή μόνο των υφιστάμενων Περιφερειακών Σχεδίων και προγραμμάτων στο κομμάτι που αφορούν στην κλιματική αλλαγή. Τα υφιστάμενα σχέδια ή προγράμματα περιλαμβάνουν (κατά περίπτωση) την υφιστάμενη κατάσταση, περιοχές προτεραιότητας, παρακολούθηση της υλοποίησής τους και επικοινωνία της πληροφορίας για τους τομείς που παρουσιάζονται ανά σχέδιο/ πρόγραμμα ακολούθως και προτείνονται έργα όπως:

- ✓ Αντιπλημμυρικά έργα
- ✓ Έργα αντιδιαβρωτικής προστασίας – προστασίας ακτών
- ✓ Έργα δασικής προστασίας – αντιτυρικής προστασίας
- ✓ Δράσεις πολιτικής προστασίας
- ✓ Οριοθετήσεις ρεμάτων
- ✓ Ορθολογική διαχείριση νερού
- ✓ Έργα εξοικονόμησης ενέργειας και ΑΠΕ

Σύμφωνα με τον υφιστάμενο ΠΕΣΔΑ η μείωση των βιοαποδομήσιμων και οι χαμηλότερες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου θα έχουν θετική συνεισφορά στο σύνολο των εξεταζόμενων τομέων του

ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ. Επίσης, θετική συνεισφορά θα έχει η μείωση παραγωγής αποβλήτων στους τομείς ανθρωπογενούς περιβάλλοντος όπως του **τουρισμού** και του **δομημένου περιβάλλοντος**.

Η υλοποίηση των δράσεων των Σχεδίων Διαχείρισης Υδάτων θα έχει θετική συνεισφορά στον τομέα των **υδατικών πόρων**, καθώς δίνεται προτεραιότητα σε υπόγεια υδατικά συστήματα που εντάσσονται σε προστατευόμενες περιοχές που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση, υπόγεια υδατικά συστήματα με κακή ποσοτική και ποιοτική κατάσταση και επιφανειακά υδατικά συστήματα που εντάσσονται σε προστατευόμενες περιοχές για ανθρώπινη κατανάλωση.

Η εφαρμογή των δράσεων των Σχέδιων Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας θα έχει θετική επίπτωση σε πολλούς τομείς (κυρίως του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος) ως προς την αντιμετώπιση πλημμυρικών φαινομένων ειδικά εντός Ζωνών Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας.

Το Αναθεωρημένο Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της Περιφέρειας, ως προς την παράμετρο της κλιματικής αλλαγής, δίνει κατευθύνσεις κατά κύριο λόγο σε προωθημένους για την περιφέρεια κλάδους (όπως π.χ. ο αγροτοδιατροφικός) που γενικά δε χαρακτηρίζονται ως υψηλής ενεργειακής έντασης, ούτε χρησιμοποιούν ιδιαίτερα σημαντικές πηγές καύσης. Εξάλλου, οι υφιστάμενες ενεργοβόρες βιομηχανίες (ΕΛΠΕ, ΤΙΤΑΝ κ.α.) της ΠΚΜ μετέχουν στο ευρωπαϊκό σύστημα εμπορίας ρύπων και κατά συνέπεια η συμβολή τους στην κλιματική αλλαγή ρυθμίζεται από εκεί. Ακόμα, δίνονται κατευθύνσεις για την προσαρμογή στην άνοδο της στάθμης της θάλασσας λόγω της κλιματικής αλλαγής.

Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ΠΚΜ, εντάσσει τα έργα για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή σε ένα ξεχωριστό άξονα προτεραιότητας (Θεματικός Στόχος 5: «Πρωώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, πρόληψη και διαχείριση κινδύνων»). Με βάση τις καταγεγραμμένες ανάγκες, οι προτεραιότητες που θέτει η ΠΚΜ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής είναι η εξασφάλιση της ανθεκτικότητας του δομημένου και φυσικού περιβάλλοντος, η προώθηση των επενδύσεων για την πρόληψη και αντιμετώπιση ειδικών κινδύνων (π.χ. πλημμυρών, διάβρωσης ακτών, πυρκαγιών, σεισμών κ.α.), και η ενίσχυση των φορέων πολιτικής προστασίας. Ως προς την χρηματοδοτική ενίσχυση, από την ΕΥΔΕΠ ΠΚΜ έχουν ενταχθεί και αναμένεται να ολοκληρωθούν έως το τέλος της χρηματοδοτικής περιόδου, εννέα (9) έργα του Θεματικού Στόχου 5 «Πρωώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, πρόληψη και διαχείριση κινδύνων», συνολικής δαπάνης 21 εκ. ευρώ περίπου.

Το Σχέδιο Δράσης Σχεδίων Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας ΠΚΜ προτείνει μέτρα και δράσεις για την ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης σε περιφερειακό, μητροπολιτικό και τοπικό επίπεδο στην ΠΚΜ. Ταυτόχρονα οι Στρατηγικές Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ) προτείνουν δράσεις για την αντιμετώπιση των οικονομικών, περιβαλλοντικών, κλιματικών, δημογραφικών και κοινωνικών προκλήσεων στα αστικά κέντρα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.

Τέλος, η μελέτη Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης θα έχει θετική συμβολή στον τομέα της **υγείας**.

Με το σενάριο αυτό θα επιτευχθούν (εν μέρει) κάποιοι στόχοι της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή για τους εξεταζόμενους τομείς του ΠεΣΠΚΑ Κεντρικής Μακεδονίας.

5.1.2 ΣΕΝΑΡΙΟ 1

Το Σενάριο 1 προβλέπει την υλοποίηση του προτεινόμενου Περιφερειακού Σχεδίου για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ) και προβλέπονται, όπως έχει ήδη αναφερθεί, τα εξής:

- Ανάλυση **υφιστάμενης κατάστασης φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος** και εκτίμηση αναμενόμενων **κλιματικών μεταβολών** στην ΠΚΜ.
- Ανάλυση **τρωτότητας στην κλιματική αλλαγή** και ποσοτικοποίηση κλιματικών κινδύνων.
- Καθορισμός **τομέων και γεωγραφικών περιοχών που αναμένεται ότι θα πληγούν** περισσότερο από την κλιματική αλλαγή στη ΠΚΜ.
- Διερεύνηση των διαθέσιμων τεχνολογιών και **πολιτικών προσαρμογής** ανά τομέα.
- Ιεράρχηση και **τελική επιλογή μέτρων** και δράσεων ανά τομέα.
- Πιθανοί **φορείς υλοποίησης** μέτρων και δράσεων και **δείκτες παρακολούθησης** της εφαρμογής του σχεδίου.

Στη συνέχεια παρουσιάζονται συνοπτικά οι προτεινόμενες δράσεις για την προσαρμογή της ΠΚΜ στην κλιματική αλλαγή για όλους τους εξεταζόμενους τομείς.

Οριζόντια Μέτρα

1. Προώθηση ενός βιώσιμου αναπτυξιακού προτύπου μέσα από περιφερειακά / τοπικά σχέδια δράσης
2. Χρήση τεχνολογιών επικοινωνίας για τη διαχείριση κινδύνων λόγω κλιματικής αλλαγής και ακραίων φαινομένων
3. Παρακολούθηση της υλοποίησης του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ μέσω δικτύου συλλογής δεδομένων και δεικτών παρακολούθησης
4. Δράσεις ενημέρωσης και επιμόρφωσης των στελεχών της ΠΚΜ

Γεωργία και κτηνοτροφία

1. Προώθηση στους επαγγελματίες του αγροτικού χώρου και στους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες της ΠΚΜ της γνώσης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στη γεωργία και των καινοτόμων δράσεων για την αντιμετώπισή τους
2. Προώθηση του σχεδιασμού της γεωργικής πολιτικής της ΠΚΜ, με βάση τα επίπεδα τρωτότητας που προέκυψαν από το ΠεΣΠΚΑ
3. Παρακολούθηση κρίσιμων παραμέτρων για την εκτίμηση των εν δυνάμει απειλών για τον γεωργικό τομέα

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

4. Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων της Περιφέρειας σε σχέση με τον τομέα της γεωργίας
5. Αλλαγές στο βιολογικό υλικό και στις καλλιεργητικές τεχνικές
6. Διαχείριση κινδύνων από καταστροφές λόγω κλιματικής αλλαγής
7. Προώθηση στους επαγγελματίες κτηνοτρόφους και στους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας της γνώσης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στη κτηνοτροφία

Δάση και αναδασωτέες εκτάσεις

1. Επικαιροποίηση του σχεδιασμού διαχείρισης των δασών της ΠΚΜ με βάση τα επίπεδα τρωτότητας που προέκυψαν από το ΠεΣΠΚΑ
2. Πρόληψη και αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών
3. Δράσεις αποκατάστασης των πυρόπληκτων δασικών περιοχών της ΠΚΜ

Βιοποικιλότητα - Οικοσυστήματα

1. Βελτίωση της γνώσης για την βιοποικιλότητα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και της επίδρασης της κλιματικής αλλαγής σε αυτή και στις οικοσυστημικές υπηρεσίες
2. Προστασία και ενίσχυση της βιοποικιλότητας ώστε να προσαρμοστεί στην κλιματική αλλαγή αλλά και για να συνδράμει στον περιορισμό των επιπτώσεων αυτής
3. Παρακολούθηση της κινητικότητας εισβλητικών ξενικών ειδών στο σύνολο των οικοσυστημάτων της ΠΚΜ
4. Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης

Αλιεία

1. Απόκτηση και διάχυση της γνώσης σχετικά με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στον τομέα της αλιείας
2. Δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης κινδύνων από ακραία καιρικά φαινόμενα

Υδατοκαλλιέργειες

1. Απόκτηση και διάχυση της γνώσης σχετικά με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στον τομέα των υδατοκαλλιεργειών
2. Βελτιστοποίηση χωροθέτησης και σχεδιασμού των θέσεων ανάπτυξης υδατοκαλλιεργειών για την ελαχιστοποίηση των καταστροφών, απωλειών και διαφυγών
3. Δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης κινδύνων από ακραία καιρικά φαινόμενα

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Υδατικοί πόροι (αποθέματα)

1. Δράσεις εκτίμησης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στους υδατικούς πόρους της ΠΚΜ
2. Δράσεις εξοικονόμησης και αποτελεσματικής χρήσης νερού
3. Προώθηση της επαναχρησιμοποίησης επεξεργασμένων αστικών λυμάτων
4. Ανάπτυξη δραστηριοτήτων και χρήσεων γης που είναι συμβατές με τους τοπικούς διαθέσιμους υδατικούς πόρους
5. Ενσωμάτωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στον σχεδιασμό διαχείρισης των υδατικών πόρων της ΠΚΜ
6. Δράσεις ενημέρωσης κοινού, δημοσίων φορέων και επιχειρήσεων για τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στους υδατικούς πόρους και τους τρόπους αντιμετώπισης τους

Ποτάμια (πλημμυρικά φαινόμενα)

1. Δράσεις αντιμετώπισης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην εκδήλωση ποτάμιων πλημμυρών
2. Ενσωμάτωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στον σχεδιασμό διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας στην ΠΚΜ
3. Προστασία των εδαφών από τη διάβρωση

Παράκτιες χρήσεις

1. Γνώση και καταγραφή των κινδύνων από την κλιματική αλλαγή στην παράκτια ζώνη της ΠΚΜ
2. Κατάρτιση και εφαρμογή ολοκληρωμένου σχεδίου διαχείρισης της παράκτιας ζώνης της ΠΚΜ με ενσωμάτωση της παραμέτρου της κλιματικής αλλαγής
3. Δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης κινδύνων

Τουρισμός

1. Προώθηση της ανταγωνιστικότητας και ελκυστικότητας του χιονοδρομικού τουρισμού της ΠΚΜ
2. Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή των τουριστικών εγκαταστάσεων
3. Δράσεις υποστήριξης του τουρισμού για την προσαρμογή του τομέα στην κλιματική αλλαγή και την αντιμετώπιση ακραίων φαινομένων

Ζήτηση ενέργειας (για ψύξη)

1. Οριζόντιες και συντονιστικές δράσεις ως προς την ζήτηση ενέργειας (για ψύξη)

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

2. Έρευνα και ανάπτυξη

Υποδομές ενέργειας

1. Προσαρμογή των υποδομών ενέργειας της ΠΚΜ στην κλιματική αλλαγή
2. Έργα επέκτασης και προστασίας υδατικών πόρων

Υποδομές μεταφορών

1. Βελτίωση του σχεδιασμού των υποδομών μεταφοράς
2. Πληροφόρηση χρηστών για την ύπαρξη προβλημάτων στο δίκτυο μεταφορικών υποδομών της ΠΚΜ, λόγω ακραίων φαινομένων

Υγεία

1. Οριζόντιες και συντονιστικές δράσεις για τη διαχείριση επειγουσών καταστάσεων στην ανθρώπινη υγεία οι οποίες οφείλονται στην κλιματική αλλαγή
2. Ενδυνάμωση του τομέα της υγείας
3. Ενημέρωση των πολιτών

Δομημένο περιβάλλον

1. Προσαρμογή του αστικού σχεδιασμού στην κλιματική αλλαγή και βελτίωση του θερμικού περιβάλλοντος στις μεγάλες πόλεις της Περιφέρειας
2. Ενίσχυση προστασίας οικισμών από πλημμυρικά φαινόμενα και κατολισθήσεις
3. Ενσωμάτωση της παραμέτρου της κλιματικής αλλαγής κατά την αναθεώρηση του χωροταξικού σχεδιασμού της Περιφέρειας
4. Διαχείριση κινδύνων ακραίων φαινομένων

Πολιτιστική κληρονομιά

1. Γνώση και καταγραφή των κινδύνων από την κλιματική αλλαγή στην πολιτιστική κληρονομιά της Περιφέρειας
2. Διαχείριση των κινδύνων από την κλιματική αλλαγή στην πολιτιστική κληρονομιά

Εξορυκτικός τομέας

1. Ενίσχυση της πληροφόρησης του κλάδου για την κλιματική αλλαγή

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

2. Ενσωμάτωση της κλιματικής αλλαγής στο σχεδιασμό, στην παρακολούθηση και στη λειτουργία των εξορυκτικών δραστηριοτήτων

Με το σενάριο αυτό θα επιτευχθούν οι στόχοι της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή για όλους τους εξεταζόμενους τομείς (γεωργία, δάση και αναδασωτέες εκτάσεις, βιοποικιλότητα και οικοσυστήματα, αλιεία και υδατοκαλλιέργειες, υδατικοί πόροι (αποθέματα), ποτάμια (πλημμύρες), παράκτιες χρήσεις, τουρισμός, ζήτηση και υποδομές ενέργειας, υποδομές μεταφορών, υγεία, δομημένο περιβάλλον, πολιτιστική κληρονομιά και εξορυκτικός τομέας).

5.2 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ

Η αξιολόγηση των εναλλακτικών δυνατοτήτων γίνεται σε στρατηγικό επίπεδο, λαμβάνοντας υπόψη ότι στο Κεφάλαιο 7 πραγματοποιείται αναλυτική εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων για το σύνολο των προτεινόμενων μέτρων και δράσεων του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ.

Για την παρούσα αξιολόγηση επιλέγονται **τέσσερις (4) στρατηγικοί άξονες – κριτήρια**, με τους οποίους γίνεται και η συγκριτική αξιολόγηση των εναλλακτικών λύσεων.

Ειδικότερα, οι εν λόγω στρατηγικοί άξονες αναλύονται στη συνέχεια.

5.2.1 ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΕΘΝΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ

Το ΠεΣΠΚΑ Κεντρικής Μακεδονίας θα πρέπει να είναι σύμφωνο με το Νόμο 4414/2016 (ΦΕΚ 149/Α/09-08-2016), την Υ.Α. 11258/2017 (ΦΕΚ 873/Β/16-03-2017) και τις κατευθύνσεις της Εθνικής Στρατηγικής για την προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠΚΑ, 2016).

5.2.2 ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

Το ΠεΣΠΚΑ Κεντρικής Μακεδονίας θα πρέπει να είναι σύμφωνο με τους βασικούς πυλώνες της ΕΣΠΚΑ:

- Ενίσχυση της ανθεκτικότητας της Περιφέρειας σε όλους τους τομείς και περιοχές προτεραιότητας, με δράσεις προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή που συνάδουν με τους στόχους της βιώσιμης ανάπτυξης.
- Παρακολούθηση της υλοποίησης και της αποτελεσματικότητας δράσεων.
- Ενδυνάμωση των διοικητικών δομών της Περιφέρειας που θα κληθούν να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα της κλιματικής αλλαγής ή δημιουργία νέων δομών για το σκοπό αυτό.
- Επικοινωνία και διάχυση πληροφορίας στο κοινωνικό σύνολο.

5.2.3 ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Το ΠεΣΠΚΑ, θα πρέπει σε όλα τα σενάρια που εξετάζει, κατεξοχήν να στοχεύει στην **προστασία του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας**, εμποδίζοντας ή μειώνοντας τις αρνητικές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και περιορίζοντας τον συνολικό αντίκτυπό της στην χρήση των πόρων. Ειδικότερα, ο σχεδιασμός της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή γίνεται με γνώμονα να μην τίθεται σε κίνδυνο η ανθρώπινη υγεία προστατεύοντας παράλληλα το περιβάλλον και ιδίως:

α) χωρίς να δημιουργείται κίνδυνος για τους υδατικούς πόρους και τα ποτάμια, τα δάση και τις αναδασωτέες εκτάσεις, τη βιοποικιλότητα και τα οικοσυστήματα και την υγεία και

β) χωρίς να επηρεάζονται δυσμενώς η γεωργία, οι παράκτιες χρήσεις, η αλιεία και οι υδατοκαλλιέργειες, ο τουρισμός, η παροχή ενέργειας, οι υποδομές μεταφορών, το δομημένο περιβάλλον και η πολιτιστική κληρονομιά.

Ο εν λόγω άξονας περιλαμβάνει το σύνολο των τομέων που εξετάζονται και αναλύονται στο Κεφάλαιο 7, όπως η Γεωργία, τα Δάση και οι Αναδασωτέες εκτάσεις, η Βιοποικιλότητα και τα Οικοσυστήματα, η Αλιεία και οι Υδατοκαλλιέργειες, οι Υδάτινοι πόροι, οι Παράκτιες χρήσεις και τα ποτάμια, ο Τουρισμός, η Ζήτηση ενέργειας, οι Υποδομές μεταφορών, η Υγεία, το Δομημένο περιβάλλον και η Πολιτιστική κληρονομιά.

5.2.4 ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ

- Κοινωνική αποδοχή

Η εκτίμηση της κοινωνικής αποδοχής των μέτρων και δράσεων προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή από τους εμπλεκόμενους φορείς (κάτοικοι, φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης κ.λπ.), είναι ένα σημαντικό σημείο του σχεδιασμού, αφού έχει αποδειχτεί σε πολλές περιπτώσεις στην Ελλάδα, αλλά και αλλού, ότι οι λύσεις που λαμβάνουν υπόψη αξιόπιστα και τον κοινωνικό παράγοντα, έχουν πολύ σοβαρότερες πιθανότητες απρόσκοπτης υλοποίησης.

- Θέσεις εργασίας

Περισσότερα μέτρα και δράσεις κατά κανόνα δημιουργούν περισσότερες θέσεις εργασίας. Αυτό, όσον αφορά στη στενή θεώρηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή. Όμως, αν ληφθούν υπόψη και οι παράπλευρες οικονομικές δραστηριότητες που αναπτύσσονται γύρω από κάθε σχέδιο ή πρόγραμμα, τελικώς τα περισσότερα μέτρα και δράσεις αναμένεται να έχουν καλύτερο αποτέλεσμα, ως προς τη δημιουργία θέσεων εργασίας.

5.3 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ

Η αξιολόγηση των εναλλακτικών δυνατοτήτων γίνεται με ποιοτική κλίμακα αξιολόγησης, στην οποία εξετάζεται πώς κάθε εναλλακτική δυνατότητα συμβάλλει συγκριτικά στους βασικούς στρατηγικούς άξονες – κριτήρια, που τέθηκαν στην προηγούμενη ενότητα.

Πίνακας 5-1: Κλίμακα αξιολόγησης επιπτώσεων εναλλακτικών δυνατοτήτων

Σύμβολο	Επεξήγηση
+	θετική επίπτωση: Μικρή: (+), Μέτρια (++) Μεγάλη (+++)
-	αρνητική επίπτωση: Μικρή: (-), Μέτρια (--) Μεγάλη (---)
0	ουδέτερη επίπτωση
?	αβέβαιη επίπτωση

Σχετική τεκμηρίωση της αξιολόγησης δίνεται στον Πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 5-2: Αξιολόγηση των επιπτώσεων των εναλλακτικών δυνατοτήτων

	Μηδενική Λύση		Σενάριο 1	
Άξονες-Κριτήρια αξιολόγησης		Επεξήγηση		Επεξήγηση
1. Επίτευξη εθνικών στόχων	-	Δεν επιτυγχάνονται όλοι οι στόχοι της νομοθεσίας.	++	Επιτυγχάνεται το σύνολο των στόχων.
2. Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή	+	Γίνεται στοιχειώδης προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.	+++	Δράσεις πρόληψης, ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης και αντιμετώπισης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής.
3. Προστασία Φυσικού Περιβάλλοντος & Ανθρώπινης Υγείας	+	Καλύπτονται στοιχειωδώς οι απαιτήσεις για την προστασία.	+++	Καλύπτονται οι απαιτήσεις για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και της Ανθρώπινης Υγείας.
4. Κοινωνικά Κριτήρια	-	Είναι μικρότερης κοινωνικής αποδοχής από το άλλο σενάριο.	+++	Πολύ μεγαλύτερη κοινωνική αποδοχή και επιπλέον περισσότερες θέσεις εργασίας έναντι της Μηδενικής Λύσης.

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Συμπεράσματα

Τα συμπεράσματα που προκύπτουν από τη συνολική αξιολόγηση είναι τα εξής:

- Η **Μηδενική Λύση**, δηλαδή η διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης με τη συνέχιση της εφαρμογής των υφιστάμενων περιφερειακών σχεδίων και προγραμμάτων, δεν θεωρείται συνολικά βιώσιμη επιλογή, καθώς δεν επιτυγχάνονται όλοι οι στόχοι της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, ενώ είναι ασαφές εάν θα επιτευχθούν έστω κάποιοι στόχοι της προσαρμογής, δεδομένου ότι δεν έχουν υλοποιηθεί μέχρι σήμερα οι δράσεις που προβλέπουν τα υφιστάμενα σχέδια/ προγράμματα.
- Το **σενάριο 1**, ήτοι το προτεινόμενο Σχέδιο συμβάλλει σε όλους τους τομείς αξιολόγησης θετικά. Το σενάριο 1 επιτυγχάνει το σύνολο των στόχων που έχουν τεθεί για την προσαρμογή στη κλιματική αλλαγή. Σημειώνεται ότι είναι το σενάριο με τις μικρότερες επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον. Το σημαντικότερο όλων, όμως, είναι πως το σενάριο αυτό θα έχει την μακράν μεγαλύτερη κοινωνική αποδοχή, ενώ μπορούν να δημιουργηθούν περισσότερες θέσεις εργασίας.

Συνεπώς, επί συνόλου, το σενάριο 1 υπερισχύει της μηδενικής λύσης.

Κατά συνέπεια, στο στρατηγικό επίπεδο περιβαλλοντικής εκτίμησης, είναι **εμφανείς οι θετικές επιπτώσεις από την εφαρμογή του προτεινόμενου σχεδίου**, καθώς οι προτεινόμενες δράσεις και τα προτεινόμενα μέτρα εξασφαλίζουν την ήπια προσαρμογή στη κλιματική αλλαγή, σύμφωνα με τους άξονες της κείμενης Κοινοτικής και Εθνικής νομοθεσίας.

Αναλυτικά οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις από την εφαρμογή του προτεινόμενου Σχεδίου περιγράφονται στο Κεφάλαιο 7.

6^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

---

6 ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

6.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο παρόν Κεφάλαιο καταγράφονται, αναλύονται, αξιολογούνται και σχολιάζονται οι παράμετροι του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.

Ειδικότερα δίνονται στοιχεία για τα κλιματικά, βιοκλιματικά, μορφολογικά, τοπολογικά, γεωλογικά, τεκτονικά και εδαφολογικά χαρακτηριστικά της Περιφέρειας, τους υδάτινους πόρους που διαθέτει, την χλωρίδα, την πανίδα, τις προστατευόμενες περιοχές, την πολιτιστική κληρονομιά, τον χωροταξικό σχεδιασμό και τις χρήσεις γης, το κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον και τις υποδομές της.

Επίσης, παρουσιάζονται οι πιέσεις στο περιβάλλον της ΠΚΜ καθώς και οι διοικητικές δομές της Περιφέρειας που θα εμπλακούν στο σχεδιασμό, υλοποίηση και παρακολούθηση του ΠεΣΠΚΑ.

6.2 ΚΛΙΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΒΙΟΚΛΙΜΑΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

6.2.1 ΚΛΙΜΑΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Οι βασικότεροι παράγοντες που συντελούν στη διαμόρφωση του κλίματος της περιοχής μελέτης είναι: το ανάγλυφο του εδάφους, η απόσταση από τη θάλασσα, το υψόμετρο, τα ατμοσφαιρικά συστήματα και οι ιδιαίτερες τοπικές συνθήκες. Το κλίμα παρουσιάζει διαφορές σε σχέση με την υπόλοιπη Ελλάδα. Το εύρος των θερμοκρασιών είναι πολύ μεγαλύτερο από τη μέση διακύμανση του ελλαδικού χώρου. Οι πιο ψυχροί μήνες είναι ο Ιανουάριος και ο Φεβρουάριος, ενώ οι πιο θερμοί ο Ιούλιος και ο Αύγουστος. Βροχές πέφτουν αρκετές το φθινόπωρο, στις αρχές του χειμώνα και την άνοιξη. Λόγω των βόρειων και βορειοδυτικών ανέμων που φυσούν τον χειμώνα, προκαλείται πολύ συχνά παγετός. Στα ορεινά, το κλίμα παρουσιάζει κάποιες διαφοροποιήσεις. Κατά τη διάρκεια του χειμώνα η θερμοκρασία πέφτει πολύ χαμηλά στις ορεινές περιοχές, οι βροχές είναι διπλάσιες σε σχέση με τα πεδινά και σαφώς περισσότερες από τον μέσο όρο των βροχοπτώσεων στην Ελλάδα, ενώ τα χιόνια είναι πολύ περισσότερα και λιώνουν στα μέσα της άνοιξης. Στις παραθαλάσσιες περιοχές, και ιδίως στη Χαλκιδική, το κλίμα είναι σαφώς πιο ήπιο, με μεσογειακά χαρακτηριστικά. Αναλυτικά τα κλιματικά χαρακτηριστικά κάθε Π.Ε. παρουσιάζονται στη συνέχεια.

Το κλίμα της Περιφερειακής Ενότητας Ημαθίας είναι ηπειρωτικό, εκτός από ελάχιστα παράκτια τμήματα. Από τον Ιούνιο έως τον Σεπτέμβριο η θερμοκρασία είναι υψηλότερη από τους 20°C, ενώ κατά τη χειμερινή περίοδο, που αρχίζει τον Νοέμβριο, οι θερμοκρασίες στα πεδινά ακόμα φτάνουν πολλούς βαθμούς υπό το μηδέν. Γενικά, η πτώση της θερμοκρασίας σε μικρά χρονικά διαστήματα είναι πολύ συχνή, ενώ οι σφοδροί τοπικοί άνεμοι, κάνουν βαρύτερους τους τραχείς χειμώνες. Το ετήσιο ύψος βροχόπτωσης κυμαίνεται μεταξύ 400 και 600 χιλιοστών στα πεδινά και αυξάνεται προς τα ορεινά, όπου, υπερβαίνει τα 1.200 χιλιοστά. Το χιόνι αποτελεί συνηθισμένο φαινόμενο στα ορεινά.

Το κλίμα της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης μπορεί να θεωρηθεί μεσογειακό, με φανερή την ηπειρωτική επίδραση κατά τις διάφορες εποχές. Η θερμοκρασία παρουσιάζει τις υψηλότερες τιμές της τον Ιούλιο και τις χαμηλότερες τον Ιανουάριο. Κατά την ψυχρή περίοδο εισβάλλουν

απότομα πολύ ψυχρές αέριες μάζες και συχνά παγώνουν ποταμοί και λίμνες, ακόμα και ο Θερμαϊκός κοντά στις ακτές. Χαρακτηριστικές επίσης είναι οι ήπιες και ηλιόλουστες ημέρες, που παρατηρούνται περίπου στα μέσα του χειμώνα, ο σχετικά μεγάλος αριθμός θερινών και τροπικών ημερών και η ελάττωση των βροχών το καλοκαίρι. Το χιόνι δεν είναι σπάνιο φαινόμενο.

Το κλίμα της Περιφερειακής Ενότητας Κιλκίς είναι ηπιότερο στα νότια (εκεί που συνορεύει με την Π.Ε. Θεσσαλονίκης). Προς τα βόρεια γίνεται δριμύτερο και έχει τα χαρακτηριστικά του ηπειρωτικού, ιδιαίτερα στις ορεινές περιοχές. Εκεί το χιόνι αποτελεί συχνό φαινόμενο, το ύψος των βροχοπτώσεων είναι μεγάλο και επικρατούν οι βόρειοι άνεμοι.

Το κλίμα της Περιφερειακής Ενότητας Πέλλας είναι ηπειρωτικό με μεγάλο θερμοκρασιακό εύρος μεταξύ χειμώνα και θέρους και έλλειψη βροχοπτώσεων κατά τη θερμή περίοδο.

Το κλίμα της Περιφερειακής Ενότητας Πιερίας, σε πεδινές περιοχές, με την ευνοϊκή επίδραση της θάλασσας από ανατολικά και την προστασία του ορεινού τείχους από την άλλη πλευρά, είναι σχετικά ήπιο. Γίνεται φυσικά δριμύ προς τις ορεινές περιοχές.

Το κλίμα της Περιφερειακής Ενότητας Σερρών είναι ηπειρωτικό. Χαρακτηρίζεται από ξηρό και θερμό καλοκαίρι, με υγρό και ψυχρό χειμώνα. Στα μεγάλα υψόμετρα του όρους Κερκίνη, η θερμοκρασία και τα άλλα κλιματικά στοιχεία μεταβάλλονται με το υψόμετρο και εκεί επικρατεί δροσερό καλοκαίρι και δριμύς χειμώνες.

Το κλίμα της Περιφερειακής Ενότητας Χαλκιδικής παρουσιάζει μετάβαση από παραθαλάσσιο μεσογειακό στις χαμηλές περιοχές, σε χερσαίο μεσογειακό στις υψηλότερες και σε υγρό ηπειρωτικό στις υψηλές περιοχές. Το μεσογειακό κλίμα των παραθαλάσσιων περιοχών, χαρακτηρίζεται από ήπιους χειμώνες και δροσερά καλοκαίρια. Το κλίμα των πεδινών περιοχών συμβάλλει στις απουσία παγετών ή υπερβολικά υψηλών θερμοκρασιών.

6.2.1.1 Κλιματολογικά δεδομένα από το EURO-CORDEX (υφιστάμενη κατάσταση)

Αναλυτικότερα στοιχεία για την υφιστάμενη εικόνα του κλίματος της περιοχής μελέτης παρατίθενται ακολούθως, με βάση τα κλιματολογικά δεδομένα που παρήχθησαν από τα περιοχικά μοντέλα (RCMs) του EURO-CORDEX, για την ΠΚΜ, για την περίοδο 1986-2005.

ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑ

Η μέση ετήσια θερμοκρασία στην ΠΚΜ είναι 12,79°C. Η μέση μέγιστη θερμοκρασία του έτους ανέρχεται στους 17,53°C ενώ η μέση ελάχιστη είναι 8,27°C. Η Χαλκιδική είναι η πιο θερμή από τις επτά Περιφερειακές Ενότητες, με μέση ετήσια θερμοκρασία 14,28°C. Ακολουθεί η Π.Ε. Θεσσαλονίκης με μέση ετήσια θερμοκρασία 13,38°C και έπονται οι Π.Ε. Κιλκίς, Σερρών, Πιερίας, Ημαθίας και Πέλλας με μέση ετήσια θερμοκρασία 12,90°C, 12,45°C, 12,42°C, 12,21°C, και 11,22°C αντίστοιχα. Ο Δήμοι με την πιο υψηλή μέση ετήσια θερμοκρασία είναι οι Δήμοι Κασσάνδρας με 16,15°C, Σιθωνίας με 15,42°C και Θερμαϊκού με 15,14°C. Οι Δήμοι Αλεξάνδρειας και Χαλκηδόνας εμφανίζουν τις μεγαλύτερες μέσες μέγιστες τιμές θερμοκρασίας (19,60°C, και 19,87°C αντίστοιχα). Αντίθετα οι πιο ψυχροί Δήμοι είναι οι Δήμοι Αλμωπίας με μέση ετήσια θερμοκρασία 9,28°C και Έδεσσας με 10,39°C και μέση ελάχιστη θερμοκρασία, 5,30°C και 5,97°C αντίστοιχα.

Συνοπτικά τα θερμοκρασιακά δεδομένα της ΠΚΜ, για την περίοδο 1986-2005 (περίοδος αναφοράς), παρουσιάζονται στον Πίνακα που ακολουθεί:

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Πίνακας 6-1: Θερμοκρασιακά δεδομένα, ανά δήμο της ΠΚΜ, για την περίοδο 1986 – 2005 (μέσες ετήσιες τιμές)

ΔΗΜΟΣ	Μέση θερμοκρασία (°C)	Μέση ελάχιστη θερμοκρασία (°C)	Μέγιστη ελάχιστη θερμοκρασία (°C)	ΔΗΜΟΣ	Μέση θερμοκρασία (°C)	Μέση ελάχιστη θερμοκρασία (°C)	Μέγιστη ελάχιστη θερμοκρασία (°C)
Αμπελοκήπων – Μενεμένης	14,27	9,73	19,17	Αλμωπίας	9,28	5,30	14,10
Βόλβης	12,81	8,20	18,01	Έδεσσας	10,39	5,97	14,75
Δέλτα	14,45	9,65	19,28	Πέλλας	14,01	9,22	19,07
Θερμαϊκού	15,14	11,05	18,13	Σκύδρας	13,56	8,78	17,56
Θέρμης	13,97	9,38	18,55	Δίου – Ολύμπου	11,85	7,43	15,90
Θεσσαλονίκης	14,23	9,84	18,98	Κατερίνης	11,88	7,44	16,15
Καλαμαριάς	14,39	9,92	18,84	Πύδνας – Κολινδρού	14,28	9,53	18,78
Κορδελιού – Ευόσμου	14,15	9,59	19,21	Αμφίπολης	13,07	8,47	17,98
Λαγκαδά	12,62	8,16	17,95	Βισαλτίας	13,50	8,32	18,56
Νεάπολης – Συκεών	14,04	9,80	18,94	Εμμανουήλ Παππά	12,72	8,26	17,69
Παύλου Μελά	14,01	9,67	19,06	Ηράκλειας	12,76	7,75	17,85
Πυλαίας – Χορτιάτη	13,76	9,27	18,80	Νέας Ζίχνης	12,78	8,28	17,75
Χαλκηδόνος	14,30	9,28	19,87	Σερρών	11,86	7,38	17,12
Ωραιοκάστρου	13,88	9,25	19,21	Σιντικής	11,59	6,81	16,77
Αλεξάνδρειας	14,53	9,42	19,60	Αριστοτέλη	13,69	9,57	17,72
Βέροιας	11,45	6,74	16,03	Κασσάνδρας	16,15	12,56	18,10
Νάουσας	11,00	6,19	15,54	Νέας Προποντίδας	14,73	10,63	18,27
Κυκίς	12,91	8,33	18,28	Πολυγύρου	13,30	9,16	17,91
Παιονίας	12,87	8,28	17,98	Σιθωνίας	15,42	11,85	18,08

Εποπτικά, οι διακυμάνσεις της θερμοκρασίας (μέσης, μέσης ελάχιστης και μέσης μέγιστης) στην περιοχή μελέτης, απεικονίζονται στις Εικόνες που ακολουθούν:

Ένωση Νομικών Προσώπων:

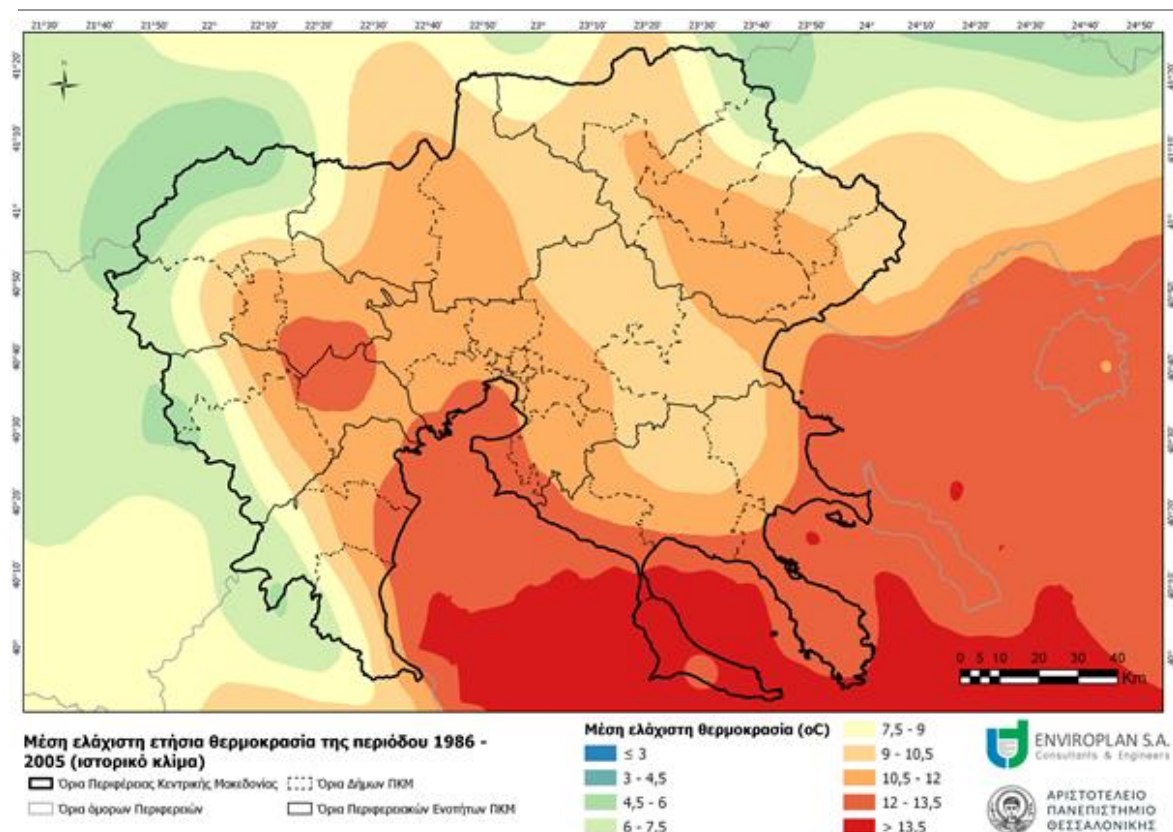

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

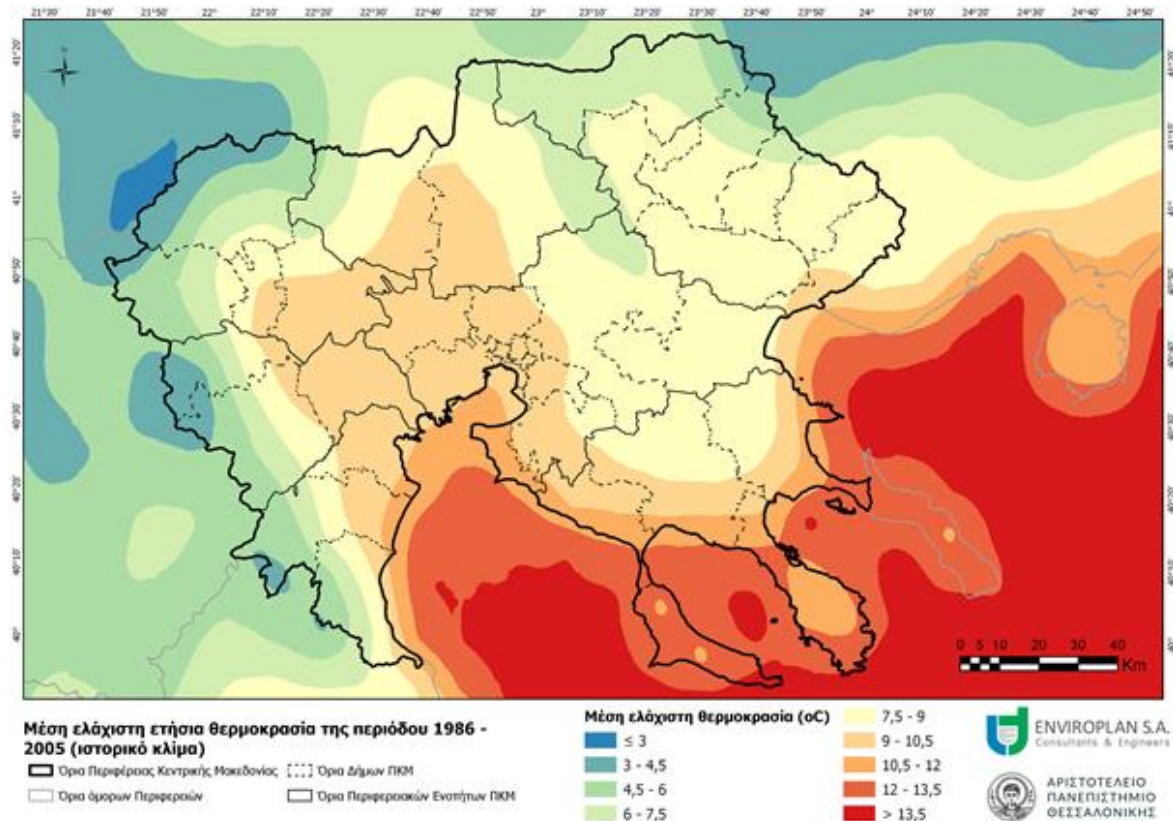

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Εικόνα 6-1: Μέση ετήσια θερμοκρασία στην ΠΚΜ, για την περίοδο 1986-2005

Εικόνα 6-2: Μέση ελάχιστη ετήσια θερμοκρασία στην ΠΚΜ, για την περίοδο 1986-2005

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

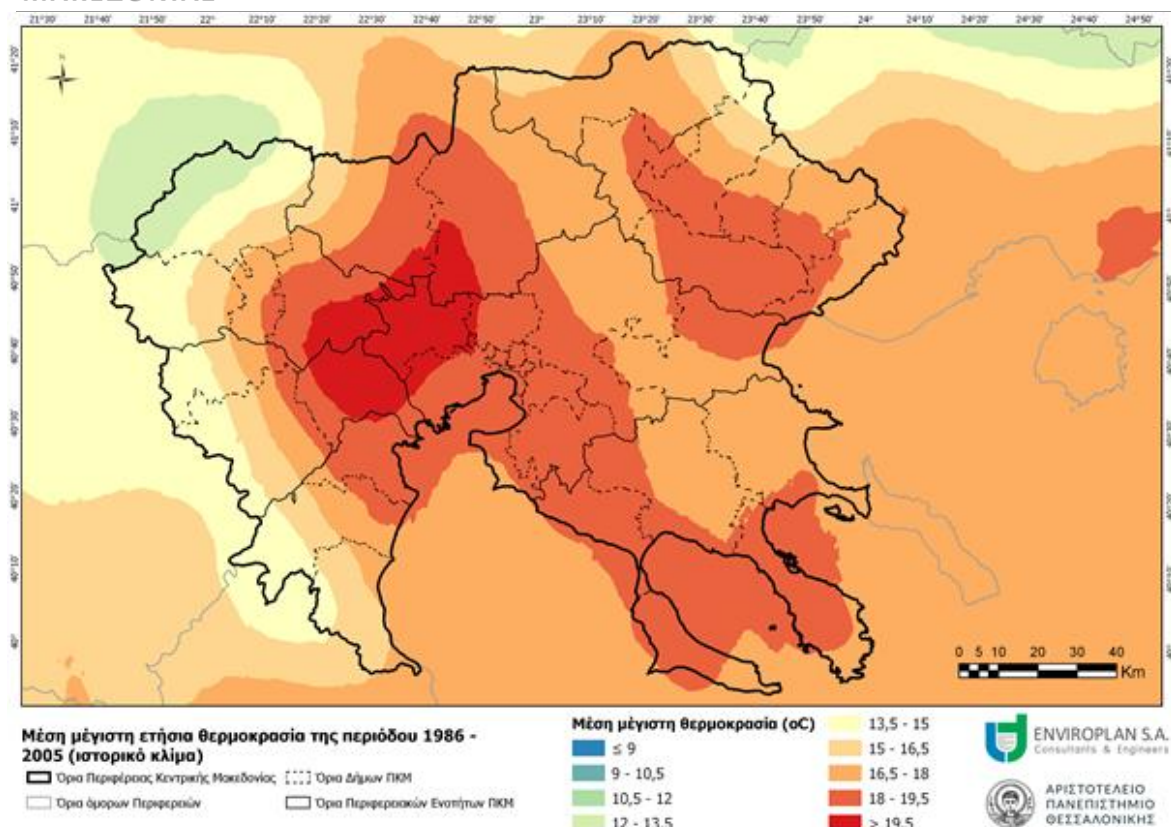

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 6 – Σελίδα 4

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Εικόνα 6-3: Μέση μέγιστη ετήσια θερμοκρασία στην ΠΚΜ, για την περίοδο 1986-2005

ΒΡΟΧΟΠΤΩΣΗ - ΥΓΡΑΣΙΑ

Το ύψος των ετήσιων βροχοπτώσεων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας κυμαίνεται από 420,01mm έως 974,71mm, και η μέση ετήσια τιμή είναι τα 624,78mm. Τις περισσότερες βροχές δέχονται οι Π.Ε. Πέλλας και Πιερίας (747,31mm και 732,51mm αντίστοιχα) και κυρίως οι Δήμοι Αλμωπίας και Δίου – Ολύμπου (881,48mm και 853,92mm αντίστοιχα). Στον αντίποδα, τις λιγότερες βροχοπτώσεις ετησίως έχουν οι Δήμοι Κασσάνδρας, Καλαμαριάς και Θερμαϊκού (435,80mm, 447,48mm και 450,26mm αντίστοιχα). Τα επίπεδα υγρασίας στην Περιφέρεια βρίσκονται στο 69,17% χωρίς ιδιαίτερες διακυμάνσεις μεταξύ των επτά Π.Ε. (από 67,55% στην Π.Ε. Κιλκίς έως 70,23 στην Π.Ε. Πέλλας). Οι Δήμοι Αλμωπίας και Έδεσσας έχουν το υψηλότερο ποσοστό υγρασίας ετησίως (72,79% και 71,37% αντίστοιχα), ενώ οι Δήμοι Χαλκηδόνας, Αλεξάνδρειας και Ωραιοκαστρου, το μικρότερο (66,08%, 66,68% και 66,69% αντίστοιχα).

Τα δεδομένα βροχόπτωσης και υγρασίας της ΠΚΜ, για την περίοδο 1986-2005, φαίνονται στον επόμενο Πίνακα:

Πίνακας 6-2: Δεδομένα βροχόπτωσης και υγρασίας, ανά Δήμο της ΠΚΜ, για την περίοδο 1986 – 2005 (μέσες ετήσιες τιμές)

Δήμος	Μέση ετήσια βροχόπτωση (mm)	Μέση σχετική υγρασία (%)	Δήμος	Μέση ετήσια βροχόπτωση (mm)	Μέση σχετική υγρασία (%)
Αμπελοκήπων – Μενεμένης	452,86	67,18	Αλμωπίας	680,00	72,79
Βόλβης	503,40	70,08	Έδεσσας	646,84	71,37

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Δέλτα	449,03	67,60	Πέλλας	482,74	66,48
Θερμαϊκού	444,43	69,14	Σκύδρας	575,83	67,30
Θέρμης	443,76	68,29	Δίου – Ολύμπου	654,66	70,68
Θεσσαλονίκης	448,98	67,57	Κατερίνης	535,17	70,36
Καλαμαριάς	446,54	67,84	Πύδνας – Κολινδρού	497,35	67,86
Κορδελίου – Ευόσμου	455,20	67,09	Αμφίπολης	578,14	70,26
Λαγκαδά	466,58	68,87	Βισαλτίας	544,42	68,54
Νεάπολης – Συκεών	454,40	67,55	Εμμανουήλ Παππά	547,42	69,04
Παύλου Μελά	455,25	67,19	Ηράκλειας	569,47	68,41
Πυλαίας – Χορτιάτη	447,00	67,72	Νέας Ζίχνης	577,11	69,80
Χαλκηδόνος	464,94	66,08	Σερρών	551,10	69,20
Ωραιοκάστρου	459,94	66,69	Σιντικής	592,62	69,97
Αλεξάνδρειας	483,19	66,68	Αριστοτέλη	490,42	70,85
Βέροιας	553,60	70,02	Κασσάνδρας	420,01	69,67
Νάουσας	541,99	69,85	Νέας Προποντίδας	436,07	68,76
Κυλκίς	473,06	67,73	Πολυγύρου	474,00	69,75
Παιονίας	487,90	67,23	Σιθωνίας	429,02	70,16

Εποπτικά, οι ετήσιες διακυμάνσεις της βροχόπτωσης και της υγρασίας στην περιοχή μελέτης, απεικονίζονται στις Εικόνες που ακολουθούν:

Ένωση Νομικών Προσώπων:

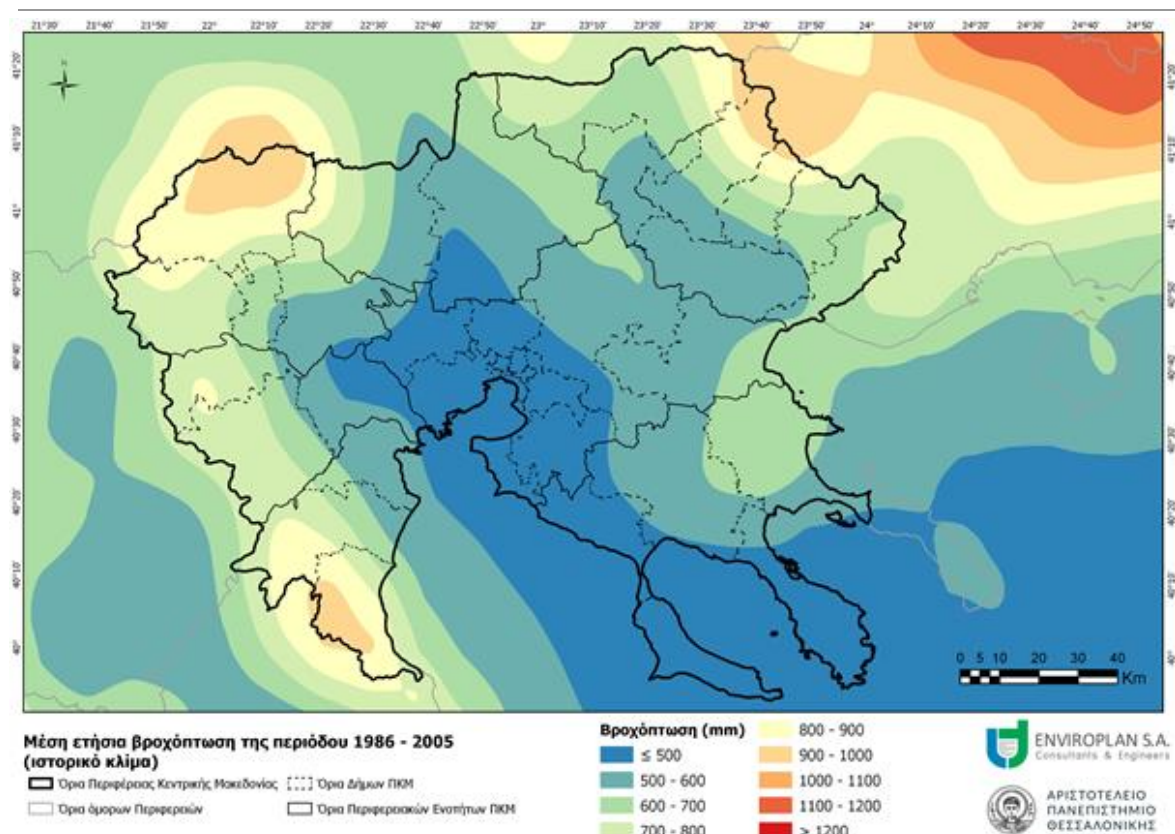
ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

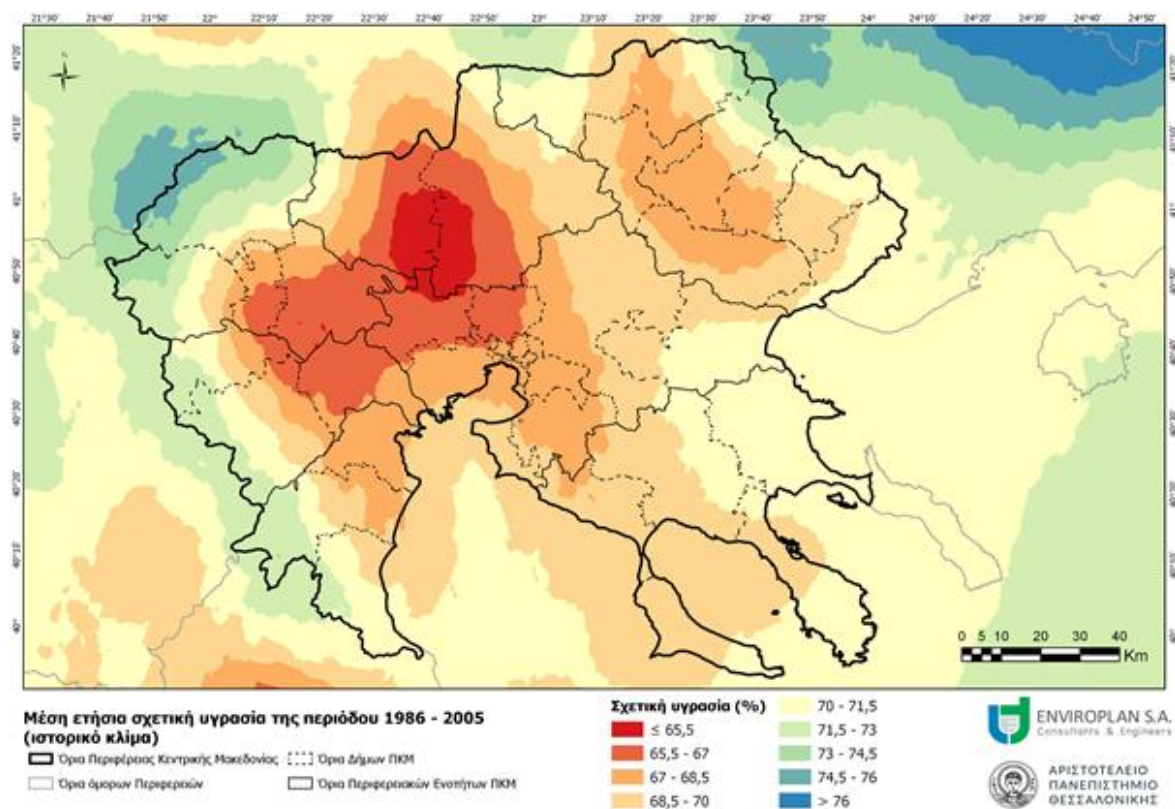
**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 6 – Σελίδα 6

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Εικόνα 6-4: Δεδομένα ετήσιας βροχόπτωσης της ΠΚΜ, για την περίοδο 1986-2005

Εικόνα 6-5: Δεδομένα μέσης ετήσιας υγρασίας της ΠΚΜ, για την περίοδο 1986-2005

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

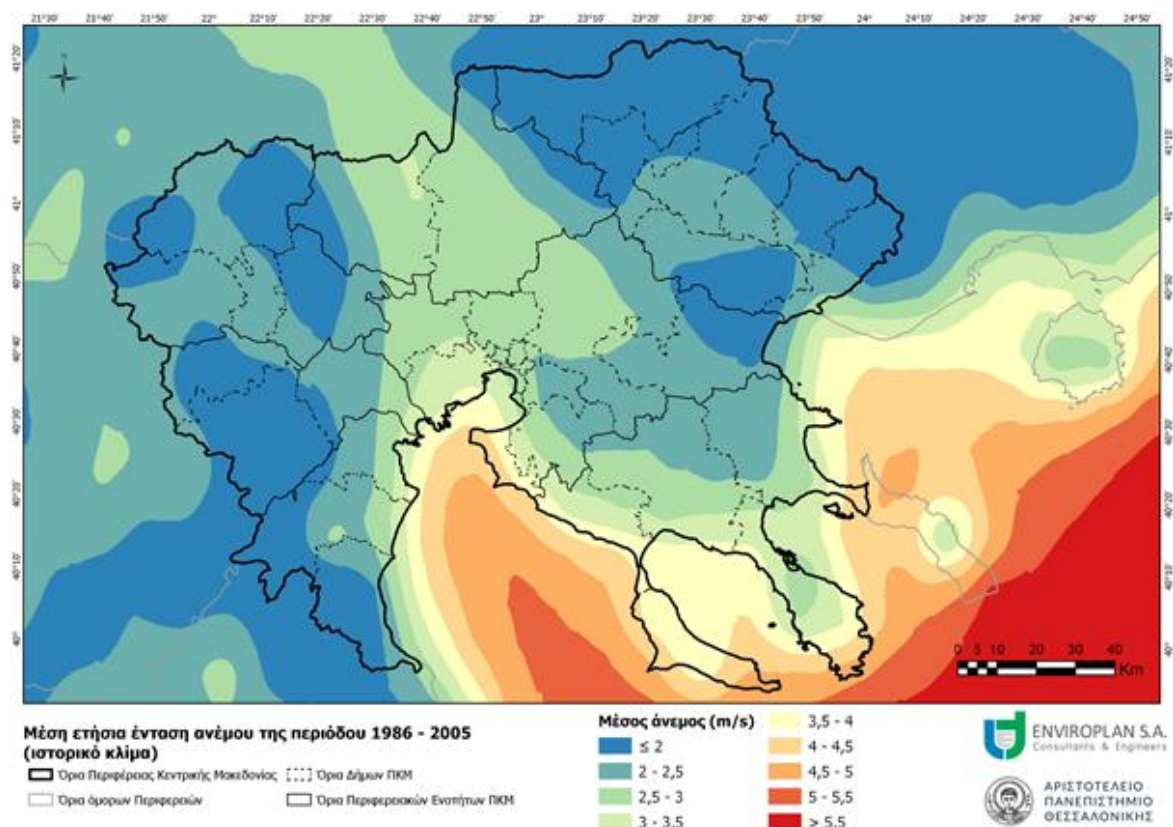

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 6 – Σελίδα 7

ΑΝΕΜΟΛΟΓΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Στην Περιφέρεια, πνέουν σε ετήσια βάση, ασθενείς άνεμοι μέσης ταχύτητας 2,31m/sec (2 Beaufort). Στους Δήμους Κασσάνδρας και Θερμαϊκού παρατηρείται η μεγαλύτερη μέση ταχύτητα ανέμου ετησίως (3,98m/sec και 3,89m/sec αντίστοιχα), ενώ στους Δήμους Σιντικής και Βέροιας παρατηρούνται οι μικρότερες τιμές (1,52m/sec και 1,79m/sec αντίστοιχα). Εποπτικά, η διακύμανση του ανέμου στην περιοχή μελέτης, απεικονίζεται στην Εικόνα που ακολουθεί:

Εικόνα 6-6: Μέση ένταση ανέμου στην ΠΚΜ, για την περίοδο 1986-2005

6.2.1.2 Κλιματολογικά δεδομένα από σταθμούς της ΕΜΥ (υφιστάμενη κατάσταση)

Η Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία (ΕΜΥ) έχει εγκατεστημένους έξι (6) Μετεωρολογικούς Σταθμούς (ΜΣ) στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, οι οποίοι αναφέρονται παρακάτω:

- ΜΣ Έδεσσας (Π.Ε. Πέλλας)
- ΜΣ Μίκρας (Μακεδονία) (Π.Ε. Θεσσαλονίκης)
- ΜΣ Πολυγύρου (Π.Ε. Χαλκιδικής)
- ΜΣ Σερρών (Π.Ε. Σερρών)
- ΜΣ Σκοτίνας Πιερίας (Π.Ε. Πιερίας)
- ΜΣ Τρικάλων Ημαθίας (Π.Ε. Ημαθίας)

Για την πληρέστερη εικόνα της υφιστάμενης εικόνας του κλίματος της περιοχής μελέτης, παρατίθενται αναλυτικά στη συνέχεια, η μηνιαία διακύμανση της θερμοκρασίας, της υγρασίας, της

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

βροχόπτωσης, της έντασης του ανέμου και της ηλιοφάνειας με βάση τις καταγραφές των ανωτέρω ΜΣ.

ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑ

Από τις καταγραφές των 6 ΜΣ της ΠΚΜ, που παρατίθενται στον πίνακα που ακολουθεί, προκύπτει ότι οι θερμότεροι μήνες του έτους είναι ο Ιούλιος και ο Αύγουστος, με καταγραφές μέσης θερμοκρασίας μεταξύ 23,93°C και 27,20°C και ψυχρότεροι μήνες αντίστοιχα είναι ο Δεκέμβριος, ο Ιανουάριος και ο Φεβρουάριος, με καταγραφές μέσης θερμοκρασίας μεταξύ 4,13°C και 7,07°C.

Οι υψηλότερες θερμοκρασίες καταγράφονται στους σταθμούς Μίκρας (Μακεδονία), και Σερρών, και οι χαμηλότερες στους σταθμούς Έδεσσας και Σερρών.

Πίνακας 6-3: Δεδομένα μέσης, μέσης ελάχιστης και μέσης μέγιστης θερμοκρασίας στην ΠΚΜ, από 6 Μ.Σ. της ΕΜΥ

Μ.Σ. Έδεσσας (1975 - 2019)			
Μήνας	Μέση Θερμοκρασία °C	Μέση Μέγιστη Θερμοκρασία °C	Μέση Ελάχιστη Θερμοκρασία °C
ΙΑΝ	4,27	8,10	0,68
ΦΕΒ	5,73	9,92	2,11
ΜΑΡ	9,76	14,05	4,93
ΑΠΡ	13,87	18,93	8,33
ΜΑΪ	18,91	23,90	13,05
ΙΟΥΝ	24,01	29,06	17,22
ΙΟΥΛ	25,70	30,80	19,25
ΑΥΓ	24,94	30,44	18,95
ΣΕΠ	20,65	26,22	15,26
ΟΚΤ	15,21	20,20	10,95
ΝΟΕ	9,89	14,11	6,55
ΔΕΚ	5,70	9,70	2,37
ΕΤΟΣ	14,89	19,62	9,97

Μ.Σ. Μίκρας (Μακεδονία) (1959 - 2019)			
Μήνας	Μέση Θερμοκρασία °C	Μέση Μέγιστη Θερμοκρασία °C	Μέση Ελάχιστη Θερμοκρασία °C
ΙΑΝ	5,41	9,31	1,49
ΦΕΒ	7,04	11,16	2,58
ΜΑΡ	10,06	14,50	4,93
ΑΠΡ	14,55	19,27	8,06
ΜΑΪ	20,07	24,74	12,78
ΙΟΥΝ	24,92	29,56	17,23
ΙΟΥΛ	27,20	31,85	19,55
ΑΥΓ	26,66	31,62	19,37
ΣΕΠ	22,12	27,23	15,69
ΟΚΤ	16,59	21,32	11,50
ΝΟΕ	11,42	15,61	7,32
ΔΕΚ	7,07	10,99	3,22
ΕΤΟΣ	16,09	20,60	10,31

Μ.Σ. Πολυγύρου (1979 - 2009)			
Μήνας	Μέση Θερμοκρασία °C	Μέση Μέγιστη Θερμοκρασία °C	Μέση Ελάχιστη Θερμοκρασία °C
ΙΑΝ	5,01	8,13	1,60
ΦΕΒ	4,54	7,89	0,94
ΜΑΡ	8,94	12,17	4,93
ΑΠΡ	12,39	16,45	8,04
ΜΑΪ	16,46	20,43	12,02
ΙΟΥΝ	22,19	26,58	16,56
ΙΟΥΛ	23,74	28,09	18,12
ΑΥΓ	23,93	27,71	18,17
ΣΕΠ	21,50	25,28	16,14
ΟΚΤ	15,28	19,21	11,09

Μ.Σ. Σερρών (1971 - 2019)			
Μήνας	Μέση Θερμοκρασία °C	Μέση Μέγιστη Θερμοκρασία °C	Μέση Ελάχιστη Θερμοκρασία °C
ΙΑΝ	4,13	8,51	-0,09
ΦΕΒ	6,50	11,27	1,46
ΜΑΡ	10,16	15,54	4,23
ΑΠΡ	14,88	20,63	7,94
ΜΑΪ	20,33	26,17	12,89
ΙΟΥΝ	24,77	30,61	16,93
ΙΟΥΛ	27,10	33,17	18,91
ΑΥΓ	26,47	32,85	18,37
ΣΕΠ	22,06	28,53	14,60
ΟΚΤ	15,97	21,68	9,88

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Μ.Σ. Πολυγύρου (1979 - 2009)			
Μήνας	Μέση Θερμοκρασία °C	Μέση Μέγιστη Θερμοκρασία °C	Μέση Ελάχιστη Θερμοκρασία °C
ΝΟΕ	10,99	13,80	7,01
ΔΕΚ	6,91	10,28	3,16
ΕΤΟΣ	14,32	18,00	9,82

Μ.Σ. Σερρών (1971 - 2019)			
Μήνας	Μέση Θερμοκρασία °C	Μέση Μέγιστη Θερμοκρασία °C	Μέση Ελάχιστη Θερμοκρασία °C
ΝΟΕ	9,89	14,70	5,11
ΔΕΚ	5,14	9,39	1,14
ΕΤΟΣ	15,62	21,09	9,28

Μ.Σ. Σκοτίνας (1956 - 2014)			
Μήνας	Μέση Θερμοκρασία °C	Μέση Μέγιστη Θερμοκρασία °C	Μέση Ελάχιστη Θερμοκρασία °C
ΙΑΝ	5,68	9,55	1,76
ΦΕΒ	5,95	9,72	1,66
ΜΑΡ	9,23	12,78	5,00
ΑΠΡ	13,67	17,30	8,88
ΜΑΪ	18,70	22,11	13,07
ΙΟΥΝ	23,28	26,50	17,11
ΙΟΥΛ	25,58	28,86	19,01
ΑΥΓ	25,19	28,75	18,97
ΣΕΠ	20,94	24,82	15,47
ΟΚΤ	15,93	20,10	11,58
ΝΟΕ	10,82	14,34	6,89
ΔΕΚ	6,35	9,63	2,78
ΕΤΟΣ	15,11	18,71	10,18

Μ.Σ. Τρικάλων Ημαθίας (1980 - 2011)			
Μήνας	Μέση Θερμοκρασία °C	Μέση Μέγιστη Θερμοκρασία °C	Μέση Ελάχιστη Θερμοκρασία °C
ΙΑΝ	4,80	9,34	0,80
ΦΕΒ	6,27	11,35	1,50
ΜΑΡ	9,84	15,17	4,40
ΑΠΡ	14,57	20,01	8,46
ΜΑΪ	19,97	25,41	13,12
ΙΟΥΝ	24,53	29,86	16,69
ΙΟΥΛ	26,10	31,64	18,27
ΑΥΓ	25,31	31,51	17,94
ΣΕΠ	21,06	27,51	14,34
ΟΚΤ	15,94	21,84	10,42
ΝΟΕ	10,02	15,00	5,76
ΔΕΚ	5,84	10,00	2,00
ΕΤΟΣ	15,35	20,72	9,48

Η μηνιαία διακύμανση της μέσης θερμοκρασίας παρουσιάζεται και γραφικά, ανά ΜΣ, στο παρακάτω Σχήμα.

Ένωση Νομικών Προσώπων:

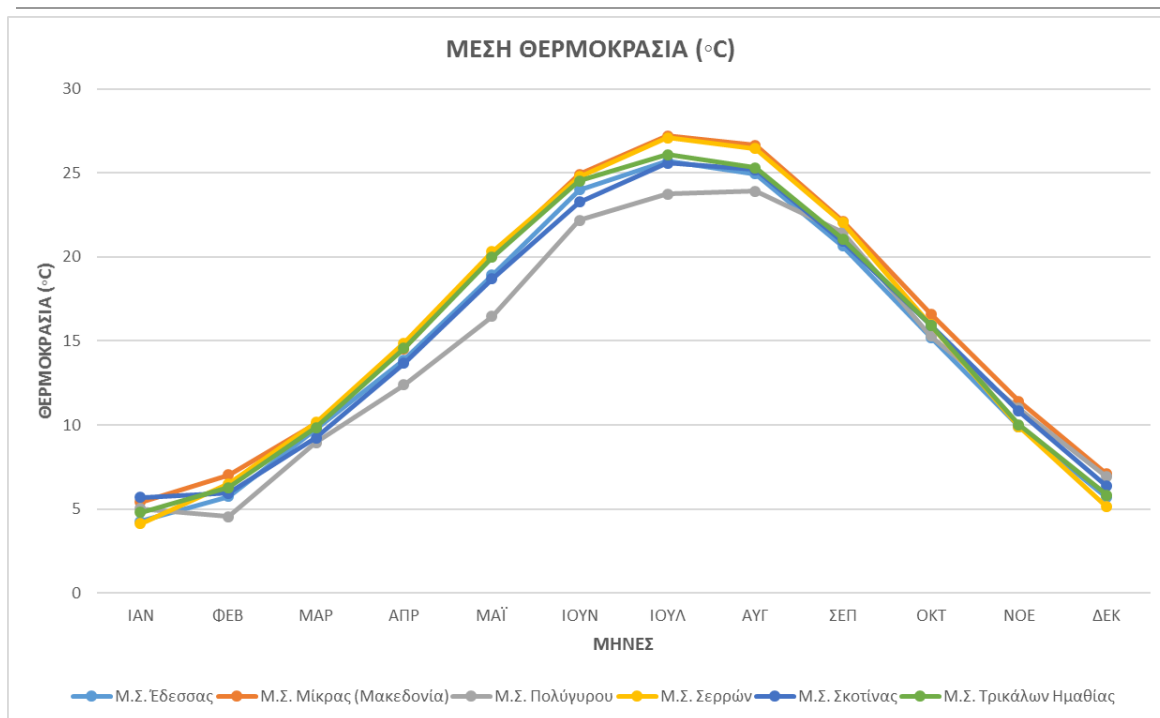
ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 6 – Σελίδα 10

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Σχήμα 6-1: Μηνιαία διακύμανση της μέσης θερμοκρασίας, ανά Μ.Σ., στην ΠΚΜ

ΒΡΟΧΟΠΤΩΣΗ - ΥΓΡΑΣΙΑ

Στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται το μέσο μηνιαίο ύψος βροχόπτωσης (mm) και η μέση σχετική υγρασία (%), όπως καταγράφηκε από τους 6 Μ.Σ. της ΕΜΥ στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας. Βάσει των καταγραφών αυτών προκύπτει ότι οι ξηρότεροι μήνες του έτους είναι οι Ιούνιος, Ιούλιος και Αύγουστος, ενώ τα μεγαλύτερα ύψη βροχής εμφανίζονται τον Νοέμβριο και τον Δεκέμβριο. Το υψηλότερο ετήσιο ύψος βροχόπτωσης καταγράφεται στους Μ.Σ. Έδεσσας και Τρικάλων Ημαθίας (552,45mm και 528,37mm αντίστοιχα), ενώ το χαμηλότερο στον Μ.Σ. Πολυγύρου (267,89mm).

Αντίστοιχα οι μεγαλύτερες τιμές υγρασίας καταγράφονται στον Μ.Σ. Σκοτίνας (76,08%) και οι χαμηλότερες στον Μ.Σ. Έδεσσας (64,38%).

Πίνακας 6-4: Μέσο ύψος βροχόπτωσης και μέση σχετική υγρασία στην ΠΚΜ, από 6 Μ.Σ. της ΕΜΥ

Μ.Σ. Έδεσσας (1975 - 2019)		
Μήνας	Μέσο ύψος βροχόπτωσης (mm)	Μέση Σχετική Υγρασία (%)
ΙΑΝ	46,63	72,02
ΦΕΒ	49,97	71,76
ΜΑΡ	43,70	65,79
ΑΠΡ	47,81	63,43
ΜΑΪ	54,01	61,83
ΙΟΥΝ	22,18	55,15
ΙΟΥΛ	17,55	52,15
ΑΥΓ	34,13	55,52

Μ.Σ. Μίκρας (Μακεδονία) (1959 - 2019)		
Μήνας	Μέσο ύψος βροχόπτωσης (mm)	Μέση Σχετική Υγρασία (%)
ΙΑΝ	38,09	75,80
ΦΕΒ	35,95	71,93
ΜΑΡ	38,53	70,78
ΑΠΡ	36,79	67,18
ΜΑΪ	42,98	62,84
ΙΟΥΝ	27,17	55,41
ΙΟΥΛ	22,61	52,64
ΑΥΓ	18,29	55,00

Ένωση Νομικών Προσώπων:

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Μ.Σ. Έδεσσας (1975 - 2019)		
Μήνας	Μέσο ύψος βροχόπτωσης (mm)	Μέση Σχετική Υγρασία (%)
ΣΕΠ	24,49	60,75
ΟΚΤ	76,55	68,91
ΝΟΕ	78,19	73,10
ΔΕΚ	57,23	72,19
ΕΤΟΣ	552,45	64,38

Μ.Σ. Μίκρας (Μακεδονία) (1959 - 2019)		
Μήνας	Μέσο ύψος βροχόπτωσης (mm)	Μέση Σχετική Υγρασία (%)
ΣΕΠ	28,86	61,74
ΟΚΤ	39,09	70,36
ΝΟΕ	51,47	76,27
ΔΕΚ	57,37	77,91
ΕΤΟΣ	437,21	66,49

Μ.Σ. Πολυγύρου (1979 - 2009)		
Μήνας	Μέσο ύψος βροχόπτωσης (mm)	Μέση Σχετική Υγρασία (%)
ΙΑΝ	70,00	73,40
ΦΕΒ	17,25	74,60
ΜΑΡ	-	71,23
ΑΠΡ	28,63	64,55
ΜΑΪ	0,00	64,87
ΙΟΥΝ	0,00	62,25
ΙΟΥΛ	11,00	60,00
ΑΥΓ	8,27	62,75
ΣΕΠ	4,00	63,86
ΟΚΤ	30,25	68,58
ΝΟΕ	28,50	71,55
ΔΕΚ	70,00	69,73
ΕΤΟΣ	267,89	67,28

Μ.Σ. Σερρών (1971 - 2019)		
Μήνας	Μέσο ύψος βροχόπτωσης (mm)	Μέση Σχετική Υγρασία (%)
ΙΑΝ	37,00	78,27
ΦΕΒ	36,20	72,65
ΜΑΡ	31,94	67,29
ΑΠΡ	40,28	63,16
ΜΑΪ	48,62	60,39
ΙΟΥΝ	43,31	54,96
ΙΟΥΛ	27,77	51,64
ΑΥΓ	27,13	54,70
ΣΕΠ	24,43	60,91
ΟΚΤ	39,49	70,49
ΝΟΕ	47,56	76,93
ΔΕΚ	55,17	81,13
ΕΤΟΣ	458,89	66,04

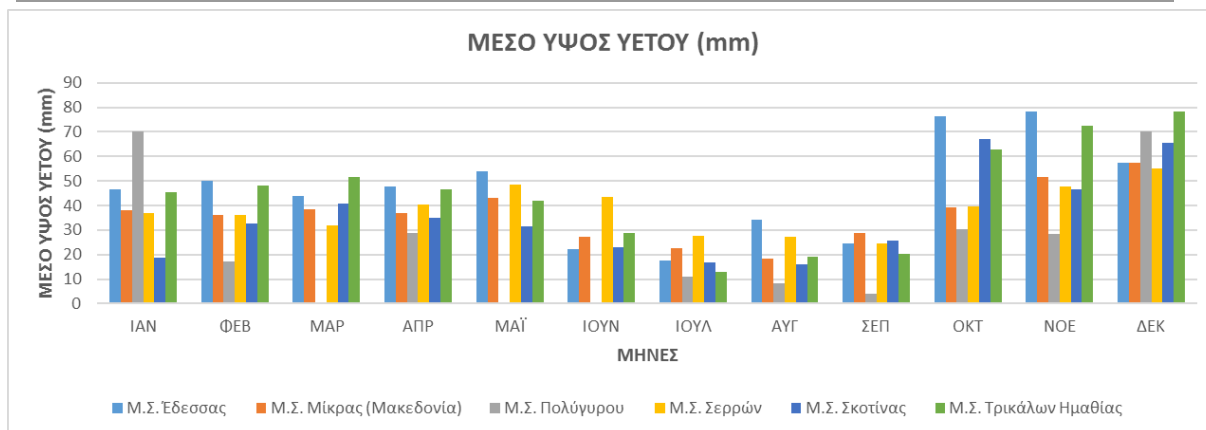
Μ.Σ. Σκοτίνας (1956 - 2014)		
Μήνας	Μέσο ύψος βροχόπτωσης (mm)	Μέση Σχετική Υγρασία (%)
ΙΑΝ	18,87	78,63
ΦΕΒ	32,78	78,67
ΜΑΡ	40,80	77,83
ΑΠΡ	34,95	76,91
ΜΑΪ	31,38	75,85
ΙΟΥΝ	22,95	71,72
ΙΟΥΛ	16,90	68,57
ΑΥΓ	16,08	69,94
ΣΕΠ	25,66	74,65
ΟΚΤ	67,10	77,88
ΝΟΕ	46,51	81,06
ΔΕΚ	65,40	81,19
ΕΤΟΣ	419,37	76,08

Μ.Σ. Τρικάλων Ημαθίας (1980 - 2011)		
Μήνας	Μέσο ύψος βροχόπτωσης (mm)	Μέση Σχετική Υγρασία (%)
ΙΑΝ	45,60	77,12
ΦΕΒ	47,95	72,14
ΜΑΡ	51,59	70,78
ΑΠΡ	46,66	67,42
ΜΑΪ	42,09	62,74
ΙΟΥΝ	28,70	56,94
ΙΟΥΛ	12,86	57,35
ΑΥΓ	19,03	63,16
ΣΕΠ	20,11	68,09
ΟΚΤ	62,77	74,16
ΝΟΕ	72,56	77,50
ΔΕΚ	78,44	79,63
ΕΤΟΣ	528,37	68,92

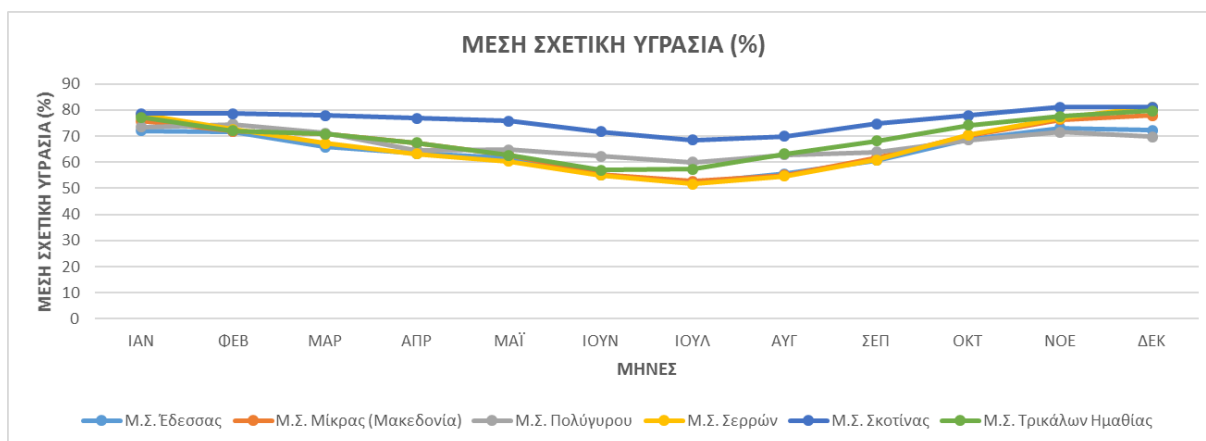
Η μηνιαία διακύμανση του μέσου ύψους βροχόπτωσης και της μέσης σχετικής υγρασίας στη διάρκεια του έτους παρουσιάζονται γραφικά ανά Μ.Σ., στα Σχήματα που ακολουθούν.

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Σχήμα 6-2: Μηνιαία διακύμανση του μέσου ύψους βροχόπτωσης, ανά Μ.Σ., στην ΠΚΜ

Σχήμα 6-3: Μηνιαία διακύμανση της μέσης σχετικής υγρασίας, ανά Μ.Σ., στην ΠΚΜ

ΑΝΕΜΟΛΟΓΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Στην περιοχή μελέτης πνέουν άνεμοι όλων των διευθύνσεων, σύμφωνα με τα διαθέσιμα ανεμολογικά στοιχεία, που παρατίθενται στον Πίνακα που ακολουθεί.

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Πίνακας 6-5: Μέση μηνιαία ένταση και επικρατούσα διεύθυνση ανέμου, στην ΠΚΜ, από 6 Μ.Σ. της ΕΜΥ

Μ.Σ. Έδεσσας (1975 - 2019)		
Μήνας	Επικρατούσα Διεύθυνση Ανέμου	Μέση Ένταση Ανέμου (kts)
ΙΑΝ	N	3,22
ΦΕΒ	N	2,62
ΜΑΡ	N	2,97
ΑΠΡ	N	2,61
ΜΑΪ	N	2,62
ΙΟΥΝ	N	2,56
ΙΟΥΛ	N	2,54
ΑΥΓ	N	2,54
ΣΕΠ	N	2,32
ΟΚΤ	N	2,20
ΝΟΕ	N	2,46
ΔΕΚ	N	3,38
ΕΤΟΣ	N	2,67

Μ.Σ. Μίκρας (Μακεδονία) (1959 - 2019)		
Μήνας	Επικρατούσα Διεύθυνση Ανέμου	Μέση Ένταση Ανέμου (kts)
ΙΑΝ	-	5,75
ΦΕΒ	-	5,86
ΜΑΡ	-	5,65
ΑΠΡ	-	5,36
ΜΑΪ	-	5,16
ΙΟΥΝ	-	6,08
ΙΟΥΛ	-	6,43
ΑΥΓ	-	5,75
ΣΕΠ	-	5,46
ΟΚΤ	-	4,95
ΝΟΕ	-	4,98
ΔΕΚ	-	5,57
ΕΤΟΣ	-	5,58

Μ.Σ. Πολυγύρου (1979 - 2009)		
Μήνας	Επικρατούσα Διεύθυνση Ανέμου	Μέση Ένταση Ανέμου (kts)
ΙΑΝ	NE	-
ΦΕΒ	NE	-
ΜΑΡ	N	-
ΑΠΡ	N	-
ΜΑΪ	N	-
ΙΟΥΝ	N	-
ΙΟΥΛ	N	-
ΑΥΓ	NE	-
ΣΕΠ	N	-
ΟΚΤ	NE	-
ΝΟΕ	NE	-
ΔΕΚ	NE	-
ΕΤΟΣ	N	-

Μ.Σ. Σερρών (1971 - 2019)		
Μήνας	Επικρατούσα Διεύθυνση Ανέμου	Μέση Ένταση Ανέμου (kts)
ΙΑΝ	N	1,85
ΦΕΒ	S	2,62
ΜΑΡ	S	3,09
ΑΠΡ	S	3,15
ΜΑΪ	S	3,05
ΙΟΥΝ	S	3,48
ΙΟΥΛ	S	3,18
ΑΥΓ	S	2,72
ΣΕΠ	S	2,60
ΟΚΤ	S	1,77
ΝΟΕ	S	1,71
ΔΕΚ	S	1,50
ΕΤΟΣ	S	2,56

Μ.Σ. Σκοτίνας (1956 - 2014)		
Μήνας	Επικρατούσα Διεύθυνση Ανέμου	Μέση Ένταση Ανέμου (kts)
ΙΑΝ	NW	1,55
ΦΕΒ	N	2,33
ΜΑΡ	N	2,82
ΑΠΡ	E	2,43
ΜΑΪ	SE	2,54
ΙΟΥΝ	SE	2,74
ΙΟΥΛ	SE	2,62
ΑΥΓ	SE	2,62
ΣΕΠ	SE	2,45
ΟΚΤ	NE	1,96

Μ.Σ. Τρικάλων Ημαθίας (1980 - 2011)		
Μήνας	Επικρατούσα Διεύθυνση Ανέμου	Μέση Ένταση Ανέμου (kts)
ΙΑΝ	N	2,68
ΦΕΒ	N	3,25
ΜΑΡ	SE	3,89
ΑΠΡ	SE	4,43
ΜΑΪ	SE	4,97
ΙΟΥΝ	SE	4,69
ΙΟΥΛ	SE	3,58
ΑΥΓ	SE	3,34
ΣΕΠ	SE	3,44
ΟΚΤ	SE	2,60

Ένωση Νομικών Προσώπων:

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

ΝΟΕ	Ε	2,00	ΝΟΕ	NW	2,37
ΔΕΚ	W	1,88	ΔΕΚ	N	2,38
ΕΤΟΣ	Ε	2,33	ΕΤΟΣ	SE	3,47

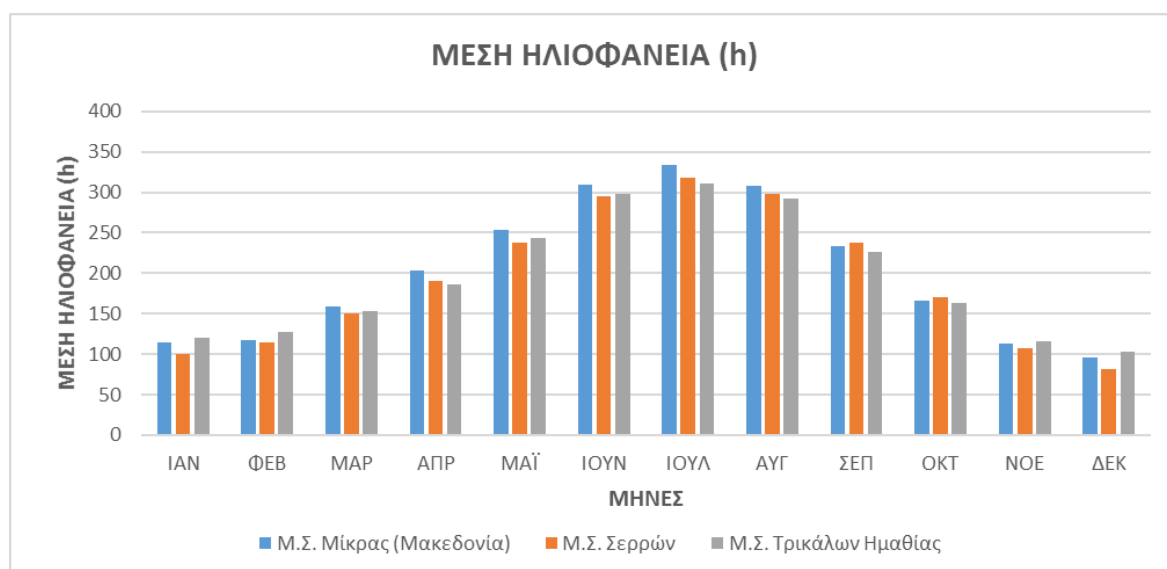
ΗΛΙΟΦΑΝΕΙΑ

Τα διαθέσιμα στοιχεία ηλιοφάνειας στην περιοχή μελέτης (μέση μηνιαία ηλιοφάνεια σε ώρες) προέρχονται από τρεις σταθμούς της ΕΜΥ και παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα, όπου φαίνεται ότι ο μήνας με τις περισσότερες ώρες ηλιοφάνειας είναι ο Ιούλιος, ενώ ο μήνας με τις λιγότερες είναι ο Δεκέμβριος.

Πίνακας 6-6: Μέση μηνιαία ηλιοφάνεια σε ώρες, στην ΠΚΜ, από 3 Μ.Σ. της ΕΜΥ

Μ.Σ. Μίκρας (Μακεδονία) (1959 - 2019)		Μ.Σ. Σερρών (1971 - 2019)		Μ.Σ. Τρικάλων Ημαθίας (1980 - 2011)	
Μήνας	Μέση Ηλιοφάνεια (h)	Μήνας	Μέση Ηλιοφάνεια (h)	Μήνας	Μέση Ηλιοφάνεια (h)
ΙΑΝ	114,94	ΙΑΝ	99,98	ΙΑΝ	120,10
ΦΕΒ	117,95	ΦΕΒ	115,02	ΦΕΒ	127,25
ΜΑΡ	158,36	ΜΑΡ	150,22	ΜΑΡ	153,14
ΑΠΡ	203,67	ΑΠΡ	190,36	ΑΠΡ	185,86
ΜΑΪ	253,86	ΜΑΪ	237,20	ΜΑΪ	243,80
ΙΟΥΝ	310,04	ΙΟΥΝ	295,57	ΙΟΥΝ	298,49
ΙΟΥΛ	333,41	ΙΟΥΛ	318,33	ΙΟΥΛ	310,99
ΑΥΓ	307,73	ΑΥΓ	297,58	ΑΥΓ	292,02
ΣΕΠ	232,76	ΣΕΠ	237,45	ΣΕΠ	226,50
ΟΚΤ	166,60	ΟΚΤ	170,87	ΟΚΤ	163,57
ΝΟΕ	113,55	ΝΟΕ	107,34	ΝΟΕ	115,27
ΔΕΚ	96,33	ΔΕΚ	81,65	ΔΕΚ	103,59
ΕΤΟΣ	200,77	ΕΤΟΣ	191,80	ΕΤΟΣ	195,05

Η μηνιαία διακύμανση των ωρών ηλιοφάνειας παρουσιάζεται και γραφικά, ανά Μ.Σ., στο παρακάτω Σχήμα.

Σχήμα 6-4: Κατανομή μέσης ηλιοφάνειας ανά μήνα και Μ.Σ., στην ΠΚΜ

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

6.2.2 ΒΙΟΚΛΙΜΑΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Σύμφωνα με την κλιματική ταξινόμηση Köppen, προκύπτουν τα ακόλουθα:

- Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανήκει κατά κύριο λόγο στα Μεσογειακά κλίματα (Cs). Η μεγαλύτερη έκταση (καλύπτει το μεγαλύτερο τμήμα και των επτά ΠΕ) ανήκει στη ζώνη Csb (Μεσογειακό κλίμα σε επαφή με το ωκεάνιο).
- Το μεγαλύτερο μέρος της Π.Ε. Ημαθίας ανήκει στη ζώνη Csb, ενώ μικρά τμήματα στα δυτικά της ΠΕ εντάσσονται στα Ηπειρωτικά κλίματα με ξηρό καλοκαίρι (Dsb) και στα Υγρά ηπειρωτικά εύκρατα κλίματα (Dfb).
- Σχεδόν το σύνολο της Π.Ε. Θεσσαλονίκης ανήκει στη ζώνη Csb, ενώ μικρά τμήματα ανήκουν σε περιοχές με Κατεχοχήν μεσογειακό κλίμα (Csa) και Υγρο ήπιο κλίμα (Cfa).
- Σχεδόν το σύνολο της Π.Ε. Κιλκίς ανήκει στη ζώνη Csb, ενώ μικρά τμήματα ανήκουν σε περιοχές με Υγρο ήπιο κλίμα (Cfa).
- Το μεγαλύτερο μέρος της Π.Ε. Πέλλας ανήκει στη ζώνη Csb, ενώ μικρά τμήματα στα βόρεια και δυτικά της ΠΕ εντάσσονται στα Ηπειρωτικά κλίματα με ξηρό καλοκαίρι (Dsb) και στα Υγρά ηπειρωτικά εύκρατα κλίματα (Dfb).
- Μεγάλο μέρος της Π.Ε. Πιερίας ανήκει στη ζώνη Csb, ενώ το σύνολο των ορεινών εκτάσεων της στα νότια και δυτικά εντάσσονται στα Ηπειρωτικά κλίματα με ξηρό καλοκαίρι (Dsb). Μικρές παράκτιες εκτάσεις εντάσσονται σε περιοχές με Κατεχοχήν μεσογειακό κλίμα (Csa).
- Μεγάλο μέρος της Π.Ε. Σερρών ανήκει στη ζώνη Csb, ενώ το σύνολο των ορεινών εκτάσεων της στα βόρεια εντάσσονται στα Ηπειρωτικά κλίματα με ξηρό καλοκαίρι (Dsb) και στα Υγρά ηπειρωτικά εύκρατα κλίματα (Dfb). Μικρές τμήματα εντάσσονται σε περιοχές με Κατεχοχήν μεσογειακό κλίμα (Csa).
- Το μεγαλύτερο μέρος της Π.Ε. Χαλκιδικής ανήκει στη ζώνη Csb, ενώ διάσπαρτα τμήματα της ανήκουν σε περιοχές με Κατεχοχήν μεσογειακό κλίμα (Csa).

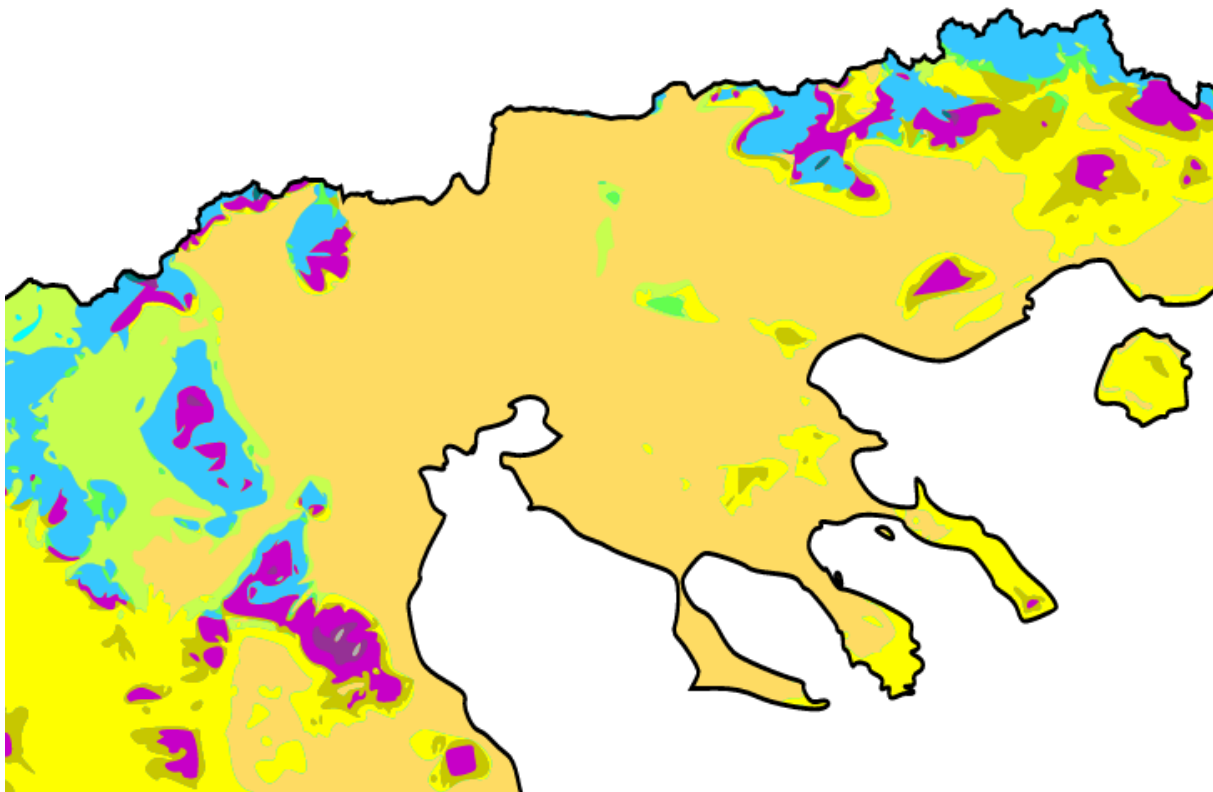
Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Εικόνα 6-7: Απόσπασμα χάρτη κλιματικής ταξινόμησης Köppen για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

Όπου:

- **Dsb & Dsc**: Ηπειρωτικά κλίματα με ξηρό χειμώνα
- **Csa & Csb**: Μεσογειακά κλίματα
- **Cfa & Cfb**: Υγρά ήπια κλίματα
- **Dfb & Dfc**: Υγρά ηπειρωτικά κλίματα
- **ET**: Κλίμα τούνδρας

	Dsb - Humid Continental
	Dsc - Subarctic
	Csa - Hot-summer mediterranean
	Csb - Warm-summer mediterranean
	Cfa - Humid subtropical
	Cfb - Oceanic
	Dfb - Humid continental
	ET - Polar

Ομβροθερμικό διάγραμμα Gaussen - Bagnouls

Οι Gaussen και Bagnouls απεικονίζουν με ένα διάγραμμα που καλείται ομβροθερμικό διάγραμμα την πορεία, μήνα προς μήνα, της μέσης μηνιαίας θερμοκρασίας T σε $^{\circ}\text{C}$ και του μέσου μηνιαίου ύψους βροχής P σε mm. Η επιφάνεια που περικλείεται από τις δύο καμπύλες μεταξύ των δύο σημείων των τομών ($P=2T$) δείχνει τη διάρκεια και την ένταση της ξηράς περιόδου. Αν οι βροχοπτώσεις θεωρηθούν ως κέρδος στο υδατικό ισοζύγιο, τότε οι θερμοκρασίες εμμέσως εκφράζουν τις απώλειες από την εξάτμιση και τη διαπνοή.

Η διάκριση σύμφωνα με τα ομβροθερμικά διαγράμματα είναι περισσότερο κατατοπιστική από τους αριθμοδείκτες και αποδίδει περισσότερο την πραγματική οικολογικά ξηρή περίοδο, αν

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

συνυπολογιστούν παράγοντες όπως αποταμιεύματα του εδάφους σε διαθέσιμο νερό, μορφολογικές και φυσικές ιδιότητες του εδάφους καθώς και το βάθος του.

Ένας μήνας χαρακτηρίζεται ως ξηρός όταν το σύνολο των κατακρημνίσεων του μήνα αυτού είναι ίσο ή μικρότερο από το διπλάσιο της μέσης θερμοκρασίας του ($P_{mm} \leq 2T$ °C). Αυτή σχέση είναι καθαρά εμπειρική και έχει υιοθετηθεί από τον οργανισμό UNESCO-FAO.

Στα παρακάτω σχήματα παρουσιάζονται τα ομβροθερμικά διαγράμματα της περιοχής μελέτης με βάση τα δεδομένα των έξι Μ.Σ. της ΕΜΥ στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, που παρατέθηκαν στην Παράγραφο 6.2.1.2 του παρόντος Κεφαλαίου.

Σχήμα 6-5: Ομβροθερμικό διάγραμμα Gaussen – Bagnouls για τον Μ.Σ. Έδεσσας

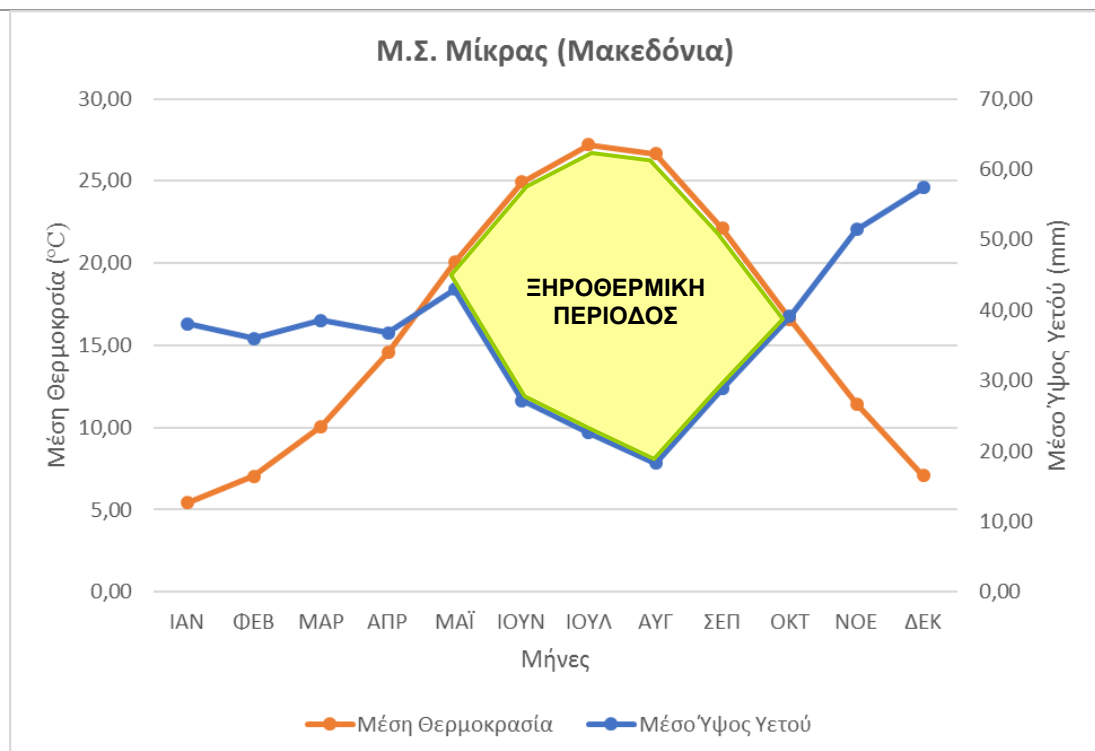
Ένωση Νομικών Προσώπων:

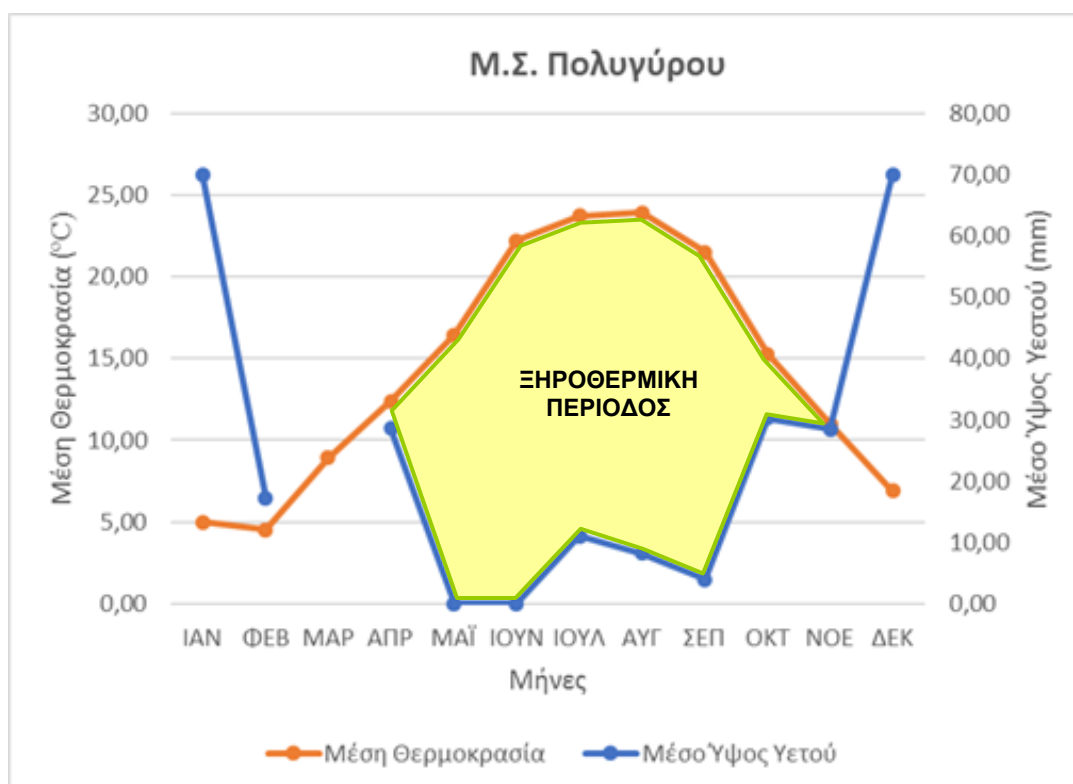
ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

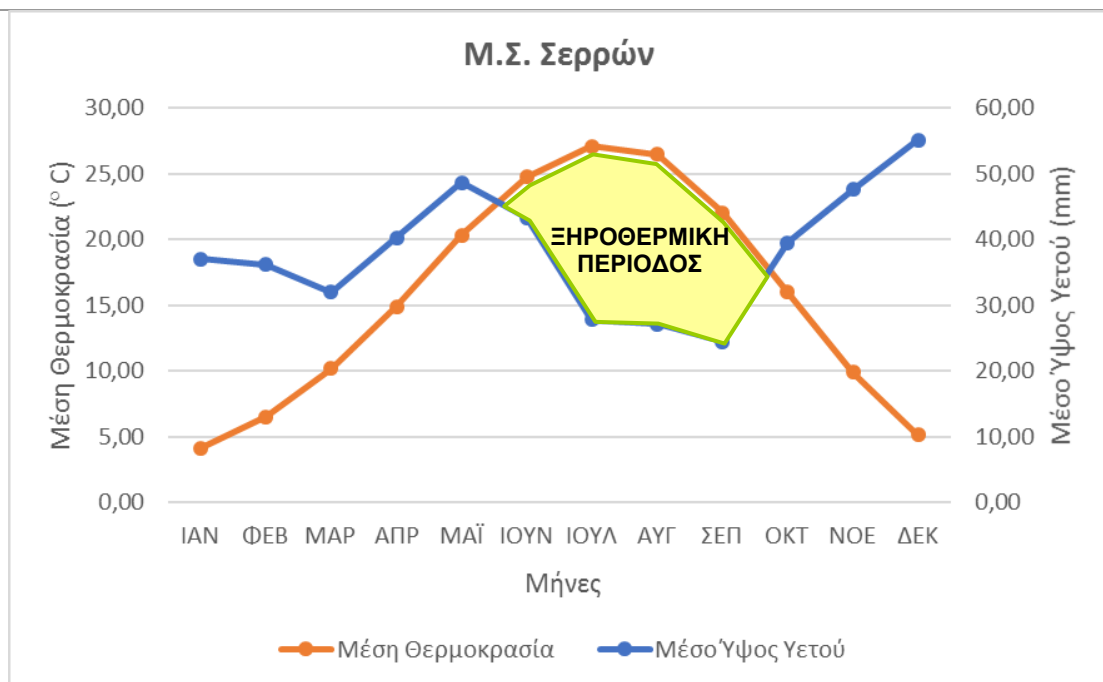
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σχήμα 6-6: Ομβροθερμικό διάγραμμα Gaussen – Bagnouls για τον Μ.Σ. Μίκρας (Μακεδονία)

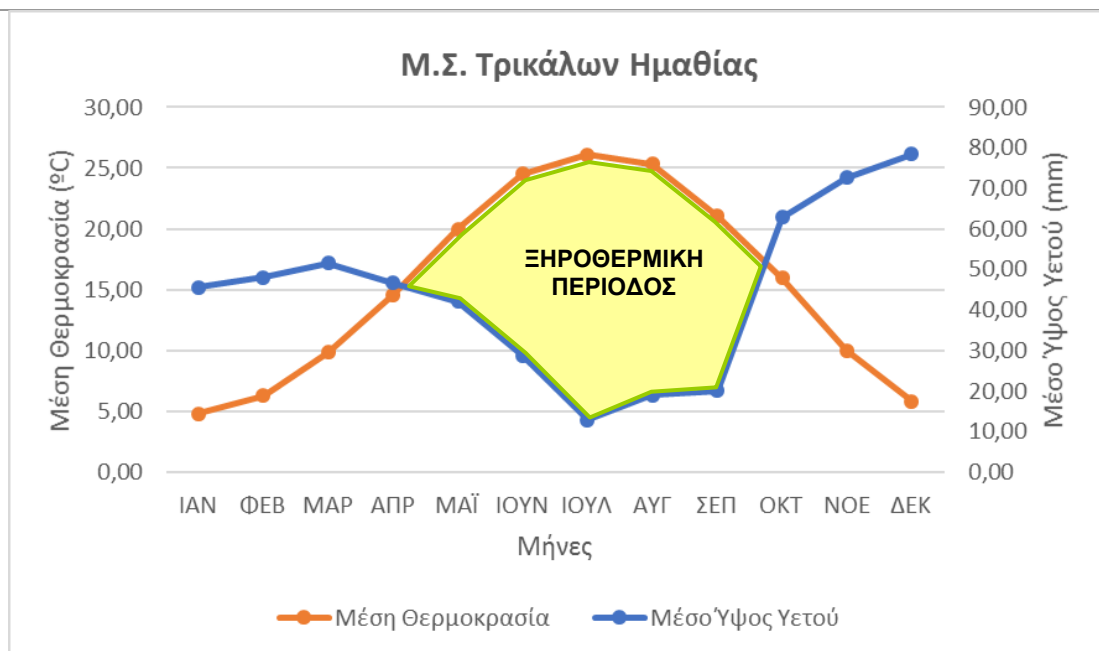
Σχήμα 6-7: Ομβροθερμικό διάγραμμα Gaussen – Bagnouls για τον Μ.Σ. Πολυγύρου

Σχήμα 6-8: Ομβροθερμικό διάγραμμα Gaussen – Bagnouls για τον Μ.Σ. Σερρών

Σχήμα 6-9: Ομβροθερμικό διάγραμμα Gaussen – Bagnouls για τον Μ.Σ. Σκοτίνας

Σχήμα 6-10: Ομβροθερμικό διάγραμμα Gaussen – Bagnouls για τον Μ.Σ. Τρικάλων Ημαθίας

Όπως φαίνεται από τα παραπάνω ομβροθερμικά διαγράμματα στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, η ξηρά περίοδος έχει διάρκεια, από τον Απρίλιο – Μάιο έως τον Σεπτέμβριο - Οκτώβριο.

6.3 ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΑ ΚΑΙ ΤΟΠΟΛΟΓΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

6.3.1 ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Η Κεντρική Μακεδονία είναι κατά κύριο λόγο μια γεωγραφική περιοχή με έντονο ορεινό χαρακτήρα με πολυάριθμους ορεινούς όγκους στην εδαφική της επικράτεια. Οι σημαντικότεροι ορεινοί όγκοι είναι: ο Όλυμπος και τα Δυτικά Πιέρια στην Πιερία, το Βέρμιο στην Ημαθία, ο Άθως και ο Χολομώντας στη Χαλκιδική, ο Χορτιάτης και ο Βερτίσκοκ στη Θεσσαλονίκη, τα Κερδύλλια (Θεσσαλονίκη, Σέρρες), τα όρη Βροντούς στις Σέρρες, η οροσειρά Κερκίνη (Κιλκίς, Σέρρες), ο Βόρας, το Πίνοβο, η Τζένα στην Πέλλα, το Πάικο (Πέλλα, Κιλκίς). Μεταξύ των ορεινών όγκων, διαμορφώνεται ένα δυτικό και ένα ανατολικό πεδινό τμήμα με πλούσια χλωρίδα και πανίδα.

Στο δυτικό τμήμα της Κεντρικής Μακεδονίας, προερχόμενοι από τα βόρεια και τα δυτικά ρέουν και εκβάλουν στη θάλασσα οι ποταμοί Αλιάκμονας, Αξιός, Γαλλικός, Λουδίας, ενώ στο ανατολικό της τμήμα ρέει και εκβάλει στη θάλασσα ο ποταμός Στρυμόνας. Οι ορεινοί όγκοι, το σύστημα απορροής και η γεωμορφολογία του εδάφους διαμορφώνουν ένα σύστημα λιμνών που περιλαμβάνει στα βόρεια τμήμα της Βεγορίτιδας, της Δοϊράνης και της τεχνητής λίμνης Κερκίνης, τις λίμνες Κορώνεια και Βόλβη στην περιοχή της Θεσσαλονίκης.

Πέντε από τις επτά Περιφερειακές Ενότητες περιλαμβάνουν παραθαλάσσιες εκτάσεις (πλην Κιλκίς και Πέλλας), ωστόσο η Ημαθία και οι Σέρρες έχουν σχετικά μικρό μήκος ακτογραμμών. Στις παράκτιες περιοχές της Πιερίας και στις χερσονήσους της Χαλκιδικής, οι οποίες έχουν το

μεγαλύτερο θαλάσσιο μέτωπο, εντοπίζεται η κυριότερη τουριστική δραστηριότητα της Περιφέρειας. Η μόνη νησιωτική περιοχή που υπάγεται διοικητικά στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας είναι η νήσος Αμμουλιανή.

Ειδικότερα, τα μορφολογικά χαρακτηριστικά κάθε Π.Ε. παρουσιάζονται στη συνέχεια:

Π.Ε. Ημαθίας

Το έδαφος της Περιφερειακής Ενότητας Ημαθίας είναι μισό ορεινό και μισό πεδινό. Στα δυτικά, στα σύνορα με την Π.Ε. Κοζάνης, υψώνεται με νοτιοανατολική κατεύθυνση η οροσειρά του Βερμίου, με τις κορυφές (από βόρεια προς τα νότια): Μαύρη Πέτρα (2.077 μ.), Τσανακτοή (2.052 μ.), Παλάτι (1.895 μ.), Ασούμπασι (1.874 μ.), Ξεροβούνι (1.804 μ.). Στο νότιο τμήμα της Π.Ε., μετά την κοιλάδα του Αλιάκμονα, φτάνουν οι βόρειες απολήξεις της οροσειράς των Πιερίων. Το υπόλοιπο έδαφος της Π.Ε. είναι πεδινό, αποτελώντας συνέχεια (προς τα δυτικά) της πεδιάδας της Θεσσαλονίκης και (προς τα νότια) της πεδιάδας των Γιαννιτσών.

Βασικό υδρογραφικό στοιχείο είναι ο ποταμός Αλιάκμονας (297 χλμ.), ο οποίος μπαίνει στο έδαφος της Π.Ε. από τη βαθιά κοιλάδα που έχει ανοίξει μεταξύ του Βέρμιου και των Πιερίων, προχωρεί με βορειοδυτική κατεύθυνση, μπαίνει κοντά στο χωριό Αγία Βαρβάρα στην πεδιάδα, προχωρεί περίπου με την ίδια κατεύθυνση, σχηματίζει ύστερα – μεταξύ Προδρόμου και Πρασινάδων – ένα τόξο, στρέφεται προς τα νότια, καθορίζει, παίρνοντας δυτική κατεύθυνση, σε δύο σημεία τα σύνορα των Π.Ε. Ημαθίας και Πιερίας και μετά στρέφεται προς τα νότια και μπαίνει στην Π.Ε. Πιερίας. Στην πορεία του ο Αλιάκμονας δέχεται τα νερά διαφόρων μικρών παραποτάμων, κυρίως στο τμήμα του που βρίσκεται μεταξύ Βέρμιου και Πιερίων. Δεύτερος ποταμός της Ημαθίας είναι ο Λουδίας, ο οποίος – κυρίως με πολλές τεχνητές διώρυγες – συγκεντρώνει τα νερά του βόρειου τμήματος της Π.Ε., διαρρέει την περιοχή της αποξηραμένης λίμνης Γιαννιτσών και αποτελεί ύστερα – μέχρι τις εκβολές του στον Θερμαϊκό – το σύνορο των Π.Ε. Ημαθίας και Θεσσαλονίκης. Μικροί ποταμοί ρέουν επίσης από το Βέρμιο, όπως ο Τριπόταμος στο νότιο Βέρμιο, που περνάει από τη Βέροια, το Σελιώτικο ρέμα και ο Αραπίτσας, που περνάει από τη Νάουσα (κεντρικό Βέρμιο), το Μεγάλο ρέμα στο βόρειο Βέρμιο κ.ά.

Εικόνα 6-8: Γεωμορφολογία της Π.Ε. Ημαθίας

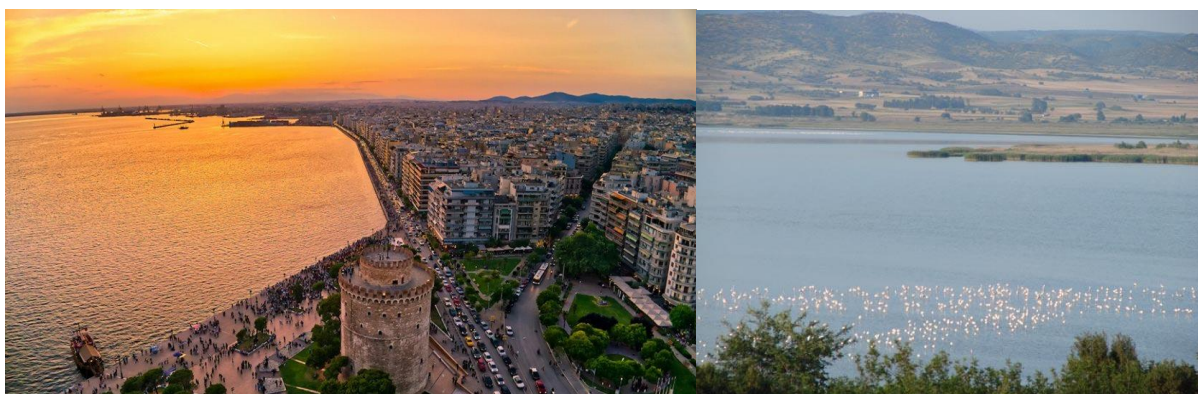
Π.Ε. Θεσσαλονίκης

Το έδαφος της Περιφερειακής Ενότητας είναι κυρίως πεδινό: από τα 3.560 τ. χλμ., ορεινά είναι μόνο τα 612 τ. χλμ.· από τα υπόλοιπα, τα 2.267 τ. χλμ. είναι πεδινά και τα 682 τ. χλμ. ημιορεινά. Εντελώς

πεδινό είναι το δυτικό τμήμα της Π.Ε., όπου απλώνεται η προσχωσιγενής κοιλάδα της Θεσσαλονίκης, η οποία συνεχίζεται και πέρα από τα όρια της Π.Ε. Το ανατολικό τμήμα περικλείεται από το Βερτίσκο και το Κερδύλλιο, που απολήγει στον Στρυμονικό κόλπο και τα δύο όρη αποτελούν συνέχεια της Κερκίνης. Βόρεια του Βερτίσκου βρίσκονται τα ιστορικά υψώματα του Λαχανά. Στο νότιο τμήμα της Π.Ε. υψώνεται ο Χορτιάτης (Προφήτης Ηλίας, 738 μ.), του οποίου η ψηλότερη κορυφή βρίσκεται έξω από τη Θεσσαλονίκη, και ανατολικότερα οι βόρειες απολήξεις του Στρατονικού.

Μεταξύ των οροσειρών Βερτίσκου-Κερδυλλίου και Χορτιάτη-Στρατονικού σχηματίζεται η ταφροειδής λεκάνη του Λαγκαδά. Εκεί βρίσκονται οι λίμνες Κορώνεια (ή Αγίου Βασιλείου ή Λαγκαδά) και Βόλβη, οι οποίες συγκεντρώνουν τα νερά της λεκάνης του Λαγκαδά. Η Κορώνεια, δυτικότερα της Βόλβης και σε μεγαλύτερο υψόμετρο (κατά 25 μ.), αποχετεύει σε αυτή τα πλεονάζοντα νερά της με έναν μικρό ποταμό. Η Βόλβη με τη σειρά της αποχετεύει τα πλεονάζοντα νερά στον Στρυμονικό κόλπο, από τα στενά της Ρεντίνας, με τον μικρό ποταμό Ρήχιο. Βορειότερα από αυτές τις λίμνες υπήρχαν οι – αποξηραμένες τώρα– Μαυρούδας και Λάντζας. Κύριος ποταμός της Π.Ε. είναι ο Αξιός, ο οποίος στις εκβολές του σχηματίζει μεγάλη προσχωματική βαλτώδη περιοχή. Στην ίδια περιοχή εκβάλλει και ο Γαλλικός και δυτικότερα ο Λουδίας, ο οποίος καθορίζει τα σύνορα με την Π.Ε. Πέλλας.

Εικόνα 6-9: Γεωμορφολογία της Π.Ε. Θεσσαλονίκης

Π.Ε. Κιλκίς

Το μορφολογικό ανάγλυφο της Περιφερειακής Ενότητας Κιλκίς διαμορφώνεται από τους ορεινούς όγκους που υψώνονται στο ανατολικό και στο δυτικό τμήμα της. Στα δυτικά υψώνεται η οροσειρά του Πάικου, του οποίου οι ψηλότερες κορυφές (Πολέτι 1.650 μ. Τσούμα, 1.219 μ. Πύργος 1.494 μ. Βερτόπια 1.490 μ., Ασπρόχωμα 831 μ.) καθορίζουν τα όρια των Π.Ε Κιλκίς και Πέλλας. Στο έδαφος της Π.Ε. βρίσκεται μόνο η ανατολική προέκταση του Πάικου, Κοντάστι (1.607 μ.). Στα βόρεια του Πάικου και κοντά στα σύνορα με την Βόρεια Μακεδονία υψώνεται το μικρό αλλά ιστορικό όρος Σκρα (1.097 μ.), όπου έλαβε χώρα η ομώνυμη μάχη (17 Μαΐου 1918). Στα βορειανατολικά της Π.Ε. δεσπόζουν οι δυτικές κορυφές της Κερκίνης (Μπέλες), που καθορίζουν στο τμήμα αυτό τα σύνορα με την Βόρεια Μακεδονία. Στα ανατολικά υψώνεται το Δύσωρον ή Κρούσια (860 μ.) και το Μαυροβούνι (1.197 μ.), το οποίο προχωρεί στα νότια με χαμηλότερες κορυφές (Λυκοράχη 713 μ., Πασχαλιά 745 μ. κ.ά.) μέχρι την Π.Ε. Θεσσαλονίκης. Μεταξύ των ορεινών αυτών όγκων στα

ανατολικά και δυτικά της Π.Ε., απλώνεται η μεγάλη προσχωσιγενής πεδιάδα του Κιλκίς, η οποία αποτελεί το βόρειο τμήμα της μεγάλης πεδιάδας της Κεντρικής Μακεδονίας.

Δύο μεγάλοι ποταμοί διαρρέουν και αποστραγγίζουν το έδαφος της Π.Ε. Κιλκίς, ο Αξιός και ο Γαλλικός. Ο Αξιός εισέρχεται στο έδαφος του νομού από την Βόρεια Μακεδονία, μεταξύ Ειδομένης και Ευζώνων, την διασχίζει ολόκληρη από τα βόρεια προς τα νότια και συνεχίζει την πορεία του στην Π.Ε. Θεσσαλονίκης. Ο Γαλλικός αποστραγγίζει την ορεινή περιοχή των Κρουσίων. Στα βορειανατολικά βρίσκεται η λίμνη Δοϊράνη, η οποία ανήκει στην Ελλάδα κατά το ήμισυ και της οποίας τα νερά εκχέονται στον Αξιό σε περίπτωση υπερχειλίσσης. Στα νότια βρίσκεται η Πικρολίμνη. Παλαιότερα, στην πεδιάδα του Κιλκίς σχηματίζονταν αβαθείς λίμνες και τέλματα, που αποξηράνθηκαν με αποστραγγιστικά έργα.

Εικόνα 6-10: Γεωμορφολογία της Π.Ε. Κιλκίς

Π.Ε. Πέλλας

Η Περιφερειακή Ενότητα καταλαμβάνει έκταση 2.505,8 Km² το μεγαλύτερο ποσοστό της οποίας καλύπτεται από καλλιεργήσιμη γη, δάση και βοσκότοπους. Οι ορεινοί όγκοι που περιβάλλουν την Π.Ε. είναι το όρος Βόρας (2.524 μ.) (εκτείνεται και στη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας), το όρος Βέρμιο (2.027 μ.), το όρος Πάικο (1.458 μ.), το όρος Τζένα (2.182 μ.) και το όρος Πίνοβο (2.154 μ.). Οι κύριες πεδινές εκτάσεις είναι η πεδιάδα της Αριδαίας στο βόρειο τμήμα της Π.Ε., καθώς και η απέραντη πεδιάδα των Γιαννιτσών στο νοτιοανατολικό τμήμα. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει το φυσικό περιβάλλον και τα οικοσυστήματα της Π.Ε. Πέλλας (ορεινοί όγκοι του Βόρρα, Πίνοβου, Τζένας, Βερμίου και Πάικου, λίμνες Βεγορίτιδα και Άγρα, ποταμοί Εδεσσαίος ή Βόδας, Μογλένιτσα, Αλιάκμονας, Λουδίας). Η Π.Ε. είναι εξαιρετικά πλούσια σε επιφανειακό και υπόγειο υδάτινο δυναμικό (Εδεσσαίος, Μογλένιτσα, Αλιάκμονας, Λουδίας). Ακόμη, εντοπίζονται αρχαιολογικοί χώροι ιδιαίτερης αξίας, οι οποίοι προσελκύουν σημαντικό αριθμό επισκεπτών.

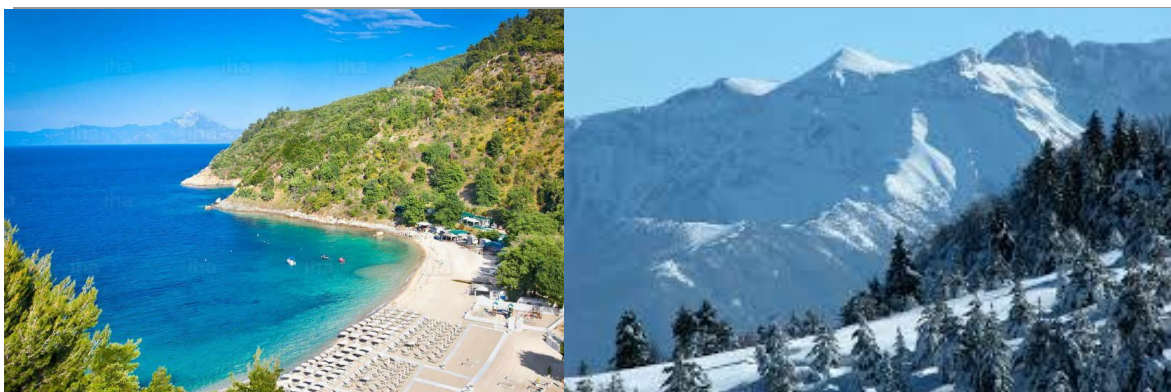

Εικόνα 6-11: Γεωμορφολογία της Π.Ε. Πέλλας

Π.Ε. Πιερίας

Το έδαφος της Περιφερειακής Ενότητας Πιερίας έχει δύο σαφώς διακρινόμενα τμήματα: το ορεινό, στα νότια, στα δυτικά και στα βορειοδυτικά, και το πεδινό στα ανατολικά ως τη θάλασσα. Στα νότια η περιοχή κλείνεται από τον Όλυμπο, οι ψηλότερες κορυφές του οποίου (Σκολειό, 2.911 μ., Πάνθεο, 2.917 μ.) βρίσκονται στα σύνορα με την Π.Ε. Λάρισας. Στα ίδια σύνορα, βορειότερα, βρίσκονται οι κορυφές Βουλγάρα (1.689 μ.), Καρδαράς (1.527 μ.), Άγιος Δημήτριος (1.634 μ.). Το ορεινό τείχος συνεχίζεται με το Τίταρο (1.839 μ.), μεταξύ του οποίου και του Ολύμπου σχηματίζονται τα Στενά της Πέτρας, χαμηλός σχετικά αυχένας, από τον οποίο περνάει ο δρόμος Ελασσόνας-Κατερίνης. Μετά τον Τίταρο αρχίζουν τα Πιέρια, με τις ψηλότερες κορυφές τους (2.190 μ., 2.009 μ., 2.023 μ.) στα σύνορα με την Π.Ε. Κοζάνης, τα οποία εκτείνονται προς τα βόρεια για να καταλήξουν στο πεδινό τμήμα των Π.Ε. Πιερίας και Ημαθίας. Ολόκληρο το ανατολικό τμήμα της Π.Ε. το καταλαμβάνει η εύφορη πεδιάδα της Κατερίνης, στην οποία απολήγουν λιγότερο ή περισσότερο απότομα, όλα τα βουνά που υψώνονται στην άλλη πλευρά. Προς Βορρά η πεδιάδα της Κατερίνης συνεχίζεται στην πεδιάδα της Θεσσαλονίκης και στην ευρύτερη πεδιάδα της Κεντρικής Μακεδονίας.

Το υδρογραφικό δίκτυο της Π.Ε. είναι πλουσιότατο, αποτελούμενο από πολλά αλλά μικρά, ποτάμια, κάποτε και με τη μορφή χειμάρρων που κατεβαίνουν από τα γύρω βουνά. Αξιολογότερα είναι ο Ενιπέας, που κατεβαίνει από τον Όλυμπο και το Μαυρονέρι, που περνάει νότια της Κατερίνης. Άλλα μικρά υδάτινα ρεύματα είναι η Ζηλιάνα και η Παλιορουμάνα από τον Όλυμπο, ο Ίταμος από τον Τίταρο, και Παπτσιάρης, Τσιάμαλη, Γερακάρη, Αλκοβίτσα, Τοπόνιτσα από τα Πιέρια. Στο βόρειο άκρο του νομού βρίσκονται και οι εκβολές του Αλιάκμονα, που σχηματίζουν μια προσχωσιγενή περιοχή. Η ακτή του νομού, εκτός από τον όρμο της Μεθώνης, που σχηματίζεται κοντά στις εκβολές του Αλιάκμονα, στα νότια, και το ακρωτήριο Αχεράδα, που σχηματίζεται νοτιότερα, στις αλυκές του Κίτρους, είναι αλίμενη και σχεδόν ευθεία.

Εικόνα 6-12: Γεωμορφολογία της Π.Ε. Πιερίας

Π.Ε. Σερρών

Κύριο μορφολογικό στοιχείο της Περιφερειακής Ενότητας Σερρών είναι η επιμήκης λεκανοειδής πεδιάδα της, που περικλείεται από βουνά και διαρρέεται από το Στρυμόνο. Προς τα βόρεια και κατά μήκος των συνόρων με την Βόρεια Μακεδονία και τη Βουλγαρία εκτείνεται με ΔΑ κατεύθυνση ο όγκος της Κερκίνης Μπέλες (ψηλότερη κορυφή στο ελληνικό έδαφος 2.031 μ.), που φτάνει ως τα «στενά τη Κούλας» (Ρούπελ), τη στενή κοιλάδα που είχε διανοίξει ο Στρυμόνας, στην άλλη πλευρά της οποίας απολήγει το Άγκιστρο ή Τσιγγέλ (1.294 μ.), δυτική συνέχεια του Ορβήλου, του οποίου ο κύριος όγκος και η ψηλότερη κορυφή (2.915 μ.) είναι στο βουλγαρικό έδαφος, ενώ στα όρια των Π.Ε. Σερρών και Δράμας και τη Βουλγαρίας βρίσκεται η κορυφή του Αλί Μπουντούς (2212 μ.) νότια του Ορβήλου, και με ΒΑ-ΝΔ κατεύθυνση υψώνονται, παράλληλη προς το Άγκιστρο, τα κατάφυτα Όρη τη Βροντούς (1849 μ.), τα οποία εισχωρούν στη πεδιάδα των Σερρών. Νότια των Ορέων της Βροντούς και παράλληλα προς αυτά υψώνεται το Μενοίκιο (1963 μ.), που συνεχίζεται στην Π.Ε. Δράμας. Στο νοτιοδυτικό άκρο του νομού, στα όρια με το νομό Καβάλας, υψώνεται με την ίδια ΒΑ ΝΔ κατεύθυνση, το Παγγαίο (1956 μ.) και στη δυτική πλευρά της η Π.Ε. Σερρών κλείνεται επίσης από βουνά, αλλά χαμηλότερα: στο νότιο τμήμα υψώνεται το Κερδύλλιον (1091 μ.), στα όρια με την Π.Ε. Θεσσαλονίκης, και στη συνέχεια στα βόρεια απολήγει ο Βερτίσκοι, που βρίσκεται στην Π.Ε. Θεσσαλονίκης, το Μαυροβούνι (1179 μ.) και το Δύσωρο ή Κρούσια (860 μ.) στα όρια, τα δύο τελευταία, με την Π.Ε. Κιλκίς.

Κύριο υδρογραφικό στοιχείο της Π.Ε. Σερρών είναι ο Στρυμόνας, ο οποίος διαρρέει ολόκληρο το έδαφος της Π.Ε., από τα στενά της Κούλας, όπου μπαίνει στο ελληνικό έδαφος από τη Βουλγαρία ως τις εκβολές του στο Αιγαίο, στα όρια των Π.Ε. Καβάλας και Σερρών. Με διάφορα τεχνικά έργα διευθέτησης της κοίτης του ο Στρυμόνας αρδεύει μεγάλο μέρος της σερραϊκής πεδιάδας. Από τους παραπόταμους του σημαντικότερος είναι ο Αγγίτης, που πηγάζει από την Π.Ε. Δράμας, της οποίας τη λεκάνη αποχετεύει, και μπαίνει στην Π.Ε. Σερρών δια της κοιλάδας που έχει ανοίξει μεταξύ Μενοικίου και Παγγαίου, και συμβάλλει στο Στρυμόνα κοντά στο χωριό Μύρκινος. Από τα βουνά που περικλείουν την πεδιάδα των Σερρών κατεβαίνουν πολλά μικρότερα υδάτινα ρεύματα, που καταλήγουν όλα σχεδόν στο Στρυμόνα. Στο βορειοανατολικό τμήμα της Π.Ε. βρίσκεται και η

μοναδική λίμνη, η Κερκίνη.

Εικόνα 6-13: Γεωμορφολογία της Π.Ε. Σερρών

Π.Ε. Χαλκιδικής

Το ανάγλυφο της Περιφερειακής Ενότητας Χαλκιδικής διαμορφώνεται από μια ορεινή ή ημιορεινή ζώνη που περιλαμβάνει μέρος του βόρειου και του κεντρικού τμήματος. Στο βόρειο τμήμα της Π.Ε. απολήγει ο Χορτιάτης με την κορυφή Αδριανό (1.009 μ.), ενώ στο κέντρο περίπου της χερσονήσου υψώνεται ο κατάφυτος Χολομώντας ή Υψίζωνος (1.165 μ.), το κύριο βουνό της Χαλκιδικής, αρκετά εκτεταμένο και με αρκετές δευτερεύουσες κορυφές (Σταυρού Τούμπα 938 μ., Πτούνι 909 μ., Λιαρίγκοβα 821 μ. κ.ά.). Βορειοανατολικά βρίσκεται το επίσης κατάφυτο Στρατονικό (820 μ.), που απολήγει, με βορειοδυτική προς νοτιοανατολική κατεύθυνση, έως τον Στρυμονικό κόλπο (ακρωτήριο Ελευθέρου). Μεταξύ Χολομώντα και Στρατονικού υψώνεται το Καστέλι (913 μ.). Στη χερσόνησο του Αγίου Όρους, στο νότιο άκρο της, υψώνεται ο Άθως (2.033 μ.) και στη χερσόνησο της Σιθωνίας, στο κέντρο της, βρίσκεται ο Ίταμος (753 μ.). Χαρακτηριστικό των βουνών της Χαλκιδικής είναι τα πολλά δάση: το μισό σχεδόν έδαφος της Π.Ε. καλύπτεται από δάση.

Αξιόλογα υδάτινα ρεύματα δεν έχει η Χαλκιδική, από τον Χολομώντα μόνο ξεκινούν μερικά, περιορισμένα, χείμαρροι, όπως τα Βατούνια και Κούντουρα, που εκβάλλουν στον κόλπο της Κασσάνδρας.

Χαρακτηριστική είναι η ακτογραμμή της Χαλκιδικής, με τις 3 γλώσσες της, μικρές χερσονήσους, που σχηματίζει, την Κασσάνδρα δυτικά, τη Σιθωνία στη μέση και του Αγίου Όρους στα ανατολικά, με τους κόλπους της Κασσάνδρα ή Τορωναίο και του Αγίου Όρους ή Σιγγιτικό, που σχηματίζονται ο πρώτος μεταξύ Κασσάνδρας και Σιθωνίας και ο δεύτερος μεταξύ Σιθωνίας και Αγίου Όρους. Στον μυχό σχεδόν του τελευταίου υπάρχουν και μερικά νησάκια, όπως η Αμμουλιανή, η Διάπορος και άλλα μικρότερα. Ένας ακόμα κλειστός κόλπος, της Ιερισσού ή Ακάνθιος, σχηματίζεται στην ανατολική ακτή, στον Στρυμονικό.

Εικόνα 6-14: Γεωμορφολογία της Π.Ε. Χαλκιδικής

6.3.2 ΤΟΠΟΛΟΓΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Το τοπίο της Κεντρικής Μακεδονίας αποτελεί μέρος της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της. Σύμφωνα με το Παραδοτέο «Ειδική Ενότητα Τοπίου» της μελέτης «Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και Εξειδίκευση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (Φάση Β' – Στάδιο Β2)», η Περιφερειακή Στρατηγική για το Τοπίο έχει ως στόχο τον τερματισμό πρακτικών που υποβαθμίζουν την αξία των στοιχείων του, την λήψη προληπτικών και θεραπευτικών μέτρων για την βελτίωση της ποιότητας του συνολικά και την ανάδειξη του ως έναν καθοριστικό πόρο για την βιώσιμη ανάπτυξη της Περιφέρειας.

Σύμφωνα με την μελέτη, στη Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας διακρίνονται οι παρακάτω ζώνες τοπίου με τις αντίστοιχες συνδέσεις τους:

- ❖ Το τοπίο του Ολύμπου και η φήμη του ονόματός του με τη συνολική τουριστική ανάπτυξη της Κεντρικής Μακεδονίας και τη γενικότερη διεθνή αναγνώριση των περιφερειακών προϊόντων.
- ❖ Το τυπικό μεσογειακό τοπίο της παράκτιας Χαλκιδικής ως παράγοντας ποιοτικής αναβάθμισης του τουριστικού προϊόντος της Χαλκιδικής, έναντι πολιτικών απρογραμμάτιστης επέκτασης των τουριστικών χρήσεων χαμηλής προστιθέμενης αξίας.
- ❖ Η (υπο)Ζώνη της Ελιάς ως τοπίο διεθνούς αξίας με την προώθηση της Πράσινης Ελιάς ως προϊόντος Π.Ο.Π. της Χαλκιδικής.
- ❖ Το τοπίο των δρόμων του κρασιού, με την προώθηση των Μακεδονικών ποικιλιών κρασιού στις διεθνείς αγορές και την προώθηση του γαστρονομικού τουρισμού.
- ❖ Το ορεινό τοπίο με την ενίσχυση βιώσιμων πρωτοβουλιών για την τοπική ανάπτυξη στον ορεινό όγκο και την ανάπτυξη της βιώσιμης ορεινής δασοπονίας.
- ❖ Το αγροτικό τοπίο του κάμπου της Θεσσαλονίκης ως σήμα κατατεθέν των γεωργικών προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας της περιοχής, όπως τα ροδάκινα, τα κεράσια κ.α.

Οι ζώνες τοπίου που εντοπίζονται στην ΠΚΜ, έχουν χαρακτηριστεί και αξιολογηθεί στο πλαίσιο της μελέτης με βάση την αξία τους σε Διεθνούς, Εθνικής και Περιφερειακής αξίας και σε Ιδιαίτερες Υποβαθμισμένες, όπως παρουσιάζονται στον παρακάτω Πίνακα:

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Πίνακας 6-7: Ζώνες τοπίου που εντοπίζονται στην ΠΚΜ

	Ζώνη	Περιοχή – Αντικείμενο Προστασίας
Ζώνες Τοπίου Διεθνούς Αξίας	Ευρύτερη περιοχή του Ολύμπου	Εθνικός Δρυμός και Αρχαιολογικός Χώρος Ολύμπου
	Χαλκιδική	Παράκτια Ζώνη - Χολωμόντα
		Ζώνη Ελιάς
		Αθωνικό Τοπίο
Ζώνες Τοπίου Εθνικής Αξίας	Παραμεθόρια Ζώνη	Ορεινή Αλμωπία (Βόρας, Πίνοβο, Τζένα)
		Πάικο – Δοϊράνη - Μπέλλες
		Εθνικό Πάρκο Κερκίνης - Σιντίκη
	Δρόμοι του Κρασιού	Νάουσας - Λευκαδίων
		Πέλλας – Γουμένισας
		Θεσσαλονίκης – Βερτίσκου – Όσσας
	Εθνικό Πάρκο Κορώνειας – Βόλβης	Λεκάνη Μυγδονίας
	Πεδιάδα Θεσσαλονίκης	Εθνικό Πάρκο Αξιού - ορυζώνες
		Βεργίνα – κοιλάδα Αλιάκμονα
		Πέλλα
Ζώνες Τοπίου Περιφερειακής Αξίας	Στενά και Κοιλάδα Αγγίτη – Σπήλαιο Αλιστράτης	
	Αστικά, Πρωτοβιομηχανικά και περιαστικά τοπία της Μακεδονίας	Ιστορικά Κέντρα Θεσσαλονίκης, Σερρών, Βέροιας, Έδεσσας και Άνω Πόλη Θεσσαλονίκης
		Πρωτοβιομηχανικές περιοχές Λαχανοκήπων (Μπεχ Τσινάρ), Λατομεία Ασβεστοχωρίου, Νάουσα
		Περιαστικά δάση και ρέματα
Ζώνες Υποβαθμισμένου Τοπίου	Περιαστική Ζώνη Θεσσαλονίκης	Ανατολική Ζώνη
	Λατομικές και Εξορυκτικές Ζώνες	Δυτική Ζώνη
		Σημειακά - διάσπαρτα
	Παράκτια ζώνη ανατολικής ακτής Θερμαϊκού / Χαλκιδικής	Συνεχές από Αγγελοχώρι ως Ποτίδαια
		Κατά τόπους, παράκτια ή γραμμικά παρά τους κύριους οδικούς άξονες της πεδινής Χαλκιδικής

Ένωση Νομικών Προσώπων:

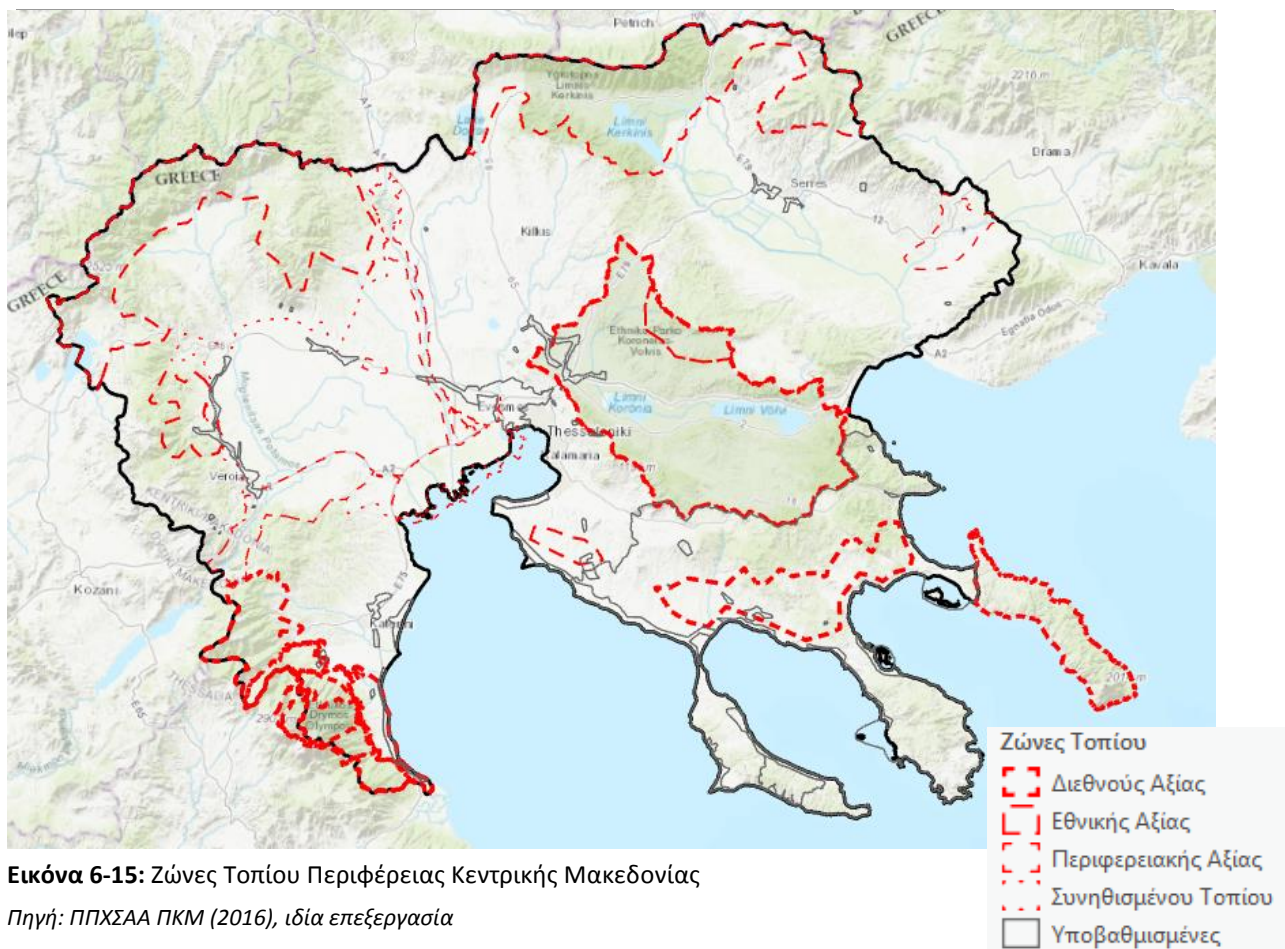
ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Εικόνα 6-15: Ζώνες Τοπίου Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

Πηγή: ΠΠΧΣΑΑ ΠΚΜ (2016), ιδία επεξεργασία

6.4 ΓΕΩΛΟΓΙΚΑ, ΤΕΚΤΟΝΙΚΑ ΚΑΙ ΕΔΑΦΟΛΟΓΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

6.4.1 ΓΕΩΛΟΓΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, παρουσιάζει ιδιαίτερα σύνθετη γεωλογική και τεκτονική δομή, καθώς εκτείνεται σε μια σειρά ζωνών, οι οποίες από ανατολικά προς δυτικά είναι:

- Η μάζα της Ροδόπης,
- Η Σερβομακεδονική μάζα,
- Η Περιροδοπική ζώνη,
- Η ζώνη Αξιού, η οποία περιλαμβάνει τις:
  - Ζώνη Παιονίας
  - Ζώνη Πάικου
  - Ζώνη Αλμωπίας
- Η Πελαγονική ζώνη

Διάσπαρτα εμφανίζονται οφειολιθικές μάζες στο κεντρικό και δυτικό τμήμα της Περιφέρειας.

Οι γεωτεκτονικές ζώνες της ΠΚΜ παρουσιάζονται γραφικά στην παρακάτω Εικόνα:

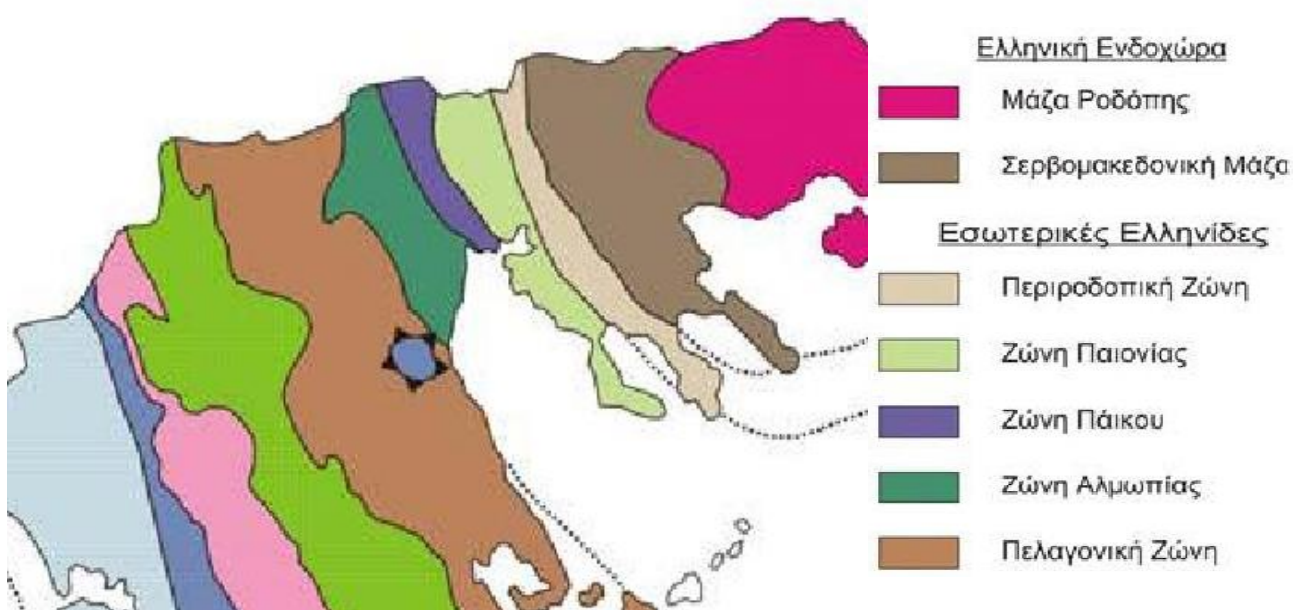
Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Εικόνα 6-16: Γεωτεκτονικές ζώνες στην περιοχή της Κεντρικής Μακεδονίας

Μάζα της Ροδόπης: Η μάζα της Ροδόπης περιλαμβάνει κρυσταλλοσχιστώδη και πυριγενή πετρώματα. Η έλλειψη ιζηματογενών πετρωμάτων έχει ως αποτέλεσμα την σχετικά ασαφή Στρωματογραφία. Αποτελείται κυρίως από γνεύσιους, μάρμαρα, σχιστόλιθους, γρανίτες-γρानοδιορίτες, ρυόλιθους, ανδεσίτες και δακίτες. Έχει επηρεαστεί από τρεις πτυχωσιγενείς τεκτονικές φάσεις.

Σερβομακεδονική μάζα: Αποτελείται από γνεύσιους, μαρμαρυγιακούς και αμφιβολιτικούς σχιστόλιθους και αμφιβολίτες. Διακρίνεται μια κατώτερη ενότητα με χαρακτηριστικό την παρουσία μαρμάρων και μια ανώτερη με χαρακτηριστικό την παρουσία μεγάλων οφιολιθικών μαζών. Τρεις μαγματικές φάσεις δημιούργησαν μεγάλες μάζες γρανιτών, γρανοδιοριτών και διοριτών και μικρές ρυολιθικών πετρωμάτων. Τρεις κύριες τεκτονικές φάσεις είχαν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία πτυχώσεων, επωθήσεων και λεπιώσεων.

Περιροδοπική ζώνη: Η Περιροδοπική ζώνη περιλαμβάνει τρεις ενότητες, αποτελούμενες από ανατολικά προς τα δυτικά από α) ψαμμίτες, χαλαζίτες, σχιστόλιθους, ηφαιστειοϊζηματογενή πετρώματα, ασβεστόλιθους, β) μάρμαρα, ανακρυσταλλωμένους ασβεστόλιθους και φλύσχη και γ) κερατόλιθους, σχιστόλιθους, φυλλίτες, μάρμαρα, γνεύσιους. Έχει επηρεαστεί από δύο κύριες φάσεις πτυχώσεων και ελαφρά μεταμόρφωση.

Ζώνη Αξιού: Ζώνη με χαρακτήρες παλιάς ωκεάνιας περιοχής με χαρακτηριστική εξάπλωση μεγάλων οφιολιθικών μαζών. Αποτελείται από σχιστόλιθους, φυλλίτες, μάρμαρα, κερατόλιθους, ψαμμίτες και ασβεστόλιθους. Λόγω των εσωτερικών διαφοροποιήσεων διακρίνονται τρεις επιμέρους ζώνες. Η ζώνη Παιονίας, η ζώνη Πάικου και η ζώνη Αλμωπίας. Χαρακτηριστικό της ζώνης Αξιού, εκτός από την παρουσία οφιολίθων, είναι η εκδήλωση ηφαιστειότητας.

Πελαγονική ζώνη: Η Πελαγονική ζώνη κατέχει ένα μεγάλο τμήμα του κορμού της Ελλάδας και αποτελείται από ένα κρυσταλλοσχιστώδες υπόβαθρο (γνεύσιους, γνευσιοσχιστόλιθους και αμφιβολίτες με μεγάλες γρανιτικές διεισδύσεις), μάρμαρα, φυλλίτες, σχιστόλιθους, ψαμμίτες,

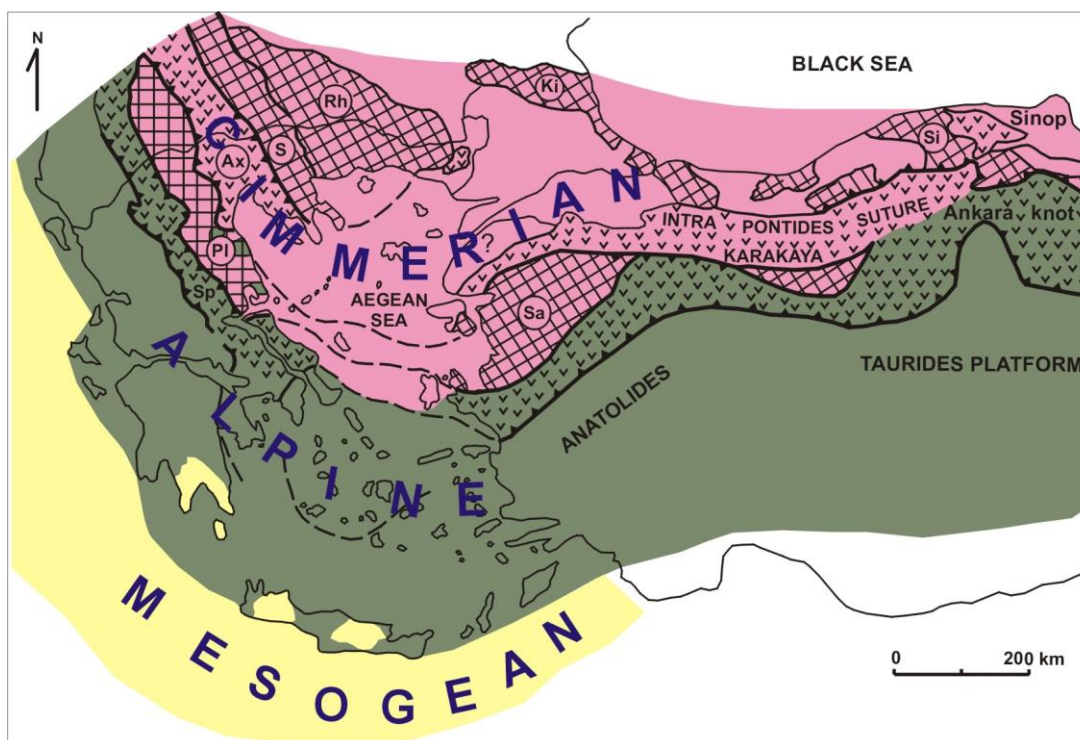
ασβεστόλιθους και δολομίτες. Χαρακτηριστική είναι η ύπαρξη τεκτονικά τοποθετημένων μεγάλων οφιολιθικών μαζών. Διακρίνεται στην Πελαγονική ζώνη μεταμορφωμένων σχηματισμών (όπου εμφανίζονται αποκλειστικά μεταμορφωμένα πετρώματα) και την Πελαγονική ζώνη μη μεταμορφωμένων σχηματισμών (ή Υποπελαγονική).

6.4.2 ΤΕΚΤΟΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

6.4.2.1 Τεκτονική

Πριν από δέκα περίπου εκατομμύρια χρόνια, συμπληρώθηκε με την παροξυσμική φάση των αλπικών πτυχώσεων ο σχηματισμός των Ελληνίδων οροσειρών, που ακολούθησαν το γνωστό τοξοειδές σχήμα, με διεύθυνση ΒΒΔ – ΝΝΑ στη Δυτική Ελλάδα, σχεδόν Α-Δ στην Κρήτη και ΒΑ-ΝΔ στην περιοχή του νοτιοανατολικού Αιγαίου. Οι ισχυρές συμπιεστικές τάσεις που διαμόρφωσαν τις οροσειρές ευθύνονται για τη δημιουργία μεγάλων επωθήσεων μεταξύ των γεωτεκτονικών ζωνών, με σπουδαιότερη την επώθηση της Πίνδου πάνω στους σχηματισμούς της Ιονίου ζώνης.

Ακολούθησε έντονη νεοτεκτονική δραστηριότητα, κυρίως εφελκυστική, που σε συνδιασμό με γεωμορφολογικούς παράγοντες προκάλεσε το σχηματισμό εκτεταμένων νεογενών και τεταρτογενών λεκανών στα περιθώρια των οποίων απαντούν μεγάλα κανονικά ρήγματα. Σ' αυτές τις λεκάνες, παράλληλες ή κάθετες στον ορογενετικό άξονα αποτέθηκαν ηπειρωτικά ή θαλάσσια ιζήματα των οποίων το πάχος σε ορισμένες περιπτώσεις φθάνει αρκετές χιλιάδες μέτρα.

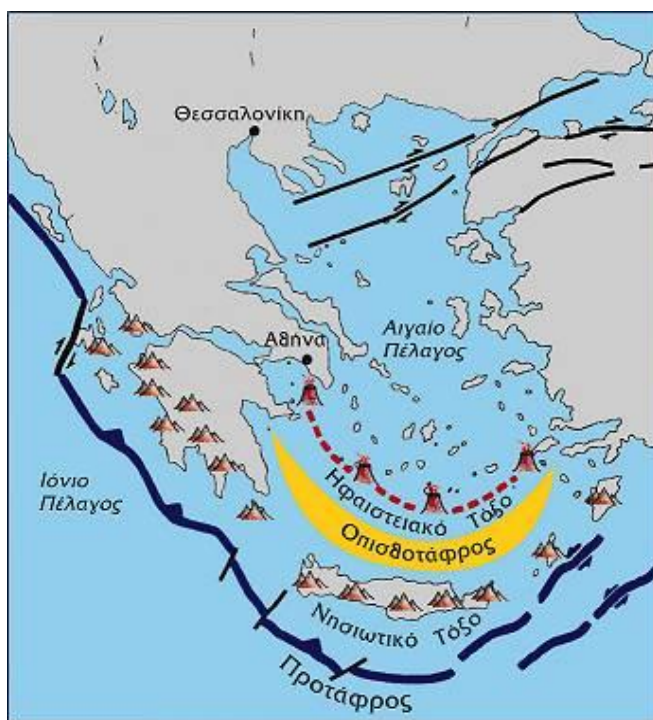

Εικόνα 6-17: Τεκτονικές δομές εντός του Ελληνικού χώρου

Ανάλογα με το είδος των τεκτονικών τάσεων που επηρέασαν τις διάφορες περιοχές, ο Ελληνικός χώρος χωρίζεται σε δύο τομείς: τον εξωτερικό, που περιλαμβάνει κυρίως τα Ιόνια νησιά στα οποία επικρατούσαν συμπίεστικές τάσεις (όπως και κατά μήκος όλων των ορίων του Ελληνικού τόξου) και τον εσωτερικό τομέα, στον οποίο ανήκει η υπόλοιπη Ελλάδα, όπου ο τεκτονισμός ήταν πολυφασικός. Δηλαδή, κατά το μεγαλύτερο διάστημα επικρατούσαν εφελκυστικές τάσεις, που διακόπτονταν από σύντομα συμπίεστικά τεκτονικά επεισόδια.

Σύμφωνα με τις πολυάριθμες νεοτεκτονικές έρευνες που κάλυψαν όλο σχεδόν τον Ελληνικό χώρο, οι σύγχρονες τεκτονικές τάσεις που συνδέονται με την εκδήλωση της σεισμικότητας, είναι επίσης συμπίεστικές στα Ιόνια νησιά και τις γειτονικές ακτές με διεύθυνση ΒΑ-ΝΔ, ενώ στην υπόλοιπη Ελλάδα και το Αιγαίο είναι εφελκυστικές, με διεύθυνση περίπου Β-Ν.

Εικόνα 6-18: Ο Ελληνικός σεισμικός χώρος

Πηγή: ΟΑΣΠ, 2003

Ίδιες σε φύση και προσανατολισμό τεκτονικές τάσεις προσδιορίστηκαν και από την επίλυση του μηχανισμού γένεσης των σεισμών από διάφορους ερευνητές, όπως Drakopoulos & Delibasis (1982), Παπαζάχος και Παπαζάχου (1989).

6.4.2.2 Σεισμικότητα

Σύμφωνα με τον ισχύοντα Αντισεισμικό Κανονισμό, ΕΑΚ 2000 και το χάρτη Ζωνών Σεισμικής Επικινδυνότητας, όπως αυτός αναθεωρήθηκε με την ΚΥΑ Δ17α/115/9/ΦΝ275 (ΦΕΚ 1154/Β/12-08-2003), η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανήκει κατά τμήματα στις Ζώνες Επικινδυνότητας Ι και ΙΙ. Συγκεκριμένα, στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζεται η σεισμική επικινδυνότητα ανά Δ.Ε.

Πίνακας 6-8: Σεισμική επικινδυνότητα στην ΠΚΜ

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Ζώνη Σεισμικής Επικινδυνότητας	Δημοτικές Ενότητες
ΠΕ ΗΜΑΘΙΑΣ	
Ζώνη Ι	Σύνολο Περιφερειακής Ενότητας
ΠΕ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	
Ζώνη Ι	Δ.Ε. Αγ. Αθανασίου, Αγ. Παύλου, Αμπελοκήπων, Αξιού, Βασιλικών, Ελευθερίου – Κορδελιού, Επανομής, Ευκαρπίας, Ευόσμου, Εχεδώρου, Θερμαϊκού, Θέρμης, Θεσσαλονίκης, Καλαμαριάς, Κουφαλίων, Μενεμένης, Μηχανιώνας, Μίκρας, Νεαπόλεως, Πανοράματος, Πεύκων, Πολίχνης, Πυλαίας, Σταυρουπόλεως, Συκεών, Τριανδρίας, Χαλάστρας, Χαλκηδόνας, Χορτιάτη, Ωραιοκαστρου
Ζώνη ΙΙ	Δ.Ε. Αγ. Γεωργίου, Απολλωνίας, Αρέθουσας, Ασσήρου, Βερτίσκου, Εγνατίας, Καλλιθέας, Καλλινδοίων, Κορώνειας, Λαγκαδά, Λαχανά, Μαδύτου, Μυγδονίας, Ρεντίνας, Σόχου
ΠΕ ΚΙΛΚΙΣ	
Ζώνη Ι	Δ.Ε. Γουμένισσας, Λιβαδίων
Ζώνη ΙΙ	Δ.Ε. Αξιούπολης, Γαλλικού, Δοϊράνης, Ευρώπου, Κυκίς, Κρουσών, Μουριών, Πικρολίμνης, Πολύκαστρου, Χέρσου
ΠΕ ΠΕΛΛΑΣ	
Ζώνη Ι	Σύνολο Περιφερειακής Ενότητας
ΠΕ ΠΙΕΡΙΑΣ	
Ζώνη Ι	Σύνολο Περιφερειακής Ενότητας
ΠΕ ΣΕΡΡΩΝ	
Ζώνη Ι	Δ.Ε. Αγκίστου, Αλιστράτης, Αμφίπολης, Άνω Βροντούς, Αχλαδοχωρίου, Εμμανουήλ Παππά, Ηράκλειας, Κορμίστας, Λευκώνα, Νέας Ζίχνης, Ορεινής, Πετριτσίου, Προμαχώνας, Πρώτης, Ροδολίβους, Σερρών, Σιδηροκάστρου, Σκοτούσσης, Στρυμώνα
Ζώνη ΙΙ	Δ.Ε. Αχινού, Βισαλτίας, Κάτω Μητρουσίου, Κερκίνης, Νιγρίτης, Σκουτάρεως, Στρυμωνικού, Τραγίλου
ΠΕ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	
Ζώνη Ι	Δ.Ε. Καλλικράτειας, Κασσάνδρας, Μουδανιών, Παλλήνης, Τρίγλιας
Ζώνη ΙΙ	Δ.Ε. Ανθεμούντα, Αρναίας, Ζερβοχωρίου, Ορμυλίας, Παναγίας, Πολυγύρου, Σιθωνίας, Σταγύρων – Ακάνθου, Τορώνης

Η σεισμική επιτάχυνση εδάφους για τη Ζώνη Ι είναι $A=0,16\text{ g}$, για τη Ζώνη ΙΙ είναι $A=0,24\text{ g}$ και για τη Ζώνη ΙΙΙ είναι $A=0,36\text{ g}$ (όπου g : επιτάχυνση βαρύτητας).

Ένωση Νομικών Προσώπων:

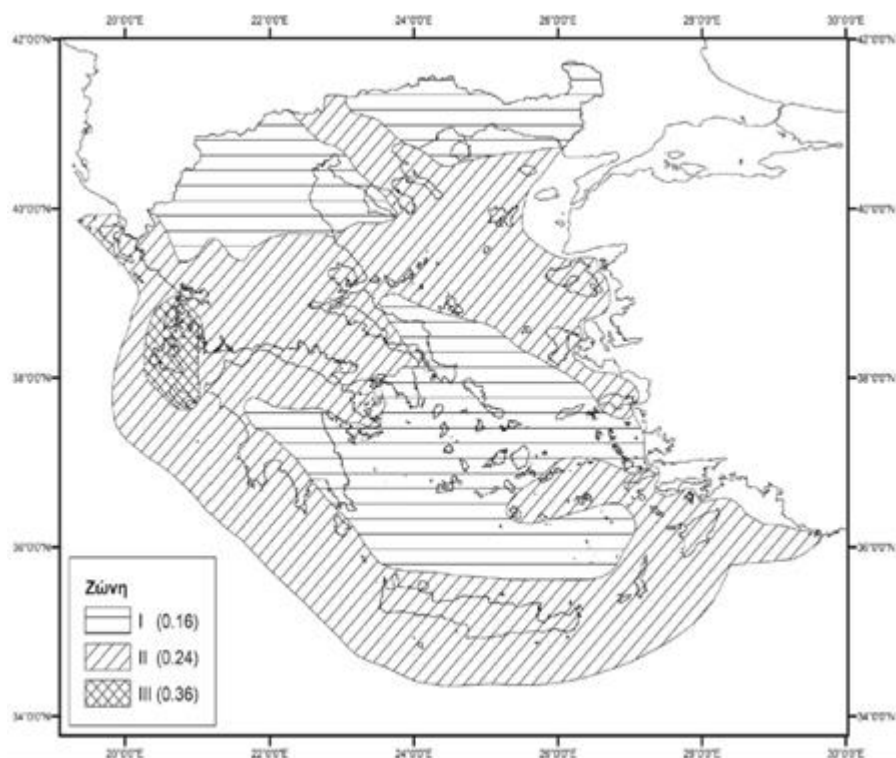
ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 6 – Σελίδα 34

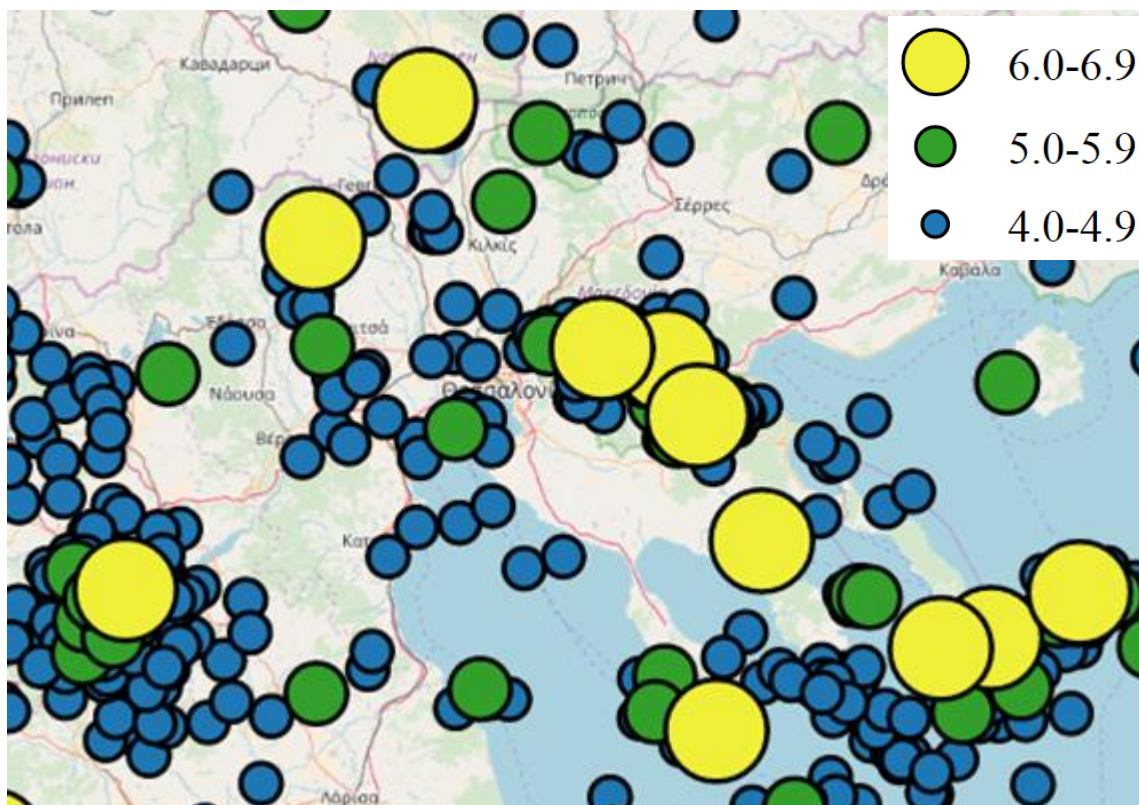
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Εικόνα 6-19: Χάρτης Σεισμικής Επικινδυνότητας

Πηγή: ΥΠΕΝ, 2003

Η σεισμική δραστηριότητα στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας παρουσιάζεται γραφικά στη παρακάτω Εικόνα.

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 6 – Σελίδα 35

Εικόνα 6-20: Σεισμική δραστηριότητα στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (1900-2017)

6.4.2.3 Υδρογεωλογία

Οι γεωλογικοί σχηματισμοί μιας περιοχής ανάλογα με την υδρολιθολογική τους συμπεριφορά κατατάσσονται στους:

- Περατούς σχηματισμούς. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν τα μάρμαρα που εγκλείονται εντός των σχιστολίθων και οι μανδύες αποσάθρωσης των σχηματισμών.
- Ημιπερατούς-Μέτρια περατούς σχηματισμούς. Κατατάσσονται οι αδρομερείς φάσεις των Νεογενών σχηματισμών (ψαθυρά, κροκαλοπαγή, ψαμμίτες) και οι αδρομερείς φάσεις των αλλουβιακών αποθέσεων (άμμοι, κροκάλες) όπου το ποσοστό της αργίλου είναι περιορισμένο.
- Ημιπερατούς έως αδιαπέρατους σχηματισμούς. Κατατάσσονται οι σχηματισμοί των μαργών και τα συνεκτικά κροκαλοπαγή τα οποία μπορεί να παρουσιάζουν υδροπερατότητα κατά μήκος των διακλάσεων (ρωγμών) που διατρέχουν τη μάζα τους.

Πιο αναλυτικά, οι γεωλογικοί σχηματισμοί που απαντώνται στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ανά Υδατικό Διαμέρισμα, παρουσιάζουν την παρακάτω υδρολιθολογική συμπεριφορά:

ΥΔ Δυτικής Μακεδονίας (EL09)

Στο Υδατικό Διαμέρισμα Δυτικής Μακεδονίας αναπτύσσονται αξιόλογες υδροφορίες εντός Τεταρτογενών σχηματισμών και εντός των καρστικών ανθρακικών σχηματισμών, ενώ μικρότερης σημασίας υδροφορίες αναπτύσσονται σε ρωγματικούς σχηματισμούς.

- Υδροφορείς εντός των Τεταρτογενών σχηματισμών:
  - Κύρια, κοκκώδη, υπόγεια υδατικά συστήματα: Αλμωπαίου, Κάτω ρου Αλιάκμονα, Κατερίνης και Κολινδρού
- Καρστικοί υδροφορείς: Παρουσιάζουν σημαντική εξάπλωση και σε αρκετές περιπτώσεις, αποτελούν τους κύριους υδροφορείς ύδρευσης. Στην ΠΚΜ αναπτύσσονται οι: ΝΔ Βερμίου – Άσκιου Όρους, ΒΔ Βερμίου, ΒΑ Βερμίου, Κεντρικού – Ανατολικού Βερμίου, ΝΑ Βερμίου, Λιτοχώρου.
- Ρωγματικοί υδροφορείς: Νάουσας, Αλμωπίας, Αριδαίας, Βόρα.

ΥΔ Κεντρικής Μακεδονίας (EL10)

Στο Υδατικό Διαμέρισμα Κεντρικής Μακεδονίας αναπτύσσονται αξιόλογες υδροφορίες εντός των Τεταρτογενών σχηματισμών και εντός των καρστικών ανθρακικών σχηματισμών, ενώ μικρότερης σημασίας υδροφορίες αναπτύσσονται σε ρωγματικούς σχηματισμούς. Τα υπόγεια υδατικά συστήματα που παρουσιάζουν αξιόλογη υδροφορία χαρακτηρίζονται ως κύρια και τα υπόλοιπα ως δευτερεύοντα. Οι υδροφορίες που αναπτύσσονται στην περιοχή του ΥΔ10 χρησιμοποιούνται για ύδρευση, άρδευση, βιομηχανική και κτηνοτροφική χρήση. Αναλυτικά, οι υδροφορίες που αναπτύσσονται είναι:

- Υδροφορίες εντός των προσχωματικών σχηματισμών: Τα προσχωματικά ή κοκκώδη υδροφόρα συστήματα αποτελούνται από εναλλαγές οριζόντιων αδρο-μέσο-κλαστικών υλικών (άμμοι, χάλικες, κροκάλες με ποικίλα ποσοστά λεπτοκλαστικού κλασματος) και

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

οριζόντιων λεπτοκλαστικών υλικών (άργιλοι, ιλύες, πηλοί με ποικίλο ποσοστό αδρο-μεσοκλαστικού κλάσματος). Η εκφόρτιση των κοκκωδών ΥΥΣ γίνεται προς θέσεις με χαμηλότερα υψόμετρα (επιφανειακά συστήματα, κοίτες ποταμών ή ρεμάτων, λίμνες κλπ.), προς τη θάλασσα (εφόσον πρόκειται για παράκτια συστήματα) και μέσω των απολήψεων που λαμβάνουν χώρα για την εξυπηρέτηση διαφόρων χρήσεων ύδατος. Στο ΥΔ10 προσχωματικοί υδροφορείς συναντώνται κυρίως κατά μήκος των ποταμών Λουδία, Αξιού, Γαλλικού, Ανθεμούντα, Ασπρόλακκα, των λιμνών Δοϊράνης, Μαυρούδας και της Μυγδονίας Λεκάνης καθώς και στις περιοχές της Κασσάνδρας, Ορμύλιας, Ιερισσού και Ολυμπιάδας.

- **Καρστικοί υδροφορείς:** Τα υδροφόρα συστήματα αποτελούνται από καρστικοποιημένους ανθρακικούς. Η κυκλοφορία του νερού γίνεται μέσω των καρστικών δομών (διευρυμένες ρωγμές, έγκοιλα, αγωγοί, κλπ.) και εξαρτάται από τα γεωμετρικά χαρακτηριστικά (άνοιγμα, συνέχεια κλπ.) αλλά και το βαθμό πλήρωσης αυτών. Η εκφόρτιση των καρστικών υδροφορέων γίνεται μέσω καρστικών πηγών, προς συνορεύοντα ή άλλα υδατικά συστήματα και προς τη θάλασσα (εφόσον πρόκειται για παράκτιους σχηματισμούς). Οι καρστικοί υδροφορείς παρουσιάζουν μεγάλη τρωτότητα στη ρύπανση, καθώς φτάνουν συνήθως ακάλυπτοι στην επιφάνεια του εδάφους, παρουσιάζουν μεγάλο συντελεστή κατείσδυσης και γρήγορη κίνηση του νερού. Οι καρστικοί υδροφορείς στο ΥΔ10, εντοπίζονται σε ορεινές-ημιορεινές-λοφώδεις περιοχές όπου οι ανθρωπογενείς δραστηριότητες απουσιάζουν ή είναι ελάχιστες (καλλιέργειες, κτηνοτροφία, λατομεία αδρανών). Στο ΥΔ10 καρστική υδροφορία αναπτύσσεται κυρίως στο όρος Πάικο αλλά και σε άλλες περιοχές (Ντεβέ – Κοράν, Βαφειοχώριο κ.α.).
- **Ρωγματικοί υδροφορείς:** Οι υδροφορείς αυτοί αναπτύσσονται σε κάθε είδους – μη ανθρακικό – λιθολογικό σχηματισμό βραχώδους δομής, ο οποίος παρουσιάζει αναπτυγμένο και συνεχές δίκτυο δομικών ασυνεχειών ή/και ζώνες έντονου κερματισμού, οι οποίες συνήθως ταυτίζονται με μεγάλες τεκτονικές δομές. Η κυκλοφορία του νερού γίνεται μόνο μέσω του δικτύου ασυνεχειών και – κυρίως – μέσω των κερματισμένων δομών καθώς και στη διεπιφάνεια που αναπτύσσεται μεταξύ της επιφανειακής ζώνης χαλάρωσης (πλευρικά κορήματα / αποσαθρώματα) και του υποκείμενου, υγιούς, βραχώδους υποβάθρου. Σε αυτούς τους σχηματισμούς ιδιαίτερη σημασία έχει η παρουσία τεκτονισμένων ζωνών με ζώνη μωλυνιτώσης από αργιλοϊλώδη υλικά, καθώς αυτή λειτουργεί ως στεγανό διάφραγμα για την κίνηση του νερού. Η εκφόρτιση των ρωγματικών υδροφορέων γίνεται μέσω: α) πηγών, οι οποίες εμφανίζονται πλησίον της βαθιάς γραμμής ρεμάτων ή σε θέσεις όπου το υγιές βραχώδες υπόβαθρο ή η ζώνη έντονου τεκτονισμού εμφανίζεται στο φυσικό έδαφος και β) με πλευρική διήθηση προς τους εκατέρωθεν ευρισκόμενους - συνήθως κοκκώδεις – σχηματισμούς. Η ανόρυξη παραγωγικών υδρογεωτρήσεων στοχεύει συνήθως στον εντοπισμό μεγάλων τεκτονικών δομών όπου λαμβάνει χώρα η επιλεκτική κίνηση του υπόγειου νερού. Η τρωτότητα των υδροφορέων αυτών έναντι ρύπανσης, εξαρτάται από το είδος του σχηματισμού και την παρουσία εδαφικού καλύμματος λεπτοκλαστικών υλικών, το οποίο μειώνει την κατείσδυση ή δεσμεύει το ρυπαντικό φορτίο. Οι ρωγματικοί υδροφορείς που αναπτύσσονται στο ΥΔ10, είναι τοπικής σημασίας, στις περιοχές: Κεδυλλίων – Κρουσίων, Μαυρονερίου, Αγ. Όρους, Σιθωνίας, Ανατολικού Πάικου και Ποντοηράκλειας, καθώς και σε μια μεγαλύτερη περιοχή από το όρος Χολομώντα έως το όρος Χορτιάτη.

ΥΔ Ανατολικής Μακεδονίας (EL11)

Στο Υδατικό Διαμέρισμα Ανατολικής Μακεδονίας αναπτύσσονται τρία είδη υδροφόρων συστημάτων, το πρώτο μέσα στις τεταρτογενείς και νεογενείς αποθέσεις (κοκκώδες σύστημα), το δεύτερο μέσα στα υδροπερατά μάρμαρα (καρστικό σύστημα) και το τρίτο σε μεταμορφωμένα και πυριγενή πετρώματα τα οποία είναι τεκτονισμένα (ρωγματικό σύστημα). Τα κοκκώδη υδροφόρα συστήματα αναπτύσσονται στις ιζηματογενείς λεκάνες του ΥΔ, εντός των τεταρτογενών και νεογενών αποθέσεων. Οι τεταρτογενείς αποθέσεις έχουν σημαντικό πάχος και δημιουργούν αλληπάλληλους υδροφόρους ορίζοντες, ελεύθερους ή μερικώς υπό πίεση εντός των αμμοχαλικωδών ενστρώσεων. Τα νεογενή ιζήματα παρουσιάζουν λιθοστρωματογραφικές εναλλαγές υδροπερατών και ημιπερατών έως υδροστεγανών πετρωμάτων με αποτέλεσμα να αναπτύσσουν υπόγεια υδροφορία με τη μορφή επάλληλων υπό πίεση ή μερικώς υπό πίεση υδροφόρων οριζόντων. Η τροφοδοσία αυτών των συστημάτων προέρχεται από τις βροχοπτώσεις, τις επιφανειακές απορροές και από πλευρικές μεταγγίσεις υπόγειων υδάτων από τα περιβάλλοντα πετρώματα. Καρστικά υδροφόρα συστήματα αναπτύσσονται κυρίως στο ανατολικό τμήμα της λεκάνης του Στρυμόνα, στα ανθρακικά πετρώματα. Τα πετρώματα αυτά παρουσιάζουν αξιόλογο πάχος, σημαντική επιφανειακή εξάπλωση, κατακερματισμό και έντονη καρστικότητα. Οι υπόγειες υδροφορίες που αναπτύσσονται σε αυτά τα συστήματα χαρακτηρίζονται από υψηλή δυναμικότητα. Ρωγματικά υδροφόρα συστήματα αναπτύσσονται στα μεταμορφωμένα και πυριγενή πετρώματα της περιοχής τα οποία εμφανίζονται έντονα τεκτονισμένα και κερματισμένα με αποτέλεσμα τη δημιουργία συνθηκών υπόγειας υδροφορίας. Η δυναμικότητα αυτής της υδροφορίας χαρακτηρίζεται μικρή έως μέτρια και οι υδροφορίες που αναπτύσσονται είναι περιορισμένες και τοπικής σημασίας.

6.4.3 ΕΔΑΦΟΛΟΓΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Αναφορικά με τα εδαφολογικά χαρακτηριστικά της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, και σύμφωνα με τα στοιχεία του Οργανισμού Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών (FAO-UNESCO), ισχύουν τα εξής:

Στις Περιφερειακές Ενότητες της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας απαντώνται 5 τύποι εδαφών (Chromic Luvisol, Calcaric Regosol, Calcaric Fluvisol, Calcaric Phaeozem, Dystric Cambisol). Η πλειονότητα αυτών απαντώνται και στις τρεις Περιφερειακές Ενότητες. Συνοπτικά στοιχεία για καθέναν από τους προαναφερθέντες τύπους εδαφών παρουσιάζονται κατωτέρω. Συγκεκριμένα:

- **Chromic Luvisol (Lc):** Πρόκειται για έδαφος όπου ο υπόγειος ορίζοντας παρουσιάζει υψηλή συσσώρευση αργίλλου καθώς επίσης και υψηλό κορεσμό βάσεων. Ο επιφανειακός ορίζοντας περιέχει μειωμένη ποσότητα αργίλλου ενώ αντίθετα ο υπόγειος ορίζοντας συσσωρεύει μεγάλες ποσότητες. Ένα ευρύ φάσμα των μητρικών υλικών και οι περιβαλλοντικές συνθήκες οδηγούν σε μεγάλη ποικιλομορφία εδαφών σε αυτήν την εδαφολογική ομάδα αναφοράς.
- **Calcaric Regosol (Rc):** Τα Regosols πρόκειται για ένα αδύναμο αναπτυγμένο ορυκτό έδαφος μη έχοντας σταθεροποιημένα υλικά που διαμορφώνουν μια περιορισμένη επιφάνεια ορίζοντα. Περιοριστικοί παράγοντες της εδαφολογικής ανάπτυξης αποτελούν οι χαμηλές

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

εδαφολογικές θερμοκρασίες, παρατεταμένη ξηρότητα, διάβρωση. Τα εδάφη αυτά είναι ένας ταξινομικός περιορισμός όπου κάθε εδαφολογικός τύπος μη προσαρμοζόμενος σε οποιαδήποτε άλλη κατηγορία WRB Reference Groups εντάσσεται σε αυτή την ομάδα. Τα Regosols είναι εκτεταμένα σε διαβρωμένα εδάφη ειδικότερα, σε ξηρές, ημιάγονες καθώς επίσης και σε ορεινές περιοχές. Διεθνώς, είναι παρόμοια με τα Entisols (ΗΠΑ), τα skeletal soil (Αυστραλία), Rohböden (Γερμανία) και Sols peu évolués régosoliques d'érosion (Γαλλία).

- **Calcaric Fluvisol (Jc):** Αλλουβιακό έδαφος που απαντάται στις κοίτες ποταμών, στις λίμνες και σε θαλάσσιες αποθέσεις. Εδάφη αναπτυχθέντα σε πρόσφατες αλλουβιακές αποθέσεις χωρίς διαγνωστικούς ορίζοντες. Τα εδάφη αυτά συναντώνται σε υψηλότερες και περισσότερο απομακρυσμένες από τη θάλασσα θέσεις, οι οποίες καλλιεργούνται γεωργικά και μάλιστα είναι πολύ παραγωγικά εδάφη. Τα Fluvisols είναι κοινά στις περιοδικά πλημμυρισμένες περιοχές όπως οι αλλούβιες πεδιάδες, ποτάμια, κοιλάδες και παλιρροιακά έλη, σε όλες τις ηπείρους και σε όλες τις κλιματικές ζώνες. Τα Fluvisols παρουσιάζουν διάταξη ιζηματογενών πετρωμάτων. Τα χαρακτηριστικά του συγκεκριμένου εδάφους και η γονιμότητά του εξαρτώνται από τη φύση και την ακολουθία των ιζημάτων, το μήκος των περιόδων εδαφολογικού σχηματισμού μετά το πέρας ή κατά τη διάρκεια πλημμυρικών γεγονότων.
- **Calcaric Phaeozem (Hc):** Εδάφη που εμφανίζονται στην γεωγραφική περιοχή της πρώην Γιουγκοσλαβίας. Εμφανίζονται σε κλιματικές συνθήκες με μέση ετήσια βροχόπτωση 500 – 750 mm. και είναι αφιερωμένα στην εντατική καλλιέργεια αροτραίων καλλιεργειών. Επίσης εμφανίζονται καλλιέργειες με αραβόσιτο, σιτηρά και ζαχαρότευτλα. Τα αμπέλια και ο καπνός εμφανίζονται επίσης. Πολλά από τα εδάφη είναι αλατούχα και αφιερωμένα στην εντατική καλλιέργεια.
- **Dystic Cambisol (Bd):** Κυριαρχούν σε μεγάλο αριθμό τύπων εδαφών. Συνεπώς καλύπτουν τεράστιες περιοχές στην ανατολική και κεντρική Ευρώπη, αποτελώντας τεράστια συμπλέγματα σε χαμηλά και μεσαία υψόμετρα. Αναπτύσσονται από μια μεγάλη ποικιλία βράχων, συνδέονται με πολλά διαφορετικά εδάφη και βρίσκονται σε όλες τις μορφές γης. Η δασική βλάστηση κυριαρχεί στις περισσότερες περιοχές, όμως εμφανίζονται και θέσεις με καλλιέργειες.

Οι εδαφικοί πόροι της ΠΚΜ δέχονται ιδιαίτερες πιέσεις κατά τόπους. Στο βαθμό που αυτές συνδέονται είτε με την αειφορική διαχείριση των υδάτων ή/και με την επιδείνωση των κλιματικών συνθηκών, η εξέλιξη τους αναμένεται να είναι αρνητική. Συγκεκριμένα:

- Ελλειμματική διαχείριση στην ΛΑΠ Αξιού αναμένεται να εντείνει τις πιέσεις ερημοποίησης – όξυνσης των εδαφών στην περιοχή του Κιλκίς,
- Συνέχιση των συνθηκών υπεράντλησης των υδάτων στην παράκτια ζώνη θα εντείνει τις πιέσεις για υφαλμύριση – ποιοτική υποβάθμιση των υπόγειων αποθεμάτων στις παράκτιες / ελλειμματικές περιοχές,
- Τροποποιήσεις του υδρογραφικού δικτύου και μείωση της απόθεσης φερτών υλικών στην παράκτια ζώνη θα εντείνουν τις πιέσεις διάβρωσης των ακτών,

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

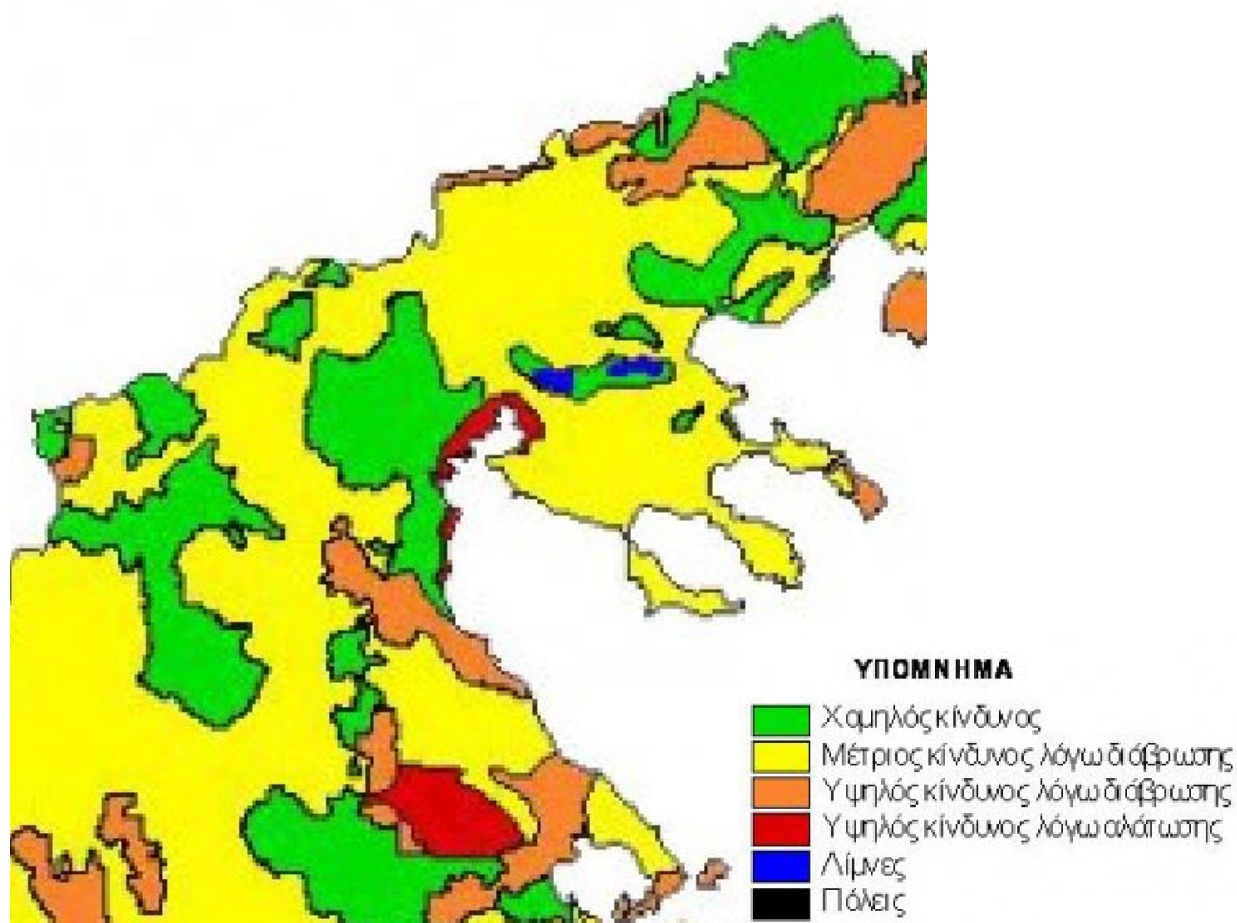
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

- Η συνέχιση παράνομων πρακτικών απόθεσης παντός είδους αποβλήτων προκαλεί κατά τόπους σοβαρά προβλήματα υποβάθμισης.

Δυσμενείς εξελίξεις για την ποιότητα των εδαφικών πόρων μπορούν να προκύψουν από τη μη αποφυγή κινδύνων και φυσικών καταστροφών. Πλημμύρες και (δασικές) πυρκαγιές έχουν ως αποτέλεσμα τη, με διάφορους μηχανισμούς, υποβάθμιση της παραγωγικής ικανότητας των εδαφών. Η αύξηση της πιθανότητας εκδήλωσης τέτοιων καταστροφών ως επίπτωση της κλιματικής αλλαγής σε συνδυασμό με τη μη λήψη αντίστοιχων μέτρων πρόληψης περιορισμού (προσαρμογής) σε επιδείνωση των υφιστάμενων συνθηκών.

Σύμφωνα με τον Χάρτη Δυνητικού Κινδύνου Ερημοποίησης της Ελλάδος της Εθνικής Επιτροπής κατά της Ερημοποίησης η πλειονότητα των εκτάσεων στην ΠΚΜ ταξινομούνται στις κατηγορίες χαμηλού και μέτριου κινδύνου λόγω διάβρωσης, ενώ απαντώνται και παράκτιες περιοχές των ΠΕ Πιερίας και Θεσσαλονίκης (Θερμαϊκός Κόλπος) με υψηλό κίνδυνο λόγω αλάτωσης.

Εικόνα 6-21: Χάρτης Δυνητικού Κινδύνου Ερημοποίησης

Πηγή: Εθνική Επιτροπή κατά της Ερημοποίησης

Πέραν των αναφερόμενων παραπάνω, στις παράκτιες περιοχές με υψηλό κίνδυνο αλάτωσης, θα πρέπει να προστεθούν οι παράκτιες περιοχές της Π.Ε. Χαλκιδικής, ιδίως τις παράκτιες περιοχές του 1ου και 2ου ποδίου (Κασσάνδρα και Σιθωνία) που λόγω εποχιακών αναγκών υπάρχει υπερεκμετάλλευση των υπόγειων υδάτων με αποτέλεσμα να εντοπίζεται θαλάσσια σφήνα και υφαλμύριση των υπόγειων διαθέσιμων υδάτων.

Κατολισθητικές Ζώνες

Οι κατολισθήσεις είναι ένας από τους πιο σημαντικούς τύπους φυσικών καταστροφών. Η εκδήλωση τους απειλεί και σε πολλές περιπτώσεις επιφέρει ζημιές στην ανάπτυξη υποδομών, την πραγματοποίηση τεχνικών έργων αλλά και την ίδια τη βιωσιμότητα οικισμών καθώς και τη ζωή και την ευημερία τμημάτων του ανθρώπινου πληθυσμού.

Οι κινήσεις εδαφικών μαζών και τα κατολισθητικά φαινόμενα εμφανίζονται ως αποτέλεσμα ενδογενών ή εξωγενών φυσικών διεργασιών ή ανθρωπογενών παρεμβάσεων ή συνδυασμού των ανωτέρω.

Οι εδαφικές κινήσεις και τα κατολισθητικά φαινόμενα αποτελούν συχνό φαινόμενο στην Ελλάδα καθώς η εκδήλωσή τους ευνοείται από το γεωτεκτονικό καθεστώς του Ελληνικού χώρου. Το καθεστώς αυτό καθορίζει όλους τους επιμέρους παράγοντες όπως η ενεργή τεκτονική, η γεωμορφολογία, η λιθολογία και το κλίμα οι οποίοι αποτελούν σημαντικές παραμέτρους στην εκδήλωση κατολισθήσεων.

Στον Ελληνικό χώρο καταγράφεται πλούσιο ιστορικό κατολισθητικών φαινομένων τα οποία σε πολλές περιπτώσεις έχουν επιφέρει θανάτους και τραυματισμούς αλλά και σημαντικές ζημιές σε περιουσίες και υποδομές.

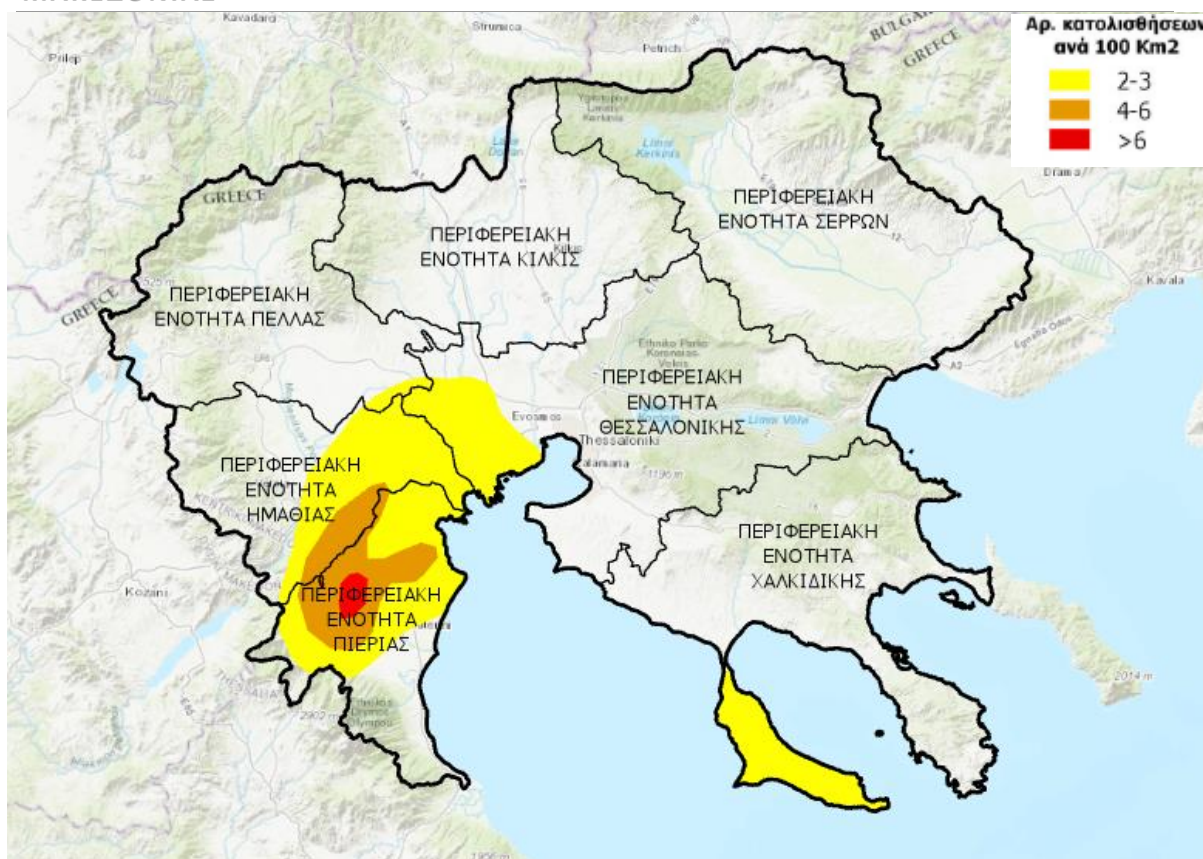
Οι μεγαλύτερες συγκεντρώσεις κατολισθητικών φαινομένων εμφανίζονται στις κεντρικές και δυτικές περιοχές κυρίως γύρω από την οροσειρά της Πίνδου, αλλά και στη βόρεια και δυτική Πελοπόννησο (Κούκης & Ζιούρκας 1989, Ζιούρκας & Κούκης 1992, Koukis et al 1997a, Koukis et al 1997b).

Οι Koukis et al (2005) κατάρτησαν ένα χάρτη κατολισθητικής επικινδυνότητας του Ελληνικού χώρου μελετώντας τον αριθμό των φαινομένων ανά 100 τετραγωνικά χιλιόμετρα. Με βάση το χάρτη αυτό παρατηρεί κανείς ότι τα περισσότερα γεγονότα συγκεντρώνονται στην οροσειρά της Πίνδου, στη βόρεια και δυτική Πελοπόννησο αλλά και στην Πιερία, στο Πήλιο, στην Εύβοια, στην δυτική Στερεά Ελλάδα και στην Κρήτη.

Όσον αφορά την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας απαντώνται περιοχές που πραγματοποιούνται 2-3 κατολισθήσεις ανά 100 km², περιοχή που πραγματοποιούνται 4-6 κατολισθήσεις ανά 100 km², αλλά και περιοχή που οι κατολισθήσεις είναι >6 σε κάθε 100 km². Τα περισσότερα γεγονότα συγκεντρώνονται στις ΠΕ Πιερίας και Ημαθίας και σε μικρότερο βαθμό φαινόμενα εμφανίζονται στις ΠΕ Θεσσαλονίκης και Χαλκιδικής. Τα εν λόγω κατολισθητικά φαινόμενα συνιστούν πάντα ένα εν δυνάμει κίνδυνο για την ανθρώπινη ζωή. Σε πολλές επίσης περιπτώσεις συνδέονται και με την παρακώλυση της κυκλοφορίας ή / και με εκτεταμένα τεχνικά έργα που πρέπει να γίνουν για την αντιμετώπισή τους (π.χ έργα αντιστήριξης). Οι κατολισθητικές ζώνες στην ΠΚΜ φαίνονται στο χάρτη που ακολουθεί:

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Εικόνα 6-22: Χάρτης κατολισθητικών ζωνών

Πηγή: Koukis et al, 2005

6.5 ΥΔΑΤΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

6.5.1 ΣΧΕΔΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΛΕΚΑΝΩΝ ΑΠΟΡΡΟΗΣ ΠΟΤΑΜΩΝ (ΣΔΛΑΠ)

Με βάση το Ν. 1739/87, «Διαχείριση των υδατικών πόρων και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 201/Α/20.11.1987), με τον οποίο προσδιορίστηκαν τα 14 Υδατικά Διαμερίσματα (ΥΔ) της χώρας, η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, ανήκει υδρολογικά στα Υδατικά Διαμερίσματα Θεσσαλίας (ΕΛ08), Δυτικής Μακεδονίας (ΕΛ09), Κεντρικής Μακεδονίας (ΕΛ10) και Ανατολικής Μακεδονίας (ΕΛ11).

Υδατικό Διαμέρισμα Θεσσαλίας (ΕΛ08)

Το Υδατικό Διαμέρισμα Θεσσαλίας (ΕΛ08) συμπίπτει σχεδόν με το αντίστοιχο γεωγραφικό διαμέρισμα. Μικρά μόνο τμήματα του ΥΔ, ανήκουν σε όμορες Περιφέρειες Έχει συνολική έκταση 13.377 Km² και από την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας περιλαμβάνει τμήματα της ΠΕ Πιερίας. Πιο συγκεκριμένα, μικρό τμήμα της ΠΚΜ εμπίπτει εντός της ΛΑΠ Πηνειού (**ΕΛ0816**).

Υδατικό Διαμέρισμα Δυτικής Μακεδονίας (ΕΛ09)

Το Υδατικό Διαμέρισμα Δυτικής Μακεδονίας (ΕΛ09) εντοπίζεται στο βορειοδυτικό τμήμα της χώρας. Οριοθετείται στα βόρεια από τα σύνορα Ελλάδας – Βόρειας Μακεδονίας ενώ στα ανατολικά με κατεύθυνση από βορρά προς νότο, από το όρος Πάικο, την Περιφερειακή Τάφρο και το Θερμαϊκό

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Κόλπο. Στα νότια, με κατεύθυνση από ανατολικά προς δυτικά, από τα όρη Όλυμπος, Καμβούνια και Χάσια και τέλος στα δυτικά, με κατεύθυνση από νότο προς βορρά, από τα όρη Λύγκος, Βόϊο και τα σύνορα Ελλάδας – Αλβανίας. Όσο αφορά τη θέση του σε σχέση με τα άλλα ΥΔ της χώρας, στα ανατολικά του βρίσκεται το ΥΔ της Κεντρικής Μακεδονίας (EL10), στα νότια το Υδατικό Διαμέρισμα της Θεσσαλίας (EL08) και στα δυτικά το ΥΔ Ηπείρου (EL05). Έχει συνολική έκταση 13.615,56 Km² και από την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας περιλαμβάνει τμήματα των ΠΕ Ημαθίας, Πέλλας και Πιερίας. Πιο συγκεκριμένα, η ΠΕ Πέλλας εμπίπτει εντός των ΛΑΠ Πρεσπών (**EL0901**) και Αλιάκμονα (**EL0902**), ενώ οι ΠΕ Ημαθίας και Πιερίας μόνο εντός της ΛΑΠ Αλιάκμονα (**EL0902**).

Υδατικό Διαμέρισμα Κεντρικής Μακεδονίας (EL10)

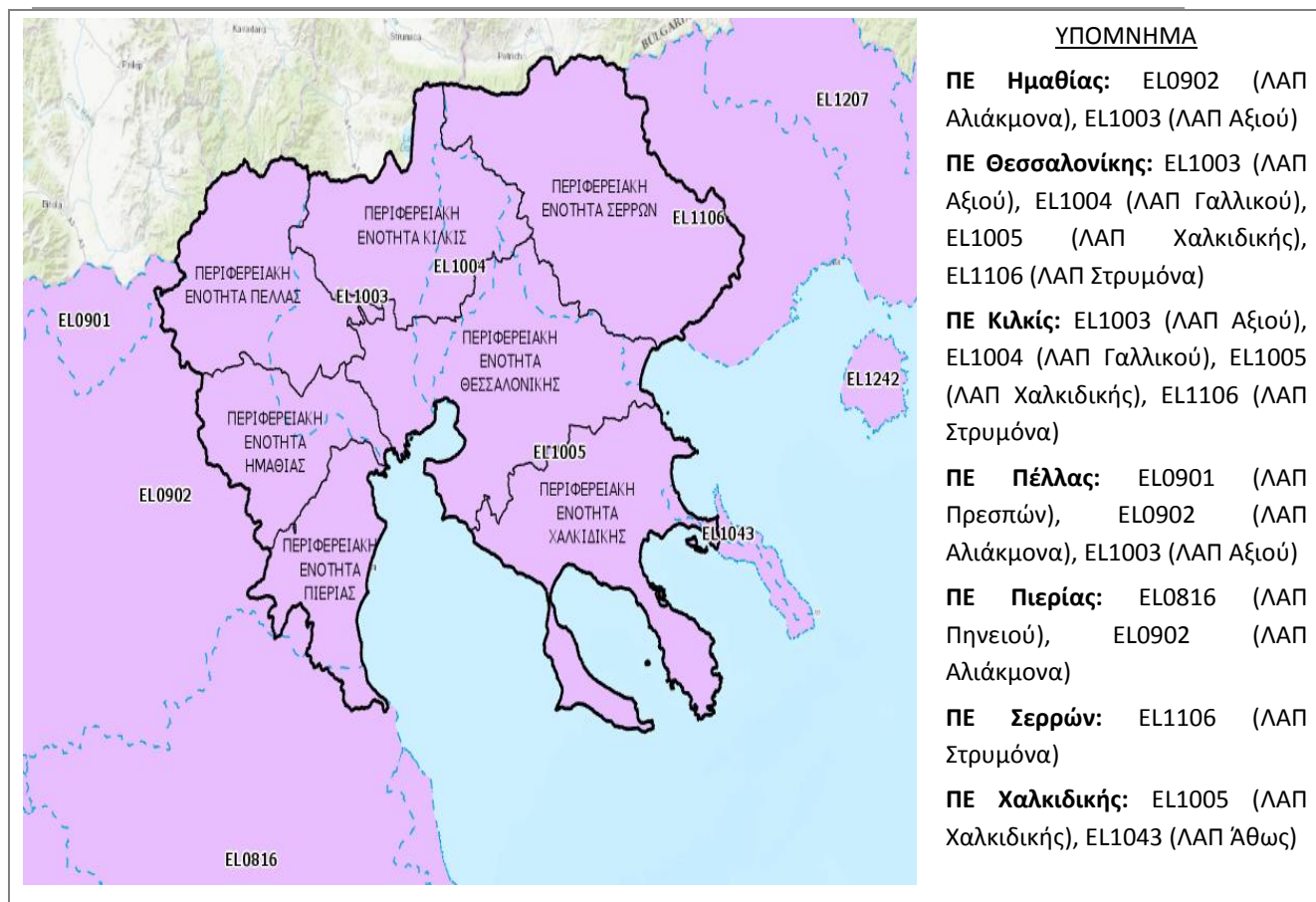
Το Υδατικό Διαμέρισμα Κεντρικής Μακεδονίας (EL10) οριοθετείται από τα όρη Κερδύλια, Βερτίσκοι, Κρούσια και Μπέλες στα ανατολικά, το όρος Πάικο και την Περιφερειακή Τάφρο στα δυτικά και στα βόρεια από την οροσειρά Κερκίνη (Μπέλες) και τα σύνορα Ελλάδας – Βόρειας Μακεδονίας. Στα ανατολικά συνορεύει με το ΥΔ Ανατολικής Μακεδονίας (EL11) και στα δυτικά με το ΥΔ Δυτικής Μακεδονίας (EL09). Το ΥΔ βρίσκεται στο σύνολο του εντός της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και έχει συνολική έκταση 10.163,38 Km² και εντός των ορίων του βρίσκεται το σύνολο των ΠΕ Χαλκιδικής και Θεσσαλονίκης, το μεγαλύτερο μέρος της ΠΕ Κιλκίς, καθώς και σημαντικό τμήμα των ΠΕ Πέλλας και Ημαθίας. Επίσης στο ΥΔ Κεντρικής Μακεδονίας περιλαμβάνεται το σύνολο του Αγίου Όρους. Το ΥΔ Κεντρικής Μακεδονίας αποτελείται από τέσσερις (4) ΛΑΠ και συγκεκριμένα Αξιού (**EL1003**), Γαλλικού (**EL1004**), Χαλκιδικής (**EL1005**), Άθω (**EL1043**).

Υδατικό Διαμέρισμα Ανατολικής Μακεδονίας (EL11)

Το Υδατικό Διαμέρισμα Ανατολικής Μακεδονίας (EL11) έχει ως όρια τα όρη Κερδύλια, Βερτίσκοι, Κρούσια και Μπέλες στα δυτικά, το Φαλακρό και τα Όρη Λεκάνης στα ανατολικά – νοτιοανατολικά, τους Κόλπους του Ορφανού (ή Στρυμονικό) και της Καβάλας προς νότο και προς βορρά την οροσειρά Μπέλες. Η συνολική έκταση του ΥΔ είναι 7.319,00 Km² και αποτελείται από μια ΛΑΠ, αυτή του Στρυμόνα (**EL1106**). Από την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας περιλαμβάνει τμήματα των ΠΕ Θεσσαλονίκης, Κιλκίς και Σερρών.

Εποπτικά, οι Λεκάνες Απορροής Ποταμών (ΛΑΠ) που βρίσκονται, είτε εξολοκλήρου είτε κατά ένα μέρος, εντός των ορίων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, φαίνονται στην Εικόνα που ακολουθεί.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Εικόνα 6-23: ΛΑΠ που εμπίπτουν στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

Για όλα τα Υδατικά Διαμερίσματα της χώρας έχουν εκπονηθεί και εγκριθεί Σχέδια Διαχείρισης (ΣΔΛΑΠ). Για τα ΥΔ που αφορούν την περιοχή μελέτης **έχει ήδη εγκριθεί και η 1^η Αναθεώρηση των αντίστοιχων ΣΔΛΑΠ** με τα παρακάτω ΦΕΚ:

- 1^η Αναθεώρηση ΣΔΛΑΠ του ΥΔ Θεσσαλίας (EL08) - ΦΕΚ 4682/Β/29-12-2017
- 1^η Αναθεώρηση ΣΔΛΑΠ του ΥΔ Δυτικής Μακεδονίας (EL09) - ΦΕΚ 4676/Β/29-12-2017
- 1^η Αναθεώρηση ΣΔΛΑΠ του ΥΔ Κεντρικής Μακεδονίας (EL10) - ΦΕΚ 4675/Β/29-12-2017
- 1^η Αναθεώρηση ΣΔΛΑΠ του ΥΔ Ανατολικής Μακεδονίας (EL11) – ΦΕΚ 4679/Β/29-12-2017

6.5.1.1 Επιφανειακά Ύδατα

Τα επιφανειακά υδατικά συστήματα περιλαμβάνουν τα ποτάμια, τα λιμναία, τα μεταβατικά και τα παράκτια υδατικά σώματα.

Στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, σύμφωνα με τα στοιχεία της 1^{ης} Αναθεώρησης των οικείων ΣΔΛΑΠ, έχουν προσδιοριστεί:

- 212 ποτάμια υδατικά συστήματα
- 3 ποτάμια ΙΤΥΣ λιμναίου τύπου (τεχνητές λίμνες) και 8 λιμναία (φυσικές λίμνες)

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

- 6 μεταβατικά υδατικά συστήματα
- 15 παράκτια υδατικά συστήματα

Ποτάμια υδατικά συστήματα

Στην ΠΚΜ έχουν προσδιοριστεί 212 ποτάμια υδατικά συστήματα, τα οποία παρουσιάζονται στη συνέχεια ανά Υδατικό Διαμέρισμα:

Πίνακας 6-9: Ποτάμια ΥΣ στην ΠΚΜ

A/A	ΌνομαΥΣ	ΚωδικόςΥΣ	Μήκος (km)	Χημική Κατάσταση	Οικολογική Κατάσταση	Συνολική Κατάσταση
ΥΔΑΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ (ΕΛ08)						
1	ΖΗΛΙΑΝΑ Π.	ΕΛ0816R000101001N	14,80	ΚΑΤΩΤΕΡΗ ΤΗΣ ΚΑΛΗΣ	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ
2	ΔΕΡΜΠΙΝΑΣ Ρ.	ΕΛ0816R000301061N	3,68	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
ΥΔΑΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (ΕΛ09)						
3	ΜΑΥΡΟΛΟΓΓΟΣ Π.	ΕΛ0902R0005000121N	5,00	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
4	ΕΔΕΣΣΑΙΟΣ (ΒΟΔΑΣ) Π.	ΕΛ0902R0002065090N	5,66	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
5	ΕΔΕΣΣΑΙΟΣ (ΒΟΔΑΣ) Π. (ΤΜΗΜΑ ΆΓΡΑΣ)	ΕΛ0902R0002065094H	7,08	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
6	ΜΑΥΡΟΠΟΤΑΜΟΣ Π.	ΕΛ0902R0002066096N	2,50	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
7	ΜΑΥΡΟΛΟΓΓΟΣ Π.	ΕΛ0902R0005000119N	6,87	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
8	ΡΕΜΑ (ΚΟΡΙΝΟΥ) (ΔΙΕΥΘΕΤΗΜΕΝΟ ΤΜΗΜΑ)	ΕΛ0902R0001000114H	3,97	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ ΚΑΙ ΑΝΩΤΕΡΗ	ΚΑΛΗ
9	ΡΕΜΑ (ΚΑΤΕΡΙΝΗ)	ΕΛ0902R0001000115N	23,84	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
10	ΕΔΕΣΣΑΙΟΣ (ΒΟΔΑΣ) Π. (ΥΠΟΓΕΙΑ ΕΚΤΡΟΠΗ)	ΕΛ0902R0002065092H	2,19	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΑΓΝΩΣΤΗ
11	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΤΑΦΡΟΣ (Τ66)	ΕΛ0902R0002060088A	1,47	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
12	ΜΑΥΡΟΝΕΡΙ Π.	ΕΛ0902R0004050110N	3,50	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
13	ΚΕΡΑΣΙΕΣ (ΚΡΥΟΝΕΡΙ) Ρ.	ΕΛ0902R0002020002N	18,00	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
14	ΚΡΑΣΟΠΟΥΛΙ Ρ.	ΕΛ0902R0002040006N	16,73	ΚΑΛΗ	ΕΛΛΙΠΗΣ	ΕΛΛΙΠΗΣ
15	ΤΡΙΠΟΤΑΜΟΣ Π.	ΕΛ0902R0002061080N	16,07	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
16	ΚΟΝΤΙΧΑ Ρ.	ΕΛ0902R0002062082N	22,94	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΑΓΝΩΣΤΗ
17	ΑΡΑΠΙΤΣΑΣ Π.	ΕΛ0902R0002063085N	10,00	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
18	ΛΙΑΝΟΡΕΜΑ	ΕΛ0902R0002064087N	16,85	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
19	ΑΡΑΠΙΤΣΑΣ Π.	ΕΛ0902R0002063084N	19,34	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΑΓΝΩΣΤΗ
20	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΤΑΦΡΟΣ (Τ66)	ΕΛ0902R0002060083A	5,85	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
21	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΤΑΦΡΟΣ (Τ66)	ΕΛ0902R0002060095A	1,68	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
22	ΜΑΥΡΟΠΟΤΑΜΟΣ Π.	ΕΛ0902R0002066097N	23,67	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
23	ΜΕΓΑΛΟ Ρ. - ΚΑΡΑΒΙΔΙΑ Ρ.	ΕΛ0902R0002066098N	127,01	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΚΑΛΗ	ΑΓΝΩΣΤΗ
24	ΑΣΠΡΟΠΟΤΑΜΟΣ	ΕΛ0902R0002066099N	7,02	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ

Ένωση Νομικών Προσώπων:

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

A/A	ΌνομαΥΣ	ΚωδικόςΥΣ	Μήκος (km)	Χημική Κατάσταση	Οικολογική Κατάσταση	Συνολική Κατάσταση
25	ΜΑΥΡΟΛΟΓΓΟΣ Π.	EL0902R0005000120N	7,18	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
26	ΞΗΡΟΛΑΚΚΙ	EL0902R0003000117N	20,32	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
27	ΠΕΤΡΙΩΤΙΚΟΣ Π.	EL0902R0004060111N	14,12	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
28	ΜΑΥΡΟΝΕΡΙ Π.	EL0902R0004070113N	7,50	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
29	ΜΑΥΡΟΝΕΡΙ Π.	EL0902R0004070112N	12,76	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
30	ΜΑΥΡΟΝΕΡΙ Π.	EL0902R0004010103N	6,32	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΑΓΝΩΣΤΗ
31	ΜΑΥΡΟΝΕΡΙ Π.	EL0902R0004030107N	14,44	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
32	ΠΕΛΕΚΑΣ Π.	EL0902R0004020104N	6,55	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
33	ΠΙΣΤΕΡΙΕΣ Π.	EL0902R0004040109N	7,50	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
34	ΠΙΣΤΕΡΙΕΣ Π.	EL0902R0004040108N	12,18	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
35	ΠΑΤΣΙΑΡΗΣ Ρ.	EL0902R0004021106N	17,05	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
36	ΠΕΛΕΚΑΣ Π.	EL0902R0004020105N	23,78	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
37	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΤΑΦΡΟΣ (Τ66)	EL0902R0002060081A	7,12	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΑΓΝΩΣΤΗ
38	ΚΡΥΟΝΕΡΙ (ΔΙΕΥΘΕΤΗΜΕΝΟ ΤΜΗΜΑ)	EL0902R0002020001H	7,95	ΚΑΛΗ	ΕΛΛΙΠΗΣ	ΕΛΛΙΠΗΣ
39	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΤΑΦΡΟΣ (Τ66)	EL0902R0002060086A	9,52	ΚΑΤΩΤΕΡΗ ΤΗΣ ΚΑΛΗΣ	ΕΛΛΙΠΗΣ	ΕΛΛΙΠΗΣ
40	ΜΑΥΡΟΝΕΡΙ (ΔΙΕΥΘΕΤΗΜΕΝΗ ΚΟΙΤΗ)	EL0902R0004010102H	4,44	ΚΑΛΗ	ΕΛΛΙΠΗΣ	ΕΛΛΙΠΗΣ
41	ΑΛΙΑΚΜΩΝ Π. (ΑΛΙΑΚΜΩΝ ΩΣ Τ66)	EL0902R0002050010H	5,63	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
42	ΕΔΕΣΣΑΙΟΣ (ΒΟΔΑΣ) Π. (ΤΜΗΜΑ ΣΚΥΔΡΑΣ)	EL0902R0002065089H	4,98	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
43	ΕΔΕΣΣΑΙΟΣ (ΒΟΔΑΣ) Π. (ΤΜΗΜΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΥΗΣ)	EL0902R0002065091H	4,47	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
44	ΡΕΜΑ ΜΑΝΝΑ (ΔΙΕΥΘΕΤΗΜΕΝΟ ΤΜΗΜΑ)	EL0902R0005000118H	1,34	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
45	ΕΔΕΣΣΑΙΟΣ (ΒΟΔΑΣ) Π. ΕΚΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣ ΥΗΣ ΑΓΡΑ	EL0902R0002065093H	1,53	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
46	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΤΑΦΡΟΣ (Τ66)	EL0902R0002060100A	9,06	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
47	ΑΛΙΑΚΜΩΝ Π. (Τ66 ΩΣ ΚΡΑΣΟΠΟΥΛΙ)	EL0902R0002030008H	7,50	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
48	ΚΡΑΣΟΠΟΥΛΙ Ρ. (ΔΙΕΥΘΕΤΗΜΕΝΟ ΤΜΗΜΑ)	EL0902R0002040004H	6,26	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
49	ΑΛΙΑΚΜΩΝ Π. (Τ66 ΩΣ ΚΡΑΣΟΠΟΥΛΙ)	EL0902R0002030007H	8,63	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
50	ΑΛΙΑΚΜΩΝ Π. (ΚΡΑΣΟΠΟΥΛΙ ΩΣ ΔΕΛΤΑ)	EL0902R0002010003H	20,35	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ

Ένωση Νομικών Προσώπων:

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

A/A	ΌνομαΥΣ	ΚωδικόςΥΣ	Μήκος (km)	Χημική Κατάσταση	Οικολογική Κατάσταση	Συνολική Κατάσταση
51	ΚΡΑΣΟΠΟΥΛΙ Ρ. (ΔΙΕΥΘΕΤΗΜΕΝΟ ΤΜΗΜΑ)	EL0902R0002040005H	5,00	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
52	ΧΕΛΟΠΟΤΑΜΟΣ	EL0902R0003000116H	6,80	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
53	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΤΑΦΡΟΣ (Τ66)	EL0902R0002060079A	8,59	ΚΑΤΩΤΕΡΗ ΤΗΣ ΚΑΛΗΣ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
54	ΑΛΙΑΚΜΩΝ Π. (ΑΛΙΑΚΜΩΝ ΩΣ Τ66)	EL0902R0002050009H	5,98	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
ΥΔΑΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (EL10)						
55	ΡΗΧΙΟΣ Π.	EL1005R000201002N	2,50	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
56	ΖΩΓΡΑΦΙΤΙΚΟΣ ΛΑΚΚΟΣ	EL1005R001500028N	6,35	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
57	ΜΥΛΟΥ	EL1005R001300027N	11,49	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
58	ΣΜΙΞΗ	EL1005R001100026N	5,30	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
59	ΧΑΒΡΙΑΣ	EL1005R003101042N	6,57	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
60	ΣΑΛΙΔΙΚΑ ΜΑΝΔΙΑ Ρ.	EL1005R002500034N	9,28	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
61	ΖΑΜΟΥΝΗ	EL1005R002900041N	7,36	ΚΑΛΗ	ΕΛΛΙΠΗΣ	ΕΛΛΙΠΗΣ
62	ΒΑΤΟΝΙΑΣ	EL1005R002701035N	24,89	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΑΓΝΩΣΤΗ
63	ΧΑΒΡΙΑΣ	EL1005R003103043N	9,57	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
64	ΞΗΡΟΛΑΓΚΑΣ	EL1005R002300033N	12,84	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΑΓΝΩΣΤΗ
65	ΧΑΒΡΙΑΣ	EL1005R003105044N	7,35	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
66	ΚΑΠΡΙΝΙΚΙΑ	EL1005R003102048N	13,32	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
67	ΤΣΙΓΓΑΝΟ	EL1005R002100032N	12,31	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
68	ΞΙΝΟΝΕΡΙ	EL1005R003106051N	10,19	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
69	ΒΑΤΟΝΙΑΣ	EL1005R002703036N	2,36	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
70	ΠΕΤΡΕΝΙΟ	EL1005R000700024N	9,55	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
71	ΧΑΒΡΙΑΣ	EL1005R003107045N	11,51	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
72	ΧΟΛΟΜΩΝΤΑΣ	EL1005R000206013N	6,22	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
73	ΒΑΤΟΝΙΑΣ	EL1005R002702038N	5,37	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
74	ΒΑΤΟΝΙΑΣ	EL1005R002704040N	6,18	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
75	ΜΑΥΡΟΣ ΛΑΚΚΟΣ	EL1005R000100021N	5,57	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΚΑΛΗ	ΑΓΝΩΣΤΗ
76	ΡΕΜΑ1	EL1005R001900031N	14,74	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
77	ΧΑΒΡΙΑΣ	EL1005R003109046N	3,67	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
78	ΡΗΧΙΟΣ Π.	EL1005R000201003N	2,50	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
79	ΧΑΒΡΙΑΣ	EL1005R003108052N	10,18	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
80	ΧΑΒΡΙΑΣ	EL1005R003110053N	4,80	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
81	ΒΑΤΟΝΙΑΣ	EL1005R002705037N	4,25	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ

Ένωση Νομικών Προσώπων:

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

A/A	ΌνομαΥΣ	ΚωδικόςΥΣ	Μήκος (km)	Χημική Κατάσταση	Οικολογική Κατάσταση	Συνολική Κατάσταση
82	ΜΗΛΙΑΔΙΝΟ	EL1005R003104050N	15,22	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
83	ΓΑΛΛΙΚΟΣ Π.	EL1004R000201002N	8,40	ΚΑΛΗ	ΕΛΛΙΠΗΣ	ΕΛΛΙΠΗΣ
84	ΑΣΠΡΟΛΑΚΚΑΣ	EL1005R000500023N	9,79	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΚΑΛΗ	ΑΓΝΩΣΤΗ
85	ΧΑΒΡΙΑΣ	EL1005R003111047N	8,29	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
86	ΚΟΥΤΣΙΚΑΡΛΗ Ρ.	EL1005R000206014N	8,82	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
87	ΧΟΛΟΜΩΝΤΑΣ	EL1005R000206012N	8,73	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
88	ΑΣΠΡΟΠΕΤΡΑ	EL1005R000204011N	8,94	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
89	ΧΟΛΟΜΩΝΤΑΣ	EL1005R000206216N	10,38	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
90	ΜΕΓΑΛΟ	EL1005R000208017N	22,70	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
91	ΒΑΡΒΑΡΑΣ Ρ.	EL1005R000206115N	19,44	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
92	ΜΠΑΖΔΕΚΗ	EL1005R000300022N	3,74	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΑΓΝΩΣΤΗ
93	ΡΗΧΙΟΣ Π.	EL1005R000201001N	4,86	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
94	ΧΩΡΑ	EL1005R000212019N	12,72	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
95	ΚΕΡΑΣΙΑΣ Ρ.	EL1005R000202010N	8,53	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
96	ΠΟΤΑΜΙΑ	EL1005R000210018N	21,92	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
97	ΓΑΛΛΙΚΟΣ Π.	EL1004R000201003N	9,19	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΕΛΛΙΠΗΣ	ΑΓΝΩΣΤΗ
98	ΑΡΑΠΙΤΣΑ	EL1005R000214020N	23,47	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
99	ΓΑΛΛΙΚΟΣ Π.	EL1004R000201001N	0,79	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
100	ΑΞΙΟΣ Π. (ΒΑΡΔΑΡΗΣ)	EL1003R0F0203006N	15,00	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
101	ΞΗΡΟΠΟΤΑΜΟΣ	EL1004R000202008N	13,73	ΚΑΛΗ	ΕΛΛΙΠΗΣ	ΕΛΛΙΠΗΣ
102	ΓΑΛΛΙΚΟΣ Π.	EL1004R000203005N	11,79	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΑΓΝΩΣΤΗ
103	ΒΑΡΔΑΡΟΒΑΣΗ Ρ.	EL1003R0F0202015N	19,29	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
104	ΑΞΙΟΣ Π. (ΒΑΡΔΑΡΗΣ)	EL1003R0F0203005N	8,30	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
105	ΞΗΡΟΠΟΤΑΜΟΣ	EL1004R000202110N	10,72	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
106	ΜΕΓΑΛΟ Π.	EL1004R000204011N	16,68	ΚΑΛΗ	ΕΛΛΙΠΗΣ	ΕΛΛΙΠΗΣ
107	ΓΑΛΛΙΚΟΣ Π.	EL1004R000205006N	13,51	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
108	ΞΗΡΟΠΟΤΑΜΟΣ	EL1004R000202009N	13,88	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
109	ΜΕΓΑΛΟ Π.	EL1004R000204113N	6,40	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
110	ΒΑΡΔΑΡΟΒΑΣΗ Ρ.	EL1003R0F0202116N	20,87	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
111	ΓΟΡΓΟΠΗΣ Π.	EL1003R0F0206026N	5,00	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
112	ΜΠΟΓΔΑΝΟΥ	EL1005R000209009N	21,08	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΑΓΝΩΣΤΗ
113	ΑΞΙΟΣ Π. (ΒΑΡΔΑΡΗΣ)	EL1003R0F0205007N	12,81	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
114	ΜΕΤΑΛΛΙΚΟΝ Ρ.	EL1003R0F0204121N	17,5	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ

Ένωση Νομικών Προσώπων:

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Α/Α	ΌνομαΥΣ	ΚωδικόςΥΣ	Μήκος (km)	Χημική Κατάσταση	Οικολογική Κατάσταση	Συνολική Κατάσταση
115	ΨΑΡΟΡΕΜΑ	EL1003R0F0204222N	1,96	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΕΛΛΙΠΗΣ	ΑΓΝΩΣΤΗ
116	ΜΕΓΑΛΟ Π.	EL1004R000204012N	10,40	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
117	ΜΑΥΡΟΡΕΜΑ	EL1003R000000001N	5,97	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
118	ΓΑΛΛΙΚΟΣ Π.	EL1004R000206014N	5,39	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
119	ΠΕΤΡΟΡΕΜΑ	EL1003R000400035N	7,48	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
120	ΞΗΡΟΠΟΤΑΜΟΣ	EL1003R000400034N	12,19	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
121	ΣΠΑΝΟΣ Π.	EL1004R000207007N	24,13	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
122	ΓΟΡΓΟΠΗΣ Π.	EL1003R0F0206024N	14,42	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΑΓΝΩΣΤΗ
123	ΚΟΤΖΑ Ρ.	EL1003R0F0208027N	7,09	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
124	ΓΑΛΛΙΚΟΣ Π.	EL1004R000206116N	14,80	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
125	ΜΕΓΑΛΟ Ρ.	EL1003R0F0208029N	7,48	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
126	ΞΗΡΟΡΕΜΑ	EL1003R000000003N	10,00	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
127	ΜΕΓΑΛΟ Ρ.	EL1003R0F0208028N	19,26	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
128	ΑΞΙΟΣ Π. (ΒΑΡΔΑΡΗΣ)	EL1003R0F0207010N	2,50	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΚΑΛΗ	ΑΓΝΩΣΤΗ
129	ΑΞΙΟΣ Π. (ΒΑΡΔΑΡΗΣ)	EL1003R0F0207009N	2,50	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
130	ΑΞΙΟΣ Π. (ΒΑΡΔΑΡΗΣ)	EL1003R0F0207008N	9,18	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΑΓΝΩΣΤΗ
131	ΛΥΚΟΡΕΜΑ	EL1003R0F0208130N	9,45	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
132	ΑΞΙΟΣ Π. (ΒΑΡΔΑΡΗΣ)	EL1003R0F0209013N	2,52	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
133	ΑΞΙΟΣ Π. (ΒΑΡΔΑΡΗΣ)	EL1003R0F0209012N	2,50	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
134	ΑΞΙΟΣ Π. (ΒΑΡΔΑΡΗΣ)	EL1003R0F0209011N	6,41	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
135	ΡΕΜΑ2	EL1003R000000002N	3,63	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
136	ΜΠΑΓΙΑΛΤΖΑΣ Ρ.	EL1003R0F0204019N	16,67	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
137	ΞΗΡΟΠΟΤΑΜΟΣ	EL1003R000400033N	10,69	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
138	ΓΑΛΛΙΚΟΣ Π.	EL1004R000206015N	16,26	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
139	ΜΠΟΓΔΑΝΟΥ	EL1005R000209008N	18,40	ΚΑΛΗ	ΕΛΛΙΠΗΣ	ΕΛΛΙΠΗΣ
140	ΨΑΡΟΡΕΜΑ	EL1003R0F0204223N	29,31	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
141	ΓΟΡΓΟΠΗΣ Π.	EL1003R0F0206025N	8,98	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
142	ΑΝΘΕΜΟΥΣ	EL1005R001700030N	19,48	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
143	Κ. ΛΑΚΚΟΣ	EL1005R000900025N	4,45	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
144	ΜΗΛΙΑΔΙΝΟ	EL1005R003104049N	5,54	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
145	ΒΑΤΟΝΙΑΣ	EL1005R002704039N	2,57	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
146	ΓΑΛΛΙΚΟΣ Π.	EL1004R000201004N	7,42	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
147	ΔΕΡΒΕΝΙ Ρ.	EL1005R000205006A	0,90	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ

Ένωση Νομικών Προσώπων:

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Α/Α	ΌνομαΥΣ	ΚωδικόςΥΣ	Μήκος (km)	Χημική Κατάσταση	Οικολογική Κατάσταση	Συνολική Κατάσταση
148	ΤΑΦΡΟΣ	EL1003R0F0204120A	11,79	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
149	ΤΑΦΡΟΣ	EL1003R0F0204018A	5,39	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
150	ΒΑΡΔΑΡΟΒΑΣΗ Ρ.	EL1003R0F0202014A	18,09	ΚΑΛΗ	ΕΛΛΙΠΗΣ	ΕΛΛΙΠΗΣ
151	ΛΟΥΔΙΑΣ Π.	EL1003R000400032A	41,93	ΚΑΛΗ	ΕΛΛΙΠΗΣ	ΕΛΛΙΠΗΣ
152	ΑΝΘΕΜΟΥΣ	EL1005R001700029H	18,03	ΚΑΛΗ	ΚΑΚΗ	ΚΑΚΗ
153	ΑΞΙΟΣ Π. (ΒΑΡΔΑΡΗΣ)	EL1003R0F0201004H	19,67	ΚΑΤΩΤΕΡΗ ΤΗΣ ΚΑΛΗΣ	ΚΑΚΗ	ΚΑΚΗ
154	ΔΕΡΒΕΝΙ Ρ.	EL1005R000203004A	5,38	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
155	ΔΕΡΒΕΝΙ Ρ.	EL1005R000207007A	4,01	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
156	ΔΕΡΒΕΝΙ Ρ.	EL1005R000203005A	7,49	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
157	ΛΟΥΔΙΑΣ Π.	EL1003R000400031A	21,12	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΑΓΝΩΣΤΗ
158	ΤΑΦΡΟΣ	EL1003R0F0204017A	13,63	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
ΥΔΑΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (EL11)						
159	ΕΠΤΑΜΥΛΟΙ Ρ.	EL1106R0002100135N	2,90	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
160	ΑΓΓΙΤΗΣ Π.	EL1106R0002060108N	32,55	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
161	ΣΤΡΥΜΟΝΑΣ Π.	EL1106R0002010002N	1,55	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
162	ΣΤΡΥΜΟΝΑΣ Π.	EL1106R0002000003N	13,49	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
163	ΚΑΣΤΡΟΛΑΚΚΑΣ Ρ.	EL1106R0002020004N	5,72	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
164	ΚΡΟΥΣΟΒΙΤΗΣ Π.	EL1106R0002100248N	1,30	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
165	ΜΑΥΡΟΡΕΜΑ Ρ.	EL1106R0002100249N	6,33	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
166	ΜΠΕΛΙΤΣΑΣ Π.	EL1106R0002100238H	16,01	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
167	ΕΡΥΘΟΡΕΜΑ Ρ.	EL1106R0002100241N	6,66	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
168	ΚΟΚΚΙΝΟΡΕΜΑ Ρ.	EL1106R0002100136N	11,32	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
169	ΣΤΡΥΜΟΝΙΚΟΥ Ρ.	EL1106R0002180067N	16,08	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
170	ΑΝΩΝΥΜΟ Ρ.	EL1106R0001010001N	3,41	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
171	ΠΑΤΕΡΑ Ρ.	EL1106R0002100133N	14,32	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
172	ΜΕΓΑΛΟ Ρ.	EL1106R0002120260N	24,66	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
173	ΠΗΓΑΔΟΥΛΙ Ρ.	EL1106R0003010087N	11,62	ΚΑΛΗ	ΕΛΛΙΠΗΣ	ΕΛΛΙΠΗΣ
174	ΑΓΓΙΤΗΣ Π.	EL1106R0002060007N	14,52	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
175	ΜΑΥΡΟΡΕΜΑ Ρ.	EL1106R0002100250N	6,02	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
176	ΚΡΟΥΣΟΒΙΤΗΣ Π.	EL1106R0002100247N	22,87	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
177	ΑΧΛΑΔΙΤΗΣ Π.	EL1106R0002100251N	7,21	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
178	ΚΟΚΚΙΝΟΡΕΜΑ Ρ.	EL1106R0002100137N	12,53	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
179	ΚΕΡΚΙΝΙΤΗΣ Π.	EL1106R0002220073N	4,55	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ

Ένωση Νομικών Προσώπων:

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

A/A	ΌνομαΥΣ	ΚωδικόςΥΣ	Μήκος (km)	Χημική Κατάσταση	Οικολογική Κατάσταση	Συνολική Κατάσταση
180	ΣΤΡΥΜΟΝΑΣ Π.	EL1106R0002250070H	8,74	ΚΑΛΗ	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΑΓΝΩΣΤΗ
181	ΑΝΩΝΥΜΟ Ρ.	EL1106R0002140062N	5,22	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
182	ΤΑΦΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΩΝ	EL1106R0002060217A	17,55	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
183	ΑΓΓΙΤΗΣ Π.	EL1106R0002060006N	14,66	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
184	ΧΡΥΣΟΡΡΟΗΣ Π.	EL1106R0002120157N	7,54	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
185	ΣΤΡΥΜΟΝΙΚΟΥ Ρ.	EL1106R0002180066N	4,64	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
186	ΣΚΑΠΑΝΗΣ Ρ.	EL1106R0002160064N	5,56	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
187	ΞΗΡΟΠΟΤΑΜΟΣ Π.	EL1106R0002220175N	6,61	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
188	ΚΟΚΚΙΝΟΡΕΜΑ Ρ.	EL1106R0002100134N	5,09	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
189	ΞΗΡΟΠΟΤΑΜΟΣ Ρ.	EL1106R0002200068N	4,98	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
190	ΕΖΙΟΒΗΣ Ρ.	EL1106R0002080029N	15,59	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
191	ΑΓΙΩΝ ΑΝΑΓΥΡΩΝ Ρ.	EL1106R0002100132N	7,39	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
192	ΚΕΡΚΙΝΙΤΗΣ Π.	EL1106R0002220074N	19,49	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
193	ΜΑΥΡΟΠΟΥΛΙ Ρ.	EL1106R0002100253N	5,96	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
194	ΞΗΡΟΠΟΤΑΜΟΣ Ρ.	EL1106R0002200069N	19,57	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
195	ΣΚΑΠΑΝΗΣ Ρ.	EL1106R0002160065N	40,97	ΚΑΛΗ	ΥΨΗΛΗ	ΥΨΗΛΗ
196	ΕΖΙΟΒΗΣ Ρ.	EL1106R0002080030N	19,25	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
197	ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ Ρ.	EL1106R0002040005N	9,37	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
198	ΜΕΓΑΛΟ Ρ.	EL1106R0002120054H	9,18	ΚΑΛΗ	ΕΛΛΙΠΗΣ	ΕΛΛΙΠΗΣ
199	ΑΓΓΙΣΤΡΟΥ Π.	EL1106R0B02240094N	3,61	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
200	ΣΤΡΥΜΟΝΑΣ Π.	EL1106R0B02250072N	10,16	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
201	ΣΚΑΠΑΝΗΣ Ρ.	EL1106R0002160063H	8,67	ΚΑΛΗ	ΕΛΛΙΠΗΣ	ΕΛΛΙΠΗΣ
202	ΧΕΙΜΑΡΡΟΣ ΔΟΞΑΤΟΥ	EL1106R0002060420H	5,57	ΚΑΤΩΤΕΡΗ ΤΗΣ ΚΑΛΗΣ	ΚΑΚΗ	ΚΑΚΗ
203	ΑΝΩΝΥΜΟ Ρ.	EL1106R0002140061H	6,97	ΚΑΛΗ	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΑΓΝΩΣΤΗ
204	ΜΠΕΛΙΤΣΑΣ Π.	EL1106R0002100242H	7,47	ΚΑΛΗ	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΑΓΝΩΣΤΗ
205	ΣΤΡΥΜΟΝΑΣ Π.	EL1106R0002250071H	3,35	ΚΑΛΗ	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΑΓΝΩΣΤΗ
206	ΧΡΥΣΟΡΡΟΗΣ Π.	EL1106R0002120156H	12,17	ΚΑΛΗ	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΑΓΝΩΣΤΗ
207	ΚΡΟΥΣΟΒΙΤΗΣ Π.	EL1106R0002100246H	2,10	ΚΑΛΗ	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΑΓΝΩΣΤΗ
208	ΜΠΕΛΙΤΣΑΣ Π.	EL1106R0002100245H	10,95	ΚΑΛΗ	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΑΓΝΩΣΤΗ
209	ΜΠΕΛΙΤΣΑΣ Π.	EL1106R0002100244H	11,01	ΚΑΛΗ	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΑΓΝΩΣΤΗ
210	ΣΤΡΥΜΟΝΑΣ Π.	EL1106R0002000028H	63,68	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
211	ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ Ρ.	EL1106R0002100031H	8,29	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
212	ΕΡΥΘΟΡΕΜΑ Ρ.	EL1106R0002100239H	7,48	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ

Ένωση Νομικών Προσώπων:

Λιμναία υδατικά συστήματα

Στην ΠΚΜ έχουν προσδιοριστεί 3 ποτάμια ΙΤΥΣ λιμναίου τύπου (ταμιευτήρες), το σύνολο των οποίων βρίσκεται στην ΠΕ Ημαθίας. Στην Περιφέρεια εντοπίζονται επίσης και 8 φυσικές λίμνες. Στοιχεία για τα συγκεκριμένα ΥΣ δίνονται στους παρακάτω πίνακες, ενώ η γεωγραφική τους κατανομή παρουσιάζεται στους χάρτες που ακολουθούν:

Πίνακας 6-10: Ποτάμια ΙΤΥΣ λιμναίου τύπου (ταμιευτήρες) στην ΠΚΜ

α/α	Όνομα ΥΣ	Κωδικός ΥΣ	Κατηγορία*	Έκταση (km ²)	Περίμετρος (km)	Χημική κατάσταση	Οικολογική κατάσταση	Συνολική κατάσταση
ΛΑΠ Αλιάκμονα (ΕΛ0902)								
1	ΤΕΧΝΗΤΗ ΛΙΜΝΗ ΑΓ. ΒΑΡΒΑΡΑ	ΕΛ0902L000000006Η	ΙΤΥΣ	1,4	8,56	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΑΓΝΩΣΤΗ
2	ΤΕΧΝΗΤΗ ΛΙΜΝΗ ΑΣΩΜΑΤΩΝ	ΕΛ0902L000000007Η	ΙΤΥΣ	2,6	26,84	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
3	ΤΕΧΝΗΤΗ ΛΙΜΝΗ ΣΦΗΚΙΑΣ	ΕΛ0902L000000008Η	ΙΤΥΣ	4,3	29,39	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ

*ΦΥΣ: Φυσικό ΥΣ, ΙΤΥΣ: Ιδιαίτερα τροποποιημένο ΥΣ, ΤΥΣ: Τεχνητό ΥΣ

Εικόνα 6-24: Γεωγραφική κατανομή ποτάμιων ΙΤΥΣ λιμναίου τύπου (ταμιευτήρες) στην ΠΚΜ

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Πίνακας 6-11: Λιμναία υδατικά συστήματα στην ΠΚΜ

Α/Α	Όνομα ΥΣ	Κωδικός ΥΣ	Κατηγορία*	Έκταση (km ²)	Περίμετρος (km)	Χημική κατάσταση	Οικολογική κατάσταση	Συνολική κατάσταση
ΛΑΠ Αλιάκμονα (EL0902)								
1	ΛΙΜΝΗ ΒΕΓΟΡΙΤΙΔΑ	EL0902L000000005N	ΦΥΣ	53,96	44,31	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
ΛΑΠ Αξιού (EL1003)								
2	ΤΕΧΝΗΤΗ ΛΙΜΝΗ ΑΡΤΖΑΝ	EL1003L000000006A	ΤΥΣ	1,40	5,25	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΑΓΝΩΣΤΗ
3	ΛΙΜΝΗ ΔΟΪΡΑΝΗ	EL1003L0F0000001N	ΦΥΣ	14,20	19,26	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
ΛΑΠ Γαλλικού (EL1004)								
4	ΛΙΜΝΗ ΠΙΚΡΟΛΙΜΝΗ	EL1004L000000005N	ΦΥΣ	4,27	9,54	ΚΑΛΗ	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΑΓΝΩΣΤΗ
ΛΑΠ Χαλκιδικής (EL1005)								
5	ΛΙΜΝΗ ΜΑΥΡΟΥΔΑ	EL1005L000000002H	ΙΤΥΣ	1,13	5,61	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΑΓΝΩΣΤΗ
6	ΛΙΜΝΗ ΒΟΛΒΗ	EL1005L000000003N	ΦΥΣ	72,07	53,27	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
7	ΛΙΜΝΗ ΚΟΡΩΝΕΙΑ	EL1005L000000004N	ΙΤΥΣ	48,19	31,20	ΚΑΛΗ	ΚΑΚΗ	ΚΑΚΗ
ΛΑΠ Στρυμόνα (EL1106)								
8	ΛΙΜΝΗ ΚΕΡΚΙΝΗ	EL1106L0000002H	ΙΤΥΣ	46,10	70,60	ΚΑΤΩΤΕΡΗ ΤΗΣ ΚΑΛΗΣ	ΕΛΛΙΠΗΣ	ΕΛΛΙΠΗΣ

***ΦΥΣ:** Φυσικό ΥΣ, **ΙΤΥΣ:** Ιδιαίτερα τροποποιημένο ΥΣ, **ΤΥΣ:** Τεχνητό ΥΣ

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

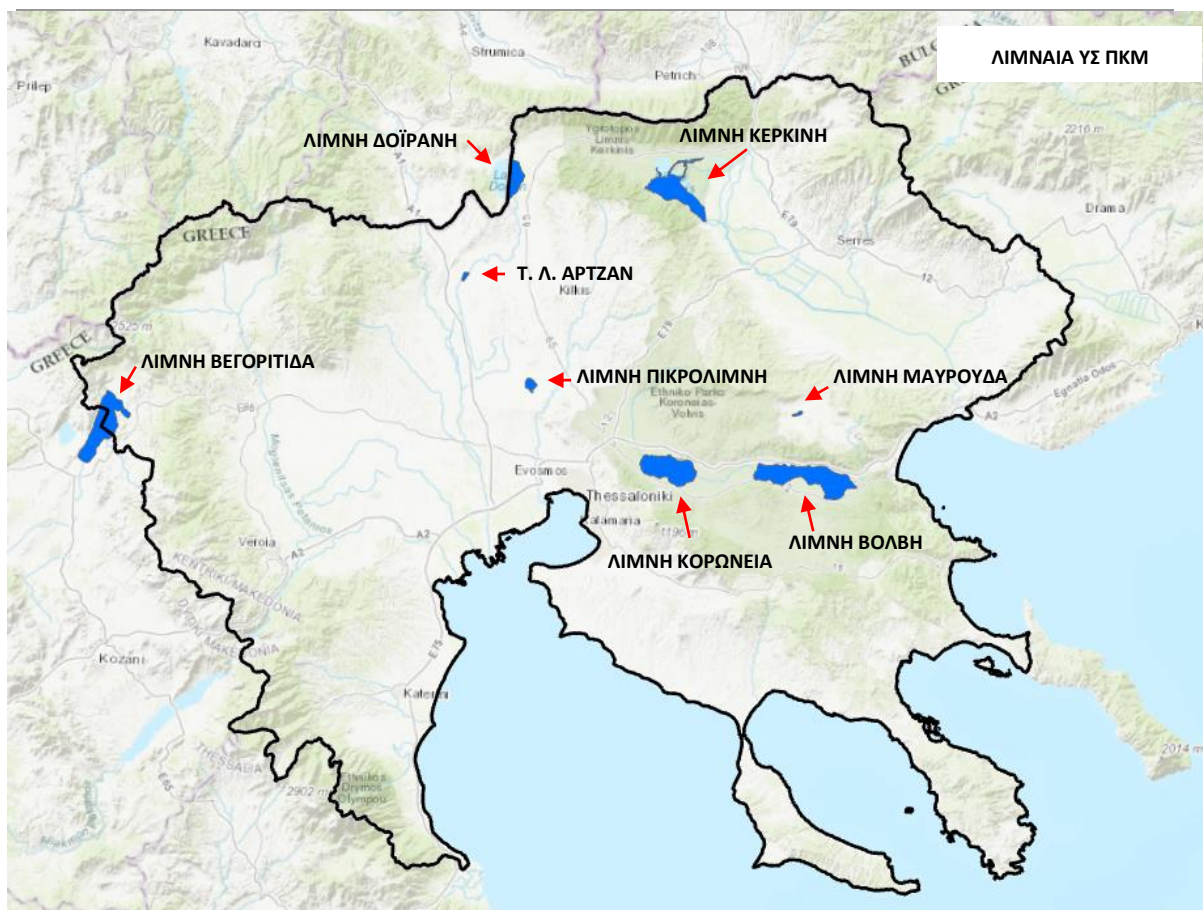

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 6 – Σελίδα 53

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Εικόνα 6-25: Γεωγραφική κατανομή λιμναίων ΥΣ στην ΠΚΜ

Μεταβατικά υδατικά συστήματα

Στην περιοχή μελέτης έχουν προσδιοριστεί 6 μεταβατικά υδατικά συστήματα, τα οποία παρουσιάζονται στη συνέχεια ανά ΛΑΠ:

Πίνακας 6-12: Μεταβατικά υδατικά συστήματα στην ΠΚΜ

α/α	Όνομα ΥΣ	Κωδικός ΥΣ	Κατηγορία*	Έκταση (km ²)	Περίμετρος (km)	Χημική κατάσταση	Οικολογική κατάσταση	Συνολική κατάσταση
ΛΑΠ Αλιάκμονα (EL0902)								
1	ΕΚΒΟΛΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΛΟΥΔΙΑ - ΑΛΙΑΚΜΟΝΑ	EL0902T000000001N	ΦΥΣ	33,23	48,40	ΚΑΛΗ	ΕΛΛΙΠΗΣ	ΕΛΛΙΠΗΣ
2	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΚΙΤΡΟΥΣ	EL0902T000000002N	ΦΥΣ	4,50	18,22	ΚΑΛΗ	ΕΛΛΙΠΗΣ	ΕΛΛΙΠΗΣ
ΛΑΠ Αξιού (EL1003)								
3	ΕΚΒΟΛΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΞΙΟΥ	EL1003T0001N	ΦΥΣ	66,05	122,15	ΚΑΛΗ	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΑΓΝΩΣΤΗ
ΛΑΠ Χαλκιδικής (EL1005)								

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

α/α	Όνομα ΥΣ	Κωδικός ΥΣ	Κατηγορία*	Έκταση (km ²)	Περίμετρος (km)	Χημική κατάσταση	Οικολογική κατάσταση	Συνολική κατάσταση
4	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΑΓΓΕΛΟΧΩΡΙΟΥ	EL1005T0002N	ΦΥΣ	0,65	3,31	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΑΓΝΩΣΤΗ
5	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΑΓΙΟΥ ΜΑΜΑ	EL1005T0003N	ΦΥΣ	2,08	8,93	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΑΓΝΩΣΤΗ
ΛΑΠ Στρυμόνα (EL1206)								
6	ΕΚΒΟΛΕΣ Π. ΣΤΡΥΜΟΝΑ	EL1106T0001N	ΦΥΣ	5,94	13,85	ΚΑΛΗ	ΚΑΚΗ	ΚΑΚΗ

*ΦΥΣ: Φυσικό ΥΣ, ΙΤΥΣ: Ιδιαίτερα τροποποιημένο ΥΣ, ΤΥΣ: Τεχνητό ΥΣ

Παράκτια υδατικά συστήματα

Στην ΠΚΜ έχουν προσδιοριστεί 15 παράκτια υδατικά συστήματα, τα οποία παρουσιάζονται στη συνέχεια ανά Υδατικό Διαμέρισμα:

Πίνακας 6-13: Παράκτια υδατικά συστήματα ανά ΛΑΠ στην ΠΚΜ

α/α	Όνομα ΥΣ	Κωδικός ΥΣ	ΛΑΠ	Κατηγορία	Επιφάνεια (Km ²)	Μήκος Ακτογραμμής (km)	Χημική κατάσταση	Οικολογική κατάσταση	Συνολική Κατάσταση
ΥΔΑΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ (EL08)									
1	ΒΟΡΕΙΟ ΤΜΗΜΑ ΑΚΤΩΝ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	EL0816C0001N	EL0816	ΦΥΣ	28,20	37,36	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΥΨΗΛΗ	ΑΓΝΩΣΤΗ
ΥΔΑΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (EL09)									
2	ΕΞΩ ΘΕΡΜΑΙΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ - ΑΚΤΗ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	EL0902C0001N	EL0902	ΦΥΣ	1.014,22	128,55	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
3	ΕΞΩ ΘΕΡΜΑΙΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ - ΑΛΙΑΚΜΟΝΑΣ	EL0902C0002N	EL0902	ΦΥΣ	112,92	51,80	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
ΥΔΑΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (EL10)									
4	ΑΚΡΩΤΗΡΙ ΕΛΕΥΘΕΡΑ	EL1005C0001N	EL1005	ΦΥΣ	5,49	12,31	ΚΑΛΗ	ΥΨΗΛΗ	ΚΑΛΗ
5	ΣΙΓΓΙΤΙΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ	EL1005C0004N	EL1005	ΦΥΣ	740,89	239,45	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
6	ΑΚΤΕΣ ΣΙΘΩΝΙΑΣ	EL1005C0005N	EL1005	ΦΥΣ	97,05	174,50	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
7	ΚΑΣΣΑΝΔΡΙΝΟΣ ΚΟΛΠΟΣ	EL1005C0006N	EL1005	ΦΥΣ	865,45	187,32	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
8	ΑΚΤΕΣ ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ	EL1005C0007N	EL1005	ΦΥΣ	79,13	106,98	ΚΑΛΗ	ΥΨΗΛΗ	ΚΑΛΗ
9	ΔΙΩΡΥΓΑ ΠΟΤΙΔΕΑΣ	EL1005C0008A	EL1005	ΤΥΣ	0,01	5,57	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ & ΑΝΩΤΕΡΗ	ΚΑΛΗ
10	ΕΞΩ ΘΕΡΜΑΙΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ - ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΕΙΑ	EL1005C0009N	EL1005	ΦΥΣ	808,19	180,53	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
11	ΕΞΩ ΘΕΡΜΑΙΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ	EL1005C0010N	EL1005	ΦΥΣ	177,43	66,59	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
12	ΚΟΛΠΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	EL1005C0011H	EL1005	ΙΤΥΣ	179,94	94,73	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ
13	ΚΟΛΠΟΣ ΙΕΡΙΣΣΟΥ	EL1043C0002N	EL1043	ΦΥΣ	181,62	77,05	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΜΕΤΡΙΑ

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

α/α	Όνομα ΥΣ	Κωδικός ΥΣ	ΛΑΠ	Κατηγορία	Επιφάνεια (Κm ²)	Μήκος Ακτογραμμής (km)	Χημική κατάσταση	Οικολογική κατάσταση	Συνολική Κατάσταση
14	ΑΚΤΕΣ ΑΘΟΥ	EL1043C0003N	EL1043	ΦΥΣ	159,97	197,46	ΚΑΛΗ	ΥΨΗΛΗ	ΚΑΛΗ
ΥΔΑΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (EL11)									
15	ΣΤΡΥΜΟΝΙΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ	EL1106C0001N	EL1106	ΦΥΣ	482,28	111,39	ΚΑΛΗ	ΚΑΚΗ	ΚΑΚΗ

6.5.1.2 Υπόγεια Ύδατα

Συνολικά 66 Υπόγεια Υδατικά Συστήματα, εντάσσονται μερικώς ή εξολοκλήρου στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας. Στον πίνακα που ακολουθεί, πέραν των κωδικών και της έκτασης τους, παρουσιάζεται επίσης η ποσοτική, η χημική και η συνολική κατάστασή τους.

Πίνακας 6-14: Υπόγεια Υδατικά Συστήματα Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

α/α	Όνομα ΥΥΣ	Κωδικός ΥΥΣ	Έκταση (Κm ²)	Ποσοτική Κατάσταση	Χημική Κατάσταση	Συνολική Κατάσταση
ΥΔΑΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ (EL08)						
1	ΣΥΣΤΗΜΑ ΥΔΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΤΩ ΟΛΥΜΠΟΥ – ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ	EL0800250	1.153,42	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
2	ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΚΒΟΛΩΝ Π.ΠΗΝΕΙΟΥ	EL0800330	74,35	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
ΥΔΑΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (EL09)						
1	ΥΠΟΣΥΣΤΗΜΑ ΝΔ ΒΕΡΜΙΟΥ - ΑΣΚΙΟΥ ΟΡΟΥΣ	EL0900071	952,19	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
2	ΥΠΟΣΥΣΤΗΜΑ ΒΔ ΒΕΡΜΙΟΥ (Π.ΕΔΕΣΣΑΙΟΣ)	EL0900081	572,42	ΚΑΚΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΚΗ
3	ΥΠΟΣΥΣΤΗΜΑ ΑΡΝΙΣΣΑΣ ΠΕΛΛΑΣ	EL0900082	39,23	ΚΑΚΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΚΗ
4	ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ - ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΒΕΡΜΙΟΥ ΟΡΟΥΣ	EL0900100	247,43	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
5	ΣΥΣΤΗΜΑ ΝΑ ΒΕΡΜΙΟΥ (ΒΕΡΟΙΑ)	EL0900110	174,51	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
6	ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΛΜΩΠΑΙΟΥ	EL0900120	254,33	ΚΑΚΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΚΗ
7	ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΤΩ ΡΟΥ ΑΛΙΑΚΜΟΝΑ	EL0900130	749,44	ΚΑΚΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΚΗ
8	ΥΠΟΣΥΣΤΗΜΑ ΚΟΚΚΩΔΕΣ ΛΙΤΟΧΩΡΟΥ	EL0900141	153,23	ΚΑΚΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΚΗ
9	ΥΠΟΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΡΣΤΙΚΟ ΛΙΤΟΧΩΡΟΥ	EL0900142	327,45	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
10	ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	EL0900150	211,02	ΚΑΚΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΚΗ
11	ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΟΛΙΝΔΡΟΥ	EL0900160	601,12	ΚΑΚΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΚΗ
12	ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΙΕΡΙΩΝ	EL0900241	856,95	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
13	ΣΥΣΤΗΜΑ ΝΑΟΥΣΑΣ	EL0900251	279,00	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
14	ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΛΜΩΠΙΑΣ	EL0900261	273,12	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
15	ΣΥΣΤΗΜΑ ΒΑ ΒΕΡΜΙΟΥ ΟΡΟΥΣ	EL090F090	191,71	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
16	ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΡΙΔΑΙΑΣ	EL090F271	415,63	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
17	ΣΥΣΤΗΜΑ ΒΟΡΑ	EL090F291	192,46	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ

Ένωση Νομικών Προσώπων:

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

α/α	Όνομα ΥΥΣ	Κωδικός ΥΥΣ	Έκταση (Κμ ²)	Ποσοτική Κατάσταση	Χημική Κατάσταση	Συνολική Κατάσταση
ΥΔΑΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (Ε10)						
1	ΣΥΣΤΗΜΑ ΛΟΥΔΙΑ	Ε11000010	882,34	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
2	ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΑΙΚΟΥ	Ε11000020	114,02	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
3	ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΞΙΟΥ	Ε11000030	1.340,45	ΚΑΚΗ	ΚΑΚΗ	ΚΑΚΗ
4	ΣΥΣΤΗΜΑ ΓΑΛΛΙΚΟΥ	Ε11000050	531,74	ΚΑΚΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΚΗ
5	ΥΠΟΣΥΣΤΗΜΑ ΜΟΥΔΙΑΝΩΝ	Ε11000061	647,53	ΚΑΚΗ	ΚΑΚΗ	ΚΑΚΗ
6	ΥΠΟΣΥΣΤΗΜΑ ΝΕΑΣ ΤΡΙΓΛΙΑΣ	Ε11000062	33,79	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
7	ΥΠΟΣΥΣΤΗΜΑ ΜΥΓΔΟΝΙΑΣ	Ε11000071	698,76	ΚΑΚΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΚΗ
8	ΥΠΟΣΥΣΤΗΜΑ ΒΟΛΒΗΣ	Ε11000072	275,74	ΚΑΚΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΚΗ
9	ΥΠΟΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΤΩ ΡΟΥ ΑΝΘΕΜΟΥΝΤΑ	Ε11000081	92,03	ΚΑΚΗ	ΚΑΚΗ	ΚΑΚΗ
10	ΥΠΟΣΥΣΤΗΜΑ ΓΑΛΑΡΙΝΟΥ – ΓΑΛΑΤΙΣΤΑΣ	Ε11000082	40,20	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
11	ΥΠΟΣΥΣΤΗΜΑ ΘΕΡΜΗΣ – Ν.ΡΥΣΙΟ	Ε11000083	177,00	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
12	ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ	Ε11000090	351,76	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
13	ΣΥΣΤΗΜΑ ΟΡΜΥΛΙΑΣ	Ε11000100	42,14	ΚΑΚΗ	ΚΑΚΗ	ΚΑΚΗ
14	ΣΥΣΤΗΜΑ ΙΕΡΙΣΣΟΥ	Ε11000110	2,72	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
15	ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΑΥΡΟΥΔΑΣ	Ε11000120	89,50	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
16	ΥΠΟΣΥΣΤΗΜΑ ΑΣΠΡΟΛΑΚΚΑ	Ε11000131	5,24	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
17	ΥΠΟΣΥΣΤΗΜΑ ΚΟΚΚΙΝΟΛΑΚΚΑ	Ε11000132	1,39	ΚΑΛΗ	ΚΑΚΗ	ΚΑΚΗ
18	ΣΥΣΤΗΜΑ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑΣ	Ε11000140	4,39	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
19	ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΡΟΥΣΙΩΝ – ΚΕΡΔΥΛΛΙΩΝ	Ε11000150	1.380,29	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
20	ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΑΥΡΟΝΕΡΙΟΥ	Ε11000160	24,24	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
21	ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ	Ε11000170	366,12	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
22	ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΙΘΩΝΙΑΣ	Ε11000180	403,35	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
23	ΥΠΟΣΥΣΤΗΜΑ ΣΚΟΥΡΙΩΝ	Ε11000191	152,28	ΚΑΛΗ	ΚΑΚΗ	ΚΑΚΗ
24	ΥΠΟΣΥΣΤΗΜΑ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑΣ	Ε11000192	196,45	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
25	ΥΠΟΣΥΣΤΗΜΑ ΧΟΛΟΜΩΝΤΑ - ΩΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟΥ	Ε11000193	1.597,41	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
26	ΣΥΣΤΗΜΑ Ν. ΡΟΔΩΝ	Ε11000200	22,20	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
27	ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΕΣΑΙΟΥ	Ε11000210	14,17	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
28	ΣΥΣΤΗΜΑ ΝΤΕΒΕ ΚΟΡΑΝ	Ε11000220	28,07	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
29	ΣΥΣΤΗΜΑ ΒΑΦΕΙΟΧΩΡΙΟΥ	Ε11000270	37,81	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
30	ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΜΟΛΙΑΝΗΣ	Ε11000290	6,96	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
31	ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΠΟΡΟΣ	Ε11000300	3,06	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
32	ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΟΡΑΝΗΣ	Ε1100F040	100,54	ΚΑΚΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΚΗ
33	ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΠΑΙΚΟΥ	Ε1100F230	367,41	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
34	ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΥΖΩΝΩΝ	Ε1100F240	16,39	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
35	ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΟΝΤΟΗΡΑΚΛΕΙΑΣ - ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗΣ	Ε1100F250	94,93	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
36	ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΥΤΑΚΑ	Ε1100F260	39,00	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
37	ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΕΓΑΛΗΣ	Ε1100F280	39,06	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ

Ένωση Νομικών Προσώπων:

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

α/α	Όνομα ΥΥΣ	Κωδικός ΥΥΣ	Έκταση (Κm ²)	Ποσοτική Κατάσταση	Χημική Κατάσταση	Συνολική Κατάσταση
	ΣΤΕΡΝΑΣ					
ΥΔΑΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (EL11)						
1	ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΕΡΡΩΝ	EL1100010	2.244,91	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
2	ΣΥΣΤΗΜΑ ΜΕΝΟΙΚΙΟΥ - ΑΓΓΙΤΗ	EL1100040	425,28	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
3	ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΡΑΜΑΣ	EL1100050	736,15	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
4	ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΑΓΓΑΙΟΥ	EL1100060	229,23	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
5	ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΣΠΡΟΒΑΛΤΑΣ	EL1100090	20,19	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
6	ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΡΟΥΣΙΩΝ – ΚΕΡΔΥΛΙΩΝ	EL1100100	913,33	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
7	ΣΥΣΤΗΜΑ ΟΦΡΥΝΙΟΥ	EL1100150	75,53	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
8	ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΓΚΙΣΤΡΟΥ	EL110B020	153,75	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
9	ΣΥΣΤΗΜΑ ΒΡΟΝΤΟΥΣ	EL110B110	436,83	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
10	ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΝΩ ΠΟΡΟΪΩΝ – ΜΠΕΛΕΣ	EL11FB080	320,20	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ

Στο Υδατικό Διαμέρισμα Θεσσαλίας (EL08), όλα τα Υπόγεια Υδατικά Συστήματα εντός ΠΚΜ βρίσκονται σε καλή κατάσταση από ποιοτικής (χημική κατάσταση) και ποσοτικής άποψης. Στο Υδατικό Διαμέρισμα Δυτικής Μακεδονίας (EL09), επτά (7) Υπόγεια Υδατικά Συστήματα που εντάσσονται μερικώς ή στο σύνολο τους εντός ΠΚΜ βρίσκονται σε κακή κατάσταση από ποσοτική άποψη. Στο Υδατικό Διαμέρισμα Κεντρικής Μακεδονίας (EL10), δέκα (10) Υπόγεια Υδατικά Συστήματα βρίσκονται σε κακή κατάσταση από ποιοτική (χημική κατάσταση) ή / και ποσοτική άποψη. Τέλος, στο Υδατικό Διαμέρισμα Ανατολικής Μακεδονίας (EL11), το σύνολο των ΥΥΣ εντός ΠΚΜ βρίσκονται σε καλή ποιοτική (χημική) και ποσοτική κατάσταση.

6.5.1.3 Μητρώο Προστατευόμενων Περιοχών (ΜΠΠ) Βάσει της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ

Οι τύποι προστατευόμενων περιοχών που περιλαμβάνονται στο Μητρώο των Προστατευόμενων Περιοχών του άρθρου 6 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ προσδιορίζονται στο Παράρτημα IV «Προστατευόμενες Περιοχές» της εν λόγω Οδηγίας.

Σύμφωνα με το Άρθρο 6 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ, τα Κράτη Μέλη εξασφαλίζουν τη δημιουργία μητρώου όλων των περιοχών, οι οποίες έχουν χαρακτηριστεί ως χρήζουσες ειδικής προστασίας βάσει ειδικών διατάξεων της κοινοτικής νομοθεσίας για την προστασία των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων τους ή για τη διατήρηση των οικοτόπων και των ειδών που εξαρτώνται άμεσα από το νερό.

Το μητρώο αυτό, περιλαμβάνει όλα τα υδατικά συστήματα που προσδιορίζονται δυνάμει του άρθρου 7 παράγραφος 1 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ και όλες τις προστατευόμενες περιοχές που καλύπτονται από το παράρτημα IV της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ ήτοι:

- περιοχές που προορίζονται για την άντληση ύδατος για ανθρώπινη κατανάλωση σύμφωνα με το άρθρο 7
- περιοχές που προορίζονται για την προστασία υδρόβιων ειδών με οικονομική σημασία

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

- υδατικά συστήματα που έχουν χαρακτηριστεί ως ύδατα αναψυχής, συμπεριλαμβανομένων περιοχών που έχουν χαρακτηριστεί ως ύδατα κολύμβησης, σύμφωνα με την Οδηγία 76/160/ΕΟΚ¹
- περιοχές ευαίσθητες στην παρουσία θρεπτικών ουσιών, συμπεριλαμβανομένων των περιοχών που χαρακτηρίζονται ως ευπρόσβλητες ζώνες, σύμφωνα με την Οδηγία 91/676/ΕΟΚ και των περιοχών που χαρακτηρίζονται ως ευαίσθητες περιοχές, σύμφωνα με την Οδηγία 91/271/ΕΟΚ και
- περιοχές που προορίζονται για την προστασία οικοτόπων ή ειδών όταν η διατήρηση ή η βελτίωση της κατάστασης των υδάτων είναι σημαντική για την προστασία τους, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών τόπων του προγράμματος «Natura 2000», που καθορίζονται δυνάμει των οδηγιών 92/43/ΕΟΚ και 79/409/ΕΟΚ

Σύμφωνα με τα αναθεωρημένα εγκεκριμένα Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών των Υδατικών Διαμερισμάτων στα οποία ανήκει η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, οι προστατευόμενες περιοχές του μητρώου που απαντώνται στην ευρύτερη περιοχή μελέτης, παρατίθενται ακολούθως:

Περιοχές που προορίζονται για την άντληση ύδατος για ανθρώπινη κατανάλωση

Στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας τα Υδατικά Συστήματα που προορίζονται για την άντληση ύδατος για ανθρώπινη κατανάλωση είναι τα εξής:

- Υπόγεια Υδατικά Συστήματα:
  - Το Υποσύστημα ΒΔ Βερμίου (EL0900081) στις ΠΕ Ημαθίας και Πέλλας
  - Το Σύστημα ΒΑ Βερμίου Όρους (EL090F090) στην ΠΕ Πέλλας
  - Το Σύστημα Κεντρικού – Ανατολικού Βερμίου (EL0900100) στην ΠΕ Ημαθίας
  - Το Σύστημα ΝΑ Βερμίου (EL0900110) στην ΠΕ Ημαθίας
  - Το Υποσύστημα Λιτοχώρου (EL0900142) στην ΠΕ Πιερίας
  - Το Σύστημα Πιερίων (EL0900241) στις ΠΕ Ημαθίας και Πιερίας
  - Το Σύστημα Πάικου (EL1000020) στις ΠΕ Κιλκίς και Πέλλας
  - Το Σύστημα Μαυρονερίου (EL1000160) στην ΠΕ Κιλκίς
  - Το Σύστημα Ντεβε Κοράν (EL1000220) στις ΠΕ Θεσσαλονίκης και Κιλκίς
  - Το Σύστημα Αγκίστρου (EL110B020) στην ΠΕ Σερρών
  - Το Σύστημα Μενοικίου - Αγγίτη (EL1100040) στην ΠΕ Σερρών
  - Το Σύστημα Παγγαίου (EL1100060) στην ΠΕ Σερρών
- Τα Επιφανειακά Υδατικά Συστήματα:
  - Η Τεχνητή Λίμνη Αγία Βαρβάρα (EL0902L000000006H) στην ΠΕ Ημαθίας
  - Το Ποτάμιο ΥΣ Μαυρόλογγος Π. (Ενιπέας) (EL0902R0005000120N) στην ΠΕ Ημαθίας
  - Το Ποτάμιο ΥΣ Αλιάκμων Π. (EL0902R0002050010H) στην ΠΕ Ημαθίας

¹ Καταργήθηκε από την Οδηγία 2006/7/ΕΚ σχετικά με τη διαχείριση της ποιότητας των υδάτων κολύμβησης και την κατάργηση της οδηγίας 76/160/ΕΟΚ

- Το Ποτάμιο ΥΣ Πετρένιο (EL1005R000700024N) στην ΠΕ Χαλκιδικής
- Το Ποτάμιο ΥΣ Χαβριάς (EL1005R003103043N) στην ΠΕ Χαλκιδικής

Περιοχές που προορίζονται για την προστασία υδρόβιων ειδών με οικονομική σημασία

Οι περιοχές στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, που σχετίζονται με την ανάπτυξη υδατοκαλλιέργειών/ιχθυοκαλλιέργειών και οι οποίες προστατεύονται, βάσει της Οδηγίας 2006/113/ΕΚ “περί της απαιτούμενης ποιότητας των υδάτων για οστρακοειδή” και της Οδηγίας 2006/44/ΕΚ “περί της ποιότητας των γλυκών υδάτων που έχουν ανάγκη προστασίας ή βελτίωσης για τη διατήρηση της ζωής των ιχθύων”, παρατίθενται στον πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 6-15: Περιοχές της ΠΚΜ που προορίζονται για την προστασία υδρόβιων ειδών με οικονομική σημασία

Προστατευόμενη περιοχή	Κωδικός ΥΣ	Κατηγορία ΥΣ
ΕΔΕΣΣΑΙΟΣ (ΒΟΔΑΣ) Π. (ΤΜΗΜΑ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΥΗΣ)	EL0902R0002065091H	Ποτάμιο
ΑΡΑΠΙΤΣΑΣ Π.	EL0902R0002063085N	Ποτάμιο
ΑΡΑΠΙΤΣΑΣ Π.	EL0902R0002063084N	Ποτάμιο
ΕΚΒΟΛΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΛΟΥΔΙΑΣ - ΑΛΙΑΚΜΟΝΑ	EL0902T000000001N	Μεταβατικό
ΕΣΩ ΘΕΡΜΑΙΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ - ΑΛΙΑΚΜΟΝΑΣ	EL0902C0002N	Παράκτιο
ΕΚΒΟΛΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΞΙΟΥ	EL1003T0001N	Μεταβατικό
ΕΣΩ ΘΕΡΜΑΙΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ	EL1005C0010N	Παράκτιο
ΚΟΛΠΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	EL1005C0011H	Παράκτιο
ΑΚΤΕΣ ΣΙΘΩΝΙΑΣ	EL1005C0005N	Παράκτιο
ΣΤΡΥΜΟΝΙΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ	EL1106C0001N	Παράκτιο

Για τις παραπάνω περιοχές επισημαίνονται τα ακόλουθα:

- Από τις ζώνες προστασίας εξαιρούνται οι λιμένες, τα αλιευτικά καταφύγια, οι ζώνες διέλευσης σκαφών, οι ακτές κολύμβησης και οι ζώνες εκατέρωθεν των εκβολών αγωγών ακαθάρτων.
- Στα ΥΣ που εντάσσονται στο Μητρώο Προστατευόμενων Περιοχών ως Περιοχές προστασίας υδατοκαλλιέργειών εσωτερικών υδάτων αναπτύσσονται μονάδες εντατικής καλλιέργειας Πέστροφας και γόνου Οξύρυγχου και Κορέγονου.
- Το Παράκτιο ΥΣ Έσω Θερμαϊκός Κόλπος – Αλιάκμονας (EL0902C0002N) περιλαμβάνει την περιοχή Μακρύγιαλου Πιερίας η οποία έχει οριστεί ως ΠΑΥ Κατηγορίας Α (περιοχή ιδιαίτερα αναπτυγμένη) δυνάμει του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις υδατοκαλλιέργειες που εγκρίθηκε με την ΚΥΑ 31732/4-11-2011 (ΦΕΚ 2505/Β/04-11-2011). Στην περιοχή αναπτύσσεται η μυτιλοκαλλιέργεια.

- Προβλέπεται η δημιουργία Περιοχής Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιέργειών (ΠΟΑΥ) για οστρακοκαλλιέργειες στη θαλάσσια περιοχή Μακρυγιάλου Πιερίας.

- Εντός των ορίων της ΕΖΔ με την ονομασία «ΔΕΛΤΑ ΑΞΙΟΥ – ΛΟΥΔΙΑ – ΑΛΙΑΚΜΟΝΑ – ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ» (GR1220002) και στην ΖΕΠ «ΔΕΛΤΑ ΑΞΙΟΥ – ΛΟΥΔΙΑ – ΑΛΙΑΚΜΟΝΑ – ΑΛΙΚΗ ΚΙΤΡΟΥΣ» (GR1220010), αλλά και στα όρια του Εθνικού Πάρκου «ΔΕΛΤΑ ΑΞΙΟΥ – ΛΟΥΔΙΑ – ΑΛΙΑΚΜΟΝΑ» (ΕΠΔΑΛΑ) εντοπίζεται μεγάλος αριθμός εγκαταστάσεων μυτιλοτροφίας σε μικρά βάθη (ιδίως στις ακτές Χαλάστρας και Κλειδίου).

Υδατα αναψυχής - Υδατα κολύμβησης

Ως προστατευόμενες περιοχές αναψυχής εσωτερικών υδάτων μπορούν να θεωρούνται και περιοχές που διαθέτουν μοναδικά ή σπάνια χαρακτηριστικά κατάλληλα για δραστηριότητες αναψυχής, συγκεντρώνουν σημαντικό αριθμό επισκεπτών ή / και διαθέτουν σταθερές υποδομές απαραίτητες για την εκτέλεση των δραστηριοτήτων αυτών. Σύμφωνα με τα οικεία ΣΔΛΑΠ και όσον αφορά στα **ύδατα αναψυχής της ΠΚΜ** ισχύουν τα εξής:

- στο **ΥΔ Δυτικής Μακεδονίας (EL09)** όσον αφορά τα μη θερμοθετημένα ύδατα αναψυχής, εντοπίζονται περιοχές που αξιοποιούνται για δραστηριότητες αναψυχής (π.χ. κολύμπι, ράφτινγκ, καγιάκ και διάσχιση φαραγγίων). Ειδικότερα εντός της ΠΚΜ εντοπίζονται τα ιαματικά λουτρά στις περιοχές του Λουτρακίου (Πόζα). Πρόκειται για θερμά ιαματικά νερά, τα οποία αναβλύζουν από πηγές και διαμορφώνουν μια φυσική πισίνα με καταρράκτες και μια εξωτερική με ιαματικό νερό ενώ έχουν διαμορφωθεί με τεχνικά έργα και άλλες εσωτερικές εγκαταστάσεις (πισίνες, τμήμα μασάζ, αποδυτήρια κλπ.)
- στο **ΥΔ Κεντρικής Μακεδονίας (EL10)** οι κύριες δραστηριότητες αναψυχής εσωτερικών υδάτων γίνονται:
  - ο στις λίμνες Πικρολίμνη και Βόλβη. Στη Βόλβη, επιπλέον στην παραλία Κοκκαλούς, διοργανώνονται τα τελευταία χρόνια ιστιοπλοϊκοί αγώνες.
  - ο η Λίμνη Δοϊράνη ενδείκνυνται και για κωπηλασία, σέρφινγκ και κολύμπι. Από τα νερά αυτά τα ευρισκόμενα εκτός συνόρων χρησιμοποιούνται κυρίως για κολύμπι, ενώ ο αριθμός των επισκεπτών στην ελληνική επικράτεια δεν είναι σημαντικός.
  - ο στη λίμνη Πικρολίμνη υπάρχει παραλία και οργανωμένο κέντρο ιαματικού τουρισμού (πηλοθεραπεία και υδροθεραπεία). Οι ιαματικές ιδιότητες της λάσπης και του νερού της λίμνης ήταν γνωστές από την Αρχαιότητα. Η λίμνη είναι πλούσια σε θειούχες λάσπες και νιτρικά άλατα. Σύμφωνα με το ΠΔ 316 (ΦΕΚ 218/24-9-98) ο πηλός και το νερό της υδρογεώτρησης της Πικρολίμνης έχουν χαρακτηριστεί ως ιαματικά και έχει καταταχθεί στην κατηγορία των ιαματικών πηγών τοπικής σημασίας.
  - ο στις όχθες της Βόλβης, υπάρχουν θερμά θεραπευτικά λουτρά στην περιοχή της Νέας Απολλωνίας (έγινε ανακήρυξη των πηγών το 1920 με την υπ. αριθ. Πράξη 7 /21-8-1920 και υπ. αριθ. 77-7/15-1-80 ΦΕΚ 27/07/80) που περιλαμβάνει ξενοδοχειακές μονάδες και αξιολογη παροχή υπηρεσιών τουρισμού (υδροθεραπευτήριο, δεξαμενές για ομαδικά λουτρά).
- στο **ΥΔ Ανατολικής Μακεδονίας (EL11)**, δεν υπάρχουν θερμοθετημένες δραστηριότητες αναψυχής, και ως εκ τούτου δεν εντοπίζονται εσωτερικά ύδατα αναψυχής.

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Σύμφωνα με το **Μητρώο Ταυτοτήτων Υδάτων Κολύμβησης της Ελλάδας (ΕΓΥ, 2019)**, στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, εντοπίζονται συνολικά 112 περιοχές Υδάτων Κολύμβησης, εκ των οποίων 12 στην ΠΕ Θεσσαλονίκης, 12 στην ΠΕ Πιερίας, 2 στην ΠΕ Σερρών και 86 στην ΠΕ Χαλκιδικής, όπως παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 6-16: Υδατα Κολύμβησης εντός της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

A/A	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ	ΔΗΜΟΣ
ΠΕ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ			
1	Ποταμός	GRBW109029023101	Δήμος Θερμαϊκού
2	ΕΟΤ Επανομής	GRBW109029024101	Δήμος Θερμαϊκού
3	Κοινοτική Πλαζ Επανομής	GRBW109029021101	Δήμος Θερμαϊκού
4	Νέα Μηχανιώνα	GRBW109029020101	Δήμος Θερμαϊκού
5	Αγγελοχώρι	GRBW109029025101	Δήμος Θερμαϊκού
6	Αγία Τριάδα 2	GRBW109029027101	Δήμος Θερμαϊκού
7	Αγία Τριάδα 3	GRBW109029028101	Δήμος Θερμαϊκού
8	Αγία Τριάδα 1	GRBW109029022101	Δήμος Θερμαϊκού
9	Σταυρός	GRBW109027019101	Δήμος Βόλβης
10	Ρήχειος	GRBW109027018101	Δήμος Βόλβης
11	Ασπροβάλτα – Βρασανά 2	GRBW119027004101	Δήμος Βόλβης
12	Ασπροβάλτα – Βρασανά 1	GRBW119027003101	Δήμος Βόλβης
ΠΕ ΠΙΕΡΙΑΣ			
1	Μακρύγιαλος	GRBW099048010101	Δήμος Πύδνας Κολινδρού
2	Αρχαία Πύδνα	GRBW099048009101	Δήμος Πύδνας Κολινδρού
3	Σκάλα Αλυκών	GRBW099048008101	Δήμος Πύδνας Κολινδρού
4	Κορινός	GRBW099047007101	Δήμος Κατερίνης
5	Ακτή Καλλιθέας	GRBW099047005101	Δήμος Κατερίνης
6	Ολυμπιακή Ακτή	GRBW099047006101	Δήμος Κατερίνης
7	Βαρικό	GRBW099046003101	Δήμος Δίου Ολύμπου
8	Λιτόχωρο	GRBW099046004101	Δήμος Δίου Ολύμπου
9	Λεπτοκαρυά	GRBW099046002101	Δήμος Δίου Ολύμπου
10	Νέος Παντελεήμονας - Σκοτίνα	GRBW089046033101	Δήμος Δίου Ολύμπου
11	Πλαταμώνας 1	GRBW089046031101	Δήμος Δίου Ολύμπου
12	Νέοι Πόροι	GRBW089046032101	Δήμος Δίου Ολύμπου
ΠΕ ΣΕΡΡΩΝ			
1	Κυανή Ακτή	GRBW119049002101	Δήμος Αμφίπολης
2	Νέα Κερδύλια	GRBW119049001101	Δήμος Αμφίπολης
ΠΕ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ			
1	Πόρτες	GRBW109058057101	Δήμος Νέας Προποντίδας
2	Σάνη 1	GRBW109057044101	Δήμος Κασσάνδρας
3	Σάνη 3	GRBW109057043101	Δήμος Κασσάνδρας
4	Πύργος Σάνης	GRBW109057048101	Δήμος Κασσάνδρας
5	Σάνη 2	GRBW109057034101	Δήμος Κασσάνδρας
6	Ελάνη	GRBW109057039101	Δήμος Κασσάνδρας
7	Σίβηρη	GRBW109057036101	Δήμος Κασσάνδρας
8	Φούρκα	GRBW109057040101	Δήμος Κασσάνδρας

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Α/Α	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ	ΔΗΜΟΣ
9	Ποσειδί 1	GRBW109057032101	Δήμος Κασσάνδρας
10	Ποσειδί 2	GRBW109057051101	Δήμος Κασσάνδρας
11	Καλάνδρα	GRBW109057046101	Δήμος Κασσάνδρας
12	Νέα Σκιώνη	GRBW109057042101	Δήμος Κασσάνδρας
13	Κοινοτική Πλαζ Νέας Σκιώνης	GRBW109057038101	Δήμος Κασσάνδρας
14	Σιδηρόπορτο	GRBW109057041101	Δήμος Κασσάνδρας
15	Αγία Παρασκευή	GRBW109057031101	Δήμος Κασσάνδρας
16	Παλιούρι	GRBW109057028101	Δήμος Κασσάνδρας
17	Χρούσου	GRBW109057035101	Δήμος Κασσάνδρας
18	Γλαρόκαβος – Πευκοχώρι	GRBW109057029101	Δήμος Κασσάνδρας
19	Πολύχρονο – Χανιώτη - Πευκοχώρι	GRBW109057027101	Δήμος Κασσάνδρας
20	Κρυοπηγή – Πολύχρονο 2	GRBW109057053101	Δήμος Κασσάνδρας
21	Κρυοπηγή – Πολύχρονο 1	GRBW109057049101	Δήμος Κασσάνδρας
22	Κρυοπηγή – Καλλιθέα 2	GRBW109057050101	Δήμος Κασσάνδρας
23	Κρυοπηγή – Καλλιθέα 1	GRBW109057030101	Δήμος Κασσάνδρας
24	Καλλιθέα	GRBW109057037101	Δήμος Κασσάνδρας
25	Άφυτος	GRBW109057045101	Δήμος Κασσάνδρας
26	Νέα Φώκαια	GRBW109057033101	Δήμος Κασσάνδρας
27	Νέα Ποτίδαια	GRBW109058051101	Δήμος Νέας Προποντίδας
28	Ελαιώνα	GRBW109058058101	Δήμος Νέας Προποντίδας
29	Φλογητά	GRBW109058056101	Δήμος Νέας Προποντίδας
30	Βεργιά	GRBW109058052101	Δήμος Νέας Προποντίδας
31	Μυκονιάτικα – Γεωπονικά	GRBW109058053101	Δήμος Νέας Προποντίδας
32	Κυανή Ακτή	GRBW109058055101	Δήμος Νέας Προποντίδας
33	Νέα Ηράκλεια	GRBW109058054101	Δήμος Νέας Προποντίδας
34	Άγιος Μάμας	GRBW109058050101	Δήμος Νέας Προποντίδας
35	Καλύβες	GRBW109059064101	Δήμος Πολυγύρου
36	Γερακινή	GRBW109059062101	Δήμος Πολυγύρου
37	Ψακούδια Δυτικά	GRBW109059061101	Δήμος Πολυγύρου
38	Ψακούδια Ανατολικά	GRBW109059060101	Δήμος Πολυγύρου
39	Βατοπέδι	GRBW109059063101	Δήμος Πολυγύρου
40	Μεταμόρφωση	GRBW109059059101	Δήμος Πολυγύρου
41	Μακρυά Λαγκάδα	GRBW109060069101	Δήμος Σιθωνίας
42	Αγία Βαρβάρα Νικήτης	GRBW109060079101	Δήμος Σιθωνίας
43	Κοινοτική Πλαζ Νικήτης	GRBW109060065101	Δήμος Σιθωνίας
44	Νικήτη	GRBW109060072101	Δήμος Σιθωνίας
45	Άη Γιάννης	GRBW109060088101	Δήμος Σιθωνίας
46	Κοβιού	GRBW109060089101	Δήμος Σιθωνίας
47	Καλογριά	GRBW109060076101	Δήμος Σιθωνίας
48	Ελιά 1	GRBW109060087101	Δήμος Σιθωνίας
49	Ελιά 2	GRBW109060070101	Δήμος Σιθωνίας
50	Λαγομάνδρα	GRBW109060078101	Δήμος Σιθωνίας
51	Παράδεισος	GRBW109060081101	Δήμος Σιθωνίας
52	Μαρμαράς	GRBW109060064101	Δήμος Σιθωνίας
53	Πόρτο Καρράς 1	GRBW109060090101	Δήμος Σιθωνίας
54	Πόρτο Καρράς 2	GRBW109060091101	Δήμος Σιθωνίας

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Α/Α	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ	ΔΗΜΟΣ
55	Αζάπικο	GRBW109060085101	Δήμος Σιθωνίας
56	Τορώνη	GRBW109060084101	Δήμος Σιθωνίας
57	Camping Καλαμιτσίου	GRBW109060071101	Δήμος Σιθωνίας
58	Καλαμίτσι	GRBW109060075101	Δήμος Σιθωνίας
59	Συκιά	GRBW109060086101	Δήμος Σιθωνίας
60	Σάρτη	GRBW109060082101	Δήμος Σιθωνίας
61	Πλατανίτσι	GRBW109060067101	Δήμος Σιθωνίας
62	Αρμενιστής	GRBW109060077101	Δήμος Σιθωνίας
63	Κουτλουμούσι	GRBW109060074101	Δήμος Σιθωνίας
64	Βουρβουρού	GRBW109060080101	Δήμος Σιθωνίας
65	Ακτή Λιβροχιού	GRBW109060083101	Δήμος Σιθωνίας
66	Σαλονικιού	GRBW109060066101	Δήμος Σιθωνίας
67	Ακτή Ελαίων	GRBW109060073101	Δήμος Σιθωνίας
68	Γυαλάκι 3	GRBW109056001101	Δήμος Αριστοτέλη
69	Γυαλάκι 2	GRBW109056012101	Δήμος Αριστοτέλη
70	Κάμπος	GRBW109056009101	Δήμος Αριστοτέλη
71	Δεβελίκι	GRBW109056013101	Δήμος Αριστοτέλη
72	Ιερισσός	GRBW109056008101	Δήμος Αριστοτέλη
73	Mount Athos Ιερισσού	GRBW109056015101	Δήμος Αριστοτέλη
74	Νέα Ρόδα	GRBW109056003101	Δήμος Αριστοτέλη
75	Κομίτσα	GRBW109056005101	Δήμος Αριστοτέλη
76	Τρυπητή	GRBW109056010101	Δήμος Αριστοτέλη
77	Καμπούδι 1	GRBW109056004101	Δήμος Αριστοτέλη
78	Καμπούδι 2	GRBW109056018101	Δήμος Αριστοτέλη
79	Ουρανούπολη 1	GRBW109056007101	Δήμος Αριστοτέλη
80	Ουρανούπολη 2	GRBW109056019101	Δήμος Αριστοτέλη
81	Αλυκές	GRBW109056002101	Δήμος Αριστοτέλη
82	Πόρτο Άγιο	GRBW109056014101	Δήμος Αριστοτέλη
83	Άγιος Γεώργιος	GRBW109056006101	Δήμος Αριστοτέλη
84	Κεντρική Πλαζ Στρατωνίου	GRBW109056017101	Δήμος Αριστοτέλη
85	Πρώτη Αμμουδιά	GRBW109056011101	Δήμος Αριστοτέλη
86	Ολυμπιάδα	GRBW109056016101	Δήμος Αριστοτέλη

Πηγή: Μητρώο ταυτοτήτων υδάτων κολύμβησης της Ελλάδας (ΕΓΥ, 2019)

Περιοχές ευαίσθητες στην παρουσία θρεπτικών

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται οι περιοχές που χαρακτηρίζονται ως ευπρόσβλητες ζώνες, σύμφωνα με την Οδηγία 91/676/ΕΟΚ “για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης” και οι περιοχές που χαρακτηρίζονται ως ευαίσθητες περιοχές, σύμφωνα με την Οδηγία 91/271/ΕΟΚ “για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων”.

Σύμφωνα με τα οικεία ΣΔΛΑΠ, στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας εντοπίζονται τέσσερις (4) περιοχές που χαρακτηρίζονται ως ευπρόσβλητες ζώνες στη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης και είναι οι εξής:

Πίνακας 6-17: Ευπρόσβλητες Ζώνες εντός της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

Ονομασία Ευπρόσβλητης Ζώνης	Κωδικός ΥΣ	Όνομα ΥΣ	Κατηγορία ΥΣ	ΛΑΠ

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 6 – Σελίδα 64

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Ονομασία Ευπρόσβλητης Ζώνης	Κωδικός ΥΣ	Όνομα ΥΣ	Κατηγορία ΥΣ	ΛΑΠ
Πεδιάδα Θεσ/νίκης, Πέλλας, Ημαθίας	EL0900071	Καρστικό υποσύστημα ΝΔ Βερμίου - Άσκιου Όρους	Υπόγειο	EL0902
	EL0900081	Καρστικό υποσύστημα ΒΔ Βερμίου (π.Εδεσσαίος)	Υπόγειο	EL0902
	EL0900082	Κοκκώδες υποσύστημα Άρνισσας Πέλλας	Υπόγειο	EL0902
	EL0900100	Σύστημα Κεντρικού – Ανατολικού Βερμίου Όρους	Υπόγειο	EL0902
	EL0900110	Σύστημα ΝΑ Βερμίου (Βέροια)	Υπόγειο	EL0902
	EL0900120	Κοκκώδες Σύστημα Αλμωπαίου	Υπόγειο	EL0902
	EL0900130	Κοκκώδες Σύστημα Κάτω ρου Αλιάκμονα	Υπόγειο	EL0902
	EL0900160	Κοκκώδες Σύστημα Κολινδρού	Υπόγειο	EL0902
	EL0900241	Ρωγματικό Σύστημα Πιερίων	Υπόγειο	EL0902
	EL0900251	Ρωγματικό Σύστημα Νάουσας	Υπόγειο	EL0902
	EL0900261	Ρωγματικό Σύστημα Αλμωπίας	Υπόγειο	EL0902
	EL090F090	Σύστημα ΒΑ Βερμίου Όρους	Υπόγειο	EL0902
	EL090F271	Ρωγματικό Σύστημα Αριδαίας	Υπόγειο	EL0902
	EL090F291	Ρωγματικό Σύστημα Βόρα	Υπόγειο	EL0902
	EL0902R0002010003H	Αλιάκμων Π. (Κρασοπούλι ως Δέλτα)	Ποτάμιο	EL0902
	EL0902R0002040006N	Κρασοπούλι Ρ.	Ποτάμιο	EL0902
	EL0902R0002040005H	Κρασοπούλι Ρ. (Διευθετημένο τμήμα)	Ποτάμιο	EL0902
	EL0902R0002040004H	Κρασοπούλι Ρ. (Διευθετημένο τμήμα)	Ποτάμιο	EL0902
	EL0902R0002061080N	Τριπόταμος Π.	Ποτάμιο	EL0902
	EL0902R0002060079A	Περιφερειακή Τάφρος (T66)	Ποτάμιο	EL0902
	EL0902R0002030008H	Αλιάκμων Π. (T66 ως Κρασοπούλι)	Ποτάμιο	EL0902
	EL0902R0002030007H	Αλιάκμων Π. (T66 ως Κρασοπούλι)	Ποτάμιο	EL0902
	EL0902R0002060081A	Περιφερειακή Τάφρος (T66)	Ποτάμιο	EL0902
	EL0902R0002062082N	Κοντίχα Ρ.	Ποτάμιο	EL0902
	EL0902R0002063085N	Αράπιτσας Π.	Ποτάμιο	EL0902
	EL0902R0002063084N	Αράπιτσας Π.	Ποτάμιο	EL0902
	EL0902R0002060083A	Περιφερειακή Τάφρος (T66)	Ποτάμιο	EL0902
	EL0902R0002060086A	Περιφερειακή Τάφρος (T66)	Ποτάμιο	EL0902
	EL0902R0002064087N	Λιανόρεμα	Ποτάμιο	EL0902
	EL0902R0002060088A	Περιφερειακή Τάφρος (T66)	Ποτάμιο	EL0902
	EL0902R0002060095A	Περιφερειακή Τάφρος (T66)	Ποτάμιο	EL0902
	EL0902R0002065090N	Εδεσσαίος (Βόδας) Π.	Ποτάμιο	EL0902
	EL0902R0002065089H	Εδεσσαίος (Βόδας) Π. (Τμήμα Σκύδρας)	Ποτάμιο	EL0902
	EL0902R0002065091H	Εδεσσαίος (Βόδας) Π. (Τμήμα μεταξύ των ΥΗΣ)	Ποτάμιο	EL0902
	EL0902R0002065094H	Εδεσσαίος (Βόδας) Π. (Τμήμα Άγρας)	Ποτάμιο	EL0902
	EL0902R0002065093H	Εδεσσαίος (Βόδας) Π. Εκτροπή προς ΥΗΣ Άγρα	Ποτάμιο	EL0902
	EL0902R0002060100A	Περιφερειακή Τάφρος (T66)	Ποτάμιο	EL0902

Ένωση Νομικών Προσώπων:

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Ονομασία Ευπρόσβλητης Ζώνης	Κωδικός ΥΣ	Όνομα ΥΣ	Κατηγορία ΥΣ	ΛΑΠ
	EL0902R0002066096N	Μαυροπόταμος Π.	Ποτάμιο	EL0902
	EL0902R0002066097N	Μαυροπόταμος Π.	Ποτάμιο	EL0902
	EL0902R0002066098N	Μεγάλο Ρ. - Καραβίδα Ρ.	Ποτάμιο	EL0902
	EL0902R0002066099N	Ασπροπόταμος	Ποτάμιο	EL0902
	EL0902R0002050009H	Αλιάκμων Π. (Αλιάκμων ως Τ66)	Ποτάμιο	EL0902
	EL0902R0002050010H	Αλιάκμων Π. (Αλιάκμων ως Τ66)	Ποτάμιο	EL0902
	EL0902R0002065092H	Εδεσσαίος (Βόδας) Π. (Υπόγεια Εκτροπή)	Ποτάμιο	EL0902
	EL0902L000000005N	ΛΙΜΝΗ ΒΕΓΟΡΙΤΙΔΑ	Λιμναίο	EL0902
	EL0902L000000006H	ΤΕΧΝΗΤΗ ΛΙΜΝΗ ΑΓ. ΒΑΡΒΑΡΑ	Ταμειευτήρας	EL0902
	EL0902L000000007H	ΤΕΧΝΗΤΗ ΛΙΜΝΗ ΑΣΩΜΑΤΩΝ	Ταμειευτήρας	EL0902
	EL0902L000000008H	ΤΕΧΝΗΤΗ ΛΙΜΝΗ ΣΦΗΚΙΑΣ	Ταμειευτήρας	EL0902
Πεδιάδα Θεσ/νίκης, Πέλλας, Ημαθίας	EL1000192	Καρστικός / Ρ. Υπ. Ολυμπιάδας	Υπόγειο	EL1005
	EL1000072	Φρεάτιος ρηχός (0-5 m) / Υπ. Βόλβης	Υπόγειο	EL1005
	EL1000120	Φρεάτιος ρηχός (0-5 m) / Μαυρούδας	Υπόγειο	EL1005
	EL1000071	Φρεάτιος ρηχός (0-5 m) / Υπ. Κορώνειας	Υπόγειο	EL1005
	EL1000193	Κοκκώδης / Υπ. Χολομώντα Ωραιοκάστρου	Υπόγειο	EL1005
	EL1000150	Ρωγματικός / Κρουσίων - Κερδυλλίων	Υπόγειο	EL1005
	EL1000081	Φρεάτιος βαθής (15-30m) / Υπ. Κάτω ρου Ανθεμούντα	Υπόγειο	EL1005
	EL1000083	Κοκκώδης / Υπ. Θέρμης (Β) - Ν. Ρυσίου (Ν)	Υπόγειο	EL1005
	EL1000082	Φρεάτιος βαθής (>30m) / Υπ. Γαλαρινού - Γαλάτιστας	Υπόγειο	EL1005
	EL1000210	Καρστικός / Μεσαίου	Υπόγειο	EL1004
	EL1000220	Καρστικός / Ντεβέ Κοράν	Υπόγειο	EL1004
	EL1000050	Φρεάτιος ρηχός (0-5 m) / Γαλλικού	Υπόγειο	EL1004
	EL1000010	Φρεάτιος ρηχός (0-5 m) / Λουδία	Υπόγειο	EL1003
	EL1000160	Ρωγματικός / Μαυρονερίου	Υπόγειο	EL1003
	EL1000270	Καρστικός / Βαφειοχωρίου	Υπόγειο	EL1003
	EL1000020	Καρστικός / Πάικου	Υπόγειο	EL1003
	EL100F240	Κοκκώδης / Ευζώνων	Υπόγειο	EL1003
	EL100F230	Ρωγματικός / Ανατολικού Πάικου	Υπόγειο	EL1003
	EL1000030	Φρεάτιος ρηχός (0-5 m) / Αξιού	Υπόγειο	EL1003
	EL100F280	Καρστικός / Μεγάλης Στέρνας	Υπόγειο	EL1003
	EL100F250	Κοκκώδης Ρωγματικός / Ποντοηράκλειας	Υπόγειο	EL1003
	EL100F040	Κοκκώδης / Δοϊράνης	Υπόγειο	EL1003
	EL1003L000000006A	ΤΕΧΝΗΤΗ ΛΙΜΝΗ ΑΡΤΖΑΝ	Λιμναίο	EL1003
	EL1003L0F0000001N	ΛΙΜΝΗ ΔΟΪΡΑΝΗ	Λιμναίο	EL1003
	EL1003R000000001N	ΜΑΥΡΟΡΡΕΜΑ	Ποτάμιο	EL1003
	EL1003R000000002N	ΡΕΜΑ2	Ποτάμιο	EL1003
	EL1003R000000003N	ΞΗΡΟΡΡΕΜΑ	Ποτάμιο	EL1003

Ένωση Νομικών Προσώπων:

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Ονομασία Ευπρόσβλητης Ζώνης	Κωδικός ΥΣ	Όνομα ΥΣ	Κατηγορία ΥΣ	ΛΑΠ
	EL1003R000400031A	ΛΟΥΔΙΑΣ Π.	Ποτάμιο	EL1003
	EL1003R000400032A	ΛΟΥΔΙΑΣ Π.	Ποτάμιο	EL1003
	EL1003R000400033N	ΞΗΡΟΠΟΤΑΜΟΣ	Ποτάμιο	EL1003
	EL1003R000400034N	ΞΗΡΟΠΟΤΑΜΟΣ	Ποτάμιο	EL1003
	EL1003R000400035N	ΠΕΤΡΟΡΡΕΜΑ	Ποτάμιο	EL1003
	EL1003R0F0201004H	ΑΞΙΟΣ Π. (ΒΑΡΔΑΡΗΣ)	Ποτάμιο	EL1003
	EL1003R0F0202014A	ΒΑΡΔΑΡΟΒΑΣΗ Ρ.	Ποτάμιο	EL1003
	EL1003R0F0202015N	ΒΑΡΔΑΡΟΒΑΣΗ Ρ.	Ποτάμιο	EL1003
	EL1003R0F0202116N	ΒΑΡΔΑΡΟΒΑΣΗ Ρ.	Ποτάμιο	EL1003
	EL1003R0F0203005N	ΑΞΙΟΣ Π. (ΒΑΡΔΑΡΗΣ)	Ποτάμιο	EL1003
	EL1003R0F0203006N	ΑΞΙΟΣ Π. (ΒΑΡΔΑΡΗΣ)	Ποτάμιο	EL1003
	EL1003R0F0204017A	ΤΑΦΡΟΣ	Ποτάμιο	EL1003
	EL1003R0F0204018A	ΤΑΦΡΟΣ	Ποτάμιο	EL1003
	EL1003R0F0204019N	ΜΠΑΓΙΑΛΤΖΑΣ Ρ.	Ποτάμιο	EL1003
	EL1003R0F0204120A	ΤΑΦΡΟΣ	Ποτάμιο	EL1003
	EL1003R0F0204121N	ΜΕΤΑΛΛΙΚΟΝ Ρ.	Ποτάμιο	EL1003
	EL1003R0F0204222N	ΨΑΡΟΡΡΕΜΑ	Ποτάμιο	EL1003
	EL1003R0F0204223N	ΨΑΡΟΡΡΕΜΑ	Ποτάμιο	EL1003
	EL1003R0F0205007N	ΑΞΙΟΣ Π. (ΒΑΡΔΑΡΗΣ)	Ποτάμιο	EL1003
	EL1003R0F0206024N	ΓΟΡΓΟΠΗΣ Π.	Ποτάμιο	EL1003
	EL1003R0F0206025N	ΓΟΡΓΟΠΗΣ Π.	Ποτάμιο	EL1003
	EL1003R0F0206026N	ΓΟΡΓΟΠΗΣ Π.	Ποτάμιο	EL1003
	EL1003R0F0207008N	ΑΞΙΟΣ Π. (ΒΑΡΔΑΡΗΣ)	Ποτάμιο	EL1003
	EL1003R0F0207009N	ΑΞΙΟΣ Π. (ΒΑΡΔΑΡΗΣ)	Ποτάμιο	EL1003
	EL1003R0F0207010N	ΑΞΙΟΣ Π. (ΒΑΡΔΑΡΗΣ)	Ποτάμιο	EL1003
	EL1003R0F0208027N	ΚΟΤΖΑ Ρ.	Ποτάμιο	EL1003
	EL1003R0F0208028N	ΜΕΓΑΛΟ Ρ.	Ποτάμιο	EL1003
	EL1003R0F0208029N	ΜΕΓΑΛΟ Ρ.	Ποτάμιο	EL1003
	EL1003R0F0208130N	ΛΥΚΟΡΕΜΑ	Ποτάμιο	EL1003
	EL1003R0F0209011N	ΑΞΙΟΣ Π. (ΒΑΡΔΑΡΗΣ)	Ποτάμιο	EL1003
	EL1003R0F0209012N	ΑΞΙΟΣ Π. (ΒΑΡΔΑΡΗΣ)	Ποτάμιο	EL1003
	EL1003R0F0209013N	ΑΞΙΟΣ Π. (ΒΑΡΔΑΡΗΣ)	Ποτάμιο	EL1003
	EL1003T0001N	ΕΚΒΟΛΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΞΙΟΥ	Μεταβατικό	EL1003
	EL1004L000000005N	ΛΙΜΝΗ ΠΙΚΡΟΛΙΜΝΗ	Λιμναίο	EL1004
	EL1004R000201001N	ΓΑΛΛΙΚΟΣ Π.	Ποτάμιο	EL1004
	EL1004R000201002N	ΓΑΛΛΙΚΟΣ Π.	Ποτάμιο	EL1004
	EL1004R000201003N	ΓΑΛΛΙΚΟΣ Π.	Ποτάμιο	EL1004
	EL1004R000201004N	ΓΑΛΛΙΚΟΣ Π.	Ποτάμιο	EL1004
	EL1004R000202008N	ΞΗΡΟΠΟΤΑΜΟΣ	Ποτάμιο	EL1004
	EL1004R000202009N	ΞΗΡΟΠΟΤΑΜΟΣ	Ποτάμιο	EL1004
	EL1004R000202110N	ΞΗΡΟΠΟΤΑΜΟΣ	Ποτάμιο	EL1004
	EL1004R000203005N	ΓΑΛΛΙΚΟΣ Π.	Ποτάμιο	EL1004
	EL1004R000204011N	ΜΕΓΑΛΟ Π.	Ποτάμιο	EL1004
	EL1004R000204012N	ΜΕΓΑΛΟ Π.	Ποτάμιο	EL1004
	EL1004R000204113N	ΜΕΓΑΛΟ Π.	Ποτάμιο	EL1004
	EL1004R000205006N	ΓΑΛΛΙΚΟΣ Π.	Ποτάμιο	EL1004
	EL1004R000206014N	ΓΑΛΛΙΚΟΣ Π.	Ποτάμιο	EL1004

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 6 – Σελίδα 67

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Ονομασία Ευπρόσβλητης Ζώνης	Κωδικός ΥΣ	Όνομα ΥΣ	Κατηγορία ΥΣ	ΛΑΠ
	EL1004R000206015N	ΓΑΛΛΙΚΟΣ Π.	Ποτάμιο	EL1004
	EL1004R000206116N	ΓΑΛΛΙΚΟΣ Π.	Ποτάμιο	EL1004
	EL1004R000207007N	ΣΠΑΝΟΣ Π.	Ποτάμιο	EL1004
	EL1005L000000002H	ΛΙΜΝΗ ΜΑΥΡΟΥΔΑ	Λιμναίο	EL1005
	EL1005L000000003N	ΛΙΜΝΗ ΒΟΛΒΗ	Λιμναίο	EL1005
	EL1005L000000004N	ΛΙΜΝΗ ΚΟΡΩΝΕΙΑ	Λιμναίο	EL1005
	EL1005R000201001N	ΡΗΧΙΟΣ Π.	Ποτάμιο	EL1005
	EL1005R000201002N	ΡΗΧΙΟΣ Π.	Ποτάμιο	EL1005
	EL1005R000201003N	ΡΗΧΙΟΣ Π.	Ποτάμιο	EL1005
	EL1005R000202010N	ΚΕΡΑΣΙΑΣ Ρ.	Ποτάμιο	EL1005
	EL1005R000203004A	ΔΕΡΒΕΝΙ Ρ.	Ποτάμιο	EL1005
	EL1005R000203005A	ΔΕΡΒΕΝΙ Ρ.	Ποτάμιο	EL1005
	EL1005R000204011N	ΑΣΠΡΟΠΕΤΡΑ	Ποτάμιο	EL1005
	EL1005R000205006A	ΔΕΡΒΕΝΙ Ρ.	Ποτάμιο	EL1005
	EL1005R000206012N	ΧΟΛΟΜΩΝΤΑΣ	Ποτάμιο	EL1005
	EL1005R000206013N	ΧΟΛΟΜΩΝΤΑΣ	Ποτάμιο	EL1005
	EL1005R000206115N	ΒΑΡΒΑΡΑΣ Ρ.	Ποτάμιο	EL1005
	EL1005R000207007A	ΔΕΡΒΕΝΙ Ρ.	Ποτάμιο	EL1005
	EL1005R000208017N	ΜΕΓΑΛΟ	Ποτάμιο	EL1005
	EL1005R000209008N	ΜΠΟΓΔΑΝΟΥ	Ποτάμιο	EL1005
	EL1005R000209009N	ΜΠΟΓΔΑΝΟΥ	Ποτάμιο	EL1005
	EL1005R000210018N	ΠΟΤΑΜΙΑ	Ποτάμιο	EL1005
	EL1005R000212019N	ΧΩΡΑ	Ποτάμιο	EL1005
	EL1005R000214020N	ΑΡΑΠΙΤΣΑ	Ποτάμιο	EL1005
	EL1005R001700029H	ΑΝΘΕΜΟΥΣ	Ποτάμιο	EL1005
	EL1005R001700030N	ΑΝΘΕΜΟΥΣ	Ποτάμιο	EL1005
	EL1005R001900031N	ΡΕΜΑ1	Ποτάμιο	EL1005
	EL1005R002701035N	ΒΑΤΟΝΙΑΣ	Ποτάμιο	EL1005
Περιοχή Επανομής, Μουδανίων, Χαλκιδικής	EL1000062	Καρστικός / Υπ. Νέας Τρίγλιας	Υπόγειο	EL1005
	EL1000061	Φρεάτιος βαθής (>30m) / Υπ. Επανομής - Μουδανίων	Υπόγειο	EL1005
Λεκάνη Στρυμόνα	EL1106L000002H	ΛΙΜΝΗ ΚΕΡΚΙΝΗ	Λιμναίο	EL1106
	EL1100010	ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΕΡΡΩΝ	Υπόγειο	EL1106
Λεκάνη π. Αγγίτη	EL1100050	ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΡΑΜΑΣ	Υπόγειο	EL1106
	EL1106R0002060007N	ΑΓΓΙΤΗΣ Π.	Ποτάμιο	EL1106
	EL1106R0002060006H	ΑΓΓΙΤΗΣ Π.	Ποτάμιο	EL1106
	EL1106R0002060217A	ΤΑΦΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΩΝ	Ποτάμιο	EL1106
	EL1106R0002060108N	ΑΓΓΙΤΗΣ Π.	Ποτάμιο	EL1106
	EL1106R0002060420H	ΧΕΙΜΑΡΡΟΣ ΔΟΞΑΤΟΥ	Ποτάμιο	EL1106
	EL1106R0002060110N	ΞΗΡΟΠΟΤΑΜΟΣ Ρ.	Ποτάμιο	EL1106

Οι ευπρόσβλητες ζώνες στη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης παρουσιάζονται γραφικά στην παρακάτω Εικόνα.

Ένωση Νομικών Προσώπων:

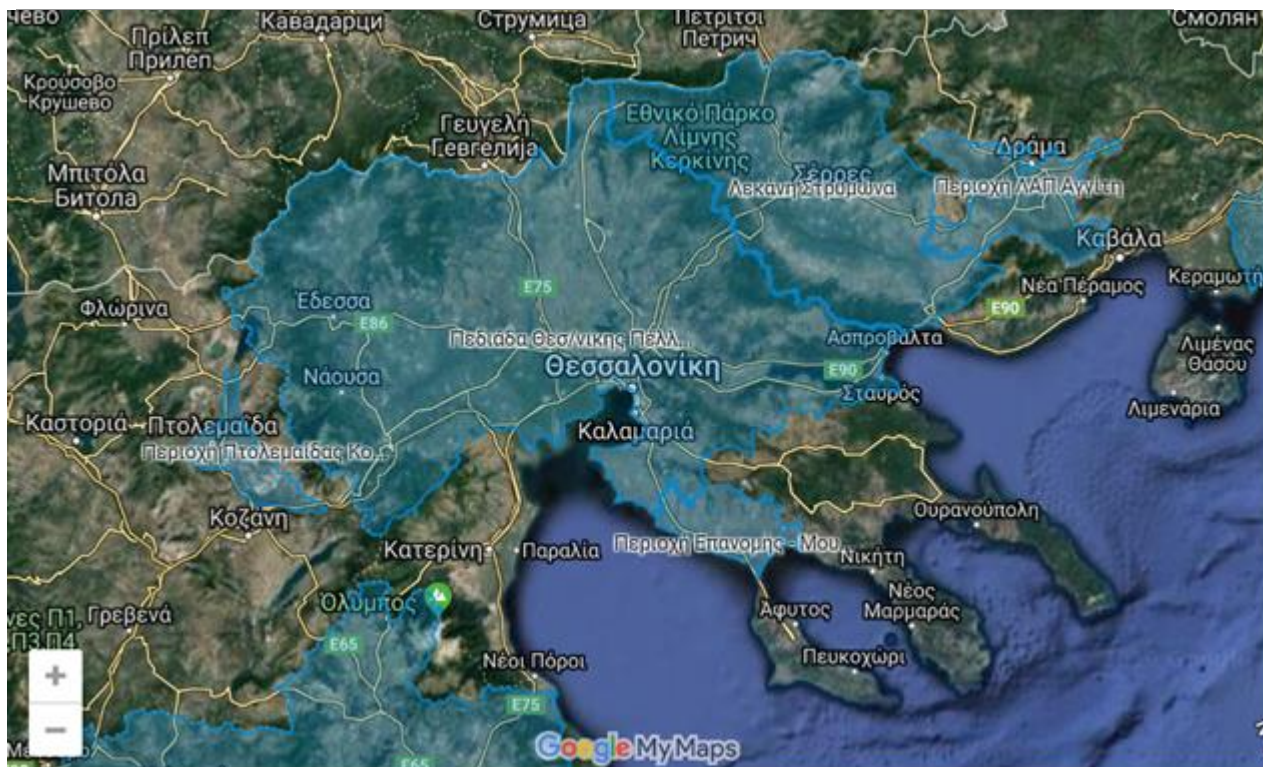

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Εικόνα 6-26: Χάρτης ευπρόσβλητων ζωνών στη νιτρορύπανση

Πηγή: <http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=250&language=el-GR>

Με γαλάζιο χρώμα οι ευπρόσβλητες ζώνες στη νιτρορύπανση, στην περιοχή της Κεντρικής Μακεδονίας.

Περιοχές προστασίας οικοτόπων ή ειδών

Στις περιοχές αυτές του ΜΠΠ περιλαμβάνονται α) οι περιοχές που έχουν συμπεριληφθεί στο Δίκτυο Natura 2000, βάσει της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ² (Οδηγία των Οικοτόπων) και της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ³ (Οδηγία για την орνιθοπανίδα) και β) οι μικροί νησιωτικοί υγρότοποι βάσει του ΦΕΚ ΑΑΠ 229/19-06-2012.

Στην ΠΚΜ, οι περιοχές αυτές περιγράφονται στην παράγραφο 6.6.4.1. του παρόντος Κεφαλαίου.

6.5.2 ΣΧΕΔΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΠΛΗΜΜΥΡΑΣ

Τα Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας που αφορούν την περιοχή μελέτης εγκρίθηκαν με τις αποφάσεις με αρ. ΥΠΕΝ/ΓρΕΓΥ/41377/329 (ΦΕΚ 2685/Β/06-07-2018), αρ. ΥΠΕΝ/ΓρΕΓΥ/41387/331 (ΦΕΚ 2689/Β/06-07-2018), αρ. ΥΠΕΝ/ΓρΕΓΥ/41389/332 (ΦΕΚ 2638/Β/05-07-2018) και

² Τροποποιήθηκε από την Οδηγία **97/62/ΕΚ** “για την τεχνική και επιστημονική αναπροσαρμογή της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας” και από την Οδηγία **2006/105/ΕΚ** “για την προσαρμογή των οδηγιών 73/239/ΕΟΚ, 74/557/ΕΟΚ και 2002/83/ΕΚ στον τομέα του περιβάλλοντος, λόγω της προσχώρησης της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας”

³ Καταργήθηκε από την Οδηγία **2009/147/ΕΚ** περί της διατήρησης των αγρίων πτηνών

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

αρ. ΥΠΕΝ/ΓρΕΓΥ/41392/333 (ΦΕΚ 2690/Β/06-07-2018) και αφορούν τα Υδατικά Διαμερίσματα 08, 09, 10 και 11 αντίστοιχα.

Στο πλαίσιο των σχεδίων αυτών ορίστηκαν Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας (ΖΔΥΚΠ), οι οποίες προέκυψαν από την γεωγραφική τομή:

- των περιοχών με δυνητικά σημαντικές συνέπειες από μελλοντικές πλημμύρες:
  - πόλεις και οικισμοί
  - βιομηχανικές και εμπορικές ζώνες
  - γεωργικές εκτάσεις με σημαντική οικονομική αξία
  - παραγωγικές μονάδες που ενδέχεται να προκαλέσουν ρύπανση
  - προστατευόμενες περιοχές
  - μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς
  - υποδομές (οδικό, σιδηροδρομικό δίκτυο, λιμάνια, αεροδρόμια, νοσοκομεία, μεγάλα φράγματα)
- των περιοχών που είναι πιθανό να σημειωθεί πλημμύρα:
  - θέσεις προσχωματικών αποθέσεων
  - θέσεις σε έδαφος με κλίσης <2%

Εντός της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας εντοπίζονται 18 ΖΔΥΚΠ οι οποίες καταλαμβάνουν συνολική έκταση 6.684,52 Km² και παρατίθενται αναλυτικά στον πίνακα που ακολουθεί:

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Πίνακας 6-18: Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας εντός της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

α/α	Ονομασία	Κωδικός	Έκταση (Κμ²) εντός ΠΚΜ
ΥΔ 08 Θεσσαλία			
1	Δέλτα π. Πηνειού, Παραλία Κουλούρας - Παλαιόπυργου	GR08RAK0006	7,63
ΥΔ 09 Δυτική Μακεδονία			
2	Χαμηλή Ζώνη Περιφερειακής Τάφρου και Συμβαλλόντων Ποταμών, Πεδιάδα Κατερίνης και Λιτοχώρου	GR09RAK0001	879,33
3	Χαμηλή ζώνη Κλειστής Λεκάνης Πτολεμαΐδας, Παραλίμνιες Εκτάσεις Λιμνών Ζάζαρη, Χειμαδίτιδα, Πετρών και Νότια της Λίμνης Βεγορίτιδας	GR09RAK0008	0,49
4	Περιοχή Άρνισσα, Αγ. Αθανάσιος Παρόχθιες Εκτάσεις Βόρεια της Λίμνης Βεγορίτιδας	GR09RAK0009	34,00
5	Άνω ρους Περιφερειακής Τάφρου Τ66	GR09RAK0011	33,51
6	Χαμηλή Ζώνη π. Μαυροπόταμου (Περιοχή Αλμωπαίου) και Συμβαλλόντων Ποταμών	GR09RAK0013	177,39
ΥΔ 10 Κεντρική Μακεδονία			
7	Παραθαλάσσια Ζώνη Περιοχών Χανιώτη – Πολύδροσο Νότιου Τμήματος Χερσονήσου Κασσανδρείας	GR10RAK0001	24,35
8	Παραθαλάσσια Ζώνη Περιοχής Αγ. Νικολάου	GR10RAK0002	3,25
9	Χαμηλή Ζώνη Λεκανών Ρεμάτων Ν. Μουδανιών, Αγ. Μάμα και Βόρειου Τμήματος Χερσονήσου Κασσανδρείας Χαλκιδικής	GR10RAK0003	210,48
10	Χαμηλή Ζώνη Λεκάνης Ρέματος Ν. Ηρακλείας – Ν. Καλλικράτειας	GR10RAK0004	49,19
11	Παραθαλάσσια Ζώνη Επανομής	GR10RAK0005	28,14
12	Άνω Ρους Νότιων Ρεμάτων Λιμνών Κορώνεια – Βόλβη (περιοχή Ζαγκλιβερίου)	GR10RAK0006	36,34
13	Χαμηλή Ζώνη Περιοχή Ξηροποτάμου Λεκάνης Λίμνης Βόλβης	GR10RAK0007	64,87
14	Χαμηλή Ζώνη Λεκανών Περιφερειακής Τάφρου Τ66, Ποταμών Λουδία, Αξιού, Συμπεριλαμβανομένης της Περιοχής της Πρώην Λίμνης Αρτζάν και Γαλλικού, Παραλίμνιες Εκτάσεις Λίμνης Δοϊράνης, Χαμηλή Ζώνη Λεκάνης Λιμνών Κορώνειας – Βόλβης, Χαμηλή Ζώνη Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης και Ρέματος Ανθεμούντας	GR10RAK0008	3.294,52
15	Κατάντη Ρους π. Χαβρία	GR10RAK0009	20,81
ΥΔ 11 Ανατολική Μακεδονία			
16	Χαμηλή Ζώνη Λεκάνης ρ. Ασπροβάλτας	GR11RAK0001	18,45
17	Χαμηλή Ζώνη Λεκάνης π. Στρυμόνα και Παραλίμνια Ζώνη της Κερκίνης, Χαμηλή Ζώνη Λεκάνης π. Αγγίτη, συμπεριλαμβανομένου του Κάμπου των Τεναγών Φιλίππων, και ρεμάτων Πηγαδούλι, Πλατανόρεμα και Μαρμαρά	GR11RAK0003	1.770,61
18	Χαμηλή Ζώνη Άνω Ρου Στρυμόνα αμέσως κατάντη των συνόρων	GR11RAK0004	31,16
Συνολική έκταση ΖΥΔΚΠ εντός της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας			6.684,52

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Τα ιστορικά πλημμυρικά συμβάντα κατατάσσονται με βάση την σημαντικότητα τους (λαμβάνοντας υπόψη τον αριθμό θυμάτων, το κόστος αποζημιώσεων και την έκταση τους), σύμφωνα με τον πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 6-19: Όρια κατάταξης ιστορικών πλημμυρικών συμβάντων

Σημαντικότητα πλημμύρας	Ανθρώπινα θύματα	Αποζημίωση (€)	Έκταση (στρ.)
Χαμηλή	-	< 50.000	< 2.000
Μεσαία	-	50.000 – 200.000	2.000 – 5.000
Υψηλή	-	200.000 – 500.000	5.000 – 10.000
Πολύ υψηλή	>1	> 500.000	> 10.000

Με βάση τις ανωτέρω κατηγορίες κατάταξης, δίνεται στον παρακάτω πίνακα η κατάταξη των ιστορικών πλημμυρών που έχουν καταγραφεί στην ΠΚΜ, σε κάθε ΥΔ εντός ΖΥΔΚΠ:

Πίνακας 6-20: Ιστορικές πλημμύρες εντός Ζωνών Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

Σημαντικότητα πλημμύρας	ΥΔ 08	ΥΔ 09	ΥΔ 10	ΥΔ 11
Χαμηλή	1	20	54	14
Μεσαία	0	15	28	8
Υψηλή	1	18	30	5
Πολύ υψηλή	0	34	9	5
Άγνωστη	4	4	81	35
Σύνολο	6	91	202	67

Πηγή: οικεία Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας, *ιδία επεξεργασία*

Αίτια και μηχανισμοί εμφάνισης πλημμυρικών φαινομένων ανά Ζώνη Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας στην περιοχή μελέτης

Για την κατηγοριοποίηση των αιτιών, μηχανισμών και χαρακτηριστικών πλημμύρας ακολουθήθηκε η κωδικοποίηση των Κατευθυντήριων Κειμένων της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ, όπως παρουσιάστηκαν στα αντίστοιχα Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας. Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζονται συνοπτικά τα αίτια, οι μηχανισμοί και τα χαρακτηριστικά πλημμύρας ανά ΖΔΥΚΠ που βρίσκεται συνολικά ή ένα μέρος της εντός της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.

Πίνακας 6-21: Αίτια, μηχανισμοί και χαρακτηριστικά πλημμύρας ανά ΖΔΥΚΠ

Κωδικός ΖΔΥΚΠ	Ονομασία ΖΔΥΚΠ	Αίτιο πλημμύρας	Μηχανισμός πλημμύρας	Τύπος χαρακτηριστικών πλημμύρας
GR08RAK0006	Δέλτα π. Πηνειού, Παραλία Κουλούρας - Παλαιόπυργου	- Υπερχείλιση ποταμού, - Τοπική καταιγίδα, - Θραύση – αστοχία τεχνικού έργου	- Φυσική υπερχειλίση, - Υπέρβαση αναχωμάτων, - Παρεμπόδιση ροής	- Ραγδαία πλημμύρα
GR09RAK0001	Χαμηλή Ζώνη	- Υπερχείλιση	- Αστοχία	- Ραγδαία

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Κωδικός ΖΔΥΚΠ	Ονομασία ΖΔΥΚΠ	Αίτιο πλημμύρας	Μηχανισμός πλημμύρας	Τύπος χαρακτηριστικών πλημμύρας
	Περιφερειακής Τάφρου και Συμβαλλόντων Ποταμών, Πεδιάδα Κατερίνης και Λιτοχώρου	ποταμού, - Τοπική καταιγίδα, - Θραύση – αστοχία τεχνικού έργου	αναχωμάτων ή υποδομών προστασίας, - Παρεμπόδιση ροής	πλημμύρα
GR09RAK0008	Χαμηλή ζώνη Κλειστής Λεκάνης Πτολεμαΐδας, Παραλίμνιες Εκτάσεις Λιμνών Ζάζαρη, Χειμαδίτιδα, Πετρών και Νότια της Λίμνης Βεγορίτιδας	- Υπερχείλιση ποταμού	- Φυσική υπερχείλιση	- Μέτριας εξέλιξης πλημμύρα
GR09RAK0009	Περιοχή Άρνισσα, Αγ. Αθανάσιος Παρόχθιες Εκτάσεις Βόρεια της Λίμνης Βεγορίτιδας	- Υπερχείλιση ποταμού	- Φυσική υπερχείλιση	- Μέτριας εξέλιξης πλημμύρα, - Μεταφορά λάσπης
GR09RAK0011	Άνω ρους Περιφερειακής Τάφρου Τ66	- Υπερχείλιση ποταμού	- Φυσική υπερχείλιση	- Άλλη γρήγορης εξέλιξης πλημμύρα
GR09RAK0013	Χαμηλή Ζώνη π. Μαυροπόταμου (Περιοχή Αλμωπαίου) και Συμβαλλόντων Ποταμών	- Υπερχείλιση ποταμού	- Φυσική υπερχείλιση	- Ραγδαία πλημμύρα, - Μεταφορά λάσπης
GR10RAK0001	Παραθαλάσσια Ζώνη Περιόχων Χανιώτη – Πολύδροσο Νότιου Τμήματος Χερσονήσου Κασσανδρείας	- Υπερχείλιση ποταμού, - Τοπική καταιγίδα	- Αστοχία αναχωμάτων ή υποδομών προστασίας	- Ραγδαία πλημμύρα, - Μεταφορά λάσπης
GR10RAK0002	Παραθαλάσσια Ζώνη Περιοχής Αγ. Νικολάου	- Υπερχείλιση ποταμού	- Φυσική υπερχείλιση, - Παρεμπόδιση ροής	- Ραγδαία πλημμύρα
GR10RAK0003	Χαμηλή Ζώνη Λεκανών Ρεμάτων Ν. Μουδανιών, Αγ. Μάμα και Βόρειου Τμήματος Χερσονήσου Κασσανδρείας Χαλκιδικής	- Υπερχείλιση ποταμού	- Φυσική υπερχείλιση	- Άλλη γρήγορης εξέλιξης πλημμύρα, - Μεταφορά λάσπης
GR10RAK0004	Χαμηλή Ζώνη Λεκάνης Ρέματος Ν. Ηρακλείας – Ν. Καλλικράτειας	- Υπερχείλιση ποταμού	- Φυσική υπερχείλιση	- Άλλη γρήγορης εξέλιξης πλημμύρα, - Μεταφορά λάσπης
GR10RAK0005	Παραθαλάσσια Ζώνη Επανομής	- Υπερχείλιση ποταμού	- Φυσική υπερχείλιση	- Άλλη γρήγορης εξέλιξης πλημμύρα
GR10RAK0006	Άνω Ρους Νότιων Ρεμάτων Λιμνών Κορώνεια – Βόλβη (περιοχή Ζαγκλιβερίου)	- Υπερχείλιση ποταμού	- Φυσική υπερχείλιση	- Άλλη γρήγορης εξέλιξης πλημμύρα
GR10RAK0007	Χαμηλή Ζώνη Περιοχή Ξηροποτάμου Λεκάνης Λίμνης Βόλβης	- Υπερχείλιση ποταμού	- Φυσική υπερχείλιση	- Άλλη γρήγορης εξέλιξης πλημμύρα
GR10RAK0008	Χαμηλή Ζώνη Λεκανών Περιφερειακής Τάφρου Τ66,	- Υπερχείλιση ποταμού,	- Φυσική υπερχείλιση,	- Ραγδαία πλημμύρα,

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Κωδικός ΖΔΥΚΠ	Ονομασία ΖΔΥΚΠ	Αίτιο πλημμύρας	Μηχανισμός πλημμύρας	Τύπος χαρακτηριστικών πλημμύρας
	Ποταμών Λουδία, Αξιού, Συμπεριλαμβανομένης της Περιοχής της Πρώην Λίμνης Αρτζάν και Γαλλικού, Παραλίμνιες Εκτάσεις Λίμνης Δοϊράνης, Χαμηλή Ζώνη Λεκάνης Λιμνών Κορώνειας – Βόλβης, Χαμηλή Ζώνη Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης και Ρέματος Ανθεμούντας	- Θραύση – αστοχία τεχνικού έργου	- Αστοχία αναχωμάτων ή υποδομών προστασίας, - Παρεμπόδιση ροής	- Άλλη γρήγορης εξέλιξης πλημμύρα, - Μέτριας εξέλιξης πλημμύρα, - Μεταφορά λάσπης
GR10RAK0009	Κατάντη Ρους π. Χαβρία	- Υπερχείλιση ποταμού	- Φυσική υπερχείλιση	- Άλλη γρήγορης εξέλιξης πλημμύρα
GR11RAK0001	Χαμηλή Ζώνη Λεκάνης ρ. Ασπροβάλτας	- Υπερχείλιση ποταμού, - Τοπική καταιγίδα	- Φυσική υπερχείλιση, - Παρεμπόδιση ροής, - Υπέρβαση αναχωμάτων, - Αστοχία αναχωμάτων ή υποδομών προστασίας	- Ραγδαία πλημμύρα, - Άλλη γρήγορης εξέλιξης πλημμύρα
GR11RAK0003	Χαμηλή Ζώνη Λεκάνης π. Στρυμόνα και Παραλίμνια Ζώνη της Κερκίνης, Χαμηλή Ζώνη Λεκάνης π. Αγγίτη, συμπεριλαμβανομένου του Κάμπου των Τεναγών Φιλίππων, και ρεμάτων Πηγαδούλι, Πλατανόρεμα και Μαρμαρά			
GR11RAK0004	Χαμηλή Ζώνη Άνω Ρου Στρυμόνα αμέσως κατάντη των συνόρων			

Οι Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας που βρίσκονται συνολικά ή ένα μέρος τους εντός της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, παρουσιάζονται στην Εικόνα που ακολουθεί:

Ένωση Νομικών Προσώπων:

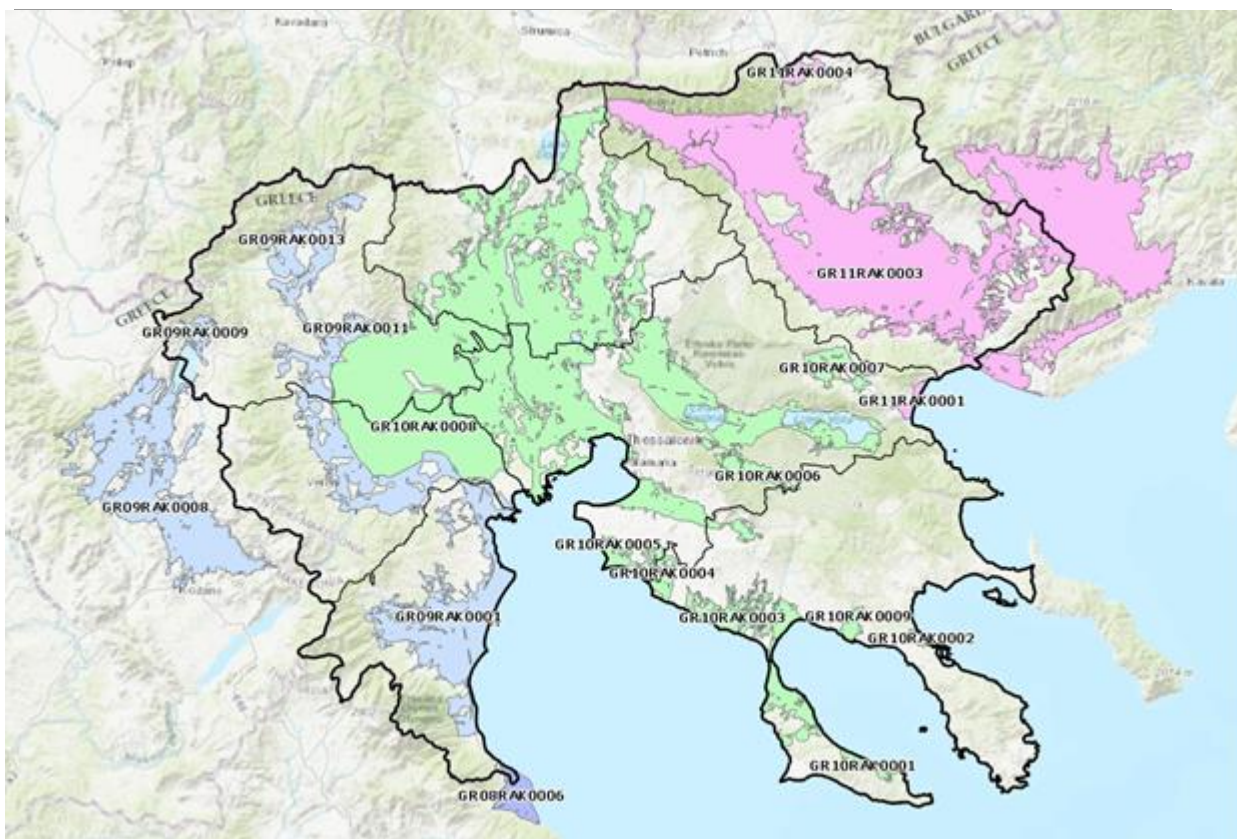

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Εικόνα 6-27: Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας (ΖΔΥΚΠ) εντός ΠΚΜ

Με μοβ χρώμα η ΖΔΥΚΠ που ανήκει στο ΥΔ08 και βρίσκεται χωρικά εντός της ΠΚΜ, με γαλάζιο χρώμα οι αντίστοιχες ΖΔΥΚΠ του ΥΔ09, με πράσινο χρώμα το σύνολο των ΖΔΥΚΠ του ΥΔ10 και με ροζ χρώμα οι ΖΔΥΚΠ του ΥΔ11 που βρίσκονται χωρικά εντός της ΠΚΜ.

6.6 ΧΛΩΡΙΔΑ, ΠΑΝΙΔΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

6.6.1 ΒΛΑΣΤΗΣΗ

Η σύνθεση της φυσικής βλάστησης βρίσκεται κάτω από την επίδραση των επικρατούντων βιοκλιματικών συνθηκών. Σύμφωνα με το φυτοκοινωνικό χάρτη της Ελλάδας κατά Μαυρομμάτη 1980 και με τα αποτελέσματα της πρώτης εθνικής απογραφής των δασών (1992), στην περιοχή μελέτης εμφανίζονται οι ακόλουθες φυσικές διαπλάσεις ως αποτέλεσμα του κλίματος (βιοκλιματικές διαπλάσεις):

- Μεσο-μεσογειακή διάπλαση Αριάς (*Quercion ilicis*) τύπος βαλκανικός και Ανατολικής Μεσογείου
- Υπομεσογειακή διάπλαση (*Ostrygo- Carpinion*)
- Διαπλάσεις θερμοφίλων υποηπειρωτικών φυλλοβόλων δρυών
- Ορομεσογειακή διάπλαση Οξυάς – υβριδογενούς Ελάτης
- Ορομεσογειακή διάπλαση δασικής Πεύκης, Ερυθρελάτης

Ένωση Νομικών Προσώπων:

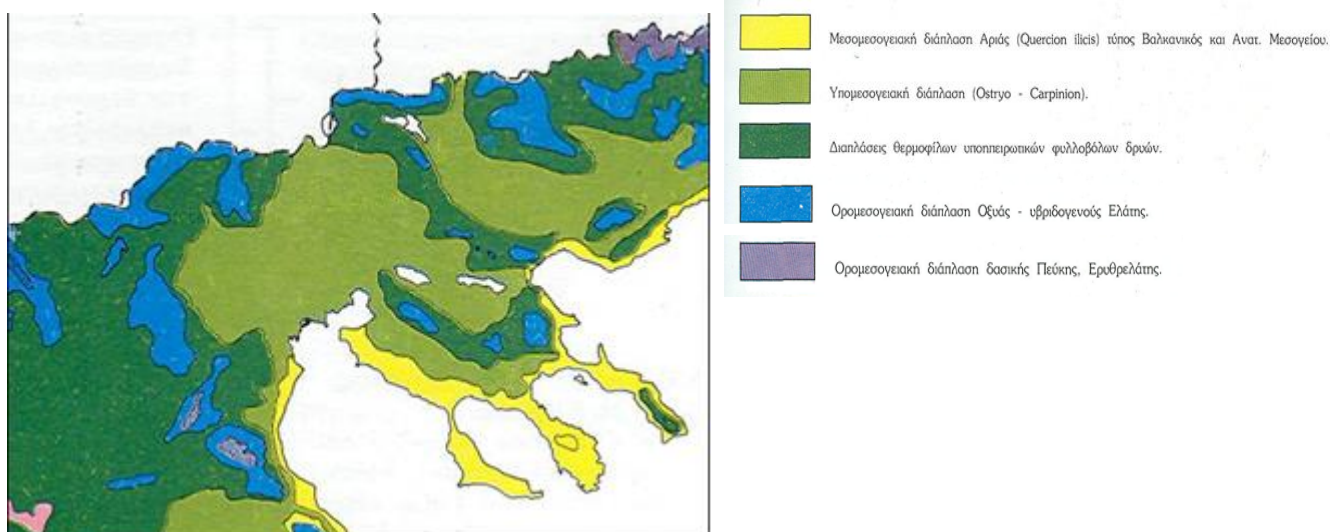

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Εικόνα 6-28: Απόσπασμα χάρτη βλάστησης της Ελλάδας

Πηγή: Μαυρομάτης, 1978

Στην ΠΚΜ απαντώνται και οι πέντε βασικές ζώνες βλάστησης στις οποίες διαιρείται η Ελλάδα. Αναλυτικότερα, η γενική σύνθεση της βλάστησης της ΠΚΜ παρουσιάζεται ανά ζώνη παρακάτω:

Παραλιακή, λοφώδης και υποορεινή περιοχή με ευμεσογειακή ζώνη βλάστησης (*Quercetalia ilicis*)

Γνωστή ως ζώνη των αείφυλλων-πλατύφυλλων, εμφανίζεται στην ΠΚΜ κύρια στην Χαλκιδική και στις παράκτιες – πεδινές περιοχές της. Η μεσογειακή αυτή ζώνη βλάστησης υποδιαιρείται σε δύο οικολογικά, χλωριδικά και φυσιογνωμικά καλά διακρινόμενες υποζώνες:

- στην *Oleo-Ceratonion* υποζώνη της ελιάς και της χαρουπιάς, αναπτύσσεται σε κλίμα που χαρακτηρίζεται από ανοιξιότικες και φθινοπωρινές βροχοπτώσεις, κυμαινόμενες μεταξύ 250 - 550mm ετησίως και από μια μεγάλης διάρκειας (4-6 μήνες) ξηρή περίοδο. Διαιρείται σε δύο αυξητικούς χώρους εκ των οποίων μόνον ο ένας (*Oleo – lentiscentum*) συναντάται κυρίως στις χερσονήσους της Κασσάνδρας και της Σιθωνίας πολύ κοντά στην ακτή και συνήθως στην απόληξή τους.

- στην *Quercion ilicis* και τον αυξητικό χώρο *Orno-Quercetum ilicis*. Η ζώνη αυτή καταλαμβάνει τις παράκτιες περιοχές της ΠΚΜ μέχρι περίπου το υψόμετρο των 300 μέτρων (πλην της περιοχής των Δέλτα των ποταμών). Στην περιοχή αυτή κυριαρχούν είδη όπως κυριαρχούν *Quercus ilex*, *Fraxinus ornus*, *Phillyrea latifolia*, *Quercus rubescens*, *Pinus halepensis*. Ιδιαίτερα σε περιοχές όπου εκβάλλουν ποταμοί ή κατέρχονται ρέματα από ορεινούς όγκους (Πιερία, Μυγδονία, Άθως και Αν. Ακτές Χαλκιδικής) παρατηρείται αζωνική ξυλώδης βλάστηση, κυρίως από πλατάνια (*Platanus orientalis*) αλλά και από ιτιές-λεύκες (*Salix alba*, *Populus alba*), κατά μήκος των ρεμάτων και αζωνική αμμόφιλη βλάστηση (εμβρυώδεις μετακινούμενες θίνες, μετακινούμενες λευκές θίνες και σταθερές γκρίζες θίνες με ποώδη βλάστηση), πλήρως υποβαθμισμένη, κατά μήκος της ακτογραμμής (Ποσειδί, Κυανή Ακτή).

Η ζώνη αυτή είναι περιορισμένη στην ΠΚΜ κυρίως λόγω κλιματικών συνθηκών. Ο παράκτιος χώρος της Κεντρικής και της Ανατολικής Μακεδονίας θεωρείται το βορειότερο όριο εξάπλωσής της.

Υπομεσογειακή-Παραμεσογειακή ζώνη βλάστησης. Λοφώδης, υποορεινή, ορεινή Quercetalia pubescentis-petraeae (dalechampii)

Στην ζώνη αυτή εντάσσεται το σύνολο σχεδόν των πεδινών εκτάσεων της ΠΚΜ που σχηματίζουν οι μεγάλοι ποταμοί της Μακεδονίας (Πεδιάδα Θεσσαλονίκης – Γιαννιτσών, Πεδιάδα Στρυμόνα, Μυγδονία) και οι παρακείμενες λοφώδεις εκτάσεις (υποορεινές περιοχές Πάικου, Βερμίου, Πιερίων κλπ.). Όσο ανέρχεται κανείς στα όρη ή εισχωρεί στο εσωτερικό, εγκαταλείπει βαθμιαία τη μεσογειακή βλάστηση και συναντά είτε μία ιδιόρρυθμη μεταβατική ζώνη, η οποία μοιάζει φυσιογνωμικά με εκείνη των αείφυλλων- πλατύφυλλων, διαφέρει όμως από την τελευταία τόσο οικολογικά όσο και χλωριδικά, είτε τη ζώνη των ξηρόφυλλων φυλλοβόλων πλατύφυλλων και κυρίως των δρυοδασών.

Το κλίμα γίνεται βαθμιαία ηπειρωτικότερο, οι χειμώνες δριμύτεροι, οι βροχοπτώσεις αυξάνουν, η ξηρή περίοδος όμως παραμένει σαφώς καθορισμένη αν και χρονικά περιορισμένη. Κατά τη διάρκεια του χειμώνα οι θερμοκρασίες πέφτουν κάτω από το 0οC και οι χιονοπτώσεις διαρκούν από μερικές εβδομάδες μέχρι πάνω από δύο μήνες. Και αυτή η ζώνη διαιρείται σε δύο ή και τρεις φυσιογνωμικά, οικολογικά και χλωριδικά διακρινόμενες υποζώνες: στο Ostryo-Carpinion και το Quercion confertae (frainetto)-Cerris. Στη ζώνη αυτή παρατηρείται το φαινόμενο της ανάμιξης αιθαλών μεσογειακών και φυλλοβόλων υπομεσογειακών στοιχείων το οποίο παρατηρήθηκε και περιγράφηκε από τον Adamovic (1909) και οι συστάδες αυτές χαρακτηρίστηκαν ως ψευδομάκκια (Pseudomacchie) βλάστηση.

Η παραμεσογειακή ζώνη βλάστησης, υποδιαιρείται σε δύο υποζώνες:

- ο Υποζώνη Οστρυάς - Γαύρου (OSTRYO - CARPINION),
- ο Υποζώνη ξηροφύλων φυλλοβόλων δασών (QUERCION CONFERTAE)
  - ο Αυξητικός χώρος πλατύφυλλου δρυός (QUERCETUM CONFERTAE).
  - ο Αυξητικός χώρος φλαμουριάς - καστανιάς (TILIO - CASTANETUM),
  - ο Αυξητικός χώρος υψηλής δρυοζώνης (QUERCETUM MONTANUM).

Υποζώνη Ostryo-Carpinion (υπομεσογειακή). Καταλαμβάνει σημαντική έκταση της ζώνης, στις λοφώδεις και υποορεινές περιοχές, φθάνοντας μέχρι το υψόμετρο των 800-850. Καθώς περιλαμβάνει τον κατ' εξοχήν αγροτικό χώρο (καλλιεργούμενες εκτάσεις και βοσκοτόπους), η ζώνη εμφανίζει μεγάλες ασυνέχειες και υποβάθμιση. Δενδρώδη και θαμνώδη είδη που συναντώνται στην υποζώνη είναι τα: Quercus coccifera, Juniperus oxycedrus, Carpinus orientalis, Quercus pubescens, Quercus frainetto, Fraxinus ornus, Pyrus amygdaliformis, Ostrya carpinifolia, Crataegus monogyna, Rosa canina, Prunus spinosa, Rubus canescens, Cornus mas, Corylus avellana, Coronilla emeroides, Colutea arborescens, Pistacia terebinthus, Paliurus spina-christi, Lonicera etrusca, Clematis vitalba κ.ά. Στις περιοχές ανάπτυξης των αρδευτικών δικτύων (ποταμοί και τα κανάλια τους) και τα ποτάμια καθώς και στις λίμνες Κορώνεια και Βόλβη (σε βάθη 0,5 μέχρι και 3μ.)

παρατηρείται αζωνική βλάστηση υδροφύτων (εφυδατικά, υφυδατικά και ελεύθερα πλέοντα μακρόφυτα).

Τμήμα της ζώνης αυτής αποτελούν και επιμέρους παράκτιες εκτάσεις κυρίως στους νομούς Θεσσαλονίκης (Επανομή, Αγγελοχώρι) και Πιερίας. Ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στις περιοχές αυτές έχουν οι λιμνοθάλασσες στις οποίες εμφανίζεται αμμόφιλη και αλόφιλη βλάστηση καλά αναπτυγμένη. Η διαμόρφωση της παράκτιας περιοχής επηρεάζεται σημαντικά γύρω από τους μεγάλους ποταμούς. Θαμνώνες με είδη του γένους *Tamarix* εμφανίζονται σε περιοχές εντός της αντιπλημμυρικής κοίτης και του Δέλτα των ποταμών Γαλλικού, Αξιού, Λουδία και Αλιάκμονα. Στις εκβολές και κατά μήκος των ποταμών αυτών σχηματίζονται επίσης σημαντικά από οικολογικής άποψης παραποτάμια δάση με ξυλώδη αζωνική βλάστηση (Ιτιές, πλατάνια, λεύκες). Τέτοιοι σχηματισμοί απαντώνται επίσης στην περιοχή του παραλίμνιου δάσους της Απολλωνίας, τα Στενά της Ρεντίνας (Ρήχιος ποταμός), τον Χαβρία και τις εκβολές του Στρυμόνα.

Υποζώνη ξηρόφυλων φυλλοβόλων δασών (υποορεινή περιοχή) (*Quercion frainetto-Cerris*) αναπτύσσεται σε υψόμετρα από 500 ως και 900 με 1100 μέτρα. Στη Ζώνη αυτή ανήκουν τα δάση δρυών (*Quercus frainetto*), και της καστανιάς (*Castanea sativa*) που εντοπίζονται εκτεταμένα στο Στρατονικό, Χολωμόντα, τον Άθω, το Βέρμιο, το Μπέλες, τον Βερτίσκο και γενικά στις ανατολικές πλαγιές των βουνών ως τα 1000 με 1100 μέτρα υψόμετρο. Απαντάται σε όλες τις Π.Ε. της ΠΚΜ καθώς το 1/3 περίπου των ελληνικών δασών ανήκει στην υποζώνη αυτή. Το κλίμα εδώ αποτελεί μετάβαση από το μεσογειακό προς το ηπειρωτικό (παραμεσογειακό-υποηπειρωτικό), οι χειμώνες είναι δριμύτεροι, το χιόνι διαρκεί για περισσότερες εβδομάδες μέχρι δυόμιση μήνες. Το έδαφος ανήκει στα ορεινά παραμεσογειακά ή και στα καθαρά ορεινά δασικά. Στην υποζώνη αυτή ανήκει και ο αυξητικός χώρος *Quercetum montanum*. Η Χαλκιδική αποτελεί το όριο εξάπλωσης των δασών *Pinus brutia* (αποτελεί το βορειοδυτικότερο οριακό σημείο εξάπλωσης), *Pinus halepensis* (το βορειοανατολικότερο οριακό σημείο) και το βορειότερο οριακό σημείο εξάπλωσης των αείφυλλων σκληρόφυλλων θάμνων. Για τους λόγους αυτούς η Χαλκιδική θεωρείται το μοναδικό ολοκληρωμένο και αντιπροσωπευτικό μεσογειακό τοπίο της Μεσογείου. Η τραχεία πεύκη (*Pinus brutia*) έχει χρησιμοποιηθεί ως το κύριο είδος στις αναδασώσεις του Περιαστικού δάσους Θεσσαλονίκης και εκτεταμένες αναδασώσεις στο Χορτιάτη και στο Λάναρη, στα όρη που βρίσκονται δεξιά της εθνικής οδού Θεσσαλονίκης - Ασπροβάλτας, στο Βερτίσκο, την Σιθωνία κ.α. Δασικά είδη που χρησιμοποιήθηκαν στις αναδασώσεις κατά κύριο λόγο είναι τα *Pinus brutia*, *P. halepensis*, *P. pinea*, *P. nigra*, *Cupressus sempervirens*, *C. arizonica*, *Robinia pseudacacia*, *Populus x canadensis* κ.ά.

Ζώνη δασών οξυάς, οξυάς-ελάτης και ορεινών παραμεσόγειων κωνοφόρων (*Fagetalia*). Ορεινή-υποαλπική

Καταλαμβάνει τις περιοχές με υψόμετρο μεγαλύτερο των 800 μέτρων με κλίμα ηπειρωτικό Μεσογειακό (Δριμείς χειμώνες, πιο δροσερά καλοκαίρια, όμοια κατανεμημένες βροχοπτώσεις, χιόνια που διαρκούν αρκετούς μήνες, περιορισμένη ξηρή περίοδο). Στη Βόρεια Ελλάδα εμφανίζεται κυρίως από την υποζώνη *Fagion moesiaca* ή *Fagion hellenicum* και τον αυξητικό χώρο *Fagetum moesiaca* που περιέχουν δάση της υβριδογενούς ελάτης, της μαύρης πεύκης, των μεικτών δασών ελάτης-οξυάς και των δασών της οξυάς, τα οποία εκτείνονται ως τα δασοόρια των 1.800-1.900m. Σε όλους τους ορεινούς όγκους της ΠΚΜ δάση οξυάς (*Fagus moesiaca*) σχηματίζονται κυρίως σε Β, ΒΑ και ΒΔ έκθεσης πρηνή. Πυκνές και συνήθως αμιγείς συστάδες, με απόλυτη επικράτηση και

κυριαρχία σε πλευρικά πρηνή ρεμάτων και στις μισγάγκειές τους καλύπτουν εκτεταμένες πλαγές και κορυφές. Άλλα ξυλώδη είδη που εμφανίζονται στα δάση οξιάς είναι τα : *Quercus frainetto*, *Q. dalechampii*, *Acer hyrcanum*, *Ostrya carpinifolia*, *Carpinus orientalis*, *Fraxinus ornus*, *Sorbus torminalis*, *Hedera helix*, *Clematis vitalba*, *Ilex aquifolium* κ.ά

Δάση της μαύρης πεύκης, τα οποία εμφανίζονται ως επί το πλείστον στον ίδιο γεωγραφικό χώρο εξάπλωσης της οξιάς και της ελάτης, αλλά σε οφιολιθικά κυρίως ή δολομιτικά πετρώματα, όπου δημιουργούν διαρκείς, εδαφικά εξαρτώμενες φυτοκοινωνίες. Η μαύρη πεύκη, καθώς και η υβριδογενής ελάτη, εμφανίζονται επίσης και στο χώρο της *Quercetalia rubescentis-dalechampii*. Οι φυτοκοινωνίες της μαύρης πεύκης απαντώνται στον Όλυμπο (μεικτές συστάδες *P. nigra-Quercus* sp. και *P. nigra-Ostrya carpinifolia*), τα Πιέρια, το Βέρμιο στις υψηλότερες θέσεις της χερσονήσου Σιθωνίας πάνω στο όρος Ίταμος (καταλαμβάνουν το 11,4 % της έκτασης του Ιτάμου) στο Μπέλλες.

Ζώνη ψυχρόβιων κωνοφόρων (*Vaccinio-Picetalia*). Ορεινή-υποαλπική

Η ζώνη αυτή εμφανίζεται μόνο στη Β. Ελλάδα και στα υψηλότερα όρη της (Όλυμπος, Β Πίνδος, Πιέρια, Όρβηλος, Ροδόπη, ορεινό τόξο Αριδαίας) και αποτελείται κυρίως από δασολείψανα. Το κλίμα εδώ είναι καθαρά ηπειρωτικό με δριμείς χειμώνες, κανονική κατανομή βροχοπτώσεων, έλλειψη ξηρής περιόδου και μεγάλης διάρκειας χιονοκάλυψη. Και εδώ διακρίνονται δύο υποζώνες: αυτή του *Pinion heldreichii* που εμφανίζεται κυρίως σε δολομιτικά-ασβεστολιθικά και οφιολιθικά πετρώματα στον Όλυμπο και αυτή του *Vaccinio-Piceion*, η οποία εμφανίζεται κυρίως σε πυριτικά πετρώματα. Στην υποζώνη αυτή, υπάγονται τα δάση δασικής πεύκης των Πιερίων, Βόρα, Πινόβου & Τζένας και Λαϊλιά. Δάση βαλκανικής πενταβέλονης πεύκης (*Pinus peuce*) απαντώνται κυρίως στο Ορεινό τόξο της Αριδαίας.

Εξωδασική ζώνη υψηλών ορέων ορο-μεσογειακή, υποαλπική και αλπική (*Astragalo-Acontholimonetalia*, *Daphno-Festucetalia*)

Σχηματίζεται σε υψόμετρο άνω των 2.000m πάνω από τα δασόρια, εμφανίζεται θαμνώδης και ποώδης βλάστηση, η οποία έχει υποβαθμιστεί από την υπερβόσκηση νομαδικών κοπαδιών. Οι εκτάσεις αυτές χρησιμοποιούνται από αιώνες ως θερινοί βοσκότοποι για τη νομαδική κτηνοτροφία. Η υποζώνη *Junipero-Daphnion* εμφανίζεται στα όρη της Β. Ελλάδας και απαρτίζεται από τα *Juniperus communis* ssp *hemisphaerica*, *Daphne oleoides*, *Festuca* sp. κ.λπ. Η καθαρά αλπική ζώνη εμφανίζεται μόνο στις κορυφές των υψηλότερων ορέων της ΠΚΜ (Όλύμπου, Βόρας), με καθαρά αλπική βλάστηση (*Poion violacea* κ.λπ.) όπου διακρίνονται σε λιβάδια με χιονοστρώσεις, χλωδείς βάλτους, αλπικούς λιθώνες και σχισμές βράχων. Στα λιβάδια, στους βράχους και στις απότομες πλαγιές ζουν τα περισσότερα ενδημικά φυτά του Ολύμπου από αυτά τα μισά βρίσκονται μόνο στην Βαλκανική χερσόνησο και τα 23 μόνο στον Όλυμπο και πουθενά αλλού.

Οι παραπάνω αναφερθείσες βιοκλιματικές συνθήκες αντικατοπτρίζονται στην εικόνα της επικρατούσας βλάστησης στην οποία όμως έχουν επιδράσει και οι ανθρωπογενείς πιέσεις που λειτούργησαν από το παρελθόν έως σήμερα.

6.6.2 ΧΛΩΡΙΔΑ - ΠΑΝΙΔΑ

Στον ευρύτερο γεωγραφικό χώρο της Κεντρικής Μακεδονίας συναντάται μια μεγάλη ποικιλία τύπων βλάστησης, από υποβαθμισμένα βοσκοτόπια και γυμνά σχεδόν βουνά μέχρι πυκνά δάση ορισμένα από τα οποία είναι από τα μεγαλύτερα και παραγωγικότερα της χώρας.

Στα χαμηλά μέρη, μέχρι το υψόμετρο των 500m - 600m συναντώνται οι θαμνώνες των «αιφύλλων πλατύφυλλων». Αντιπροσωπευτικά είδη είναι τα πουρνάρια (*Quercus coccifera*), τα φιλίκια (*Phyllirea latifolia*), οι αριές (*Quercus ilex*), οι κουμαριές (*Arbutus unedo*), τα ρείκια (*Erica arborea*). Τα πουρνάρια συνήθως συναντώνται σε μεγάλες εκτάσεις, τους πρινώνες, σε ασβεστολιθικά εδάφη και εμφανίζονται σε διάφορους τύπους, αμιγείς ή σε μίξη με άλλους θάμνους. Στις επιφάνειες χαμηλών λόφων κυριαρχούν οι ασφάκες (*Phlomis fructosa*) ενώ κατά μήκος ρεμάτων και δρόμων πεδινών συναντώνται θάμνοι όπως τα παλιούρια (*Paliourus* sp.) αναμεμιγμένα με βάτα (*Rubus fruticosus*) και πουρνάρια (*Quercus coccifera*). Λιγοστά δέντρα συναντώνται σε αυτά τα υψόμετρα όπως λεύκες (*Populus* sp.), ιτιές (*Salix* sp.) και πλατάνια (*Platanus orientalis*).

Στις χαμηλές πλαγιές των βουνών συναντώνται μικρές και μεγάλες εκτάσεις από φυλλοβόλες δρύες όπου κυριαρχεί η πυκνοβελανιδιά ή δρυς (*Quercus coccifera*).

Σε μεγαλύτερα υψόμετρα, από 800m έως 1800m, συναντώνται δασικοί σχηματισμοί με τη μορφή μικτών δασών από φυλλοβόλα -όπως η οξυά, σφένδαμος (*Acer* sp.), οστρυά (*Ostrya carpinifolia*), γαύρος (*carpinus* sp.)-, και από κωνοφόρα όπως το μακεδονικό έλατο (*Abies borisii – Regis*), η μαύρη πεύκη (*Pinus nigra*).

Στις βραχώδεις πλαγιές σε ακόμα μεγαλύτερα υψόμετρα συναντιέται ποώδης βλάστηση με μικρούς θάμνους που αποτελούν τους καλύτερους θερινούς βοσκοτόπους. Σε υψόμετρα μεγαλύτερα των 2.000m η χλωρίδα είναι αλπική και την απαρτίζουν μικρότερα φυτά και λουλούδια, αφού το χιόνι κυριαρχεί εδώ τους περισσότερους μήνες το χρόνο.

Επίσης, πρέπει να αναφερθεί ότι στις υψηλές κορυφές της Κεντρικής Μακεδονίας και ιδιαίτερα στις περιοχές του Εθνικού Δρυμού του Ολύμπου απαντώνται ενδημικά και σπάνια είδη φυτών. Γενικά στον Όλυμπο έχουν καταγραφεί 1700 είδη φυτών, αριθμός που αποτελεί το 25% της Ελληνικής χλωρίδας, με σημαντικότερα 23 από αυτά, που ενδημούν μόνο στον Όλυμπο και πουθενά αλλού στον κόσμο. Για το λόγο αυτό επισκέπτονται το βουνό για μελέτη βοτανολόγοι απ' όλο τον κόσμο.

Οι τύποι των οικοτόπων που απαντώνται είναι ορεινά και μεσογειακά χέρσα εδάφη με ακανθώδεις θάμνους, Σταθερές διαπλάσεις *Buxus Sempervirens* των ασβεστολιθικών βραχωδών κλιτύων (*Berberidion* p.), Θαμνώνες με *Laurus nobilis*, Ασβεστούχοι αλπικοί λειμώνες, Στεπόμορφοι, βραχώδεις ανωδασικοί λειμώνες, Υποηπειρωτικοί στεπόμορφοι λειμώνες, Χλωώδεις διαπλάσεις με *Nardus*, ποικίλων ειδών, σε πυριτιούχα υποστρώματα των ορεινών ζωνών (και υποορεινών ζωνών της ηπειρωτικής Ευρώπης), Μεσογειακοί λειμώνες με υψηλές πόες και βούρλα (*Molinio-Holoschoenion*), Αλκαλικοί χαμηλοί τυρφώνες, Λιθώνες βαλκανικής χερσονήσου, Απόκρημνα ορεινά βράχια της κεντρικής Ελλάδας, Δάση οξυάς με *Ilex* και *Taxus* πλούσια σε επίφυτα (*Illici-Fagion*), Ασβεστόφιλα δάση οξυάς (*Cephalantho-Fagion*), Δάση με *Quercus frainetto*, Δάση ορεινών κωνοφόρων με πευκοδάση *Pinus nigra* ssp. *Pallasiana*, Μεσογειακά πευκοδάση με ενδημικά είδη πεύκων της Μεσογείου.

Επίσης, και στους πολύ σημαντικούς υγρότοπους που υπάρχουν στην Περιφέρεια έχουν καταγραφεί και παρατηρηθεί πολλά είδη υδρόβιων φυτών, όπως η κολλιτσίδα ή αγριοπαμπάκι, το

μαυρολάχανο, το στίφνο, αλλά επίσης και ένα πλήθος από επιπλέοντα φυτά (πλευστόφυτα), φυτά ριζωμένα στο βυθό, και φυτά των καλαμώνων και των υγρών λιβαδιών.

Η έντονη μορφολογία του αναγλύφου, η ύπαρξη οικολογικά σημαντικών υγροτοπικών και όχι μόνο εκτάσεων, η ύπαρξη εκτεταμένων δασικών εκτάσεων έχουν σαν αποτέλεσμα την εμφάνιση σχετικά μεγάλου αριθμού ειδών της πανίδας στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας. Η δημιουργούμενη ποικιλία οικοσυστημάτων εντός των διοικητικών ορίων της περιφέρειας έχει σαν αποτέλεσμα την διατήρηση ειδών της πανίδας εκ των οποίων ορισμένα είναι σπάνια σε εθνικό επίπεδο ή προστατεύονται από την εθνική ή την ευρωπαϊκή νομοθεσία, ενώ υπάρχουν επίσης αρκετά ενδημικά είδη με αποκλειστικό τόπο εύρεσης την Περιφέρεια. Πρόκειται για παράδειγμα για είδη ψαριών του γλυκού νερού όπως τα:

- *Eudontomyzon hellenicus* (Γκαβόχελο - Κρισίμως Κινδυνεύον CR), το οποίο ζει μόνο στην Ελλάδα και διαθέτει τέσσερις κατακερματισμένους πληθυσμούς, τρεις εκ των οποίων είναι στο σύστημα του Στρυμόνα
- *Alburnus volniticus*, (Γελάρτζα Κινδυνεύον - EN), είναι ενδημικό της λίμνης Βόλβης στην οποία βρίσκεται το σύνολο του παγκόσμιου πληθυσμού.
- *Phoxinus strymonicus*, (Στρυμονόγαστρος -Κινδυνεύον EN), εντοπίζεται στο σύστημα του Στρυμόνα και σε κάποιες περιοχές της Αν. Μακεδονίας.
- *Alosa macedonica*, (Λιπαριά – Τρωτό VU), είναι ενδημικό της λίμνης Βόλβης στην οποία βρίσκεται το σύνολο του παγκόσμιου πληθυσμού.

Αντίθετα η Περιφέρεια δε χαρακτηρίζεται ιδιαίτερα σημαντική (σε σχέση με άλλες περιοχές της Ελλάδας, όπως τα νησιά) όπως η ερπετοπανίδα. Σε αυτή, ωστόσο, βρίσκεται η χαρακτηρισμένη ως τρωτή Μεσογειακή χελώνα.

Επίσης η περιοχή παρουσιάζει αξιόλογο орνιθολογικό ενδιαφέρον. Στον ορεινό όγκο απαντώνται κυρίως αρπακτικά και στρουθιόμορφα, ενώ οι υγρότοποι αποτελούν σταθμούς διατροφής μεταναστευτικών πληθυσμών και αναπαραγωγικές περιοχές πολλών απειλούμενων ειδών. Χαρακτηριστικά είδη αρπακτικών που απαντώνται είναι: ο χρυσαετός (*Aquila chrysaetus*), ο σταυραετός (*Hieraaetus pennatus*), ο γυπαετός (*Crypaetus barbatus*), το χρυσογέρακο (*Falco biarmicus*). Συναντώνται ακόμη κουκουβάγιες, δρυοκολάπτες, ορεινές και πεδινές πέρδικες, αγριοπερίστερα, κοτσούφια, τσίχλες, αηδόνια, κλπ.

Σύμφωνα με τη Βάση Δεδομένων του δικτύου Natura, στις περιοχές της Κεντρικής Μακεδονίας (ΣΠΑ και ΖΕΠ) έχουν καταγραφεί 276 είδη ορνιθοπανίδας εκ των οποίων 127 περιλαμβάνονται στα είδη ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος, ενώ πολλοί περισσότερα χαρακτηρίζονται τρωτά ή απειλούμενα σε εθνικό επίπεδο. Στα κινδυνεύοντα και τρωτά διεθνώς είδη που έχουν καταγραφή στην Περιφέρεια ανήκουν είδη όπως η Νανόχηννα, Σταχτόχηννα, το Στεπογέρακο, ο Γυπαετός, η Χαμώτιδα, η Κοκινόχηννα, η Βαλτόπαπια, ο Αργυροπελεκάνος, η Αετογερακίνα, η Κλημάνα, η Χαλκοκουρούνα κ.α.

Ανάμεσα στα ανώτερα θηλαστικά που παρατηρούνται στα δάση και στις δασικές εκτάσεις συγκαταλέγονται η αλεπού (*Vulpes vulpes*), η νυφίτσα (*Mustela nivalis*), ο λαγός (*Lepus europaeus*), το κουνάβι (*Martes foina*), το τσακάλι (*Canis aureus*) και ο λύκος (*Canis lupus*), ο ασβός, ο

αγριόχοιρος, κλπ. Επίσης, αρκετά σπάνια και απειλούμενα είδη έχουν καταγραφεί, η βίδρα (*Lutra lutra*), ο λύγκας (*Lynx lynx*), το αγριόγιδο (*Rupicapra rupicapra*), το ζαρκάδι (*Capreolus capreolus*), καθώς και δύο είδη νυκτερίδος, ο Ρινόλοφος του Mehely και ο Μπαρμπαστέλλος. Υπάρχουν πολλά ενδημικά είδη στα οποία περιλαμβάνεται και το *Jankea heldreichii*. Σημαντική είναι και η παρουσία του βούβαλου (Λίμνη Κερκίνη), ο δε πληθυσμός του οποίου αποτελεί έναν από τους τελευταίους στην Ελλάδα. Επίσης, στον παράκτιο χώρο της Χαλκιδικής και του Αγ. Όρους εμφανίζονται και κυνηγάν είδη όπως, η κρισίμως κινδυνεύουσα Μεσογειακή φώκια, το κινδυνεύον στη Μεσόγειο Κοινό Δελφίνι *Delphinus delphis*, η κινδυνεύον διεθνώς Φώκαινα *Phocoena phocoena*, αλλά και ο Φουσητήρας.

6.6.3 ΔΑΣΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

Στην ΠΚΜ υπάρχουν πολυάριθμα, ποικίλα και ιδιαίτερα σημαντικά δασικά οικοσυστήματα και ορεινοί όγκοι. Τέτοια είναι τα Όρη Όλυμπος και Βόρας, το Ορεινό τόξο της συνοριακής γραμμής (Τζένα, Πίνος, Πάικο, Κρούσια, Μπέλες, Ορβηλός), τα Όρη Βέρμιο και Πιέρια στο σύνορο με τη Δυτική Μακεδονία, τα όρη Βερτίσκο, Κερδύλια, Χορτιάτης κοντά στη Θεσσαλονίκη, τα όρη Βροντούς, Παγγαίο και Μενοίκιο στην περιοχή Σερρών και το σύνορο με την Αν. Μακεδονία – Θράκη, τα Όρη της Χαλκιδικής (Χωλομόντας, Στρατόνι, Ίταμος), το Πάικο αλλά και το Περιαστικό Δάσος της Θεσσαλονίκης (Σέιχ Σου). Στις πεδινές εκτάσεις περιορισμένα δάση (υπολείμματα δασών) εντοπίζονται στο Δάσος Απολλωνίας, στα παραποτάμια δάση των Δέλτα του Αξιού, του Αλιάκμονα, του Ρυγχείου και του Στρυμμόνα (Κερκίνη και εκβολές), στο Δάσος Βασιλιδίου, στα Πλατανοδάση των ρεμάτων της περιοχής της Νότιας Πιερίας και στο Πλατανοδάσος Μελισουργού στη Μυγδονία, στο Πλατανοδάσος του Χαβριά και στο υδροχαρές δάσος μουριών της Λ. Δοϊράνης.

Οι Ορεινοί όγκοι και τα δασικά τους οικοσυστήματα αποτελούν τη δεύτερη μεγάλη ομάδα προστατευόμενων περιοχών (22 περιοχές του Εθνικού Καταλόγου) και σύμφωνα με τα στοιχεία της Δ/σης Δασών, της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης, αποτελούν το 48,19% του συνόλου των εκτάσεων της Περιφέρειας. Πέραν των αυστηρά προστατευόμενων περιοχών (βλ. Εθνικά Πάρκα), το μεγαλύτερο μέρος των δασών και των δασικών εκτάσεων της Κεντρικής Μακεδονίας είναι διαχειριζόμενο (6,66 εκ. στρ. εκ των 8,08 συνολικά). Σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Γεωργίας (2003), τα διαχειριζόμενα δάση της ΠΚΜ είναι κατά κύριο λόγο δημόσια (77,2%) και η δασική παραγωγή τους αφορά κύρια είδη όπως η Δρυς, η Οξυά, η Πεύκα, ο Γαύρος, η Καστανιά κ.α.

Οι κύριες απειλές για τα δασικά οικοσυστήματα όπως εντοπίζονται από τις παραβιάσεις που καταγράφουν οι Δασικές υπηρεσίες και τα δασαρχεία ιεραρχημένες κατά αριθμό συμβάντων αφορούν: την παράνομη θήρα, την παράνομη βόσκηση, την παράνομη υλοτομία και μεταφορά, την εκχέρσωση – κατάληψη δασικής έκτασης, την απόρριψη μπαζών ή άλλων αποβλήτων και την κατασκευή αυθαίρετων.

Τα δάση έχουν εξίσου σημαντικό ρόλο για την οικολογία του ανθρώπου. Τα περιαστικά δάση έχουν το ρόλο του ρυθμιστή και εξυπηρετούν την βελτίωση της ποιότητας των περιβαλλοντικών παραμέτρων στις πόλεις, προσφέροντας προστασία έναντι των κλιματολογικών φαινομένων. Ταυτόχρονα, όμως, δέχονται πολλές πιέσεις από την εξάπλωση των χρήσεων στον περιαστικό και παράκτιο – τουριστικό χώρο.

Διαχειριστικές Μελέτες Δασών

Στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας έχουν εκπονηθεί οι παρακάτω Διαχειριστικές Μελέτες Δασών:

- Διαχειριστική μελέτη δάσους Βερτίσκου, Σερρών (2005),
- Διαχειριστική μελέτη δάσους Λαϊλιά, Σερρών (2014),
- Διαχειριστική μελέτη δημοσίου δάσους Κρώμνης, Πέλλας (2005),
- Διαχειριστική μελέτη δημόσιων δασών Γεροπλάτανου – Ριζών – Παλαιοχώρας, Χαλκιδικής (2004),
- Έργα αναπλάσεων σε πάρκα και νησίδες πρασίνου στα πλαίσια μιας ευρύτερης αειφορικής και βιώσιμης διαχείρισης αστικού περιβάλλοντος Δήμου Θεσσαλονίκης (2012),
- Μελέτη ανάπτυξης – διαχείρισης – προστασίας δημοσίου δασικού οικοσυστήματος Καστανερής – Λιβαδίων, Πέλλας (2014),
- Μελέτη ανάπτυξης – διαχείρισης – προστασίας δημοσίου δασικού οικοσυστήματος Σκρά – Φανού (2013),
- Μελέτη προστασίας και διαχείρισης δασικού συμπλέγματος δημοσίων δασών Αλμωπίας, Πέλλας (2005),
- Μελέτη προστασίας και διαχείρισης δημοσίου δάσους Κερδυλλίου Όρους, Σερρών (2005),
- Μελέτη προστασίας και διαχείρισης δημοσίου δάσους Μυριοφύτου – Αγίου Μάρκου, Κιλκίς (2005),
- Μελέτη προστασίας και διαχείρισης δημοσίου δάσους Πατήματος, Πέλλας (2005),
- Μελέτη προστασίας και διαχείρισης δημοσίου δάσους Σκοτεινών – Φτέρης – Πλατανορέματος, Πιερίας (2005),
- Μελέτη προστασίας και διαχείρισης δημοσίου δάσους Φλαμουρίου – Σόχου – Βερτίσκου, Θεσσαλονίκης (2005), και
- Μελέτη προστασίας και διαχείρισης του δημοσίου δασικού οικοσυστήματος Μπέλλες, Σερρών (2004).

Χαρτογράφηση Δασών – Κατάρτιση Δασικών Χαρτών

Με το άρθρο 153 «Τροποποίηση και συμπλήρωση του Ν. 3889/2010 (ΦΕΚ 182/Α/14-10-2010)» του Ν. 4389/2016 (ΦΕΚ 94/Α/27-05-2016) εισήχθησαν αλλαγές στην διαδικασία κατάρτισης έως και την κύρωση ενός Δασικού Χάρτη.

Η κατάρτιση των Δασικών Χαρτών έχει ως αντικείμενο την οριοθέτηση και καταγραφή των δασών και δασικών εκτάσεων, που διέπονται από το ειδικό προστατευτικό πλαίσιο των διατάξεων της δασικής νομοθεσίας, κατά τρόπο ακριβή, διαφανή και οριστικό.

Στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, για το σύνολο των Π.Ε. έχουν μερικώς κυρωθεί οι δασικοί χάρτες με Αποφάσεις του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης. Οι αποφάσεις παρουσιάζονται στον παρακάτω Πίνακα.

Πίνακας 6-22: Αποφάσεις Μερικής Κύρωσης Δασικών Χαρτών Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

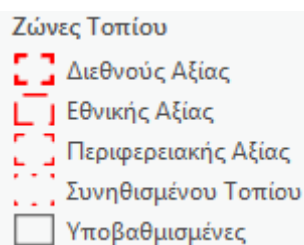

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

α/α	Δ/ΝΣΗ ΔΑΣΩΝ	ΦΕΚ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΚΥΡΩΣΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ
1	ΗΜΑΘΙΑΣ	7/Δ/24-01-2019	12921/06-12-2018
2	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	Παλαιότεροι αναρτημένοι δασικοί χάρτες Δ/νσης Δασών ΠΕ Θεσσαλονίκης: - Δήμου Πυλαίας – Χορτιάτη, ΤΚ Ασβεστοχωρίου και Εξοχής και Τοπική Ενότητα Χορτιάτη, - Δήμου Καλαμαριάς, - Δήμου Λαγκαδά, ΤΚ Ανάληψης και Δήμου Βόλβης, ΤΚ Μοδίου, - Δήμου Θέρμης, ΤΚ Νέας Ραιδεστού, Θέρμης και Ταγαράδων - Δήμου Θερμαϊκού, ΤΚ Αγίας Τριάδας, Περαιάς και Ν. Επιβατών και Δήμου Θέρμης, ΤΚ Βασιλικών, Ν. Ρυσίου και Πλαγιαρίου	35508/08-05-2012
3		71/Δ/16-02-2018	83561/20-12-2017
4	ΚΙΛΚΙΣ	219/Δ/29-04-2013	2746/19-03-2013
5		367/Δ/23-07-2013	5568/29-05-2013
6		552/Δ/31-12-2018	14441/06-12-2018
7	ΠΕΛΛΑΣ	21/Δ/06-02-2018	19729/19-12-2017
8		546/Δ/31-12/2018	22283/06-12-2018
9	ΠΙΕΡΙΑΣ	20/Δ/06-02-2018	14737/21-12-2017
10	ΣΕΡΡΩΝ	549/Δ/31-12-2018	21654/06-12-2018
11	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	67/Δ/16-02-2018	35301/20-12-2017

Ακολουθώς παρατίθεντ
σύνολο της Περιφέρειας.

αι οι μερικώς κυρωμένοι δασικοί χάρτες για το

Ένωση Νομικών Προσώπων:

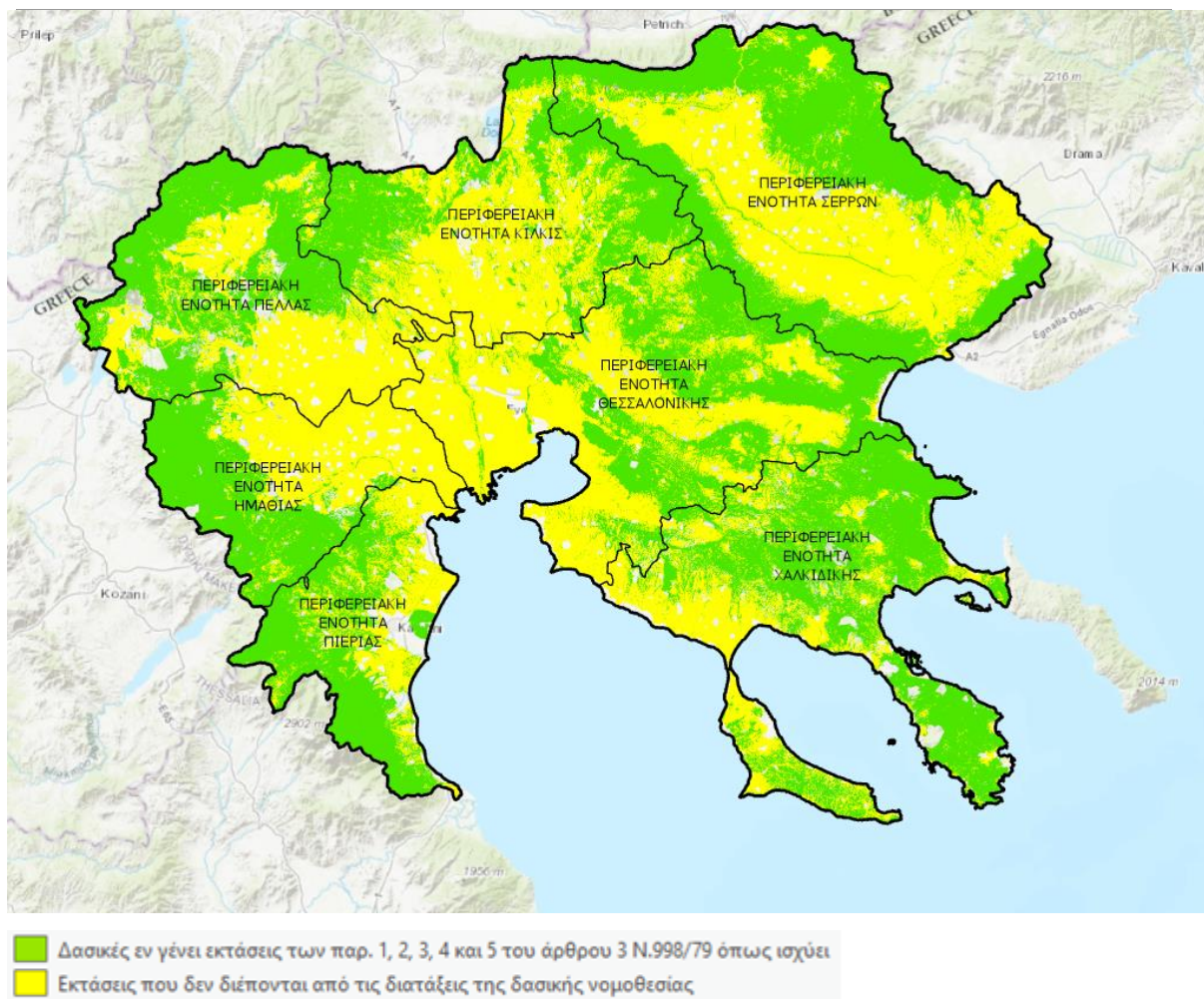
ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 6 – Σελίδα 84

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Εικόνα 6-29: Μερικώς κυρωμένοι δασικοί χάρτες Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

Δασικά μέτρα του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020

Στα Μέτρα 08 «Επενδύσεις στην ανάπτυξη δασικών περιοχών και στη βελτίωση της βιωσιμότητας των δασών» και M12 «Ενισχύσεις στο πλαίσιο του Natura 2000 και της οδηγίας πλαισίου για τα ύδατα», του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020, έχουν ενταχθεί τα ακόλουθα υπομέτρα συνολικού προϋπολογισμού περίπου 244.000.000 € :

- Υπομέτρο 8.1: «Στήριξη για δάσωση/ δημιουργία δασικών εκτάσεων»,
- Υπομέτρο 8.2: «Ενίσχυση για γεωργοδασοκομικά συστήματα»,
- Υπομέτρο 8.3: «Πρόληψη ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και καταστροφικών συμβάντων»,
- Υπομέτρο 8.4: «Αποκατάσταση ζημιών σε δάση εξαιτίας δασικών πυρκαγιών, φυσικών καταστροφών και καταστροφικών συμβάντων»,
- Υπομέτρο 8.6: «Στήριξη για επενδύσεις σε δασοκομικές τεχνολογίες και στη μεταποίηση, διακίνηση και εμπορία δασικών προϊόντων», και
- Υπομέτρο 12.2: «Χορήγηση αντισταθμιστικής ενίσχυσης σε δασικές περιοχές του δικτύου Natura 2000».

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

6.6.4 ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

Στην ενότητα αυτή καταγράφονται οι περιοχές της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας που εντάσσονται στο “Εθνικό Σύστημα Προστατευόμενων Περιοχών”, βάσει του Ν.3937/2011 για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας.

Πρόκειται για τις περιοχές που υπάγονται σε μία ή περισσότερες από τις κατηγορίες του άρθρου 19 του Ν. 1650/1986 (ΦΕΚ 160 Α') όπως είναι οι περιοχές του Δικτύου Natura 2000, τα Καταφύγια Άγριας Ζωής, τα Εθνικά και Περιφερειακά Πάρκα, τα αισθητικά δάση, τα διατηρητέα μνημεία της φύσης, οι υγράτοποι διεθνούς σημασίας κατά τη Σύμβαση Ramsar κλπ.

Σημειώνεται ότι το 41,40% της χερσαίας έκτασης της ΠΚΜ ανήκει σε προστατευόμενες περιοχές του Ν.3937/2011.

6.6.4.1 Περιοχές Δικτύου NATURA 2000

Το Δίκτυο Natura 2000 αποτελεί ένα Ευρωπαϊκό Οικολογικό Δίκτυο περιοχών, οι οποίες φιλοξενούν φυσικούς τύπους οικοτόπων και οικοτόπους ειδών που είναι σημαντικοί σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Αποτελείται από δύο κατηγορίες περιοχών:

- τις «Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ)» (Special Protection Areas - SPA) για την Οрниθοπανίδα, όπως ορίζονται στην Οδηγία 79/409/ΕΚ⁴ «για τη διατήρηση των άγριων πτηνών», οι οποίες μετά τον χαρακτηρισμό τους από τα Κράτη Μέλη, εντάσσονται αυτόματα στο Δίκτυο Natura και
- τους «Τόπους Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ)» (Sites of Community Importance – SCI) όπως ορίζονται στην Οδηγία 92/43/ΕΟΚ «για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της Άγριας Πανίδας και Χλωρίδας», οι οποίοι αφού οριστικοποιηθούν (κατόπιν επιστημονικής αξιολόγησης και διαπραγμάτευσης μεταξύ των Κρατών Μελών και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σύμφωνα με τα αποτελέσματα των κατά οικολογική ενότητα Βιογεωγραφικών Σεμιναρίων), κηρύσσονται από τα Κράτη Μέλη ως «Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ)» (Special Areas of Conservation - SAC)».

Με βάση τον αναθεωρημένο εθνικό κατάλογο περιοχών του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000 (ΦΕΚ 4432/Β/15-12-2017), στην **Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας εντοπίζονται 23 ΕΖΔ, 18 ΖΕΠ, 6 ΕΖΔ που έχουν χαρακτηριστεί προτεινόμενοι Τόποι Κοινοτικής Σημασίας (ΕΖΔ-πΤΚΣ), 1 πΤΚΣ και 4 περιοχές που αποτελούν ταυτόχρονα ΕΖΔ και ΖΕΠ**, όπως φαίνεται στον πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 6-23: Περιοχές του Δικτύου Natura 2000 Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

α/α	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΥΠΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΟΠΟΥ	ΕΚΤΑΣΗ (ha)
ΠΕ ΗΜΑΘΙΑΣ				
1	GR1210001	ΕΖΔ	Όρος Βέρμιο	25.555,14

⁴ Η Οδηγία 79/409/ΕΚ έχει επικαιροποιηθεί από την Οδηγία 2009/147/ΕΚ

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

α/α	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΥΠΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΟΠΟΥ	ΕΚΤΑΣΗ (ha)
2	GR1210002	ΕΖΔ	Στενά Αλιάκμονα	3.623,73
ΠΕ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ				
3	GR1220001	ΕΖΔ-πΤΚΣ	Λίμνες Βόλβη και Λαγκαδά – Ευρύτερη Περιοχή	29.321,81
4	GR1220002	ΕΖΔ-πΤΚΣ	Δέλτα Αξιού – Λουδία – Αλιάκμονα – Ευρύτερη Περιοχή – Αξιούπολη	43.050,35
5	GR1220003	ΕΖΔ-πΤΚΣ	Στενά Ρεντίνας – Ευρύτερη Περιοχή – Σπήλαιο Δρακότρυπα – Σπήλαιο Λακκιά και Ρέμα Νερομάννα	6.084,16
6	GR1220005	ΕΖΔ - ΖΕΠ	Λιμνοθάλασσα Αγγελοχωρίου	377,20
7	GR1220009	ΖΕΠ	Λίμνες Κορώνειας – Βόλβης, Στενά Ρεντίνας και Ευρύτερη Περιοχή	161.631,33
8	GR1220010	ΖΕΠ	Δέλτα Αξιού – Λουδία – Αλιάκμονα – Αλυκή Κίτρους	29.647,09
9	GR1220011	ΖΕΠ	Λιμνοθάλασσα Επανομής	689,40
10	GR1220012	ΖΕΠ	Λιμνοθάλασσα Επανομής και Θαλάσσια Παράκτια Ζώνη	830,38
ΠΕ ΚΙΛΚΙΣ				
11	GR1230001	ΕΖΔ	Λίμνη Πικρολίμνη	1.089,35
12	GR1230002	ΕΖΔ	Υδροχαρές Δάσος Μουριών	774,92
13	GR1230003	ΕΖΔ	Λίμνη Δοϊράνη	2.126,12
14	GR1230004	ΖΕΠ	Λίμνη Πικρολίμνη – Ξηλοκερατέα	2.012,31
15	GR1230005	ΖΕΠ	Περιοχή Έλους Αρτζάν	1.717,78
16	GR1230006	ΖΕΠ	Περιοχή Ανθόφυτου	3.309,58
ΠΕ ΠΕΛΛΑΣ				
17	GR1240001	ΕΖΔ	Κορυφές Όρους Βόρα	40.435,09
18	GR1240002	ΕΖΔ	Όρη Τζένα	12.576,93
19	GR1240003	ΕΖΔ	Όρος Πάϊκο	35.252,00
20	GR1240004	ΕΖΔ	Λίμνη Άγρα	1.249,75
21	GR1240005	ΕΖΔ	Στενά Αψάλου - Μογλένιτσας	6.110,57
22	GR1240006	ΖΕΠ	Λίμνη και Φράγμα Άγρα	1.385,76
23	GR1240007	ΖΕΠ	Όρη Τζένα και Πίνοβο	20.066,86
24	GR1240008	ΖΕΠ	Όρος Βόρας	79.453,65
25	GR1240009	ΖΕΠ	Όρος Πάϊκο, Στενά Αψάλου και Μογλένιτσας	91.735,74
ΠΕ ΠΙΕΡΙΑΣ				
26	GR1250001	ΕΖΔ - ΖΕΠ	Όρος Όλυμπος	19.139,59
27	GR1250002	ΕΖΔ	Πιέρια Όρη	16.640,29
28	GR1250003	ΕΖΔ	Όρος Τίταρος	5.325,05
29	GR1250004	ΕΖΔ	Αλυκή Κίτρους – Ευρύτερη Περιοχή	1.440,56

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 6 – Σελίδα 87

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

α/α	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΥΠΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΟΠΟΥ	ΕΚΤΑΣΗ (ha)
ΠΕ ΣΕΡΡΩΝ				
30	GR1260001	ΕΖΔ	Λίμνη Κερκίνη – Κρούσια – Κορυφές Όρους Μπέλες – Άγκιστρο - Χαρωπό	78.303,96
31	GR1260002	ΕΖΔ - ΖΕΠ	Εκβολές Ποταμού Στρυμόνα	1.297,10
32	GR1260003	ΕΖΔ	Αι Γιάννης - Επτάμυλοι	327,29
33	GR1260004	ΕΖΔ-πΤΚΣ	Κορυφές Όρους Μενοίκιον – Όρος Κούσκουρας – Ύψωμα – Σπήλαιο Πελάδε	24.011,69
34	GR1260005	ΕΖΔ	Κορυφές Όρους Όρβιλος	4.871,04
35	GR1260007	ΕΖΔ-πΤΚΣ	Όρη Βροντούς – Λαϊλιάς – Επίμηκες – Σπήλαια Ζεστά Νερά και Καταρρακτών	7.664,47
36	GR1260008	ΖΕΠ	Τεχνητή Λίμνη Κερκίνης – Όρος Κρούσια	27.712,64
37	GR1260009	ΖΕΠ	Κουιάδα Τιμίου Προδρόμου - Μενοίκιον	29.650,86
38	GR1260010	ΖΕΠ	Όρος Μπέλες	25.310,84
ΠΕ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ				
39	GR1270001	ΕΖΔ	Όρος Χολομώντας	15.543,63
40	GR1270002	ΕΖΔ	Όρος Ίταμος – Σιθωνία	18.031,62
41	GR1270003	ΕΖΔ	Χερσόνησος Άθως	33.567,81
42	GR1270004	ΕΖΔ - ΖΕΠ	Λιμνοθάλασσα Αγίου Μάμα	633,15
43	GR1270005	ΕΖΔ	Όρος Στρατονικόν – Κορυφή Σκαμνί	8.128,17
44	GR1270007	ΕΖΔ	Ακρωτήριο Ελιά – Ακρωτήριο Κάστρο – Εκβολή Ραγούλα	532,82
45	GR1270008	ΕΖΔ-πΤΚΣ	Παλιούρι – Ακρωτήρι και Θαλάσσια Ζώνη	16.136,11
46	GR1270009	ΕΖΔ	Πλατανίτσι – Συκιά: Ακρ. Ρήγας – Ακρ. Άδολο	988,96
47	GR1270010	ΕΖΔ	Ακρωτήριο Πύργος – Όρμος Κύψας – Μάλαμο	1.150,97
48	GR1270012	ΖΕΠ	Όρος Χολομώντας	26.413,93
49	GR1270013	ΖΕΠ	Υγρότοποι Νέας Φώκαιας	439,58
50	GR1270014	ΖΕΠ	Χερσόνησος Σιθωνίας	23.451,17
51	GR1270015	πΤΚΣ	Θαλάσσια Ζώνη Χερσονήσου Άθωνα	20.084,00
52	GR1270016	ΖΕΠ	Θαλάσσια Ζώνη Ανατολικά και Νότια Χερσονήσου Άθωνα	17.091,00

Πηγή: <http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=432&language=el-GR>

Επιπλέον των ανωτέρω, εντός της ΠΚΜ εμπίπτουν και οι παρακάτω περιοχές Natura, οι οποίες ανήκουν διοικητικά σε όμορες Περιφέρειες:

α/α	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΥΠΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΟΠΟΥ	ΕΚΤΑΣΗ (ha)

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 6 – Σελίδα 88

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

α/α	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΤΥΠΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΟΠΟΥ	ΕΚΤΑΣΗ (ha)
1	GR1150005	ΕΖΔ-πΤΚΣ	Κορυφές Όρους Παγγαίου – Πηγαία Νερά Κεφαλαρίου Φιλίππων – Σπήλαιο Αρκουδοσπηλιά	11.533,47
2	GR1150011	ΖΕΠ	Όρος Παγγαίο και Νότιες Υπώρειές του	24.384,00
3	GR1340004	ΕΖΔ	Λίμνες Βεγορίτιδας - Πετρών	12.569,02
4	GR1340007	ΖΕΠ	Λίμνη Πετρών	6.696,16
5	GR1420001	ΕΖΔ	Κάτω Όλυμπος – Καλλιπεύκη	12.437,76
6	GR1420008	ΖΕΠ	Κάτω Όλυμπος – Όρος Γοδαμάνι και Κουλάδα Ροδιάς	24.572,05

6.6.4.2 Καταφύγια Άγριας Ζωής

Καταφύγιο Άγριας Ζωής είναι η περιοχή που απαγορεύεται το κυνήγι κάθε θηράματος, με σκοπό την προστασία και την ανάπτυξη των πληθυσμών των θηραμάτων και των λοιπών ειδών της άγριας πανίδας ως και των ειδών της αυτοφυούς χλωρίδας. Τα καταφύγια άγριας ζωής, πρέπει να πληρούν τις προϋποθέσεις προς κάλυψη των βασικών αναγκών του θηράματος σε ό,τι αφορά την ησυχία, τροφή και νερό.

Στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας έχουν κηρυχθεί **96 Καταφύγια Άγριας Ζωής (ΚΑΖ)**. Στοιχεία σχετικά με την ονομασία του κάθε ΚΑΖ, την έκταση που καταλαμβάνει και το ΦΕΚ χαρακτηρισμού, παρατίθενται στον πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 6-24: Καταφύγια Άγριας Ζωής Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

Α/Α	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΚΑΖ	ΦΕΚ	ΕΚΤΑΣΗ (ha)
1	K17	Ερείπια Εξωχωρίου (Ροδώνος, Αμαράντων, Κεντρικού & Αντιγονείας)	706/Β/76	1.610,90
2	K31	Παλμίτσι-Κάμπος (Ευζώνων & Μικρού Δάσους)	698/Β/76	1.437,09
3	K32	Ειδομένη (Αλτσάκιου)	84/Β/77	440,20
4	K33	Βίρος-Ι. Μ. Αγ. Νικολάου (Σερρών-Οινούσας-Επτάμυλων)	706/24-9-82	797,93
5	K40	Ερ. Μακρυώτισσας-Αμπέλια-Νησί-Ριζανά (Ζευγολατείου)	531/28-7-86	1.907,50
6	K41	Γρίπας (Φανού)	178/Β/89	2.627,08
7	K42	Προφήτης Ηλίας (Πενταπόλεως)	625/19-7-78	1.138,95
8	K44	Χείμαρρος Γάζωρου-Παλαιά Ζίχνη (Γάζωρου-Αγ. Χριστόφορου-Ν. Ζίχνης-Αναστασίας)	759/9-8-77	982,83

Ένωση Νομικών Προσώπων:

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Α/Α	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΚΑΖ	ΦΕΚ	ΕΚΤΑΣΗ (ha)
9	K46	Αλιστράτη-Πετρωτό	754/27-8-96	1.078,41
10	K48	Γαλλικός Ποταμός (Επταλόφου-Κορωνούδας-Τερπύλλου-Αναβριτού)	281/Β/80	2.444,12
11	K50	Λουγγάς-Κάβα-Τζίκια-Ντερμέντεροι (Κρηνίδος-Φυλλίδος)	405/9-7-81	1.145,19
12	K52	Ύψωμα Καμπάνη (Κυλκίς & Μεγ.Βρύσης, Κρηστώνος)	686/Β/76	1.513,23
13	K58	Δημ. Δάσος Άνω Κορυφής-Δραγός-Όρμας	67/31-1-96	4.077,93
14	K61	Πέτρα Κορμίτσας Ηλιοκώμης (Ι. Μ. Εικοσιφοινίσσης)	753/27-8-96	1.051,46
15	K62	Ροδολίβος-Δόμιρο-Αγγίστα-Μυρίνη	754/27-8-96	1.230,96
16	K66	Δημόσιο Δάσος Φλαμουρίου	355/16-5-96	5.420,31
17	K67	Σκοπός	540/Β/90	5.256,02
18	K74	Νιγρίτα-Θερμές-Λαγκάδιο	384/27-7-87	2.647,69
19	K75	Μεσολακκιά-Παλαιοκόμη	446/30-6-88	1.071,25
20	K80	Κούτμος-Σκιάδα-Κούκουρα (Νέων Κερδυλίων)	759/9-8-77	766,95
21	K83	Εξάλοφος-Πολύδενδρο-Χρυσαιγή	914/Β/82	1.284,77
22	K84	Αγιάννης-Ανάθεμα-Δάκρυσμα-Καγιάμπαση-Αηδονοχώρι (Καστανοχωρίου)	717/29-9-82	2.431,77
23	K85	Τσουράκι-Γέφυρα (Αμφίπολης)	493/13-4-76	148,86
24	K86	Κλαδερή (Ασκού-Σοχού)	583/Β/83	1.899,25
25	K95	Λίμνη Λαγκαδά	398/Β/83	2.231,03
26	K99	Προφήτης-Νυμφόπετρα	423/Β/83	628,78
27	K109	Κορώνια (Μεσοβουνίου)	729/30-8-79	916,64
28	K113	Δέλτα Αξιού (Χαλάστρας)	275/9-5-88	5.204,75
29	K115	Κρυονέρι-Καλογερίκο (Σταγείρων-Στρατονίκης)	976/27-7-76	2.991,71
30	K117	Ζαγκλιβέρι-Αδάμ-Πετροκέρασα-Λειβάδι	673/Β/85	2.204,55
31	K120	Κουτσοχώρι	503/Β/97	3.245,63
32	K121	Αγ. Αθανάσιος (Αγκαθιάς)	527/Β/86	995,81
33	K122	Μπροστόμνιτσα (Στρατονίκης)	435/29-6-84	2.566,31
34	K124	Δέλτα Αλιάκμονα (Κλειδίου)	378/Β/81	2.001,75
35	K125	Στέργιος-Αλιάκμονας (Αιγινίου)	679/Β/97	2.659,34

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 6 – Σελίδα 90

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Α/Α	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΚΑΖ	ΦΕΚ	ΕΚΤΑΣΗ (ha)
36	K126	Ξηρολείβαδο	513/3-7-96	1.587,00
37	K129	Σκουριές-Καστέλι-Κακκαβός (Μεγ. Παναγίας-Γοματίου-Ιερισσού-Σταγείρων)	977/27-7-76	4.513,84
38	K134	Μικρή Σάντα	513/3-7-96	2.724,07
39	K135	Σφενδάμη-Καταχάς (Παλαιού Ελευθεροχωρίου-Ν. Αγαθουπόλεως)	668/18-7-80	1.670,72
40	K136	Χαράδρα-Ελαφίνα-Βεργίνα	919/Β/84	1.617,19
41	K140	Μικρή Μηλέα-Παλαιοσπάνη	314/25-5-88	1.385,50
42	K141	Αυγή-Ίμερα Κοζάνης (Πολύμυλου)	506/Β/97	3.931,84
43	K142	Ξυλαμίδι-Παλαιόκαστρο-Κόκκαλα (Ρυακίων)	398/8-7-83	770,73
44	K149	Αλυκή Κίτρους (Πύδνας)	177/31-3-88	1.727,63
45	K151	Ριζώματα	677/Β/78	1.435,57
46	K155	Μεσαίο-Λάπουση-Γκρίζος (Ρητίνης)	706/24-9-82	1.405,83
47	K157	Αβουζιανή-Μονή Αγ. Βαρβάρας-Μπλασιά (Βελβεντού)	405/9-7-81	2.722,53
48	K162	Ανήλιο	779/16-6-76	5.344,59
49	K163	Βροντού (Καρίτσης-Δίου)	628/30-8-88	1.657,32
50	K165	Σιόποτο-Δούλος-Παλιάμπελα (Κοκκινοπηλός-Καλύβια)	599/30-4-76	5.482,47
51	K171	Άγ. Δημήτριος (Ν. Φώκαιας-Αφύτου)	353/15-5-89	928,33
52	K173	Αγ. Ιωάννης-Τρόχαλο (Λιτοχώρου)	706/24-9-82	886,61
53	K183	Κασσανδρεία-Φούρκα	354/12-6-90	1.172,47
54	K187	Ασπρόπετρα-Αηλιά (Καλλιπεύκης)	925/29-12-89	2.547,13
55	K188	Αναστασίτικο (Κασσανδρινού)	353/15-5-89	789,76
56	K189	Βαρικό-Καλύβια (Πόρων)	561/23-9-85	699,83
57	K190	Δημόσιο Δάσος Κάτω Ολύμπου (Παντελεήμονα-Σκοτίνας)	485/23-7-84	2.198,86
58	K198	Παλιούρι-Αγ. Παρασκευή	570/25-7-91	1.918,42
59	K201	Καρυά-Συκαμινέα (Ελασσόνας)	589/15-7-97	3.996,16
60	K591	Χαρίεσσας Ειρηνοπούλης (Νάουσας)	195/21-3-95	280,85
61	K592	Λουτρό	1021/12-12-95	467,34
62	K609	Σωτήρας	646/Β/79	1.044,69

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 6 – Σελίδα 91

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Α/Α	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΚΑΖ	ΦΕΚ	ΕΚΤΑΣΗ (ha)
63	K724	Δραγουδελίου και Καρρά Δήμων Σιθωνίας και Τορώνης	570/Β/16-05-01 Τροποποίηση	13.495,04
64	K727	Πετρίτσιο Δήμου Πετριτσίου	673/Β/01-06-01 Ίδρυση	3.896,76
65	K732	Παγγαίο όρος Δήμων Παγγαίου - Ελευθερούπολης - Πιερέων - Ορφανού	625/Β/25-05-01 Τροποποίηση	6.351,31
66	K733	Λίμνη Κερκίνη, Ηράκλειας, Πετριτσίου Σιδηροκάστρου	674/Β/01-06-01 Ίδρυση. 972/Β/30- 07-02 Τροποποίηση. 985/Β/31-07-02 Τροποποίηση	19.637,93
67	K735	Μαδύτου, Απολλωνίας, Λίμνης Βόλβης, Εκβολές Ρύχειου Ποταμού Δήμων Απολλωνίας, Αγ. Γεωργίου και Ρεντίνας	810/Β/27-06-01 Τροποποίηση	11.626,84
68	K738	Τερπνή - Νικόκλεια Δήμου Νιγρίτας και Βισαλτίας	475/Β/18-04-02 Τροποποίηση	1.223,04
69	K779	Κρώμνη Δήμου Κύρρου	592/Β/21-05-01 Τροποποίηση	1.501,07
70	K780	Τζένα - Πίνοβο Δήμου Εξαπλάτανου	592/Β/21-05-01 Τροποποίηση	11.814,42
71	K781	Λίμνη Άγρα Δήμου Εδέσσης	592/Β/21-05-01 Τροποποίηση	1.208,80
72	K791	Λιβαδίτσα - Ρούπελ Δήμου Σιδηροκάστρου	674/Β/01-06-01 Ίδρυση. 347/Β/21- 03-02 Τροποποίηση	1.386,06
73	K819	Μπάρα Αγίου Μάμα στη θέση Λωρίδα Δήμου Νέων Μουδανιών	570/Β/16-05-01 Ίδρυση	192,86
74	K820	Πετράλωνα - Κρήνη στη θέση Κατσίκα Δήμου Τρίγλιας	570/Β/16-05-01 Τροποποίηση	2.268,19
75	K821	Αγ. Πρόδρομος - Βάβδος Δήμου Πολυγύρου και Ανθεμούντα	570/Β/16-05-01 Τροποποίηση	1.909,16
76	K822	Έλη Νέας Φώκαιας - Δημοτικά Διαμερίσματα Νέας Φώκαιας και Ποτίδαιας Δήμου Παλλήνης Κασσάνδρας	807/Β/03-07-00 Ίδρυση. 570/Β/16- 05-01 Τροποποίηση	494,27
77	K833	Εκβολές Στρυμώνα Δήμος Ορφανού	672/Β/01-06-01	260,45

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 6 – Σελίδα 92

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Α/Α	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΚΑΖ	ΦΕΚ	ΕΚΤΑΣΗ (ha)
			Ίδρυση	
78	K840	Χαβρία Δήμου Αρναίας & Παναγίας	864/Β/06-07-01 Ίδρυση. 469/Β/04-04-05 Τροποποίηση	1.356,66
79	K841	Χολομώντας Δήμου Αρναίας	864/Β/06-07-01 Τροποποίηση	1.498,90
80	K842	Ξηροπόταμος - Χείμαρρος Δήμου Στρυμονικού	673/Β/01-06-01 Τροποποίηση	1.608,10
81	K843	Δημοτικό Διαμέρισμα Χρυσού Δήμου Εμμανουήλ Παπά	676/Β/01-06-01 Τροποποίηση	1.023,66
82	K852	Αγριανή - Αναστασιά Δήμου Νέας Ζίχνης	676/Β/01-06-01 Ίδρυση	1.494,28
83	K855	Φλαμουριά - Γραμματικού Δήμου Έδεσσας	592/Β/21-05-01 Τροποποίηση	2.007,45
84	K866	Κιλκίς Δήμου Κιλκίς	593/Β/21-05-01 Τροποποίηση	872,12
85	K867	Δοϊράνη Δήμων Δοϊράνης Μουριών	593/Β/21-05-01 Ίδρυση	3.082,08
86	K868	Λίμνη Πικρολίμνη Δήμου Πικρολίμνης	593/Β/21-05-01 Ίδρυση	782,44
87	K872	Χορτιάτης Κοινότητα Χορτιάτη	810/Β/27-06-01 Ίδρυση	1.072,81
88	K880	Πολύγυρος Δήμου Πολυγύρου	570/Β/16-05-01 Τροποποίηση	3.450,94
89	K883	Αχλαδοχωρίου στη θέση Κόκκαλα Κοινότητας Αχλαδοχωρίου	675/Β/01-06-01 Ίδρυση	647,23
90	K888	Θεοδωρίου - Ανατολής Δήμου Κερκίνης	674/Β/01-06-01 Τροποποίηση	2.120,19
91	K901	Φιλαδελφείου - Μαυρούδας	1165/Β/23-08-05 Τροποποίηση	897,79
92	K902	Τσαϊρη Δήμου Επανομής	810/Β/27-06-01 Τροποποίηση	839,06
93	K903	Στεφανινών - Ασπροβάλτας Δήμων Αγ. Γεωργίου και Αρέθουσας	810/Β/27-06-01 Τροποποίηση	3.320,13
94	K908	Λίμνη Κορώνεια	1079/Β/08-08-06 Ίδρυση	4.890,92

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 6 – Σελίδα 93

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Α/Α	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΚΑΖ	ΦΕΚ	ΕΚΤΑΣΗ (ha)
95	K909	Νιγρίτα - Θερμά - Τερπνή - Αγία Παρασκευή	1079/Β/08-08-06 Ίδρυση	2.184,63
96	K914	Δάσος Δήμου Νάουσας και Δασών Σελίου - Τσανακλή και Γιαννακοχωρίου	920/Β/27-07-00 Ίδρυση. 1991/Β/30-12-05 Τροποποίηση	7.436,16

Πηγή: <http://natura2000.eea.europa.eu/#>, CDDA, 2018

Σύμφωνα με το Ν. 3937/2011, όλες οι ανωτέρω περιοχές συνιστούν Περιοχές Προστασίας Οικοτόπων και Ειδών.

6.6.4.3 Υγροτοπικές Εκτάσεις

Η τεράστια οικολογική σημασία των υγροτόπων έχει αναγνωριστεί παγκόσμια. Αρκετοί από αυτούς προστατεύονται είτε με εθνικές είτε με διεθνείς συμβάσεις, όπως η Σύμβαση Ramsar, που αφορά τη προστασία για τους υγροτόπους διεθνούς σημασίας ως ενδιαιτήματος για τα υδρόβια πουλιά.

Η Σύμβαση Ραμσάρ επικυρώθηκε με το ΝΔ 191/1974 (ΦΕΚ 350/Α/20.11.1974) «Περί κυρώσεως της Σύμβασης Ραμσάρ» και οι τροποποιήσεις της με τον Ν.1751/88 (ΦΕΚ 26/Α/09.02.1988) «Κύρωση Πρωτοκόλλου τροποποιητικού της Σύμβασης Ραμσάρ 1971 για την προστασία των διεθνούς ενδιαφέροντος υγροτόπων ιδίως ως υγροβιοτόπων» και τον Ν.1950/91 (ΦΕΚ 84/Α/31.05.1991) «Κύρωση των τροποποιήσεων της Σύμβασης Ραμσάρ (1971) για την προστασία των διεθνούς ενδιαφέροντος υγροτόπων ιδία ως υγροβιοτόπων». Η Ελλάδα χαρακτήρισε 11 υγροτόπους ως Διεθνούς Σημασίας σύμφωνα με τη Σύμβαση (περιοχές Ramsar) (Πηγή: Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής, 2012).

Στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας απαντώνται τρεις από τους υγρότοπους που προστατεύονται με βάση αυτή τη Σύμβαση, και έχουν πολύ μεγάλη σημασία για το φυσικό περιβάλλον της χώρας μας. Πιο συγκεκριμένα οι τρεις περιοχές είναι οι εξής:

- ❖ Λίμνη Βόλβη και Κορώνεια (3GR005)
- ❖ Τεχνητή λίμνη Κερκίνη (3GR006)
- ❖ Δέλτα Αξιού, Λουδία, Αλιάκμονα (3GR007)

Στους παρακάτω Πίνακες παρουσιάζονται τα κύρια χαρακτηριστικά του κάθε υγροτόπου με βάση στοιχεία του WWF Ελλάς (2008).

Πίνακας 6-25: Κύρια χαρακτηριστικά του υγροτόπου «Λίμνη Βόλβη και Κορώνεια (3GR005)»

Λίμνη Βόλβη και Κορώνεια (3GR005)	
Έκταση	Η περιοχή Ραμσάρ έχει έκταση 163.880 στρέμματα και περιλαμβάνει τις λίμνες Κορώνεια (ή Αγίου Βασιλείου ή Λαγκαδά) και Βόλβη.

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 6 – Σελίδα 94

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Λίμνη Βόλβη και Κορώνεια (3GR005)	
Είδη – οικότοποι	- Περισσότερα από 250 είδη ορνιθοπανίδας, εκ των οποίων: 68 είδη αναφέρονται στο Κόκκινο Βιβλίο των Σπονδυλόζων, 176 είδη στη Σύμβαση της Βέρνης και 80 είδη που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ. - 22 διαφορετικοί τύποι οικοτόπων - 2 Μνημεία της Φύσης στην Απολλωνία (όπου φιλοξενούνται 2 μεγάλες αποικίες ερωδιών) - Η γνώση για τα φυτά είναι ελλιπής - Ύπαρξη μοναδικού Γεωλογικού Σχηματισμού.
Απειλές	<u>Λίμνη Κορώνεια:</u> - Μείωση της στάθμης από 6,5μ που ήταν τη δεκαετία του '80, σε μόλις 1μ το 1996, ενώ πλέον τους θερινούς μήνες σχεδόν εξαφανίζεται. - Έχει αρνητικό υδατικό ισοζύγιο. - Συνεχής ρύπανση. Με αποτέλεσμα το νερό να είναι ισχυρά αλκαλικό νερό, ακατάλληλο για κάθε άλλη χρήση (pH 8,5-10). - Ευτροφική λίμνη. <u>Λίμνη Βόλβη:</u> - Θεωρείται οικολογικά σταθερή. Εμφανίζει σε μικρότερη κλίμακα τα προβλήματα της Κορώνειας. - Μερικώς ευτροφική λίμνη. - Αυξημένος ρυθμός προσχώσεων. - Παράνομη υλοτομία των παραποτάμιων δασών. - Παράνομη αλιεία. - Λαθροθηρία.
Καθεστώς προστασίας	- Υγρότοπος Ραμσάρ Διεθνούς Σημασίας. Στις 04-07-1990, ο υγρότοπος περιλήφθηκε στον Κατάλογο του Μοντρέ. - ΖΕΠ (79/409/ΕΟΚ): GR1220009 Λίμνες Βόλβη και Λαγκαδά και Στενά Ρεντίνας - ΤΚΣ (92/43/ΕΟΚ): GR1220001 Λίμνες Βόλβη και Λαγκαδά – Ευρύτερη Περιοχή - ΣΠΠ: GR032 Λίμνη Βόλβη, Λαγκαδά (ή Κορώνεια ή Αγ. Βασιλείου) και Στενά Ρεντίνας - Καταφύγια Άγριας Ζωής: Λίμνη Λαγκαδά (21.000 στρ.), Παραλίμνιο Δάσος Απολλωνίας (5.000 στρ.), Ποταμός Ρήχιος (6.690 στρ.). - Εθνικό Πάρκο Υγροτόπου των λιμνών Κορώνειας – Βόλβης και Μακεδονικών Τεμπών. ΚΥΑ 6919/2004 (ΦΕΚ248/Δ/05-03-2004), τροποποίηση ΚΥΑ 39542 (ΦΕΚ 441/ΑΑΠ/09-10-2008)
Φορέας	Φορέας Διαχείρισης Λιμνών Κορώνειας-Βόλβης ΚΥΑ 125192 (ΦΕΚ 126/Β/07-02-2003)

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 6 – Σελίδα 95

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Λίμνη Βόλβη και Κορώνεια (3GR005)	
Επιστημονική παρακολούθηση	- Παρακολούθηση ορνιθοπανίδας (ΦΔ, Πανεπιστημιακά Ιδρύματα, ΜΚΟ, ΚΟΜΑΘ) - Μεσοχειμωνιάτικες καταμετρήσεις υδρόβιων πουλιών (ΕΟΕ) - Καταγραφή παράνομων γεωτρήσεων (ΦΔ) - Παρακολούθηση της ποιότητας και ποσότητας των υδάτων (Π.Ε. Θεσσαλονίκης).
Κατάσταση διαχείρισης	- Έχουν εκπονηθεί δύο Σχέδια Διαχείρισης (1996 και 2004). Το δεύτερο άρχισε να εφαρμόζεται το 2008. - Έρευνα από την ΕΟΕ και το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. - Εκπονείται μελέτη διευθέτησης των χειμάρρων της λίμνης Βόλβης για αποτροπή έντονων πλημμυρικών φαινομένων υπό την επίβλεψη του Δασαρχείου. - Έργα αποκατάστασης της λίμνης Κορώνειας από τη Νομαρχία Θεσσαλονίκης - Κέντρο Ενημέρωσης. Λειτουργεί από τον Φορέα Διαχείρισης.
Σύνοψη	Η Λίμνη Κορώνεια θεωρείται βιολογικά νεκρή. Από το 2004 επίσημα δεν έχει ψάρια, ενώ έχουν σημειωθεί 3 μεγάλα επεισόδια θανάτων χιλιάδων ψαριών και πουλιών (1995, 2004 και 2007). Με καθυστέρηση 2 χρόνων έχουν ξεκινήσει τα πρώτα έργα για την αποκατάσταση της Κορώνειας από τη Νομαρχία. Ειδικοί επιστήμονες εκτιμούν ότι αν ξεκινήσει άμεσα η εφαρμογή όλων των προβλεπόμενων μέτρων, η λίμνη μπορεί να επανέλθει στην πρότερη κατάσταση το νωρίτερο σε 8 χρόνια.

Πηγή: Ελληνικοί Υγρότοποι Ραμσαρ. Αξιολόγηση Προστασίας και Διαχείρισης (WWF, 2008)

Πίνακας 6-26: Κύρια χαρακτηριστικά του υγροτόπου «Τεχνητή λίμνη Κερκίνη (3GR006)»

Τεχνητή λίμνη Κερκίνη (3GR006)	
Έκταση	Η περιοχή Ραμσάρ έχει έκταση 109.960 στρέμματα. Η έκταση της λίμνης μεταβάλλεται ανάλογα με την εποχή. Είναι τεχνητή λίμνη που δημιουργήθηκε το 1932 με την κατασκευή ενός φράγματος κοντά στο χωριό Λιθότοπος, αποσκοπώντας στη συγκράτηση των πλημμυρικών παροχών του ποταμού Στρυμόνα για αρδευτική χρήση στον κάμπο των Σερρών. Το 1982 ολοκληρώθηκε το δεύτερο υψηλότερο φράγμα της λίμνης, έγινε ανύψωση του ανατολικού αναχώματος και κατασκευάστηκε το δυτικό ανάχωμα.

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Τεχνητή λίμνη Κερκίνη (3GR006)	
Είδη – οικότοποι	- Περισσότερα από 300 είδη πουλιών, πολλά από τα οποία είναι σπάνια σε εθνικό ή διεθνές επίπεδο. - 72 είδη πουλιών ανήκουν στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ. - 10 είδη πουλιών (πολλά από τα οποία είναι σπάνια) φωλιάζουν σε μικτές αποικίες στο παραποτάμιο δάσος σε μεγάλους αριθμούς. - Έχουν καταγραφεί 27 είδη ερπετών, 11 είδη αμφιβίων και 30 είδη ιχθυοπανίδας. - Στην περιοχή υπάρχουν περισσότερα από 2000 βουβάλια. - Μεγάλος αριθμός από σπάνια υδρόβια φυτά απαντάται στην περιοχή του υγροτόπου (<i>Trapa natans</i>, <i>Nymphaea alba</i>, <i>Nymphoides peltata</i>, <i>Potamogeton gramineus</i>, <i>Ranunculus fluitans</i>, <i>Ceratophyllum demersum</i>, <i>Myriophyllum spicatum</i>, <i>Marsilea quadrifolia</i>, <i>Utricularia vulgaris</i>, κλπ).
Απειλές	- Αλλαγές στο υδρολογικό καθεστώς, μετά τη λειτουργία νέου φράγματος το 1982, με αρνητική επίδραση στα είδη χλωρίδας και πανίδας. - Μεγάλες εποχικές μεταβολές στάθμης ύδατος (5 μέτρων) μεταξύ φθινοπώρου και άνοιξης (υψηλή στάθμη ύδατος την άνοιξη για άρδευση των καλλιεργειών κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού). - Υποβάθμιση παραποτάμιου δάσους. - Καταστροφή καλαμιώνων (εξαφανίστηκαν 3 χρόνια μετά την κατασκευή του φράγματος το 1982). - Μείωση της σύνθεσης των ειδών ιχθυοπανίδας που απαντώνται στη λίμνη και στο ποτάμι ανάντη της λίμνης. - Μείωση των ειδών πουλιών που φωλιάζουν στην περιοχή, καθώς και των πληθυσμών τους.
Καθεστώς προστασίας	- Υγρότοπος Ραμσάρ Διεθνούς Σημασίας. - ΖΕΠ (79/409/ΕΟΚ): GR 1260008 Τεχνητή Λίμνη Κερκίνης – Όρος Κρούσια - ΤΚΣ (92/43/ΕΟΚ): GR1260001 Λίμνη Κερκίνη – Κρούσια – Κορυφές Όρους Μπέλες, Άγκιστρο – Χαρωπό - ΣΠΠ: GR020 Λίμνη Κερκίνη - Καταφύγιο Άγριας Ζωής Λίμνης Κερκίνης (ΔΑΔ Δασ. Σιδηροκάστρου 22/2732/18-08-2008) - Εθνικό Πάρκο Λίμνης Κερκίνης, ΚΥΑ 42699 (ΦΕΚ 98/ΑΑΠ/08-11-2006)
Φορέας	Φορέας Διαχείρισης Λίμνης Κερκίνης, ΚΥΑ 125564/994 (ΦΕΚ 364/Β/28-03-2003)

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Τεχνητή λίμνη Κερκίνη (3GR006)	
Επιστημονική παρακολούθηση	- Παρακολούθηση των πληθυσμών των αναπαραγόμενων ειδών πουλιών στον υγρότοπο (ΦΔ). - Παρακολούθηση των πληθυσμών της νανόχηννας (<i>Anser erythropus</i>) (ΕΟΕ). - Μεσοχειμωνιάτικες καταμετρήσεις υδρόβιων πουλιών (ΕΟΕ). - Παρακολούθηση των πληθυσμών των πελεκάνων (<i>Tour du Valat</i>, Γαλλία). - Παρακολούθηση της ποιότητας των υδάτων του ποταμού Στρυμόνα (Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Σερρών). - Αυτόματο σύστημα παρακολούθησης παροχής ποταμού και φυσικοχημικών παραμέτρων (Νομαρχιακό Κέντρο Καταπολέμησης Κουνουπιών και Πολιτικής Προστασίας της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Σερρών). - Έρευνα για την κατάσταση του πληθυσμού της βίδρας στην περιοχή (ΦΔ). - Μηνιαία καταγραφή των πουλιών στην περιοχή της λίμνης. - Έρευνα και καταγραφή των ασπονδύλων στο Εθνικό Πάρκου (ΦΔ). - Μελέτη επίδραση των οδικών αξόνων στην πανίδα της περιοχής (ΦΔ)
Κατάσταση διαχείρισης	- Δεν υπάρχει σχέδιο διαχείρισης. - Δράσεις φύλαξης και ενημέρωσης στην περιοχή ευθύνης του (ΦΔ). - Κέντρο Πληροφόρησης Υγροτόπου Κερκίνης. Λειτουργεί από τον Φορέα Διαχείρισης
Σύνοψη	Μαζί με το Δέλτα του Έβρου και τη Λίμνη Μικρή Πρέσπα, η Λίμνη Κερκίνη εξαιρέθηκε το 1999 από τον Κατάλογο Μοντρέ, στον οποίο είχε περιληφθεί το 1990. Η εξαίρεση αυτή δικαιολογείται μέχρι σήμερα, αν κανείς επικεντρωθεί στην σχετικά καλή οικολογική κατάσταση της Λίμνης, αν και σε μεμονωμένες περιοχές σημειώνεται σημαντική υποβάθμιση. Ωστόσο, η έλλειψη ολοκληρωμένης διαχείρισης των υδάτων και οι συνεχιζόμενες εποχικές μεταβολές του υδρολογικού καθεστώτος υποβαθμίζουν τη βιοποικιλότητα της.

Πηγή: Ελληνικοί Υγρότοποι Ραμσάρ. Αξιολόγηση Προστασίας και Διαχείρισης (WWF, 2008)

Πίνακας 6-27: Κύρια χαρακτηριστικά του υγροτόπου «Δέλτα Αξιού, Λουδία, Αλιάκμονα (3GR007)»

Δέλτα Αξιού, Λουδία, Αλιάκμονα (3GR007)	
Έκταση	Η περιοχή Ραμσάρ έχει έκταση 118.080 στρέμματα.
Είδη – οικότοποι	3 Οικότοποι Προτεραιότητας βάσει της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ: - 1150* : Λιμνοθάλασσες - 2130*: Σταθερές θίνες με ποώδη βλάστηση (γκρίζες θίνες) - 6220*: Ψευδοστέππα με αγροσώδη και ετήσιες πόες (Thero – Brachypodietea) – Αλυκή Κίτρου - 210 πτηνά περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ. - Στην περιοχή εμφανίζονται συστηματικά πολύ σπάνια πουλιά της Ελλάδας.

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Δέλτα Αξιού, Λουδία, Αλιάκμονα (3GR007)	
Απειλές	- Αλλαγές στο υδρολογικό καθεστώς, με επακόλουθη μείωση της παροχής των ποταμών, εξαιτίας απόληψης νερού για άρδευση. - Υποβάθμιση ποιότητας υδάτων. - Μείωση της υγρασιμότητας έκτασης, λόγω επέκτασης των καλλιεργειών και των παράνομων κατασκευών. - Αλλαγές στη βιοποικιλότητα των οικοσυστημάτων (υποβάθμιση θινών και των παρόχθιων δασών), λόγω αλλαγών χρήσεων γης (βόσκηση, επέκτασης καλλιεργειών και υδατοκαλλιεργειών). - Αμμοληψίες (με επακόλουθη μεταβολή της κοίτης). - Υπερβόσκηση. - Αστική επέκταση και παράνομη και αυθαίρετη δόμηση. - Απορρίψεις στερεών αποβλήτων.
Καθεστώς προστασίας	- Υγρότοπος Ραμσάρ Διεθνούς Σημασίας. Στις 04-07-1990 περιλήφθηκε στον Κατάλογο του Μοντρέ. - ΖΕΠ (79/409/ΕΟΚ): GR1220010 Δέλτα Αξιού – Λουδία – Αλιάκμονα – Αλυκή Κίτρους - ΤΚΣ (92/43/ΕΟΚ): GR1220002 Δέλτα Αξιού – Λουδία – Αλιάκμονα – Ευρύτερη Περιοχή - Αξιούπολη - ΤΚΣ (92/43/ΕΟΚ): GR1250004 Αλυκή Κίτρους – Ευρύτερη Περιοχή. - ΙΒΑ: GR028 Δέλτα Αξιού, Λουδία, Αλιάκμονα - ΣΠΠ: GR043 Λιμνοθάλασσα Αλυκής Κίτρους - Καταφύγια Άγριας Ζωής: Δέλτα Αξιού (ΦΕΚ 275/Β/1988), Δέλτα Αλιάκμονα (ΦΕΚ 378/Β/1981), Στεργίου – Αλιάκμονας (ΦΕΚ: 679/Β/1997), Αλυκή Κίτρους (ΦΕΚ: 706/24-09-1982) - Εθνικό Πάρκο Δέλτα Αξιού - Λουδία – Αλιάκμονα: Δημοσιοποιήθηκε δεύτερο Σχέδιο ΚΥΑ (01-12-2008), το οποίο έχει υπογραφεί από τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ. - Σημείωση: Η ισχύς της προηγούμενης ΚΥΑ 14874/3291 (ΦΕΚ 687/Β/6.7.98) που προέβλεπε μέτρα για την προστασία των υγρασιμότητας της Αλυκής Κίτρους, του κάτω ρου και του Δέλτα των ποταμών Αλιάκμονα, Λουδία, Αξιού, Γαλλικού, της λιμνοθάλασσας Καλοχωρίου και της ευρύτερης περιοχής τους έληξε το 2001.
Φορέας Διαχείρισης	Φορέας Διαχείρισης Δέλτα Αξιού - Λουδία - Αλιάκμονα, ΚΥΑ 125191/364 (ΦΕΚ 126/Β/07-02-2003).
Επιστημονική παρακολούθηση	- Παρακολούθηση υδρόβιων πουλιών (ΕΟΕ) - Παρακολούθηση ορνιθοπανίδας, οικοτόπων, απειλών (2006-08) (ΦΔ).

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Δέλτα Αξιού, Λουδία, Αλιάκμονα (3GR007)	
Κατάσταση διαχείρισης	- Δεν υπάρχει Σχέδιο Διαχείρισης. - Το 2008 ξεκίνησε από τον ΦΔ η πιλοτική εφαρμογή της μεθόδου Adaptive Management–Open Standards for Practice in Conservation. («Recommended strategic plan to maintain favourable conservation status of the Natura 2000 areas in the Axios Delta (2009-2013)», Varelzidou, S. and Strixner, L. (2008), Axios Loudias Aliakmonas Estuaries Management Authority, Thessaloniki, Greece). - Κέντρο Πληροφόρησης Δέλτα Αλιάκμονα, Λουδία, Αξιού, Γαλλικού, Αλυκής Κίτρους στην Αγαθούπολη. Λειτουργεί από τον ΦΔ. - Δράσεις επόπτευσης φύλαξης από τον Φορέα Διαχείρισης. - Κέντρο Πληροφόρησης Δέλτα Αλιάκμονα, Λουδία, Αξιού, Γαλλικού, Αλυκής Κίτρους στην Αγαθούπολη. Λειτουργεί από τον Φορέα Διαχείρισης.
Σύνοψη	Η εκτενής περιοχή του Δέλτα Αξιού, Λουδία, Αλιάκμονα διατηρεί σημαντικό φυσικό πλούτο παρά τις σημαντικές πιέσεις που υφίσταται. Ωστόσο, η εγγύτητα με την πόλη της Θεσσαλονίκης δημιουργεί αυξανόμενα προβλήματα. Απειλές, με κυριότερες την αστική επέκταση, την αλλαγή των χρήσεων γης και την απόρριψη στερεών και εκροή άλλων αποβλήτων, οδηγούν στη σταδιακή υποβάθμιση της. Η αντιμετώπιση των απειλών απαιτεί άμεσα τη θεσμοθέτηση του Εθνικού Πάρκου, τη συστηματική παρακολούθηση και την ολοκληρωμένη διαχείριση, στοιχεία που απουσιάζουν παρά το γεγονός ότι πολλές από τις λειτουργίες (ύδρευση, άρδευση, κλπ) που προσφέρει ο υγρότοπος είναι ζωτικής σημασίας για τη ζωή της συμπεριλαμβανόμενης.

Πηγή: Ελληνικοί Υγρότοποι Ραμσαρ. Αξιολόγηση Προστασίας και Διαχείρισης (WWF, 2008)

Η ύπαρξη των υγροβιότοπων στην ΠΚΜ οφείλεται κατά κύριο λόγο στους υδατικούς πόρους της περιοχής, απόρροια της κατάληξης ορισμένων από τους σημαντικότερους ποταμούς της ελληνικής και βαλκανικής χερσονήσου. Οι υγροβιότοποι της Κεντρικής Μακεδονίας διαθέτουν υψηλό και σημαντικό φυσικό απόθεμα, έχουν ξεχωριστά μεταξύ τους χαρακτηριστικά, όμως εξίσου δέχονται και σημαντικές απειλές.

6.6.4.4 Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Σύμβαση του Τοπίου, που κυρώθηκε στις αρχές του 2010 (N. 3827/2010), ως τοπίο νοείται «μία περιοχή, όπως αυτή γίνεται αντιληπτή από τον άνθρωπο, της οποίας ο χαρακτήρας είναι αποτέλεσμα της δράσης και αλληλεπίδρασης των φυσικών ή/ και ανθρώπινων παραγόντων».

Η έννοια του τοπίου, όπως προσδιορίζεται από το Ν. 3827/2010, υπερβαίνει την έννοια του «φυσικού» ή του «όμορφου». Δεν περιορίζεται στην οπτική εμπειρία που συναρτάται με μια δεδομένη περιοχή. Αντίθετα περιλαμβάνει το σύνολο των παραγόντων που γίνονται αντιληπτοί με ενιαίο τρόπο από τον άνθρωπο μέσω του συνόλου των αισθήσεων, της μνήμης, της ιστορίας κλπ. Με αυτή την έννοια, το τοπίο περιλαμβάνει τόσο τις αστικές περιοχές, όσο και την ύπαιθρο, αναφέρεται εξίσου στις «υποβαθμισμένες» περιοχές, στις περιοχές «υψηλής ποιότητας» που ήδη

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

αναγνωρίζονται ως εξαιρετικού κάλλους, αλλά και στη μεγάλη πλειονότητα των «καθημερινών» περιοχών.

Η έκταση που περιλαμβάνει σημαντικό τμήμα φυσικού περιβάλλοντος με αξιόλογη αισθητική αξία, η οποία χρήζει προστασίας και διατήρησης των φυσικών και πολιτιστικών πόρων και όπου επιβάλλονται διάφοροι περιορισμοί και απαγορεύσεις στις ανθρωπογενείς δραστηριότητες, μεταξύ των οποίων ο έλεγχος και ο περιορισμός της δόμησης, η θέσπιση ειδικών μορφολογικών στοιχείων στα κτίρια και στις διάφορες κατασκευές κ.λπ., χαρακτηρίζεται Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους. Τα Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους προβλέπονται από τον Ν. 1465/1950, ο οποίος συμπληρώνει τον Ν. 5351/1932 «Περί αρχαιοτήτων».

Τα θεσμοθετημένα Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους στην ευρύτερη περιοχή μελέτης δίνονται στον ακόλουθο πίνακα:

Πίνακας 6-28: Θεσμοθετημένα Τ.Ι.Φ.Κ. Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

Α/Α	ΚΩΔΙΚΟΣ ΤΙΚΦ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΙΦΚ	Π.Ε.
1	ΑΤ4011040	Άγιος Μάμας	Χαλκιδικής
2	ΑΤ4011112	Άγιος Νικόλαος Ναούσης	Ημαθίας
3	ΑΤ4011007	Άθυτος Κασσάνδρας	Χαλκιδικής
4	ΑΤ4011010	Όρος Λαϊλιάς (Όρη Βροντούς)	Σερρών
5	ΑΤ4011008	Βουρβουρού Σιθωνίας	Χαλκιδικής
6	ΑΤ4011027	Εθνικός Δρυμός Ολύμπου	Πιερίας
7	ΑΤ4010060	Ιερισσός	Χαλκιδικής
8	ΑΤ4011035	Καλή Πεδιάδα (Ντόμπρο Πόλγε) Όρους Βόρα	Πέλλας
9	ΑΤ4011012	Καταρράκτες Έδεσσας	Πέλλας
10	ΑΤ4011119	Κεδρινός λόφος Θεσσαλονίκης (Σέιχ Σού)	Θεσσαλονίκης
11	ΑΤ4011034	Κουλάδα του Κοζιακά στο Όρος Βόρας	Πέλλας
12	ΑΤ4011036	Λίμνη Άγρα	Πέλλας
13	ΑΤ4011030	Μεγάλο Ρέμα	Κιλκίς
14	ΑΤ4011033	Μονή Τιμίου Προδρόμου Βεροίας (Στενά Αλιάκμονα)	Ημαθίας
15	ΑΤ4011005	Μονή Τιμίου Προδρόμου Σερρών	Σερρών

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ ΤΙΚΦ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΙΦΚ	Π.Ε.
16	AT4011037	Ξηρολίβαδο Βεροίας	Ημαθίας
17	AT4011041	Πιέρια Όρη	Πιερίας
18	AT4011043	Πλαταμώνας	Πιερίας
19	AT4011001	Στάγειρα (Ολυμπιάδα) και νησίδα Κάπρος	Χαλκιδικής
20	AT4011044	Στενά Πέτρας Ολύμπου	Πιερίας
21	AT4011016	Στενά Προμαχώνα Σερρών	Σερρών
22	AT4011046	Στενά Ρεντίνας	Θεσσαλονίκης
23	AT4011009	Τορώνη-Πόρτο Κουφό Σιθωνίας	Χαλκιδικής
24	AT4011002	Φαράγγι Αγγίτη ποταμού	Σερρών
25	AT4011032	Φαράγγι Νικολάου (Λουτρά Αριδαίας) Όρους Βόρα	Πέλλας
26	AT4011038	Χαράδρα Κηπουρίστρα Στρατωνικού	Χαλκιδικής

6.6.4.5 Εθνικά Πάρκα

Βασικός σκοπός των περιοχών που έχουν χαρακτηριστεί ως Εθνικά Πάρκα, είναι η προστασία, διατήρηση, και διαχείριση της φύσης και του τοπίου, ως φυσικής κληρονομιάς και πολύτιμου εθνικού φυσικού πόρου τόσο σε χερσαία όσο και σε υδάτινα τμήματα, που διακρίνονται για την μεγάλη βιολογική, οικολογική, αισθητική, επιστημονική, γεωμορφολογική και παιδαγωγική τους αξία. Ειδικότερα επιδιώκεται η διατήρηση και διαχείριση των σπανίων οικοτόπων και των ειδών χλωρίδας και πανίδας και κυρίως της орνιθοπανίδας που συντίθεται από αρκετά σημαντικά είδη.

Στην ΠΚΜ εντοπίζονται τρία κηρυγμένα Εθνικά Πάρκα. Πρόκειται για τις περιοχές που παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα, στον οποίο και καταγράφονται οι εν ισχύει κανονιστικές πράξεις ρύθμισης των ζητημάτων προστασίας και διαχείρισής τους.

Πίνακας 6-29: Εθνικά Πάρκα στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

A/A	Ονομασία	Διάταγμα / Απόφαση Κήρυξης	Εν ισχύ κανονισμοί
1	Εθνικό Πάρκο Λίμνης Κερκίνης	ΚΥΑ 42699/ ΦΕΚ 98/ ΑΑΠ4/ 8.9.06	1. ΥΑ 52771/ΦΕΚ 1934 Β' /28.12.04 2. ΥΑ 18104/ΦΕΚ 617 Β' /10.5.05 3. ΥΑ 52762/ΦΕΚ 1934 Β' /28.12.04 4. ΥΑ 52763/ΦΕΚ 1934 Β' /28.12.04

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

A/A	Ονομασία	Διάταγμα / Απόφαση Κήρυξης	Εν ισχύ κανονισμοί
2	Εθνικό Πάρκο Υγροτόπων των Λιμνών Κορώνειας – Βόλβης και των Μακεδονικών Τεμπών	ΚΥΑ 6919 /ΦΕΚ 248 Δ /5.3.04 Τροποποίηση με την ΚΥΑ: 39542 / 9.10.08/ ΦΕΚ 441 ΑΑΠ/ 9.10.08	1. ΥΑ 50547/ΦΕΚ 1876 Β' /17.12.04 2. ΥΑ 49707/ΦΕΚ 2408 Β' /21.12.07 3. ΥΑ 50550/ΦΕΚ 1879 Β' /20.12.04 4. ΥΑ 50545/ΦΕΚ 1879 Β' /20.12.04
3	Εθνικό Πάρκο Γαλλικού, Αξιού, Λουδία, Αλιάκμονα, Αλυκής, Κίτρους, Λιμνοθάλασσας Καλοχωρίου	ΚΥΑ 12966 /ΦΕΚ 220 ΑΠΠ/ 14.5.2009	1. ΥΑ 18093/ΦΕΚ 624 Β' / 11.5.05 2. ΥΑ 11741/ΦΕΚ 392 Β' /31.3.06 3. ΥΑ 18092/ΦΕΚ 624 Β' /11.5.05 4. ΥΑ 18091/ΦΕΚ 624 Β' / 11.5.05

Αναλυτικότερα:

Εθνικό Πάρκο Λίμνης Κερκίνης

Από τον Σεπτέμβριο του 2006 είναι σε ισχύ η Κοινή Υπουργική Απόφαση 42699/2006 «Χαρακτηρισμός του υγρότοπου Λίμνης Κερκίνης και της ευρύτερης περιοχής του ως Εθνικού Πάρκου και καθορισμός χρήσεων, όρων και περιορισμών δόμησης».

Με την παραπάνω Απόφαση οριοθετείται ως περιοχή του Εθνικού Πάρκου η έκταση που εμπίπτει σε εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών κάτω των 2.000 κατοίκων περιοχές των Δήμων Ηράκλειας, Κερκίνης, Πετριτσίου, Σιδηροκάστρου, Σκοτούσσης, Στρυμονικού και των Κοινοτήτων Αγκίστρου και Προμαχώνας (Ν. Σερρών).

Στη χερσαία και λιμναία περιοχή του Εθνικού Πάρκου χαρακτηρίζονται οι εξής περιοχές:

- Περιοχές απόλυτης Προστασίας της Φύσης, οι περιοχές των οποίων τα όρια καθορίζονται κατά Ζώνες Α1, Α2, Α3 και Α4
- Περιοχές Προστασίας της Φύσης οι περιοχές Π1, Π2, Π3, Π4
- Στην χερσαία έκταση του Εθνικού Πάρκου και περιμετρικά των παραπάνω περιοχών χαρακτηρίζονται ως περιοχές Οικοανάπτυξης οι περιοχές ΟΑ1, ΟΑ2, ΟΒ1, ΟΒ2, ΟΒ3

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 6 – Σελίδα 103

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Εικόνα 6-30: Χάρτης Εθνικού Πάρκου Λίμνης Κερκίνης

Οι Ζώνες, οι όροι και περιορισμοί του καθεστώτος προστασίας του Εθνικού Πάρκου Λίμνης Κερκίνης παρουσιάζονται παρακάτω:

Πίνακας 6-30: Ζώνες, όροι και περιορισμοί του Εθνικού Πάρκου Λίμνης Κερκίνης

Ζώνη Α1 - Α4	Ζώνη Π1 – Π4	ΟΑ	ΟΒ
Ημερήσια επίσκεψη με σκοπό την έρευνα περιβαλλοντική εκπαίδευση (εκτός περιόδου αναπαραγωγής (1/2-31/8))		Η ήπια αναψυχή Υποδομές του πρωτογενούς τομέα, κατασκηνώσεις και αθλητικές εγκαταστάσεις, εγκαταστάσεις αναψυχής	
		Κατοικία σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις	
	Αλιεία και εκτέλεση έργων υποδομής της. Η ιχθυοκαλλιέργεια με χρήση των φυσικών λεκανών	Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός μονάδων ιχθυοκαλλιέργειών	
	Νέα τεχνικά έργα (αντιπλημμυρικά έργα, άρση προσχώσεων κ.λπ.) ή επέκταση υφιστάμενων, με την προϋπόθεση ότι αυτά δεν θα οδηγήσουν σε άνοδο της στάθμης της λίμνης πέραν των +36.00 m	Τα έργα υποδομής (π.χ. έργα οδοποιίας κ.λπ.) σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, καθώς και τα έργα που αποσκοπούν στην προστασία του οικοσυστήματος	
	Οι δασοκομικές εργασίες και η εξυγιαντική υλοτόμηση, η μελισσοκομία	Γεωργία σε υφιστάμενες περιοχές και συντήρηση δικτύων	

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 6 – Σελίδα 104

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Ζώνη Α1 - Α4	Ζώνη Π1 – Π4	ΟΑ	ΟΒ
	Εκτέλεση έργων προστασίας συντήρησης αντιπλημμυρικής προστασίας	Η γεωργία στις ήδη καλλιεργούμενες περιοχές, η συντήρηση και βελτίωση υφιστάμενων εγχειοβελτιωτικών, υδραυλικών και αντιπλημμυρικών έργων και ο αναδασμός γεωργικής γης	
	Η ελεύθερη βόσκηση βοοειδών και βουβαλιών στην υφιστάμενη ένταση της	Η ελεύθερη βόσκηση βοοειδών, βουβαλιών και αιγοπροβάτων, η εκτέλεση βασικών έργων υποδομής και η διατήρηση των υφιστάμενων κτηνοτροφικών και πτηνοτροφικών μονάδων	
	Ο επαναπληθυσμός ή εμπλουτισμός της πανίδας με είδη τα οποία ήδη ανήκουν στο οικοσύστημα της περιοχής	Οι υφιστάμενες ή νέες εξορυκτικές δραστηριότητες,	Λειτουργία των υφιστάμενων και νέων εξορυκτικών δραστηριοτήτων, ίδρυση νέων λατομείων αδρανών υλικών επιτρέπεται σε απόσταση τουλάχιστον 1000m από τις ζώνες Π
		Ίδρυση αιολικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής και ΑΠΕ σε θέσεις > 2km από τα όρια της	Αιολικοί σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής και γενικότερα σταθμοί παραγωγής ήπιων μορφών ενέργειας, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις
		Εκτός σχεδίου ξενοδοχειακά καταλύματα έως 80 κλίνες (ΕΠΑΕ, βιολογικός)	Εκτός σχεδίου ξενοδοχειακά καταλύματα έως 120 κλίνες (ΕΠΑΕ, βιολογικός)
		Η διατήρηση ή εκσυγχρονισμός των υφιστάμενων βιομηχανικών ή βιοτεχνικών μονάδων	Κατώτατο όριο κατάρτησης και αρτιότητας: 4 στρέμματα χωρίς τις παρεκκλίσεις που προβλέπονται στο από 24.5.1985 π. δ/γμα (Δ' 270)
		Η οριοθέτηση ειδικών ζωνών ανάπτυξης παραγωγικών δραστηριοτήτων σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.	

Εθνικό Πάρκο Υγροτόπων και Λιμνών Κορώνειας – Βόλβης και των Μακεδονικών Τεμπών

Από τον Μάρτιο του 2004 είναι σε ισχύ η Κοινή Υπουργική Απόφαση 6919/2004 «Χαρακτηρισμός των λιμναίων χερσαίων και υδάτινων περιοχών του υγροτοπικού συστήματος των λιμνών Βόλβης-Κορώνειας και Μακεδονικών Τεμπών ως «Εθνικό Πάρκο Υγροτόπων των λιμνών Κορώνειας - Βόλβης και των Μακεδονικών Τεμπών» και καθορισμός ζωνών προστασίας και καθορισμός χρήσεων, όρων και περιορισμών δόμησης», όπως τροποποιήθηκε από την ΚΥΑ 39542/9.10.08 (ΦΕΚ 441 ΑΑΠ/9.10.08).

Με την παραπάνω Απόφαση οριοθετείται η περιοχή του Εθνικού Πάρκου (Περιοχή Α). Εντός της περιοχής Α χαρακτηρίζονται Περιοχές Απόλυτης Προστασίας (Ζώνη Α1 - Δάσος Απολλωνίας),

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

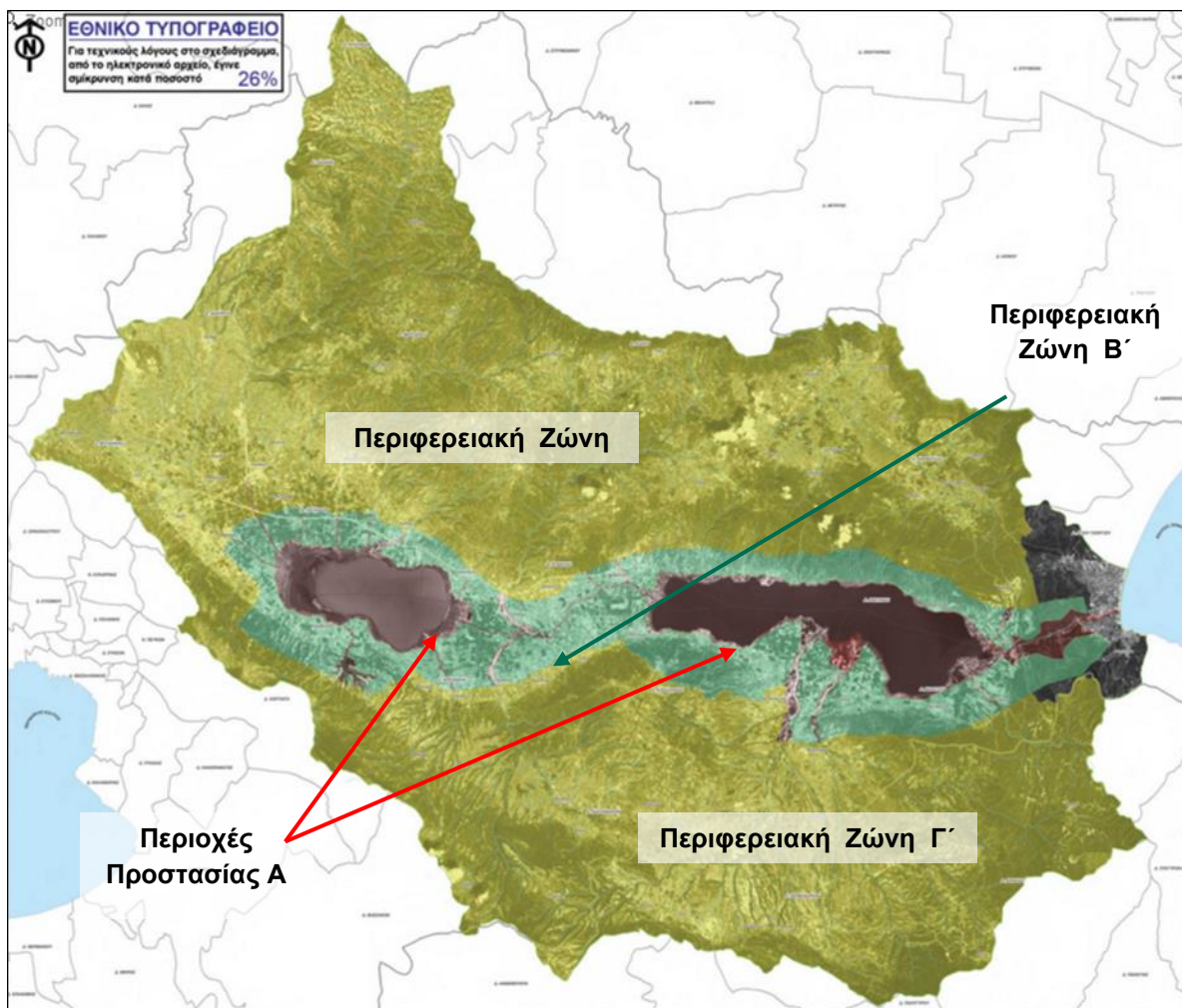

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Περιοχές Απόλυτης Προστασίας και Περιοχές Προστασίας της Φύσης (Ζώνη Α2 - Μακεδονικά Τέμπη). Επίσης χαρακτηρίζονται οι Περιφερειακές Ζώνες Προστασίας (Περιοχή Β και Περιοχή Γ) και καθορίζονται οι επιτρεπόμενες χρήσεις και οι δραστηριότητες ανά περιοχή. Ειδικότερα, η Περιφερειακή Ζώνη Γ' αναφέρεται στην χερσαία εκείνη έκταση που εφάπτεται περιφερειακά της Περιφερειακής Ζώνης Προστασίας Β' και φθάνει μέχρι τα όρια της λεκάνης απορροής των λιμνών Κορώνειας – Βόλβης (Μυγδονία λεκάνη), η οποία και ορίζεται από τον υδροκρίτη των ορεινών όγκων.

Εικόνα 6-31: Χάρτης Εθνικού Πάρκου Υγροτόπων των Λιμνών Κορώνειας – Βόλβης και των Μακεδονικών Τεμπών

Το 2010 με την Αριθμ. Η.Π. 37338/1807/Ε.103 Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση της άγριας ορνιθοπανίδας και των οικοτόπων/ ενδιαιτημάτων της, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ (ΦΕΚ 1495 Β/2010) και στο πλαίσιο επαναξιολόγησης των ΖΕΠ σε όλη την Ελλάδα, τροποποιούνται τα όρια της ΖΕΠ GR032 και επεκτείνεται το όριο της GR1220009 Λίμνες Κορώνειας – Βόλβης, Στενά Ρεντίνας και ευρύτερη περιοχή. Η νέα ΖΕΠ καταλαμβάνει περίπου 161.630 εκτάρια (έναντι 15.671 εκταρίων πριν). Η επέκταση αυτή σε συνδυασμό με τις διατάξεις που εισήχθησαν για τις περιοχές Natura 2000 από το Νόμο για την Βιοποικιλότητα (Ν.3937/11) έχει ως αποτέλεσμα την κατ' ουσία την ακύρωση ρυθμίσεων τόσο της ΚΥΑ Προστασίας,

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 6 – Σελίδα 106

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

όσο και των ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ της περιοχής που εκπονήθηκαν ή θεσμοθετήθηκαν πριν το 2011. Οι Ζώνες, οι όροι και περιορισμοί του καθεστώτος προστασίας παρουσιάζονται παρακάτω.

Πίνακας 6-31: Ζώνες, όροι και περιορισμοί του Εθνικού Πάρκου Υγροτόπων των Λιμνών Κορώνειας – Βόλβης και των Μακεδονικών Τεμπών

A1 – Π	A2	A	Περιοχή Β	Περιοχή Γ
Ημερήσια επίσκεψη με σκοπό την περιβαλλοντική εκπαίδευση, την παρατήρηση της φύσης και την ήπια αναψυχή. Η παρακολούθηση των παραμέτρων του οικοσυστήματος και η εκτέλεση έργων βελτίωσης του			Υπαίθρια αναψυχή, κατασκήνωση και άθληση (εκτός μηχανοκίνητου, ιπποδρομιών αεραθλημάτων κλπ)	Εκτός σχεδίου επιτρεπόμενες χρήσεις με διατάξεις του Π.Δ 6.10.1978 και 24.5.1985, όπως ισχύουν
	Εγκατάσταση ελαφράς υποδομής για την οργάνωση και εξυπηρέτηση των παραπάνω		Υπαίθριες εγκαταστάσεις προσωρινού ή μόνιμου χαρακτήρα για τα παραπάνω. Ανέγερση βοηθητικών κτιρίων μέγιστης επιφάνειας 60m2 σε απόσταση >500m από Πυρήνες Α.Π.	Απαγορεύεται η ίδρυση παραθεριστικών οικισμών
Ελεγχόμενη προσπέλαση πεζών	Ελεγχόμενη προσπέλαση πεζών και τροχοφόρων μόνο στα μονοπάτια και τις υφιστάμενες οδούς	Ελεύθερη διέλευση		
Εκτέλεση έργων αποκλειστικά εξυπηρέτησης επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων	Εκτέλεση έργων προστασίας συντήρησης και ανάδειξης ιστορικών και αρχαιολογικών χώρων			
	Γεωργία και η δενδρο/ργεια σε νόμιμες εκτάσεις		Δημιουργία θερμοκηπίων	
		Ελεύθερη - εκτατική βόσκηση ως μέσο αειφορικής διαχείρισης	Η ελεύθερη βόσκηση σε εκτατική μορφή και η (υπό περιορισμούς) λειτουργία - ο εκσυγχρονισμός νόμιμων υφ. πτηνοκτηνοτροφικών μονάδων	
	Αλιεία χελιών και λειτουργία υφιστάμενου σταθμού	Ελλιμενισμός μικρών σκαφών για την περιήγηση στις λίμνες. Οι αλιευτικές δραστηριότητες, ιχθυοκαλλιέργεια και έργα βελτίωσης άσκησης του επαγγέλματος των ψαράδων.		

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

A1 – Π	A2	A	Περιοχή Β	Περιοχή Γ
		Η λειτουργία των νόμιμα υφιστάμενων αρδευτικών και στραγγιστικών δικτύων, των νόμιμα υφιστάμενων γεωτρήσεων για υδρευτική, αρδευτική και παραγωγική χρήση. Η διάθεση υγρών αποβλήτων μετά από επεξεργασία		
			Κατώτατο όριο κατάτμησης και αρτιότητα 10 στρμ. Επέκταση των οικισμών επιτρέπεται, μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις διαπιστωμένων στεγαστικών αναγκών	Κατώτατο όριο κατάτμησης και αρτιότητας τα 8 στρμ., παρέκκλιση αρτιότητας 4 στρμ. για τα υφιστάμενα οικοπέδα την ημέρα δημοσίευσης
			Εκτός σχεδίου μονόροφες κατοικίες συνολικής επιφάνειας 200μ ² .	Εκτός σχεδίου ξενοδοχειακά καταλύματα <150 κλίνες (ΕΠΑΕ, ΕΕΛ)
Επιπλέον περιορισμοί Ζώνης Γ		Ιδιωτική πολεοδόμηση, πολεοδομικός – χωροταξικός σχεδιασμός μόνο για α' κατοικίας. Ιδιωτική. Πολεοδόμηση συνολικό όριο 2.000 κάτοικοι Εξόρυξη: Η δραστηριότητα δεν είναι ορατή και απέχει τουλάχιστον 10km από το όριο της Περιοχής Α'. Κτηνο-πτηνοτροφικές εγκαταστάσεις μόνο με την προϋπόθεση σύστημα δευτεροβάθμιας επεξεργασίας. Βιομηχανία: απαγορεύονται μονάδες με αντλούμενη παροχή μεγαλύτερη των 50m ³ /ημέρα ή αποστραγγίζουν ίδια ποσότητα αποβλήτων. Μόνο σε οργανωμένες ζώνες κατά τα ΓΠΣ		

Εθνικό Πάρκο Γαλλικού, Αξιού, Λουδία, Αλιάκμονα, Αλυκής, Κίτρους, Λιμνοθάλασσας Καλοχωρίου

Η περιοχή του Εθνικού Πάρκου Γαλλικού, Αξιού, Λουδία, Αλιάκμονα, Αλυκής Κίτρους, Λιμνοθάλασσας Καλοχωρίου, οριοθετήθηκε με Κοινή Υπουργική Απόφαση το 1998 και στη συνέχεια ανατέθηκε Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη (1998 – 2001), η οποία θα οδηγούσε σε θέσπιση Προεδρικού Διατάγματος.

Από τον Μάιο του 2009 είναι σε ισχύ η Κοινή Υπουργική Απόφαση 12966/2009 «Χαρακτηρισμός των χερσαίων, υδάτινων και θαλάσσιων περιοχών των εκβολών των ποταμών Γαλλικού, Αξιού, Λουδία και Αλιάκμονα, της Αλυκής Κίτρους και της λιμνοθάλασσας Καλοχωρίου και της ευρύτερης περιοχής τους ως Εθνικού Πάρκου (Ε.Π.Δ.Α.Λ.Α) και καθορισμός χρήσεων, όρων και περιορισμών δόμησης».

Με την παραπάνω Απόφαση οριοθετείται ως περιοχή του Εθνικού Πάρκου με περιφερειακή ζώνη, η χερσαία και υδάτινη περιοχή συνολικής εκτάσεως 338.000 στρ που βρίσκεται εκτός των ορίων των οικισμών προ του 1923, των οριοθετημένων οικισμών κάτω των 2.000 κατοίκων των Δήμων

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

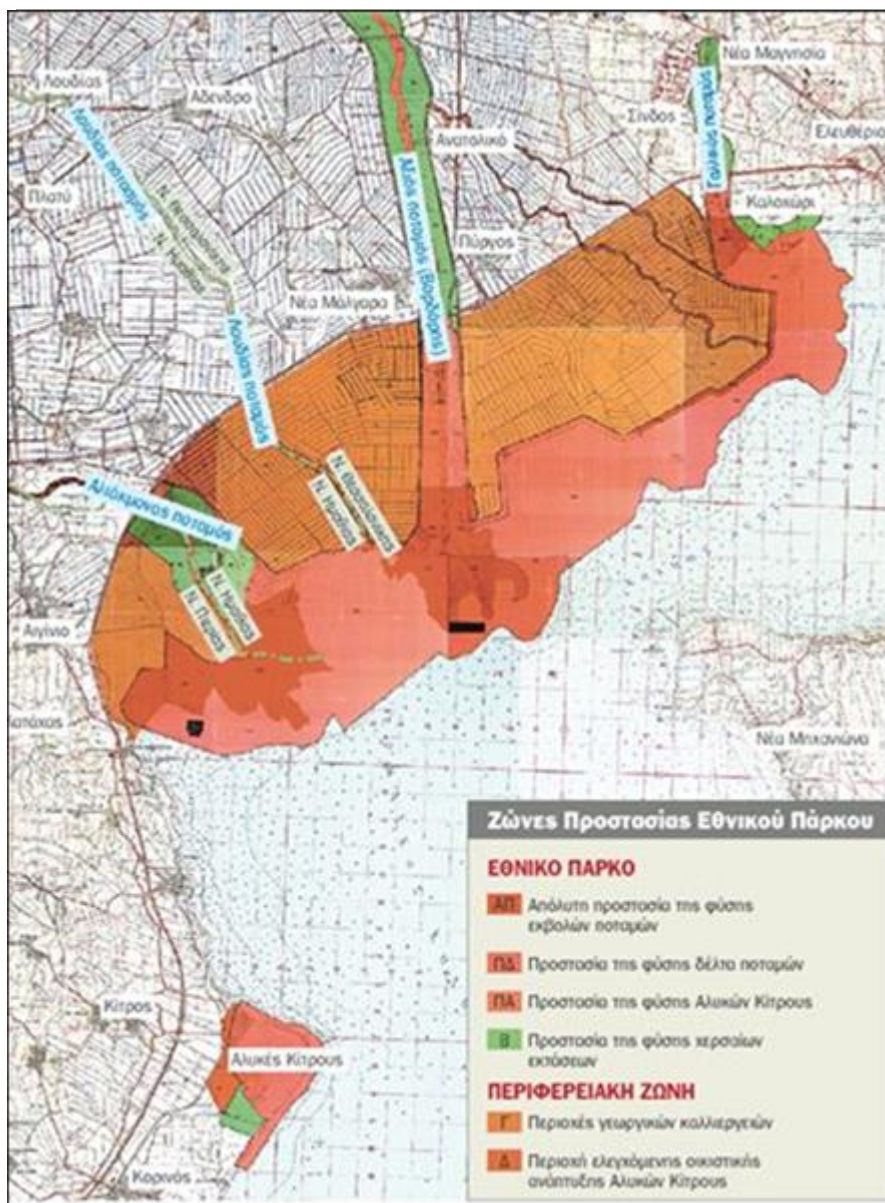
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Εχεδώρου, Χαλάστρας, Αγ. Αθανασίου, Αξιού, Χαλκηδόνας (Ν. Θεσ/κης), Πλατέως (Ν. Ημαθίας), Αιγινίου, Μεθώνης, Πύδνας και Κορινού (Ν. Πιερίας), και της ζώνης των 500,0m περιμετρικά των ορίων των οικισμών αυτών, καθώς και εκτός των ορίων των εγκεκριμένων Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων (Γ.Π.Σ.) και Ζωνών Οικιστικού Ελέγχου (Ζ.Ο.Ε).

Εντός του Εθνικού Πάρκου, όπως οριοθετείται παραπάνω, καθορίζονται:

1. ως περιοχές «Απόλυτης Προστασίας της Φύσης» οι εκβολές των ποταμών, τα χερσαία και θαλάσσια τμήματα των ζωνών ΑΠ1, ΑΠ2, ΑΠ3 και ΑΠ4,
2. ως περιοχές «Προστασίας της Φύσης» (Δέλτα ποταμών) οι ζώνες ΠΔ1, ΠΔ2, ΠΔ3, και ΠΔ4, η ζώνη ΠΑ (Αλυκή Κίτρους) οι ζώνες Β1, Β2, Β3, Β4, Β5, Β6 και Β7 (χερσαίες εκτάσεις). Οποιαδήποτε μόνιμη ή περιοδικά εμφανιζόμενη νησίδα εντός της θαλάσσιας περιοχής των Περιοχών Προστασίας της Φύσης ΠΔ, υπάγεται σε καθεστώς Απόλυτης Προστασίας της Φύσης ΑΠ
3. ως «Περιφερειακή Ζώνη» ορίζεται η χερσαία περιοχή που βρίσκεται στην εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών προ του 1923 και των οικισμών κάτω των 2000 κατοίκων των Δήμων Δέλτα, Πύδνας - Κολινδρού, και Αλεξάνδρειας. Ειδικότερα ως «Περιφερειακή Ζώνη» του Εθνικού Πάρκου καθορίζονται οι ζώνες Γεωργικών καλλιεργειών Γ1, Γ2, Γ3, Γ4, Γ5 και Γ6 καθώς και
4. ζώνη ελεγχόμενης οικιστικής ανάπτυξης αλυκών Κίτρους Δ.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Εικόνα 6-32: Χάρτης Εθνικού Πάρκου Γαλλικού, Αξιού, Λουδία, Αλιάκμονα, Αλυκής, Κίτρους, Λιμνοθάλασσας Καλοχωρίου

Οι Ζώνες, οι όροι και περιορισμοί του καθεστώτος προστασίας παρουσιάζονται παρακάτω.

Πίνακας 6-32: Ζώνες, όροι και περιορισμοί του Εθνικού Πάρκου Γαλλικού, Αξιού, Λουδία, Αλιάκμονα, Αλυκής, Κίτρους, Λιμνοθάλασσας Καλοχωρίου

ΑΠ	ΠΔ	ΠΑ – Β	Γ - Δ
Επιστημονική έρευνα	Νομίμως υφιστάμενα κτίσματα ή κατασκευές επιτρέπεται να διατηρήσουν τη χρήση για την οποία κατασκευάστηκαν. αλλαγή της χρήσης επιτρέπεται μόνον εφόσον εξασφαλίζεται υψηλός βαθμός προστασίας	Η κατοικία σύμφωνα με τις διατάξεις της εκτός σχεδίου δόμησης, με αρτιότητα μεγαλύτερη τα6 στρέμματα (4 για την Ζώνη Δ- ΠΕΠΔ Κίτρους) , με μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος τα 7,5 μ.	

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΑΠ	ΠΔ	ΠΑ – Β	Γ - Δ
Διαχειριστικές δράσεις, έργα και εργασίες που αποσκοπούν στη βελτίωση, διατήρηση ή και αποκατάσταση των του οικοσυστήματος	Έργα πρόληψης ή αντιμετώπισης της υφαλμύρωσης των υπογείων υδάτων ή εδαφών		
Επίσκεψη με σκοπό την περιβαλλοντική εκπαίδευση, την παρατήρηση της φύσης, την αναψυχή, τα θαλάσσια λουτρά και ο διάπλους των ποταμών με πλωτά σκάφη τύπου καγιάκ και ράφτινγκ, εγκατάσταση, η συντήρηση και η βελτίωση της υποδομής τους με τους επιμέρους όρους και κανονισμούς που εξειδικεύονται από τον Κανονισμό. Ο εναλλακτικός τουρισμός, έπειτα από άδεια του Φορέα Διαχείρισης.	Χρήση των παραλιών και οργανωμένες πλαζ για κολύμβηση, με μη μόνιμες υποδομές, Μόνο στη ζώνη Β6 της περιοχής Καλοχωρίου: κατασκευή περιφερειακής ζώνης αστικού πρασίνου και υπαίθριας άθλησης		Κύριες ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις, αθλητικές εγκαταστάσεις, υποκατηγορίας 4
Η βόσκηση μόνο ως μέσο διαχείρισης των ενδιαιτημάτων	Υποδομές ενσταβλισμού, σε απόσταση > 200 μ από των άξονα των τάφρων και της κοίτης των ποταμών		Εγκατάσταση πτηνό – κτηνοτροφικών μονάδων
Θαλάσσια επαγγελματική και ερασιτεχνική αλιεία, η ερασιτεχνική αλιεία στα ποτάμια και η κίνηση αλιευτικών σκαφών. Η Μελισσοκομία	Γεωργία σε νομίμως υφιστάμενες εκτάσεις, βελτίωση, αποκατάσταση και εκσυγχρονισμός των υφιστάμενων γεωργικών αποθηκών		Γεωργία σε νομίμως υφιστάμενες εκτάσεις, καθώς και αναγκαία έργα υποδομής της. Χρήση των υφιστάμενων γεωργικών αποθηκών και ανέγερση νέων ισόγειων μέγιστου εμβαδού 120 τ.μ. και ύψους 4,5μ Η δημιουργία θερμοκηπίων χαμηλής κάλυψης, ανάπτυξη εγκαταστάσεων καθετοποίησης των παραγόμενων προϊόντων του πρωτογενή τομέα
Χρήση λιμνοθαλάσσιων οικοσυστημάτων και των ιχθυοτρόφων υδάτων, ως εκτατικών ιχθυοτροφείων, δημιουργία αναγκαίας υποδομής. Εκσυγχρονισμός – συντήρηση επέκταση της υφιστάμενης υποδομής	Η οστρακοκαλλιεργητική δραστηριότητα, η χωροθέτηση των χερσαίων και θαλάσσιων εγκαταστάσεων και η ίδρυση ΠΟΑΥ		Η υδατοκαλλιέργεια σε χερσαίες δεξαμενές, καθώς και οι αναγκαίες υποστηρικτικές εγκαταστάσεις τους
Συντήρηση, επισκευή και αναστύλωση ιστορικών, θρησκευτικών και πολιτιστικών μνημείων και χώρων και οι αρχαιολογικές ανασκαφές – έρευνες			

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 6 – Σελίδα 111

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

ΑΠ	ΠΔ	ΠΑ – Β	Γ - Δ
Συντήρηση και εκσυγχρονισμός των υφιστάμενων δικτύων και υποδομών άρδευσης - αποστράγγισης, εφόσον εξασφαλίζεται υψηλός βαθμός προστασίας.	Η απόληψη φερτών υλών (αμμοληψία) μόνο στα τμήματα της κοίτης των ποταμών καθώς και παραποτάμιων αυτών διαπλάσεων, πάνω από τη νέα Εθνική Οδό Αθηνών Θεσσαλονίκης	ΒΙΟΠΑ – ΠΟΑΠΔ χαμηλής όχλησης, (Η θεσμοθέτηση τους θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί εντός 3 ετών από την έναρξη ισχύος της παρούσας.). Εγκαταστάσεις για την ναυπήγηση και επισκευή πλοίων και σκαφών μόνο αλιευτικών	
Σχεδιασμός και η υλοποίηση έργων που αφορούν την αποκατάσταση και βελτίωση των ιχθυοαποθεμάτων μετά από ειδικές μελέτες	Η συλλογή βενθικών οργανισμών από το υπόστρωμα της παραλιακής ζώνης		
Οι εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας, με χρήση φωτοβολταϊκών στοιχείων και γεωθερμικών πεδίων για την κάλυψη αναγκών των επιτρεπόμενων χρήσεων			παραγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας και υψηλής θερμότητας με χρήση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας εκτός αιολικής.
Κίνηση οχημάτων στις υφιστάμενες οδούς μόνον για την εξυπηρέτηση των αναφερόμενων ως επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων και υπό όρους			Η χρήση του υφιστάμενου οδικού δικτύου
Έργα συντήρησης και βελτίωση βατότητας του οδικού δικτύου, αυστηρά περιορισμένα σε νόμιμες χρήσεις	Αναγκαία έργα συντήρησης και βελτίωση βατότητας του οδικού δικτύου	Η εκτέλεση έργων βελτίωσης, αποκατάστασης, συντήρησης και εκσυγχρονισμού λειτουργικών υποδομών και μεταφορών (αποχέτευση, ύδρευση, σιδηροδρομικό δίκτυο κ.λπ.),	

Ιστορικό παρεμβάσεων

Μέσω της ΚΥΑ 12966/2009, από την αρχική έκταση αφαιρέθηκαν τρία σημεία: ένα τμήμα υγροτοπικής περιοχής Natura στον Κορινό Πιερίας – συνέχεια της Αλικής Κίτρους, ένα τμήμα ανάμεσα στον Γαλλικό ποταμό και στα ρυζοχώρα και ένα τμήμα στον άνω ρου του ποταμού Αξιού.

Το 2014, το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας αποχαράκτηρισε 4.000 στρέμματα του Καταφυγίου Άγριας Ζωής στον υγρότοπο Κορινού και αδειοδότησε περιβαλλοντικά τη δημιουργία παραθεριστικού οικισμού, με το 59% αυτού να βρίσκεται μέσα στην εξαιρεθείσα από το Εθνικό Πάρκο περιοχή Natura (απόφαση η οποία ακυρώθηκε από το ΣτΕ το 2019). Το ΥΠΕΝ όρισε το 2018, αναστολή έκδοσης οικοδομικών αδειών στη περιοχή, η οποία ανανεώθηκε και ίσχυε έως τον Αύγουστο του 2021.

Το 2020 το ΥΠΕΝ, κατέθεσε νέο Σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος, το οποίο απορρίφθηκε από το ΣτΕ (πρακτικό επεξεργασίας 134/20) και επέστρεψε ως μη νόμιμο το διάταγμα στο Υπουργείο, για δύο βασικές αιτίες:

- Το διάταγμα έρχεται σχεδόν 18 χρόνια μετά την εκπόνηση της Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης (και συνεπώς οι ανάγκες προστασίας είναι σίγουρο ότι σε κάποια σημεία έχουν αυξηθεί)

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 6 – Σελίδα 112

- Τα τρία τμήματα των περιοχών Natura που παρανόμως είχαν εξαιρεθεί (υγρότοπος Κορινού, περιοχή Γαλλικού, άνω ρους Αξιού) εξακολουθούν να μην έχουν συμπεριληφθεί στα όρια του εθνικού πάρκου.

6.6.4.6 Λοιπά Καθεστώτα Προστασίας

Με βάση την υφιστάμενη εθνική (δασική νομοθεσία) και διεθνή νομοθεσία στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας προστατεύονται επίσης οι εξής περιοχές:

- ❖ **Εθνικοί Δρυμοί:** Οι Εθνικοί Δρυμοί περιλαμβάνουν εκτάσεις, στις περισσότερες από τις οποίες κυριαρχεί ο δασικός χαρακτήρας, με ιδιαίτερο οικολογικό και επιστημονικό ενδιαφέρον. Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας φιλοξενεί έναν από τους δέκα Εθνικούς Δρυμούς της χώρας:
  - Εθνικός Δρυμός Ολύμπου (ΦΕΚ 248/Α/1938). Ο Εθνικός δρυμός Ολύμπου ιδρύθηκε το 1938 και περιλαμβάνει τις ψηλές κορυφές και τις βόρειες πλαγιές του βουνού. Η συνολική έκταση του εθνικού δρυμού φθάνει τα 3.933 εκτάρια. Πρόκειται για ένα από τα αξιολογότερα φυσικά μνημεία της Ελλάδας, αφού επιδεικνύει ένα περιβάλλον φυσικού κάλλους, με πλούσια χλωρίδα και πανίδα. Προσφέρεται για επιστημονικές έρευνες καθώς και για ένα πλήθος δραστηριοτήτων.
- ❖ **Διατηρητέα Μνημεία της Φύσης:** Σε αυτά περιλαμβάνονται μεμονωμένα δένδρα ή συστάδες δένδρων με ιδιαίτερη βοτανική, οικολογική, αισθητική ή ιστορική και πολιτισμική αξία. Στην ίδια κατηγορία ανήκουν επίσης εκτάσεις με σπουδαίο οικολογικό, παλαιοντολογικό, γεωμορφολογικό ή άλλο ενδιαφέρον. Η θεσμοθέτησή τους υλοποιήθηκε βάσει του δασικού κώδικα. Έχουν κηρυχθεί 11 Διατηρητέα Μνημεία της Φύσης στην Περιφέρεια, τα οποία και είναι:
  - Οι δύο Πλάτανοι του Σχολαρίου Λαγκαδά (ΦΕΚ 281/Β/1975). Δύο υπεραιωνόβια και μεγάλα δένδρα πλατάνων που βρίσκονται ανάμεσα στις λίμνες Βόλβη και Κορώνεια στη δυτική άκρη του χωριού Σχολάρι στην Π.Ε. Θεσσαλονίκης.
  - Το Πεύκο της Νικήτης Χαλκιδικής (ΦΕΚ 738/Β/1975). Πεύκο δίπλα στη θάλασσα, εντυπωσιακού μεγέθους και μοναδικού αισθητικού κάλλους κοντά στο χωριό Νικήτη στην περιοχή Πολυγύρου, Π.Ε. Χαλκιδικής.
  - Ο Πλάτανος στον Γεροπλάτανο Χαλκιδικής (ΦΕΚ 738/Β/1975). Πολύ γέρικος πλάτανος με τεράστιους κλώνους και πηγή στις ρίζες του, στην κεντρική πλατεία του χωριού Γεροπλάτανου στην περιοχή Πολυγύρου, Π.Ε. Χαλκιδικής.
  - Ο Πλάτανος της Βάβδου (ΦΕΚ 738/Β/1975). Πολύ γέρικος πλάτανος με τεράστιους κλώνους και πηγή στις ρίζες του, στην κεντρική πλατεία του χωριού Βάρδος στην περιοχή Πολυγύρου, Π.Ε. Χαλκιδικής.
  - Οι Πλάτανοι της Βέροιας (ΦΕΚ 590/Β/1977). Δύο γέρικα πλατάνια μέσα στη Βέροια τεράστιου μεγέθους που συνδέονται με την ιστορία της περιοχής. Στην πόλη της Βέροιας, Π.Ε. Ημαθίας
  - Το Δάσος Οξιάς στο Πευκωτό Πέλλας (ΦΕΚ 121/Δ/1980). Τμήμα του φυσικού δάσους οξιάς με σημαντικά οικολογικά χαρακτηριστικά που έχει κηρυχθεί προστατευτέο για λόγους

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

καθαρά επιστημονικούς. Μέσα στο μεγάλο δασικό σύμπλεγμα που ορίζεται από τα χωριά Πευκωτό και Κάτω Κορυφή, στην Π.Ε. Πέλλας.

- Ο Πλάτανος της Απολλωνίας - Σταυρός Θεσσαλονίκης (ΦΕΚ 589/Β/1985). Εντυπωσιακός υπεραιώνιος πλάτανος με ιδιαίζουσα ιστορική και θρησκευτική αξία, δίπλα σε επιβλητικό βράχο, από τον οποίο κατά την παράδοση, κήρυξε ο Απόστολος Παύλος. Ανάμεσα στο χωριό Απολλωνία και στη λίμνη Βόλβη, στην περιοχή Σταυρού, στην Π.Ε. Θεσσαλονίκης.

- Ο Σφαγνώνας στο δάσος του Λαϊλιά Σερρών (ΦΕΚ 656/Β/1986). Στο κέντρο του δάσους Λαϊλιά υπάρχει ένα θαυμάσιο και μοναδικό παλαιοβοτανικό μουσείο, ο σφαγνώνας του Λαϊλιά. Στο χώρο αυτό, έγιναν γεωλογικές έρευνες και διαπιστώθηκε η μεταπαγετώδης εξέλιξη του δάσους της περιοχής, με τις εναλλαγές των ειδών σε συνδυασμό με την ανθρωπογενή επίδραση. Στην περιοχή του Λαϊλιά, Π.Ε. Σερρών.

- Το Μικτό Δάσος Προμάχων - Λυκοστόμου Αριδαίας (ΦΕΚ 656/Β/1986). Μικτό δάσος Οξιάς, δασικής Πεύκης, Ελάτης, Σφενδάμου και Φραξού, με Πενταβέλονη Πεύκη. Στην περιοχή της Αριδαίας, Π.Ε. Πέλλας.

- Η φυσική λιμνοδεξαμενή «Μαυρόμπαρα» Πολυχρόνου Ν. Χαλκιδικής (ΦΕΚ 756/Β/1998). Η Μαυρόμπαρα είναι μια λίμνη με γλυκό νερό με βάθος 10 μέτρων και συνολική επιφάνεια 2.200 τετραγωνικά μέτρα που δημιουργήθηκε από γεωλογικές καθιζήσεις. Στην περιοχή της Κασσάνδρας, Π.Ε. Χαλκιδικής.

- Ο Πλάτανος Τ.Κ. Σεβαστειανών Δήμου Σκύδρας (ΦΕΚ 4574/Β/2016). Ο πλάτανος έχει ιδιαίτερη βοτανική, οικολογική, αισθητική, ιστορική και πολιτισμική αξία και μπορεί να αποτελέσει πολύτιμο παιδαγωγικό και εκπαιδευτικό πόρο. Βρίσκεται στην κεντρική πλατεία της Τοπικής Κοινότητας Σεβαστειανών του Δήμου Σκύδρας, Π.Ε. Πέλλας.

❖ **Αισθητικά Δάση:** Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας δεν φιλοξενεί κανένα από τα 19 Αισθητικά Δάση της χώρας.

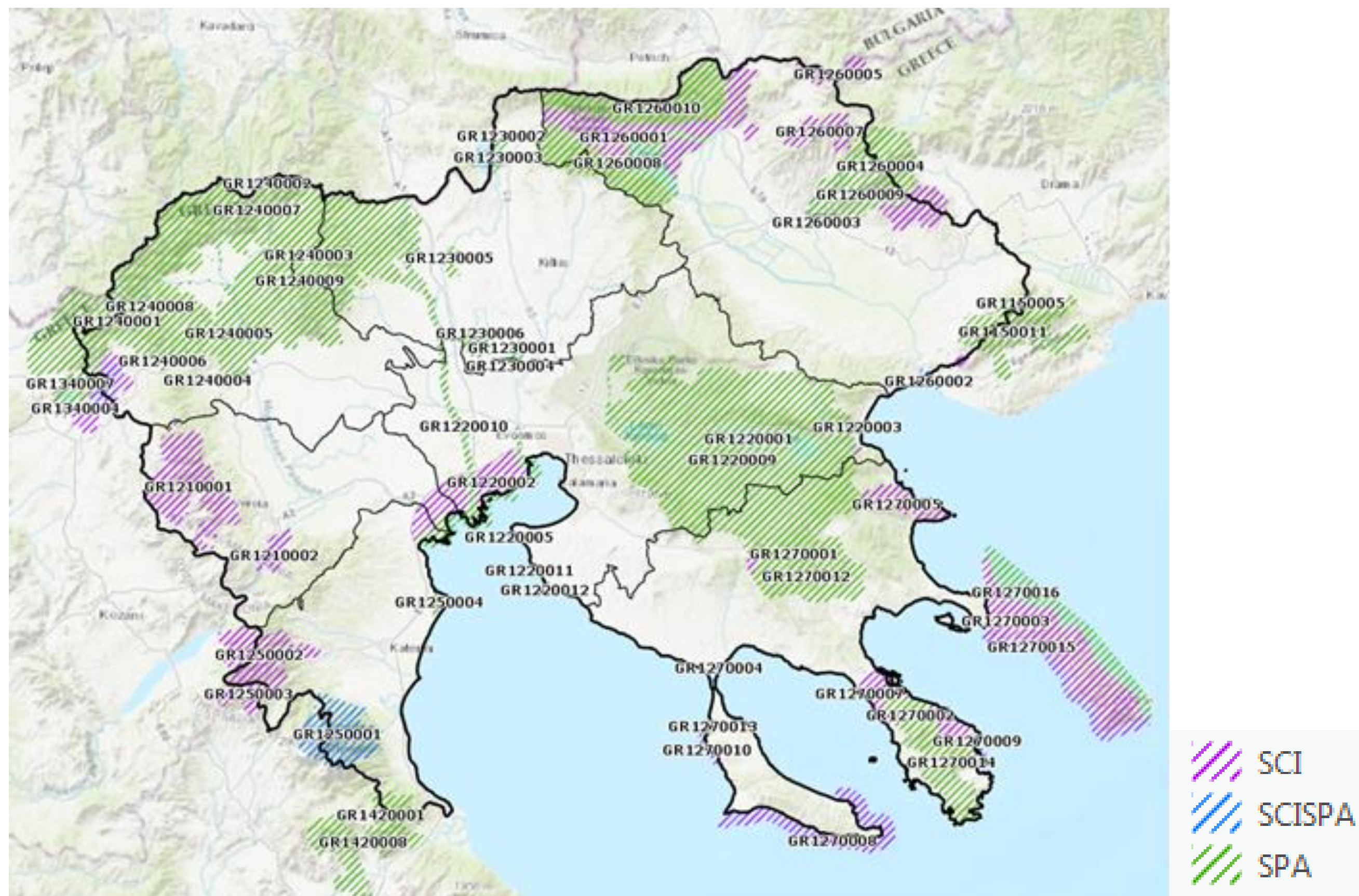
❖ **Βιογενετικά Αποθέματα:** Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Βιογενετικών Αποθεμάτων ιδρύθηκε το 1976 από το Συμβούλιο της Ευρώπης και αποσκοπεί στη διατήρηση αντιπροσωπευτικών δειγμάτων χλωρίδας, πανίδας και φυσικών περιοχών της Ευρώπης. Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας φιλοξενεί 2 από τις 16 προστατευόμενες περιοχές της χώρας:

- Φυσικό Μνημείο Μικτού Δάσους Αλμωπίας Αριδαίας,

- Εθνικός Δρυμός Ολύμπου (πυρηνάς)

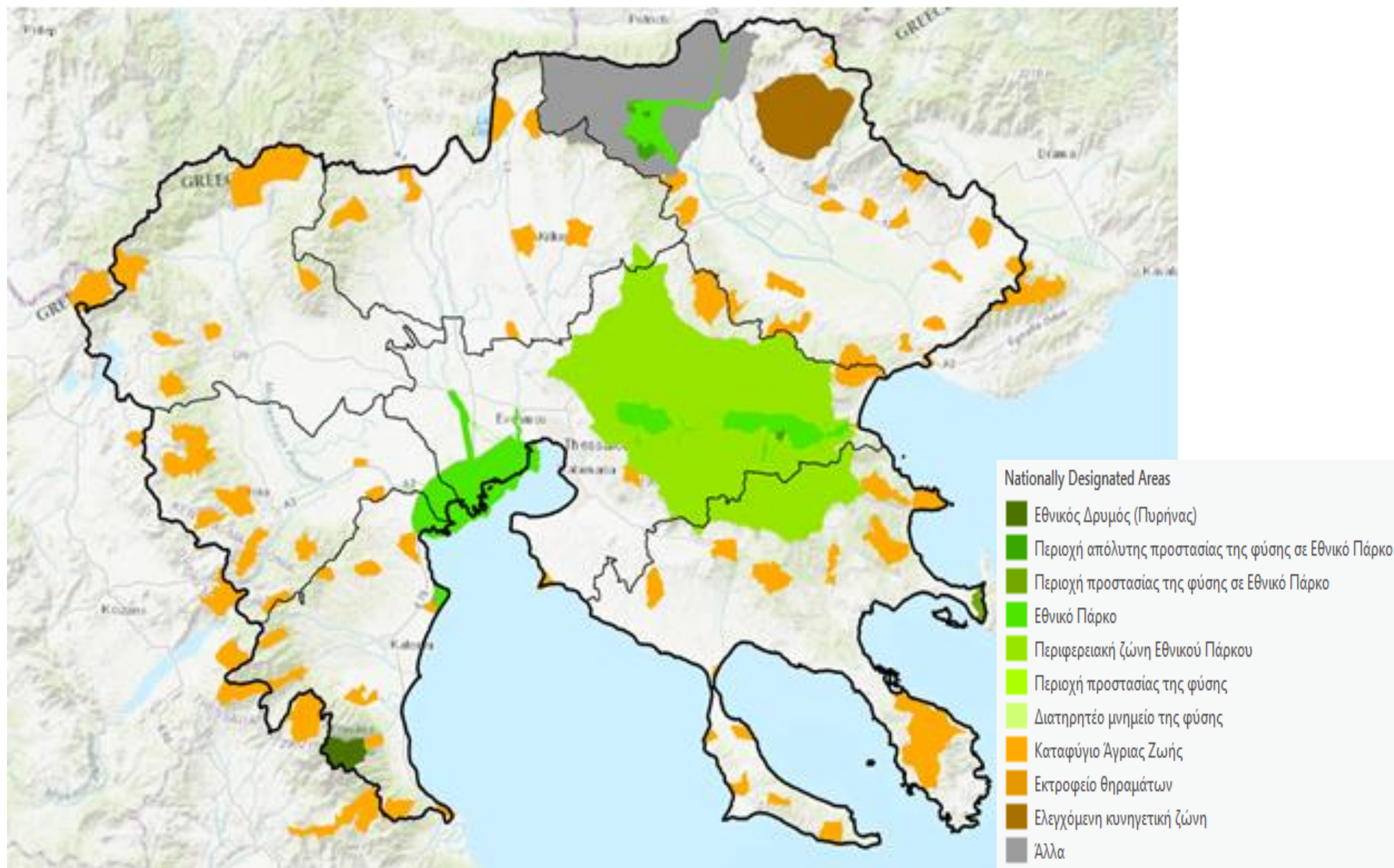
Ο χάρτης των προστατευόμενων περιοχών της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας παρουσιάζεται στις παρακάτω εικόνες.

Εικόνα 6-33: Χάρτης περιοχών του δικτύου Natura 2000 Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

Εικόνα 6-34: Χάρτης υπολοίπων προστατευόμενων περιοχών Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

Ένωση Νομικών Προσώπων:

6.7 ΠΑΡΑΚΤΙΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

Η ιδιαίτερη σημασία του παράκτιου χώρου της ΠΚΜ έγκειται στο γεγονός ότι αποτελεί περιοχή μεγάλης οικολογικής αλλά και κοινωνικο-οικονομικής σημασίας. Συγκεντρώνει σύνθετα οικοσυστήματα και πλήθος δραστηριοτήτων που αλληλοεπιδρούν μεταξύ τους.

Σύμφωνα με την μελέτη «Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και Εξειδίκευση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (Φάση Β' – Στάδιο Β2)», η παράκτια ευρύτερη ζώνη της ΠΚΜ περιλαμβάνει περιοχές υψομέτρου κάτω των 100 μέτρων σε επαφή με την ακτογραμμή, με κυρίαρχο τομέα τον τουρισμό, πληθυσμό με γενικών θετικών δείκτες εισοδήματος, εξέλιξης εισοδήματος, δημογραφικής αντικατάστασης.

Η ζώνη χαρακτηρίζεται περιβαλλοντικά κρίσιμη λόγω της σημαντικότητάς της για την βιοποικιλότητα, την ποιότητα διαβίωσης αλλά και την υποστήριξη της οικονομικής ζωής της Περιφέρειας. Αντιμετωπίζει έντονες πιέσεις από την επέκταση αστικών χρήσεων, της παραθεριστικής κατοικίας και της έντασης των μεταφορικών της υποδομών. Η μη βιώσιμη διαχείριση των υδάτων έχει ως αποτέλεσμα την εξάντληση και την ποιοτική υποβάθμισή τους. Η ζώνη αυτή είναι ιδιαίτερα ευάλωτη στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής καθώς παρουσιάζει εκτεταμένα φαινόμενα διάβρωσης και απειλείται από ερημοποίηση και πλημμύρες.

Οι κύριοι παράγοντες που πρέπει να αντιμετωπιστούν είναι ο κερματισμός διαθεσιμότητας πόρων και ποιότητας/κινδύνου περιβάλλοντος, η όξυνση του ανταγωνισμού για προσέλκυση επιχειρηματικής / αναπτυξιακής δραστηριότητας, η ύπαρξη θυλάκων δημογραφικού δυναμισμού που σε περίοδο ανάκαμψης αποτελούν δεξαμενές αξιοποιήσιμων ανθρωπίνων πόρων αλλά σε περίοδο κρίσης συνιστούν θύλακες οξείας ανεργίας. Οι στόχοι που ιδιαιτέρως την αφορούν είναι η απεξάρτηση του τουρισμού από τη διεθνή συγκυρία και η επικέντρωση του στην υψηλής ποιότητας ζήτηση, η διασύνδεση νέων μορφών τουρισμού με το κυρίαρχο πρότυπο, η άμβλυση της εποχικότητας και η σύνδεση με πολιτισμό και περιβαλλοντικούς πόρους, η διασφάλιση της αποδοτικότητας στη χρήση των πόρων και η αποτροπή των κινδύνων από την κλιματική αλλαγή.

Σύμφωνα με το ΠΠΧΣΑΑ Κεντρικής Μακεδονίας, στο παράκτιο μέτωπο της ΠΚΜ εντάσσονται οι παρακάτω Αναπτυξιακές Χωρικές Ενότητες (ΑΧΕ):

- **ΑΧΕ 6:** Αντιστοιχεί στον παράκτιο χώρο της ΠΕ Πιερίας που ορίζεται έως την υψομετρική γραμμή των 100μ ή έως τον άξονα της ΠΑΘΕ στις περιοχές όπου αυτός λειτουργεί ως φραγμός για την προς την ενδοχώρα επέκταση των παραθαλάσσιων δραστηριοτήτων, και εκτείνεται παρομοίως σε μικρά τμήματα των ΠΕ Ημαθίας και Θεσσαλονίκης, έως τον Αξιό, όριο της (βλ. παρακάτω) Λειτουργικής Μητροπολιτικής Περιοχής Θεσσαλονίκης. Γειτονεύει με ΠΑΥ, καλύπτεται στο βόρειο άκρο της από περιοχές Natura 2000 και περιλαμβάνει άλλη μικρότερη στο κέντρο της καθώς και ΖΟΕ στο νότιο άκρο της. Κυριαρχείται από την τουριστική δραστηριότητα στην παραδοσιακή μορφή της, θεωρείται αναπτυσσόμενη τουριστικά διαθέτει ωστόσο έντονες κορεσμένους πυρήνες κυρίως στο τμήμα από Κορινό ως Πλαταμώνα και αντιμετωπίζει προβλήματα φέρουσας ικανότητας. Διακρίνεται από όχι ιδιαίτερα μειούμενο ή χαμηλό εισόδημα και κατά το κεντρικό ήμισυ της διαθέτει δημογραφικό δυναμισμό. Υφίσταται στο βόρειο και κεντρικό τμήμα της επιρροή από τη γειτονική πεδινή αγροτική δραστηριότητα και το Μητροπολιτικό πόλο και η ίδια επηρεάζει το νότιο τμήμα της ορεινής ΑΧΕ 3. Ως προς την διαχείριση του περιβαλλοντικού και πολιτιστικού αποθέματος του Ολύμπου η ΑΧΕ 1 οφείλει να

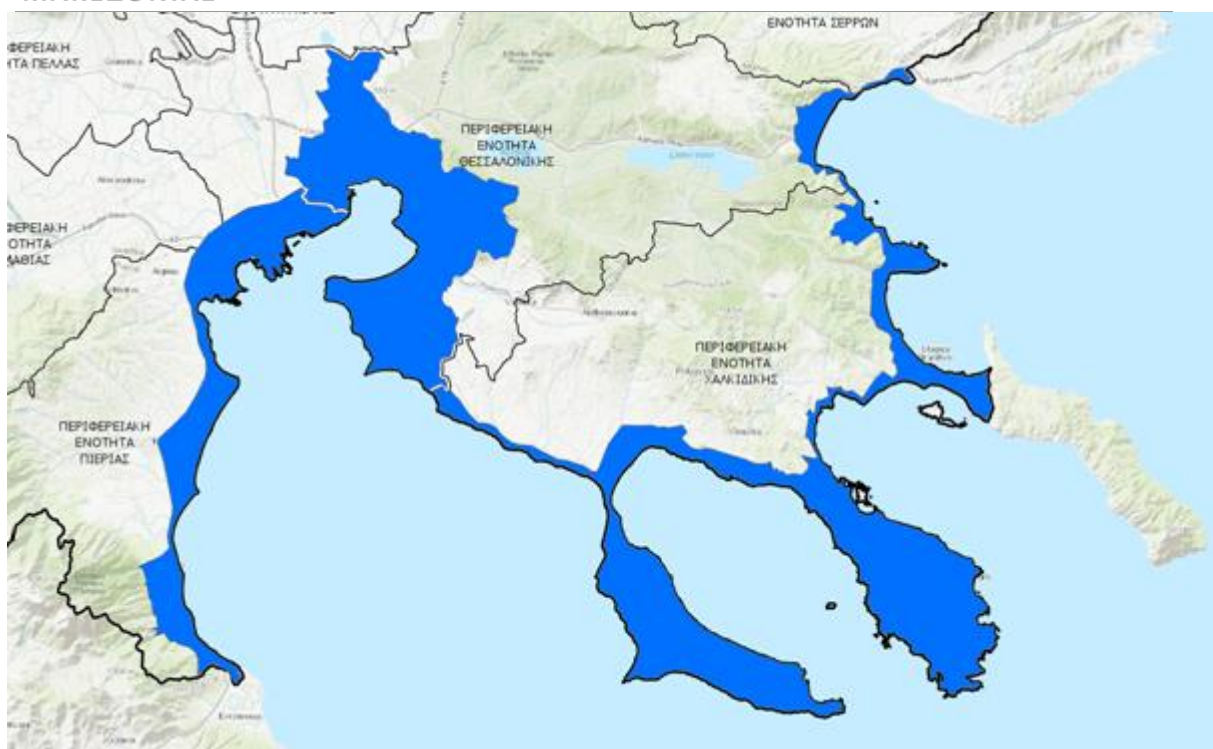
λειτουργεί υποστηρικτικά παραλαμβάνοντας τις εξυπηρετήσεις και τις υπηρεσίες. Υπόκειται σε δια-περιφερειακές επιρροές.

■ **ΑΧΕ 7:** Αντιστοιχεί στον παράκτιο χώρο της Χαλκιδικής, της ανατολικής ΠΕ Θεσσαλονίκης και της νότιας ΠΕ Σερρών που ορίζονται έως την υψομετρική γραμμή των 100 μ ή τον άξονα της ΕΟ Θεσσαλονίκης – Μουδανιών ή της Εγνατίας Οδού στις περιοχές όπου αυτοί λειτουργούν ως φραγμοί για την προς την ενδοχώρα επέκταση των παραθαλάσσιων δραστηριοτήτων. Περιλαμβάνει σημαντικές περιοχές Natura 2000 αλλά και μικρότερα υγροτοπικά συστήματα σημαντικά για την διατήρηση των οικολογικών διαδρόμων, δύο ΠΑΥ στο βορειο-ανατολικό άκρο της, κυριαρχείται από την τουριστική δραστηριότητα στην παραδοσιακή μορφή της, είναι στο μεγαλύτερο μέρος της ανεπτυγμένη τουριστικά ενώ ειδικά στις περιοχές του ανατολικού Θερμαϊκού, Κασσάνδρας και στον μυχό του Τωρωναίου Κόλπου αντιμετωπίζει προβλήματα φέρουσας ικανότητας και υφίσταται την πίεση αστικών / παραθεριστικών χρήσεων. Στη Σιθωνία και το ανατολικό τμήμα της, η ζώνη διαθέτει περιθώρια τουριστικής ανάπτυξης, αν και διακρίνονται κατά σημεία κορεσμένες περιοχές (Ελιά - Μαρμαράς, περιοχή Βουρβουρούς - Αγίου Νικολάου, Αμμουλιανή, Σταυρός - Ασπροβάλτα). Δεν χαρακτηρίζεται από ιδιαίτερα μειούμενο ή χαμηλό εισόδημα παρά σε μικρές περιοχές, ούτε από ιδιαίτερα δημογραφικά προβλήματα, και επηρεάζει το νότιο τμήμα της Πεδινής μη Παράκτιας ΑΧΕ 12 με σταδιακή επέκταση της τουριστικής δραστηριότητας, και το ανατολικό άκρο της Ορεινής ΑΧΕ 5 με σύγκρουση χρήσεων.

Για λόγους συμπληρωματικότητας και καθώς διαθέτει παράκτιο μέτωπο, εξετάζεται στο πλαίσιο της μελέτης και η **Χωρική Ενότητα της Μητροπολιτικής Περιοχής Θεσσαλονίκης**. Η Χωρική Ενότητα περιλαμβάνει τα διοικητικά όρια των δήμων α) Θεσσαλονίκης, β) Κορδελιού – Ευόσμου, γ) Νεάπολης – Συκεών, δ) Παύλου Μελά, ε) Αμπελοκήπων – Μενεμένης, στ) Καλαμαριάς, ζ) Πυλαίας – Χορτιάτη, καθώς και των δημοτικών ενότητων: α) Ωραιοκάστρου και Καλλιθέας του δήμου Ωραιοκάστρου, β) Εχεδώρου του δήμου Δέλτα και γ) Θέρμης του δήμου Θέρμης, (περιοχές οι οποίες ορίζονται και από το σχέδιο νόμου του νέου ΡΣΘ ως σύνολο ΠΣΘ και ΠΖΘ), στις οποίες προστίθενται, και οι περιοχές: α) του δήμου Θερμαϊκού στο σύνολό του και β) της δημοτικής ενότητας Μίκρας του δήμου Θέρμης, στα ανατολικά.

Οι παράκτιες περιοχές που εξετάζονται στο πλαίσιο του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ παρουσιάζονται στην παρακάτω Εικόνα:

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Εικόνα 6-35: Χάρτης παράκτιων περιοχών της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

Σύμφωνα με τον χαρακτηρισμό της Ελληνικής ακτογραμμής (σταθερή-προελαύνουσα-οπισθοχωρούσα) κατά Alexandrakis et al (2013), το 28,6% των ακτών της Χώρας, (ήτοι 3.945km από 13.780,4 km συνολικής ακτογραμμής), βρίσκεται υπό διάβρωση.

Ένωση Νομικών Προσώπων:

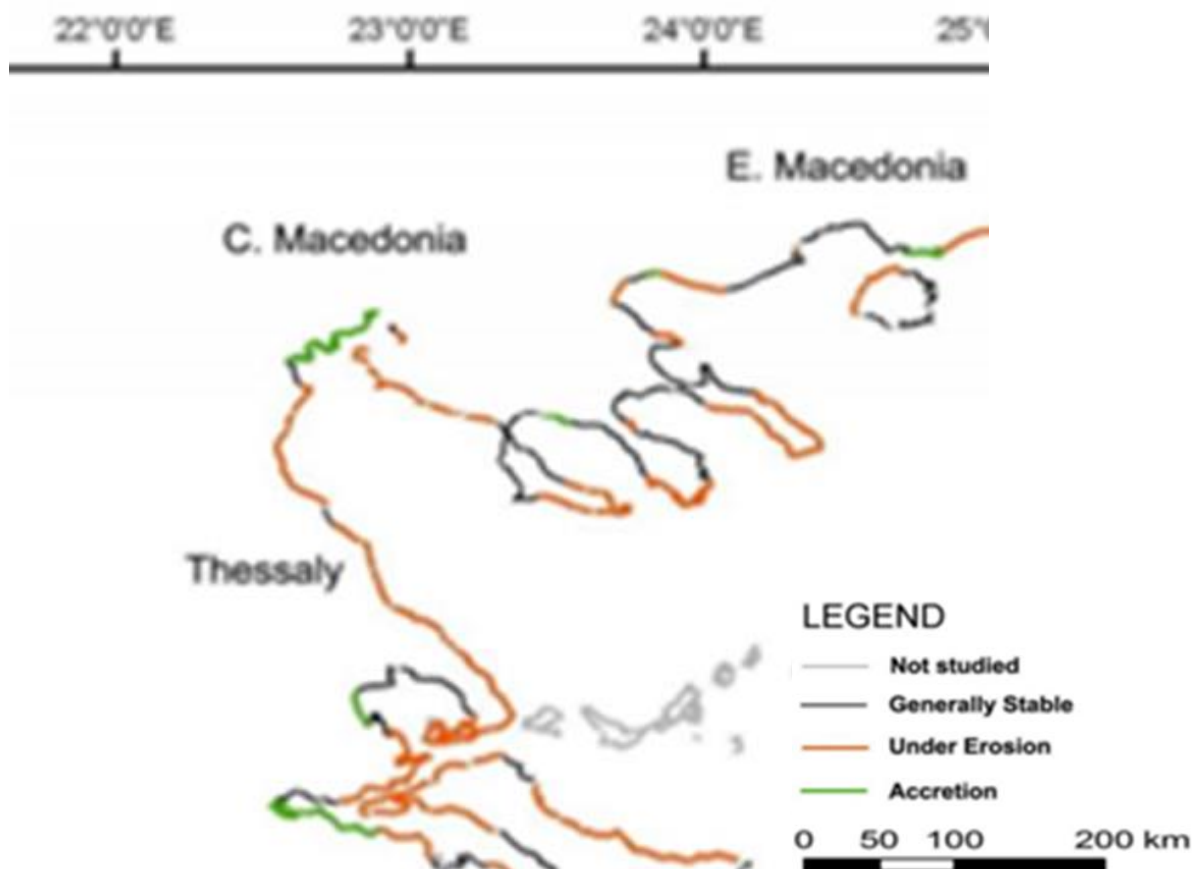
ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Κεφάλαιο 6 – Σελίδα 119

Εικόνα 6-36: Χαρακτηρισμός της Ελληνικής ακτογραμμής (σταθερή – προελαύνουσα – οπισθοχωρούσα)

Πηγή: Alexandrakis et al. (2013)

Στην μελέτη «Οι Επιπτώσεις της Κλιματικής Αλλαγής στην Ανάπτυξη» της διαΝΕΟσις (2017), παρουσιάστηκε μια μελέτη περίπτωσης για την Άνοδο της Στάθμης της Θάλασσας στην Περιοχή της Θεσσαλονίκης. Η μελέτη εστίασε σε δυο εξωαστικές θέσεις στην ευρύτερη περιοχή της Θεσσαλονίκης, Η 1^η θέση βρίσκεται αρκετά κοντά στην πόλη, δυτικά του λιμένος και νοτίως της Σίνδου και των μεγάλων βιομηχανικών μονάδων κοντά σε αυτή. Η 2^η θέση βρίσκεται δυτικότερα, στο Δέλτα Αξιού – Λουδία.

1^η Θέση

Όπως φαίνεται στην παρακάτω Εικόνα, στο σενάριο ανόδου κατά 0,5 μέτρα, η θάλασσα εισέρχεται στη σημερινή ξηρά κατά περισσότερο από 3 χιλιόμετρα. Η έκταση αυτή περιλαμβάνει στην άμεση παραλιακή ζώνη πολλές κατασκευές (λιμενικές κλπ.) και κτίσματα, και πιο εσωτερικά γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας με οργανωμένο δίκτυο άρδευσης και αναδασμό, που στο σύνολο τους θα καλύπτονταν από νερά. Είναι επίσης προφανές ότι θα επηρεάζονταν και οι προκυμαίες και προβλήτες της λιμενικής ζώνης, λόγω της μείωσης της απόστασης του δαπέδου τους από την επιφάνεια της θάλασσας. Πρέπει τέλος να αναφερθεί ότι πρόκειται για περιοχή προστασίας ΖΕΠ και ΕΧΣ και ταυτόχρονα εθνικό δρυμό.

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Εικόνα 6-37: Άνοδος Στάθμης Θάλασσας στην 1^η θέση της μελέτης περίπτωσης

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

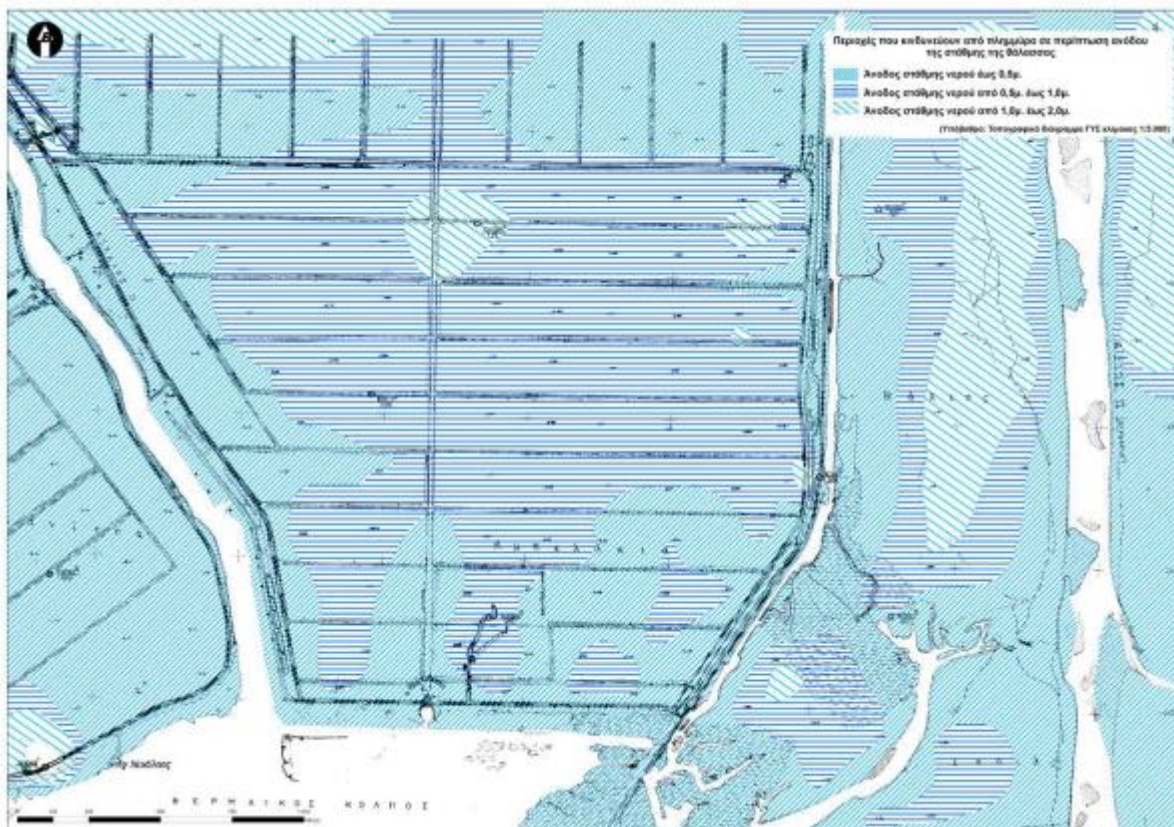

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

2^η θέση

Η δεύτερη θέση αφορά την περιοχή στο δέλτα Αξιού – Λουδία, ανάμεσα στους δυο ποταμούς. Στα σενάρια ανόδου της στάθμης της θάλασσας κατά 0,5 και 2 μέτρα, οι περιοχές που κατακλύζονται είναι ευρείες, φτάνοντας σε μέγιστη απόσταση από τη σημερινή ακτογραμμή τα 1,5 και 2 χιλιόμετρα αντίστοιχα. Οι δυο ζώνες κάλυψης δεν εκτείνονται σταδιακά προς το εσωτερικό, αλλά δημιουργούν ένα μωσαϊκό με αλληλεπικαλύψεις. Και στις δυο περιπτώσεις, το δέλτα των ποταμών αλλοιώνεται δραματικά, ενώ καταλαμβάνονται επίσης σημαντικές εκτάσεις με αρδευτικό δίκτυο.

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Εικόνα 6-38: Άνοδος Στάθμης Θάλασσας στην 2^η θέση της μελέτης περίπτωσης

Ένα ακόμα χαρακτηριστικό σημείο της παράκτιας περιοχής της ΠΚΜ με θέματα διάβρωσης είναι οι ακτές του Δήμου Θερμαϊκού. Το φαινόμενο έχει προχωρήσει αρκετά με συνέπειες τη μείωση του πλάτους των παραλιών, την ένταση πλημμυρικών φαινομένων, τη μείωση χώρου αναψυχής και τουρισμού, την καταστροφή θαλάσσιων οικοσυστημάτων, τον περιορισμό και την αυξημένη αλατότητα καλλιεργήσιμων εκτάσεων και τον κίνδυνο καταστροφής υποδομών, κοινωφελών δικτύων ύδρευσης και περιουσιών των κατοίκων.

Τα έντονα φαινόμενα της διάβρωσης της ακτογραμμής του Δήμου Θερμαϊκού διερευνήθηκαν στο πλαίσιο ερευνητικού προγράμματος (Δήμος Θερμαϊκού – ΑΠΘ, 2007) με τίτλο «Αποτίμηση και αντιμετώπιση της διάβρωσης της ακτής του Δήμου Θερμαϊκού», και η οποία με τη σειρά της αποτέλεσε το εφαλτήριο για τη σύνταξη Ακτομηχανικής Μελέτης Διάβρωσης της ακτής του Δήμου: α) στην παράκτια περιοχή Νέων Επιβατών, β) στην παράκτια περιοχή Αγ. Τριάδας, γ) στην παράκτια περιοχή ΚΑΠΠΑ.

Τρωτότητα στην άνοδο της στάθμης της θάλασσας, λόγω κλιματικής αλλαγής

Σύμφωνα με τη μελέτη της ΕΜΕΚΑ (2011), **τρεις δελταϊκές περιοχές εντός της ΠΚΜ** αναφέρονται ως περιοχές υψηλής επικινδυνότητας στην άνοδο της στάθμης της θάλασσας:

- Περιοχή Αλιάκμονα και Αζιού, στον Θερμαϊκό

Ένωση Νομικών Προσώπων:

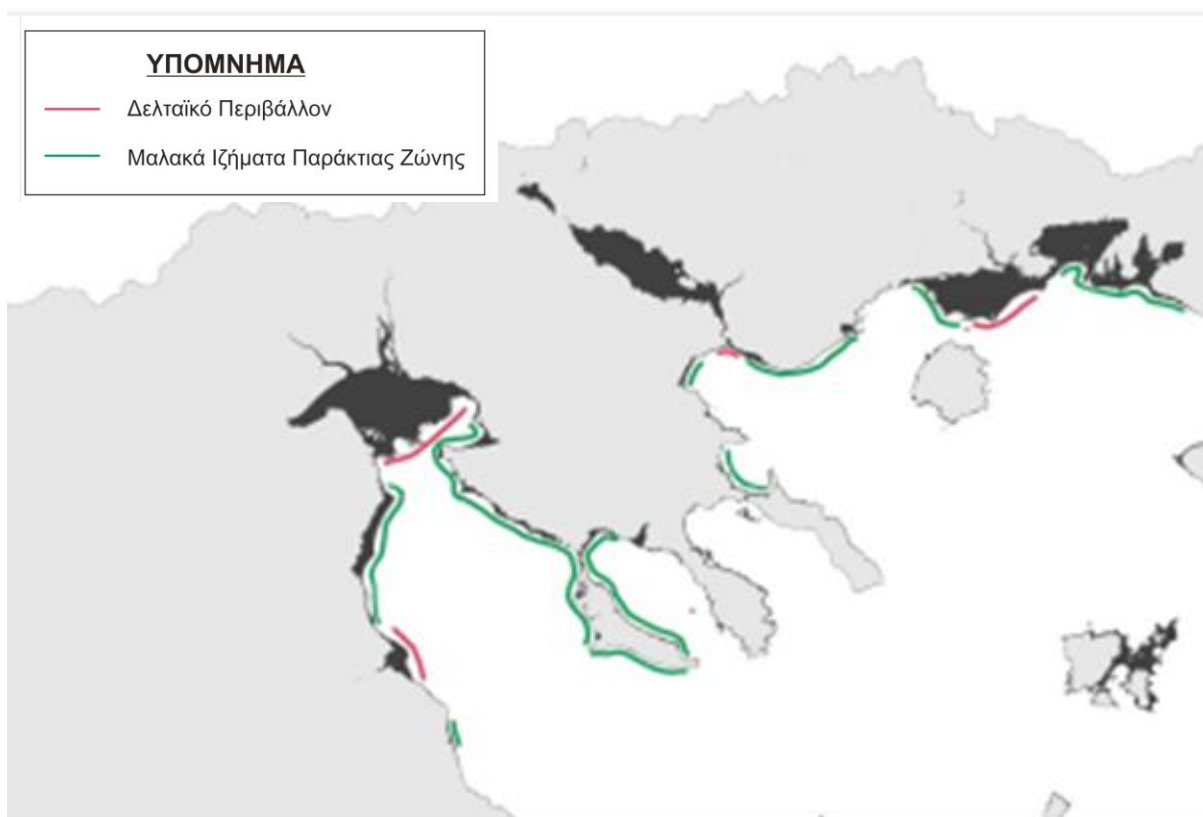
ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

- Περιοχή Πηνειού, κοντά στον Πλαταμώνα
- Περιοχή Στρυμώνα στην Αμφίπολη

Εικόνα 6-39: Απόσπασμα χάρτη περιοχών τρωτότητας στην άνοδο της στάθμης της θάλασσας

Πηγή: ΕΜΕΚΑ, 2011

Πέραν από τις περιοχές υψηλής επικινδυνότητας (που υποδεικνύονται στον χάρτη με κόκκινο χρώμα), οι περιοχές με πράσινο χρώμα, εντός της ΠΚΜ, χαρακτηρίζονται ως μέτριας τρωτότητας στην άνοδο της στάθμης της θάλασσας και συνίστανται από μαλακά ιζήματα Νεογενούς – Τεταρτογενούς ηλικίας, χαμηλού υψομέτρου. Οι υπόλοιπες παράκτιες ζώνες χαρακτηρίζονται ως περιοχές χαμηλής τρωτότητας και αποτελούν συνήθως βραχώδεις και υψηλού υψομέτρου παράκτιες περιοχές.

Σημειώνεται εδώ ότι η ασφαλής εκτίμηση της επικινδυνότητας μιας περιοχής από την άνοδο της στάθμης της θάλασσας δεν καθορίζεται μόνο από τον ρυθμό και το εύρος ανόδου της στάθμης αλλά και:

- Από την αλληλεπίδραση μεταξύ του τεκτονισμού της συγκεκριμένης περιοχής και του ευστατισμού. Αυτό σημαίνει ότι περιοχές που εντάσσονται σε τεκτονικά ενεργές ζώνες μπορεί να εξουδετερώνουν την σχετική άνοδο της στάθμης της θάλασσας εάν βρίσκονται σε σχετικά ανερχόμενα τεμάχια ενεργών ρηγμάτων ή αντιθέτως να ενδυναμώνουν την σχετική άνοδο της στάθμης της θάλασσας εάν βρίσκονται σε σχετικά κατερχόμενα τεμάχια ενεργών ρηγμάτων.

- Από την δυναμική σχέση μεταξύ ανόδου της στάθμης της θάλασσας και τη μεταβολή των στερεοπαροχών, καθώς η ανύψωση της στάθμης της θάλασσας λόγω κλιματικής αλλαγής μπορεί να αμβλυνθεί από την απόθεση νέου κλαστικού υλικού στην δελταϊκή – παράκτια ζώνη ή αντίθετα, εάν η στερεοπαροχή μειωθεί θα αυξήσει την επίκλυση της θάλασσας προς την παράκτια περιοχή.
- Από την μορφολογία και το υψόμετρο της ακτής καθώς και από την σύσταση των πετρωμάτων της. Το τελευταίο καθορίζει τους ρυθμούς διάβρωσης καθώς αυτοί κυμαίνονται από πολύ υψηλοί σε αργιλικά μαλακά εδάφη έως χαμηλοί σε ασβεστολιθικά και άλλα συμπαγή πετρώματα.

Πλημμύρες σε παράκτιες περιοχές από ανύψωση της μέσης στάθμης θάλασσας (ΜΣΘ) οφειλόμενη σε κυματισμούς, αστρονομική και μετεωρολογική παλίρροια

Στο πλαίσιο των Σχεδίων Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας εκτιμήθηκε η ανύψωση της μέσης στάθμης της θάλασσας, λόγω κυματισμών, αστρονομικής και μετεωρολογικής παλίρροιας. Πιο αναλυτικά έγιναν οι εξής εκτιμήσεις:

- Η ανύψωση της ΜΣΘ λόγω κυματισμών, υπολογίστηκε ως το 7% του ύψους κύματος στο ανοιχτό πέλαγος. Το μέγιστο ύψος κύματος στην ακτογραμμή για άνεμο έντασης 10 Beaufort, για διάρκεια πνοής 15h και περίοδο επαναφοράς 50 έτη υπολογίστηκε ανά διεύθυνση ανέμου:

Διεύθυνση ανέμου	Ύψος κύματος (m)
A	8,6
B	7,9
BA	7,2
BΔ	8,6
N	8,6
NA	8,6
NΔ	8,6
Δ	8,6
Από όλες τις διευθύνσεις	8,6

- Η ανύψωση της ΜΣΘ από αστρονομική παλίρροια είναι της τάξης των 0,10m σε όλο το μήκος της ακτογραμμής
- Η μέγιστη ανύψωση της ΜΣΘ από μετεωρολογική παλίρροια σε όλη την ακτογραμμή του Αιγαίου Πελάγους, είναι:
  - για A άνεμο 10 Beaufort : 0,30m
  - για B άνεμο 10 Beaufort : 0,18m
  - για BA άνεμο 10 Beaufort : 0,03m
  - για BΔ άνεμο 10 Beaufort : 0,63m
  - για N άνεμο 10 Beaufort : 0,69m
  - για NA άνεμο 10 Beaufort : 0,58m
  - για NΔ άνεμο 10 Beaufort : 0,90m
  - για Δ άνεμο 10 Beaufort : 0,91m

Ένωση Νομικών Προσώπων:

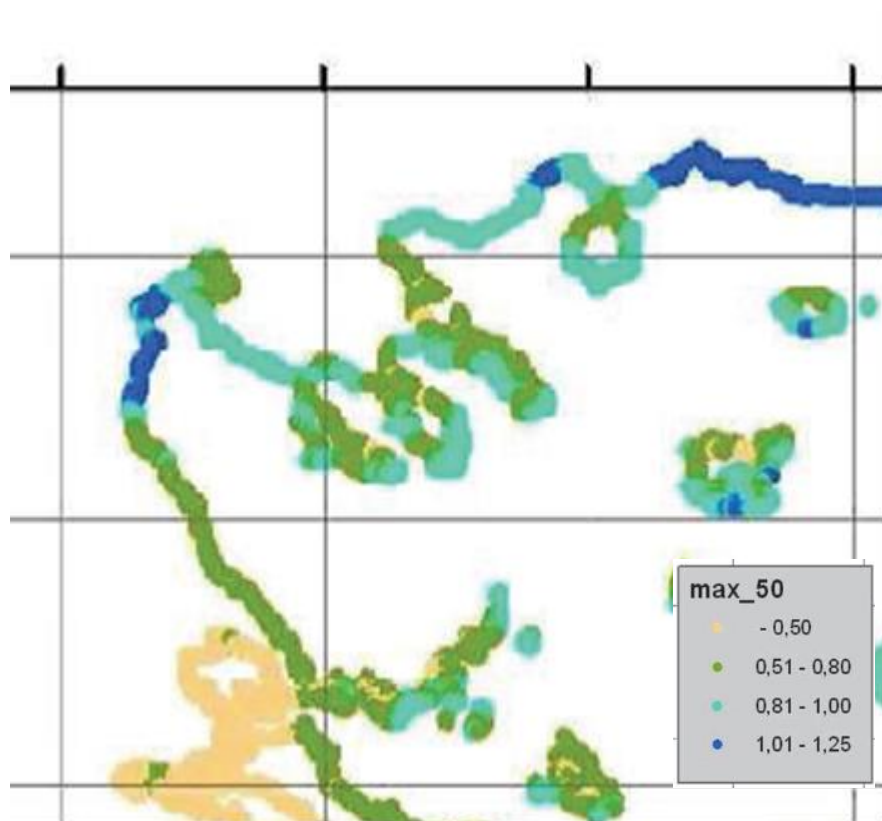
ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

- από όλες τις διευθύνσεις: 0,91m

Βάσει των ανωτέρω, στην εικόνα που ακολουθεί φαίνεται η συνολική μέγιστη ανύψωση της ΜΣΘ στην ακτογραμμή της ΠΚΜ, από όλες τις διευθύνσεις, για T=50 έτη.

Εικόνα 6-40: Συνολική μέγιστη ανύψωση Μέσης Στάθμης Θάλασσας (ΜΣΘ) στην ακτογραμμή της περιοχής μελέτης, από όλες τις διευθύνσεις, για T=50 έτη.

Οι παράκτιες περιοχές που εμφανίζουν αισθητή επικινδυνότητα για πλημμύρα από τη θάλασσα είναι αυτές όπου υπολογίζεται ανύψωση της ΜΣΘ κατά τουλάχιστον 1m. Στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, οι παράκτιες ΖΔΥΚΠ στις οποίες εκτιμάται ανύψωση ΜΣΘ μεγαλύτερη του 1m (για περίοδο επαναφορά 100 έτη) παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 6-33: Παράκτιες ΖΔΥΠΚ, εντός της ΠΚΜ, με ανύψωση της ΜΣΘ μεγαλύτερης του 1 μέτρου

Ζώνη Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας		Αύξηση Στάθμης Θάλασσας (m)
GR09RAK0001	Χαμηλή Ζώνη Περιφερειακής Τάφρου και Συμβαλλόντων Ποταμών, Πεδιάδα Κατερίνης και Λιτοχώρου	1,17
GR10RAK0008	Χαμηλή Ζώνη Λεκανών Περιφερειακής Τάφρου Τ66, Ποταμών Λουδία, Αξιού, Συμπεριλαμβανομένης της Περιοχής της Πρώην Λίμνης Αρτζάν και Γαλλικού, Παραλίμνιες Εκτάσεις Λίμνης Δοϊράνης, Χαμηλή Ζώνη Λεκάνης Λιμνών Κορώνειας – Βόλβης,	1,13

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

	Χαμηλή Ζώνη Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης και Ρέματος Ανθεμούντας	

6.8 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

Το πολιτιστικό περιβάλλον στην Κεντρική Μακεδονία είναι ιδιαίτερα πλούσιο και ποικιλόμορφο και καλύπτει όλες τις φάσεις του Ελλαδικού πολιτισμού από την παλαιολιθική εποχή ως τα σύγχρονα χρόνια.

Η διαχρονική αυτή παρουσία του ανθρώπου πλούτισε το Μακεδονικό χώρο με πλήθος από μνημεία, οικιστικά σύνολα, έργα τέχνης, και άλλα δημιουργήματα του ανθρώπου που καλύπτουν όλο το ιστορικό φάσμα.

Ωστόσο η καταγραφή, έρευνα, αξιολόγηση, ανάδειξη και ορθολογική διαχείριση του ιστορικού πολιτιστικού αποθέματος δεν έχει προχωρήσει με ικανοποιητικούς ρυθμούς. Η απελευθέρωση της Μακεδονίας μόλις στα 1912, είχε σαν αποτέλεσμα μια καθυστέρηση στην αποτύπωση - έρευνα και αξιολόγηση του δομημένου περιβάλλοντος των Αρχαίων και Ρωμαϊκών χρόνων. Η εντατική προσπάθεια των τελευταίων δεκαετιών τείνει να αποκαταστήσει το κενό αυτό.

Η πολιτιστική κληρονομιά των βυζαντινών - μεταβυζαντινών χρόνων είναι περισσότερο γνωστή, αφού χαρακτηριστικά δείγματά της διασώζονται στον ιστό των αστικών κέντρων, αλλά και στην ύπαιθρο. Είναι χαρακτηριστική η φήμη της Θεσσαλονίκης σαν της πόλης που εκπροσωπεί την Βυζαντινή παράδοση στον Ελληνικό χώρο και του Αγ. Όρους, σαν κέντρου μοναστηριακής Αρχιτεκτονικής και Τέχνης διεθνούς εμβέλειας. Το νεότερο παραδοσιακό δομημένο περιβάλλον που δημιουργήθηκε κατά την τελευταία περίοδο της Τουρκοκρατίας, χαρακτηρίζεται από την εξέλιξη παραδοσιακών μορφολογιών στην ύπαιθρο, σε αντίθεση με τα ανεπτυγμένα αστικά κέντρα όπου είχε κοσμοπολίτικο χαρακτήρα.

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας χαρακτηρίζεται από την παρουσία σημαντικότερων αρχαιολογικών μνημείων, καθώς και άλλων μνημείων μεγάλης ιστορικής αξίας για τη χώρα μας, τα οποία συμβάλλουν στη συγκέντρωση επισκεπτών καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Η Αρχαιολογική έρευνα αποκατέστησε την ιστορική ταυτότητα των Μακεδόνων ως Ελληνικού φύλου και έκανε γνωστά τα βασικά οικιστικά και λατρευτικά κέντρα τους. Το Δίον, η Βεργίνα και η Αρχαία Πέλλα θεωρούνται ως οι τρεις βασικοί πόλοι του Αρχαίου Μακεδονικού πολιτισμού. Ιδιαίτερη επίσης σημασία έχουν η Όλυνθος, όπου για πρώτη φορά έγιναν συστηματικές ανασκαφές και αποκαλύφθηκε μια άριστα πολεοδομικά οργανωμένη πόλη, καθώς και η Αμφίπολη.

Οι ανασκαφές των τελευταίων ετών αποκαλύπτουν έναν πολιτισμό πολύ πιο εξελιγμένο και πλούσιο από αυτόν που πίστευαν μέχρι σήμερα ο οποίος καλύπτει όλες τις ιστορικές περιόδους της Αρχαιότητας. Τα ευρήματα του Ολύμπου απέδειξαν ότι η διαφορά ανάμεσα στον μύθο και την πραγματικότητα δεν είναι τεράστια, ενώ τα ευρήματα της Θεσσαλονίκης (Αγ. Αθανάσιος, Σίνδος και Δερβένι) έδειξαν έναν εξαιρετικά εξελιγμένο αστικό πολιτισμό. Στην Χαλκιδική εμφανίζεται ένα πολυποίκιλο πολιτιστικό περιβάλλον (Μένδη, Ποτίδαια, Άκανθος, Στάγειρα, Τορώνη, Όλυνθος κλπ.). Η προώθηση της έρευνας στο εσωτερικό (Ν. Κιλκίς, Σερρών και Πέλλας) τεκμηριώνει την ακμή των αρχαίων χρόνων και την διαχρονικότητα του Μακεδονικού πολιτισμού.

Μια αναλυτική περιγραφή των σπουδαιότερων αρχαιολογικών χώρων της Περιφέρειας γίνεται ακολούθως:

Αρχαίες Αιγές - Βεργίνα

Ανάμεσα στα χωριά Παλατίτσια και Βεργίνα απλώνεται το νεκροταφείο των τύμβων. Σε μια έκταση μεγαλύτερη από 1000 στρέμματα υπάρχουν περισσότεροι από 300 μικροί τύμβοι, οι οποίοι είναι πυκνότεροι προς το νότο. Η ανασκαφική έρευνα έδειξε ότι ο παλαιότερος από τους τύμβους ανήκει στην πρώιμη εποχή του σιδήρου (1000 - 700 π.Χ.) και οι νεότεροι στους ελληνιστικούς χρόνους (έως τον 2ο αιώνα π. Χ.). Το ανάκτορο βρίσκεται στα νοτιοανατολικά από τον οικισμό της Βεργίνας. Ο αρχαιολογικός χώρος της Βεργίνας έγινε ευρύτερα γνωστός μετά την ανακάλυψη μεγάλου διθάλαμου τάφου ο οποίος αποδίδεται στο Μακεδόνα Βασιλιά Φίλιππο Β' (359 - 336 π.Χ.) πατέρα του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Η πρόσοψη του τάφου κοσμεύεται με μία μοναδική ζωγραφική απεικόνιση κυνηγιού, ενώ μέσα στον τάφο διασώθηκαν τα αντικείμενα που συνοδεύουν το νεκρό στην τελευταία του κατοικία: τα όπλα, το βασιλικό διάδημα, τα ασημένια σκεύη του συμποσίου και τα χάλκινα του λουτρού, ένα χρυσό στεφάνι, ένας γωρυτός, μία τελετουργική ασπίδα και χρυσές λάρνακες που περιείχαν τα καμένα οστά του νεκρού βασιλιά και μιας ακόμη νεκρής, που ενταφιάστηκε στον προθάλαμο του τάφου. Τέλος, λιγοστά χρυσά κοσμήματα, ένα χρυσό στεφάνι και ένα μοναδικό χρυσό διάδημα, αποτελούσαν τα κτερίσματα της γυναικείας ταφής. Επίσης στο χώρο της Βεργίνας έχουν βρεθεί: (1) Το νεκροταφείο τύμβων, (2) Το ανάκτορο, νοτιοανατολικά από το χωριό της Βεργίνας, και (3) Το Θέατρο, που βρίσκεται σε πολύ μικρή απόσταση βόρεια από το ανάκτορο.

Δίον και Αρχαιολογικός χώρος Ολύμπου

Στα ριζά του Ολύμπου και μόλις 5km από τις Πιερικές ακτές βρίσκεται το Δίον. Εκεί συγκεντρώνονταν οι Μακεδόνες για να τιμήσουν σε τακτά διαστήματα με θυσίες και αναθήματα τους Ολύμπιους Θεούς. Πλούσια ευρήματα ήρθαν να φωτίσουν ποικιλότροπα την ιστορία του Δίου, αλλά και των Μακεδόνων γενικότερα. Το ιερό των θεών μαζί με τα θέατρα (ελληνικό και ρωμαϊκό) και το στάδιο εντοπίστηκαν σε μία μεγάλη έκταση, έξω από τα τείχη της αρχαίας πόλης. Στο Δίον έχουν βρεθεί τα παλαιότερα γνωστά ιερά κτίσματα των Μακεδόνων. Πρόκειται για δύο μικρούς ναούς στον αρχιτεκτονικό τύπο του "μεγάλου", δηλαδή ενός κτιρίου με ανοικτό προθάλαμο και σηκό.

Ο Αρχαιολογικός χώρος του Ολύμπου περιλαμβάνει επίσης τα Λείβηθρα. Ο ευρύτερος αρχαιολογικός χώρος, έκτασης 5.000 στρεμμάτων, αποδίδει κατάσπαρτα ευρήματα από την εποχή του Χαλκού μέχρι και τα ιστορικά χρόνια. Ιδιαίτερη θέση κατέχει η ακρόπολη, στη θέση Καστρί, ένα μεμονωμένο, τειχισμένο ύψωμα με αρχαιότερες (μέχρι στιγμής) ενδείξεις ζωής στον 8ο αι. π.Χ. Η ανασκαφική έρευνα είναι προς το παρόν εξαιρετικά αποσπασματική. Στην περιοχή του Ολύμπου τα τελευταία έτη (2000-2010) έχουν ακόμα ανασκαφεί: το οικιστικό συγκρότημα στο Κομπολόι, η θέση Κρανιά του λόφου του Πλαταμώνα, η θέση Τρία Πλατάνια (ελληνιστική αγροικία), η Πηγή Αθηνάς στην οποία αποδίδεται πιθανότατα η τοποθεσία του αρχαίου Ηρακλείου. Στην περιοχή της Λεπτοκαρύας βρίσκονται και οι θέσεις Βάλτος 1 (1300-1100 π.Χ.).

Πέλλα

Η Πρωτεύουσα του Μακεδονικού βασιλείου αποκτά ιστορική σπουδαιότητα για να φθάσει σε κορυφαία ακμή, όταν ο Θρυλικός Αλέξανδρος ξεκινά από αυτή, για τη ριζική μεταμόρφωση του

αρχαίου κόσμου και την εξάπλωση του ελληνισμού στα πέρατα της οικουμένης. Η αποκάλυψη των ερειπίων της Πέλλας μας επιτρέπει να σχηματίσουμε καθαρή και πλήρη εικόνα για την αρχιτεκτονική της Μακεδονίας στην πιο σύνθετη μορφή της, καθώς και για την πολεοδομία. Διαπιστώθηκε πως η Πέλλα ήταν χτισμένη με το γνωστό "Ιπποδάμειο" σύστημα των κανονικών ορθογώνιων οικοδομικών τετραγώνων και πως η μορφή των οικοδομών είχε την τυπική μορφή της ελληνικής οικίας με τον κεντρικό περίστυλο χώρο που περιβάλλεται από αστικές στοές. Η διατήρηση των αρχιτεκτονικών μελών του πρώτου κτιρίου, επέτρεψε την αναστήλωση των ραδινών ιωνικών κιόνων που προβάλλουν σήμερα μέσα στον Μακεδονικό κάμπο. Η μεγάλη όμως αποκάλυψη της ανασκαφής ήταν τα ψηφιδωτά δάπεδα. Συνολικά έχουν βρεθεί 7 ψηφιδωτές συνθέσεις, πέντε σε δάπεδα μεγάλων χώρων και δύο σε κατώφλια.

Όλυνθος

Η Όλυνθος είναι η μόνη πόλη της Χαλκιδικής, που ένα τμήμα της ανασκάφηκε και δημοσιεύθηκε συστηματικά. Προσφέρει σπάνιο παράδειγμα της εξέλιξης από ένα φυσικά αναπτυγμένο οικισμό σε μια πολεοδομικά οργανωμένη πόλη, όπου εφαρμόστηκαν όλοι οι νεωτερισμοί του λεγόμενου Ιπποδάμειου πολεοδομικού συστήματος, στο τέλος του 5ου αι. π.χ.

Αρχαία Αμφίπολη

Κτισμένη αμφιθεατρικά σε σύμπλεγμα λόφων στις εκβολές του ποταμού Στρυμόνα και σε απόσταση 4,5km από τη θάλασσα, η αρχαία Αμφίπολις ιδρύθηκε από τους Αθηναίους το 437-436 π.Χ. Το όνομα Αμφίπολις έδωσε στον οικισμό ο στρατηγός Αγνων, καθώς η πόλη βρεχόταν από δύο πλευρές από τα νερά του Στρυμόνα, ενώ ήταν ορατή τόσο από τη θάλασσα όσο και από την ξηρά. Η πόλη απέκτησε την αυτονομία της το 422 π.Χ., ενώ το 357 π.Χ. εντάχθηκε στο βασίλειο της Μακεδονίας από το Φίλιππο Β', για να μετατραπεί σε ναυτική βάση για την προπαρασκευή της ασιατικής εκστρατείας του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Η περιοχή κατοικούνταν από τους προϊστορικούς χρόνους και οι ανασκαφές ανέδειξαν ευρήματα που χρονολογούνται στη μέση νεολιθική εποχή μέχρι την πρώιμη εποχή του Σιδήρου (5000-750 π.Χ.). Από τα μέσα του 7ου αιώνα π.Χ. σώζονται αττικά και κορινθιακά αγγεία, τα οποία βρέθηκαν σε αρχαίους τάφους και εκτίθενται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Αμφίπολης. Στη δυτική όχθη του Στρυμόνα, σε μικρή απόσταση από τα Νέα Κερδύλια, ορθώνεται ο Λέων της Αμφίπολης, μαρμάρινο λιοντάρι το οποίο έχει αναδειχθεί σε σύμβολο του Νομού Σερρών. Εικάζεται ότι είναι άγαλμα του 4ου αι. π.Χ. και ότι πρόκειται για επιτάφιο μνημείο προς τιμήν του Λαομέδοντα, ναυάρχου και φίλου του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Τέλος, στο χώρο της ακρόπολης εντοπίστηκε ρωμαϊκή έπαυλη με ψηφιδωτά δάπεδα, τα οποία αναπαριστούν τις μυθολογικές μορφές της Αμυμώνης, του Υλα και της Ευρώπης.

Αρχαία Πύδνα

Η σπουδαιότερη αρχαία πόλη της Πιερίας που διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στην ιστορία της Μακεδονίας, χάρη στο λιμάνι της και τη στρατηγική της θέση. Η πρώτη κατοίκηση του χώρου χρονολογείται στο τέλος της ύστερης εποχής του χαλκού. Ο οικισμός επεκτάθηκε σημαντικά ενώ η περίοδος της μεγάλης ακμής της Πύδνας έρχεται στα χρόνια των Μακεδόνων βασιλιάδων. Με τις ανασκαφές της που άρχισαν μόλις πριν λίγα χρόνια αποκαλύφθηκαν εκατοντάδες τάφοι της πρώιμης εποχής του σιδήρου, της κλασικής, της ελληνιστικής και της ρωμαϊκής εποχής. Πολλοί από τους τάφους ήταν ασύλητοι και έδωσαν πλούσια ευρήματα όπως, σιδερένια και χάλκινα όπλα, κοσμήματα από χρυσό, ασήμι και χαλκό, πήλινα, γυάλινα, ασημένια και ορειχάλκινα αγγεία, πήλινα

ειδώλια, νομίσματα κ.ά. Πρόκειται για μερικά από τα πιο αξιόλογα σύνολα ευρημάτων που έχουμε τα τελευταία χρόνια από το χώρο της Μακεδονίας.

Το Κάστρο του Πλαταμώνα

Το Κάστρο του Πλαταμώνα, είναι κάστρο - πόλη της μεσοβυζαντινής περιόδου, (10ος μ.Χ αιώνας) και είναι κτισμένο νοτιανατολικά του Ολύμπου, σε θέση στρατηγική που ελέγχει τον δρόμο Μακεδονίας - Θεσσαλίας - Νότιας Ελλάδας. Ο Πύργος του, που δεσπόζει πάνω στην εθνική οδό, είναι ένα επιβλητικό μεσαιωνικό φρούριο. Ανασκαφή του 1995 εντόπισε ίχνη ελληνιστικού τείχους (4ος αιώνας) που επιβεβαιώνουν τις απόψεις ότι στη θέση αυτή υπήρχε η αρχαία πόλη Ηράκλειο, "πρώτη πόλις Μακεδονίας..." μετά τα Τέμπη σύμφωνα με πηγή του 360 πΧ. Το Βυζαντινό τείχος συντηρήθηκε από τους Φράγκους μετά το 1204 και τους βυζαντινούς τον 14ο αιώνα. Το φρούριο ήταν το βασικότερο στήριγμα του δεσποτάτου του Πλαταμώνα. Σημαντικά ευρήματα αποτελούν ο βυζαντινός ναός του 10ου - 11ου αιώνα, οι οικίες 10ου αιώνα, ο ναός του 18ου αιώνα, το τμήμα ελληνιστικού τείχους και η πύλη στο τείχος του ακροπορτίου.

Η Αρχαία Σκύδρα

Η θέση της αρχαίας πόλης αναζητείται μεταξύ των οικισμών Επισκοπής-Αρσενίου-Πατριάς. Εκεί έχουν εντοπιστεί αρχαιότητες από τα προϊστορικά μέχρι τα παλαιοχριστιανικά χρόνια. Στην αρχαία Σκύδρα λατρευόταν η θεά Άρτεμις.

Αρχαία Πόλη της Κύρρου

Η ακρόπολη της αρχαίας Κύρρου και η οχυρωμένη πόλη της πρωτοβυζαντινής εποχής βρίσκονται νότια της Αραβυσσού, στη θέση του χωριού «Παλαιόκαστρο» που εγκαταλείφθηκε το 1927. Η Κύρρος αναφέρεται ως πόλη ήδη από τον 5ο αι. π.Χ. (Θουκυδίδης, 11, 100, 4). Η πόλη άκμασε ιδιαίτερα κατά τα ελληνιστικά χρόνια και συγκαταλέγεται ανάμεσα στις μεγάλες πόλεις της Κάτω Μακεδονίας, όπως η Βέροια, η Μίεζα, η Έδεσσα, η Σκύδρα, η Πέλλα και ο Ευρωπός. Η Εγνατία Οδός περνούσε σε απόσταση 3km περίπου νότια από την αρχαία πόλη. Σε μικρή απόσταση νοτιοδυτικά της ακρόπολης υπάρχει σημαντική προϊστορική τούμπα, η οποία κατοικούνταν κατά τη Νεότερη Νεολιθική Περίοδο και την εποχή του Χαλκού (5η-2η χιλιετία π.Χ.). Μεταξύ της ακρόπολης και της τούμπας υπάρχουν ερείπια παλαιοχριστιανικής γέφυρας, κτισμένης με αρχαίο οικοδομικό υλικό και κουρασάνι, κάτω από την οποία περνούσε χείμαρρος. Από τάφους του νεκροταφείου της Νεότερης Νεολιθικής Περιόδου (τέλη 4ης χιλιετίας) της τούμπας προέρχονται χρυσά επιστόμια και άλλα κτερίσματα, τα οποία βρίσκονται στο Μουσείο Θεσσαλονίκης.

Νεολιθικός οικισμός της Αξού

Ο νεολιθικός οικισμός της Αξού βρίσκεται 1km νότια του χωριού Αξού και καλύπτει έκταση ~30 στρ. Από τις ανασκαφές στην περιοχή εντοπίστηκαν επάλληλα στρώματα της αρχαιότερης νεολιθικής περιόδου (6500-5800 π.Χ.). Αυτή ήταν η πρώτη περίοδος εγκατάστασης και άσκησης παραγωγικής ανθρώπινης δραστηριότητας στο βορειοελλαδικό χώρο. Ο οικισμός εγκαταλείφθηκε στις αρχές της 6ης χιλιετίας, έπειτα από μία καταστροφική πυρκαγιά. Ξανακατοικήθηκε κατά τη νεότερη Νεολιθική περίοδο, όμως για σύντομο διάστημα και σε περιορισμένη έκταση. Στις ανασκαφές του 1996 βρέθηκε πλήθος ευρημάτων τα οποία και υποδηλώνουν τη σπουδαιότητα του οικισμού. Τέλος, στην τοποθεσία του αρχαίου οικισμού βρέθηκε και η αρχαιότερη μέχρι τώρα ταφή μωρού μέσα σε αγγείο.

Η Αρχαία Έδεσσα

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Η Αρχαία Έδεσσα παρουσιάζει μεγάλο αρχαιολογικό ενδιαφέρον, καθώς υπήρξε μία από τις παλαιότερες και σημαντικότερες πόλεις της αρχαίας Μακεδονίας. Η ανθρώπινη παρουσία στην περιοχή χρονολογείται από την εποχή του χαλκού, ενώ η διαμόρφωση της Έδεσσας σε οργανωμένη πόλη άρχισε από τα μέσα του 4ου αι. π.Χ. Η αρχαία πόλη ήταν κτισμένη σε δύο επίπεδα. Το ένα επίπεδο, η ακρόπολη, ήταν η λεγόμενη άνω πόλη. Βρισκόταν στην άκρη του βράχου της σημερινής πόλης. Η άλλη πλευρά, η κάτω πόλη, ήταν στους πρόποδες του βράχου. Εκεί βρίσκεται σήμερα ο κατάφυτος αρχαιολογικός χώρος Λόγγος.

Αρχαία Ευπορία

Στο Καλόκαστρο, 5km ΝΑ από το Στρυμονικό, υπάρχει αναξιποίητος αρχαιολογικός χώρος όπου σώζονται τα θεμέλια αρχαίου φρουρίου και κτισμάτων, και στον οποίο βρέθηκαν κίονες και επιγραφές με τιμητικά ψηφίσματα. Ανάμεσα στα τιμητικά ψηφίσματα συγκαταλέγεται παλίμψηστη πλάκα που χρονολογείται από το 100 μ.Χ. και εκτίθεται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Σερρών. Εικάζεται ότι ο χώρος αντιστοιχεί στην αρχαία Ευπορία, πόλη την οποία έκτισε ο Μέγας Αλέξανδρος στον τόπο μιας γρήγορης νίκης. Σύμφωνα με επιγραφές που βρέθηκαν στη Βέροια, η Ευπορία συνέχισε να υπάρχει έως τα τέλη του 2ου αιώνα μ.Χ.

Άκανθος

Η σημαντικότερη αρχαία πόλη-λιμάνι της ΒΑ Χαλκιδικής, αποικία Ανδρίων. Ιδρύθηκε στα μέσα του 7ου αι. π.Χ. καταλαμβάνοντας θέση προϊστορικού οικισμού. Η πόλη εκτείνεται σε παράκτια λοφοσειρά 600μ. περίπου ΝΑ από τη σημερινή Ιερισσό και ανασκάπτεται από την ΙΣΤ' Ε.Π.Κ.Α. Στην έκτασή της διατηρούνται τμήματα από τα τείχη, ανάμεσά τους και ένα εντυπωσιακό μέρος ίσως της ακρόπολης, καθώς και διάσπαρτα αρχιτεκτονικά μέλη και κτίσματα από τα κλασικά και ελληνιστικά κυρίως χρόνια. Το εκτεταμένο νεκροταφείο της κατέχει την παράλια ζώνη της Ιερισσού και χρησιμοποιείται από τα αρχαϊκά (7ος, 6ος αι. π.Χ.) ως τα νεότερα χρόνια (17ος αι.), αριθμεί δε γύρω στους 9.000 τάφους.

Καλάνδρα

Αρχαία Μένδη: Οικισμός σε λόφο που βρίσκεται 1,5km Α-ΝΑ της Καλάνδρας, δίπλα στη θάλασσα, ο οποίος ταυτίζεται με την αρχαία πόλη Μένδη. Κηρυγμένος αρχαιολογικός χώρος (ΦΕΚ 1194/Β'/5-10-73). Θεσμοθετημένες από το ΥΠ.ΠΟ. Ζώνες Προστασίας (Α και Β) ΦΕΚ 979/Β'/27-11-91 και 1040/Β'/20-12-91. Υπό δημοσίευση Δ/γμα ΥΠ.ΠΟ. και Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. για τις χρήσεις γης και τους όρους δόμησης της Ζώνης Β'. Περιμετρικά του πλατώματος όπου εκτείνεται η πόλη υπάρχει τείχος, ενώ στο νοτιοανατολικότερο άκρο του βρέθηκαν συστάδες λάκκων με κεραμική του 12ου-17ου αιώνα π.Χ. Αρχαίες επιχώσεις εντοπίστηκαν και εκτός των τειχών στα νότια και νοτιοανατολικά. Επιπλέον, στο πρανές χαμηλότερου λόφου ανασκάφηκαν ημιυπόγεια δωμάτια σπιτιών κτισμένων αμφιθεατρικά, ενώ στη βάση του ίδιου λόφου ανασκάφηκαν επάλληλα δάπεδα κτιρίων και δρόμοι του 9ου-4ου π.Χ. αιώνα. Στις παραθαλάσσιες υπώρειες στα νότια ερευνήθηκαν μεγάλα οικοδομήματα του 6ου-4ου αιώνα π.Χ. Στην αμμώδη παραλία στη ΝΑ παρυφή της Μένδης αποκαλύφθηκε τμήμα αρχαϊκού νεκροταφείου, ενώ στο ακρωτήριο του Ποσειδίου ήρθε στο φως το 1989 το αρχαίο ιερό του Ποσειδώνα.

Νεκροταφείο Αρχαίας Μένδης: Το νεκροταφείο εντοπίζεται σε μικρή απόσταση ανατολικά της αρχαίας Μένδης. Αποκαλύφθηκαν συνολικά 241 ταφές - 117 εγχυτρισμοί 59 λακκοειδείς και 3 κιβωτιόσχημοι τάφοι. Διαπιστώθηκε η σχεδόν αποκλειστική χρήση του νεκροταφείου για τον

ενταφιασμό βρεφών και μικρών παιδιών. Οι ταφές ενηλίκων σε απλούς λάκκους, που αποτελούσαν μόλις το 2,4%, είναι μεταγενέστερες από το σύνολο σχεδόν των παιδικών ταφών. Οι τάφοι που αποκαλύφθηκαν χρονολογούνται μεταξύ του 7ου-5ου αιώνα π.Χ.

Ποσειδί: Ιερό το οποίο ταυτίζεται με το αρχαίο Ποσειδώνιο, 4,5km δυτικά από την αρχαία Μένδη. Αποκαλύφθηκαν συνολικά 3 κτίρια από τα οποία σώζονται μόνο τα θεμέλια, καθώς ο χώρος μέχρι πρόσφατα ήταν γνωστός στους κατοίκους της Καλάνδρας ως πηγή οικοδομικού υλικού. Χαραγμένες αναθηματικές επιγραφές με το όνομα του θεού Ποσειδώνα σε όστρακα αττικών και ιωνικών κυλίκων, επιβεβαιώνουν τη ταύτιση του χώρου με το ιερό του Ποσειδώνα.

Ολυμπιάδα

Αρχαία Στάγειρα: Η αρχαία πόλη που ταυτίζεται με τα Στάγειρα και πατρίδα του Αριστοτέλη. Ανακαλύφθηκε πρόσφατα 1km Α της Ολυμπιάδας, στη μικρή χερσόνησο "Λιοτόπι". Κηρυγμένος αρχαιολογικός χώρος ΦΕΚ 1194 Β'/5-10-73 και ζ Ζώνη προστασίας ΦΕΚ 212Β'/23-5-73. Σώζονται λείψανα οχυρώσεων, νάων και οικιστικών συνόλων. Συγκεκριμένα τείχος της κλασικής εποχής φράσσει τη χερσόνησο, στα ΝΔ, ορίζοντας το χώρο που καταλάμβανε η αρχαία πόλη, η έκταση του οποίου υπολογίζεται σε 100 στρ. περίπου.

Συκιά

Τούμπα: Οικισμός σε λόφο, εντός του σύγχρονου οικισμού της Συκιάς. Οι επιχώσεις του οικισμού οι οποίες χρονολογούνται στη Νεότερη Νεολιθική και στην Πρώιμη και Μέση Εποχή του Χαλκού, εντοπίζονται πάνω σε απομονωμένο βραχώδη λόφο, όπου έχει κτιστεί το δημοτικό σχολείο.

Άγιος Γεώργιος Τορώνης: Οικισμός δίπλα στη θάλασσα 500m Δ-ΝΔ από τη θέση Αζάπικο. Στη κορυφή του υπάρχει μεταβυζαντινός ναΐσκος του Αγίου Γεωργίου 40μ. περίπου δυτικά του οποίου διακρίνονται ίχνη περιβόλου. Οι επιχώσεις του οικισμού χρονολογούνται στην Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου. Ο χώρος πιθανότατα είχε κατοικηθεί και κατά τους μεσαιωνικούς χρόνους.

Αζάπικο Τορώνης: Οικισμός σε λόφο 500m Β-ΒΔ από το σύγχρονο οικισμό της Τορώνης, στη θέση Αζάπικο. Οι επιχώσεις του χρονολογούνται στην Ύστερη Εποχή του Χαλκού, εντοπίζονται πάνω στο λόφο κοντά στη θάλασσα. Στην επιφάνεια του χώρου διακρίνονται ελάχιστα ίχνη οχυρωματικού περιβόλου, ενώ στο μέσον του οικισμού κατασκευάστηκε πρόσφατα μεγάλη υδατοδεξαμενή.

Αρχαία Τορώνη: Οικισμός παραθαλάσσιος που εκτείνεται στην ανατολική ακτή του Τορωναίου κόλπου και ταυτίζεται με την αρχαία Τορώνη. Κηρυγμένος αρχαιολογικός χώρος ΦΕΚ 30/Β'/16-1-74 και 1120/Β'/27-9-73. Η συστηματική ανασκαφική έρευνα της αρχαίας πόλης, που διεξάγεται υπό τη συνεργασία της αρχαιολογικής Εταιρείας και του Αυστραλιανού Αρχαιολογικού Ινστιτούτου Αθηνών, άρχισε το 1975 και συνεχίζεται. Οι πρώτες ενδείξεις κατοίκησης, που χρονολογούνται στην Εποχή του Χαλκού, περιορίζονται στα όρια του ακρωτηρίου της Ληκύθου, όπου ανακαλύφθηκαν πλινθόκτιστα οικήματα. Κατά τους γεωμετρικούς, αρχαϊκούς και κλασικούς χρόνους, ο οικισμός επεκτάθηκε προς τα νότια και οχυρώθηκε. Κατά τον 5ο αιώνα π.Χ. υπήρχε στη Λήκυθο ναός αφιερωμένος στην Αθηνά ενώ ανατολικά και εκτός του τείχους αναπτύχθηκε μικρό προάστιο. Στις αρχές της ελληνιστικής περιόδου, η πόλη επεκτάθηκε προς Α και ΝΑ στη θέση "Ανεμόμυλος" και κατασκευάστηκε το εξωτερικό οχυρωματικό σύστημα με ακρόπολη στη θέση "Βίγλα".

Κούκος: Οικισμός που βρίσκεται δυτικά της Συκιάς σε υψόμετρο 250m. Τοίχοι επάλληλων οικοδομικών φάσεων που χρονολογούνται στη Πρώιμη Εποχή του Σιδήρου αποκαλύφθηκαν κατά τις ανασκαφές στον οικισμό. Μερικοί από τους τοίχους ανήκουν σε αψιδωτά κτίσματα και σε ένα

“μεγαροειδές”. Όλοι οι τοίχοι είναι κτισμένοι με ακατέργαστες πέτρες και συνδεδεμένες με πηλό. Κατά μήκος της βόρειας και μέρους της δυτικής πλευράς της κορυφής του λόφου σώζεται τείχος, πιθανόν οχυρωματικό, πλάτους 1,25m. Στη δυτική πλευρά εντοπίστηκε νεκροταφείο του οικισμού με κιβωτιόσχημους τάφους, ταφικά πιθάρια και μικρότερα αγγεία τοποθετημένα σε αβαθείς λάκκους που περιείχαν αποκλειστικά καύσεις. Ορισμένοι τάφοι περιείχαν από δύο (2) έως πέντε (5) τεφροδόχα αγγεία. Οι περισσότεροι τάφοι βρέθηκαν συλημένοι και αναμοχλευμένοι.

Παλιοχώρα: Οικισμός σε λόφο 3km A-BA του σύγχρονου οικισμού της Συκιάς. Στην περιοχή εντοπίζονται όστρακα αγγείων και αρχιτεκτονικά λείψανα κυρίως κλασικών χρόνων.

Καλλιθέα

Θέση Σωλήνας: Οικισμός σε λόφο νοτιοανατολικά της Καλλιθέας, δίπλα στη θάλασσα. Κηρυγμένος αρχαιολογικός χώρος (ΦΕΚ 180Β'/10-3-89). Οι προϊστορικές επιχώσεις χρονολογούνται στην Πρώιμη Εποχή του Χαλκού και καλύπτονται από τις επιχώσεις ελληνιστικών, βυζαντινών και νεότερων χρόνων. Στην παραλία δίπλα στον οικισμό, εντοπίζονται πολλά αρχιτεκτονικά μέλη τα οποία πιθανόν προέρχονται από κάποιο μεγάλο κτίριο, όπως και ενδείξεις για την ύπαρξη αρχαίου μώλου.

Μακεδονικός τάφος Σωλήνα: Μονοθάλαμος μακεδονικός τάφος στη θέση “Σωλήνας” νότια της Κοινότητας Καλλιθέας εντοπίστηκε το 1988, συλημένος και κατεστραμμένος, αρχικά κατά την αρχαιότητα και στη συνέχεια από σύγχρονη αμμοληπτική δραστηριότητα. Ερευνήθηκε ανασκαφικά το 1989. Σήμερα σώζεται μικρό μόνο μέρος του. Ο τάφος χρονολογείται στο τελευταίο τέταρτο του 4ου αιώνα π.Χ. με βάση τα ελάχιστα ευρήματα που έδωσε ο καθαρισμός του.

Ναός Άμμωνα Δία: Σημαντικό λατρευτικό κέντρο που ανήκε στην Άφυτο. Πρόκειται για περίπτερο δωρικό ναό σε περιορισμένη πεδινή παραθαλάσσια έκταση και έχει κηρυχθεί αρχαιολογικός χώρος. Εντοπίστηκε το 1968, κατά τη διάρκεια εκσκαφών για την ανέγερση ξενοδοχείου και μέρος του καταστράφηκε. Πρόσφατες εργασίες κατά την δεκαετία 2000-2010 ανέδειξαν τρεις κύριοι τομείς: ένα βαλανείο ρωμαϊκών χρόνων, ο ναός του Άμμωνος Διός που χρονολογείται στο β' μισό του 4ου αι. π.Χ. και δίπλα του δύο παράλληλες σειρές μνημειακών βάθρων της ίδιας εποχής με αυτόν, και, τέλος, η περιοχή του σπηλαίου, όπου εντοπίζεται και το ιερό του Διονύσου.

Κασσανδρεία και Ποτίδαια

Σημαντικές οχυρώσεις προστασίας της χερσονήσου Κασσάνδρας. Αρχαίος οικισμός και νεκροταφείο. Κηρυγμένος αρχαιολογικός χώρος (ΦΕΚ 1199/Β'/5-10-73 και 388/Β'/11-6-91. Ειδικότερα τα σπουδαιότερα μνημεία είναι:

Σίβηρη: Οικισμός σε χαμηλό λόφο, στη βορειοδυτική άκρη της παραλίας της Σίβηρης, στην τοποθεσία “Βάγια”, 200m περίπου από τα όρια του συνοικισμού. Το μεγαλύτερο μέρος του έχει υποστεί διάβρωση από τη θάλασσα. Σώζεται μόνο μέρος των επιχώσεων του στη βορειοανατολική πλαγιά του λόφου. Η αρχική εγκατάσταση στο χώρο έγινε κατά τη Πρώιμη Εποχή του Χαλκού. Επιφανειακή κεραμική ρωμαϊκών χρόνων, που περισυλλέγεται στην επιφάνεια των επιχώσεων του οικισμού, μαρτυρεί τη χρήση του και κατά την εποχή αυτή.

Κλασικό νεκροταφείο: Πέρα από το βόρειο και το νότιο νεκροταφείο της αρχαίας Κασσανδρείας, το κλασικό νεκροταφείο αποτελεί τη σημαντικότερη αρχαιολογικά τεκμηριωμένη μαρτυρία για την εντόπιση της θέσης αρχαίας Ποτίδαιας. Οι επιγραφές που βρέθηκαν είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρουσες διότι συνδέονται με γεγονότα ιστορικά που διαδραματίστηκαν στη περιοχή της Ποτίδαιας κατά τη

διάρκεια του Πελοποννησιακού πολέμου. Εκτός από τις επιγραφές αποκαλύφθηκαν 17 σαρκοφάγοι και κτιστοί κιβωτιόσχημοι τάφοι και 10 κεραμοσκεπείς.

Αρχαία Κασσανδρεία: Πόλη η οποία ταυτίζεται με την αρχαία Ποτίδαια και την Κασσάνδρεια. Η θέση της εντοπίζεται στο μέσον του Ισθμού και καταλαμβάνει έκταση μήκους μεγαλύτερου των 3km. Η αρχική εγκατάσταση στο χώρο έγινε τον 7ο αιώνα π.Χ. Κτίσματα των ελληνοιστικών και ρωμαϊκών χρόνων έχουν ανασκαφεί στο χώρο μεταξύ των τειχών. Από τα σημαντικότερα είναι μια οικία των αρχών του 3ου αιώνα π.Χ. της οποίας ήρθε στο φως ολόκληρη η θεμελίωση.

Αθύτος ή Άφυτος

Αρχαία Αφύτις: Αρχαίος οικισμός στο χώρο του σύγχρονου χωριού της Αθύτου που ταυτίζεται με την αρχαία Άφυτι, αποικία των Ερετριέων. Η πρώτη εγκατάσταση εντοπίζεται σε απόκρημνο βραχώδες ύψωμα πάνω από την παραλία, όπου οι αρχαίες επιχώσεις, κυρίως της Εποχής του Χαλκού και Σιδήρου, σχηματίζουν τούμπα με την ονομασία "Κουτσόμυλος". Κατά τους ιστορικούς χρόνους - αρχαϊκούς και κλασικούς- ο οικισμός επεκτάθηκε και γύρω από την τούμπα, στο χώρο του σημερινού χωριού. Νεκροταφείο, αρχαϊκών και κλασικών χρόνων, εντοπίστηκε στη βόρεια είσοδο του χωριού. Στην ευρύτερη περιοχή της κοινότητας αλλά και μέσα στα όριά της εντοπίζονται αρχαία λείψανα. Έχουν προταθεί ζώνες προστασίας.

Σερμύλη

Αρχαιότητες Κλασικής εποχής και νεκροταφείο. Κηρυγμένος αρχαιολογικός χώρος (ΦΕΚ 1194/Β'/5-10-73).

Ορμύλια

Πρ. Ηλίας: Οικισμός - τούμπα 1,5 χλμ νότια της Ορμύλιας. Κηρυγμένος αρχαιολογικός χώρος (ΦΕΚ 1194 Β'/5-10-73). Ο χώρος κατοικήθηκε κατά τη Νεώτερη Νεολιθική Εποχή του Χαλκού και του Σιδήρου και την κλασική περίοδο, αλλά και αργότερα στα βυζαντινά χρόνια. Ο οικισμός φαίνεται πως εκτείνεται και σε λόφο βόρεια της τούμπας, στην κορυφή του οποίου σώζεται ανεμόμυλος.

Αγ. Γεώργιος: Οικισμός στη κορυφή βραχώδους απομονωμένου λόφου, όπου υπάρχει και εκκλησία του Αγίου Γεωργίου. Κηρυγμένος αρχαιολογικός χώρος (ΦΕΚ 1194 Β'/5-10-73). Βρίσκεται 1 χλμ ανατολικά της Ορμύλιας. Ο χώρος δεν έχει ερευνηθεί ανασκαφικά, αλλά με βάση την επιφανειακή κεραμική, φαίνεται πως η θέση κατοικήθηκε κατά τη Μέση και Ύστερη Εποχή Χαλκού, την Εποχή Σιδήρου και τους ιστορικούς χρόνους (πιθανόν στη κλασική περίοδο).

Νέα Φώκαια

Σάνη: Οικισμός, ιερό και νεκροταφείο αρχαίων χρόνων.

Ν. Φώκαια: Προϊστορικός οικισμός στα νοτιοανατολικά του οικισμού και αρχαίο νεκροταφείο. Κηρυγμένος αρχαιολογικός χώρος (ΦΕΚ 608 Β'/5-10-73).

Πολύχρονο

Οικισμός Εποχής Χαλκού, στα όρια του σημερινού οικισμού. Σε παρακείμενο λόφο εντοπίστηκαν πόλη και νεκροταφείο αρχαϊκών και κλασικών χρόνων.

Σκιώνη

Αρχαία πόλη που εκτείνεται πάνω σε φυσικό οχυρό λόφο, σε μικρή απόσταση από τη θάλασσα, περίπου 3km N-NA της Νέας Σκιώνης. Διασώζονται αρχαιότητες διαφόρων χρόνων. Κηρυγμένος

αρχαιολογικός χώρος (ΦΕΚ 1196 Β'/5-10-73). Θεσμοθετημένες Ζώνες Προστασίας Α και Β (ΦΕΚ 677 Β'/ 15-11-92).

Πυργαδίκια

Διασώζονται αρχαιότητες της πόλης "Πύλωρος".

Μεταγγίτσι

Αρχαία πόλη. Κηρυγμένη αρχαιολογικός χώρος (ΦΕΚ 1194 Β'/ 5-10-73).

Μυτάρι

Στη θέση της αρχαίας Σύγγου, πάνω σε ύψωμα. Κηρυγμένος αρχαιολογικός χώρος (ΦΕΚ 1194 Β'/5-10-73).

Μακρύγιαλλος

Ο Οχυρομένος οικισμός της Πυδνας και διάφορα ταφικά συγκροτήματα που ανέρχονται από την πρώτη εποχή του σιδήρου ως τα ελληνιστικά χρόνια.

Αντίστοιχα, τα **σπουδαιότερα παλαιοχριστιανικά - βυζαντινά - μεταβυζαντινά μνημεία της Περιφέρειας** είναι:

Π.Ε. Θεσσαλονίκης – Πόλη Θεσσαλονίκης – Παλαιοχριστιανικά και βυζαντινά μνημεία

Η πόλη της Θεσσαλονίκης ως περιφερειακό διοικητικό, πολιτιστικό κέντρο και εμπορικό λιμάνι της ρωμαϊκής και βυζαντινής αυτοκρατορίας, θεωρείται ως μία από τις πρώτες βάσεις για την διάδοση του Χριστιανισμού. Μνημεία της Ρωμαϊκής περιόδου στο κέντρο της Θεσσαλονίκης αποτελούν η Ροτόντα, το ανάκτορο και η αψίδα του Γαλερίου, η αγορά και οι κατακόμβες. Επίσης, άλλα σημαντικά μνημεία είναι οι εκκλησίες του Αγίου Δημητρίου, του Οσίου Δαβίδ, της Αχειροποίητου, της Αγίας Σοφίας κ.α, και ο Λευκός Πύργος (οθωμανικό μνημείο). Τα Παλαιοχριστιανικά και βυζαντινά μνημεία της Θεσσαλονίκης ανήκουν από το 1988 στο πρόγραμμα «Παγκόσμιας κληρονομιάς» της UNESCO.

Στην λουπή Περιφερειακή Ενότητα εντοπίζονται τα εξής:

- Ο οχυρωματικός βυζαντινός οικισμός της Ροτόντας, ο Πύργος του Αγ. Βασιλείου, της Αρέθουσας, των Βρασών, του Λαχανά της Μ. Βόλβης
- Οθωμανικά Λουτρά: στον Αγ. Βασίλειο, Απολλωνία, Θέρμη, Λαγκαδά, Ρετζίκι
- Χάνι στην Απολλωνία
- Παλαιοχριστιανικό υδραγωγείο στον Χορτιάτη και υδρόμυλοι στην κοιλάδα του Ασβεστοχωρίου, στα Στεφανινά, στη Μ. Βόλβη, στην Πολίχνη και το Ωραιόκαστρο
- Αξιόλογοι Ναοί: στο Αδάμ, το Αρδαμέρι, την Αρέθουσα, τον Βερτίσκο, την Άσσηρο, την Γερακαρού, το Ζαγκλιβέρι, το Λιβάδι, την Ξυλούπολη, τη Θέρμη, την Λητή, τα Λαγυνά, το Μελισσοχώρι, το Μεσημέρι, τον Τρίλοφο, τον Χορτιάτη

Άγιο Όρος

Πνευματικό κέντρο της Ορθοδοξίας από το 1054, ο Άθως αποτελεί μια παγκόσμια κληρονομιά, όχι μόνο θρησκευτική, αλλά και εικαστική, αρχιτεκτονική και πνευματική. Στο Άγιο Όρος υπάρχουν 20 μοναστήρια καθώς και ένας αριθμός από σκήτες και κελιά. Το Άγιο Όρος ανήκει από το 1988 στο πρόγραμμα «Παγκόσμιας κληρονομιάς» της UNESCO.

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Π.Ε. Χαλκιδικής

Στην Π.Ε. Χαλκιδικής βρίσκονται τα παρακάτω Βυζαντινά μνημεία:

- Μεσαιωνικό Διατείχισμα της Κασσανδρείας: Σημαντικό οχυρωματικό έργο (διατείχισμα) για την προστασία της Χερσονήσου από επιδρομές
- Πύργοι: στην Ν. Φώκαια, Γαλάτιστα, Ζωγράφου, Σταυρονικήτα, Όλυνθο, Γομάτι, Ιερισσό, Ουρανούπολη, Ξηροπόταμο, Βατοπέδι, Σάνη, Αγ. Παύλο, Στρατονίκη
- Μετοχικά Συγκροτήματα: Στην Αμμουλιανή, Ν. Τρίγλια, Τριπόταμο, Ορμύλια, Φλογητά, Ζωζόπολη, Ζωγράφου, Σάρτη
- Παλαιοχριστιανικές εγκαταστάσεις: στο Σάνη, Νικήτη, Χανιώτη, Γλαρόκαμπο, Παλιούρι, Αγ. Παύλος, Καστρί, Μεταγγίτσι, Πυργαδίκια, Αζάπικο, Κέλυφο, Χτένι, Τορώνη και Συκιά
- Βυζαντινές εγκαταστάσεις: στο Βατοπέδι, Αγ. Νικόλαο, Αγ. Παρασκευή, Πυργούδια, Νικήτη, Πυργαδίκια, Στρατώνι
- Υδρόμυλοι Γέφυρες: στην Συκιά, Γομάτι, Ν. Μαρμαρά και Νικήτη

Στην Π.Ε. Σερρών

Η Χριστιανική Αμφίπολις, κτισμένη στην ακρόπολη της αρχαίας Αμφίπολης, αποτέλεσε σημαντικό παλαιοχριστιανικό θρησκευτικό κέντρο. Στον 6ο μ.Χ. αιώνα στην πόλη από την οποία είχε περάσει ο Απόστολος Παύλος κατά την πορεία του από τους Φιλίππους στην Θεσσαλονίκη (49/50 μ.Χ.) μνημειακοί ναοί αντικατέστησαν τα ειδωλολατρικά ιερά της αρχαίας ακρόπολης, μετατρέποντας την αρχαία πόλη σε τόπο προσκυνήματος. Στα σημαντικότερα μνημεία του χώρου περιλαμβάνονται οι 4 τρίκλιτες βασιλικές του 5ου και 6ου αιώνα, καθώς και ο πύργος των στρατηγών Αλέξιου και Ιωάννη που κτίσθηκε το 1367.

Άλλα Βυζαντινά μνημεία στο νομό είναι: οι Βυζαντινές οχυρώσεις της πόλης των Σερρών, με τον Πύργο του Βασιλείου του Βουλγαροκτόνου, το Βυζαντινό κάστρο του Σιδηροκάστρου, ο Πύργος στο Άγγιστρο, και τα μεγάλα μοναστήρια (Ιερά Μονή Τιμών του Προδρόμου, Εικοσιφοινίσσης στο Παγγαίο, Κηρύκων και Ιουλίτης).

Στην Π.Ε. Κιλκίς

Διασώζονται αξιόλογες μεταβυζαντινές εκκλησίες σε Αξιούπολη, Γοργόπη, Γουμένισσα, Γρίβα, Κάρπη, Καστανερή, Κούπα, Πεντάλοφο, Τούμπα, ενώ το Μοναστήρι της Παναγιάς στην Γουμένισσα αποτελεί σπουδαίο θρησκευτικό κέντρο. Επίσης διασώζονται μεσαιωνικά τείχη στο Π. Γυναικόκαστρο, κάστρο στο Καλέ, παλαιοχριστιανικός αρχαιολογικός χώρος στα Ρυζιά και Οθωμανικό Λουτρό στο Πολύκαστρο.

Στην Π.Ε. Πιερίας

- Μονές: ο Αγ. Διονυσίου και Πέτρας. Ιστορικά θρησκευτικά και εθνικά κέντρα με μεγάλη παράδοση
- Κάστρα: Πλαταμώνας, Κολινδρός
- Εκκλησίες: Αγ. Δημήτριο, Αιγίνιο, Βροντού, Δίον, Ελευθεροχώρι, Κίτρους, Κολινδρό, Λιτόχωρο, Άνω Μηλιά, Παλ. Παντελεήμονα, Πόροι, Ρητίνη, Σκοτίνα
- Παλαιοχριστιανικές εγκαταστάσεις: στην Λεπτοκαριά, Κορινό, Λόφο, Μεθώνη, Πέτρα, Πύδνα

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Στην Π.Ε. Ημαθίας

- Βυζαντινά Μοναστήρια: στον Αγ. Πρόδρομο και Αγ. Πάντες.
- Βυζαντινά Μνημεία: Στην πόλη της Βέροιας διασώζεται μεγάλος αριθμός Βυζαντινών εκκλησιών, Λουτρώνες, Τζαμιά, οχυρώσεις κλπ
- Μουσεία, μνημεία, αρχαιολογικοί χώροι και ανασκαφές

Αναφορικά με τον **οικιστικό πλούτο της Περιφέρειας**, στην ΠΚΜ χαρακτηρισμένο ως παραδοσιακό είναι ένα μικρό μέρος του συνόλου των οικισμών της. Αν εξαιρεθούν η Άνω πόλη της Θεσσαλονίκης και η Άφυτος (ή Άθητος) Χαλκιδικής, οι παραδοσιακοί οικισμοί της ΠΚΜ παρουσιάζουν την ακόλουθη τυπολογία: Είναι ορεινοί, χαρακτηρίστηκαν «εγκαταλελειμμένοι» κατά τις δεκαετίες 1960 -70 -80 ή είχαν πάρα πολύ έντονη πληθυσμιακή ύφεση κατά το ίδιο χρονικό διάστημα. Η εγκατάλειψη τους σε πολλές περιπτώσεις δικαιολογήθηκε ως αναγκαστική λόγω κινδύνου πρόκλησης φυσικής καταστροφής (εκτεταμένες διαβρώσεις, κατολισθήσεις κ.α.) και συνδυάστηκε με μετεγκατάσταση του συνόλου του πληθυσμού σε νέες τοποθεσίες (βλέπε Αγ. Αθανάσιος – Νέος Αγ. Αθανάσιος, Πόροι – Νέοι Πόροι, κλπ.). Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την πλήρη απουσία επέμβασης στο κτιριακό απόθεμα για 15 και πλέον χρόνια, ως περίπου τα μέσα της δεκαετίας του 1990, όταν και οι περισσότεροι από αυτούς άρχισαν να αναπτύσσονται ως τουριστικοί – β' κατοικίας.

Το σύνολο των χαρακτηρισμένων οικισμών της ΠΚΜ παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 6-34: Παραδοσιακοί οικισμοί στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΟΙΚΙΣΜΟΣ
Θεσσαλονίκης	Άνω Πόλη, Ρεντίνα
Πέλλας	Αγ. Αθανάσιος, Αετοχώρι, Αρχάγγελος, Γαρέφιο, Κρώμνη, Λαγκαδιά, Νότια, Παλ. Ξανθόγεια, Περίκλεια
Πιερίας	Παντελεήμων, Πόροι, Σκοτίνα
Σερρών	Αλιστράτη, Εμμανουήλ Παππάς, Ηλιοκώμη, Κορμίστα, Μικρό, Σούλιο, Πρώτη, Ροδολίβος
Χαλκιδικής	Παλαιόκαστρο, Παρθενών, Άφυτος

Πηγή: Δικτυακοί τόποι ΥΜΑΘ και ΥΠΕΝ

Πέρα των παραπάνω οικισμών στην ΠΚΜ εντοπίζεται ένας μεγάλος αριθμός οικισμών ή συνόλων που εμφανίζουν τον παραδοσιακό «χαρακτήρα», αλλά δεν είναι θεσμοθετημένοι. Πρόκειται κυρίως για οικισμούς που δεν γνώρισαν τόσο μεγάλη παρακμή και εγκατάλειψη. Κύρια αιτία του μη χαρακτηρισμού τους υπήρξε η αντίθεση του τοπικού πληθυσμού με την εφαρμογή ενός πολύ περιοριστικού πλαισίου πολεοδομικής και κτιριολογικής ανάπτυξης, το οποίο θεωρήθηκε ότι θα περιορίσει την δυναμική της κοινωνικής και οικονομικής τους ανάπτυξης.

Οι κηρυγμένοι αρχαιολογικοί χώροι και μνημεία της ΠΚΜ παρουσιάζονται στον ακόλουθο χάρτη του Αρχαιολογικού Κτηματολογίου, που παρέχεται από το Εθνικό Αρχείο Μνημείων.

Υπόμνημα

Αρχαιολογικοί Χώροι

Μνημεία

Εικόνα 6-41: Θέσεις αρχαιολογικών χώρων και μνημείων της ΠΚΜ σύμφωνα με το αρχαιολογικό κτηματολόγιο

6.9 ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ

6.9.1 ΟΙΚΙΣΤΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ

Ως οικιστικό δίκτυο θεωρείται η σύνδεση των οικισμών της Περιφέρειας μεταξύ τους αλλά και με τον ευρύτερο χώρο τους, καθώς και οι εξαρτήσεις μεταξύ τους (λειτουργικές, αναπτυξιακές, κλπ.), με βάση τόσο τα επίπεδα ιεράρχησής τους, όσο και τις οικονομικές δραστηριότητες και τα εξειδικευμένα χαρακτηριστικά που εντοπίζονται σε αυτούς.

Σύμφωνα με την μελέτη «Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και Εξειδίκευση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφορού Αναπτυξης (ΠΠΧΣΑΑ) Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (Φase Β' – Σταδιο Β2), το οικιστικό δίκτυο της Περιφέρειας χαρακτηρίζεται από σειρά διαδοχικών και μη διαδοχικών εξαρτήσεων μεταξύ των οικισμών του 1^{ου}, 3^{ου}, 4^{ου}, 5^{ου}, 6^{ου} και 7^{ου} οικιστικού

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

επιπέδου. Στην Π.Ε. Ημαθίας οι οικιστικές εξαρτήσεις εμφανίζονται στο 5^ο και το 7^ο οικιστικό επίπεδο. Στην Π.Ε. Θεσσαλονίκης εμφανίζονται εξαρτήσεις με μεγάλες αποστάσεις επιπέδων (1^{ου}-6^{ου}-7^{ου}) και επομένως ισχυρότερες εξαρτήσεις των άλλων οικισμών από την Θεσσαλονίκη. Στις Π.Ε. Κιλκίς, Πέλλας και Χαλκιδικής οι οικιστικές εξαρτήσεις εμφανίζονται μεταξύ του 5^{ου}, 6^{ου} και 7^{ου} οικιστικού επιπέδου. Στην Π.Ε. Πιερίας εμφανίζονται εξαρτήσεις μεταξύ του 4^{ου}, 6^{ου} και 7^{ου} οικιστικού επιπέδου. Τέλος στην Π.Ε. Σερρών οι οικιστικές εξαρτήσεις εμφανίζονται στο 3^ο, 6^ο και 7^ο οικιστικό επίπεδο και οι μεγάλες αποστάσεις επιπέδων οδηγούν σε ισχυρές εξαρτήσεις των οικισμών της Π.Ε. με την πόλη των Σερρών.

Πρωταρχικό ρόλο στο οικιστικό δίκτυο, με ευρεία διαπεριφερειακή, εθνική και διεθνή σημασία, παίζει η Θεσσαλονίκη -1^ο επίπεδο- και ακολουθούν ως λοιποί εθνικοί πόλοι στο 3^ο και 4^ο οικιστικό επίπεδο οι Σέρρες και η Κατερίνη αντίστοιχα. Στο αμέσως επόμενο επίπεδο, 5^ο ενισχυμένο, βρίσκεται η Βέροια, ενώ 5^{ου} επιπέδου είναι οι οικισμοί Αλεξάνδρεια, Γιαννιτσά, Έδεσσα, Κιλκίς, Νάουσα και Πολύγυρος. Δευτερεύοντες Περιφερειακοί Πόλοι (οικισμοί 6^{ου} ενισχυμένου επιπέδου) είναι ο Λαγκαδάς, το Λιτόχωρο και τα Νέα Μουδανιά. Στους Λοιπούς Περιφερειακούς Πόλους (οικισμοί 6^{ου} επιπέδου) εντάσσονται οι οικισμοί Αιγίνιο, Αριδαία, Αρναία, Γουμένισσα, Ηράκλεια, Ιερισσός, Κασσάνδρεια, Νέα Καλλικράτεια, Νέα Ζίχνη, Νέος Μαρμαράς, Νιγρίτα, Νικήτη, Πολύκαστρο, Σιδηρόκαστρο, Ροδολίβος, Σκύδρα, Σταυρός και Χρυσό. Οι υπόλοιποι οικισμοί της ΠΚΜ συνθέτουν το 7^ο οικιστικό επίπεδο. Με την ιεράρχηση αυτή εκτός από την ενίσχυση των ισχυρών πόλων του οικιστικού δικτύου, δίνεται έμφαση στην ενδυνάμωση τόσο των μεσαίων πόλεων, όσο και των εδρών των Καλλικρατικών Δήμων.

Η ιεράρχηση του οικιστικού δικτύου, παρουσιάζεται στον παρακάτω Πίνακα και στο Σχήμα που ακολουθεί:

Πίνακας 6-35: Ιεράρχηση οικιστικού δικτύου Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

Μητροπόλεις	Λοιποί Εθνικοί Πόλοι		Πρωτεύον Περιφερειακός Πόλος		Δευτερεύων Περιφερειακός Πόλος	Λοιποί Περιφερειακοί Πόλοι	
Οικισμός 1 ^{ου} επιπέδου	Οικισμός 3 ^{ου} επιπέδου	Οικισμός 4 ^{ου} επιπέδου	Οικισμός 5 ^{ου} επιπέδου ενισχυμένο	Οικισμός 5 ^{ου} επιπέδου	Οικισμός 6 ^{ου} επιπέδου ενισχυμένο	Οικισμός 6 ^{ου} επιπέδου	Οικισμός 7 ^{ου} επιπέδου
Θεσσαλονίκη	Σέρρες	Κατερίνη	Βέροια	Αλεξάνδρεια Γιαννιτσά Έδεσσα Κιλκίς Νάουσα Πολύγυρος	Λαγκαδάς Λιτόχωρο Νέα Μουδανιά	Αιγίνιο Αριδαία Αρναία Γουμένισσα Ηράκλεια Ιερισσός Κασσάνδρεια Νέα Καλλικράτεια Νέα Ζίχνη Νέος Μαρμαράς Νιγρίτα Νικήτη Πολύκαστρο Σιδηρόκαστρο Ροδολίβος Σκύδρα Σταυρός Χρυσό	ΟΛΟΙ ΟΙ ΥΠΟΛΟΙΠΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

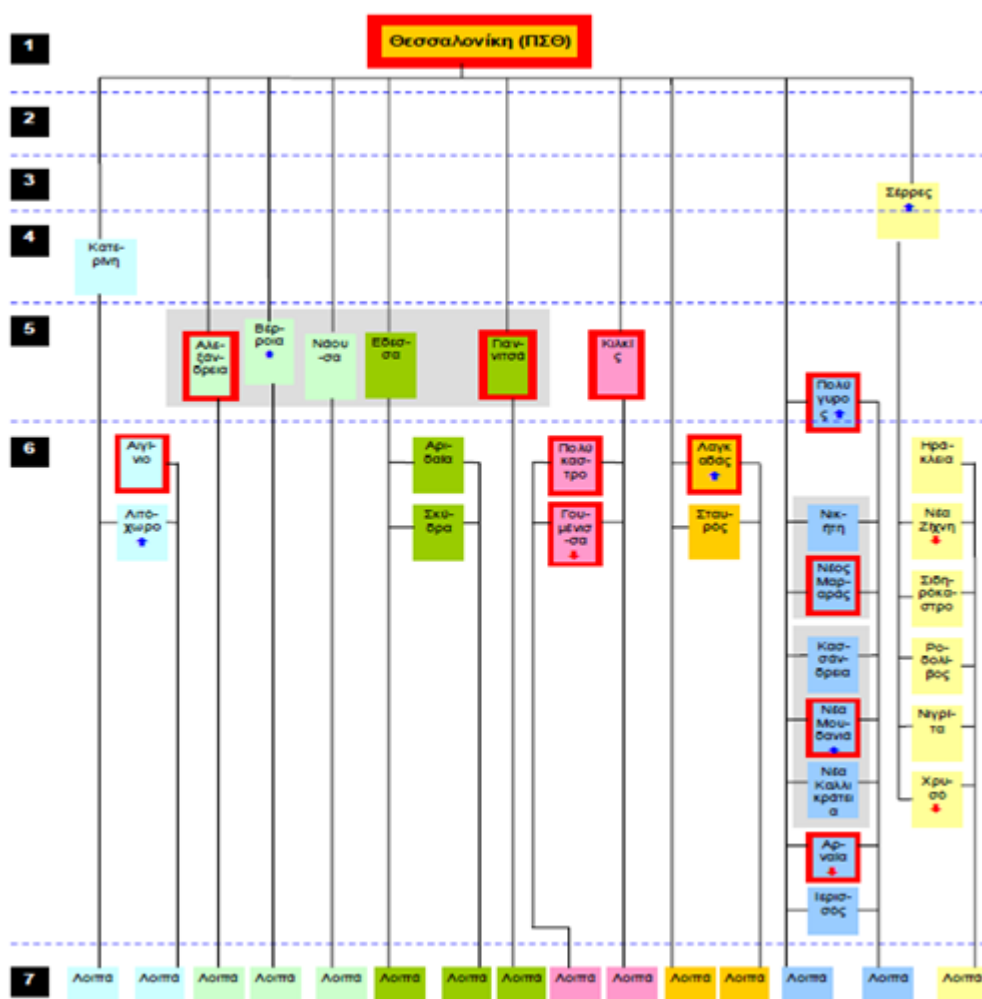
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Κεφάλαιο 6 – Σελίδα 139

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Πηγή: Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και Εξειδίκευση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας» (Φαση Β' – Σταδιο Β2)

Σχήμα 6-11: Διάγραμμα ιεράρχησης οικιστικού δικτύου Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

Πηγή: Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και Εξειδίκευση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας» (Φαση Β' – Σταδιο Β2)

Οικισμοί Ρομά

Σύμφωνα με το Επιχειρησιακό Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (Απρίλιος 2015), στην ΠΚΜ παρατηρείται μεγάλη συγκέντρωση πληθυσμών Ρομά, με πολλούς οικισμούς – καταυλισμούς, διάσπαρτους και στις επτά Περιφερειακές Ενότητες. Στην ΠΕ Ημαθίας εντοπίζονται στον οικισμό Συνοικισμός Αγ. Γεωργίου του Δήμου Αλεξάνδρειας. Στην ΠΕ Θεσσαλονίκης η χωρική συγκέντρωση εντοπίζεται κατά κύριο λόγο στους Δήμους Αμπελοκήπων – Μενεμένης (οικισμός Αγ. Νεκτάριος – Δενδροπόταμος) και Δέλτα (Οικισμός Αγ. Σοφίας). Στην ΠΕ Σερρών εντοπίζονται κατά κύριο λόγο στους Δήμους Ηράκλειας (οικισμός

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Κεφάλαιο 6 – Σελίδα 140

Ποντισμένο) και Σερρών (Νοσοκομείο / Φλωρίνης / Αγ. Αθανάσιος). Τέλος στις ΠΕ Κιλκίς, Πέλλας, Πιερίας και Χαλκιδικής οι πληθυσμοί Ρομά εντοπίζονται διάσπαρτα εκτός αστικού ιστού.

Σύμφωνα με την κατανομή των εδραιωμένων Ρομά ανά ΠΕ, ο πληθυσμός τους διαρθρώνεται ως εξής:

- Περιφερειακή Ενότητα Ημαθίας: 2.764 άτομα
- Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης: 6.398 άτομα
- Περιφερειακή Ενότητα Κιλκίς: 180 άτομα
- Περιφερειακή Ενότητα Πέλλας: 270 άτομα
- Περιφερειακή Ενότητα Πιερίας: 302 άτομα
- Περιφερειακή Ενότητα Σερρών : 4.494 άτομα
- Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης : 25 άτομα

Τα σημαντικότερα προβλήματα που εντοπίζονται στους οικισμούς αυτούς αφορούν:

- Οριζόντια θέματα (οικονομική κατάσταση νοικοκυριών, αστικοδημοτική τακτοποίηση, κοινωνικός αποκλεισμός – διακρίσεις, παιδική εργασία, ενδοοικογενειακή βία, συμμετοχικότητα – εκπροσώπηση – άσκηση πολιτικών δικαιωμάτων)
- Στέγαση και βασικές υποδομές (χωροθέτηση οικισμού – αστικό περιβάλλον, τύπος κατοικιών, δίκτυα υποδομών, αποκομιδή απορριμμάτων)
- Απασχόληση – επαγγελματική κατάρτιση (ανεργία, οικονομική τακτοποίηση, τομείς απασχόλησης – εποχικότητα – κινητικότητα, γυναικεία απασχόληση, ευκαιρίες για επαγγελματική εξέλιξη – επιχειρηματικότητα)
- Εκπαίδευση (αναλφαβητισμός, μαθητική διαρροή, πρόσβαση στην εκπαίδευση, προγράμματα ένταξης στην εκπαίδευση, εκπαίδευση ενηλίκων)
- Υγεία και κοινωνική φροντίδα (πρόσβαση στην υγεία, πρόληψη και προαγωγή υγείας, υγειονομική ασφάλιση, εξαρτήσεις – ψυχική υγεία)

6.9.2 ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΥΠΑΡΧΟΥΣΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ ΓΗΣ – ΚΑΛΥΨΗ ΕΔΑΦΟΥΣ

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας είναι η μεγαλύτερη σε έκταση Περιφέρεια της χώρας με συνολική έκταση 18.811 Km², δηλαδή το 14,29% περίπου της συνολικής έκτασης της χώρας (131.621 Km²). Οι μεγαλύτερες σε έκταση Περιφερειακές Ενότητες είναι οι ΠΕ Σερρών και Θεσσαλονίκης (21,18% και 19,57% της συνολικής έκτασης της ΠΚΜ) και ακολουθούν οι ΠΕ Χαλκιδικής (15,54%), Πέλλας (13,33%), Κιλκίς (13,32%), Ημαθίας (8,99%) και Πιερίας (8,07%).

Αναφορικά με την οργάνωση των χρήσεων γης της Περιφέρειας παρατηρούνται συγκρούσεις χρήσεων γης, οι οποίες και εντοπίζονται κυρίως στην περιοχή του ΠΣΘ, στις παράκτιες περιοχές της Χαλκιδικής (τουριστική κατοικία, γεωργία, εξορμητικές δραστηριότητες) και της Πιερίας, καθώς και σε περιοχές αυθαίρετης δόμησης με αποτέλεσμα την αλλαγή χρήσης και την υποβάθμιση σημαντικών πόρων (π.χ. δασικές εκτάσεις, γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας). Το φαινόμενο της «εξειδίκευσης» των παραθαλάσσιων περιοχών στον τουρισμό και η οικιστική διασπορά στον

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

εξωαστικό χώρο έχει ως συνέπεια την υπερβολική εκμετάλλευση των φυσικών πόρων στις ακτές της Πιερίας, της Χαλκιδικής και του Στρυμονικού κόλπου.

Συγκεκριμένα, η κατανομή της γης σε χρήσεις, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, απεικονίζεται στον παρακάτω Πίνακα για το σύνολο των ΠΕ της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.

Πίνακας 6-36: Κατανομή χρήσεων γης για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

ΠΕ	Σύνολο εκτάσεων (Km ²)	Καλλιεργούμενες εκτάσεις	Βοσκότοποι		Δάση	Νερά	Οικισμοί	Άλλες εκτάσεις
			Κοινοτικοί ή δημοτικοί	Ιδιωτικοί και άλλοι				
Ημαθίας	1.700,8	725,6	142,1	203,5	476,3	54,8	85,5	12,8
%		42,66%	8,35%	11,96%	28,00%	3,22%	5,03%	0,75%
Θεσσαλονίκης	3.682,7	1.607,6	973,1	227,2	369,0	197,5	214,5	93,9
%		43,65%	26,42%	6,17%	10,02%	5,36%	5,82%	2,55%
Κιλκίς	2.518,9	1,150,7	556,9	156,3	430,5	112,7	70,7	41,1
%		45,68%	22,11%	6,21%	17,09%	4,47%	2,81%	1,63%
Πέλλας	2.505,8	940,9	363,1	382,1	588,7	79,9	73,6	77,5
%		37,55%	14,49%	15,25%	23,49%	3,19%	2,94%	3,09%
Πιερίας	1.516,7	577,4	167,8	97,6	536,5	43,0	61,9	32,5
%		38,07%	11,06%	6,44%	35,37%	2,84%	4,08%	2,14%
Σερρών	3.967,7	1.696,8	881,2	158,9	822,1	118,0	128,2	162,5
%		42,77%	22,21%	4,00%	20,72%	2,97%	3,23%	4,10%
Χαλκιδικής	2.917,9	958,8	187,8	272,3	1.330,1	24,2	97,3	47,4
%		32,86%	6,44%	9,33%	45,58%	0,83%	3,33%	1,62%
Σύνολο	18.810,5	7.657,8	3.272,0	1.497,9	4.553,2	630,1	731,7	467,7
%		40,71%	17,39%	7,96%	24,21%	3,35%	3,89%	2,49%

Αναλυτικότερα, σε ότι αφορά την ΠΕ Σερρών το 42,77% καλύπτεται από καλλιεργούμενες εκτάσεις, ενώ σημαντικό ποσοστό της συνολικής έκτασης καταλαμβάνουν οι Κοινοτικοί και Δημοτικοί βοσκότοποι (22,21%) και τα δάση (20,72%). Ποσοστό κάλυψης ίσο με 45,58% επί της συνολικής έκτασης της ΠΕ Χαλκιδικής καταλαμβάνουν τα δάση, με αμέσως επόμενο τις καλλιεργούμενες εκτάσεις που καλύπτουν το 32,86% της ΠΕ. Αναφορικά με την ΠΕ Ημαθίας, αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι το 42,66% της επιφάνειας της ΠΕ καλύπτουν οι καλλιεργούμενες εκτάσεις, ενώ τα δάση καταλαμβάνουν έκταση ίση με το 28,00%. Συνολικά το 62,2% της ΠΕ καλύπτεται από βοσκοτόπια, ενώ σημαντική είναι και η έκταση που καταλαμβάνουν οι καλλιεργούμενες εκτάσεις (33,1%). Το μεγαλύτερο ποσοστό της συνολικής έκτασης των ΠΕ Θεσσαλονίκης και Κιλκίς καλύπτουν οι καλλιεργούμενες εκτάσεις με ποσοστά 43,65% και 45,68% αντίστοιχα και ακολουθούν οι Κοινοτικοί και Δημοτικοί βοσκότοποι με ποσοστό κάλυψης 26,42% και 22,11% αντίστοιχα. Τέλος στις ΠΕ Πέλλας και Πιερίας οι καλλιεργούμενες εκτάσεις με ποσοστά 37,55% και 38,07% αντίστοιχα και τα δάση με ποσοστά 23,49% και 35,37% καταλαμβάνουν τα μεγαλύτερα τμήματα των ΠΕ.

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Κεφάλαιο 6 – Σελίδα 142

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Σύμφωνα με στοιχεία του Ευρωπαϊκού προγράμματος Corine Land Cover του έτους 2018, η κάλυψη γης της ΠΚΜ φαίνεται στον Πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 6-37: Κάλυψη γης για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας σύμφωνα με στοιχεία του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Corine Land Cover 2018

Κωδικός CLC18	Περιγραφή	Έκταση (Km ²)							
		Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας	Π.Ε. Ημαθίας	Π.Ε. Θεσσαλονίκης	Π.Ε. Κιλκίς	Π.Ε. Πέλλας	Π.Ε. Πιερίας	Π.Ε. Σερρών	Π.Ε. Χαλκιδικής
111	Συνεχής αστική οικοδόμηση	42,76	0,74	38,43	0,00	1,50	1,12	0,97	0,00
112	Διακοπτόμενη αστική οικοδόμηση	423,83	52,95	100,68	51,23	53,34	41,14	82,64	41,85
121	Βιομηχανικές ή Εμπορικές Ζώνες	146,79	18,14	79,03	17,92	10,08	5,49	12,93	3,20
122	Οδικά/Σιδηροδρομικά δίκτυα & Γειτνιάζουσα Γη	49,91	7,93	17,26	6,68	0,00	9,50	2,42	6,12
123	Ζώνες Λιμένων	0,62	0,00	0,57	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
124	Αεροδρόμια	11,39	0,66	10,72	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
131	Χώροι εξορύξεως ορυκτών	30,28	1,79	4,81	0,70	1,41	4,17	1,66	15,75
132	Χώροι απορρίψεως απορριμμάτων	0,29	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,29
133	Χώροι οικοδόμησης	9,85	0,00	3,17	0,85	0,00	1,20	0,00	4,63
141	Περιοχές αστικού πρασίνου	1,87	0,00	1,60	0,00	0,00	0,00	0,27	0,00
142	Εγκαταστάσεις αθλητισμού & αναψυχής	32,00	0,25	1,88	1,18	0,89	2,00	1,34	24,44
211	Μη αρδεύσιμη αρόσιμη γη	3.706,85	31,28	956,88	1.012,51	163,42	291,25	824,79	426,72
212	Μόνιμα αρδευόμενη γη	1.878,88	300,26	347,43	192,23	208,97	90,21	739,36	0,43
213	Ορυζώνες	313,22	32,58	222,16	0,00	0,00	12,85	45,63	0,00
221	Αμπελώνες	57,68	1,72	2,92	6,51	28,87	5,67	0,03	11,97
222	Οπωροφόρα δέντρα & φυτείες με σαρκώδεις καρπούς	758,36	311,94	0,71	1,37	381,36	36,55	1,79	24,65
223	Ελαιώνες	395,19	0,41	7,25	0,00	30,73	34,55	37,66	284,58
231	Λιβάδια	224,14	16,09	19,68	110,85	37,36	18,41	18,01	3,73
241	Ετήσιες καλλιέργειες που σχετίζονται με μόνιμες καλλιέργειες	1,67	0,00	0,00	0,00	1,67	0,00	0,00	0,00
242	Σύνθετα συστήματα καλλιέργειας	832,73	87,80	176,23	28,90	173,98	119,93	80,20	165,69
243	Γεωργία με σημαντικές εκτάσεις φυσικής βλάστησης	1.541,72	71,00	284,30	244,71	163,22	149,40	291,30	337,80

Ένωση Νομικών Προσώπων:

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Κωδικός CLC18	Περιγραφή	Έκταση (Km ²)							
		Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας	Π.Ε. Ημαθίας	Π.Ε. Θεσσαλονίκης	Π.Ε. Κιλκίς	Π.Ε. Πέλλας	Π.Ε. Πιερίας	Π.Ε. Σερρών	Π.Ε. Χαλκιδικής
311	Δάσος Πλατυφύλλων	3.348,31	350,29	331,63	431,74	634,02	313,13	768,18	519,33
312	Δάσος Κωνοφόρων	463,86	71,16	42,73	9,97	25,14	105,09	50,75	159,02
313	Μικτό δάσος	774,53	100,17	146,68	43,01	102,18	100,28	72,96	209,25
321	Φυσιικοί βοσκότοποι	598,83	112,03	102,79	95,50	115,72	16,95	151,49	4,35
322	Θάμνοι & χερσότοποι	54,49	9,25	0,00	0,00	4,15	0,00	41,09	0,00
323	Σκληροφυλλική βλάστηση	1.554,97	15,02	396,99	105,70	186,25	52,71	327,05	471,25
324	Μεταβατικές δασώδεις/θαμνώδεις εκτάσεις	935,91	69,90	190,64	125,98	118,05	47,41	197,12	186,80
331	Παραλίες- Αμμόλοφοι- Αμμουδιές	27,40	0,00	6,22	3,38	6,74	6,70	0,46	3,90
332	Απογυμνωμένοι βράχοι	38,30	8,39	0,00	0,00	3,43	15,77	10,56	0,15
333	Εκτάσεις με αραιή βλάστηση	88,27	0,00	0,00	0,05	14,36	4,39	69,04	0,44
411	Βάλτοι στην ενδοχώρα	71,61	3,28	35,21	2,45	6,67	2,39	21,61	0,00
412	Τυρφώνες	0,64	0,00	0,00	0,00	0,64	0,00	0,00	0,00
421	Παραθαλάσσιοι βάλτοι	60,04	4,89	21,90	0,00	0,00	23,27	2,70	7,28
422	Αλυκές	6,86	0,00	0,48	0,00	0,00	6,37	0,00	0,00
511	Ροές υδάτων	88,19	18,93	14,59	9,08	7,22	3,01	35,37	0,00
512	Συλλογές υδάτων	227,26	1,53	104,04	22,27	25,73	0,00	73,68	0,00
521	Παράκτιες λιμνοθάλασσες	1,08	0,00	1,08	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
522	Εκβολές ποταμών	1,47	0,00	1,09	0,00	0,00	0,37	0,00	0,00
523	Θάλασσες και ωκεανοί	24,25	2,07	9,20	0,00	0,00	3,18	0,61	9,19
ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ		18.826,27	1.702,47	3.680,98	2.524,74	2.507,09	1.524,47	3.963,68	2.922,84
ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΝΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ Η' ΤΕΧΝΙΤΕΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΕΣ (1xx)		749,52	82,48	258,15	78,55	67,22	64,63	102,22	96,32
ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ (2xx)		9.710,44	853,08	2.017,56	1.597,07	1.189,57	758,82	2.038,78	1.255,56
ΔΑΣΙΚΕΣ, ΦΥΣΙΚΕΣ ΚΑΙ ΗΜΙ- ΦΥΣΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ (3xx)		7.884,87	736,21	1.217,68	815,32	1.210,04	662,43	1.688,70	1.554,49
ΥΓΡΟΤΟΠΟΙ (4xx)		139,15	8,18	57,60	2,45	7,31	32,02	24,31	7,28
ΣΩΜΑΤΑ ΝΕΡΟΥ (5xx)		342,25	22,53	130,00	31,35	32,95	6,56	109,67	9,19

Ένωση Νομικών Προσώπων:

6.9.3 ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΜΕΝΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ

Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης

Το Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης (ΡΣΘ), όπως έχει θεσπιστεί και ισχύει έως σήμερα, (Ν. 1561/1985, ΦΕΚ 148 Τεύχος Α' / 6.9.1985), ως πρώτη διατύπωση πολιτικών, στόχων και προγραμματικών κατευθύνσεων σε ό,τι αφορά την ανάπτυξη της Θεσσαλονίκης ως μητροπολιτικού κέντρου, βρίσκεται σε διαδικασία αναθεώρησης.

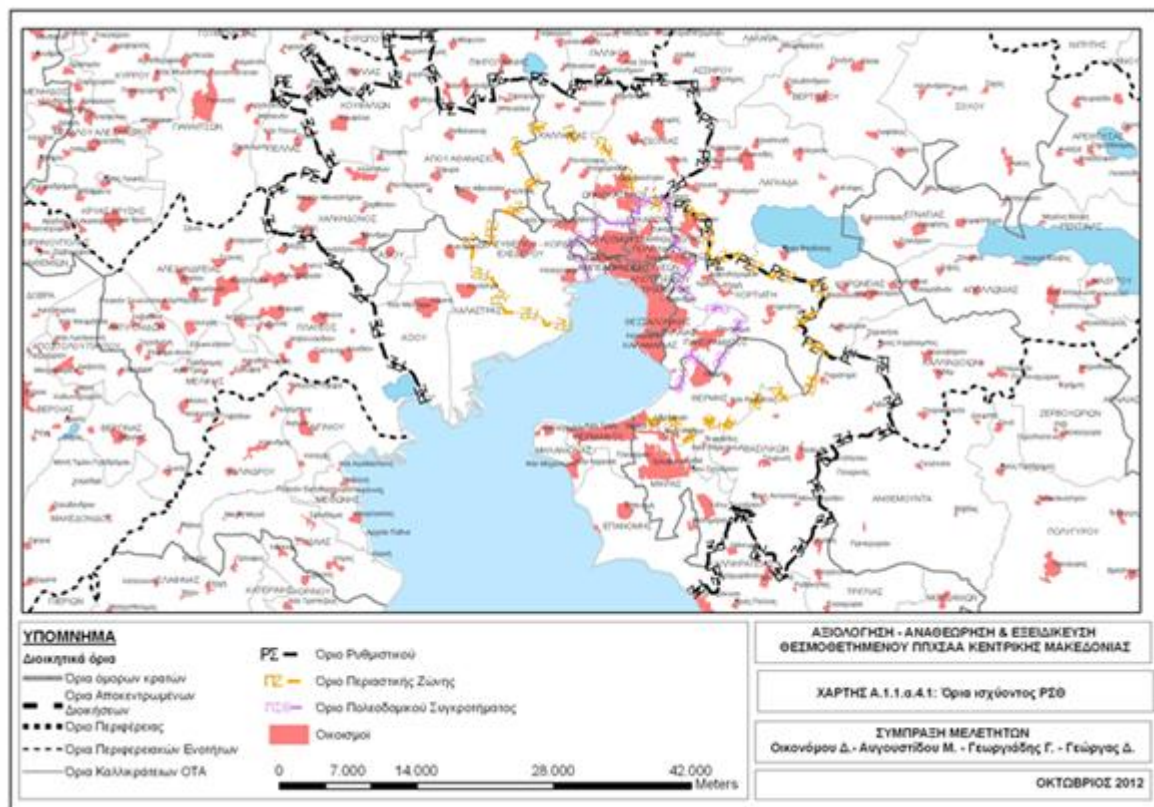
Η προφανής αυτή αναγκαιότητα, μετά από 30 περίπου έτη εμπειρίας εφαρμογής του ΡΣΘ και λειτουργίας του αρμόδιου Οργανισμού (ΟΡ.ΘΕ.), έχει δρομολογηθεί από το 2003 ως μελετητική διαδικασία, ενώ από το 2009 βρίσκεται σε διαδικασία συνεχών διαβουλεύσεων και αναδιατυπώσεων.

Το ΡΣΘ απέβλεπε στο σχεδιασμό και προγραμματισμό της Ευρύτερης Περιοχής της Θεσσαλονίκης, ως χωροταξικής Υποενότητας της Κεντρικής Μακεδονίας, μέσα στα πλαίσια της εθνικής χωροταξικής πολιτικής. Δια του Νόμου:

- α) Θεσπίζεται και εξειδικεύεται το Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης (ΡΣΘ), ως το σύνολο των στόχων, κατευθύνσεων, προγραμμάτων και μέτρων, που είναι αναγκαία για το σχεδιασμό και προγραμματισμό της Ευρύτερης Περιοχής της Θεσσαλονίκης,
- β) Ορίζεται γεωγραφικά και διοικητικά η ίδια η Ευρύτερη Περιοχή Θεσσαλονίκης (ΕΠΘ) ως χωροταξική υποενότητα της Κεντρικής Μακεδονίας,
- γ) Εξειδικεύεται το Πρόγραμμα Προστασίας Περιβάλλοντος, υπό την έννοια των αναγκαίων μέτρων και των κατευθύνσεων για την αναβάθμιση και προστασία του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος της Ευρύτερης Περιοχής της Θεσσαλονίκης, και
- δ) Συστήνεται ο Οργανισμός Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος της ΕΠΘ, με την επωνυμία «Οργανισμός Θεσσαλονίκης» (ΟΡ.ΘΕ.), ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, εποπτευόμενο από τον Υπουργό ΠΕΚΑ, με έργο την παρακολούθηση της εφαρμογής και την εξασφάλιση της πραγματοποίησης του Ρυθμιστικού Σχεδίου, την εκπόνηση και τη μέριμνα για την έγκριση των Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων (Γ.Π.Σ.) της ΕΠΘ, τη μέριμνα για την εναρμόνιση με το Ρυθμιστικό Σχέδιο και το Πρόγραμμα Προστασίας Περιβάλλοντος των επιμέρους προγραμμάτων των οικείων φορέων, την παρακολούθηση της ποιότητας του περιβάλλοντος, τη μελέτη και εφαρμογή μέτρων για την προστασία του περιβάλλοντος, τον έλεγχο έργων και δραστηριοτήτων με επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Η γεωγραφική περιοχή αρμοδιότητας (ΕΠΘ) του ΟΡ.ΘΕ., και οι επιμέρους ενότητές της, παρουσιάζονται στην παρακάτω Εικόνα:

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Εικόνα 6-42: Όρια ισχύοντος Ρυθμιστικού Σχεδίου Θεσσαλονίκης

ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ

Στην Κεντρική Μακεδονία αξιοποιήθηκε σχετικά νωρίς και σε ευρεία κλίμακα σε σχέση με άλλες περιφέρειες της χώρας, η νομοθετική δυνατότητα του 2508/97 για την εκπόνηση ΓΠΣ και ΣΧΟΟΑΠ.

Έτσι, την περίοδο από το 2004 περίπου έως σήμερα, έχουν εγκριθεί στη γεωγραφική επικράτεια της Κεντρικής Μακεδονίας σαράντα επτά (48) ΓΠΣ και ΣΧΟΟΑΠ. Την επίβλεψη – ευθύνη εκπόνησής τους, είχε κατά περίπτωση ο Οργανισμός Ρυθμιστικού ή η ΔΙ.ΠΕ.ΧΩ. Κεντρικής Μακεδονίας. Αρκεί να σημειωθεί ότι τα 48 θεσμοθετημένα ΓΠΣ και ΣΧΟΟΑΠ αναφέρονται σε ισάριθμες γεωγραφικές περιοχές εκ των 128 Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Ν. 2539/1997 (ρύθμιση αστικού και εξωαστικού χώρου σε ποσοστό μεγαλύτερο του 60% των Καποδιστριακών Δήμων). Επιπλέον, όλα τα έως σήμερα εγκεκριμένα ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ δεν αφορούν αμιγώς αστικό χώρο (δήμοι του Π.Σ.Θ. ή πρωτεύουσες νομών), κατά συνέπεια η εκτίμηση του 60% ισχύει γενικότερα για εξωαστικές / αγροτικές περιοχές των καποδιστριακών δήμων.

Επίσης, άλλα τριάντα ένα (31) ΓΠΣ και ΣΧΟΟΑΠ, (14 περιοχής ευθύνης ΟΡ.ΘΕ. και 17 περιοχής αρμοδιότητας Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού Κεντρικής Μακεδονίας, βρίσκονται σήμερα σε εξέλιξη.

Αναλυτικοί Πίνακες με τα εγκεκριμένα και το υπό εξέλιξη ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ παρατίθενται στη συνέχεια.

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
 Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Πίνακας 6-38: Εγκεκριμένα ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

Α/Α	ΕΙΔΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΔΗΜΟΣ	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΦΕΚ
1	ΓΠΣ	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	ΣΙΘΩΝΙΑΣ	ΤΟΡΩΝΗΣ	83/ΑΑΠ/29-2-2008
2	ΣΧΟΟΑΠ	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ	ΖΕΡΒΟΧΩΡΙΩΝ	286/ΑΑΠ/21-7-2010
3	ΓΠΣ	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	ΝΕΑΣ ΠΡΟΠΟΝΤΙΔΑΣ	Ν.ΤΡΙΓΛΙΑΣ	520/ΑΑΠ/3-12-2010
4	ΓΠΣ	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ	ΑΡΝΑΙΑΣ	534/ΑΑΠ/14-12-2010
5	ΓΠΣ	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ	ΠΑΝΑΓΙΑΣ	420 ΑΑΠ/ 13-9-2007 - Διόρθ.σφάλμ. + συμπλ. 227 ΑΑΠ/ 5-9-2011 - 95 ΑΑΠ/ 28-3-2012
6	ΓΠΣ	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	ΝΕΑΣ ΠΡΟΠΟΝΤΙΔΑΣ	ΜΟΥΔΑΝΙΩΝ	118/ΑΑΠ/ 3-4-2008 - Συμπλ. 37/ΑΑΠ/ 13-2-2012
7	ΓΠΣ	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ	ΣΤΑΓΕΙΡΩΝ - ΑΚΑΝΘΟΥ	332/ΑΑΠ/ 10-8-2010
8	ΓΠΣ	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ	ΟΡΜΥΛΙΑΣ	260/ΑΑΠ/ 27-6-2008
9	ΓΠΣ	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	ΣΙΘΩΝΙΑΣ	ΣΙΘΩΝΙΑΣ	406/ΑΑΠ/ 12-9-2008 - Διόρθ.σφάλμ. +συμπλ. 534/ΑΑΠ/ 25-11-2008 – 205/ΑΑΠ/ 11-8-2011
10	ΣΧΟΟΑΠ	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ	ΠΑΛΛΗΝΗΣ	168 ΑΑΠ/ 10-5-2012
11	ΓΠΣ + ΣΧΟΟΑΠ	ΚΙΛΚΙΣ	ΠΑΙΟΝΙΑΣ	ΓΟΥΜΕΝΙΣΣΑΣ - ΚΟΙΝ. ΛΙΒΑΔΙΩΝ	155/ΑΑΠ/ 13-4-2009
12	ΣΧΟΟΑΠ	ΚΙΛΚΙΣ	ΚΙΛΚΙΣ	ΠΙΚΡΟΛΙΜΝΗΣ	339/ΑΑΠ/ 2-8-2007
13	ΣΧΟΟΑΠ	ΚΙΛΚΙΣ	ΚΙΛΚΙΣ	ΔΟΪΡΑΝΗΣ	307/ΑΑΠ/ 29-6-2009
14	ΓΠΣ	ΚΙΛΚΙΣ	ΚΙΛΚΙΣ	ΓΑΛΛΙΚΟΥ	555/ΑΑΠ/ 24-12-2007
15	ΓΠΣ	ΚΙΛΚΙΣ	ΚΙΛΚΙΣ	ΚΙΛΚΙΣ	13/ΑΑΠ/20.1.2009
16	ΓΠΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΩΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟΥ	ΜΥΓΔΟΝΙΑΣ	302/ΑΑΠ/ 27-7-2010
17	ΣΧΟΟΑΠ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΛΑΓΚΑΔΑ	ΚΟΡΩΝΕΙΑΣ	511/ΑΑΠ/ 30-11-2010
18	ΓΠΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΒΟΛΒΗΣ	ΡΕΝΤΙΝΑΣ	428/ΑΑΠ/ 15-10-2010
19	ΣΧΟΟΑΠ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΛΑΓΚΑΔΑ	ΑΣΣΗΡΟΥ	627/ΑΑΠ/ 31-12-2010
20	ΣΧΟΟΑΠ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΒΟΛΒΗΣ	ΜΑΔΥΤΟΥ	130/ΑΑΠ/ 3-6-11
21	ΓΠΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΔΕΛΤΑ	ΑΞΙΟΥ	218/ΑΑΠ/7.6.2010
22	ΓΠΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ	ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ	31/ΑΑΠ/28.1.2009
23	ΓΠΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΔΕΛΤΑ	ΧΑΛΑΣΤΡΑΣ	375/ΑΑΠ/2010
24	ΓΠΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΔΕΛΤΑ	ΕΧΕΔΩΡΟΥ	304/ΑΑΠ/2011
25	ΓΠΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΩΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟΥ	ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ	165/ΑΑΠ/2011
26	ΓΠΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ	ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ	110/ΑΑΠ/27.3.2007
27	ΓΠΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ	ΜΗΧΑΝΙΩΝΑΣ	654/Δ'1.8.2002
28	ΓΠΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ	ΕΠΑΝΩΜΗΣ	101/ΑΑΠ/2010
29	ΓΠΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΘΕΡΜΗΣ	ΜΙΚΡΑΣ	137/Δ/2004 - τροποποιήσεις 468/Δ/2006 & 100/ΑΑΠ/10.3.2009 Π.Δ. ΖΟΕ Μίκρας: 537/ΑΑΠ/2007 και τροποποίηση 82/ΑΑΠ/2009
30	ΓΠΣ	ΠΙΕΡΙΑΣ	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	414/ΑΑΠ/ 4-10-2010
31	ΣΧΟΟΑΠ	ΠΙΕΡΙΑΣ	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	ΠΑΡΑΛΙΑΣ	577/ΑΑΠ/ 31-12-2007
32	ΓΠΣ	ΠΙΕΡΙΑΣ	ΠΥΔΝΑΣ - ΚΟΛΙΝΔΡΟΥ	ΚΟΛΙΝΔΡΟΥ	489/ΑΑΠ/ 9-11-2007
33	ΓΠΣ	ΠΙΕΡΙΑΣ	ΔΙΟΥ -	ΔΙΟΥ	64/ΑΑΠ/ 14-2-2008 - Διόρθ.σφάλμ.

Ένωση Νομικών Προσώπων:

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Α/Α	ΕΙΔΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΔΗΜΟΣ	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΦΕΚ
			ΟΛΥΜΠΟΥ		+συμπλ. 203/ΑΑΠ/ 11-8-2011
34	ΓΠΣ	ΠΙΕΡΙΑΣ	ΠΥΔΝΑΣ - ΚΟΛΙΝΔΡΟΥ	ΑΙΓΙΝΙΟΥ	490/ΑΑΠ/ 12-11-2007
35	ΣΧΟΟΑΠ	ΠΕΛΛΑΣ	ΣΚΥΔΡΑΣ	ΜΕΝΗΙΔΑΣ	114/ΑΑΠ/ 28-3-2008
36	ΣΧΟΟΑΠ	ΠΕΛΛΑΣ	ΕΔΕΣΣΑΣ	ΒΕΓΟΡΙΤΙΔΑΣ	198/ΑΑΠ/ 6-5-2009
37	ΓΠΣ	ΠΕΛΛΑΣ	ΠΕΛΛΑΣ	ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ	385/ΑΑΠ/ 6-8-2009
38	ΓΠΣ	ΠΕΛΛΑΣ	ΑΛΜΩΠΙΑΣ	ΑΡΙΔΑΙΑΣ - ΕΞΑΠΛΑΤΑΝΟΥ	405/ΑΑΠ/ 12-9-2008 - Συμπλ. 40 ΑΑΠ/ 15-3-2011
39	ΓΠΣ	ΠΕΛΛΑΣ	ΠΕΛΛΑΣ	ΚΡΥΑΣ ΒΡΥΣΗΣ	571/ΑΑΠ/ 31-12-2007
40	ΓΠΣ	ΠΕΛΛΑΣ	ΠΕΛΛΑΣ	Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ	394/ΑΑΠ/ 31-8-2007
41	ΓΠΣ	ΗΜΑΘΙΑΣ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ	545/ΑΑΠ/ 26-10-2009
42	ΓΠΣ	ΗΜΑΘΙΑΣ	ΝΑΟΥΣΑΣ	ΝΑΟΥΣΑΣ	289/ΑΑΠ/ 23-7-2010
43	ΣΧΟΟΑΠ	ΗΜΑΘΙΑΣ	ΒΕΡΟΙΑΣ	ΒΕΡΓΙΝΑΣ	543/ΑΑΠ/ 28-11-2008
44	ΓΠΣ	ΗΜΑΘΙΑΣ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ	ΠΛΑΤΕΟΣ	157/ΑΑΠ/ 13-4-2009
45	ΓΠΣ	ΣΕΡΡΩΝ	ΣΙΝΤΙΚΗΣ	ΠΕΤΡΙΤΣΙΟΥ	445/ΑΑΠ/ 14-10-2008
46	ΣΧΟΟΑΠ	ΣΕΡΡΩΝ	ΑΜΦΙΠΟΛΗΣ	ΑΜΦΙΠΟΛΗΣ	349/ΑΑΠ/ 10-8-2007
47	ΣΧΟΟΑΠ	ΣΕΡΡΩΝ	ΣΙΝΤΙΚΗΣ	ΚΕΡΚΙΝΗΣ	30/ΑΑΠ/ 28-1-2008
48	ΓΠΣ	ΣΕΡΡΩΝ	ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ	ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ	361/ΑΑΠ/ 14-8-2008

Πηγή: ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ,

http://portal.tee.gr/portal/page/portal/SCIENTIFIC_WORK/GR_XWRIKOU_SXEDIASMOY_KAI_AYTODIOIKHSHS/parat-xwritaxias/gps-sxooap

Πίνακας 6-39: Υπό εκπόνηση ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

Α/Α	ΕΙΔΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΔΗΜΟΣ	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ
1	ΓΠΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ	ΕΥΚΑΡΠΙΑΣ
2	ΓΠΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ - ΕΥΟΣΜΟΥ	ΕΥΟΣΜΟΥ
3	ΓΠΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ - ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ	ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ
4	ΓΠΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΠΥΛΑΙΑΣ - ΧΟΡΤΙΑΤΗ	ΠΥΛΑΙΑΣ
5	ΓΠΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ - ΕΥΟΣΜΟΥ	ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ - ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ
6	ΓΠΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ	ΠΟΛΙΧΝΗΣ
7	ΓΠΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ	ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ
8	ΓΠΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
9	ΓΠΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΘΕΡΜΗΣ	ΘΕΡΜΗΣ
10	ΓΠΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΠΥΛΑΙΑΣ - ΧΟΡΤΙΑΤΗ	ΧΟΡΤΙΑΤΗ
11	ΓΠΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΝΕΑΠΟΛΗΣ - ΣΥΚΕΩΝ	ΠΕΥΚΩΝ
12	ΓΠΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΩΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟΥ	ΩΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟΥ
13	ΓΠΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΘΕΡΜΗΣ	ΒΑΣΙΛΙΚΩΝ
14	ΓΠΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ	ΚΟΥΦΑΛΙΩΝ
15	ΓΠΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΒΟΛΒΗΣ	ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ
16	ΣΧΟΟΑΠ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΒΟΛΒΗΣ	ΑΠΟΛΛΩΝΙΑΣ

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 6 – Σελίδα 148

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

A/A	ΕΙΔΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΔΗΜΟΣ	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ
17	ΣΧΟΟΑΠ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΒΟΛΒΗΣ	ΑΡΕΘΟΥΣΑΣ
18	ΣΧΟΟΑΠ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΛΑΓΚΑΔΑ	ΒΕΡΤΙΣΚΟΥ
19	ΣΧΟΟΑΠ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΒΟΛΒΗΣ	ΕΓΝΑΤΙΑΣ
20	ΓΠΣ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΛΑΓΚΑΔΑ	ΛΑΓΚΑΔΑ
21	ΣΧΟΟΑΠ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΛΑΓΚΑΔΑ	ΛΑΧΑΝΑ
22	ΓΠΣ	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ	ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ
23	ΓΠΣ	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	ΝΕΑΣ ΠΡΟΠΟΝΤΙΔΑΣ	Ν. ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΕΙΑΣ
24	ΓΠΣ	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ	ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ
25	ΣΧΟΟΑΠ	ΗΜΑΘΙΑΣ	ΒΕΡΟΙΑΣ	ΔΟΒΡΑ
26	ΣΧΟΟΑΠ	ΗΜΑΘΙΑΣ	ΝΑΟΥΣΑΣ	ΕΙΡΗΝΟΥΠΟΛΗΣ
27	ΓΠΣ	ΠΙΕΡΙΑΣ	ΔΙΟΥ - ΟΛΥΜΠΟΥ	ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ
28	ΓΠΣ	ΠΙΕΡΙΑΣ	ΔΙΟΥ - ΟΛΥΜΠΟΥ	ΛΙΤΟΧΩΡΟΥ
29	ΓΠΣ	ΠΕΛΛΑΣ	ΠΕΛΛΑΣ	ΚΥΡΡΟΥ
30	ΓΠΣ	ΣΕΡΡΩΝ	ΣΕΡΡΩΝ	ΣΕΡΡΩΝ
31	ΣΧΟΟΑΠ	ΣΕΡΡΩΝ	ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ	ΣΤΡΥΜΩΝΙΚΟΥ

Πηγή: ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ,

http://portal.tee.gr/portal/page/portal/SCIENTIFIC_WORK/GR_XWRIKOU_SXEDIASMOY_KAI_AYTODIOIKHSHS/parat-xwritaxias/gps-sxooap

Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου - ΖΟΕ

Το 1985, αμέσως μετά την θέσπιση του Ν. 1561/85 για το Ρυθμιστικό Σχέδιο Θεσσαλονίκης και με σκοπό την πρόληψη της ανεξέλεγκτης ανάπτυξης χρήσεων και δραστηριοτήτων, θεσπίζεται η Ζ.Ο.Ε. νομού Θεσσαλονίκης (Π.Δ. 10.10.1985, ΦΕΚ 689/Δ'/85) η οποία αφορά όλες τις εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμού περιοχές του νομού, με μοναδική ρύθμιση τον καθορισμό κατώτατου ορίου κατάτμησης 10 στρεμμάτων. Έκτοτε, θεσπίστηκε σειρά διαταγμάτων καθορισμού Ζ.Ο.Ε. σε συνδυασμό με επιτρεπόμενες χρήσεις και όρους και περιορισμούς στη δόμηση.

Ειδικότερα στην περιοχή ευθύνης του ΟΡ.ΘΕ. και σε περιοχές με έντονες πιέσεις στις χρήσεις γης, Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου θεσμοθετούνται μέχρι και σήμερα.

Πίνακας 6-40: Εγκεκριμένες ΖΟΕ στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

A/A	ΖΟΕ	ΦΕΚ	ΤΙΤΛΟΣ	ΓΠΣ 2508/97	ΣΧΟΛΙΟ
1	Μίκρας	ΑΑΠ 537/2007	Καθορισμός χρήσεων γης και όρων και περιορισμών δόμησης στην εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών προ του 1923 περιοχή του Δ. Μίκρας στην Ε.Π.Θ.	Ναι Δήμου Μίκρας	Συμπληρώνει το ΓΠΣ των οικισμών του Δήμου (2004)
2	Μηχανιώνας	Υπό θεσμοθέτηση	-	Ναι Δήμου Μίκρας	Συμπληρώνει το ΓΠΣ του Δήμου (2002)
3	Περιαστική Ζώνη	561/Δ'/1994	Καθορισμός ζωνών προστασίας στην	-	Χρήση του

Ένωση Νομικών Προσώπων:

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

A/A	ΖΟΕ	ΦΕΚ	ΤΙΤΛΟΣ	ΓΠΣ 2508/97	ΣΧΟΛΙΟ
	Θεσσαλονίκης		περιαστική ζώνη Θεσσαλονίκης και όρων και περιορισμών δόμησης αυτών		εργαλείου Ζ.Ο.Ε. για την προστασία του Σεΐχ Σου και της κοίτης του Γαλλικού
4	N. Απολλωνίας	274/Δ'/24.3.1992	Καθορισμός χρήσεων γης και όρων και περιορισμών δόμησης στην εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών προ του 1923 περιοχή «Λουτρά Βόλβης» της Κοιν. Ν. Απολλωνίας ν. Θεσσαλονίκης	Δήμου Απολλωνίας (σε εξέλιξη)	
5	Κορινού	1010/Δ'/1995	Καθορισμός Ζ.Ο.Ε. κατώτατου ορίου κατάτμησης και λοιπών όρων και περιορισμών δόμησης στην εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών προ του 1923 περιοχή της Κοιν. Κορινού ν. Πιερίας	Όχι	
6	Σκοτίνας, Παντελεήμονα, Πλαταμώνα και Πόρων	240/Δ'/1991	Καθορισμός Ζ.Ο.Ε. κατώτατου ορίου κατάτμησης και λοιπών όρων και περιορισμών δόμησης στην εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών προ του 1923 περιοχή των Κοινοτήτων Σκοτίνας, Παντελεήμονα, Πλαταμώνα και Πόρων ν. Πιερίας	ΓΠΣ Δ. Ανατολικού Ολύμπου (σε εξέλιξη – εμπλοκή)	
7	Λιτοχώρου	87/Δ'/16.2.90	Καθορισμός Ζ.Ο.Ε. κατώτατου ορίου κατάτμησης και λοιπών όρων και περιορισμών δόμησης στην εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών προ του 1923 περιοχή του Δ. Λιτοχώρου ν. Πιερίας	ΓΠΣ Δήμου Λιτοχώρου (σε εξέλιξη)	
8	Λεπτοκαρυάς	447/Δ'/26.7.90	Καθορισμός Ζ.Ο.Ε. κατώτατου ορίου κατάτμησης και λοιπών όρων και περιορισμών δόμησης στην εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών προ του 1923 της Κοιν. Λεπτοκαρυάς ν. Πιερίας	ΓΠΣ Δήμου Λιτοχώρου (σε εξέλιξη)	
9	Βέροιας	338/Δ'/2.6.89 (τροποποίηση: 1178/Δ'/1993)	Καθορισμός Ζ.Ο.Ε. κατώτατου ορίου κατάτμησης και λοιπών όρων και περιορισμών δόμησης στην εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών προ του 1923 περιοχή του δήμου Βέροιας ν. Ημαθίας	Όχι	Προϋφιστάμενο ΓΠΣ (1986) του Ν. 1337/83
10	Νάουσας	407/Δ'/1986	Καθορισμός Ζ.Ο.Ε., κατώτατου ορίου κατάτμησης και λοιπών όρων και περιορισμών δόμησης στην εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών προ του 1923 περιοχή του Δήμου Νάουσας	Ναι Δήμου Νάουσας	Προϋφιστάμενο ΓΠΣ (1986) του Ν. 1337/83
11	Σταγείρων - Ακάνθου	326/Δ'/26.4.02	Καθορισμός Ζ.Ο.Ε. κατώτατου ορίου κατάτμησης και λοιπών όρων και περιορισμών δόμησης στην εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών προ του 1923 περιοχή του δήμου Σταγείρων – Ακάνθου ν. Χαλκιδικής	Ναι Δήμου Σταγείρων - Ακάνθου	Προϋφιστάμενο ΓΠΣ δήμου Ιερισσού του Ν. 1337/83
12	Αγίου Παύλου, Ν, Καλλικράτειας και	700/Δ'/29.9.88	Καθορισμός Ζ.Ο.Ε. κατώτατου ορίου κατάτμησης και λοιπών όρων και	ΓΠΣ Ν. Καλλικράτε	Τροποποίηση του Π.Δ. της ΖΟΕ

Ένωση Νομικών Προσώπων:

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

A/A	ΖΟΕ	ΦΕΚ	ΤΙΤΛΟΣ	ΓΠΣ 2508/97	ΣΧΟΛΙΟ
	N. Σιλάτων		περιορισμών δόμησης στην εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών προ του 1923 περιοχή των Κοινοτήτων Αγίου Παύλου, Ν. Καλλικράτειας και Ν. Σιλάτων ν. Χαλκιδικής	ιας (σε εξέλιξη)	
13	Κιλκίς	55/Δ'/14.2.86 τροπ.: 25.11.97 Υ.Α. (ΦΕΚ Δ'/1015/97)	Καθορισμός Ζ.Ο.Ε. κατώτατου ορίου κατάτμησης και λοιπών όρων και περιορισμών δόμησης στην εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών προ του 1923 περιοχή του δήμου Κιλκίς	Ναι Δήμου Κιλκίς	Προϋφιστάμενο ΓΠΣ του Ν. 1337/83
14	Νέας Σάντας και Παντελεήμονα	17/Δ'/1986	Καθορισμός Ζ.Ο.Ε. κατώτατου ορίου κατάτμησης και λοιπών όρων και περιορισμών δόμησης στην εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών προ του 1923 περιοχή Ν. Σάντας και Παντελεήμονα του ν. Κιλκίς	Ναι Δήμου Γαλλικού	

Σχέδια Ανάπτυξης Περιοχών δεύτερης κατοικίας (ΣΧΑΠ)

Σε εφαρμογή του Ν. 2242/94 «Πολυεξόχηση περιοχών δεύτερης κατοικίας σε Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου, προστασία φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος και άλλες διατάξεις» και κάνοντας χρήση των σχετικών προδιαγραφών εκπόνησης Σχεδίου Ανάπτυξης Περιοχών δεύτερης κατοικίας (ΣΧΑΠ) μέσα σε εγκεκριμένες Ζ.Ο.Ε., έχουν εγκριθεί εντός των Ζ.Ο.Ε. οι παρακάτω περιοχές προς πολυεξόχηση δεύτερης κατοικίας:

Πίνακας 6-41: ΣΧΑΠ εντός ΖΟΕ στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

A/A	ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΖΟΕ	ΦΕΚ ΕΓΚΡΙΣΗΣ ΣΧΑΠ	ΤΙΤΛΟΣ	ΓΠΣ 2508/97
1	ΖΟΕ νομού Θεσσαλονίκης (ΦΕΚ 689/Δ'/85)	87/Δ'/90	Καθορισμός εντός Ζ.Ο.Ε. νομού Θεσσαλονίκης περιοχών για δεύτερη κατοικία στις Κοινότητες Ασπροβάλτας, Βρασών, Ν. Μηχανίωνας, Ν. Επιβατών, Αγ. Τριάδας και Περαιάς	
2	Κορινού	210/Δ'/1997	Έγκριση ΣΧΑΠ μέσα στην εγκεκριμένη Ζ.Ο.Ε.	Όχι
3	Σκοτίνας, Παντελεήμονα, Πλαταμώνα και Πόρων	1078/Δ'/1996	Έγκριση ΣΧΑΠ μέσα στην εγκεκριμένη Ζ.Ο.Ε.	ΓΠΣ Δήμου Ανατολικού Ολύμπου (σε εξέλιξη – εμπλοκή)
4	Αγίου Παύλου, Ν, Καλλικράτειας και Ν. Σιλάτων	117/Δ'/1995 τροποποίηση 1015/Β/97	Έγκριση ΣΧΑΠ μέσα στην εγκεκριμένη Ζ.Ο.Ε.	ΓΠΣ Ν. Καλλικράτειας (σε εξέλιξη)

Λοιπές πολυεξοδικά οργανωμένες περιοχές χρήσεων γης

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Αναφορικά με τις λοιπές πολεοδομικά οργανωμένες περιοχές χρήσεων γης πλην κατοικίας ισχύουν τα ακόλουθα:

- Στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας υπάρχουν 6 ολοκληρωμένες Βιομηχανικές και Επιχειρηματικές Περιοχές του Ν.2545/97, ήτοι:

A/A	ΒΕΠΕ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΦΕΚ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΥ
1	ΒΙΟ.ΠΑ. Ζερβοχωρίων	Χαλκιδικής	449/Β'/4.4.2000
2	ΒΙ.ΠΑ. Θεσσαλονίκης	Θεσσαλονίκης	462/Β'/5.4.2000
3	ΒΙ.ΠΑ. Θέρμης	Θεσσαλονίκης	
4	Περιοχή Εγκαταστάσεων Μικρής Όχλησης (ΕΜΟ) Ν. Θεσσαλονίκης	Θεσσαλονίκης	
5	ΒΙ.ΠΑ. Κουφαλίων	Θεσσαλονίκης	695/Β'/3.6.2003
6	ΤΕΧΝΟΠΟΛΗ Θεσ/νίκης	Θεσσαλονίκης	430/Β'/2.3.2004
7	ΒΙΟ.ΠΑ. Σερρών	Σερρών	1110/Β'/5.8.2005
8	ΒΙ.ΠΕ. Κιλκίς	Κιλκίς	

Πέραν αυτών έχει εκδοθεί και απόφαση καθορισμού για το ΒΙΟ.ΠΑ. Λιτοχώρου (1431/Β'/14.11.2002), το οποίο ωστόσο ακόμη δεν έχει κατασκευαστεί.

Παρενθετικά αναφέρεται ότι είχε εκδοθεί απόφαση καθορισμού και του ΒΙΟ.ΠΑ. Κατερίνης, η οποία όμως ανακλήθηκε πριν από μερικά χρόνια.

Από τις παραπάνω ΒΕ.ΠΕ., αυτές της Θεσσαλονίκης (στη θέση Κ. Γέφυρα, εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Αγίου Αθανασίου) και των Κουφαλίων προορίζονται για υποδοχή κάθε βιομηχανικής και βιοτεχνικής εγκατάστασης χαμηλής και μέσης όχλησης (άρθρο 1. παρ. 2β του Νόμου), ενώ των Ζερβοχωρίων και των Σερρών προορίζονται για υποδοχή βιομηχανικής και βιοτεχνικής εγκατάστασης χαμηλής όχλησης και επαγγελματικών εργαστηρίων (άρθρο 1. παρ. 2γ του Νόμου).

Ειδικά η Τεχνόπολη Θεσσαλονίκης (άρθρο 1, παρ. 2γ του Νόμου) προορίζεται για υποδοχή βιομηχανιών νέας και υψηλής τεχνολογίας, ερευνητικών δραστηριοτήτων και επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών, και λειτουργεί υπό το φορέα «Πάρκο Επιχειρήσεων Υψηλής Τεχνολογίας – Τεχνόπολη Θεσσαλονίκης Α.Ε.».

Επιπλέον, στην Περιφέρεια έχουν κατασκευαστεί και ισχύουν ως θεσμοθετημένες χρήσεις οι εξής Βιομηχανικές Περιοχές (ΒΙ.ΠΕ.) της πρώην Ε.Τ.Β.Α. και νυν ΕΤΒΑ ΒΙΠΕ ΑΕ της Τράπεζας Πειραιώς:

A/A	ΒΙΠΕ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΣΧΟΛΙΑ
1	Θεσσαλονίκης	Θεσσαλονίκης	Αναπτύχθηκε σε τρεις φάσεις. Θεωρείται κορεσμένη σε υψηλό βαθμό
2	Κιλκίς	Κιλκίς	Θεωρείται κορεσμένη σε υψηλό βαθμό
3	Σερρών	Σερρών	
4	Έδεσσας (θέση Δροσιά)	Πέλλας	Έχει κατασκευαστεί χωρίς να λειτουργεί λόγω απουσίας ζήτησης. Αναζητείται η διάθεση της γης προς άλλες χρήσεις
5	Πέλλας – Ημαθίας	Ημαθίας	Έχει οριοθετηθεί χωρίς να έχει ακόμα

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 6 – Σελίδα 152

A/A	ΒΙΠΕ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΣΧΟΛΙΑ
	(θέση Πετραία)		προχωρήσει η πολεοδομική της

- στην Περιφέρεια (Θεσσαλονίκη) ιδρύθηκε, οριοθετήθηκε και λειτουργεί με ίδιο καθεστώς (Νόμος 3489/2006 (ΦΕΚ 205/Α'/2006), η Ζώνη Καινοτομίας Θεσσαλονίκης (Ζ.ΚΑΙ.Θ.). Στοχεύει κυρίως «στη δημιουργία και στην ανάπτυξη μόνιμης και συντονισμένης συνεργασίας για τη δημιουργία νέας γνώσης και την παραγωγή καινοτομίας μεταξύ οργανισμών, φορέων και επιχειρήσεων του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, όπως εκπαιδευτικών, ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων, χρηματοπιστωτικών οργανισμών, εταιρειών κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου, επιχειρήσεων υψηλής τεχνολογίας ή/και παραγωγής καινοτόμων προϊόντων.
- καμία Περιοχή Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (Π.Ο.Τ.Α.) δεν έχει θεσμοθετηθεί ακόμα στην ΠΚΜ, υπό το καθεστώς του Νόμου 2545/97
- μέχρι σήμερα δεν έχει εγκριθεί ακόμη ούτε είναι υπό εξέταση κανένα Επιχειρηματικό Πάρκο του Ν.3982/11 στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας.
- Τέλος, δεν έχει ενεργοποιηθεί η κείμενη νομοθεσία (κυρίως του Ν. 3333/2005) για τη δημιουργία – οργάνωση Εμπορευματικών Κέντρων και Ζωνών Χονδρεμπορίου.

6.9.4 ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΝΑΘΕΩΡΗΜΕΝΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΚΜ

Σύμφωνα με τα στοιχεία της μελέτης: «Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και Εξειδίκευση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (Φάση Β' – Στάδιο Β2)» (2016), οι γενικοί στόχοι του αναθεωρημένου Περιφερειακού Πλαισίου είναι:

1. Η προώθηση της διεθνούς και διαπεριφερειακής ανταγωνιστικότητας της Κεντρικής Μακεδονίας, μέσω κατάλληλων χωρικών ρυθμίσεων και παρεμβάσεων. Στο πλαίσιο αυτό, καθοριστική σημασία έχει η ενίσχυση του μητροπολιτικού ρόλου της Θεσσαλονίκης.
2. Η προώθηση της εδαφικής συνοχής της Περιφέρειας, και στο πλαίσιο αυτό ο περιορισμός των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων και η ενίσχυση της χωρικής ολοκλήρωσης, ενδο- και δια-περιφερειακά.
3. Η ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, και η συμβολή των χωρικών ρυθμίσεων και παρεμβάσεων.
4. Η αξιοποίηση και βιώσιμη διαχείριση των φυσικών και ανθρωπογενών πόρων της Περιφέρειας.
5. Η ενσωμάτωση της προστασίας του περιβάλλοντος και του τοπίου σε όλες τις επιμέρους πολιτικές με χωρική διάσταση, και η σταθμισμένη παράλληλη επίτευξη του παρόντος με τους προηγούμενους γενικούς στόχους.
6. Ο χωρικός συντονισμός των πολιτικών και προγραμμάτων εθνικού και περιφερειακού επιπέδου που επηρεάζουν τον περιφερειακό χώρο.
7. Στο πλαίσιο του προηγούμενου στόχου, γίνονται σε ορισμένες περιπτώσεις και προτάσεις τροποποίησης του Γενικού και των Ειδικών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Ανάπτυξης. Οι προτάσεις αυτές έχουν χαρακτήρα ανάδρασης προς τον υπερκείμενο σχεδιασμό, και η εφαρμοσιμότητά τους προσδιορίζονται από αυτόν τον χαρακτήρα.

8. Ο συντονισμός και η καθοδήγηση των υποκείμενων χωρικών σχεδίων και των αδειοδοτικών διαδικασιών με χωρική διάσταση.

Με βάση τα πορίσματα της ανάλυσης στην μελέτη, το αναπτυξιακό πρότυπο της Περιφέρειας πρέπει να υπακούει στις ακόλουθες στρατηγικές προτεραιότητες:

- Ανασυγκρότηση του παραγωγικού ιστού μέσα από στοχευμένες επενδύσεις που αξιοποιούν τα συγκριτικά και ανταγωνιστικά της πλεονεκτήματα, με υιοθέτηση και αξιοποίηση καινοτομίας και με αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού της.

- Ολοκλήρωση και εκσυγχρονισμός των επιχειρηματικών υποδομών και αξιοποίηση όλων των μεγάλων έργων υποδομής που υλοποιούνται, για να αναπτυχθούν συμπληρωματικές δραστηριότητες και να ενεργοποιηθούν τα πλεονεκτήματα που αναμένονται από την κατασκευή των έργων.

- Ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και διασύνδεση των επιχειρήσεων της Περιφέρειας με ολοκληρωμένα διεθνή συστήματα παραγωγής προϊόντων και υπηρεσιών, σε κάθε τομέα, έτσι ώστε να προωθείται η προσέλκυση εκείνων των ξένων άμεσων επενδύσεων και οικονομικών δραστηριοτήτων που μπορούν να οδηγήσουν σε κλαδική και τεχνολογική ολοκλήρωση και σε αναβάθμιση του παραγωγικού συστήματος της Περιφέρειας.

- Απεξάρτηση του αγροτικού τομέα από τις ενισχύσεις των ευρωπαϊκών πολιτικών και αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της Περιφέρειας και των δυνατοτήτων που παρέχει η νέα Κοινή Αγροτική Πολιτική, για την παραγωγή νέων προϊόντων που θα συμβάλουν στην αναδιάρθρωση του αγροτικού χώρου και στην ένταξή του σε ευρύτερους παραγωγικούς σχηματισμούς περιφερειακής εμβέλειας, έτσι ώστε να λειτουργούν μόνιμοι και σταθεροί παράγοντες δημιουργίας αγροτικού εισοδήματος και να αντιμετωπίζεται σε μόνιμη βάση η απειλή μείωσης των συνθηκών ευημερίας στις αγροτικές περιοχές.

- Ανάδυση τομέων και δικτύων αριστείας στη βιομηχανία και αντιστροφή της αποβιομηχάνισης, μέσα από αναβάθμισή της προς κλάδους υψηλότερης προστιθέμενης αξίας, αναβάθμιση των «παραδοσιακών» κλάδων προς υψηλότερη προστιθέμενη αξία και δημιουργία προϋποθέσεων για σχηματισμό μιας κατά το δυνατόν ολοκληρωμένης κλαδικής διάρθρωσης της βιομηχανίας της Περιφέρειας.

- Απεξάρτηση του τουρισμού από τη διεθνή συγκυρία και επικέντρωσή του στην υψηλής ποιότητας ζήτηση μέσα από την ποιοτική αναβάθμιση του τομέα, τον εμπλουτισμό – διεύρυνση του τουριστικού προϊόντος και τη σύνδεση του προϊόντος «ήλιος+θάλασσα» με δίκτυα «εναλλακτικού» τουρισμού, την άμβλυνση της εποχικότητας και τη σύνδεση με τον πολιτισμό.

- Ένταξη εμπορίου και συνοδευτικών υπηρεσιών στο παραγωγικό σύστημα, με επέκταση των δικτύων βιομηχανίας – εμπορίου – υπηρεσιών και με ενίσχυση των προωθητικών υπηρεσιών προς επιχειρήσεις και των υπηρεσιών ανάπτυξης-υιοθέτησης καινοτομίας.

- Ενδυνάμωση του ρόλου της Περιφέρειας στον ενεργειακό χάρτη μέσω της υλοποίησης των μεγάλων ενεργειακών έργων και αξιοποίησης τους με παράλληλα έργα και υπηρεσίες.

Ως προοπτικές και στόχοι για το χωρικό αναπτυξιακό πρότυπο με ορίζοντα τουλάχιστον το 2020, προκύπτουν από την ανάλυση της μελέτης τα ακόλουθα:

- ❖ Μεγαλύτερη αξιοποίηση των δυνατοτήτων της μητροπολιτικής Θεσσαλονίκης (σε διεθνή και εθνική κλίμακα)
- ❖ Ανάδειξη του ρόλου των συνδυασμένων μεταφορών, λειτουργική δημιουργία της Πύλης εισόδου των Βαλκανίων
- ❖ Αξιοποίηση της τάσης επιστροφής στη γεωργία και αναδιάρθρωση της προς την κατεύθυνση της εξωστρεφούς και πολυλειτουργικής γεωργίας
- ❖ Ανασυγκρότηση της μεταποίησης και ανάδειξη δυναμικών τομέων και δικτυώσεων / σχηματισμών
- ❖ Περαιτέρω αξιοποίηση ορυκτού και μεταλλευτικού πλούτου και ενέργειας
- ❖ Ανάπτυξη νέων μορφών τουρισμού και διασύνδεση τους με το κυρίαρχο πρότυπο
- ❖ Αναπροσανατολισμός των χωρικών σχεδίων προς την κατεύθυνση της βιώσιμης ανάπτυξης
- ❖ Αξιοποίηση του Φυσικού και πολιτιστικού πλεονεκτήματος με βάση τη βελτιστοποίηση του οικονομικού, κοινωνικού και περιβαλλοντικού αποτελέσματος
- ❖ Αξιοποίηση όλων των χρηματοδοτικών δυνατοτήτων (εθνικών δημόσιων, ευρωπαϊκών και ιδιωτικών).

6.10 ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

6.10.1 ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η ΠΚΜ είναι η δεύτερη σε πληθυσμό Περιφέρεια, συγκεντρώνοντας το 17,38% του πληθυσμού της χώρας. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της απογραφής του 2011, ο μόνιμος πληθυσμός της Περιφέρειας ανέρχεται σε 1.880.058 άτομα.

Το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού της ΠΚΜ και συγκεκριμένα το 59,06% του πληθυσμού συγκεντρώνεται στην ΠΕ Θεσσαλονίκης και ακολουθούν οι ΠΕ Σερρών (9,38%), ΠΕ Ημαθίας (7,48%), ΠΕ Πέλλας (7,43%), ΠΕ Πιερίας (6,74%), ΠΕ Χαλκιδικής (5,63%) και ΠΕ Κιλκίς (4,28%).

Πιο αναλυτικά, η ΠΕ Θεσσαλονίκης είναι η πρώτη σε πληθυσμό ΠΕ της χώρας (στην περίπτωση που η ΠΕ Αττικής διαιρείται σε Τομείς, σε διαφορετική περίπτωση είναι δεύτερη σε πληθυσμό). Αποτελείται από 14 Δήμους, ο πληθυσμός των οποίων κυμαίνεται, σύμφωνα με την απογραφή του 2011, από 23.478 κατοίκους στον Δήμο Βόλβης έως 325.182 κατοίκους στον Δήμο Θεσσαλονίκης, που είναι και ο μεγαλύτερος πληθυσμιακά Δήμος της Περιφέρειας.

Η ΠΕ Σερρών αποτελείται από 7 Δήμους, ο πληθυσμός των οποίων κυμαίνεται από 9.182 κατοίκους στον Δήμο Αμφίπολης έως 76.817 κατοίκους στον Δήμο Σερρών. Ο Δήμος Σερρών αποτελεί την έδρα της Περιφερειακής Ενότητας και είναι ο έβδομος σε πληθυσμό Δήμος της Περιφέρειας.

Η ΠΕ Ημαθίας αποτελείται από 3 Δήμους, ο πληθυσμός των οποίων κυμαίνεται από 32.494 κατοίκους στον Δήμο Νάουσας έως 66.547 κατοίκους στον Δήμο Βέροιας. Ο Δήμος Βέροιας

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

αποτελεί την έδρα της Περιφερειακής Ενότητας και είναι ο ένατος σε πληθυσμό Δήμος της Περιφέρειας.

Η ΠΕ Πέλλας αποτελείται από 4 Δήμους, ο πληθυσμός των οποίων κυμαίνεται από 20.188 κατοίκους στον Δήμο Σκύδρας έως 63.122 κατοίκους στον Δήμο Πέλλας. Ο Δήμος Πέλλας αποτελεί την έδρα της Περιφερειακής Ενότητας και είναι ο δέκατος σε πληθυσμό Δήμος της Περιφέρειας.

Η ΠΕ Πιερίας αποτελείται από 3 Δήμους, ο πληθυσμός των οποίων κυμαίνεται από 15.179 κατοίκους στον Δήμο Πύδνας - Κολινδρού έως 85.851 κατοίκους στον Δήμο Κατερίνης. Ο Δήμος Κατερίνης αποτελεί την έδρα της Περιφερειακής Ενότητας και είναι ο πέμπτος σε πληθυσμό Δήμος της Περιφέρειας.

Η ΠΕ Χαλκιδικής αποτελείται από 5 Δήμους, ο πληθυσμός των οποίων κυμαίνεται από 12.394 κατοίκους στον Δήμο Σιθωνίας έως 36.500 κατοίκους στον Δήμο Πολυγύρου. Ο Δήμος Πολυγύρου αποτελεί την έδρα της Περιφερειακής Ενότητας και είναι ο εικοστός όγδοος σε πληθυσμό Δήμος της Περιφέρειας.

Η ΠΕ Κιλκίς αποτελείται από 2 Δήμους, ο πληθυσμός των οποίων κυμαίνεται από 28.493 κατοίκους στον Δήμο Παιονίας έως 51.926 κατοίκους στον Δήμο Κιλκίς. Ο Δήμος Κιλκίς αποτελεί την έδρα της Περιφερειακής Ενότητας και είναι ο δέκατος τρίτος σε πληθυσμό Δήμος της Περιφέρειας.

Αναλυτικά, η κατανομή του πληθυσμού στους Δήμους και τις Δημοτικές Ενότητες των επτά ΠΕ της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, για το έτος 2011, φαίνεται στον πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 6-42: Πληθυσμός Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (2011)

ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2011	
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (Έδρα: Θεσσαλονίκη)	1.880.058
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΗΜΑΘΙΑΣ (Έδρα: Βέροια)	140.611
ΔΗΜΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ (Έδρα: Αλεξάνδρεια)	41.570
Δημοτική Ενότητα Αλεξάνδρειας	20.417
Δημοτική Ενότητα Αντιγονιδών	4.435
Δημοτική Ενότητα Μελίκης	7.104
Δημοτική Ενότητα Πλατέος	9.614
ΔΗΜΟΣ ΒΕΡΟΙΑΣ (Έδρα: Βέροια)	66.547
Δημοτική Ενότητα Αποστόλου Παύλου	8.818
Δημοτική Ενότητα Βεργίνας	2.464
Δημοτική Ενότητα Βέροιας	48.306
Δημοτική Ενότητα Δοβρά	5.313
Δημοτική Ενότητα Μακεδονίδος	1.646
ΔΗΜΟΣ ΝΑΟΥΣΑΣ (Έδρα: Νάουσα)	32.494
Δημοτική Ενότητα Ανθεμίων	7.534
Δημοτική Ενότητα Ειρηνούπολης	3.808
Δημοτική Ενότητα Νάουσας	21.152
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ (Έδρα: Θεσσαλονίκη)	1.110.312

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2011	
ΔΗΜΟΣ ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ - ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ (Έδρα: Αμπελόκηποι)	52.127
Δημοτική Ενότητα Αμπελοκήπων	37.381
Δημοτική Ενότητα Μενεμένης	14.746
ΔΗΜΟΣ ΒΟΛΒΗΣ (Έδρα: Σταυρός)	23.478
Δημοτική Ενότητα Αγίου Γεωργίου	5.717
Δημοτική Ενότητας Απολλωνίας	3.876
Δημοτική Ενότητα Αρέθουσας	2.987
Δημοτική Ενότητα Εγνατίας	2.617
Δημοτική Ενότητα Μαδύτου	2.460
Δημοτική Ενότητα Ρεντίνας	5.821
ΔΗΜΟΣ ΔΕΛΤΑ (Έδρα: Σίνδος)	45.839
Δημοτική Ενότητα Αξιού	6.613
Δημοτική Ενότητα Εχεδώρου	29.367
Δημοτική Ενότητα Χαλάστρας	9.859
ΔΗΜΟΣ ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ (Έδρα: Περαιά)	50.264
Δημοτική Ενότητα Επανομής	10.810
Δημοτική Ενότητα Θερμαϊκού	27.553
Δημοτική Ενότητα Μηχανιώνας	11.901
ΔΗΜΟΣ ΘΕΡΜΗΣ (Έδρα: Θέρμη)	53.201
Δημοτική Ενότητα Βασιλικών	9.911
Δημοτική Ενότητα Θέρμης	25.145
Δημοτική Ενότητα Μίκρας	18.145
ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ (Έδρα: Θεσσαλονίκη)	325.182
Δημοτική Ενότητα Θεσσαλονίκης	315.196
Δημοτική Ενότητα Τριανδρίας	9.986
ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ (Έδρα: Καλαμαριά)	91.279
Δημοτική Ενότητα Καλαμαριάς	91.279
ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ - ΕΥΟΣΜΟΥ (Έδρα: Εύοσμο)	101.753
Δημοτική Ενότητα Ελευθερίου – Κορδελίου	27.067
Δημοτική Ενότητα Ευόσμου	74.686
ΔΗΜΟΣ ΛΑΓΚΑΔΑ (Έδρα: Λαγκαδάς)	41.103
Δημοτική Ενότητα Ασσήρου	3.638
Δημοτική Ενότητα Βερτίσκου	1.923
Δημοτική Ενότητα Καλλινδοίων (Καλινδοίων)	3.592
Δημοτική Ενότητα Κορώνειας	4.092
Δημοτική Ενότητα Λαγκαδά	19.587
Δημοτική Ενότητα Λαχανά	2.441
Δημοτική Ενότητα Σοχού	5.830
ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΠΟΛΗΣ - ΣΥΚΕΩΝ (Έδρα: Σικεαί)	84.741
Δημοτική Ενότητα Αγίου Παύλου	6.852
Δημοτική Ενότητα Νεαπόλεως	27.084
Δημοτική Ενότητα Πεύκων	13.052

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

	ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2011
Δημοτική Ενότητα Συκεών	37.753
ΔΗΜΟΣ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ (Έδρα: Σταυρούπολη)	99.245
Δημοτική Ενότητα Ευκαρπίας	13.905
Δημοτική Ενότητα Πολίχνης	39.332
Δημοτική Ενότητα Σταυρουπόλεως	46.008
ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΛΙΑΣ - ΧΟΡΤΙΑΤΗ (Έδρα: Πανόραμα)	70.110
Δημοτική Ενότητα Πανοράματος	17.444
Δημοτική Ενότητα Πυλαίας	34.625
Δημοτική Ενότητα Χορτιάτη	18.041
ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ (Έδρα: Κουφάλια)	33.673
Δημοτική Ενότητα Αγίου Αθανασίου	14.753
Δημοτική Ενότητα Κουφαλίων	10.579
Δημοτική Ενότητα Χαλκηδόνας	8.341
ΔΗΜΟΣ ΩΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟΥ (Έδρα: Ωραιόκαστρο)	38.317
Δημοτική Ενότητα Καλλιθέας	6.110
Δημοτική Ενότητα Μυγδονίας	10.491
Δημοτική Ενότητα Ωραιοκάστρου	21.716
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΙΛΚΙΣ (Έδρα: Κιλκίς)	80.419
ΔΗΜΟΣ ΚΙΛΚΙΣ (Έδρα: Κιλκίς)	51.926
Δημοτική Ενότητα Γαλλικού	6.343
Δημοτική Ενότητα Δοϊράνης	1.404
Δημοτική Ενότητα Κιλκίς	28.745
Δημοτική Ενότητα Κρουσσών	4.638
Δημοτική Ενότητα Μουριών	2.725
Δημοτική Ενότητα Πικρολίμνης	5.442
Δημοτική Ενότητα Χέρσου	2.629
ΔΗΜΟΣ ΠΑΙΟΝΙΑΣ (Έδρα: Πολύκαστρο)	28.493
Δημοτική Ενότητα Αξιούπολης	5.619
Δημοτική Ενότητα Γουμένισσας	6.130
Δημοτική Ενότητα Ευρωπού	4.518
Δημοτική Ενότητα Λιβαδίων	404
Δημοτική Ενότητα Πολυκάστρου	11.822
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΕΛΛΑΣ (Έδρα: Έδεσσα)	139.680
ΔΗΜΟΣ ΑΛΜΟΠΙΑΣ (Έδρα: Αριδαία)	27.556
Δημοτική Ενότητα Αριδαίας	20.313
Δημοτική Ενότητα Εξαπλατάνου	7.243
ΔΗΜΟΣ ΕΔΕΣΣΑΣ (Έδρα: Έδεσσα)	28.814
Δημοτική Ενότητα Βεγορίτιδας	3.635
Δημοτική Ενότητα Έδεσσας	25.179
ΔΗΜΟΣ ΠΕΛΛΑΣ (Έδρα: Γιαννιτσά)	63.122
Δημοτική Ενότητα Γιαννιτσών	34.229
Δημοτική Ενότητα Κρύας Βρύσης	8.675
Δημοτική Ενότητα Κύρρου	6.479

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 6 – Σελίδα 158

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

	ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2011
Δημοτική Ενότητα Μεγάλου Αλεξάνδρου	6.941
Δημοτική Ενότητα Πέλλας	6.798
ΔΗΜΟΣ ΣΚΥΔΡΑΣ (Έδρα: Σκύδρα)	20.188
Δημοτική Ενότητα Μενηίδος	4.575
Δημοτική Ενότητα Σκύδρας	15.613
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΙΕΡΙΑΣ (Έδρα: Κατερίνη)	126.698
ΔΗΜΟΣ ΔΙΟΥ - ΟΛΥΜΠΟΥ (Έδρα: Λιτόχωρο)	25.668
Δημοτική Ενότητα Ανατολικού Ολύμπου	8.343
Δημοτική Ενότητα Δίου	10.066
Δημοτική Ενότητα Λιτοχώρου	7.259
ΔΗΜΟΣ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ (Έδρα: Κατερίνη)	85.851
Δημοτική Ενότητα Ελαφίνας	4.313
Δημοτική Ενότητα Κατερίνης	62.205
Δημοτική Ενότητα Κορινού	5.557
Δημοτική Ενότητα Παραλίας	6.803
Δημοτική Ενότητα Πέτρας	4.888
Δημοτική Ενότητα Πιέριων	2.085
ΔΗΜΟΣ ΠΥΔΝΑΣ - ΚΟΛΙΝΔΡΟΥ (Έδρα: Αιγίνιο)	15.179
Δημοτική Ενότητα Αιγινίου	4.869
Δημοτική Ενότητα Κολινδρού	3.883
Δημοτική Ενότητα Μεθώνης	3.169
Δημοτική Ενότητα Πύδνας	3.258
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΕΡΡΩΝ (Έδρα: Σέρρες)	176.430
ΔΗΜΟΣ ΑΜΦΙΠΟΛΗΣ (Έδρα: Ροδολίβο)	9.182
Δημοτική Ενότητα Αμφίπολης	2.615
Δημοτική Ενότητα Κορμίστας	1.912
Δημοτική Ενότητα Πρώτης	2.044
Δημοτική Ενότητα Ροδολίβους	2.611
ΔΗΜΟΣ ΒΙΣΑΛΤΙΑΣ (Έδρα: Νιγρίτα)	20.030
Δημοτική Ενότητα Αχινού	2.427
Δημοτική Ενότητα Βισαλτίας	4.755
Δημοτική Ενότητα Νιγρίτης	8.963
Δημοτική Ενότητα Τραγίλου	3.885
ΔΗΜΟΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΠΑΠΠΑ (Έδρα: Χρυσό)	14.664
Δημοτική Ενότητα Εμμανουήλ Παππά	8.118
Δημοτική Ενότητα Στρυμόνα	6.546
ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ (Έδρα: Ηράκλεια)	21.145
Δημοτική Ενότητα Ηράκλειας	12.092
Δημοτική Ενότητα Σκοτούσσης	5.135
Δημοτική Ενότητα Στρυμονικού (Στρυμωνικού)	3.918
ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΖΙΧΝΗΣ (Έδρα: Νέα Ζίχνη)	12.397
Δημοτική Ενότητα Αλιστράτης	3.088
Δημοτική Ενότητα Νέας Ζίχνης	9.309

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 6 – Σελίδα 159

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

	ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2011
ΔΗΜΟΣ ΣΕΡΡΩΝ (Έδρα: Σέρρες)	76.817
Δημοτική Ενότητα Άνω Βροντούς	199
Δημοτική Ενότητα Καπετάν Μητρουσίου	5.325
Δημοτική Ενότητα Λευκώνα	3.905
Δημοτική Ενότητα Ορεινής	742
Δημοτική Ενότητα Σερρών	61.025
Δημοτική Ενότητα Σκουτάρεως	5.621
ΔΗΜΟΣ ΣΙΝΤΙΚΗΣ (Έδρα: Σιδηρόκαστρο)	22.195
Δημοτική Ενότητα Αγκίστρου	373
Δημοτική Ενότητα Αχλαδοχωρίου	861
Δημοτική Ενότητα Κερκίνης	6.695
Δημοτική Ενότητα Πετριτσίου	4.832
Δημοτική Ενότητα Προμαχώνος	140
Δημοτική Ενότητα Σιδηρόκαστρου	9.294
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ (Έδρα: Πολύγυρος)	105.908
ΔΗΜΟΣ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ (Έδρα: Ιερισσός)	18.294
Δημοτική Ενότητα Αρναίας	6.063
Δημοτική Ενότητα Παναγίας	3.526
Δημοτική Ενότητα Σταγίρων – Ακάνθου (Σταγείρων – Ακάνθου)	8.705
ΔΗΜΟΣ ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ (Έδρα: Κασσάνδρεια)	16.672
Δημοτική Ενότητα Κασσάνδρας	10.760
Δημοτική Ενότητα Παλλήνης	5.912
ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΠΡΟΠΟΝΤΙΔΑΣ (Έδρα: Νέα Μουδανιά)	36.500
Δημοτική Ενότητα Νέας Καλλικράτειας	11.571
Δημοτική Ενότητα Μουδανίων	19.067
Δημοτική Ενότητα Τρίγλιας	5.862
ΔΗΜΟΣ ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ (Έδρα: Πολύγυρος)	22.048
Δημοτική Ενότητα Ανθεμούντα	4.002
Δημοτική Ενότητα Ζερβοχωρίων	2.378
Δημοτική Ενότητα Ορμύλιας	4.282
Δημοτική Ενότητα Πολυγύρου	11.386
ΔΗΜΟΣ ΣΙΘΩΝΙΑΣ (Έδρα: Νικήτη)	12.394
Δημοτική Ενότητα Σιθωνίας	8.841
Δημοτική Ενότητα Τορώνης	3.553

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Απογραφή πληθυσμού 2011

Πληθυσμιακή εξέλιξη

Σχετικά με την εξέλιξη του πληθυσμού της Περιφέρειας αναφέρεται ότι υπήρξε σημαντική αύξηση κατά την περίοδο 1991 – 2001 (+ 9,86%), ενώ ο πληθυσμός της σταθεροποιήθηκε κατά την περίοδο 2001 – 2011 (+ 0,29%). Στο σύνολο των ΠΕ υπήρξε σημαντική αύξηση του πληθυσμού (από + 3,21% στην ΠΕ Ημαθίας έως + 14,10% στην ΠΕ Κιλκίς) κατά την περίοδο 1991 – 2001. Αντίθετα, σημαντική μείωση σημειώθηκε στις ΠΕ Κιλκίς (- 7,47%), ΠΕ Πέλλας (- 3,06%) και ΠΕ Σερρών (- 10,23%),

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 6 – Σελίδα 160

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

σταθεροποιήθηκε στις ΠΕ Ημαθίας (- 1,32%), ΠΕ Θεσσαλονίκης (+ 2,37%), ΠΕ Πιερίας (+ 0,23%) και σημειώθηκε μεγάλη αύξηση στην ΠΕ Χαλκιδικής (+ 8,55%) κατά την περίοδο 2001 - 2011.

Η εξέλιξη του πληθυσμού της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, ανά Περιφερειακή Ενότητα παρουσιάζεται στον παρακάτω Πίνακα και το αντίστοιχο Σχήμα.

Πίνακας 6-43: Πληθυσμός Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας ανά Περιφερειακή Ενότητα και μεταβολή αυτού (1991-2011)

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ			ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΜΟΝΙΜΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ	
	1991	2001	2011	1991-2001	2001-2011
Ημαθίας	138.046	142.471	140.611	4.425 (3,21%)	-1.860 (-1,32%)
Θεσσαλονίκης	971.067	1.084.001	1.110.312	112.934 (11,63%)	26.311 (2,37%)
Κιλκίς	75.747	86.424	80.419	10.677 (14,10%)	-6.005 (-7,47%)
Πέλλας	136.726	143.957	139.680	7.231 (5,29%)	-4.277 (-3,06%)
Πιερίας	113.502	126.412	126.698	12.910 (13,37%)	286 (0,23%)
Σερρών	185.824	194.483	176.430	8.659 (4,66%)	-18.053 (-10,23%)
Χαλκιδικής	85.426	96.849	105.908	11.423 (13,37%)	9.059 (8,55%)
Σύνολο Περιφέρειας	1.706.338	1.874.597	1.880.058	168.259 (9,86%)	5.461 (0,29%)
Σύνολο χώρας	10.223.392	10.964.020	10.816.286	740.628 (7,24%)	-147.734 (-1,35%)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ιδία επεξεργασία

Ένωση Νομικών Προσώπων:

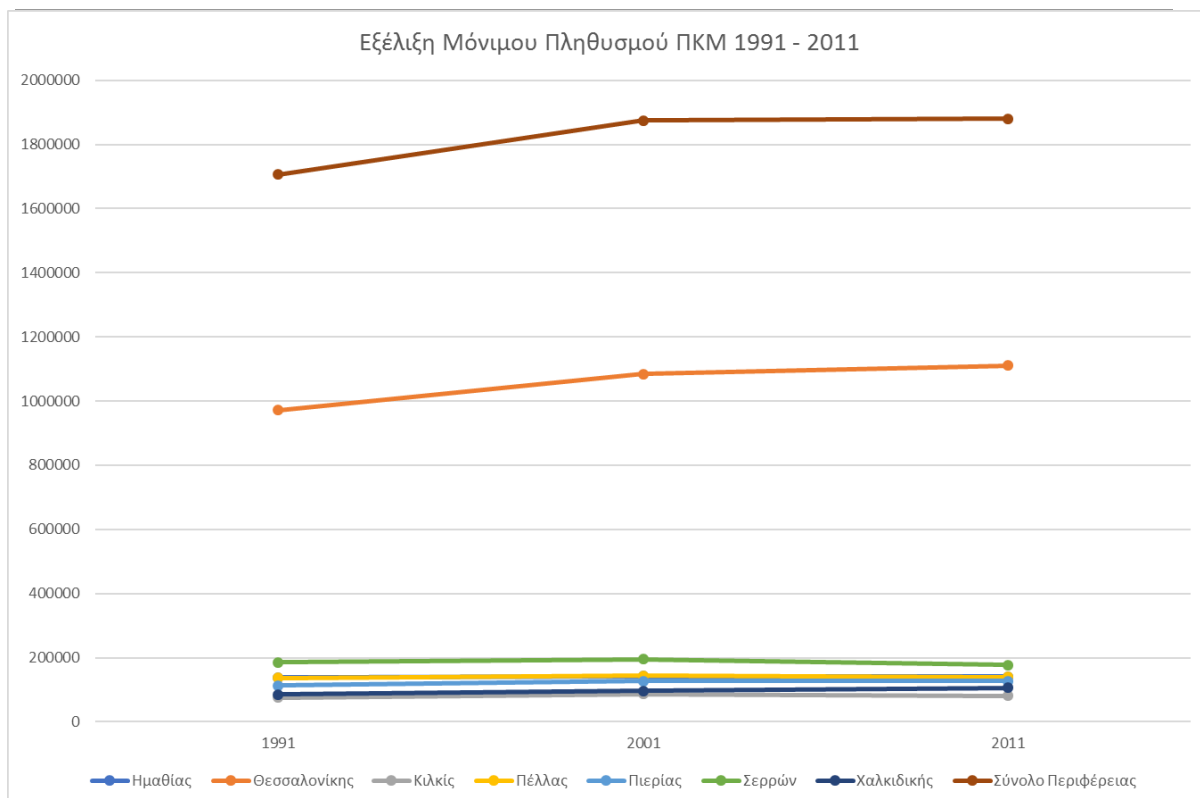
ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 6 – Σελίδα 161

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Σχήμα 6-12: Εξέλιξη πληθυσμού στην ΠΚΜ, την περίοδο 1991-2011

Κατανομή ηλικιών

Σε σχέση με τις δημογραφικές τάσεις, προκύπτει ότι η φυσική εξέλιξη του πληθυσμού της Περιφέρειας εμφανίζει ροπή προς τη γήρανση και σχετικά χαμηλό ρυθμό αντικατάστασης του εργατικού δυναμικού. Ειδικότερα, παρατηρείται μια διαφοροποίηση ανάμεσα στις Π.Ε. της ΠΚΜ, η οποία αναλύεται ως εξής: οι Π.Ε. Θεσσαλονίκης, Ημαθίας, Πιερίας και Χαλκιδικής εμφανίζουν μικρότερες τάσεις γήρανσης και μεγαλύτερες τάσεις αντικατάστασης (ωστόσο μεγαλύτερες και μικρότερες αντίστοιχα του εθνικού ρυθμού) από τις Π.Ε. Σερρών -παρουσιάζει το μεγαλύτερο πρόβλημα-, Κιλκίς και Πέλλας. Η τάση αυτή σχετίζεται εξίσου με την αστικοποίηση και τη μετακίνηση ενεργού πληθυσμού από τις ορεινές και ημιορεινές ζώνες προς τα αστικά κέντρα και την παράκτια ζώνη. Επίσης, σχεδόν σε όλες τις χωρικές ενότητες ο αριθμός των γυναικών υπερβαίνει ελαφρά τον αριθμό των ανδρών, με εξαίρεση (όχι έντονη) την ΠΕ Χαλκιδικής.

Κατανομή πληθυσμού ανά υψομετρική ζώνη

Τέλος, όσον αφορά τη διάρθρωση του πληθυσμού, είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι το συντριπτικά μεγαλύτερο ποσοστό κατοικεί σε πεδινές ζώνες, σχεδόν τα 9 / 10, και λιγότερο από το 1 / 20 στις ορεινές. Διαχρονικά, μεταξύ 1991 και 2001, η μεταβολή ήταν οριακή, αλλά προς την κατεύθυνση ενίσχυσης της προϋπάρχουσας εικόνας, και η (μικρή) αύξηση του πληθυσμού της ΠΚΜ συγκεντρώνεται αποκλειστικά στα πεδινά, όπως αποτυπώνεται στον παρακάτω πίνακα.

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Πίνακας 6-44: Πληθυσμός και μεταβολή του ανά υψομετρική ζώνη (1991-2011)

Ζώνη	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ			ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΜΟΝΙΜΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ	
	1991	2001	2011	1991-2001	2001-2011
Ορεινές ζώνες	74.786	75.781	72.118	995 (1,33%)	-3.663 (-4,83%)
Ημιορεινές ζώνες	135.554	150.688	145.070	15.134 (11,16%)	-5.618 (-3,73%)
Πεδινές ζώνες	1.495.998	1.648.128	1.662.870	152.130 (10,17%)	14.742 (0,89%)
Ορεινές ζώνες / Περιφέρεια	4,4%	4,0%	3,8	-	-
Ημιορεινές ζώνες / Περιφέρεια	7,9%	8,0%	7,7	-	-
Πεδινές ζώνες / Περιφέρεια	87,7%	87,9%	88,5	-	-
Σύνολο Περιφέρειας	1.706.338	1.874.597	1.880.058	168.259 (9,86%)	5.461 (0,29%)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία

6.10.2 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Το συνολικό ποσοστό ενεργού πληθυσμού της Περιφέρειας βρίσκεται λίγο πάνω από το μ.ο. της Χώρας, υπολείπεται όμως του 70%, που είναι ο στόχος της Στρατηγικής της Λισσαβόνας.

Το 2011 ο αριθμός των οικονομικά ενεργών κατοίκων της Περιφέρειας ανέρχονταν σε 1.771.613, με τα αναλυτικά στοιχεία ανά Π.Ε. να δίνονται στον ακόλουθο Πίνακα.

Πίνακας 6-45: Οικονομικά ενεργός και μη πληθυσμός της ΠΚΜ (2011)

	Σύνολο	Οικονομικά ενεργοί				
		Σύνολο	Απασχολούμενοι	Άνεργοι		
				Σύνολο	Πρώην απασχολούμενοι	Νέοι
ΠΚΜ	1.882.108	771.613	603.133	168.480	119.797	48.683
Π.Ε. Θεσσαλονίκης	1.110.551	476.191	369.392	106.799	79.112	27.687
Π.Ε. Ημαθίας	140.611	55.776	43.103	12.673	8.629	4.044
Π.Ε. Κιλκίς	80.419	29.573	22.986	6.587	4.506	2.081
Π.Ε. Πέλλας	139.680	54.582	43.803	10.779	6.842	3.937
Π.Ε. Πιερίας	126.698	49.451	39.424	10.027	6.833	3.194
Π.Ε. Σερρών	176.430	63.057	49.976	13.081	7.819	5.262
Π.Ε. Χαλκιδικής & Άγιο Όρος	107.719	42.983	34.449	8.534	6.056	2.478
		Οικονομικά μη ενεργοί				
		Σύνολο	Μαθητές – σπουδαστές	Συνταξιούχοι	Λοιποί	

Ένωση Νομικών Προσώπων:

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

ΠΚΜ	1.110.495	322.500	424.303	363.692
Π.Ε. Θεσσαλονίκης	634.360	205.999	213.378	214.983
Π.Ε. Ημαθίας	84.835	21.719	36.200	26.916
Π.Ε. Κιλκίς	50.846	11.078	24.429	15.339
Π.Ε. Πέλλας	85.098	21.044	37.902	26.152
Π.Ε. Πιερίας	77.247	19.690	31.578	25.979
Π.Ε. Σερρών	113.373	26.538	54.794	32.041
Π.Ε. Χαλκιδικής & Άγιο Όρος	64.736	16.432	26.022	22.282

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, ίδια επεξεργασία

Η οικονομική φυσιογνωμία της Περιφέρειας αντανακλάται στη δομή της απασχόλησης. Η Περιφέρεια συνεχίζει, όπως και έως το 2001, να συνδυάζει κλαδική δομή απασχόλησης τύπου Αττικής (με έμφαση στις υπηρεσίες λόγω της μητροπολιτικής περιοχής Θεσσαλονίκης) και τύπου Β. Ελλάδος (με την ισχυρή παρουσία του αγροτικού τομέα και την επιβίωση του δευτερογενούς τομέα). Η αγορά εργασίας δεν παρουσιάζει ουσιώδεις διαφορές από το μέσο εθνικό «profile» παρά στο βαθμό που η οικονομική κρίση έχει ισχυρότερη επίπτωση στην Περιφέρεια λόγω της πρότερης περισσότερο «βιομηχανικής» φυσιογνωμίας της οικονομίας της. Μια ενδιαφέρουσα εξέλιξη είναι η σε απόλυτες τιμές αύξηση της απασχόλησης σε «Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή, μεταφορές και αποθήκευση, δραστηριότητες παροχής καταλύματος και εστίασης», «Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές, διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες», «Δημόσια διοίκηση και άμυνα, κοινωνική ασφάλιση, εκπαίδευση, δραστηριότητες σχετικές με υγεία και κοινωνική μέριμνα» και «Τέχνες, διασκέδαση, ψυχαγωγία, άλλες δραστηριότητες υπηρεσιών».

Όσον αφορά στην τομεακή και κλαδική σύνθεση της απασχόλησης, διαπιστώνεται ότι το 12,9% του ενεργού πληθυσμού της ΠΚΜ απασχολείται στη γεωργία, κτηνοτροφία και αλιεία. Ο τομέας της μεταποίησης είναι σχετικά ανεπτυγμένος στις ΠΕ Θεσσαλονίκης και Κιλκίς, ενώ χαμηλή είναι η συμμετοχή του στην οικονομική δραστηριότητα των υπολοίπων ΠΕ. Στους κλάδους με σημαντική συμμετοχή στην απασχόληση ανήκουν: Βιομηχανία τροφίμων, ποτού και καπνού, Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών, ειδών ένδυσης και κατεργασία δέρματος, Κατασκευή επίπλων, Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, με εξαίρεση τα μηχανήματα και Κατασκευή άλλων προϊόντων από μη μεταλλικά ορυκτά και Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού. Με περίπου 6,1% στη συνολική απασχόληση σημαντική είναι η συμβολή του κλάδου των κατασκευών, ποσοστό όμως τείνει να μειωθεί σημαντικά λόγω της κρίσης. Από τους κλάδους των υπηρεσιών οι περισσότερες θέσεις εργασίας παρατηρούνται στους κλάδους: Λιανικό εμπόριο, Ξενοδοχεία και εστιατόρια, Εκπαίδευση, Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση, Υγεία και κοινωνική μέριμνα, Νομικές, λογιστικές και δραστηριότητες παροχής συμβουλών διαχείρισης, έρευνα και ανάπτυξη, άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες και χονδρικό εμπόριο.

Τα αποτελέσματα επιβεβαιώνουν τα προηγούμενα συμπεράσματα περί αλλαγών στην περιφερειακή αγορά εργασίας. Έτσι, παρατηρείται η μετατόπιση του κέντρου βάρους της απασχόλησης και της παραγωγής προς τον τριτογενή τομέα, οι θέσεις εργασίας στο δευτερογενή τομέα συρρικνώνονται και σταθεροποιούνται στον πρωτογενή. Ωστόσο, η αύξηση της απασχόλησης στις Υπηρεσίες δεν είναι αρκετή ώστε να αντισταθμίσει τις συνολικές απώλειες απασχόλησης στην

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 6 – Σελίδα 164

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Περιφέρεια, γεγονός που υπογραμμίζει περαιτέρω την ανάγκη λήψης ενεργών μέτρων πολιτικής που θα δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις για ώθηση της απασχόλησης καθώς και την ανάπτυξη της περιφερειακής οικονομίας, βασισμένης σε ένα νέο πρότυπο απασχόλησης.

Στον επόμενο Πίνακα παρουσιάζεται αναλυτικά το σύνολο των απασχολούμενων κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας ανά περιφερειακή ενότητα.

Πίνακας 6-46: Απασχολούμενοι κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας ανά ΠΕ στην ΠΚΜ (2011)

	Σύνολο	Γεωργία, δασοκομία και αλιεία	Μεταποίηση	Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού	Παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες εξυγίανσης	Κατασκευές	Χονδρικό και λιανικό εμπόριο – επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών	Μεταφορά και αποθήκευση	Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης	Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών
ΠΚΜ	603.133	69.563	71.058	3.058	3.223	34.191	116.962	26.075	40.949	11.592
ΠΕ Θεσσαλονίκης	369.392	12.472	46.805	1.844	1.985	20.269	79.705	18.806	22.602	7.285
ΠΕ Ημαθίας	43.103	10.880	5.054	273	212	2.172	7.384	1.315	2.208	784
ΠΕ Κιλκίς	22.986	4.143	4.457	151	134	1.113	3.160	690	1.193	449
ΠΕ Πέλλας	43.803	14.363	4.405	239	191	2.123	6.377	1.384	2.301	796
ΠΕ Πιερίας	39.424	7.842	3.371	163	251	2.767	6.722	1.574	3.700	682
ΠΕ Σερρών	49.976	14.151	4.317	224	232	2.376	7.913	1.334	3.025	1.015
	Δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών – μη διαφοροποιούμενες δραστηριότητες νοικοκυριών, που αφορούν την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών για ίδια χρήση	Ενημέρωση και επικοινωνία	Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες	Διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες	Δημόσια διοίκηση και άμυνα – υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	Εκπαίδευση	Δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα	Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία	Λοιποί κλάδοι
ΠΚΜ	5.053	10.039	11.609	32.216	14.507	48.880	54.294	39.702	7.533	2.629

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Κεφάλαιο 6 – Σελίδα 165

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

ΠΕ Θεσσαλονίκης	4.080	8.134	8.768	24.123	10.565	29.952	36.800	28.135	5.536	1.526
ΠΕ Ημαθίας	147	357	576	1.585	668	3.313	3.620	2.108	361	86
ΠΕ Κιλκίς	70	208	279	647	404	3.029	1.368	1.267	170	54
ΠΕ Πέλλας	123	261	507	1.290	759	2.958	3.253	2.064	293	116
ΠΕ Πιερίας	212	376	484	1.503	639	3.212	3.303	2.124	396	103
ΠΕ Σερρών	276	444	658	1.834	690	3.880	4.289	2.742	429	147

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για το 2011, ο **οικονομικά ενεργός πληθυσμός** της Περιφέρειας αντιστοιχεί στο 41% του πληθυσμού της (το 59% επομένως αντιστοιχεί σε οικονομικά μη ενεργό πληθυσμό). Οι απασχολούμενοι στην ΠΚΜ αποτελούν το 78,16% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, ενώ αντίστοιχα οι άνεργοι αποτελούν το 21,84%.

Πιο αναλυτικά, το 2011 ο αριθμός των οικονομικά ενεργών κατοίκων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας αντιστοιχούσε σε 771.613 άτομα. Σε επίπεδο ΠΕ, η Θεσσαλονίκη, λόγω και της μεγαλύτερης συγκέντρωσης πληθυσμού, είχε το 2011 τους περισσότερους οικονομικά ενεργούς κατοίκους (476.191 άτομα). Ως προς τους απασχολούμενους, στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, το 2011 ανέρχονταν σε 603.133 άτομα. Και πάλι σε επίπεδο ΠΕ, η Θεσσαλονίκη συγκέντρωνε την πλειονότητα του απασχολούμενου πληθυσμού της ΠΚΜ (369.392).

Στον Πίνακα που ακολουθεί δίνεται ο αριθμός των απασχολούμενων σε επίπεδο Δήμου σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής του 2011. Για την ΠΕ Θεσσαλονίκης, ο Δήμος Θεσσαλονίκης εμφανίζει τη μεγαλύτερη συγκέντρωση απασχολούμενων με 103.243 άτομα και ακολουθεί ο Δήμος Κορδελιού - Ευόσμου με 36.421 άτομα, ενώ ο Δήμος Βόλβης εμφανίζει τη μικρότερη συγκέντρωση απασχολούμενων με 6.005 άτομα. Για την ΠΕ Ημαθίας, ο Δήμος Βέροιας εμφανίζει τη μεγαλύτερη συγκέντρωση απασχολούμενων με 21.275 άτομα, ενώ ο Δήμος Νάουσας εμφανίζει τη μικρότερη συγκέντρωση απασχολούμενων με 9.774 άτομα. Για την ΠΕ Κιλκίς, ο Δήμος Κιλκίς εμφανίζει τη μεγαλύτερη συγκέντρωση απασχολούμενων με 15.439 άτομα, ενώ ο Δήμος Παιονίας εμφανίζει τη μικρότερη συγκέντρωση απασχολούμενων με 7.547 άτομα. Για την ΠΕ Πέλλας, ο Δήμος Πέλλας εμφανίζει τη μεγαλύτερη συγκέντρωση απασχολούμενων με 19.917 άτομα, ενώ ο Δήμος Σκύδρας εμφανίζει τη μικρότερη συγκέντρωση απασχολούμενων με 6.190 άτομα. Για την ΠΕ Πιερίας, ο Δήμος Κατερίνης εμφανίζει τη μεγαλύτερη συγκέντρωση απασχολούμενων με 27.504 άτομα, ενώ ο Δήμος Πύδνας - Κολίνδρου εμφανίζει τη μικρότερη συγκέντρωση απασχολούμενων με 4.362 άτομα. Για την ΠΕ Σερρών, ο Δήμος Σερρών εμφανίζει τη μεγαλύτερη συγκέντρωση απασχολούμενων με 24.078 άτομα, ενώ ο Δήμος Νέας Ζίχνης εμφανίζει τη μικρότερη συγκέντρωση απασχολούμενων με 3.611 άτομα.

Πίνακας 6-47: Αριθμός απασχολούμενων και ανέργων σε επίπεδο Δήμου, στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (2011)

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΙ			ΣΥΝΟΛΟ
	Σύνολο	Απασχολούμενοι	Άνεργοι	Ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός
Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας	771.613	603.133	168.480	1.882.108
ΠΕ Ημαθίας	55.776	43.103	12.673	140.611
Δήμος Αλεξάνδρειας	15.801	12.054	3.747	41.570
Δήμος Βέροιας	27.275	21.275	6.000	66.547
Δήμος Νάουσας	12.700	9.774	2.926	32.494
ΠΕ Θεσσαλονίκης	476.191	369.392	106.799	1.110.551
Δήμος Αμπελοκήπων - Μενεμένης	22.258	15.498	6.760	52.127
Δήμος Βόλβης	7.602	6.005	1.597	23.478
Δήμος Δέλτα	18.791	14.263	4.528	45.839
Δήμος Θερμαϊκού	20.747	16.435	4.312	50.264
Δήμος Θέρμης	23.203	19.743	3.460	53.201
Δήμος Θεσσαλονίκης	134.572	103.243	31.329	325.182
Δήμος Καλαμαριάς	41.998	34.420	7.578	91.518
Δήμος Κορδελίου – Ευόσμου	48.078	36.421	11.657	101.753
Δήμος Λαγκαδά	15.030	11.589	3.441	41.103
Δήμος Νεάπολης – Συκεών	37.409	28.301	9.108	84.741
Δήμος Παύλου Μελά	45.000	32.621	12.379	99.245
Δήμος Πυλαίας – Χορτιάτη	31.980	27.334	4.646	70.110
Δήμος Χαλκηδόνας	13.150	10.162	2.988	33.673
Δήμος Ωραιοκαστρου	16.373	13.357	3.016	38.317
ΠΕ Κιλκίς	29.573	22.986	6.587	80.419
Δήμος Κιλκίς	19.734	15.439	4.295	51.926
Δήμος Παιονίας	9.839	7.547	2.292	28.493
ΠΕ Πέλλας	54.582	43.803	10.779	139.680
Δήμος Αλμωπίας	10.205	8.505	1.700	27.556
Δήμος Έδεσσας	11.230	9.191	2.039	28.814
Δήμος Πέλλας	25.312	19.917	5.395	63.122
Δήμος Σκύδρας	7.835	6.190	1.645	20.188
ΠΕ Πιερίας	49.451	39.424	10.027	126.698
Δήμος Δίου – Ολύμπου	9.270	7.558	1.712	25.668
Δήμος Κατερίνης	34.848	27.504	7.344	85.851
Δήμος Πύδνας – Κολίνδρου	5.333	4.362	971	15.179
ΠΕ Σερρών	63.057	49.976	13.081	176.430
Δήμος Αμφίπολης	2.675	2.080	595	9.182

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 6 – Σελίδα 167

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΙ			ΣΥΝΟΛΟ
	Σύνολο	Απασχολούμενοι	Άνεργοι	Ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός
Δήμος Βισαλτίας	6.795	5.580	1.215	20.030
Δήμος Εμμανουήλ Παππά	4.969	3.946	1.023	14.664
Δήμος Ηράκλειας	7.220	5.434	1.786	21.145
Δήμος Νέας Ζίχνης	4.246	3.611	635	12.397
Δήμος Σερρών	30.106	24.078	6.028	76.817
Δήμος Σιντικής	7.046	5.247	1.799	22.195
ΠΕ Χαλκιδικής και Άγιο Όρος	42.983	34.449	8.534	107.430
Δήμος Αριστοτέλη και Άγιο Όρος (Αυτοδιοίκητο)	6.901	5.305	1.596	20.105
Δήμος Κασσάνδρας	7.309	5.825	1.484	16.672
Δήμος Νέας Προποντίδας	14.804	11.763	3.041	36.500
Δήμος Πολυγύρου	8.764	7.394	1.370	22.048
Δήμος Σιθωνίας	5.205	4.162	1.043	12.394

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Απογραφή 2011

Η Κεντρική Μακεδονία, όπως και όλη η χώρα, δοκιμάστηκε σκληρά από την ανεργία που δημιουργήθηκε λόγω της οικονομικής κρίσης των τελευταίων ετών. Από τα έτη 2008 και 2009 που αρχίζει να διαφαίνεται η οικονομική κρίση, ξεκινάει μία συνεχιζόμενη άνοδος της ανεργίας και για τις επτά Περιφερειακές Ενότητες, γεγονός που συμβαίνει και σε επίπεδο χώρας.

Σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ, το Α' τρίμηνο του 2019, η ανεργία στην ΠΚΜ διαμορφώθηκε στο 20,3% (19,2% στη χώρα) από 22% (21,2% στη χώρα) την αντίστοιχη περίοδο του 2018, καταγράφοντας μείωση.

Σύμφωνα με διαθέσιμα στοιχεία της μελέτης «Περιφερειακή Στρατηγική προώθησης της κοινωνικής ένταξης, καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε μορφής διακρίσεων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας» (Μάρτιος 2015), ο αριθμός των εγγεγραμμένων ανέργων στην ΠΚΜ ανέρχονταν σε 152.437 άτομα. Το ποσοστό των επιδοτούμενων ανέργων ανέρχονταν σε 11,38%, ενώ των μακροχρόνια ανέργων σε 58,06%. Ειδικότερα, ανά ομάδα ενδιαφέροντος:

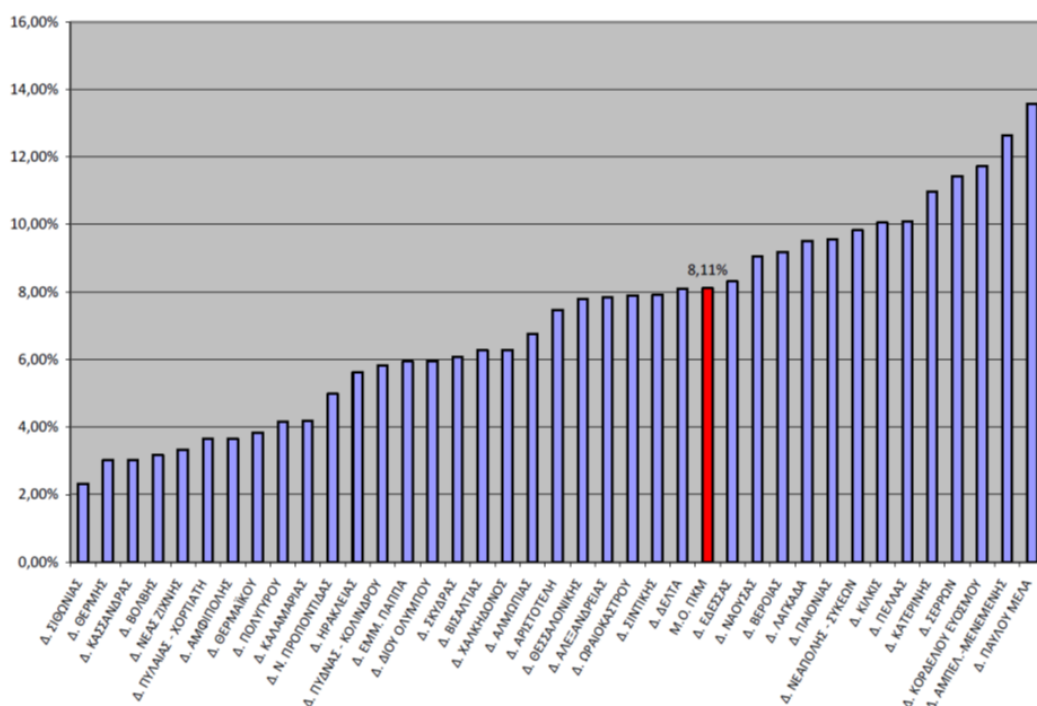
- Ο αριθμός των ανέργων γυναικών στην ΠΚΜ ανέρχονταν σε 94.096 ή 61,73% του συνόλου στην ΠΚΜ. Το ποσοστό των επιδοτούμενων ανέργων γυναικών στην ΠΚΜ ανέρχονταν σε 9,95%, ενώ των μακροχρόνια ανέργων γυναικών σε 61,29%.
- Ο αριθμός των ανέργων ηλικίας 15 έως 24 ετών στην ΠΚΜ ανέρχονταν σε 17.135 ή 11,24% του συνόλου στην ΠΚΜ. Το ποσοστό των επιδοτούμενων ανέργων ηλικίας 15 έως 24 ετών στην ΠΚΜ ανέρχονταν σε 4,39%, ενώ των μακροχρόνια ανέργων ηλικίας 15 έως 24 ετών σε 32,02%.

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

- Ο αριθμός των ανέργων ηλικίας 55 έως 64 ετών στην ΠΚΜ ανέρχονταν σε 19.370 ή 12,71% του συνόλου στην ΠΚΜ. Το ποσοστό των επιδοτούμενων ανέργων ηλικίας 55 έως 64 ετών στην ΠΚΜ ανέρχονταν σε 7,34%, ενώ των μακροχρόνια ανέργων ηλικίας 55 έως 64 ετών σε 73,44%.
- Ο αριθμός των ανέργων με χαμηλά προσόντα (μέχρι γυμνάσιο) στην ΠΚΜ ανέρχονταν σε 51.722 ή 33,93% του συνόλου στην ΠΚΜ. Το ποσοστό των επιδοτούμενων ανέργων με χαμηλά προσόντα στην ΠΚΜ ανέρχονταν σε 10,19%, ενώ των μακροχρόνια ανέργων με χαμηλά προσόντα σε 63,47%.
- Ο αριθμός των αλλοδαπών ανέργων στην ΠΚΜ ανέρχονταν σε 8.171 ή 5,36% του συνόλου στην ΠΚΜ. Το ποσοστό των επιδοτούμενων αλλοδαπών ανέργων στην ΠΚΜ ανέρχονταν σε 15,6%, ενώ των μακροχρόνια αλλοδαπών ανέργων σε 47,79%.

Σε επίπεδο Δήμων, οι περισσότεροι άνεργοι καταγράφονταν στον Δήμο Θεσσαλονίκης (25.297 ή 16,6%) και ακολουθούν οι Δήμοι Παύλου Μελά (13.470 ή 8,84%), Κορδελιού – Ευόσμου (11.928 ή 7,82%), Κατερίνης (9.418 ή 6,18%), Σερρών (8.778 ή 5,76%) και Νεάπολης – Συκεών (8.321 ή 5,46%). Ωστόσο, το υψηλότερο ποσοστό ανέργων ως προς τον πληθυσμό του Δήμου, καταγράφονταν στον Δήμο Παύλου Μελά (13,57%). Ακολουθούν οι Δήμοι Αμπελοκήπων – Μενεμένης (12,63%), Κορδελιού - Ευόσμου (11,72%), Σερρών (11,43) και Κατερίνης (10,97%). Σημειώνεται ότι το ποσοστό των ανέργων στην ΠΚΜ ανέρχονταν σε 8,11%.

Σχήμα 6-13: Άνεργοι ως ποσοστό του πληθυσμού ανά Δήμο της ΠΚΜ

Πηγή: Περιφερειακή Στρατηγική προώθησης της κοινωνικής ένταξης, καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε μορφής διακρίσεων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

Το σύνολο των εγγεγραμμένων μακροχρόνια ανέργων (με κάρτα ανεργίας άνω των 12 μηνών) στην ΠΚΜ ανέρχονταν σε 88.508 άτομα ή 58,06% του συνόλου των ανέργων. Σε επίπεδο Δήμων, οι

Ένωση Νομικών Προσώπων:

περισσότεροι μακροχρόνια άνεργοι καταγράφονταν στον Δήμο Θεσσαλονίκης (16.237 ή 18,35%). Ακολουθούν οι Δήμοι Παύλου Μελά (8.223 ή 9,29%) και Κορδελιού - Ευόσμου (8.050 ή 9,1%). Αντιθέτως, τα υψηλότερα ποσοστά μακροχρόνια ανέργων ως προς τον πληθυσμό του Δήμου, καταγράφονταν κατά σειρά στους Δήμους Αμπελοκήπων - Μενεμένης (8,55%), Παύλου Μελά (8,29%) και Κορδελιού - Ευόσμου (7,91%). Σημειώνεται ότι το αντίστοιχο ποσοστό στην ΠΚΜ ανέρχονταν σε 4,71%. Τέλος, τα υψηλότερα ποσοστά μακροχρόνια ανέργων ως προς το σύνολο των ανέργων στον Δήμο, καταγράφονταν κατά σειρά στους Δήμους Αμπελοκήπων - Μενεμένης (67,72%), Κορδελιού - Ευόσμου (67,49%), Καλαμαριάς (65,35%), Θερμαϊκού (65,23%) και Θεσσαλονίκης (64,19%). Σημειώνεται ότι το αντίστοιχο ποσοστό στην ΠΚΜ ανέρχονταν σε 58,06%.

Αντίστοιχα, οι περισσότεροι άνεργοι χωρίς κάρτα ανεργίας ΟΑΕΔ καταγράφονταν στους Δήμους Σκύδρας (1.413 ή 27,66%) και Νεάπολης – Συκεών (1.400 ή 27,41%). Το υψηλότερο ποσοστό ανέργων χωρίς κάρτα ανεργίας ΟΑΕΔ ως προς τον πληθυσμό του Δήμου, καταγράφονταν στον Δήμο Σκύδρας (7%). Ακολουθούσαν οι Δήμοι Κασσάνδρας (2,82%) και Αλμωπίας (2,36%). Σημειώνεται ότι οι άνεργοι χωρίς κάρτα ανεργίας ΟΑΕΔ, ανέρχονταν σε 0,87%.

Αναφορικά με την εμφανιζόμενη ανεργία στην ηλικιακή ομάδα άνω των 54 μέχρι και 65 ετών, σημειώνεται ότι οι περισσότεροι άνεργοι ηλικίας 55 μέχρι 65 ετών καταγράφονταν στον Δήμο Παύλου Μελά (2.673 ή 25,97%). Ακολούθησαν κατά σειρά οι Δήμοι Νεάπολης – Συκεών (1.400 ή 13,6%), Σερρών (1.016 ή 9,87%) και Παιονίας (870 ή 8,45%). Ωστόσο, τα υψηλότερα ποσοστά ανέργων ηλικίας 54 μέχρι 65 ετών ως προς τον πληθυσμό του Δήμου, καταγράφονταν κατά σειρά στους Δήμους Παιονίας (3,05%), Παύλου Μελά (2,69%) και Σκύδρας (2,33%). Σημειώνεται ότι οι άνεργοι ηλικίας 55 μέχρι 65 ετών, ως ποσοστό του πληθυσμού ανέρχονταν σε 0,95%.

6.10.3 ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής για το 2011, το εργατικό δυναμικό στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας απασχολείται στον πρωτογενή τομέα σε ποσοστό 12%, στον δευτερογενή τομέα σε ποσοστό 20% και στον τριτογενή κατά 68%. Επίσης, παρατηρείται σημαντική πτώση σε απόλυτα μεγέθη, με ιδιαίτερη αποδυνάμωση του δευτερογενούς τομέα, ενώ αυξάνει το εργατικό δυναμικό στον τριτογενή τομέα, με περαιτέρω ενίσχυση της επικρατούσας τάσης τριτογενοποίησης της οικονομίας.

Πίνακας 6-48: Εργατικό δυναμικό ανά τομέα παραγωγής (2007 – 2011)

	ΠΚΜ (2007)	Ελλάδα (2007)	ΠΚΜ (2011)	Ελλάδα (2011)
Πρωτογενής τομέας	88.832	528.124	82.682	519.037
Δευτερογενής τομέας	193.945	1.002.230	137.366	770.884
Τριτογενής τομέας	484.225	2.930.882	468.335	2.904.513
Σύνολο	767.002	4.461.236	688.383	4.194.434

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2015 - 2019»

Η παραγωγική εξειδίκευση στην Κεντρική Μακεδονία εντοπίζεται στους τομείς παραγωγής προϊόντων διατροφής, λιανικού εμπορίου, επισκευής οχημάτων, παραγωγής προϊόντων καπνού και

φινίρισμα υφαντουργικών προϊόντων. Επιπλέον, τα τελευταία χρόνια εμφανίστηκαν νέοι τομείς έντασης γνώσης (βιογεωργία, βιοϊατρική, ΤΠΕ), οι οποίοι όμως προσελκύουν σχετικά περιορισμένες επενδύσεις.

Αναλυτικά στοιχεία για κάθε τομέα παραγωγής παρατίθενται στην συνέχεια:

Πρωτογενής τομέας

Είναι φανερό ότι η γεωργία και η κτηνοτροφία (**πρωτογενής τομέας**) έχουν σημαντική συνεισφορά στην οικονομία της Περιφέρειας, όπως και της χώρας. Ως προς τη διάρθρωση του τομέα διακρίνονται τα υψηλά ποσοστά αροτριάων και αρδευθεισών καλλιεργειών, η υψηλή συγκέντρωση της εθνικής παραγωγής σιτηρών, βιομηχανικών και αρωματικών φυτών, η βελτιωμένη διάρθρωση των εκμεταλλεύσεων σχετικά με το μέσο όρο της χώρας, ο συγκριτικά υψηλός βαθμός μηχανοποίησης και οργάνωσης σε επιχειρηματικά πλαίσια των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και η εκμετάλλευση σημαντικού ποσοστού του ζωικού κεφαλαίου της χώρας. Ωστόσο, ο πρωτογενής τομέας της Κεντρικής Μακεδονίας παραμένει ευάλωτος λόγω της εξάρτησής του από τις επιδοτήσεις για την ενίσχυση του γεωργικού εισοδήματος και της αντικατάστασης από εισαγωγές γεωργικών προϊόντων.

Σύμφωνα με την μελέτη «Αξιολόγηση, Αναθεώρηση και Εξειδίκευση Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας», ο αγροτικός τομέας στην Κεντρική Μακεδονία έχει τα εξής χαρακτηριστικά:

- ❖ Κυριαρχία των σιτηρών
- ❖ Συνεχιζόμενη παρουσία βαμβακοκαλλιέργειας
- ❖ Μονοκαλλιέργεια (1-3 κυρίαρχες καλλιέργειες) σε όλες τις εκμεταλλεύσεις εκτός από την περιοχή της Θεσσαλονίκης και των Σερρών
- ❖ Αυξομείωση καλλιεργειών ανάλογα με την κλαδική κατεύθυνση των ενισχύσεων
- ❖ Επικράτηση των ετήσιων καλλιεργειών.

Στον τομέα της κτηνοτροφίας, οι μεγαλύτερες συγκεντρώσεις βοοειδών, αιγοπροβάτων και πτηνών εντοπίζονται χωρικά σε Θεσσαλονίκη και Σέρρες. Στην Πέλλα και το Κιλκίς συναντώνται συγκεντρώσεις αιγοπροβάτων, ενώ στην Πιερία υπάρχει πτηνοτροφική δραστηριότητα.

Η αλιεία διατηρείται σε ικανοποιητικά επίπεδα στις Περιφερειακές Ενότητες Θεσσαλονίκης και Χαλκιδικής, η μυδοκαλλιέργεια σε Πιερία, και Θεσσαλονίκη.

Ειδικότερα, οι δραστηριότητες στον τομέα αλιείας - υδατοκαλλιέργειας διακρίνονται σε:

- αλιεία θαλάσσιων υδάτων και
- αλιεία εσωτερικών υδάτων
- υδατοκαλλιέργειες εντατικής και ημιεντατικής μορφής (που διακρίνονται ανάλογα με το αντικείμενό τους σε μυδοκαλλιέργειες, οστρακοκαλλιέργειες, στρειδοκαλλιέργειες, χελοκαλλιέργειες, ιχθυοκαλλιέργειες).

Κύριες περιοχές αλιευτικής παραγωγής είναι ο Θερμαϊκός κόλπος με μεγάλα αλιευτικά κέντρα (Ν. Μηχανιώνα, Θεσσαλονίκη, Ν. Μουδανιά) και τον μεγαλύτερο αλιευτικό στόλο της χώρας, και κατά δεύτερο λόγο ο Στρυμωνικός κόλπος. Κύριες περιοχές υδατοκαλλιέργειας Αξιού - Λουδία (περιοχή

Χαλάστρας), ακτές Πιερίας. Σχετικά με την αλιεία εσωτερικών υδάτων, καταγράφεται η υποτυπώδης ανάπτυξή της, η απουσία παραγωγικών επενδύσεων, τα ζητήματα ρύπανσης στις λίμνες και τα ποτάμια της Περιφέρειας.

Στα εσωτερικά ύδατα οι αναπτύξεις των υδατοκαλλιεργειών εμφανίζονται στη Λίμνη Δοϊράνη, στην Κερκίνη, στη Βεγορίτιδα. Εγκαταστάσεις επίσης υπάρχουν στη Βόλβη και στις λίμνες Εφθαίρας και Ασωμάτων.

Επίσης, σημαντική ανάπτυξη παρουσιάζει και η οστρακοκαλλιέργεια με εξαγωγικό προσανατολισμό. Η Κεντρική Μακεδονία αν και διαθέτει σημαντικό όγκο γλυκών υδάτων δεν έχει καταφέρει να αναπτύξει ανάλογα την σχετική αλιεία.

Στη μελισσοκομία εμφανίζονται τάσεις ανάκαμψης και αύξησης των σμηνών, ενώ επισημαίνονται προβλήματα στην υποδομή εμπορίας και διακίνησης των μελισσοκομικών προϊόντων.

Συνολικά, ως προς τη χωρική εξειδίκευση του τομέα, μπορούν να εξαχθούν τα ακόλουθα συμπεράσματα:

- Οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις της Περιφέρειας εντοπίζονται κυρίως στις Π.Ε. Θεσσαλονίκης, Σερρών, Πέλλας και Ημαθίας, ενώ οι υπόλοιπες έχουν μικρή συμμετοχή (9 - 10%). Η γεωργική έκταση εμφανίζεται πιο συγκεντρωμένη, δεδομένου ότι στη Θεσσαλονίκη βρίσκονται σχεδόν 1,5 εκ. στρ. (21%) και στις Σέρρες 20%. Αξιόλογη συμμετοχή έχει η Χαλκιδική και το Κιλκίς. Χαρακτηριστικό της Περιφέρειας είναι το μεγαλύτερο μέσο μέγεθος των εκμεταλλεύσεων (60 στρ. περίπου) σε σχέση με το μέσο όρο της χώρας (48). Ωστόσο, ανά Π.Ε. παρατηρούνται μεγάλες διαφορές: το μεγαλύτερο μέσο μέγεθος εντοπίζεται σε Κιλκίς και Χαλκιδική και ακολουθεί η Θεσσαλονίκη, ενώ οι υπόλοιπες Π.Ε. έχουν μικρότερο μέσο μέγεθος εκμεταλλεύσεων.
- Οι αρδευθείσες εκτάσεις της Κεντρικής Μακεδονίας είναι ιδιαίτερα εκτεταμένες δεδομένου ότι ανέρχονται σε περίπου 58% της χρησιμοποιούμενης γεωργικής γης, έναντι του 48% σε επίπεδο χώρας. Ανά Π.Ε. παρατηρούνται μεγάλες διαφοροποιήσεις: η Θεσσαλονίκη βρίσκεται κοντά στο μέσο όρο της Περιφέρειας με 55%, ενώ το υψηλότερο ποσοστό έχουν Ημαθία (σχεδόν 90%) και Πέλλα (80%).
- Η διάρθρωση της χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης κατά βασικές κατηγορίες χρήσης διαφοροποιείται από την αντίστοιχη μέση εικόνα της χώρας, ενώ το ίδιο παρατηρείται και όσον αφορά την Π.Ε. Θεσσαλονίκης. Στην Περιφέρεια κυριαρχούν οι ετήσιες καλλιέργειες (~75% έναντι ~50% σε επίπεδο χώρας), ενώ στη Θεσσαλονίκη η συμμετοχή τους είναι 80%. Ως αποτέλεσμα της διαφορετικής σύνθεσης της χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης στην Περιφέρεια συγκεντρώνεται σχεδόν το 1/3 των εκτάσεων με ετήσιες καλλιέργειες της χώρας, ενώ η Θεσσαλονίκη συμμετέχει με ~6,2%. Αντιθέτως, σε επίπεδο Περιφέρειας οι δενδρώδεις κατέχουν μόνο το ~12%, έναντι του ~25% της χώρας. Ωστόσο, Πέλλα και Ημαθία διαφοροποιούνται, με ιδιαίτερα υψηλό ποσοστό εκτάσεων με δενδρώδεις καλλιέργειες (33 – 36%).
- Το ειδικό βάρος της Κεντρικής Μακεδονίας στην κτηνοτροφία της χώρας είναι υψηλό με ιδιαίτερα σημαντικό το ρόλο της Θεσσαλονίκης, όπου συγκεντρώνεται περίπου το 12% των βοοειδών της χώρας. Όσον αφορά την πτηνοτροφία τα ποσοστά συμμετοχής της Κ. Μακεδονίας είναι περί το 20%. Σε αιγοπροβατοτροφία και χοιροτροφία η συμμετοχή της Περιφέρειας κυμαίνεται γύρω στο 10%, με τη Θεσσαλονίκη να κατέχει την πρώτη θέση (~50% των πουλερικών).

Ιδιαίτερη αναφορά πρέπει να γίνει για την Πιερία που συγκεντρώνει το ~35% των χοίρων και για τις Σέρρες που συγκεντρώνουν το ~25% των θηλυκών βοοειδών.

- Στην Περιφέρεια διακρίνονται τρεις διαβαθμίσεις γεωργικής γης: (α) γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας (αρδευόμενες ή με σημαντικά εγγειοβελτιωτικά έργα), (β) γεωργική γη κύριας χρήσης και (γ) λοιπές γεωργικές εκτάσεις. Οι κυριότερες εκτάσεις υψηλής παραγωγικότητας βρίσκονται στις: (α) Ζώνη Πέλλας, Ημαθίας, Θεσσαλονίκης, Πεδινής Αλμωπίας (β) Ζώνη Σερρών (κοιλάδα Στρυμώνα), (γ) Περιοχή Λαγκαδά – Κορώνειας – Βόλβης.

- Η κτηνοτροφική δραστηριότητα καταλαμβάνει εκτεταμένες περιοχές, κυρίως στα ορεινά, σε σχέση με τους διαθέσιμους βοσκότοπους. Οι μεμονωμένες εγκαταστάσεις ενσταβλισμένης κτηνοτροφίας και μεταποίησης κτηνοτροφικών προϊόντων, από τη φύση τους χωροθετούνται διάσπαρτα εκτός οικισμών, στις γενικότερες κτηνοτροφικές ζώνες.

- Οι υδατοκαλλιέργειες χωροθετούνται στις εκβολές των Άξιου, Λουδία, Αλιάκμονα και κατά μήκος των ακτών της Πιερίας μέχρι και την Καλλιθέα. Επίσης υπάρχουν συγκεντρώσεις στην άλλη όχθη του Θερμαϊκού στη νέα Μηχανιώνα. Πέραν της βασικής συγκέντρωσης στο Θερμαϊκό συγκέντρωση υδατοκαλλιεργειών βρίσκεται στη ανατολική πλευρά της Περιφέρειας στον κόλπο Ορφανού (Ολυμπιάδα). Στα εσωτερικά ύδατα υπάρχουν πολύ μικρές αναπτύξεις υδατοκαλλιεργειών. Σημαντικότερες σε παραγωγή είναι η Λίμνη Δοϊράνης, η τεχνητή Λίμνη Κερκίνης, η Λίμνη Βεγορίτιδα, ενώ εγκαταστάσεις επίσης υπάρχουν σε Βόλβη, Λίμνες Εφφαιάς και Ασωμάτων.

Δευτερογενής τομέας

Στον **δευτερογενή τομέα**, η ΠΚΜ έχει διαχρονικά σημαντική παρουσία και ακολουθεί την Περιφέρεια Αττικής στο κεφαλαιακό και παραγωγικό δυναμικό της χώρας. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Στατιστικής Αρχής για την ακαθάριστη προστιθέμενη αξία ανά κλάδο παραγωγής και σε περιφερειακό επίπεδο μέχρι το 2011, η συμμετοχή του δευτερογενούς τομέα στην περιφερειακή ΑΠΑ μειώθηκε δραματικά την τελευταία πενταετία.

Ειδικά ο μεταποιητικός κλάδος στην Περιφέρεια απορροφά μεγάλο τμήμα της απασχόλησης και η εξέλιξή της επηρεάζει την κοινωνική συνοχή, ενώ αποτελεί βασική συνιστώσα της συνολικής οικονομικής δραστηριότητας λόγω των έντονων, αμφίδρομων ή μη σχέσεων με άλλες παραγωγικές δραστηριότητες και στους τρεις τομείς της οικονομίας. Η μεταποίηση τα τελευταία χρόνια εμφανίζεται μειωμένη στη Θεσσαλονίκη, αυξημένη στο Κιλκίς και σε μικρότερο βαθμό σε Πέλλα, Πιερία, Σέρρες και Χαλκιδική. Το ποσοστό συμμετοχής του κλάδου της μεταποίησης της ΠΕ Θεσσαλονίκης στη συνολική ΑΠΑ μεταποίησης της Περιφέρειας βρίσκεται σταθερά πάνω από το 65% για την περίοδο 2005-2010. Όλες οι άλλες ΠΕ εμφανίζουν ποσοστά συμμετοχής κάτω από 10%. Τα βασικότερα βιομηχανικά προϊόντα της περιοχής είναι τα τρόφιμα και ποτά, κλωστοϋφαντουργικά, είδη ένδυσης και δέρματος, μηχανές και εξοπλισμοί, μεταλλικές κατασκευές, έπιπλα και είδη ξύλου κ.α.

Εξειδίκευση εντοπίζεται σε τομείς μέσης χαμηλής τεχνολογίας και έντασης εργασίας, όπως κλωστοϋφαντουργία, βιομηχανία τροφίμων, ειδών ένδυσης και μη μεταλλικών ορυκτών προϊόντων, επίπλων, με χαμηλότερη παραγωγικότητα από τον εθνικό μέσο όρο. Παράλληλα, σημειώνεται υστέρηση σε επενδύσεις, χαμηλότερη παραγωγικότητα της εργασίας και ανάπτυξης κύκλου

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

εργασιών. Ο βαθμός σύστασης νέων, πλέον σύγχρονων μεταποιητικών επιχειρήσεων απέχει από τους ρυθμούς δημιουργίας ενός διεθνώς ανταγωνιστικού μεταποιητικού πόλου. Ενδεικτική των εξελίξεων στο περιφερειακό παραγωγικό σύστημα από την πλευρά της προσφοράς αποτελεί η αδυναμία προσέλκυσης Ξένων Άμεσων Επενδύσεων.

Όσον αφορά τη χωρική εξειδίκευση της μεταποίησης, επισημαίνονται τα ακόλουθα:

- Ισχυρή εξάρτηση της επιχειρηματικής μεταποιητικής δραστηριότητας άλλων περιοχών από τη Θεσσαλονίκη σε όρους ιδιοκτησιακών συμφερόντων, απασχόλησης, διοικητικής και χρηματοοικονομικής υποστήριξης και συμβουλευτικής, εμπορίου ενδιάμεσων και τελικών προϊόντων, μεταφορών και εξαγωγών. Η κυρίαρχη παραδοσιακή συγκέντρωση περί το «Βιομηχανικό Κέντρο Θεσσαλονίκης» πλαισιώνεται από περιμετρικές ζώνες ισχυρής επιρροής:

- Κιλκίς – Πολύκαστρο – Σταυροχώρι – Γουμένισσα – Αξιούπολη (Π.Ε. Κιλκίς)
- Αλεξάνδρεια – Πλατύ (Π.Ε. Ημαθίας)
- Γιαννιτσά – Πέλλα (Π.Ε. Πέλλας)
- Αιγίνιο (Π.Ε. Πιερίας)
- Λάκκωμα (παλαιός Δ. Καλλικράτειας) στην Π.Ε. Χαλκιδικής.

Παρά τη σχετική υποχώρηση της μεταποίησης, οι ζώνες διατηρούν τη σχετική σημασία τους στο εσωτερικό του μεταποιητικού συστήματος της Περιφέρειας.

- Στο Βιομηχανικό Κέντρο Θεσσαλονίκης εξακολουθεί να συγκεντρώνεται πάνω από το 80% των μονάδων και τα 2/3 της απασχόλησης στη μεταποίηση της Π.Ε. δηλαδή περίπου το 55% των μονάδων και το 45% της απασχόλησης όλης της Περιφέρειας, παρά τις τάσεις αποκέντρωσης των τελευταίων ετών. Το παραγωγικό πρότυπο του είναι ανάλογο με το παραγωγικό πρότυπο της Π.Ε., με σχετική υποχώρηση των κλάδων διατροφής και μη μεταλλικών ορυκτών, και με υποκλάδους υψηλής συγκέντρωσης απασχόλησης τους εξής: συσκευασίας τροφίμων και γάλακτος, ζυθοποιία και εμφιάλωση, παραγωγή νημάτων και υφασμάτων από βαμβάκι και πλεκτική, κατασκευή οικοδομικών υλικών, ξύλινο έπιπλο, πλαστικά, τσιμέντα, σιδηρουργία, κατασκευές για οικοδομές. Σημαντικοί άλλοτε υποκλάδοι (π.χ. λιπάσματα, τηλεπικοινωνιακό υλικό, ένδυμα) υποχωρούν πολύ έντονα, λόγω της αποχωροθέτησης προς την Π.Ε. Κιλκίς (και σε μικρότερη έκταση, Πιερίας) ή της παύσης δραστηριότητας στην Ελλάδα.

Πολύ μεγάλη μείωση εμφανίζει ο κλάδος του καπνού, μεγάλη οι κλάδοι ένδυσης, κλωστοϋφαντουργίας, δέρματος, ξύλου, εκδόσεων, μικρή ο κλάδος διατροφής – ποτών. Σταθεροποίηση δείχνουν τα ελαστικά – πλαστικά, τα μεταλλικά προϊόντα, το έπιπλο, μικρή αύξηση οι κλάδοι χαρτιού, μηχανών, μεταλλικών προϊόντων και (έως την κρίση) μεγάλη αύξηση οι κλάδοι χημικών, μετάλλων, μη μεταλλικών ορυκτών, αυτοκίνητων.

- Στο άλλοτε κέντρο της μεταποίησης όλης της Περιφέρειας, στη ΒΙ.ΠΕ. Σίνδου (έκτασης 10.000 στρμ. περίπου) είναι σήμερα εγκατεστημένες περίπου 700 επιχειρήσεις που αναπτύχθηκαν σταδιακά σε 3 φάσεις. Από αυτές, μόνο περίπου το 10% απασχολούν περισσότερα από 50 άτομα και έχουν ιδιαίτερο δυναμισμό ή/και εξαγωγικό προσανατολισμό. Η πολιτική κινήτρων φαίνεται να επηρέασε ενισχυτικά μία τάση αποχωροθέτησης της «δυναμικής» μεταποίησης προς την περιοχή του Κιλκίς.

Το παραγωγικό πρότυπο στη ΒΙΠΕ δεν διαφοροποιείται ουσιαστικά από το σύνολο της Π.Ε. Θεσσαλονίκης και της Περιφέρειας. Παράλληλα, εκδηλώνεται ισχυρή τάση ενίσχυσης του διαμετακομιστικού τομέα σε βάρος της βιομηχανίας.

- Από τις τάσεις στασιμότητας ή αποδυνάμωσης της συγκέντρωσης στη Θεσσαλονίκη επωφελούνται οι ΒΙ.ΠΕ. Σερρών και του Κιλκίς που εμφανίζουν έντονες τάσεις ανάπτυξης. Αρκετές μεγάλες επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες σε αυτές, έχουν προέλευση την Π.Ε. Θεσσαλονίκης, π.χ. «Αλουμίλ», «Κουκούντζος», «KLEEMAN» (Κιλκίς) και «Δρομέας», «POLYECO» στις Σέρρες

- Στις θεσμοθετημένες περιοχές βιομηχανικής συγκέντρωσης, στην περίοδο 2001-2004 προσελκύστηκε δραστηριότητα στα ΒΙΠΑ/ΒΙΟΠΑ Κουφαλίων, Γέφυρας, Λιτοχώρου αλλά πολύ λιγότερο στο Ζερβοχωρίων. Η προσέλκυση υποχώρησε δραστικά στην επόμενη περίοδο.

- Άλλες συγκεντρώσεις προέκυψαν από σχετικά αυθόρμητες τάσεις εγκατάστασης, όπως:
  - στην Πέλλα, στους άξονες Πλατέος, Αλεξάνδρειας, Βέροιας. Κοπανού, Σκύδρας, Γιαννιτσών
  - στις Σέρρες, στον άξονα Σερρών – Σιδηροκάστρου
  - στο Κιλκίς στο σχηματισμό Κιλκίς – Σταυροχωρίου – Πολυκάστρου - Αξιούπολης – Γουμένισσας
  - στην Πιερία στην Κατερίνη και στο Αιγίνιο
  - στη Χαλκιδική περί τον Πολύγυρο και τα Μουδανιά και, κυρίως, το Λάκκωμα, και διάσπαρτα τα ελαιουργεία
  - στη Θεσσαλονίκη (πέραν του Βιομηχανικού Κέντρου) και στην περιοχή Λαγκαδά.

- Ουσιαστικά, έχει διαμορφωθεί ένα χωρικό πρότυπο της βιομηχανίας στην Περιφέρεια με κύριες ζώνες ανάπτυξης (α) τη Μητροπολιτική Περιοχή Θεσσαλονίκης, (β) τη ζώνη Νάουσας – Βέροιας – Έδεσσας - Γιαννιτσών, (γ) μικρότερους πόλους σε Σέρρες, Χαλκιδική και Πιερία, (δ) τον άξονα Σερρών - Σιδηροκάστρου, (ε) τον άξονα Πολυκάστρου – Σταυροχωρίου - Κιλκίς. Λίγο έως πολύ, το σχετικώς αυθόρμητο αυτό «πρότυπο» ενισχύθηκε από τη λειτουργία της νομοθεσίας επενδυτικών κινήτρων.

Οπωσδήποτε θα πρέπει να επανεπισημανθεί ότι, στο τρέχον «πρότυπο», οι κυρίαρχες τάσεις μετά το 2004 (προφανώς με μεγαλύτερη ένταση λόγω της οικονομικής κρίσης) είναι:

- Η συνολική τάση επιβράδυνσης
- Η υποβάθμιση της συγκέντρωσης της Θεσσαλονίκης, αλλά διατήρηση του επιπέδου παραγωγικότητας
- Η ισχυροποίηση του πόλου του Κιλκίς, ως υποδοχέα των τάσεων που κανονικά θα οδηγούσαν σε επέκταση του πόλου της Θεσσαλονίκης, μέσω της λειτουργίας των επενδυτικών κινήτρων, με σχετικά ικανοποιητικό επίπεδο παραγωγικότητας
- Η ανάλογη, μικρότερης έκτασης, ενίσχυση της Χαλκιδικής
- Η επέκταση σε Πέλλα, Πιερία, Σέρρες, λόγω της μεγέθυνσης της βιομηχανίας αγροτικών εισροών, αλλά με χαμηλή παραγωγικότητα.

Τριτογενής τομέας

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Τέλος, αναφορικά με τον **τριτογενή τομέα**, η στροφή της περιφερειακής οικονομίας προς αυτόν επιτάχθηκε στην τελευταία δεκαετία, με τον τελευταίο να συνεχίζει να μεγεθύνεται, δημιουργώντας απασχόληση ικανή να απορροφήσει μέρος της απελευθέρωσης δυναμικού από τον αγροτικό τομέα συν μέρος της προσφοράς εργασίας από τους οικονομικούς μετανάστες. Η γενική εικόνα του τριτογενή τομέα της Περιφέρειας που προκύπτει είναι θετική ως προς την υψηλή συμμετοχή παραδοσιακών κλάδων των υπηρεσιών (χονδρικό και λιανικό εμπόριο, εκπαίδευση, υγεία-τρόφιμα) στην οικονομική δραστηριότητα και την απασχόληση. Ωστόσο, παρουσιάζει χαμηλότερη συγκέντρωση στους δυναμικούς κλάδους (χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, μεταφορές και αποθήκευση, επικοινωνίες, δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλυμάτων και υπηρεσιών εστίασης, κλπ.) που είναι σε θέση να προσδώσουν στις υπηρεσίες το ρόλο του κινητήρα της περιφερειακής ανάπτυξης. Ακόμα, η παραγωγική βάση της Κεντρικής Μακεδονίας δεν έχει αναγάγει την οικονομική διασύνδεσή της με την εσωτερική και εξωτερική αγορά στο ανώτερο επίπεδο που απαιτείται ώστε να κινητοποιήσει τη συνολική ανάπτυξή της.

Σε επίπεδο Π.Ε. παρατηρούνται τα εξής:

- Πέλλα και Χαλκιδική δείχνουν αξιόλογη αύξηση των επιχειρήσεων, στη Χαλκιδική προφανώς ως επίπτωση της τουριστικής μεγέθυνσης. Πέραν αυτών των περιοχών όμως και σε Κιλκίς και Σέρρες σημειώνεται αξιόλογη αύξηση κύκλου εργασιών, γεγονός που υποδηλώνει την επέκταση «αστικών» ή «υψηλότερου εισοδήματος» καταναλωτικών πρακτικών και στις περιοχές αυτές. Μόνο στην Πιερία ο κ.ε. ανά επιχείρηση επιβραδύνει.
- Διερευνώντας το χονδρικό εμπόριο, επισημαίνεται καταρχήν μία επέκταση του σε περιοχές περιμετρικές της Θεσσαλονίκης, με παράλληλη σχετική επιβράδυνση στη μητροπολιτική περιοχή, προφανώς ως ένδειξη αφενός αποκέντρωσης των επιχειρήσεων προς τις αγροτικές συγκεντρώσεις αφετέρου σχετικής παραγωγικής αποδυνάμωσης της Θεσσαλονίκης. Αν και η Θεσσαλονίκη διατηρεί ένα συνολικό κ.ε. αυξανόμενο στον ίδιο βαθμό με αυτόν όλης της Περιφέρειας, Πέλλα, Πιερία και (λιγότερο) Σέρρες επιδεικνύουν ισχυρότερο δυναμισμό.
- Στον συναφή κλάδο μεταφορών / αποθήκευσης κ.λπ., εντοπίζονται αντίστοιχες τάσεις: αύξηση επιχειρήσεων ταχύτερα από τον μ.ο. σε Ημαθία, Πέλλα, Πιερία και Χαλκιδική, αύξηση κ.ε. ταχύτερα σε Θεσσαλονίκη, Πέλλα και Σέρρες.
- Στον κλάδο των ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών Πιερία, Θεσσαλονίκη και Κιλκίς (κατά σειρά) επιδεικνύουν την ταχύτερη επέκταση σε αριθμό επιχειρήσεων. Όλος ο κλάδος και ειδικά οι επιχειρήσεις του της Θεσσαλονίκης σημειώνουν εκρηκτική μεταβολή κ.ε., προφανέστατα ως ένδειξη της εντεινόμενης χρηματιστικοποίησης της οικονομίας στα εθνικά πλαίσια και της έκρηξης του δανεισμού.
- Τέλος, ο κλάδος ξενοδοχείων / εστιατορίων δείχνει περιορισμένη πρόσφατη επέκταση σε αριθμό επιχειρήσεων, αξιόλογη σε κ.ε., με Θεσσαλονίκη, Πέλλα, Πιερία και Χαλκιδική να σημειώνουν ιδιαίτερες επιδόσεις.

Όσον αφορά τη χωρική εξειδίκευση του τριτογενή τομέα, εντοπίζονται τα ακόλουθα:

- Η εξαιρετική συγκέντρωση στο Π.Σ. Θεσσαλονίκης
- Μία διαμορφούμενη ατελής χαμηλής πυκνότητας ζώνη στις Π.Ε. Πέλλας – Ημαθίας περί τον άξονα Πλατέος, Αλεξάνδρειας, Βέροιας, Κοπανού, Σκύδρας, Γιαννιτών
- Μία διαμορφούμενη συγκέντρωση στον άξονα Σερρών – Σιδηροκάστρου – Προμαχώνα

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

- Η προωθούμενη χωροθέτηση Πάρκου Διαμεταφορών στην περιοχή του άξονα Πολυκάστρου – Σταυροχωρίου – Κιλκίς και Εμπορευματικού κέντρου στον άξονα Θεσσαλονίκης – Κιλκίς.

Από τουριστικής άποψης η ΠΚΜ είναι από τις πλέον ανεπτυγμένες της Χώρας. Αυτό οφείλεται κυρίως στον παραθαλάσσιο μαζικό τουρισμό στις ΠΕ Χαλκιδικής και Πιερίας, στον αστικό και πολιτιστικό τουρισμό της Θεσσαλονίκης, της Βέροιας και της Νάουσας, καθώς και σε μορφές τουρισμού όπως ο αρχαιολογικός (Δίον, Πέλλα, Βεργίνα), ορεινός (Όλυμπος), χιονοδρομικός (Καϊμακτσαλάν), ιαματικός (Λουτράκι Αριδαίας), θρησκευτικός (Άθως, Παναγία Σουμελά) κ.α. Επίσης, η ΠΚΜ διαθέτει σημαντικό αριθμό τουριστικών υποδομών και εξυπηρετήσεων.

Η ΠΚΜ συνολικά χαρακτηρίζεται από άνιση τουριστική ανάπτυξη. Από τη μια υπάρχουν οι ιδιαίτερα ανεπτυγμένες περιοχές της Χαλκιδικής και της Πιερίας, περιοχές με μεσαία τουριστική κίνηση όπως η Θεσσαλονίκη και περιοχές με χαμηλή τουριστική ανάπτυξη όπως το Κιλκίς, η Πέλλα, οι Σέρρες και η Ημαθία.

Όσον αφορά στην τουριστική υποδομή, η ΠΚΜ συμμετέχει στο σύνολο των ξενοδοχείων της Χώρας με 12,3%, ενώ το ποσοστό των κλινών στις συνολικές κλίνες της Χώρας ανέρχεται σε 11,5%. Κυρίαρχη είναι η σχετική θέση της ΠΕ Χαλκιδικής, στην οποία αναλογεί το 44% των ξενοδοχείων της Περιφέρειας και το 53,7% των κλινών. Ακολουθούν οι ΠΕ Πιερίας, Θεσσαλονίκης, Πέλλας, Σερρών, Ημαθίας και Κιλκίς.

Αναφορικά με το ποσοστό συμμετοχής των ΠΕ στην ΑΠΑ του κλάδου των ξενοδοχείων και εστιατορίων, διαπιστώνεται ότι, κατά την περίοδο 2005-2010, η ΠΕ Θεσσαλονίκης κατέχει το μεγαλύτερο ποσοστό (άνω του 50%), ενώ ακολουθούν οι ΠΕ Χαλκιδικής και Πιερίας, με σημαντική διαφορά.

Το σύνολο των διανυκτερεύσεων (2011) ανέρχεται μόνο στο 11,5% περίπου αυτών του συνόλου της χώρας, και εξ αυτών 57% συγκεντρώνονται στη Χαλκιδική, 24,3% στη Θεσσαλονίκη και 13,5% στην Πιερία. Η κατά 95% συγκέντρωση της δραστηριότητας στο «τρίγωνο» του προϊόντος «θάλασσα – ήλιος – μητρόπολη» επιτείνεται.

Θα πρέπει πάντως να επισημανθεί ότι, σε σχέση με το σύνολο της χώρας, η ζήτηση είναι εμφανώς μετατοπισμένη προς το χαμηλό επίπεδο της προσφοράς και άρα και της τουριστικής δαπάνης: 55% της ζήτησης αφορά επιπλωμένα διαμερίσματα και ξενοδοχεία 1-3 αστέρων, έναντι 46% στη χώρα. Ανά Π.Ε. το μερίδιο αυτό είναι ιδιαίτερα αυξημένο, π.χ. σε Ημαθία, Κιλκίς (100%), Πέλλα, Πιερία, Σέρρες (99%). Μόνο σε Θεσσαλονίκη και Χαλκιδική η ζήτηση κατευθύνεται αξιόλογα προς το άνω μέρος της κλίμακας (45% και 50% αντίστοιχα).

Υπάρχουν όμως μια σειρά από αδυναμίες και προβλήματα στον τομέα του τουρισμού όπως:

- Η άνιση ανάπτυξη της τουριστικής δραστηριότητας στην ΚΜ (μεγάλη συγκέντρωση σε Χαλκιδική, Θεσσαλονίκη και Πιερία)
  - Η μεγάλη εξάρτηση από το θαλάσσιο τουρισμό κατά τους θερινούς μήνες
  - Η ανυπαρξία ενός ενιαίου περιφερειακού τουριστικού συστήματος
  - Η περιορισμένη αξιοποίηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού και η μη πλήρης ανάδειξη όλων των τουριστικών πόρων
  - Ο χαμηλός βαθμός διείσδυσης σε αναδυόμενες αγορές
  - Η χαμηλή τουριστική δαπάνη

- Οι πιέσεις στο παράκτιο και θαλάσσιο περιβάλλον από την τουριστική δραστηριότητα

Γενικά, η Περιφέρεια δεν έχει αναπτύξει σε σημαντικό βαθμό την ένταση (ποσοτική και ποιοτική) του κλάδου προς την κατεύθυνση του ποιοτικού και διαφοροποιημένου τουριστικού προϊόντος. Είναι δυνατή η περαιτέρω ανάπτυξη του τουρισμού και η ενίσχυση της συμβολής του στη συνολική αναπτυξιακή πορεία της ΠΚΜ. Ως βασικές αναπτυξιακές ανάγκες προσδιορίζονται οι εξής:

- ❖ Ανάδειξη με συνδυαστικό τρόπο της μεγάλης ποικιλίας των τουριστικών προορισμών της ΚΜ με στόχο την καθιέρωσή της ως ενιαίου τουριστικού προορισμού δωδεκάμηνης διάρκειας
- ❖ Εξασφάλιση της ποιοτικής αναβάθμισης του τουριστικού τομέα και ενίσχυση των δεσμών του με άλλους παραγωγικούς τομείς της Περιφέρειας (π.χ. αγροδιατροφικό)
- ❖ Διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος με ενίσχυση του αστικού και των εναλλακτικών μορφών τουρισμού και του τουρισμού κρουαζιέρας
- ❖ Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και των επενδύσεων στον τουρισμό, μεγαλύτερη αξιοποίηση των ΤΠΕ
- ❖ Διείσδυση σε αναδυόμενες αγορές και ποιοτικό τουρισμό
- ❖ Πρόληψη κινδύνων από τον τουρισμό για το περιβάλλον
- ❖ Διάχυση της τουριστικής ανάπτυξης σε όλες τις περιοχές της ΚΜ

Η Περιφέρεια διαθέτει σημαντικά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα για την περαιτέρω ανάπτυξη του τουρισμού, όπως:

- Εκτεταμένο παράκτιο χώρο, με εξαιρετικής ποιότητας ακτές.
- Πλούσιους φυσικούς πόρους, μοναδικές αρχαιότητες και άλλα σημαντικά πολιτιστικά μνημεία
- Εύκολη προσβασιμότητα (αεροπορική και οδική από τα Βαλκάνια)
- Πλούσιους πόρους για την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού
- Μεγάλο αριθμό ελκυστικών αστικών κέντρων και παραδοσιακών οικισμών

6.10.4 ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑ

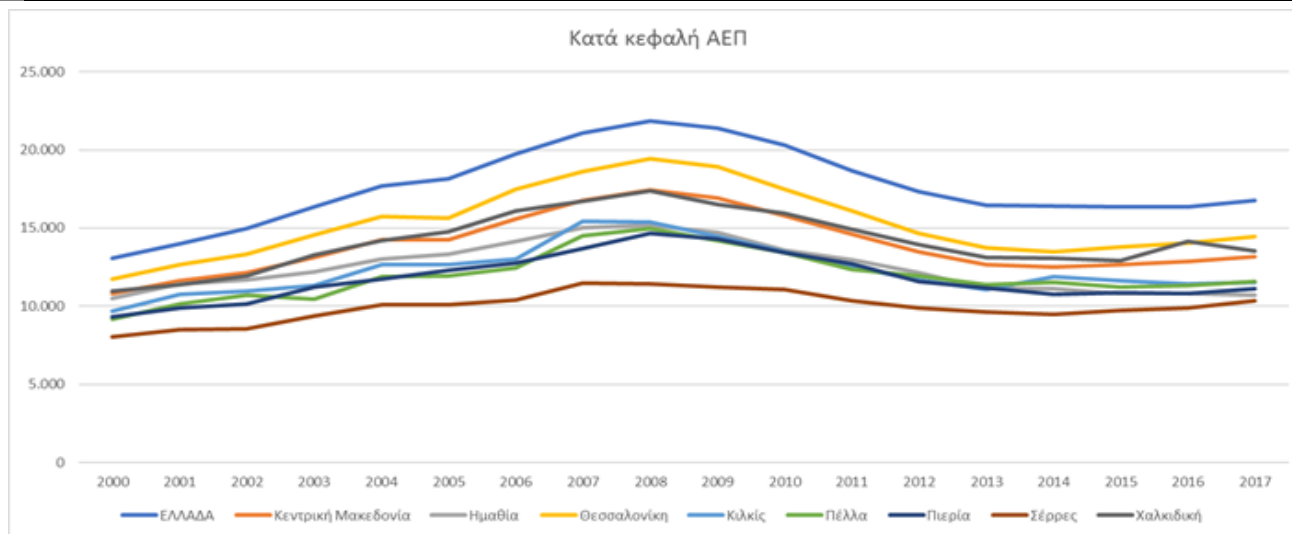
Η ΠΚΜ από άποψη επιπέδου ανάπτυξης (ΑΕΠ κατά κεφαλήν, τοποθετείται γύρω από τον μέσο όρο των ελληνικών Περιφερειών (8^η το 2000, 7^η το 2005, 9^η το 2010, 8^η το 2014 και 5^η το 2017) λίγο χαμηλότερα από το εθνικό κατά κεφαλήν ΑΕΠ, με διαχρονική μακροχρόνια αδυναμία βελτίωσης της θέσης της. Το γεγονός αυτό δείχνει ότι τα χωροταξικά θεωρητικά πλεονεκτήματα θέσης της Περιφέρειας (μητρόπολη και άξονες ανάπτυξης) δεν έχουν μεταφραστεί σε ανάλογη περιφερειακή αναπτυξιακή επίδοση.

Σε σχέση με τις όμορες περιφέρειες, η ΠΚΜ υπερτερεί μόνον ελαφρά της ΑΜΘ και της Θεσσαλίας, και υστερεί της ΔΜ αν και ο δείκτης της τελευταίας είναι σε όχι ασήμαντο βαθμό προϊόν στατιστικής στρέβλωσης και δεν αντανakλά την πραγματική ευημερία της.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Πίνακας 6-49: Κατά κεφαλή ακαθάριστο εγχώριο προϊόν κατά Περιφέρεια και Περιφερειακή Ενότητα για την περίοδο 2000 – 2017

Περιφέρεια και ΠΕ	Έτη																	
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011*	2012*	2013*	2014*	2015*	2016*	2017*
ΕΛΛΑΔΑ	13.071	14.011	14.994	16.371	17.683	18.134	19.769	21.061	21.845	21.386	20.324	18.643	17.311	16.475	16.402	16.381	16.378	16.757
Κεντρική Μακεδονία	10.790	11.628	12.170	13.130	14.229	14.262	15.596	16.794	17.437	16.913	15.776	14.600	13.458	12.669	12.520	12.664	12.880	13.172
Ημαθία	10.515	11.434	11.696	12.206	12.997	13.337	14.141	15.041	15.189	14.734	13.571	12.961	12.156	11.112	11.138	10.822	10.827	10.730
Θεσσαλονίκη	11.727	12.646	13.352	14.536	15.752	15.634	17.466	18.606	19.454	18.943	17.504	16.094	14.669	13.747	13.494	13.788	14.023	14.448
Κιλκίς	9.708	10.770	10.953	11.303	12.679	12.660	13.029	15.439	15.402	14.434	13.479	12.513	11.671	11.094	11.868	11.612	11.408	11.510
Πέλλα	9.151	10.149	10.722	10.477	11.878	11.925	12.435	14.506	14.960	14.223	13.410	12.329	11.949	11.368	11.553	11.230	11.324	11.573
Πιερία	9.331	9.880	10.157	11.247	11.745	12.311	12.776	13.670	14.673	14.293	13.446	12.691	11.595	11.192	10.751	10.876	10.816	11.106
Σέρρες	8.055	8.508	8.561	9.371	10.099	10.108	10.389	11.484	11.421	11.204	11.092	10.355	9.881	9.618	9.452	9.752	9.863	10.331
Χαλκιδική	10.978	11.399	11.954	13.280	14.176	14.770	16.106	16.706	17.362	16.508	15.927	14.941	13.924	13.097	13.052	12.939	14.168	13.540

Σχήμα 6-14: Εξέλιξη κατά κεφαλή ΑΕΠ ανά ΠΕ στην ΠΚΜ για την περίοδο 2000 - 2018

Από τα στοιχεία του παραπάνω πίνακα και διαγράμματος προκύπτει ότι η Θεσσαλονίκη είναι η Περιφερειακή Ενότητα με το υψηλότερο ΑΕΠ διαχρονικά σε σχέση με τις υπόλοιπες ΠΕ, ακολουθούμενη από την Π.Ε. Χαλκιδικής. Και οι δυο Π.Ε. εμφανίζουν διαχρονικά υψηλότερο κατά κεφαλή ΑΕΠ από την ΠΚΜ διαχρονικά. Το 2008 είναι έτος καμπής, αφού σταματάει η σημαντική αύξηση του εισοδήματος στην ΠΚΜ και ξεκινάει η μείωση αυτού η οποία γίνεται πιο έντονη τα έτη 2011 - 2013. Η ίδια τάση ισχύει και για το σύνολο της χώρας. Η ΠΕ Σερρών εμφανίζει το χαμηλότερο κατά κεφαλή ΑΕΠ στην Περιφέρεια διαχρονικά.

6.11 ΥΠΟΔΟΜΕΣ

6.11.1 ΔΙΚΤΥΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας κατέχει στρατηγική γεωγραφική θέση συνδέοντας την Ανατολική και την Δυτική Μακεδονία με τον νότιο τμήμα της χώρας. Αποτελεί μία εκ των κυριότερων πυλών της χώρας, θεωρούμενη ως η Βόρεια Πύλη της Ελλάδας προς τα Βαλκάνια και την Κεντρική Ευρώπη γενικότερα. Όσον αφορά στις υποδομές μεταφορών της Περιφέρειας, διαπιστώνεται πως η στρατηγική ανάπτυξης των προηγούμενων προγραμματικών περιόδων έχει οδηγήσει σε σημαντική βελτίωση του συνόλου των μεταφορικών υποδομών της Περιφέρειας. Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας διαθέτει σε πολύ ικανοποιητικό βαθμό όλες τις μορφές μεταφορικών υποδομών για τοπικές, διατοπικές, διαπεριφερειακές και διεθνείς μεταφορές επιβατών και εμπορευμάτων.

Οδικό δίκτυο

Το οδικό δίκτυο της Μακεδονίας - Θράκης χαρακτηρίζεται από δύο μεγάλου μήκους αυτοκινητόδρομους (ΠΑΘΕ, Εγνατία οδός), οι οποίοι οδηγούν σε βασικές πύλες της χώρας (Εύζωνοι - Βόρεια Μακεδονία, Προμαχώνας - Βουλγαρία). Οι διαπεριφερειακές συνδέσεις (Ανατολική Μακεδονία-Θράκη, Δυτική Μακεδονία και Θεσσαλία) συντελούνται επίσης με τους παραπάνω αυτοκινητόδρομους. Η Εγνατία Οδός εκτείνεται από την Ηγουμενίτσα έως τους Κήπους στα ελληνοτουρκικά σύνορα και έχει συνολικό μήκος 680 χλμ., ενώ σε πανευρωπαϊκό επίπεδο ενώνει την περιοχή με τους Πανευρωπαϊκούς Διαδρόμους IV (Βιέννη-Θεσ/νίκη), IX (Ελσίνκι-Αλεξανδρούπολη) και X (Βερολίνο-Θεσ/νίκη).

Η Εγνατία Οδός τροφοδοτείται από 9 κάθετους άξονες που τη συνδέουν με 5 λιμάνια και 6 αεροδρόμια. Για την Περιφέρεια, ιδιαίτερα σημαντικοί είναι οι κάθετοι άξονες:

- Θεσσαλονίκη – Εύζωνοι (Βόρεια Μακεδονία – Πανευρωπαϊκός Διάδρομος XI)
- Θεσσαλονίκη–Σέρρες– Προμαχώνας (Βουλγαρία – Πανευρωπαϊκός Διάδρομος IV)

Ο σημαντικός πόλος της Θεσσαλονίκης αποτελεί κόμβο μεταφορών σε υπερεθνικό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Ειδικότερα, στο επίπεδο της Περιφέρειας, η Θεσσαλονίκη αποτελεί τόπο σύγκλισης των μεταφορικών υποδομών και διαθέτει σε μακροσκοπικό επίπεδο συνδέσεις μεταξύ των οδικών, σιδηροδρομικών, θαλασσιών και εναέριων μεταφορών. Στο μικρο-επίπεδο υπάρχουν ειδικά λειτουργικά προβλήματα μεταξύ των συνδέσεων αυτών. Έχουν διατυπωθεί εκτιμήσεις που

θέτουν σημαντικά ζητήματα για τις δυνατότητες ανάπτυξης του λιμένος και του αεροδρομίου στις παρούσες θέσεις τους.

Τέλος, βάσει του υπό αναθεώρηση ΠΠΧΣΑΑ από τα μελλοντικά οδικά έργα, ως προς τις χωρικές επιπτώσεις, σημαντικότερα είναι:

⇒ Χερσαίοι άξονες ανάπτυξης Εθνικής εμβέλειας:

- ο Ανατολικός άξονας: Μέρος του εθνικού, στο τμήμα του που διέρχεται από τις ΠΕ Πιερίας και Θεσσαλονίκης, με προέκταση προς τα βόρεια (Κιλκίς, Εύζωνοι).

- ο Βόρειος άξονας: Σημαντικό μέρος του εθνικού, υπάρχων μόνο κατά τμήματα, κυρίως στο δυτικό τμήμα της ΚΜ, μεταξύ Θεσσαλονίκης και δυτικού πολυπολικού συμπλέγματος, με διαπεριφερειακή συνέχεια προς τη Δυτική Μακεδονία.

⇒ Χερσαίοι άξονες ανάπτυξης Περιφερειακής εμβέλειας

- Μεταξύ Θεσσαλονίκης και νότιου τμήματος της Χαλκιδικής υπάρχουν ένας άξονας περιφερειακής εμβέλειας που διακλαδίζεται προς τις χερσονήσους Κασσάνδρας και Σιθωνίας, με σημαντική υπάρχουσα αναπτυξιακή δυναμική.

- Ως επιλογή πολιτικής μακροπρόθεσμου ορίζοντα υιοθετείται η ανάδυση ενός άξονα ανάπτυξης Θεσσαλονίκης-Σερρών με διεθνή προέκταση. Και πάλι, πρόκειται για ανάδραση προς το Γενικό Πλαίσιο.

Γίνεται λοιπόν αντιληπτό ότι, ο σχεδιασμός του συστήματος μεταφορών και συγκοινωνιών σε επίπεδο Περιφέρειας στοχεύει στην εξασφάλιση της ενδοπεριφερειακής, διαπεριφερειακής και διεθνούς μετακίνησης ατόμων και εμπορευμάτων με ικανοποιητικά (ως προς την προσβασιμότητα και την ταχύτητα) χαρακτηριστικά, ασφάλεια, λογική οικονομική επιβάρυνση και όσο το δυνατόν ελάχιστες περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

Ως προς την ανάπτυξη / βελτίωση των οδικών υποδομών στην ΠΚΜ και σε μεσοπρόθεσμο επίπεδο, κατατάσσονται πρώτα κατά σειρά ιεράρχησης: αυτά που αποτελούν κομμάτι των ΔΕΔ-Μ και επομένως είναι εθνικής σημασίας:

⇒ Η κατασκευή του ανισόπεδου κόμβου Κ16 στη συμβολή ΠΑΘΕ και εσωτερικής περιφερειακής οδού Θεσσαλονίκης, και β) η ολοκλήρωση της καθέτου οδού: Εγνατία Οδός – Κιλκίς – ΒΙ.ΠΕ. Κιλκίς – Δοϊράνη – Προμαχώνας, έργα που και τα δύο είναι υπό κατασκευή.

⇒ Η βελτίωση / αναβάθμιση τμημάτων του «Αναλυτικού Οδικού Δικτύου» (ΑΟΔ) που συμβάλλουν ιδιαίτερα στην τουριστική και αγροτική ανάπτυξη (Θεσσαλονίκη – Νέα Μουδανιά – Ποτίδαια, Ν. Μουδανιά – Νικήτη, Σταυρός – Ιερισσός).

⇒ Ενδοπεριφερειακές συνδέσεις:

- ο Πέλλα με το ευρύτερο οδικό δίκτυο, με ολοκλήρωση των αξόνων της νέας χάραξης της εθνικής Οδού 2 (Χαλκηδόνα – Έδεσσα) και της οδού Βέροια – Νάουσα – Σκύδρα. και αναβάθμιση του τμήματος Γιαννιτσά - Πέλλα - Ν. Χαλκηδόνα,

- ολοκλήρωση της εθνικής οδού Θεσσαλονίκης – Πολυγύρου (στο τμήμα κοιλάδας Ανθεμούντα),

- η ολοκλήρωση της οδού Ενωτικής Σίνδου ,

- η βελτίωση της σύνδεσης Βεργίνας με την Εγνατία Οδό.

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σιδηροδρομικό δίκτυο

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας διαθέτει, επίσης, ένα πυκνό πλέγμα σιδηροδρομικών υποδομών, το οποίο επεκτείνεται συνεχώς. Ειδικότερα, η Θεσσαλονίκη είναι κεντρικός σιδηροδρομικός κόμβος για διεθνείς και διαπεριφερειακές μεταφορές με την ύπαρξη των κάτωθι σιδηρόδρομων στην ευρύτερη περιοχή:

- Θεσσαλονίκη - Προμαχώνας - Βουλγαρία - Ανατολική Ευρώπη
- Θεσσαλονίκη - Ειδομένη - Βόρεια Μακεδονία - Κεντρική Ευρώπη
- Θεσσαλονίκη - Λάρισα - Πειραιάς - Νότια Ελλάδα
- Θεσσαλονίκη - Ορμένιο - Τουρκία - Ασία

Επίσης, τα τελευταία χρόνια λειτουργεί προαστιακός σιδηρόδρομος μεταξύ Θεσσαλονίκης- Λάρισας (ηλεκτροκίνητος, χρόνος 1.33') και Θεσσαλονίκη - Βέροια - Έδεσσα - Φλώρινα (χρόνος 1.36'), ενώ μελετάται η επέκταση του προαστιακού μεταξύ Θεσσαλονίκης - Κιλκίς - Σέρρες, Θεσσαλονίκης - Σίνδου, Θεσσαλονίκης - Αεροδρομίου Μακεδονίας - Νέων Μουδανιών, Θεσσαλονίκης - Πέλλας - Σκύδρας, Θεσσαλονίκης - Αμφίπολης - Καβάλας.

Ως προς τις σιδηροδρομικές μεταφορές, έργο εθνικής προτεραιότητας στην ΠΚΜ αποτελεί η κατασκευή παραλλαγής της σιδηροδρομικής γραμμής Θεσσαλονίκης – Ειδομένης, στο τμήμα Πολύκαστρο – Ειδομένη.

Σε διαπεριφερειακό και περιφερειακό επίπεδο εντοπίζονται:

- α) η επέκταση των προαστιακών συνδέσεων των πόλεων της Περιφέρειας με τοπικές βελτιώσεις, επεκτάσεις (π.χ. σταθμός Κιλκίς) και κατασκευής νέας γραμμής Θεσσαλονίκη – Γιαννιτσά – Έδεσσα,
- β) η εξέταση της σκοπιμότητας προαστιακής σύνδεσης περιοχών της δυτικής Θεσσαλονίκης με τοπικές βελτιώσεις και επεκτάσεις, καθώς εξέταση της εφικτότητας και σκοπιμότητας επέκτασης του σιδηροδρομικού δικτύου προς το αεροδρόμιο Θεσσαλονίκης, τα νοτιοανατολικά προάστια και τη Χαλκιδική,
- γ) η προώθηση της σιδηροδρομικής σύνδεσης Θεσσαλονίκης – Αμφίπολης μέσω της περιοχής των λιμνών.

Αεροδρόμια

Στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας λειτουργεί ο Διεθνής Κρατικός Αερολιμένας Θεσσαλονίκης «Μακεδονία» (IATA: SKG, ICAO: LGTS).

Ο αερολιμένας βρίσκεται 15 χλμ. νοτιοανατολικά από την πόλη της Θεσσαλονίκης, στο Δήμο Θέρμης και είναι το τρίτο σε κίνηση αεροδρόμιο της Ελλάδας μετά τον Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών «Ελευθέριος Βενιζέλος» και τον Κρατικό Αερολιμένα Ηρακλείου «Νίκος Καζαντζάκης».

Λειτουργεί 24 ώρες ως επιβατικός και εμπορευματικός σταθμός με 14 θέσεις στάθμευσης αεροσκαφών όλων των μεγεθών. Στο αεροδρόμιο στεγάζονται επίσης μοίρες της Πολεμικής Αεροπορίας και η Αερολέσχη Θεσσαλονίκης η οποία λειτουργεί 18 ώρες την ημέρα και διαθέτει ελαφρά αεροσκάφη προς ενοικίαση.

Υπό κατασκευή βρίσκονται έργα επέκτασης και αναβάθμισης του αεροδρομίου. Η Fraport Greece επενδύει 100 εκατ. ευρώ για την κατασκευή νέου τερματικού σταθμού στο αεροδρόμιο

«Μακεδονία» συνολικής έκτασης που θα ξεπερνά τα 34.033 τ.μ.. Η «νέα εποχή» για το αεροδρόμιο «Μακεδονία» περιλαμβάνει την ανακαίνιση του υπάρχοντος τερματικού σταθμού κατά 24.000τ.μ. καθώς επίσης την κατασκευή νέου πυροσβεστικού σταθμού, αλλά και την αναβάθμιση της μονάδας βιολογικού καθαρισμού και τη σύνδεσή της με το δίκτυο της πόλης. Παράλληλα, θα πραγματοποιηθούν σημαντικά έργα αναβάθμισης όπως: ανακαίνιση του οδοστρώματος στους χώρους προσγείωσης – απογείωσης και στάθμευσης των αεροσκαφών, εγκατάσταση σύγχρονου συστήματος διαχείρισης και ελέγχου αποσκευών. Μετά και την ολοκλήρωση του μεγάλου κατασκευαστικού έργου η χωρητικότητα και η δυναμικότητα του αερολιμένα Θεσσαλονίκης θα αυξηθεί σημαντικά, μετατρέποντας το αεροδρόμιο σε μια σύγχρονη πύλη εισόδου τόσο για την πόλη όσο και για την ευρύτερη περιοχή της Μακεδονίας. Επίσης, έχει προβλεφθεί η μελλοντική σύνδεσή του με το υπό κατασκευή Μετρό Θεσσαλονίκης.

Με τη νέα νομοθετική πρωτοβουλία του Υπουργείου Μεταφορών και Υποδομών (Δεκέμβριος 2019) καθορίζεται το πλαίσιο αδειοδότησης για την ίδρυση, λειτουργία και εκμετάλλευση αεροδρομίων επί υδάτινων επιφανειών (υδατοδρομίων) με την περιγραφή συγκεκριμένης διαδικασίας για την έγκριση αίτησης και τεχνικού φακέλου, η παρουσίαση των υποχρεώσεων του Φορέα Λειτουργίας Υδατοδρομίου, οι απαγορεύσεις και περιορισμοί που ισχύουν σε σχέση με άλλα μέσα παροχής μεταφορικού έργου, οι διαδικασίες ελέγχου και επιθεώρησης των υδατοδρομίων, καθώς και οι συγκεκριμένοι κανόνες που ισχύουν για την απο/προσθαλάσωση αεροσκαφών σε υδάτινα πεδία. Η νέα νομοθετική πρωτοβουλία έρχεται σε συνέχεια της προηγούμενης νομοθετικής ρύθμισης (Ν.4156/2013) για την προώθηση της λειτουργίας υδροπλάνων και υδατοδρομίων με κύριο στόχο την σύνδεση της ηπειρωτικής χώρας με τα νησιά. Έχει εκδηλωθεί επενδυτικό ενδιαφέρον για χωροθέτηση υδατοδρομίων στην Θεσσαλονίκη (μητροπολιτικό υδατοδρόμιο Θεσσαλονίκης) και την Χαλκιδική. Η λειτουργία τους σε συνδυασμό με ένα ευρύτερο δίκτυο υδατοδρομίων σε όλη την Ελλάδα, θα βοηθήσει στις μεταφορικές συνδέσεις, την τουριστική πρόσβαση σε αυτές, αλλά και σε πτήσεις έρευνας, διάσωσης, πυρόσβεσης, περιηγητικές, μεταφοράς ασθενών.

Μικρότερης κλίμακας ανάπτυξη αεροπορικών μεταφορών μπορεί να επιτευχθεί με την αναπτυξιακή και τουριστική αξιοποίηση μικρών περιφερειακών, στρατιωτικών ή κλειστών αεροδρομίων που υπάρχουν στην περιοχή (Αλεξάνδρεια, Κιλκίς, Σέδες), σε συνδυασμό με τα αεροδρόμια της ευρύτερης περιοχής (Δυτική και Ανατολική Μακεδονία) και του εξωτερικού (Βόρεια Μακεδονία, Βουλγαρία).

Λιμενικές υποδομές

Αναφορικά με τις λιμενικές υποδομές, το λιμάνι της Θεσσαλονίκης (το δεύτερο της χώρας), είναι πύλη της χώρας αλλά και της βαλκανικής ενδοχώρας. Μαζί με τα λιμάνια της Καβάλας και της Αλεξανδρούπολης δημιουργούν το βόρειο λιμενικό σύνδεσμο της χώρας, με διεθνείς προεκτάσεις. Επίσης, το λιμάνι της Θεσσαλονίκης εντάσσεται στους διευρωπαϊκούς άξονες και προάγει τις συνδυασμένες μεταφορές με οδικές και σιδηροδρομικές συνδέσεις.

Υπάρχουν, όμως, και λιμένες που εξυπηρετούν διάφορες ανάγκες όπως αλιευτικές και τουριστικές (π.χ. λιμάνια Νέας Μηχανιώνας, Λιτόχωρου, Νέων Μουδανιών, Αρετσού, Σάννης, Πόρτο Καρά, Νέας Καλλικράτειας, Πλαταμώνα, Σταυρού, Πύδνας, κ.α.)

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Σύμφωνα με στοιχεία του Οργανισμού Λιμένος Θεσσαλονίκης (ΟΛΘ), από το λιμάνι της Θεσσαλονίκης διακινείται φορτίο που αντιστοιχεί στο 6% του ΑΕΠ της χώρας ή περίπου στο 40% του Ακαθάριστου Προϊόντος της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Η ελεύθερα ζώνη του λιμανιού της Θεσσαλονίκης αποτελεί από την 1η Μαΐου 1995, μία από τις 27 Ελεύθερες Ζώνες που λειτουργούν στο έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Υπό τον στόχο της προώθησης των συνδυασμένων μεταφορών και μετακινήσεων μέσω της δημιουργίας κέντρων συνδυασμένων εμπορευματικών μεταφορών, κρίνεται ως εξαιρετικά σκόπιμη για την Περιφέρεια η διασύνδεση των εγκαταστάσεων του λιμένος Θεσσαλονίκης (ολοκλήρωση της κατασκευής της οδικής σύνδεσης του 6ου προβλήτα) με το οδικό δίκτυο του σιδηροδρομικού και οδικού δικτύου και με τη δημιουργία εμπορευματικού αεροδρομίου στην περιοχή της Αλεξάνδρειας ώστε να μετατραπεί σε πολυτροπικό κέντρο εμπορευματικών μεταφορών.

Γενικώς, θεωρείται σκόπιμη η ενίσχυση του δικτύου τουριστικών λιμένων καθώς και η διερεύνηση της σκοπιμότητας βελτίωσης των λιμενικών υποδομών υποδοχής κρουαζιερόπλοιων στη Θεσσαλονίκη, η εξέταση της εφικτότητας και βιωσιμότητας δημιουργίας υδατοδρομίων στις παραθαλάσσιες περιοχές και κυρίως στις περιοχές τουριστικών μαρίνων, η εξέταση ακτοπλοϊκής σύνδεσης μεταξύ Χαλκιδικής - Πιερίας, κυρίως μέσω των λιμανιών Ν. Μουδανιών και Λιτοχώρου.

Εικόνα 6-43: Χάρτης δικτύου μεταφορών στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 6 – Σελίδα 184

6.11.2 ΔΙΚΤΥΑ ΥΔΡΕΥΣΗΣ – ΑΡΔΕΥΣΗΣ

Το δίκτυο ύδρευσης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως ικανοποιητικό, εξασφαλίζοντας την υδροδότηση πολλών περιοχών με πόσιμο νερό. Ωστόσο, υπάρχουν ακόμη οικισμοί στους οποίους απαιτείται εκσυγχρονισμός του δικτύου (πχ αντικατάσταση των αγωγών ύδρευσης) ή ακόμη και οικισμοί οι οποίοι υδροδοτούνται από γεωτρήσεις που χρήζουν ελέγχου της ποιότητας του νερού.

Η διαχείριση των δικτύων ύδρευσης (και αποχέτευσης) γίνεται κυρίως από τις 24 ΔΕΥΑ που λειτουργούν στην περιοχή, εκτός από την περιοχή του ΠΣΘ που καλύπτεται συνολικά από την ΕΥΑΘ, και ορισμένων Δήμων της Χαλκιδικής που γίνονται από τους ίδιους του Δήμους (γραφεία ύδρευσης-αποχέτευσης).

Πίνακας 6-50: Υπηρεσίες Ύδρευσης – Αποχέτευσης Δήμων στην ΠΚΜ

Α/α	ΔΕΥΑ	Α/α	ΔΕΥΑ
1	ΠΥΛΑΙΑΣ – ΧΟΡΤΙΑΤΗ*	13	ΔΙΟΥ-ΟΛΥΜΠΟΥ (Ανατ.
2	ΘΕΡΜΗΣ*	14	ΕΔΕΣΣΑΣ
3	ΔΕΛΤΑ*	15	ΣΚΥΔΡΑΣ
4	ΣΕΡΡΩΝ	16	ΠΕΛΛΑΣ
5	ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ	17	ΑΛΜΩΠΙΑΣ
6	ΣΙΝΤΙΚΗΣ (Κερκίνης)	18	ΦΛΩΡΙΝΑΣ
7	ΒΕΡΟΙΑΣ	19	ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ
8	ΝΑΟΥΣΑΣ	20	ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ
9	ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ	21	ΛΑΓΚΑΔΑ
10	ΚΙΛΚΙΣ	22	ΩΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟΥ*
11	ΠΑΙΟΝΙΑΣ	23	ΒΟΛΒΗΣ (Αγ. Γεωργίου)
12	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	24	ΝΕΑΣ ΠΡΟΠΟΝΤΙΔΑΣ

* Δήμοι μέρος των οποίων εξυπηρετείται από την ΕΥΑΘ

Για την Θεσσαλονίκη την αντίστοιχη ευθύνη την έχει η ΕΥΑΘ. Σε ημιαστικά κέντρα και σε κοινότητες η ύδρευση καλύπτεται από υδροληπτικά έργα υδρευτικών συνδέσμων ή μεμονωμένα.

Για την Θεσσαλονίκη η ΕΥΑΘ εξυπηρετεί τις ανάγκες υδροδότησης 445.000 ακινήτων περίπου που αντιστοιχούν σε πληθυσμό περίπου 1.050.000 κατοίκων.

Συλλέγει το σύνολο των απαιτούμενων ποσοτήτων ύδατος από υδροληψίες που βρίσκονται κυρίως στα δυτικά και βόρεια της πόλης. Τα κύρια έργα υδροληψίας είναι:

- Επιφανειακά νερά από τον ποταμό Αλιάκμονα. Υδροληψία από το φράγμα εκτροπής Αγίας Βαρβάρας και διοχέτευση στις εγκαταστάσεις επεξεργασίας (ΕΕΝΘ) μέσω αγωγών μήκους περίπου 65km.
- Πηγές Αραβησσού
- Υδρογεωτρήσεις στην ευρύτερη περιοχή Αξιού (Ελεούσας, Γέφυρας, Ν. Χαλκηδόνας και Αγίου Αθανασίου Θεσσαλονίκης)
- Υδρογεωτρήσεις στις περιοχές Νάρρες Γαλλικού ποταμού και Σίνδου. Συνήθως δεν χρησιμοποιούνται αλλά βρίσκονται σε εφεδρεία

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

- Υδρογεωτρήσεις Καλοχωρίου (σήμερα δε χρησιμοποιούνται)

Για την κάλυψη των αναγκών των καταναλωτών της, η ΕΥΑΘ Α.Ε. διαθέτει, κατά μέγιστο, τα 280.000 m³ και κατ' ελάχιστον τα 240.000 m³ νερού, ημερησίως. Η οικονομική εκμετάλλευση των δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης περιλαμβάνει την καταμέτρηση της κατανάλωσης ύδατος, την τιμολόγηση και είσπραξη των λογαριασμών ύδρευσης, την είσπραξη των τελών αποχέτευσης, και γενικά την εξυπηρέτηση των καταναλωτών της.

Το 99% των καταναλωτών είναι οικιακοί χρήστες, οι οποίοι καταναλώνουν τα 2/3 της τιμολογούμενης ποσότητας νερού. Το μήκος του δικτύου διανομής είναι περίπου 1.284,1 km και είναι κατασκευασμένο σε διάφορες περιόδους από το 1940 και μετά, έχει σωλήνες αμιαντοτσιμέντου, σωλήνες χάλυβα ή χυτοσιδήρου και σωλήνες PVC. Η επεξεργασία του νερού (χλωρίωση) γίνεται σε διάφορους σταθμούς με κεντρικό αυτόν του διυλιστηρίου του Αλιάκμονα που λειτουργεί σε μια έκταση 250 στρεμμάτων στη Σίνδο.

Σύμφωνα με τα εγκεκριμένα σχέδια της 1^{ης} Αναθεώρησης Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής των Υδατικών Διαμερισμάτων Δυτικής Μακεδονίας (ΕΛ09), Κεντρικής Μακεδονίας (ΕΛ10) και Ανατολικής Μακεδονίας (ΕΛ11), η κυριότερη χρήση νερού στα ΥΔ είναι η αρδευτική, όπως εξ άλλου και στις περισσότερες περιοχές του ελληνικού χώρου. Δευτερεύουσες, από την άποψη των ποσοτήτων, ζητήσεις δημιουργούνται στην ύδρευση και τη βιομηχανία, ενώ μικρή είναι η συμμετοχή στην συνολική ζήτηση της κτηνοτροφίας και της βιομηχανίας.

Πίνακας 6-51: Κατανομή ζήτησης ύδατος ανά ΥΔ από ανθρωπογενείς χρήσεις

Απόληψη	ΥΔ09 (Δυτικής Μακεδονίας)	ΥΔ10 (Κεντρικής Μακεδονίας)	ΥΔ11 (Ανατολικής Μακεδονίας)
Βιομηχανία	1%	3%	0,5%
Ορυχεία / Μεταλλεία	1%	0%	0%
ΑΗΣ	6%	0%	0%
Άρδευση	77%	81%	92,2%
Ύδρευση	14%	15%	7%
Κτηνοτροφία	1%	1%	0,3%
Τουρισμός	0%	0%	0%

Το σύνολο των αναγκών σε νερό καλύπτεται τόσο από επιφανειακά, όσο και από υπόγεια ύδατα (γεωτρήσεις & πηγές). Οι απολήψεις υδάτων από επιφανειακά ΥΣ για αρδευτικούς σκοπούς, διενεργούνται στην συντριπτική τους πλειοψηφία από τις υδροληπτικές εγκαταστάσεις οργανωμένων αρδευτικών συλλογικών δικτύων τα οποία διαχειρίζονται οι ΓΟΕΒ και ΤΟΕΒ (Γενικοί και Τοπικοί Οργανισμοί Εγγείων Βελτιώσεων) της περιοχής.

Τέλος, σχετικά με τα δίκτυα ύδρευσης, η ενίσχυσή τους, ο περιορισμός των διαρροών, καθώς και η αντικατάσταση παλαιών τμημάτων προκειμένου να διασφαλιστεί (ποιοτικά και ποσοτικά) η επάρκεια πόσιμου ύδατος σε όλους τους οικισμούς αποτελεί προτεραιότητα, η οποία περιλαμβάνεται στο εκάστοτε αναπτυξιακό πρόγραμμα της Περιφέρειας. Η δε ιεράρχηση των αναγκών και η αναγκαιότητα των επιμέρους έργων προσδιορίζεται από τα Σχέδια Διαχείρισης των Υδατικών Διαμερισμάτων της ΠΚΜ.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Για την περιοχή της Χαλκιδικής πέρα από την ανάπτυξη τοπικών συστημάτων ύδρευσης, θα πρέπει να προωθηθούν άμεσα οι επενδύσεις κεντρικών αγωγών που θα μεταφέρουν ύδατα από τα υπό κατασκευή / προγραμματιζόμενα φράγματα Ολύνθου, Χαβρία, Πετρένια προς την παράκτια ζώνη και τις χερσονήσους της Κασσάνδρας, της Σιθωνίας και την Ιερισσό. Ανάλογος προγραμματισμός με την αξιολόγηση φραγμάτων θα πρέπει να προωθηθεί και για την περιοχή της Πιερίας. Άμεσης προτεραιότητας χαρακτηρίζονται επίσης τα έργα αποκατάστασης και περιορισμού των δικτύων στην περιοχή της Κορώνειας.

6.11.3 ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΥΓΡΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Σύμφωνα με τη βάση δεδομένων της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων σχετικά με τις εγκαταστάσεις επεξεργασίας υγρών αποβλήτων (ΕΕΛ) στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, λειτουργούν 49 εγκαταστάσεις. Η κατάσταση όσον αφορά στην επεξεργασία αστικών λυμάτων στην ΠΚΜ είναι κατά κύριο λόγο ικανοποιητική.

Στον παρακάτω πίνακα δίνονται αναλυτικά πληροφορίες σχετικά με τις ΕΕΛ που λειτουργούν στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας.

Πίνακας 6-52: Στοιχεία και υφιστάμενη κατάσταση λειτουργίας ΕΕΛ Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

A/α	Ονομασία Εγκατάστασης	Κωδικός ΕΕΛ	Φορέας	Δυναμικότητα (ι.κ)	Λειτουργία
ΠΕ ΗΜΑΘΙΑΣ					
1	ΕΕΛ Αλεξάνδρειας	EL121002014	ΔΕΥΑ Αλεξάνδρειας	30.000	Μη ικανοποιητική
2	ΕΕΛ Βέροιας	EL121001016	ΔΕΥΑ Βέροιας	69.700	Ικανοποιητική
3	ΕΕΛ Νάουσας	EL121011015	ΔΕΥΑ Νάουσας	29.000	Ικανοποιητική
ΠΕ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ					
1	ΕΕΛ Ασβεστοχωρίου	EL1220420120	ΔΕΥΑ Πυλαίας – Χορτιάτη	Άγνωστη	Άγνωστη
2	ΕΕΛ Ασπροβάλτας	EL1220030114	ΔΕΥΑ Βόλβης	40.000	Ικανοποιητική
3	ΕΕΛ Θέρμης	EL1220180315	ΔΕΥΑ Θέρμης	13.333	Ικανοποιητική
4	ΕΕΛ Θεσσαλονίκης	EL122001013	ΔΕΥΑ Θεσσαλονίκης	1.333.000	Ικανοποιητική
5	ΕΕΛ Θεσσαλονίκης - Τουριστικές ζώνες	EL1220280213	ΔΕΥΑ Θεσσαλονίκης	91.667	Ικανοποιητική
6	ΕΕΛ Κουφαλίων	EL1220230116	ΔΕΥΑ Χαλκηδόνος	8.124	Ικανοποιητική
7	ΕΕΛ Λαγκαδά	EL1220240117	ΔΕΥΑ Λαγκαδά	18.333	Μη ικανοποιητική
8	ΕΕΛ Μυγδονίας	EL1220300118	ΔΕΥΑ Ωραιοκάστρου	13.233	Ικανοποιητική
9	ΕΕΛ Χαλιάστρας	EL1220400119	ΔΕΥΑ Δέλτα	12.000	Μη ικανοποιητική
10	ΕΕΛ Χορτιάτη	EL1220420421	ΔΕΥΑ Πυλαίας – Χορτιάτη	4.500	Μη ικανοποιητική
ΠΕ ΚΙΛΚΙΣ					
1	ΕΕΛ Ευρωπού	EL1230060123	Δήμος Παιονίας	2.700	Ικανοποιητική
2	ΕΕΛ Κιλκίς	EL123001011	ΔΕΥΑ Κιλκίς	26.000	Ικανοποιητική
3	ΕΕΛ Πολυκάστρου	EL1230100122	Δήμος Παιονίας	13.000	Ικανοποιητική
ΠΕ ΠΕΛΛΑΣ					
1	ΕΕΛ Γιαννιτσών	EL124004018	ΔΕΥΑ Πέλλας	27.700	Μη ικανοποιητική
2	ΕΕΛ Έδεσσας	EL124001017	ΔΕΥΑ Έδεσσας	36.167	Μη ικανοποιητική
3	ΕΕΛ Κρύας Βρύσης	EL1240060124	ΔΕΥΑ Πέλλας	7.500	Ικανοποιητική
4	ΕΕΛ Σκύδρας	EL1240110125	ΔΕΥΑ Σκύδρας	16.000	Μη ικανοποιητική
ΠΕ ΠΙΕΡΙΑΣ					

Ένωση Νομικών Προσώπων:

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

A/α	Ονομασία Εγκατάστασης	Κωδικός ΕΕΛ	Φορέας	Δυναμικό ητα (L.K)	Λειτουργία
1	ΕΕΛ Αιγινίου	EL1250020126	Δήμος Πύδνας - Κολίνδρου	11.000	Ικανοποιητική
2	ΕΕΛ Κατερίνης	EL125001019	ΔΕΥΑ Κατερίνης	130.000	Ικανοποιητική
3	ΕΕΛ Κολίνδρου	EL1250060127	Δήμος Πύδνας - Κολίνδρου	8.300	Ικανοποιητική
4	ΕΕΛ Κορινού	EL1250070128	ΔΕΥΑ Κατερίνης	20.000	Ικανοποιητική
5	ΕΕΛ Λιτοχώρου	EL125003018011	Δήμος Δίου – Ολύμπου	68.900	Ικανοποιητική
ΠΕ ΣΕΡΡΩΝ					
1	ΕΕΛ Νέας Ζίχνης	EL1260120130	Δήμος Νέας Ζίχνης	3.317	Άγνωστη
2	ΕΕΛ Νιγρίτας	EL1260130131	Δήμος Βισαλτίας	Άγνωστη	Άγνωστη
3	ΕΕΛ Σερρών	EL126001012	ΔΕΥΑ Σερρών	88.000	Ικανοποιητική
4	ΕΕΛ Σιδηροκάστρου	EL1260170129	ΔΕΥΑ Ηράκλειας	Άγνωστη	Άγνωστη
ΠΕ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ					
1	ΕΕΛ Αγ. Νικολάου Σιθωνίας	EL1270110244	Δήμος Σιθωνίας	3.000	Ικανοποιητική
2	ΕΕΛ Γαλάτιας	EL1270020132	Δήμος Πολυγύρου	5.000	Μη ικανοποιητική
3	ΕΕΛ Διονυσίου	EL1270070438	Δήμος Νέας Προποντίδας	12.000	Ικανοποιητική
4	ΕΕΛ Ιερισσού	EL1270120146	Δήμος Αριστοτέλη	5.000	Μη ικανοποιητική
5	ΕΕΛ Καλλιθέας	EL1270060411	Δήμος Κασσάνδρας	12.000	Ικανοποιητική
6	ΕΕΛ Κασσάνδρειας (Σίβηρη)	EL1270060133	Δήμος Κασσάνδρας	10.000	Ικανοποιητική
7	ΕΕΛ Νέας Καλλικράτειας	EL1270050112	ΔΕΥΑ Καλλικράτειας	36.000	Ικανοποιητική
8	ΕΕΛ Νέου Μαρμαρά	EL1270110445	Δήμος Σιθωνίας	20.000	Ικανοποιητική
9	ΕΕΛ Νέων Μουδανίων	EL1270070136	Δήμος Νέας Προποντίδας	20.000	Ικανοποιητική
10	ΕΕΛ Νέας Ποτίδαιας	EL1270070637	Δήμος Νέας Προποντίδας	12.000	Ικανοποιητική
11	ΕΕΛ Νέων	EL1270120347	Δήμος Αριστοτέλη	6.000	Μη ικανοποιητική
12	ΕΕΛ Νέας Φώκαιας	EL1270060734	Δήμος Κασσάνδρας	10.000	Ικανοποιητική
13	ΕΕΛ Νικήτης	EL1270110143	Δήμος Σιθωνίας	17.000	Ικανοποιητική
14	ΕΕΛ Ορμύλιας	EL1270080139	Δήμος Πολυγύρου	Άγνωστη	Άγνωστη
15	ΕΕΛ Ουρανούπολης	EL1270120548	Δήμος Αριστοτέλη	2.500	Μη ικανοποιητική
16	ΕΕΛ Πευκοχωρίου	EL1270090541	Δήμος Κασσάνδρας	43.333	Ικανοποιητική
17	ΕΕΛ Πολύχρονου	EL1270090642	Δήμος Κασσάνδρας	20.000	Ικανοποιητική
18	ΕΕΛ Σάρτης	EL1270130249	Δήμος Σιθωνίας	15.000	Ικανοποιητική
19	ΕΕΛ Φούρκας	EL1270060835	Δήμος Κασσάνδρας	45.000	Ικανοποιητική
20	ΕΕΛ Χανιώτης	EL1270090140	Δήμος Κασσάνδρας	15.000	Ικανοποιητική

Πηγή: Βάση Δεδομένων Παρακολούθησης Λειτουργίας ΕΕΛ από την ΕΓΥ (<http://astikalimata.ypeka.gr/Default.aspx>)

6.11.4 ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Από πλευράς υφιστάμενων υποδομών διαχείρισης αποβλήτων (ΔΣΑ), σύμφωνα με την 2^η Αναθεώρηση του Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) Κεντρικής Μακεδονίας (Οκτώβριος 2016), η Περιφέρεια διαθέτει Μονάδες Επεξεργασίας ΑΣΑ, Χώρους Υγειονομικής Ταφής Αποβλήτων (ΧΥΤΑ), Σταθμούς Μεταφόρτωσης Αποβλήτων (ΣΜΑ) και Κέντρα Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (ΚΔΑΥ).

Από πλευράς προγραμματιζόμενων υποδομών ΔΣΑ, με βάση το αναθεωρημένο ΠΕΣΔΑ της ΠΚΜ σε επίπεδο Περιφέρειας προβλέπονται **3 Μονάδες Επεξεργασίας Αποβλήτων (ΜΕΑ)** (ΜΕΑ Σερρών, ΜΕΑ Δυτικού Τομέα ΠΚΜ και ΜΕΑ Ανατολικού Τομέα ΠΚΜ), οι οποίες θα διαχειρίζονται τα υπολειπόμενα απόβλητα της Διαλογής στην Πηγή (ΔσΠ) και τα υπολείμματα των Κέντρων Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (ΚΔΑΥ) και των Μονάδων Επεξεργασίας Βιοαποβλήτων (ΜΕΒΑ).

Ανά Περιφερειακή Ενότητα οι προτεινόμενες υποδομές και δράσεις παρουσιάζονται παρακάτω:

Ένωση Νομικών Προσώπων:

Π.Ε. Ημαθίας

- ❖ **Διαλογή στην πηγή** για χαρτί – χαρτόνι, γυαλί, πλαστικό, μέταλλα, έντυπο χαρτί και βιοαπόβλητα.
- ❖ **Δημιουργία 3 Κεντρικών Πράσινων Σημείων** (ένα σε κάθε Δήμο της Π.Ε. Ημαθίας).
- ❖ **Προώθηση της οικιακής κομποστοποίησης**
- ❖ **Χρήση του υφιστάμενου δικτύου μεταφόρτωσης με εκσυγχρονισμό των ΣΜΑ σε νέου τύπου ΣΜΑ.** Περιλαμβάνονται τρία (3) ΣΜΑ νέου τύπου (Αλεξάνδρειας, Βέροιας, Νάουσας).
- ❖ **Κατασκευή ενός (1) ΚΔΑΥ** στα διοικητικά όρια του Δήμου Βέροιας.
- ❖ **1 Μονάδα Επεξεργασίας Βιοαποβλήτων (ΜΕΒΑ),** εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Αλεξάνδρειας.
- ❖ Το υπόλειμμα των ΑΣΑ που προέρχεται από τη ΔσΠ, τα υπολείμματα της μονάδας επεξεργασίας υπολείμματος και του ΚΔΑΥ θα οδηγούνται στη **ΜΕΑ Δυτικού Τομέα της ΠΚΜ.**
- ❖ Τα υπολειπόμενα σύμμεικτα ΑΣΑ από τις ΜΕΑ θα οδηγούνται **στον προβλεπόμενο ΧΥΤ για κάθε Δήμο της Π.Ε.** (Δήμος Νάουσας στον ΧΥΤΥ Έδεσσας, Δήμος Αλεξάνδρειας στον ΧΥΤΥ Γιαννιτσών, Δήμος Βέροιας στο ΧΥΤΥ Γιαννιτσών εφόσον εξυπηρετείται από την ΜΕΑ Δυτικού Τομέα ΠΚΜ ή εναλλακτικά στο ΧΥΤΥ Κοζάνης εφόσον εξυπηρετείται από τη ΜΕΑ Κοζάνης.

Π.Ε. Θεσσαλονίκης

- ❖ **Διαλογή στην πηγή** για χαρτί – χαρτόνι, γυαλί, πλαστικό, μέταλλα, έντυπο χαρτί και βιοαπόβλητα.
- ❖ **Δημιουργία 15 Κεντρικών Πράσινων Σημείων** (τουλάχιστον ένα σε κάθε Δήμο της Π.Ε. Θεσσαλονίκης).
- ❖ **Προώθηση της οικιακής κομποστοποίησης**
- ❖ **Εξυπηρέτηση από οκτώ (8) ΣΜΑ νέου τύπου** (Πυλαίας (Φοίνικα), Ευκαρπίας, Καλοχωρίου, Επανομής, 2 ΣΜΑ Βόλβης, Λαγκαδά, Χαλκηδόνας).
- ❖ **Διατήρηση (με αναβάθμιση και πιθανή επέκταση δυναμικότητας) των τεσσάρων (4) υφιστάμενων ΚΔΑΥ και κατασκευή του ΚΔΑΥ Ευκαρπίας.**
- ❖ **5 Μονάδες Επεξεργασίας Βιοαποβλήτων (ΜΕΒΑ).**
- ❖ Το υπόλειμμα των ΑΣΑ που προέρχεται από τη ΔσΠ, τις μονάδες επεξεργασίας βιοαποβλήτων και τα ΚΔΑΥ θα οδηγείται προς **επεξεργασία στις ΜΕΑ Δυτικού και Ανατολικού Τομέα της ΠΚΜ.**
- ❖ Τα υπολειπόμενα σύμμεικτα ΑΣΑ από τις ΜΕΑ θα οδηγούνται στο **ΧΥΤΑ Μαυροράχης.**

Π.Ε. Κιλκίς

- ❖ **Διαλογή στην πηγή** για χαρτί – χαρτόνι, γυαλί, πλαστικό, μέταλλα, έντυπο χαρτί και βιοαπόβλητα.
- ❖ **Δημιουργία 2 Κεντρικών Πράσινων Σημείων** (ένα σε κάθε Δήμο της Π.Ε. Κιλκίς).
- ❖ **Προώθηση της οικιακής κομποστοποίησης**
- ❖ **Χρήση του του υπό σχεδιασμό ΣΜΑ Παιονίας** για την εξυπηρέτηση του Δήμου Παιονίας με εκσυγχρονισμό του σε νέου τύπου ΣΜΑ. **Ακόμα προβλέπεται η κατασκευή ενός ΣΜΑ νέου τύπου** για την εξυπηρέτηση του Δήμου Κιλκίς.

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

- ❖ **Εξυπηρέτηση από υφιστάμενα ΚΔΑΥ στην Π.Ε. Θεσσαλονίκης.** Ο Δήμος Κιλκίς εξυπηρετείται από το ΚΔΑΥ Ιωνίας και ο Δήμος Παιονίας από το ΚΔΑΥ Καλλιθέας (Νεοχωρούδας).
- ❖ **Το προδιαλεγμένο οργανικό κλάσμα θα οδηγείται σε μια μονάδα επεξεργασίας βιοαποβλήτων για την εξυπηρέτηση του συνόλου της Π.Ε. Κιλκίς,** εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Κιλκίς.
- ❖ Τα υπολειπόμενα σύμμεικτα ΑΣΑ του Δήμου Κιλκίς μετά την εφαρμογή προγραμμάτων ΔσΠ και τα υπολείμματα της ΜΕΒΑ Π.Ε. Κιλκίς θα οδηγούνται προς επεξεργασία στη **ΜΕΑ Σερρών**. Τα υπολειπόμενα σύμμεικτα ΑΣΑ του Δήμου Παιονίας μετά την εφαρμογή των προγραμμάτων ΔσΠ και τα υπολείμματα των ΚΔΑΥ της Π.Ε. Κιλκίς θα οδηγούνται προς επεξεργασία στη **ΜΕΑ Δυτικού Τομέα της ΠΚΜ**.
- ❖ Ο **ΧΥΤ Κιλκίς** θα δέχεται μόνο i) τα υπολείμματα της ΜΕΑ Δυτικού Τομέα ΠΚΜ, από την επεξεργασία των υπολειπόμενων σύμμεικτων ΑΣΑ του Δήμου Παιονίας και την επεξεργασία των υπολειμμάτων ΚΔΑΥ της Π.Ε. Κιλκίς, καθώς και ii) τα υπολείμματα της ΜΕΑ Σερρών από την επεξεργασία των υπολειπόμενων σύμμεικτων ΑΣΑ του Δήμου Κιλκίς και την επεξεργασία των υπολειμμάτων της ΜΕΒΑ Π.Ε. Κιλκίς.

Π.Ε. Πέλλας

- ❖ **Διαλογή στην πηγή** για χαρτί – χαρτόνι, γυαλί, πλαστικό, μέταλλα, έντυπο χαρτί και βιοαπόβλητα.
- ❖ **Δημιουργία 4 Κεντρικών Πράσινων Σημείων** (ένα σε κάθε Δήμο της Π.Ε. Πέλλας).
- ❖ **Προώθηση της οικιακής κομποστοποίησης**
- ❖ **Εξυπηρέτηση από τέσσερις (4) ΣΜΑ νέου τύπου** (Έδεσσας, Γιαννιτσών, Αλμωπίας, Σκύδρας).
- ❖ **Κατασκευή και λειτουργία του ήδη αδειοδοτημένου ΚΔΑΥ,** εντός των ορίων του ΧΥΤΑ Έδεσσας με τροποποίηση σχεδιασμού για να εξυπηρετεί το σύνολο της Π.Ε. Πέλλας.
- ❖ **Το προδιαλεγμένο οργανικό κλάσμα θα οδηγείται σε μια μονάδα επεξεργασίας βιοαποβλήτων για την εξυπηρέτηση του συνόλου της Π.Ε. Πέλλας,** εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Πέλλας.
- ❖ Το υπόλειμμα των ΑΣΑ που προέρχεται από τη ΔσΠ, τη μονάδα επεξεργασίας βιοαποβλήτων και το ΚΔΑΥ θα οδηγηθούν προς επεξεργασία στη **ΜΕΑ Δυτικού Τομέα της ΠΚΜ για το σύνολο των Δήμων της Π.Ε. Πέλλας**.
- ❖ Τα υπολειπόμενα σύμμεικτα ΑΣΑ από τις ΜΕΑ θα οδηγούνται στον **ΧΥΤ που προβλέπεται για κάθε Δήμο της Π.Ε. Πέλλας** (Δήμος Έδεσσας στον ΧΥΤΥ Έδεσσας, Δήμος Σκύδρας στον ΧΥΤΥ Έδεσσας, Δήμος Πέλλας στον ΧΥΤΥ Γιαννιτσών, Δήμος Αλμωπίας στον ΧΥΤΥ Αλμωπίας).

Π.Ε. Πιερίας

- ❖ **Διαλογή στην πηγή** για χαρτί – χαρτόνι, γυαλί, πλαστικό, μέταλλα, έντυπο χαρτί και βιοαπόβλητα.
- ❖ **Δημιουργία 3 Κεντρικών Πράσινων Σημείων** (ένα σε κάθε Δήμο της Π.Ε. Πιερίας).
- ❖ **Προώθηση της οικιακής κομποστοποίησης**
- ❖ **Εξυπηρέτηση από τρεις (3) ΣΜΑ νέου τύπου** (Πύδνας – Κολινδρού, Λιτοχώρου, Κατερίνης). Παράλληλα και για τους τρεις Δήμους δίνεται η ευελιξία κατασκευής και δεύτερου ΣΜΑ.

- ❖ Προβλέπεται η διατήρηση (με αναβάθμιση και πιθανή επέκταση δυναμικότητας) του υφιστάμενου ΚΔΥΑ Κατερίνης, που θα εξυπηρετεί το σύνολο της Π.Ε. Πιερίας.
- ❖ Το προδιαλεγμένο οργανικό κλάσμα θα οδηγείται σε μια μονάδα επεξεργασίας βιοαποβλήτων για την εξυπηρέτηση του συνόλου της Π.Ε. Πιερίας, εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Κατερίνης.
- ❖ Το υπόλειμμα των ΑΣΑ που προέρχεται από τη ΔσΠ, τη μονάδα επεξεργασίας βιοαποβλήτων και το ΚΔΑΥ θα οδηγηθούν προς επεξεργασία στη **ΜΕΑ Δυτικού Τομέα της ΠΚΜ για το σύνολο των Δήμων της Π.Ε. Πιερίας**.
- ❖ Τα υπολειπόμενα σύμμεικτα ΑΣΑ από τις ΜΕΑ θα οδηγούνται στον **ΧΥΤ που προβλέπεται για κάθε Δήμο της Π.Ε. Πιερίας** (Δήμος Κατερίνης στον ΧΥΤΥ Κατερίνης, Δήμος Πύδνας - Κολινδρού στον ΧΥΤΥ Κατερίνης, Δήμος Δίου - Ολύμπου στον ΧΥΤΥ Λιτοχώρου).

Π.Ε. Σερρών

- ❖ **Διαλογή στην πηγή** για χαρτί – χαρτόνι, γυαλί, πλαστικό, μέταλλα, έντυπο χαρτί και βιοαπόβλητα.
- ❖ **Δημιουργία 7 Κεντρικών Πράσινων Σημείων** (ένα σε κάθε Δήμο της Π.Ε. Σερρών ή λιγότερα σε περίπτωση διαδημοτικής συνεργασίας).
- ❖ **Προώθηση της οικιακής κομποστοποίησης**
- ❖ **Χρήση του υφιστάμενου δικτύου μεταφόρτωσης με εκσυγχρονισμό των ΣΜΑ σε νέου τύπου ΣΜΑ** (Νιγρίτας και Νέας Ζίχνης).
- ❖ Προβλέπεται η διατήρηση (με αναβάθμιση και πιθανή επέκταση δυναμικότητας) και ο εκσυγχρονισμός του υφιστάμενου ΚΔΑΥ Σερρών (στο Νέο Σούλι), στα διοικητικά όρια του Δήμου Εμμανουήλ Παππά που εξυπηρετεί το σύνολο της Π.Ε. Σερρών.
- ❖ Προβλέπεται μια μονάδα επεξεργασίας βιοαποβλήτων, για την εξυπηρέτηση του συνόλου των Δήμων της Π.Ε. Σερρών.
- ❖ Τα υπολειπόμενα σύμμεικτα ΑΣΑ της Π.Ε. Σερρών μετά την εφαρμογή των προγραμμάτων ΔσΠ και τα υπολείμματα από τη ΜΕΒΑ και από το ΚΔΑΥ της Π.Ε. Σερρών θα οδηγούνται προς επεξεργασία στη **ΜΕΑ Σερρών**.
- ❖ Ο **ΧΥΤ Παλαιόκαστρου** θα δέχεται μόνο τα υπολείμματα της ΜΕΑ Σερρών από την επεξεργασία των υπολειπόμενων σύμμεικτων ΑΣΑ της Π.Ε. Σερρών και των υπολειμμάτων της ΜΕΒΑ και του ΚΔΑΥ.

Π.Ε. Χαλκιδικής

- ❖ **Διαλογή στην πηγή** για χαρτί – χαρτόνι, γυαλί, πλαστικό, μέταλλα, έντυπο χαρτί και βιοαπόβλητα.
- ❖ **Δημιουργία 5 Κεντρικών Πράσινων Σημείων** (ένα σε κάθε Δήμο της Π.Ε. Χαλκιδικής)
- ❖ **Προώθηση της οικιακής κομποστοποίησης**
- ❖ **Λειτουργία έξι (6) νέου τύπου ΣΜΑ / ΚΔΑΥ με τον εκσυγχρονισμό των υφιστάμενων ΣΜΑ Νικήτης και Ιερισσού, την κατασκευή τεσσάρων (4) καθώς και την κατασκευή δυο (2) νέου τύπου ΣΜΑ και ενός (1) δορυφορικού** (Κασσάνδρας, Νέας Καλλικράτειας, Μουδανίων, Πολυγύρου, Αρναίας, Ιερισσού, Αμμουλιανής, Νικήτης, Συκιάς).

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

- ❖ Λόγω της γεωμορφολογίας της Π.Ε., του οδικού δικτύου αλλά και της τουριστικής κίνησης και του σημαντικού αριθμού χώρων εστίασης προτείνονται δυο (2) μονάδες επεξεργασίας του προδιαλεγμένου οργανικού κλάσματος. Πιο συγκεκριμένα προτείνεται μια μονάδα επεξεργασίας προδιαλεγμένου οργανικού (Ανατολική μονάδα ΠΕ Χαλκιδικής) για την εξυπηρέτηση του Δήμου Σιθωνίας, του Δήμου Αριστοτέλη, της ΔΕ Ορμυλίας του Δήμου Πολυγύρου και του 70% της ΔΕ Πολυγύρου του ομώνυμου Δήμου. Επιπλέον προτείνεται μια δεύτερη μονάδα (Δυτική μονάδα ΠΕ Χαλκιδικής) για την εξυπηρέτηση του Δήμου Κασσάνδρας, του Δήμου Νέας Προποντίδας, των ΔΕ Ανθεμούντα και Ζερβοχωρίων του Δήμου Πολυγύρου και του 30% της ΔΕ Πολυγύρου του ομώνυμου Δήμου.
- ❖ Τα υπολειπόμενα σύμμεικτα ΑΣΑ της Π.Ε. Χαλκιδικής μετά την εφαρμογή των προγραμμάτων ΔσΠ και τα υπολείμματα από τις μονάδες επεξεργασίας βιοαποβλήτων και του υπολείμματος από τα ΣΜΑ / ΚΔΑΥ θα οδηγούνται προς επεξεργασία στη **ΜΕΑ Ανατολικού Τομέα ΠΚΜ**.
- ❖ Τα υπολείμματα από τη ΜΕΑ θα οδηγούνται στον προβλεπόμενο εξυπηρετούμενο **ΧΥΤ για κάθε Δήμο της ΠΕ Χαλκιδικής** (Δήμος Αριστοτέλη στον ΧΥΤΥ Αρναίας, Δήμος Πολυγύρου στον ΧΥΤΥ Πολυγύρου, Δήμος Νέας Προποντίδας στον ΧΥΤΥ Ανθεμούντα, Δήμος Κασσάνδρας στον ΧΥΤΥ Κασσάνδρας, Δήμος Σιθωνίας κατά 73% στον ΧΥΤΥ Ανθεμούντα και 27% στον ΧΥΤΥ Πολυγύρου, Άγιο Όρος στον ΧΥΤΥ Αρναίας).

6.11.5 ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ

Ηλεκτρική Ενέργεια

Η Κεντρική Μακεδονία διαθέτει κομβικό ρόλο στην διασύνδεση του Εθνικού και Βαλκανικού δικτύου Ενέργειας. Αποτελεί ωστόσο έναν χώρο κατανάλωσης ενέργειας καθώς η εγχώρια παραγωγή δεν περιλαμβάνει σημαντικές πηγές.

Τα Κέντρα Υπερυψηλής Τάσεως (ΚΥΤ) αποτελούν τα σημεία σύνδεσης του Συστήματος 400kV με το Σύστημα 150kV και εξυπηρετούν ανάγκες απομάστευσης ισχύος προς το Σύστημα 150 kV. Το Ελληνικό Σύστημα Μεταφοράς Ενέργειας περιλαμβάνει 12 ΚΥΤ, τα οποία περιλαμβάνουν έναν ή περισσότερους αυτομετασχηματιστές (ΑΜ/Σ) τριών τυλιγμάτων 400kV/150kV/30kV. Επιπλέον, υπάρχουν 6 ΚΥΤ (που δεν συμπεριλαμβάνονται στα προαναφερόμενα 12), τα οποία είναι εγκατεστημένα πλησίον των ομώνυμων σταθμών παραγωγής και εξυπηρετούν παράλληλα (ΚΥΤ Αμυνταίου, Καρδιάς, Λαυρίου) ή αποκλειστικά (Αγ. Δημητρίου, Μελίτης, ΕΝΘΕΣ) ανάγκες ανύψωσης τάσης από τις μονάδες παραγωγής προς το Σύστημα 400kV.

Η Βόρεια Ελλάδα αποτελεί τον χώρο Εγκατάστασης των κόμβων διασύνδεσης του Ελληνικού με το Σύστημα του ENTSO-E (European Network of Transmission System Operators for Electricity). Στην ΠΚΜ οι συνδέσεις αυτές εξυπηρετούνται από το ΚΥΤ Θεσσαλονίκης, το οποίο διαθέτει:

- Μια γραμμή 400 kV απλού κυκλώματος με δίδυμο αγωγό με το ΚΥΤ του Dubrono στην Βόρεια Μακεδονία
- Μια γραμμή 400 kV (τύπου Β'Β'), μεταξύ ΚΥΤ Θεσσαλονίκης και Blagoevgrad στην Βουλγαρία.

Στην ΠΚΜ δεν υπάρχουν Θερμικοί Σταθμοί παραγωγής, υπάρχουν όμως εγκατεστημένοι τρεις συνδεδεμένοι με το σύστημα υδροηλεκτρικοί σταθμοί (Άγρας, Εδεσσαίος, Σφηκιά, εξαιρούνται οι

Μικροί Υδροηλεκτρικοί Σταθμοί του Άρθρου 9 του Ν.3468/06) με συνολική εγκατεστημένη ισχύ 384 MW.

Η ενίσχυση του δικτύου είναι συνεχής και οφείλεται στις όλο κα μεγαλύτερες απαιτήσεις για παροχή ρεύματος σε αρκετές επιμέρους περιοχές της ΠΚΜ. Σύμφωνα με το σχεδιασμό Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς για την περίοδο 2008-2012, από τα προβλεπόμενα έργα στην περιοχή, έχουν ολοκληρωθεί τα εξής:

- Αναβάθμιση του τμήματος Πυλαίας - Πανοράματος της Γ.Μ. ΚΥΤ Θεσ/νίκης – Μουδανιά. Το έργο ολοκληρώθηκε το φθινόπωρο του 2008.
- Αναβάθμιση της Γ.Μ. Αμφίπολη - Στάγειρα από Ε/150kV σε 2B/150kV. Το έργο ολοκληρώθηκε τον Ιούνιο του 2009.
- Κατασκευή του νέου υπογείου καλωδίου Π. Μελάς – Εύοσμος. Το έργο ολοκληρώθηκε το Νοέμβριο του 2009.

Για την περίοδο ως το 2014 στον προγραμματισμό ανάπτυξης του συστήματος προβλεπόταν η ένταξη ενός νέου ΚΥΤ (400kV) στην περιοχή Λαγκαδά και όλων των παρελκόμενων έργων σύνδεσής του. Σκοπός του έργου ήταν η ικανοποίηση της αυξανόμενης ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας στην περιοχή της Θεσσαλονίκης, το οποίο θα χωροθετούνταν εκτός του πολεοδομικού συγκροτήματος. Οι βασικοί λόγοι για τους οποίους προέκυψε η ανάγκη ένταξης του νέου ΚΥΤ Λαγκαδά είναι οι εξής:

- Εξάντληση της δυνατότητας περαιτέρω ανάπτυξης του υφιστάμενου ΚΥΤ Θεσσαλονίκης (βρίσκεται στο Ωραιόκαστρο) με νέους ΑΜ/Σ λόγω ανεπάρκειας χώρου.
- Εξάντληση της δυνατότητας ένταξης νέων Γ.Μ. 400kV και 150kV λόγω προβλημάτων προσπελάσεων εντός του πολεοδομικού συγκροτήματος της Θεσσαλονίκης και διαφόρων περιβαλλοντικών περιορισμών.
- Αύξηση της ισχύος βραχυκύκλωσης πέραν των επιτρεπόμενων ορίων αντοχής του εξοπλισμού στο ΚΥΤ Θεσσαλονίκης (σε περίπτωση ένταξης νέων ΑΜ/Σ), που αποκλείει την περαιτέρω ανάπτυξή του.
- Βελτίωση της αξιοπιστίας τροφοδότησης των καταναλωτών και της ποιότητας της παρεχόμενης ισχύος.
- Ανάγκη για διαχωρισμό των σημείων εγχύσεως από τις κύριες διασυνδετικές Γ.Μ. με Βουλγαρία και Βόρεια Μακεδονία, για αύξηση της ασφάλειας, αλλά και της αξιοπιστίας διακίνησης ηλεκτρικής ενέργειας από και προς τα Συστήματα των γειτονικών χωρών.

Η κατασκευή του έργου ξεκίνησε το Δεκέμβριο του 2007. Το νέο ΚΥΤ συνδέεται στο Σύστημα 400kV μέσω των υφισταμένων Γ.Μ. 2B'Β'/400kV προς ΚΥΤ Θεσσαλονίκης, της υφιστάμενης Γ.Μ. Β'Β'Β'/400kV προς ΚΥΤ Φιλίππων (ΓΜ400.Σ.1), μιας νέας Γ.Μ. 2B'Β'/400kV προς ΚΥΤ Φιλίππων, η οποία ακολουθεί όδευση πλησίον της υφιστάμενης γραμμής

Νέα έργα ενίσχυσης του δικτύου 150 kV στην ΠΚΜ προγραμματίζονται για:

- Την ενίσχυση του Συστήματος στη Χαλκιδική: Απαιτείται λόγω του υψηλού ρυθμού αύξησης του φορτίου ιδιαίτερα κατά την θερινή περίοδο. Για την ενίσχυση αυτή έχει ήδη υλοποιηθεί το έργο της Αναβάθμισης του τμήματος Πυλαίας - Πανοράματος της Γ.Μ. ΚΥΤ Θεσ/νίκης – Μουδανιά είναι σε εξέλιξη η αναβάθμιση της Γ.Μ. Αμφίπολη - Στάγειρα και Στάγειρα - Βάβδος –

ΤΑΠ Σχολάρι από E/150kV σε 2B/150kV, ενώ προγραμματίζεται η αλλαγή αγωγών υφιστάμενης γραμμής Σχολάρι –Σύστημα (ΓΜ Λαγκαδά – Χαλκιδική) από ελαφρού σε βαρέος τύπου.

- Την αναδιάταξη Κυκλωμάτων στην Περιοχή Θεσσαλονίκης: Με αφορμή την κατασκευή του νέου ΚΥΤ Λαγκαδά που μεταβάλλει το γενικό σχήμα τροφοδότησης στην ευρύτερη περιοχή Θεσσαλονίκης, καθώς και στις περιοχές Χαλκιδικής, Κιλκίς και Σερρών, έχει προγραμματισθεί ευρείας κλίμακας αναδιάρθρωση του Συστήματος 150 kV, με στόχο την ασφαλέστερη και πιο αξιόπιστη λειτουργία του. Στα πλαίσια αυτά, έχουν προγραμματισθεί τα ακόλουθα έργα: α) Κατασκευή νέου υπογείου καλωδίου Π. Μελάς – Εύοσμος. Το έργο ολοκληρώθηκε το Νοέμβριο του 2009. β) Κατασκευή νέου υπογείου καλωδίου ΚΥΤ Θεσ/νίκης – Εύοσμος. γ) Αναβάθμιση τμήματος της Γ.Μ. ΚΥΤ Θεσ/νίκης – Κιλκίς από E/150 kV σε 2B/150 kV και εκτροπή του προς το ΚΥΤ Λαγκαδά μέσω νέας Γ.Μ. 2B/150 kV. δ) Σύνδεση του ΚΥΤ Λαγκαδά και με τα δύο κυκλώματα της Γ.Μ. ΚΥΤ Φιλίππων – ΚΥΤ Θεσ/νίκης μέσω δύο νέων Γ.Μ. 2B/150 kV. ε) Εκτροπή της πιο πάνω Γ.Μ. προς τη Γ.Μ. ΚΥΤ Θεσ/νίκης – Χαλκιδική, με ταυτόχρονη παράκαμψη του ΚΥΤ Θεσ/νίκης, μέσω νέας Γ.Μ. 2B/150 kV. στ) Αλλαγή αγωγού από E/150 kV σε Z/150 kV σε τμήμα της Γ.Μ. Σέρρες – ΚΥΤ Θεσ/νίκης και εκτροπή του προς το ΚΥΤ Λαγκαδά μέσω νέας Γ.Μ. 2B/150 kV. ζ) Εκτροπή της Γ.Μ. Ν. Ελβετία – ΚΥΤ Θεσ/νίκης προς το ΚΥΤ Λαγκαδά μέσω νέας Γ.Μ. 2B/150 kV, που θα συνδέεται και στον Υ/Σ Λητής

Επίσης, για τη βελτίωση της ασφάλειας τροφοδότησης των φορτίων των Υ/Σ Πολίχνης, Δόξας και Ν. Ελβετίας, αλλά και για τη μέγιστη αξιοποίηση της αναβάθμισης της Γ.Μ. ΚΥΤ Θεσσαλονίκης – Μουδανιά που ολοκληρώθηκε το 2008, έχουν προγραμματισθεί έργα Αναβάθμισης στα τμήματα ΚΥΤ Θεσσαλονίκης – ΤΙΤΑΝ, Υ/Σ Πολίχνης και η υπογειοποίηση του καλωδίου ΚΥΤ - Δόξας

Η ολοκλήρωση των πιο πάνω έργων θα επιτρέψει σε πρώτο στάδιο την κατάργηση και αργότερα την αποξήλωση των ακολούθων εναερίων τμημάτων Γ.Μ. 150kV, παρέχοντας σημαντικά περιβαλλοντικά οφέλη

- Την Αναβάθμιση του συστήματος Πιερίας: Στην Πιερία προγραμματίζεται η ανάπτυξη δύο νέων Υ/Σ 150/20 kV στην περιοχή (Κατερίνη II και Αιγίνιο) έναντι προγενέστερου προγραμματισμού του που προέβλεπε έναν Υ/Σ.

Σε τοπικό επίπεδο η διανομή του ρεύματος γίνεται από δίκτυα μέσης και χαμηλής τάσης που καλύπτουν το σύνολο των οικισμών της ΠΚΜ. Κατά τα τελευταία 20 έτη τα δίκτυα ΜΤ και ΧΤ υπογειοποιούνται κυρίως στα τμήματα εντός οικισμών. Η διαδικασία αυτή είναι εξελισσόμενη.

Δίκτυο φυσικού αερίου

Το Φυσικό Αέριο εισέρχεται στην χώρα από τρία σημεία, εκ των οποίων το ένα βρίσκεται στην ΠΚΜ (Ελληνοβουλγαρικά σύνορα).

Το Εθνικό Σύστημα Μεταφοράς Φυσικού Αερίου διαρθρώνεται από τον κεντρικό αγωγό μεταφοράς αερίου που σε γενικές γραμμές ακολουθεί τον Οδικό Άξονα ΠΑΘΕ (από Προμαχώνα ως το Λαύριο) και το Ανατολικό τμήμα της Εγνατίας Οδού (Καρπερή ως Κήπους Έβρου). Ο Κ.Α. έχει συνολικό μήκος 599km και είναι υψηλής πίεσης. Η διάμετρος του αγωγού είναι 36'' για τα πρώτα 100km και 30'' για τα υπόλοιπα. Οι κλάδοι μεταφοράς υψηλής πίεσης, συνολικού μήκους 523km. Οι κλάδοι ξεκινούν από τον κεντρικό αγωγό και τροφοδοτούν με φυσικό αέριο τις περιοχές της Θεσσαλονίκης και του Πλατέος Ημαθίας στην ΠΚΜ..

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Η διανομή του αερίου σε οικιακούς, εμπορικές και βιομηχανικούς καταναλωτές γίνεται μέσω των Εταιρειών Παροχής Αερίου (ΕΠΑ). Η ΕΠΑ έχουν ως αρμοδιότητα την ανάπτυξη, λειτουργία και συντήρηση των εσωτερικών δικτύων στις περιοχές ευθύνης τους. Στις ΕΠΑ συμμετέχει κατά 51% η ΔΕΠΑ, μέσω της κατά 100% θυγατρικής της Εταιρείας Διανομής Αερίου (ΕΔΑ), και κατά 49% ιδιώτες επενδυτές, οι οποίοι ασκούν και τη διοίκηση των εταιρειών.

Το σύστημα διανομής αποτελείται από:

- δίκτυα μέσης πίεσης (19 bar) που έχουν αποδέκτες βιομηχανικούς καταναλωτές
- δίκτυα χαμηλής πίεσης (4 bar) που εξυπηρετούν οικιακές, εμπορικές και βιομηχανικές χρήσεις.

Δίκτυα μέσης πίεσης έχουν αναπτυχθεί και συνεχίζουν να αναπτύσσονται σε Αττική, **Θεσσαλονίκη**, Λάρισα, Βόλο, Οινόφυτα, Θήβα, ευρύτερη περιοχή Χαλκίδας, Λαμία, **Πλατύ Ημαθίας**, **Κατερίνη**, **Κιλκίς**, **Σέρρες**, Δράμα, Ξάνθη, Καβάλα, Αλεξανδρούπολη, Κομοτηνή.

Δίκτυα χαμηλής πίεσης έχουν αναπτυχθεί και συνεχίζουν να αναπτύσσονται σε Αττική, **Θεσσαλονίκη**, Λάρισα, Βόλο, Οινόφυτα, Κιλκίς, Ξάνθη, Κομοτηνή.

Η ΔΕΠΑ, μέσω της Εταιρείας Διανομής Αερίου, έχει παραχωρήσει στις θυγατρικές της Εταιρείες Παροχής Αερίου Αττικής, Θεσσαλονίκης, Θεσσαλίας τη χρήση των δικτύων μέσης και χαμηλής πίεσης που αφορούν τις αντίστοιχες περιοχές.

Εικόνα 6-44: Όδευση του κεντρικού αγωγού μεταφοράς φυσικού αερίου

Τονίζεται λοιπόν η στρατηγική θέση της ΠΚΜ σε σχέση με το δίκτυο Φυσικού Αερίου της χώρας και η ενίσχυση της θέσης αυτής σε επίπεδο ΝΑ Ευρώπης μέσα απο τη διέλευση του TAP (ΤΑΠ), αλλά και η ανάγκη διείσδυσης του αερίου στην κατανάλωση με σύνδεση των Σερρών, της Κατερίνης και της Βέροιας για οικιακούς και βιομηχανικούς καταναλωτές, επέκταση σε δεύτερη φάση προς την

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

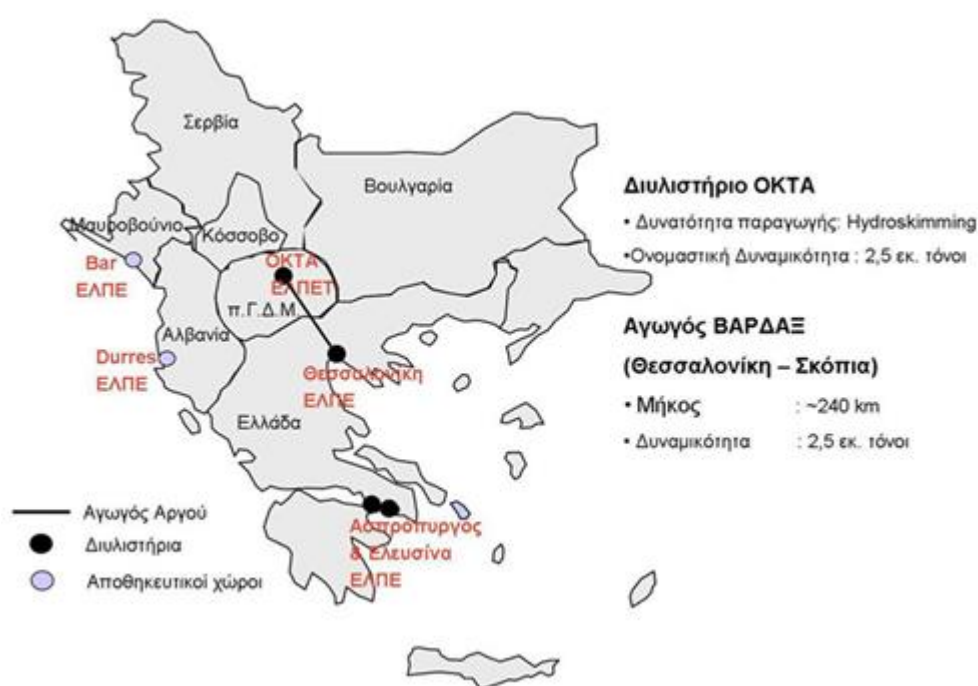
Κεφάλαιο 6 – Σελίδα 195

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

περιοχή του Κιλκίς (βιομηχανικές περιοχές), των Γιαννιτσών της Σκύδρας και της Έδεσσας και σε τρίτη φάση προς Χαλκιδική.

Αγωγοί Πετρελαίου

Το Διυλιστήριο των ΕΛ.ΠΕ. στην Βιομηχανική Ζώνη Διαβατών είναι το μόνο διυλιστήριο στη Βόρεια Ελλάδα, με την λειτουργία αυτού να καλύπτει την εσωτερική αγορά και να εφοδιάζει αρκετές περιοχές γειτονικών κρατών. Μέσω του Διυλιστηρίου Θεσσαλονίκης γίνεται επίσης η τροφοδότηση με αργό πετρέλαιο του διυλιστηρίου της ΟΚΤΑ – Βόρεια Μακεδονία (κύριος μέτοχος τα ΕΛ.ΠΕ.), με την οποία το διυλιστήριο Θεσσαλονίκης συνδέεται με αγωγό. Ο αγωγός μεταφοράς πετρελαίου Θεσσαλονίκης-Σκοπίων μήκους και έχει μήκος 220km. Ένας μικρότερος αγωγός μήκους 4,5km συνδέει επίσης το διυλιστήριο με το λιμάνι της Θεσσαλονίκης και εξυπηρετεί την τροφοδότηση του.

Εικόνα 6-45: Αγωγός Πετρελαίου Θεσσαλονίκη – Σκόπια

Πηγή: <http://www.elpet-balkaniki.gr>

Εναλλακτικές Πηγές Παραγωγής Ενέργειας

Τα τελευταία χρόνια, πραγματοποιούνται επενδύσεις σε έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας στα πλαίσια της αξιοποίησης του πλούσιου δυναμικού ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, καθώς και της συμβολής των έργων αυτών στους στόχους της χώρας για μείωση των εκπεμπόμενων αερίων ρύπων με Αέρια του Θερμοκηπίου (ΑτΘ).

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Λ.Α.Γ.Η.Ε. (ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ ΑΓΟΡΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ Α.Ε.) σχετικά με τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας & τα ΣΗΘΥΑ [Συνοπτικό Πληροφοριακό Δελτίο, Φεβρουάριος 2019) στην ΠΚΜ η εγκατεστημένη ισχύς παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα.

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Πίνακας 6-53: Εγκατεστημένη ισχύς μονάδων ΑΠΕ σε MW στο διασυνδεδεμένο δίκτυο της ΠΚΜ

Εγκατεστημένη Ισχύς (MW)						
	Α/Π	ΜΥΗΣ	Βιομάζα - Βιοαέριο	ΣΗΘΥΑ	Φ/Β	Σύνολο ΑΠΕ
Κεντρική Μακεδονία	115,10	50,87	18,15	27,26	329,23	540,61

Πηγή: Λ.ΑΓ.Η.Ε., 2019

Στην ΠΚΜ, οι επενδύσεις στον τομέα αυτό αφορούν κυρίως στην κατασκευή Φ/Β πάρκων.

Γεωθερμικά πεδία χαμηλής ενθαλπίας απαντώνται σε μικρά βάθη σε πολλές περιοχές στις πεδιάδες της Μακεδονίας και της Θράκης. Ειδικότερα στην κεντρική Μακεδονία τα γεωθερμικά πεδία που απαντώνται είναι:

- ❖ Λεκάνη Στρυμόνα (Νιγρίτα, Σιδηρόκαστρο, Λιθότοπος - Ηράκλεια, Άγκιστρο, Ίβηρα –Αχινός - Μαυροθάλασσα)
- ❖ Χερσόνησος Χαλκιδικής (Ελαιοχώρια, Αγία Παρασκευή, Σάνη)
- ❖ Περιοχή Θεσσαλονίκης [Λεκάνη Μυγδονίας (Λαγκαδάς – Νυμφόπετρα – Απολλωνία), Λεκάνη Θεσσαλονίκης (Αλεξάνδρεια), Θέρμη - Λεκάνη Ανθεμούντα]
- ❖ Λεκάνη Αλμωπίας – Δυτική Μακεδονία (Αετός Αμυνταίου Φλώρινας)

Εικόνα 6-46: Γεωθερμικός χάρτης Βόρειας Ελλάδας με τις κυριότερες περιοχές εφαρμογών γεωθερμικής ενέργειας χαμηλής ενθαλπίας

Πηγή: Ν. Ανδρίτσος, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η χρήση της γεωθερμίας και των σημαντικών γεωθερμικών πόρων είναι απόλυτης προτεραιότητας για την ΠΚΜ και οφείλει να υποστηριχθεί με την κατασκευή δικτύων διανομής στον αγροτικό, βιομηχανικό και αστικό χώρο.

6.11.6 ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ

Η ΠΚΜ ανήκει στην Τηλεπικοινωνιακή Περιφέρεια Βορείου Ελλάδος (ΤΠΒΕ) με κεντρικό κόμβο την Θεσσαλονίκη και η οποία καλύπτει γεωγραφικά το 43,2% της χώρας.

Ειδικότερα, η ΠΚΜ διαθέτει σημαντικές υποδομές ΤΠΕ που εξυπηρετούν κυρίως τα αστικά και την παράκτια – πεδινή ζώνη, ενώ στον ορεινό χώρο όπου μέχρι σήμερα σημειώνονται ελλείψεις εξαπλώνονται ολοένα οι τεχνολογίες ασύρματης επικοινωνίας. Το τηλεπικοινωνιακό δίκτυο είναι ψηφιακό.

Η σύνδεση των περιοχών γίνεται μέσω κυκλώματος (ζευκτικό τμήμα που ξεκινάει από το χώρο πολυπλεξίας ενός Αστικού Κόμβου (ΑΚ) και καταλήγει στο χώρο πολυπλεξίας ενός άλλου ΑΚ. Το δίκτυο διαχειρίζεται από τον ΟΤΕ και οι κόμβοι του παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 6-54: Κόμβοι συστήματος ενσύρματων τηλεπικοινωνιών ΠΚΜ

Περιφερειακή Ενότητα	Τοποθεσία Κόμβου
Π.Ε. Ημαθίας	Βέροια, Νάουσα
Π.Ε. Θεσσαλονίκης	Ερμού, Καλαμαριά, Ασπροβάλτα, Περαιά, Λαγκαδά, Αμπελοκήπων, Ελευθέριου, Χαριλάου, Νέα Βάρνα, Ευκαρπίας, Βυζάντιο, Αποστόλου Παύλου, Παύλου Μελά, Πλατείας Δημοκρατίας, Τούμπας, Ροσάν
Π.Ε. Κιλκίς	Κιλκίς
Π.Ε. Πέλλας	Έδεσσα, Γιαννιτσά
Π.Ε. Πιερίας	Κατερίνη, Πλάκα
Π.Ε. Σερρών	Σέρρες, Νιγρίτα, Σιδηρόκαστρο
Π.Ε. Χαλκιδικής	Πολύγυρος, Νικητή, Νέα Καλλικράτεια, Μουδανιά, Κασσανδρεία

Ως προς τη χρήση κινητής τηλεφωνίας, η Περιφέρεια παρουσιάζει ποσοστό χρήσης σχεδόν 100%, σύμφωνα με τα αποτελέσματα έρευνας του Παρατηρητηρίου για την Κοινωνία της Πληροφορίας, έναντι του 96,7 της χώρας.

6.11.7 ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΥΓΕΙΑΣ

Στην ΠΚΜ, λειτουργούν 22 νοσοκομεία τα οποία υπάγονται στην 3^η και 4^η ΥΠΕ. Τα νοσοκομεία βρίσκονται στις πόλεις Θεσσαλονίκη, Κατερίνη, Κιλκίς, Γουμένισσα, Σέρρες, Βέροια, Νάουσα, Γιαννιτσά, Έδεσσα και Πολύγυρο.

Όσον αφορά στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας (Κέντρα Υγείας, Μονάδες Υγείας και Τ.ΟΜ.Υ) στην ΠΚΜ υπάρχουν στο σύνολο 70 (37 στην 3^η ΥΠΕ και 33 στην 4^η ΥΠΕ).

Επίσης υπάρχουν τέσσερα Κέντρα Ψυχικής Υγείας.

6.12 ΠΙΕΣΕΙΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Οι πιέσεις που δέχεται το περιβάλλον της Περιφέρειας σχετίζονται κύρια με την εντατική γεωργία, την ανάπτυξη βιομηχανικών και βιοτεχνικών χρήσεων, την οικιστική ανάπτυξη τόσο στο αστικό περιβάλλον των πόλεων όσο και στην παράκτια ζώνη, τις φυσικές και ανθρωπογενείς πυρκαγιές, τη λατομική και μεταλλευτική δραστηριότητα, τη διάβρωση/ερημοποίηση των εδαφών, την ποιοτική υποβάθμιση (ρύπανση) των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων, τις παράνομες απολήψεις νερού, τις καταπατήσεις, τις παράνομες αμοληψίες/χαλικοληψίες, την υπεραλίευση και χρήση μη ορθών αλιευτικών πρακτικών, την ανεξέλεγκτη διάθεση υγρών και στερεών αποβλήτων κ.α. Πιο αναλυτικά:

Πιέσεις στα υπόγεια και επιφανειακά υδατικά συστήματα της ΠΚΜ ασκούνται από τη διάθεση γεωργικών αποβλήτων σε ρέματα (κυρίως ελαιοτριβείων), τις εκπλύσεις καλλιεργούμενων εκτάσεων (φυτοφάρμακα, λιπάσματα, φερτά), τη διάθεση αστικών λυμάτων σε βόθρους σε περιοχές που δεν εξυπηρετούνται από αποχετευτικό δίκτυο, την ένταση χρήσης νερού κ.α. Συνοπτικά, ως κύριες απειλές προκύπτουν:

1. Η καθίζηση και διάβρωση της παράκτιας ζώνης που προκαλείται τόσο από την εξάντληση των υπόγειων αποθεμάτων, όσο και από τις παρεμβάσεις στο υδρογραφικό δίκτυο και την διαμόρφωση της ακτογραμμής
2. Η εξάντληση υπόγειων νερών και υφαλμύρωση, η ποιοτική δηλαδή υποβάθμιση λόγω εισροής θαλάσσιων υδάτων στους παράκτιους υπόγειους υδροφορείς.
3. Η ρύπανση των επιφανειακών υδάτων που προκαλεί η απόθεση ανεπεξέργαστων (ή επεξεργασμένων που συσσωρεύονται ξεπερνώντας την ικανότητα του αποδέκτη) αποβλήτων αστικής, βιομηχανικής ή/και γεωργικής προέλευσης.

Ένας από τους κύριους παράγοντες ρύπανσης των υδάτων αποτελούν οι παράνομες συνδέσεις αγωγών επαγγελματικών και βιομηχανικών εγκαταστάσεων που διοχετεύουν ανεπεξέργαστα ή ελλιπώς επεξεργασμένα απόβλητα. Η πρακτική αυτή έχει εντοπιστεί σε διάφορες περιοχές. Οι παράνομες εκχύσεις υγρών αποβλήτων σε υδατικά σώματα είναι δύσκολο να ταυτοποιηθούν, ανιχνεύονται κυρίως σε ποτάμια στα οποία λειτουργούν σταθμοί παρακολούθησης υδάτων και παρουσιάζονται διακυμάνσεις φυσικοχημικών παραμέτρων που συνδέονται με βιομηχανικές πηγές ρύπανσης των υδάτων μεταξύ διαφορετικών σταθμών κατά τον ρου των ποταμών αυτών. Υδατικά σώματα που έχουν διαπιστωθεί τέτοιες παραβιάσεις είναι:

- ο Δενδροπόταμος, κύρια από παράνομες συνδέσεις αγωγών εντός του ΠΣΘ,
- Η Τάφρος 66 και ο Ποταμός Λουδίας, και
- Η Λίμνη Βεγορίτιδα.

Πιέσεις στα εδάφη της ΠΚΜ: Οι εδαφικοί πόροι στην ΠΚΜ δέχονται ιδιαίτερες πιέσεις κατά τύπους. Στο βαθμό που αυτές συνδέονται είτε με τη μη αιεφορική διαχείριση των υδάτων ή/και με την επιδείνωση των κλιματικών συνθηκών, η εξέλιξή τους αναμένεται να είναι αρνητική. Συγκεκριμένα:

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

➤ Ελλειμματική διαχείριση στην ΛΑΠ Αξιού αναμένεται να εντείνει τις πιέσεις ερημοποίησης - όξυνσης των εδαφών στην περιοχή του Κιλκίς.

➤ Συνέχιση των συνθηκών υπεράντλησης των υδάτων στην παράκτια ζώνη θα εντείνει τις πιέσεις για υφαλμίρυνση - ποιοτική υποβάθμιση των υπόγειων αποθεμάτων στις παράκτιες / ελλειμματικές περιοχές.

➤ Τροποποιήσεις του υδρογραφικού δικτύου και μείωση της απόθεσης φερτών υλικών στην παράκτια ζώνη θα εντείνουν τις πιέσεις διάβρωσης των ακτών.

➤ Η συνέχιση παράνομων πρακτικών απόθεσης παντός είδους αποβλήτων προκαλεί κατά τόπους σοβαρά προβλήματα υποβάθμισης.

Δυσμενείς εξελίξεις για την ποιότητα των εδαφικών πόρων μπορούν να προκύψουν από τη μη αποφυγή κινδύνων και φυσικών καταστροφών. Πλημμύρες και (δασικές) πυρκαγιές έχουν ως αποτέλεσμα τη, με διάφορους μηχανισμούς, υποβάθμιση της παραγωγικής ικανότητας των εδαφών. Η αύξηση της πιθανότητας εκδήλωσης τέτοιων καταστροφών ως επίπτωση της κλιματικής αλλαγής σε συνδυασμό με τη μη λήψη αντίστοιχων μέτρων πρόληψης περιορισμού (προσαρμογής) σε επιδείνωση των υφιστάμενων συνθηκών.

Σύμφωνα με τον Χάρτη Δυνητικού Κινδύνου Ερημοποίησης της Ελλάδος της Εθνικής Επιτροπής κατά της Ερημοποίησης η πλειονότητα των εκτάσεων στην ΠΚΜ ταξινομούνται στις κατηγορίες χαμηλού και μέτριου κινδύνου λόγω διάβρωσης, ενώ απαντώνται και παράκτιες περιοχές των ΠΕ Πιερίας και Θεσσαλονίκης (Θερμαϊκός Κόλπος) με υψηλό κίνδυνο λόγω αλάτωσης.

Η εικόνα των **φυσικών κινδύνων** στην Περιφέρεια ολοκληρώνεται με τα περιστατικά πλημμυρών που εκδηλώνονται κατά καιρούς λόγω ακραίων καιρικών φαινομένων. Τα περιστατικά αυτά συνδέονται με την πρόκληση μεγάλων καταστροφών σε δίκτυα υποδομών, σε ιδιωτικές περιουσίες, καλλιέργειες, επιχειρήσεις και λουπές εγκαταστάσεις. Σε ορισμένες περιπτώσεις συνδέονται και με την πρόκληση μεγάλης έκτασης φαινομένων κατολίσθησης, στα οποία αν δεν υπάρξει έγκαιρη επέμβαση των αρχών τίθενται σοβαροί κίνδυνοι για την ανθρώπινη ζωή.

Σύμφωνα με τα οικεία Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας οι περιοχές της ΠΚΜ με κίνδυνο πλημμύρας είναι οι εξής:

- Χαμηλή Ζώνη Περιφερειακής Τάφρου και Συμβαλλόντων Ποταμών, Πεδιάδα Κατερίνης και Λιτοχώρου
- Χαμηλή Ζώνη Κλειστής Λεκάνης Πτολεμαΐδας, Παραλίμνιες Εκτάσεις Λιμνών Ζάζαρη, Χειμαδίτιδα, Πετρών και Νότια της Λίμνης Βεγορίτιδας
- Περιοχή Άρνισσα, Αγ. Αθανάσιος Παρόχθιες Εκτάσεις Βόρεια της Λίμνης Βεγορίτιδας
- Άνω ρους Περιφερειακής Τάφρου T66
- Χαμηλή Ζώνη π. Μαυροπόταμου (Περιοχή Αλμωπαίου) και Συμβαλλόντων Ποταμών
- Παραθαλάσσια Ζώνη Περιοχών Χανιώτη – Πολύδροσο Νότιου Τμήματος Χερσονήσου Κασσάνδρας
- Παραθαλάσσια Ζώνη Περιοχής Αγ. Νικολάου
- Χαμηλή Ζώνη Λεκανών Ρεμάτων Ν. Μουδανιών, Αγ. Μάμα και Βόρειου Τμήματος Χερσονήσου Κασσάνδρας Χαλκιδικής

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

- Χαμηλή Ζώνη Λεκάνης Ρέματος Ν. Ηρακλείας – Ν. Καλλικράτειας
- Παραθαλάσσια Ζώνη Επανομής
- Άνω Ρους Νότιων Ρεμάτων Λιμνών Κορώνεια – Βόλβη (περιοχή Ζαγκλιβερίου)
- Χαμηλή Ζώνη Περιοχή Ξηροποτάμου Λεκάνης Λίμνης Βόλβης
- Χαμηλή Ζώνη Λεκανών Περιφερειακής Τάφρου Τ66, Ποταμών Λουδία, Αξιού, Συμπεριλαμβανομένης της Περιοχής της Πρώην Λίμνης Αρτζάν και Γαλλικού, Παραλίμνιες Εκτάσεις Λίμνης Δοϊράνης, Χαμηλή Ζώνη Λεκάνης Λιμνών Κορώνειας – Βόλβης, Χαμηλή Ζώνη Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης και Ρέματος Ανθεμούντας
- Κατάντη Ρους π. Χαβρία
- Χαμηλή Ζώνη Λεκάνης ρ. Ασπροβάλτας
- Χαμηλή Ζώνη Λεκάνης π. Στρυμόνα και Παραλίμνια Ζώνη της Κερκίνης, Χαμηλή Ζώνη Λεκάνης π. Αγγίτη, συμπεριλαμβανομένου του Κάμπου των Τεναγών Φιλίππων, και ρεμάτων Πηγαδούλι, Πλατανόρεμα και Μαρμαρά
- Χαμηλή Ζώνη Άνω Ρου Στρυμόνα αμέσως κατάντη των συνόρων.

Οι θέσεις της ΠΚΜ με τα περισσότερα κατολισθητικά γεγονότα εντοπίζονται στις ΠΕ Πιερίας και Ημαθίας, ενώ φαινόμενα σημειώνονται και στις ΠΕ Θεσσαλονίκης και Χαλκιδικής.

Πιέσεις επίσης ασκούνται από αστικές χρήσεις στον παράκτιο χώρο και τις προστατευόμενες περιοχές της ΠΚΜ. Η παράκτια ζώνη χαρακτηρίζεται από την ένταση της σύγκρουσης χρήσεων καθώς σε αυτή συγκεντρώνεται το μεγαλύτερο μέρος των οικιστικών και οικονομικών δραστηριοτήτων. Το ζήτημα δεν είναι πρόσφατο, άλλα ούτε και τοπικό.

Η υποβάθμιση του παράκτιου χώρου στην ΠΚΜ αφορά τόσο περιοχές που προστατεύονται (13 περιοχές εντός Εθνικού Καταλόγου), όσο και γενικά το παράκτιο οικοσύστημα. Ειδικότερα, στην Περιοχή του Ε.Π. Αξιού – Λουδία, Αλιάκμονα και Αλυκής Κύτρους, η εγγύτητα της περιοχής στη Θεσσαλονίκη και η πίεση που ασκεί η άναρχη εξάπλωση επαγγελματικών χρήσεων έχει αποτελέσει την κύρια αιτία υποβάθμισης της περιοχής. Οι πιέσεις (συγκρούσεις) αυτές είναι ιδιαίτερα οξυμένες και πυκνές στην περιοχή της λιμνοθάλασσας και του Δέλτα του Γαλλικού Ποταμού και αποσβένονται όσο αυξάνει η απόσταση από την Θεσσαλονίκη. Η νόμιμη ή μη άσκηση δραστηριοτήτων είναι, ωστόσο, διάσπαρτη σε όλη την περιοχή και ενώ κοντά στη Θεσσαλονίκη εστιάζεται στην παράνομη ή παράτυπη εγκατάσταση βιομηχανικών χρήσεων, μακριά από αυτή σχετίζεται με την ανάπτυξη χρήσεων του αγροτικού τομέα που περιλαμβάνουν την ανάπτυξη ιχθυοκαλλιεργειών πέραν των ορισμένων πεδίων, την εγκατάσταση υπερμεγεθών – εντατικής μορφής κτηνοτροφικών μονάδων εντός των ζωνών απόλυτης προστασίας κ.ο.κ.

Παρά το γεγονός ότι δυτικά του Γαλλικού Ποταμού το σύνολο της Ζώνης Γ' του ΕΠ αποτελεί παράλληλα γη υψηλής παραγωγικότητας (αρδευόμενη γεωργική γη), έχουν αναπτυχθεί εγκαταστάσεις επαγγελματικών χρήσεων. Μια πρακτική η οποία χρησιμοποιήθηκε για την ανάπτυξη αυτή είναι μέσω της αδειοδότησης για κατασκευή «γεωργικών αποθηκών» σύμφωνα με τους όρους της εκτός σχεδίου. Οι αποθήκες αυτές κατά την πορεία αφού αδειοδοτήθηκαν ως αγροτικές μετατράπηκαν παράτυπα σε εμπορικές. Σε άλλες περιπτώσεις υπήρξε έκδοση αδειών με τις γενικές διατάξεις περί εκτός σχεδίου δόμησης, χωρίς την αδειοδότηση των σχετικών φορέων.

Σύμφωνα με την Έκθεση του ΦΔ, έχουν εντοπιστεί αποθήκες οι οποίες διαθέτουν εντός της περιοχής προστασίας οικοδομικές άδειες, οι οποίες έχουν εκδοθεί ή ανανεωθεί μετά την έκδοση της ΚΥΑ οριοθέτησης και χαρακτηρισμού και χωρίς οι σχετικοί φάκελοι να έχουν σταλεί για γνωμοδότηση από τον ΦΔ. Ο ΦΔ το 2011 κατέγραψε 47 βιομηχανικές εγκαταστάσεις εντός του Εθνικού Πάρκου από τις οποίες οι 2 στη ΠΔ ζώνη, οι 26 εντός της Β ζώνης, και οι 19 στη Γ ζώνη (Περιοχή Γεωργικών Καλλιεργειών). Οι δραστηριότητες αυτές έχουν αλλοιώσει σημαντικά την εικόνα της περιοχής, αφενός διότι μετατρέπουν μια αγροτική περιοχή και την κοίτη του ποταμού σε βιομηχανική και αφετέρου γιατί αποτελούν περιοχές ανεξέλεγκτης απόθεσης ογκωδών υλικών, σκουπιδιών, ρύπανσης κτλ. με αποτέλεσμα να υποβαθμίζεται ακόμη περισσότερο η περιοχή. Στις βιομηχανικές εγκαταστάσεις που βρίσκονται εντός της κοίτης του ποταμού Γαλλικού δε δύναται να γνωρίζει ο Φορέας Διαχείρισης εάν πρόκειται για νόμιμες δραστηριότητες ή για καταπατήσεις και εκχερσώσεις.

Σε διαφορετική κατάσταση βρίσκεται το Ε.Π. λιμνών Κορώνειας – Βόλβης, καθώς σύμφωνα με την 6η Ετήσια Έκθεση του 2011 και την καταγραφή των βιομηχανικών εγκαταστάσεων με υγρά απόβλητα που λειτουργούν εντός της περιοχής αρμοδιότητας του Φ.Δ, ο συνολικός τους αριθμός ανέρχεται σε 90 μονάδες εκ των οποίων οι 84 ανήκουν στη Γ' Ζώνη Προστασίας και εκτός περιοχής Natura 2000 (71 μονάδες) και 6 στη Β' Ζώνη Προστασίας. Ωστόσο, πρέπει να επισημανθεί ότι ο συνολικός αριθμός των βιομηχανικών – βιοτεχνικών εγκαταστάσεων στην περιοχή είναι πολύ μεγαλύτερος από τις 90 μονάδες, αφού ακόμα δεν έχουν καταγραφεί οι βιομηχανίες οι οποίες δεν καταναλώνουν νερό και δεν παράγουν υγρά απόβλητα από την παραγωγική τους διαδικασία.

Ισχυρές πιέσεις και ιδιαίτερη υποβάθμιση δέχονται οι παράκτιοι υδροβιότοποι του Εθνικού Καταλόγου από τον τρόπο που ασκούνται σε πολλές περιοχές της ΠΚΜ οι τουριστικές δραστηριότητες αναψυχής. Χαρακτηριστικές είναι οι περιπτώσεις στις Λιμνοθάλασσες της Επανομής (GR1220011) και του Αγ. Μάμα (GR1270004). Στις δύο αυτές περιοχές παραχωρείται το δικαίωμα λειτουργίας στην ακτή εγκαταστάσεων αναψυχής (beach bar) χωρίς ουσιαστική λήψη απαραίτητων περιορισμών που θα έπρεπε να ληφθούν προκειμένου οι δραστηριότητες αυτές να ασκούνται χωρίς σημαντικές οχλήσεις στο περιβάλλον

Η συνεχής γραμμική ανάπτυξη της οικιστικής – παραθεριστικής χρήσης εκδηλώνεται στην περιοχή είτε με την ανάπτυξη εκτός σχεδίου κατοικίας, είτε με την κατά μήκος της ακτογραμμής επέκταση των οικισμών. Οι δύο αυτοί τρόποι εξάπλωσης συνήθως συνδυάζονται και εναλλάσσονται. Αρχικά είτε ως πρώτη (περιοχή Μίκρας), είτε ως παραθεριστική (Χαλκιδική – Πιερία) η κατοικία αρχίζει να διασπείρεται εκτός σχεδίου επί της ακτογραμμής και των υπαρχόντων οδικών αξόνων που συνήθως οδεύουν παράλληλα αυτής. Μετά για την ικανοποίηση των αναγκών σε δίκτυα και υποδομές πραγματοποιούνται επεκτάσεις των οικισμών και όταν αρχίσει ο σχετικός κορεσμός τους, ο κύκλος αρχίζει από την αρχή. Με αυτή τη μορφή εξάπλωσης στην οποία δεν λήφθηκε πρόνοια διατήρησης ανοικτών περιοχών, εντοπίζονται τα συγκροτήματα οικισμών:

- Περαιάς – Νέων Επιβατών – Αγ. Τριάδας, όπου σχηματίζεται ένα συνεχές επίμηκες 6 χλμ. Επί της ακτογραμμής με μέσο πλάτος 350 μέτρα (πλην των πυρήνων των παλαιών οικισμών όπου αναπτύσσονται κάθετα στην ακτογραμμή,
- Τα Ανατολικά παράλια του Θερμαϊκού από τα όρια των Π.Ε. Θεσσαλονίκης – Χαλκιδικής ως την διώρυγα της Ποτίδαιας σε μία ακτογραμμή περίπου 35 χλμ,

- Στη Νότια Πιερία: από (Μεσσάγκαλα, Περιφέρεια Θεσσαλίας) Νέους Πόρους έως Πλαταμώνα και από Ακτή Παντελεήμονα – Σκοτίνα – Λεπτοκαρυά – Πλάκα Λιτοχώρου.

- Στην περιοχή της Ανατολικής Π.Ε Θεσσαλονίκης μεταξύ των οικισμών Σταυρού, Νέων Βρασών και Ασπροβάλας.

Άλλες πιέσεις στην παράκτια ζώνη της ΠΚΜ σχετίζονται με την **άνοδο της στάθμης της θάλασσας**. Ως περιοχές υψηλής επικινδυνότητας στην άνοδο της στάθμης της θάλασσας, σύμφωνα με τη μελέτη της ΕΜΕΚΑ (2011) αναφέρονται οι δελταϊκές περιοχές:

- Αλιάκμονα και Αξιού στον Θερμαϊκό,
- Πηνειού, κοντά στον Πλαταμώνα, και
- Στρυμώνα, στην Αμφίπολη.

Πιέσεις από λατομικές και μεταλλευτικές δραστηριότητες. Η εκμετάλλευση των λατομικών και μεταλλευτικών πόρων είναι μια ιδιαίτερα οχλούσα δραστηριότητα που από τη φύση της επιβάλλει ριζικές παρεμβάσεις στο φυσικό περιβάλλον σε βαθμό τέτοιο ώστε αυτές μπορεί να είναι μόνιμες και μη αναστρέψιμες. Γενικά, ο περιβαλλοντικός αντίκτυπος της εξόρυξης περιλαμβάνει τη διάβρωση, τη δημιουργία καταβόθρων, την απώλεια της βιοποικιλότητας κυρίως από την καταστροφή βλάστησης εκτεταμένων εκτάσεων, καθώς και τη ρύπανση του εδάφους, των υπόγειων και επιφανειακών υδάτων από χημικές ουσίες που είτε χρησιμοποιούνται είτε απελευθερώνονται κατά τις διαδικασίες εξόρυξης. Όταν πρόκειται για ανοικτές εξορύξεις οι δραστηριότητες προκαλούν την παραγωγή αέριων ρύπων όπως σκόνης και αιωρούμενων σωματιδίων των οποίων η διασπορά μπορεί να επηρεάσει την ποιότητα της ατμόσφαιρας σε κατοικημένες περιοχές. Σε μερικές περιπτώσεις, η εκμετάλλευση απαιτεί την αποδάσωση σημαντικών εκτάσεων δασικού χαρακτήρα προκειμένου να διαμορφωθούν διαθέσιμοι χώροι για την αποθήκευση αδρανών. Ρύπανση μπορεί να προκύψει από τη διαρροή χημικών ουσιών επηρεάζοντας επίσης την υγεία του τοπικού πληθυσμού. Σε επίπεδο ευρύτερης περιοχής η διάβρωση των εκτεθειμένων πλαγιών, οι χώροι διάθεσης υπολειμμάτων εξορύξεων ή και μεταλλουργίας, οι δεξαμενές υποδοχής απορριμμάτων και η επακόλουθη αποστράγγιση ιζημάτων μπορούν να επηρεάσουν σημαντικά την ποιότητα σε υδατικά σώματα.

Ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των επιπτώσεων της μεταλλευτικής και λατομικής δραστηριότητας είναι ότι τόσο η αντιμετώπιση των επιπτώσεων όσο και η αποκατάσταση του τοπίου και του φυσικού περιβάλλοντος διαρκεί πολλά χρόνια μετά τη λήξη των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

Οι επιφανειακές μεταλλευτικές και λατομικές εξορύξεις έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο τοπίο. Εκτεταμένα μέτωπα ενεργών ή παλαιών εκμεταλλεύσεων υπάρχουν διάσπαρτα σε όλη την ΠΚΜ, ενώ πολλές περιοχές της Περιφέρειας αντιμετωπίζουν περιβαλλοντικές πιέσεις που προκαλούνται από λατομικές ή μεταλλευτικές δραστηριότητες. Σημαντικότερες από αυτές είναι:

Τα ορυχεία Χρυσού στην Ολυμπιάδα: Η διαδικασία εξόρυξης χρυσού στην Ολυμπιάδα έχει αδειοδοτηθεί περιβαλλοντικά. Λόγω του μεγέθους και της πολυπλοκότητας του έργου, των επιπτώσεων και των μέτρων για την πρόληψη και τον περιορισμό τους, η ΑΕΠΟ ορίζει έναν αρκετά λεπτομερειακό και εξαντλητικό κατάλογο όρων που θα πρέπει να τηρηθούν. Κατά την δεκαετία του 1970, η πλήρης απουσία πλαισίου για την προστασία του περιβάλλοντος οδηγεί σε μια εκτεταμένη υποβάθμιση της περιοχής του Στρατωνίου, η οποία είναι ακόμα ορατή. Η υποβάθμιση συνδέεται με τη λειτουργία των εγκαταστάσεων εμπλουτισμού μολύβδου και ψευδαργύρου στην περιοχή.

Υπόλειμμα των εκμεταλλεύσεων αυτών είναι η υφιστάμενη λίμνη τελμάτων στην περιοχή Μαντέμ-Λάκκος.

Η ως τώρα εκμετάλλευση, κυρίως ως τη δεκαετία του 1990, όταν και απουσίαζε το πλαίσιο πρόληψης και περιορισμού των επιπτώσεων, έχει δημιουργήσει σημαντικές επιπτώσεις που μπορεί μεν να ελέγχονται, δεν έχουν όμως επιλυθεί οριστικά. Κύριο ζήτημα αποτελεί η διευθέτηση των επικίνδυνων υγρών αποβλήτων που επί δεκαετίες προσωρινά αποθηκεύονται στη λίμνη τελμάτων του Μαντέμ-Λάκκου και περιέχουν σημαντικές συγκεντρώσεις ψευδαργύρου και μολύβδου. Το σχέδιο διευθέτησης των αποβλήτων της λίμνης και αποκατάστασης της περιοχής έχει συμπεριληφθεί στο έργο εκμετάλλευσης του χρυσού (ως συνοδό έργο) και περιλαμβάνει την επεξεργασία και απομάκρυνση των υγρών. Για τη νέα εκμετάλλευση οι κύριες αναμενόμενες επιπτώσεις αφορούν την καταστροφή (μη αναστρέψιμη επίπτωση) τμήματος του αρχέγονου δάσους του Χολομόντα – Στρατωνίου για τη δημιουργία ενός φράγματος στο οποίο θα δημιουργηθεί μια νέα λίμνη τελμάτων για τη νέα εκμετάλλευση. Τα νέα τέλματα θα περιέχουν απόβλητα εμπλουτισμού, ο οποίος θα γίνεται με τη χρήση κυανίου. Ο πλήρης έλεγχος και η αποφυγή οποιασδήποτε διαρροής αποτελεί υποχρέωση της εταιρίας διαχείρισης, καθώς το κυάνιο είναι ιδιαίτερα τοξικό.

Εξορύξεις λευκολίθου στην περιοχή της Γερακινής Χαλκιδικής. Εκεί λειτουργούν οι εγκαταστάσεις του Ελληνικού Λευκόλιθου. Οι εκμεταλλεύσεις καταλαμβάνουν συνολική έκταση 28.938,9 στρ. και αναπτύσσονται επιφανειακά. Κύριες επιπτώσεις τους αφορούν την αλλοίωση του τοπίου, την παραγωγή σκόνης και αιωρούμενων σωματιδίων. Στο μεταλλείο της Γερακινής έχουν εγκατασταθεί και λειτουργούν τρεις παχυντές λάσπης (thickeners) με σκοπό την ανακύκλωση του νερού και κατά συνέπεια την εξοικονόμησή του. Προσωρινές αποθέσεις ενδιάμεσων λεπτόκοκκων προϊόντων καταβρέχονται κατά τη διάρκεια του θέρους προς αποφυγή δημιουργίας σκόνης. Με σκοπό την ελαχιστοποίηση των αέριων αποβλήτων, είναι εγκατεστημένα 3 ηλεκτροστατικά φίλτρα και 3 σακκόφιλτρα, ενώ λειτουργούν 32 μονάδες αποκονίωσης. Η αποκατάσταση του τοπίου γίνεται σταδιακά.

Πιέσεις αγροτικών χρήσεων και άσκηση μη βιώσιμων πρακτικών σε προστατευόμενες περιοχές.

Σε πολλές από τις προστατευόμενες περιοχές της ΠΚΜ ο βασικός κίνδυνος υποβάθμισης προέρχεται από τη μη συμβατή άσκηση των αγροτικών δραστηριοτήτων στις περιοχές αυτές. Κύριες αιτίες που οδηγούν σε σύγκρουση τις αγροτικές χρήσεις με την οικολογική λειτουργία των περιοχών είναι αφενός η διεκδίκηση κοινών πόρων (νερό, βλάστηση, γη) μεταξύ των αγροτικών λειτουργιών και της άγριας ζωής και αφετέρου η εκροή από τις αγροτικές δραστηριότητες αποβλήτων και ουσιών (λιπάσματα, φυτοφάρμακα) που αλλοιώνουν την ποιότητα των φυσικών πόρων. Το πρόβλημα έχει καταγραφεί στην ΠΚΜ στις περιοχές των Εθνικών Πάρκων από τους ΦΔ, αλλά και σε πολλές περιοχές Natura 2000, κατά την εκπόνηση των μελετών ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ.

Σε σχέση με την κτηνοτροφία στους υγροβιότοπους, σύμφωνα με τις καταγραφές των ΦΔ προκύπτει ότι:

ΕΠ Αξιού – Λουδία – Αλιάκμονα: Το 2011, καταγράφηκαν 138 κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις από τις οποίες οι 9 βρίσκονται εντός της ΑΠ ζώνης (περιοχή απόλυτης προστασίας της φύσης), οι 52 στη ΠΔ ζώνη (περιοχή προστασίας της φύσης), 23 στην Β ζώνη (Περιοχή Προστασίας της φύσης), 47 στην Γ ζώνη (Περιοχής Γεωργικών Καλλιεργειών) και 7 στην Δ ζώνη (Περιοχή ελεγχόμενης οικιστικής ανάπτυξης Αλυκών Κίτρους). Γενικά συμπεράσματα που προκύπτουν από τη διασπορά των κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων είναι ότι υπάρχουν πολλές αυθαίρετες εγκαταστάσεις ακόμα και σε

περιοχές προστασίας της φύσης και απολύτου προστασίας, αλλά και εντός της κοίτης των ποταμών. Κύριοι λόγοι συγκέντρωσης των μονάδων στην περιοχή είναι αφενός η παραποτάμια βλάστηση, η οποία σιτίζει τα κοπάδια βοοειδών, αλλά και η εκδίωξη των κτηνοτροφικών μονάδων από την ιδιαίτερα παραγωγική αρδευόμενη γη.

ΕΠ Κορώνειας – Βόλβης: Σύμφωνα με την 6η Ετήσια Έκθεση του Φ.Δ. λιμνών Κορώνειας – Βόλβης του 2011, εντός των ορίων της περιοχής ευθύνης του ΦΔ, εντοπίστηκαν 748 κτηνοτροφικές μονάδες. Από το σύνολο των 748 μονάδων, 11 μονάδες εντοπίστηκαν στην Α' Ζώνη Προστασίας, 152 στη Β' και 579 στη Γ' Ζώνη. Η εγκατάσταση των κτηνοτροφικών μονάδων σε περιοχές προστασίας φαίνεται να οφείλεται σε σημαντικό βαθμό στην εκδίωξη τους από άλλες χρήσεις (π.χ γεωργικές τουριστικές, ΑΠΕ) και τη «μετανάστευση» προς τις μειονεκτούσες προστατευόμενες περιοχές.

Εκτός από την καταγραφή των κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων, ο Φ.Δ. Κορώνειας – Βόλβης προέβη σε καταγραφή των παράνομων δραστηριοτήτων στην περιοχή ευθύνης του κατά το έτος 2012. Σύμφωνα με την 7η Ετήσια Έκθεση (2012), εντοπίστηκαν 168 παράνομες δραστηριότητες με τα περισσότερα περιστατικά να καταγράφονται εντός της Α' Ζώνης Προστασίας, ενώ λιγότερα στη Γ' και Β' Ζώνη. Ειδικότερα, εντονότερο εμφανίζεται το πρόβλημα της απόθεσης απορριμμάτων και μπαζών με 46 περιστατικά για το οποίο πραγματοποιήθηκε προσπάθεια από το φορέα να συλλεχθούν τα απορρίμματα από τις αρμόδιες υπηρεσίες. Ακολουθεί το πρόβλημα της παράνομης αλιείας (34 περιστατικά), το οποίο, παρά την απαγόρευση με απόφαση του Περιφερειάρχη Κεντρικής Μακεδονίας, συνεχίζει να υφίσταται και αντιμετωπίζεται με περιπολίες του φορέα. Οι παράνομες αμμοληψίες (17 περιστατικά) εντοπίζονται όχι μόνο εντός ρεμάτων αλλά και σε ιδιόκτητες ή κοινόχρηστες εκτάσεις, όπου διενεργείται αμμοληψία χωρίς τις απαραίτητες περιβαλλοντικές εγκρίσεις. Η παράνομη υλοτομία εντείνεται κυρίως τους χειμερινούς μήνες, κατατάσσοντάς την στην τέταρτη θέση με 16 (10%) περιστατικά για όλο το έτος. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι το 2012 τα περισσότερα περιστατικά παράνομης υλοτομίας εντοπίζονται στην Α' Ζώνη προκαλώντας προβλήματα για τα είδη της ορνιθοπανίδας, αφού τα δέντρα της περιοχής συνιστούν σημαντικές θέσεις φωλιάσματος. Στη συνέχεια, ακολουθεί με 10 περιστατικά το πρόβλημα της απόρριψης ανεπεξέργαστων αστικών λυμάτων σε ρέματα που εκβάλλουν στις λίμνες Κορώνεια και Βόλβη εξαιτίας της έλλειψης αποχετευτικών δικτύων και βιολογικών καθαρισμών στην πλειονότητα των οικισμών (6 περιστατικά). Ωστόσο, υφίστανται και περιπτώσεις (4 περιστατικά) όπου ιδιωτικά βυτιοφόρα στο βωμό του κέρδους απορρίπτουν τα λύματα ανεξέλεγκτα στην ύπαιθρο. Ο Φ.Δ. έχει καταφέρει να αντιμετωπίσει το πρόβλημα στις Ζώνες Α' και Β', αλλά όχι και στη Γ'. Τέλος, το πρόβλημα της ανεξέλεγκτης απόρριψης κτηνοτροφικών λυμάτων για το έτος 2012 φαίνεται να μην είναι έντονο, αφού καταγράφηκαν μόλις 9 περιστατικά.

Πιέσεις στην ανθρώπινη υγεία. Οι κύριες απειλές για την ανθρώπινη υγεία σχετίζονται με τις συνθήκες διαβίωσης στα αστικά κέντρα λόγω της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και τις επιδείνωσης των κλιματικών συνθηκών. Ως προς την ατμοσφαιρική ρύπανση παρά τα σημάδια μείωσής της, κατά τα τέλη της προηγούμενης δεκαετίας παρατηρείται μια εκ νέου αύξηση των τάσεων, λόγω υποκατάστασης του πετρελαίου θέρμανσης από άλλα καύσιμα υλικά που παράγουν περισσότερα μικροσωματίδια (PM_{2,5}). Η εξέλιξη της τάσης αυτής που είναι συνυφασμένη με την οικονομική ανάπτυξη θα αναστραφεί σε περίπτωση νέας οικονομικής ανάπτυξης και αύξησης του οικογενειακού εισοδήματος. Ωστόσο, ακόμα και αν δεν υπολογιστεί η επίπτωση της οικονομικής συγκυρίας στην ποιότητα της ατμόσφαιρας και θεωρηθεί ότι οι τάσεις που ίσχυαν προ 5ετίας

εξακολουθούν, ο περιορισμός των φαινομένων αυξημένης ατμοσφαιρικής ρύπανσης θα ήταν μικρός και σε καμία περίπτωση δεν θα κάλυπτε τα υφιστάμενα όρια. Το γεγονός αυτό σημαίνει ότι εξακολουθεί να υπάρχει η ανάγκη για περαιτέρω λήψη προληπτικών και περιοριστικών μέτρων.

Ως προς τις μεταβολές του κλίματος, θα οδηγήσουν σε αύξηση της δυσφορίας στις αστικές περιοχές με επιπτώσεις στην υγεία των κατοίκων λόγω της συνεπίδρασης της αύξησης του αριθμού των "τροπικών νυκτών" κατ' έτος και του φαινομένου της αστικής θερμικής νησίδας.

Η βιομηχανική επικινδυνότητα παραμένει ένας ισχυρός (δυνητικός) παράγοντας επιπτώσεων στην υγεία και ασφάλεια των πολιτών της Δυτικής Θεσσαλονίκης, η διακύμανση του οποίου εξαρτάται από τα ρυθμιστικά μέτρα μεταξύ βιομηχανίας - κατοικίας που θα ληφθούν.

Πιέσεις στο τοπίο και την πολιτιστική κληρονομιά της Περιφέρειας. Οι κύριες πιέσεις στο τοπίο σχετίζονται με τον περαιτέρω κατακερματισμό του που προκαλεί η έλλειψη χωροταξικού σχεδιασμού και οργάνωσης των δραστηριοτήτων. Το ίδιο ισχύει και για τους πολιτιστικούς πόρους που δέχονται πιέσεις από φαινόμενα άναρχης επέκτασης.

6.13 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αποτελεί δευτεροβάθμιο Οργανισμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης και αποτελείται από επτά Περιφερειακές Ενότητες, τις ΠΕ Ημαθίας, Θεσσαλονίκης, Κιλκίς, Πέλλας, Πιερίας, Σερρών και Χαλκιδικής οι οποίες περιλαμβάνουν συνολικά 38 Δήμους.

Η Κεντρική Υπηρεσία της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας διαρθρώνεται ως εξής:

- ❖ Γραφείο Περιφερειάρχη
- ❖ Γραφεία Αντιπεριφερειάρχων
  - Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη Ημαθίας
  - Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη Θεσσαλονίκης
  - Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη Κιλκίς
  - Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη Πέλλας
  - Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη Πιερίας
  - Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη Σερρών
  - Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη Χαλκιδικής
  - Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη Οικονομικών και Προγραμματισμού
  - Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος
  - Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη Αγροτικής Οικονομίας
  - Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη Υποδομών και Δικτύων
  - Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη Μεταφορών και Επικοινωνιών
  - Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη Υγείας
  - Γραφείο Τομεάρχη Τουρισμού
  - Γραφείο Τομεάρχη Πολιτισμού
  - Γραφείο Τομεάρχη Κοινωνικής Αλληλεγγύης
- ❖ Γενικές Διευθύνσεις

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

- Γενική Διεύθυνση Προγραμματισμού και Υποδομών
- Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Λειτουργίας
- Γενική Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής
- Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος
- Γενική Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών
- Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας
- ❖ Αυτοτελή Τμήματα και Υπηρεσίες
  - Αυτοτελές Διεύθυνση Υποστήριξης Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας
  - Αυτοτελές Γραφείου Τύπου και Δημοσίων και Διεθνών Σχέσεων
  - Αυτοτελής Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας
  - Αυτοτελές Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου
  - Αυτοτελές Τμήμα Παλλαϊκής Άμυνας και Πολιτικής Σχεδίασης Έκτακτων Αναγκών
- ❖ Εκτελεστικός Γραμματέας
- ❖ Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΕΠ Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας

Περαιτέρω, οι ανωτέρω Γενικές Διευθύνσεις της Περιφέρειας συγκροτούνται από τις εξής Διευθύνσεις:

Γενική Διεύθυνση Προγραμματισμού και Υποδομών

- Διεύθυνση Στρατηγικού Σχεδιασμού και Προγραμματισμού με αρμοδιότητα σε όλη την ΠΚΜ
- Τμήμα Χωρικού Σχεδιασμού
- Διεύθυνση Τεχνικών Έργων με αρμοδιότητα σε όλη την ΠΚΜ
- Διεύθυνση Τεχνικών Έργων Περιφερειακών Ενοτήτων
- Υποδιεύθυνση Τεχνικών Έργων ΜΕ Θεσσαλονίκης
- Υποδιεύθυνση Τεχνικών Έργων ΠΕ Ημαθίας
- Υποδιεύθυνση Τεχνικών Έργων ΠΕ Κιλκίς
- Υποδιεύθυνση Τεχνικών Έργων ΠΕ Πέλλας
- Υποδιεύθυνση Τεχνικών Έργων ΠΕ Πιερίας
- Υποδιεύθυνση Τεχνικών Έργων ΠΕ Σερρών
- Υποδιεύθυνση Τεχνικών Έργων ΠΕ Χαλκιδικής

Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Οργάνωσης και Λειτουργίας

- Διεύθυνση Διαφάνειας και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης με αρμοδιότητα σε όλη την ΠΚΜ
- Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού και Διαχείρισης Ποιότητας με αρμοδιότητα σε όλη την ΠΚΜ
- Διεύθυνση Διαφάνειας και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης με αρμοδιότητα σε όλη την ΠΚΜ
- Διεύθυνση Οικονομικού με αρμοδιότητα σε όλη την ΠΚΜ
- Υποδιεύθυνση Οικονομικού – Ανθρωπίνων Πόρων ΠΕ Ημαθίας

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

- Υποδιεύθυνση Οικονομικού – Ανθρωπίνων Πόρων ΠΕ Κιλκίς
- Υποδιεύθυνση Οικονομικού – Ανθρωπίνων Πόρων ΠΕ Πέλλας
- Υποδιεύθυνση Οικονομικού – Ανθρωπίνων Πόρων ΠΕ Πιερίας
- Υποδιεύθυνση Οικονομικού – Ανθρωπίνων Πόρων ΠΕ Σερρών
- Υποδιεύθυνση Οικονομικού – Ανθρωπίνων Πόρων ΠΕ Χαλκιδικής

Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής

- Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Αλιείας με αρμοδιότητα σε όλη την ΠΚΜ
- Διεύθυνση Κτηνιατρικής με αρμοδιότητα σε όλη την ΠΚΜ
- Διεύθυνση Πολιτικής Γης με αρμοδιότητα σε όλη την ΠΚΜ
- Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Αλιείας ΜΕ Θεσσαλονίκης
- Διεύθυνση Κτηνιατρικής ΜΕ Θεσσαλονίκης
- Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής ΠΕ Ημαθίας
- Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής ΠΕ Κιλκίς
- Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής ΠΕ Πέλλας
- Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής ΠΕ Πιερίας
- Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής ΠΕ Σερρών
- Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής ΠΕ Χαλκιδικής

Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος

- Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων με αρμοδιότητα σε όλη την ΠΚΜ
- Διεύθυνση Εμπορίου και Απασχόλησης με αρμοδιότητα σε όλη την ΠΚΜ
- Διεύθυνση Τουρισμού με αρμοδιότητα στην αντίστοιχη ΠΚΜ
- Διεύθυνση Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος ΠΕ Ημαθίας
- Διεύθυνση Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος ΜΕ Θεσσαλονίκης
- Διεύθυνση Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος ΠΕ Κιλκίς
- Διεύθυνση Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος ΠΕ Πέλλας
- Διεύθυνση Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος ΠΕ Πιερίας
- Διεύθυνση Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος ΠΕ Σερρών
- Διεύθυνση Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος ΠΕ Χαλκιδικής

Γενική Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών

- Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών ΠΕ Ημαθίας
- Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών Ανατολικής Θεσσαλονίκης
- Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών Δυτικής Θεσσαλονίκης
- Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών ΠΕ Κιλκίς
- Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών ΠΕ Πέλλας

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

- Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών ΠΕ Πιερίας
- Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών ΠΕ Σερρών
- Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών ΠΕ Χαλκιδικής

Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας

- Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας με αρμοδιότητα σε όλη την ΠΚΜ
- Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας ΜΕ Θεσσαλονίκης
- Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας ΠΕ Ημαθίας
- Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας ΠΕ Κιλκίς
- Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας ΠΕ Πέλλας
- Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας ΠΕ Πιερίας
- Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας ΠΕ Σερρών
- Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας ΠΕ Χαλκιδικής

Οι διοικητικές δομές της Περιφέρειας που αναμένεται να εμπλακούν στον σχεδιασμό, στην υλοποίηση και στην παρακολούθηση των μέτρων και δράσεων του ΠΕΣΚΑ αναφέρονται κατά τομέα ενδιαφέροντος, στον πίνακα που ακολουθεί. Στον ίδιο πίνακα έχουν συμπληρωθεί επιπλέον, υπηρεσίες της Κεντρικής Διοίκησης, της Αποκεντρωμένης Διοίκησης καθώς επίσης και υπηρεσίες σε τοπικό επίπεδο που ενδέχεται να εμπλακούν.

Πίνακας 6-55: Ενδεικτικός καταλόγος υπηρεσιών και φορέων ανά τομέα που αναμένεται να εμπλακούν στην υλοποίηση του ΠΕΣΚΑ ΠΚΜ

1.	Γεωργία	Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης / Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της ΠΚΜ / Περιφερειακές Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής / Διεύθυνση Αγροτικών Υποθέσεων Κεντρικής Μακεδονίας της Αποκεντρωμένης / ΓΟΕΒ – ΤΟΕΒ / ΕΛΓΑ / ΟΠΕΚΕΠΕ
2.	α. Δάση β. Αναδασωτές	Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας / Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος της ΠΚΜ / Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων της ΠΚΜ / Διευθύνσεις Δασών ανά ΠΕ της Αποκεντρωμένης / Αρμόδια Δασαρχεία / Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας / Αυτοτελής Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας της ΠΚΜ / Τμήματα Πολιτικής Προστασίας ανά ΠΕ / Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών
3.	Βιοποικιλότητα – Οικοσυστήματα	Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας / Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος της ΠΚΜ / Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων της ΠΚΜ / Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού Κεντρικής Μακεδονίας της Αποκεντρωμένης / Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

4.	α. Αλιεία β. Υδατοκαλλιέργειες	Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης / Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της ΠΚΜ / Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Αλιείας της ΠΚΜ / Διεύθυνση Αγροτικών Υποθέσεων Κεντρικής Μακεδονίας της Αποκεντρωμένης / Διεύθυνση Υδάτων Κεντρικής Μακεδονίας της Αποκεντρωμένης
5.	Υδατικοί πόροι	Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας - Ειδική Γραμματεία Υδάτων / Διεύθυνση Υδάτων Κεντρικής Μακεδονίας της Αποκεντρωμένης / Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος της ΠΚΜ / Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων της ΠΚΜ / Διευθύνσεις Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος ανά ΠΕ / ΔΕΥΑ Δήμων / ΓΟΕΒ – ΤΟΕΒ / Τεχνικές Υπηρεσίες Δήμων
6.	Ποτάμια	Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας - Ειδική Γραμματεία Υδάτων / Διεύθυνση Υδάτων Κεντρικής Μακεδονίας της Αποκεντρωμένης / Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος της ΠΚΜ / Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων της ΠΚΜ / Γενική Διεύθυνση Προγραμματισμού και Υποδομών της ΠΚΜ / Διεύθυνση Τεχνικών Έργων της ΠΚΜ / Διευθύνσεις Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος ανά ΠΕ / Διευθύνσεις Τεχνικών Έργων ανά ΠΕ / ΔΕΥΑ Δήμων / ΓΟΕΒ – ΤΟΕΒ / Τεχνικές Υπηρεσίες Δήμων
7.	Παράκτιες χρήσεις	Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας - Ειδική Γραμματεία Υδάτων / Διεύθυνση Υδάτων Κεντρικής Μακεδονίας της Αποκεντρωμένης / Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας / Αυτοτελής Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας της ΠΚΜ / Τμήματα Πολιτικής Προστασίας ανά ΠΕ / Γενική Διεύθυνση Προγραμματισμού και Υποδομών της ΠΚΜ / Διεύθυνση Τεχνικών Έργων της ΠΚΜ / Διευθύνσεις Τεχνικών Έργων ανά ΠΕ / Τεχνικές Υπηρεσίες Δήμων / Οργανισμοί Λιμένων
8.	Τουρισμός	Υπουργείο Τουρισμού / Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος της ΠΚΜ / Διεύθυνση Τουρισμού της ΠΚΜ
9.	Ενέργεια	Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας / Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος της ΠΚΜ / Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων της ΠΚΜ / ΔΕΗ – ΔΕΗ Ανανεώσιμες / ΑΔΜΗΕ / ΔΕΔΔΗΕ / ΔΕΣΦΑ
10.	Υποδομές μεταφορών	Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών / Γενική Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών της ΠΚΜ / Διευθύνσεις Μεταφορών και Επικοινωνιών ανά ΠΕ / Διεύθυνση Τεχνικών Έργων της ΠΚΜ / Διευθύνσεις Τεχνικών Έργων ανά ΠΕ / Τεχνικές Υπηρεσίες Δήμων / Οργανισμοί Λιμένων / Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας / Υπουργείο Εθνικής Άμυνας (εξαιτίας της χρήσης του αεροδρομίου Μακεδονία και για στρατιωτικούς σκοπούς)

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 6 – Σελίδα 210

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

11.	Υγεία	Υπουργείο Υγείας / ΕΟΔΥ / ΚΕΕΛΠΝΟ / Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της ΠΚΜ / Διευθύνσεις Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας ανά ΠΕ / Νοσοκομεία και Κέντρα Υγείας της ΠΚΜ / Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας / Τμήματα Πολιτικής Προστασίας ανά ΠΕ
12.	Δομημένο περιβάλλον	Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας / Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας / Τμήματα Πολιτικής Προστασίας ανά ΠΕ / Διεύθυνση Τεχνικών Έργων της ΠΚΜ / Διευθύνσεις Τεχνικών Έργων ανά ΠΕ / Τεχνικές Υπηρεσίες Δήμων
13.	Πολιτιστική κληρονομιά	Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού / Αρμόδιες για την ΠΚΜ Εφορείες Προϊστορικών & Κλασικών Αρχαιοτήτων, Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, Ενάλιων Αρχαιοτήτων και Νεότερων Μνημείων / Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας / Αυτοτελής Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας της ΠΚΜ / Τμήματα Πολιτικής Προστασίας ανά ΠΕ
14.	Εξορυκτικός τομέας	Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας / Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος της ΠΚΜ / Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων της ΠΚΜ / Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού Κεντρικής Μακεδονίας της Αποκεντρωμένης

6.14 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΟΥ ΕΝΔΕΧΕΤΑΙ ΝΑ ΕΠΗΡΕΑΣΤΟΥΝ

Οι τομείς που ενδέχεται να επηρεαστούν σημαντικά από την εφαρμογή του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ είναι οι εξής:

- ✓ Γεωργία
- ✓ Δάση
- ✓ Αναδασωτέες εκτάσεις
- ✓ Βιοποικιλότητα – Οικοσυστήματα
- ✓ Αλιεία
- ✓ Υδατοκαλλιέργειες
- ✓ Υδατικοί πόροι
- ✓ Ποτάμια
- ✓ Παράκτιες χρήσεις
- ✓ Τουρισμός
- ✓ Ζήτηση ενέργειας
- ✓ Υποδομές ενέργειας

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 6 – Σελίδα 211

- ✓ Υποδομές μεταφορών
- ✓ Υγεία
- ✓ Δομημένο περιβάλλον
- ✓ Πολιτιστική κληρονομιά
- ✓ Εξορυκτικός τομέας

Οι προαναφερόμενοι τομείς θα επηρεαστούν θετικά είτε άμεσα (π.χ. μέσω στοχευμένων μέτρων ανά τομέα) είτε έμμεσα (π.χ. μέσω της ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού) από την υλοποίηση των μέτρων και δράσεων του ΠεΣΠΚΑ.

Η υλοποίηση των προτεινόμενων μέτρων και δράσεων του ΠεΣΠΚΑ θα έχει ένα σημαντικό οικονομικό κόστος, όμως μακροπρόθεσμα η μη εφαρμογή του ΠεΣΠΚΑ θα δράσει αρνητικά σε όλους τους τομείς θέτοντας σε κίνδυνο την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον στο σύνολό του και επιπλέον τεράστιες οικονομικές ζημιές (αποκαταστάσεις, αποζημιώσεις κ.λπ.) για την αντιμετώπιση των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής.

6.15 ΠΙΘΑΝΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΠΑΡΑΜΕΤΡΩΝ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΜΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΕΣΠΚΑ

Σε περίπτωση επιλογής μη υλοποίησης του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ, η υφιστάμενη κατάσταση των εξεταζόμενων τομέων, καθώς άλλων συναφών περιβαλλοντικών ζητημάτων που δύνανται να σχετίζονται με τον ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ άμεσα ή έμμεσα, στην καλύτερη περίπτωση θα παραμείνει ως έχει. Οι τάσεις εξέλιξης των εν λόγω τομέων φαίνεται ότι θα επιδεινωθούν τα επόμενα χρόνια.

Επιπρόσθετα, η μη υλοποίηση του ΠεΣΠΚΑ συνεπάγεται και μη εφαρμογή της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Νερά 2000/60/ΕΚ, η οποία αποτελεί δεσμευτική θεσμική υποχρέωση για τη χώρα.

Στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται συνοπτικά οι αναμενόμενες επιπτώσεις ανά εξεταζόμενο τομέα σε περίπτωση μη εφαρμογής του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ.

Πίνακας 6-56: Εξέλιξη εξεταζόμενων τομέων σε περίπτωση μη εφαρμογής του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ

Τομέας	Πιθανή εξέλιξη τομέα
Γεωργία	Αναμένονται αρνητικές επιπτώσεις λόγω της κλιματικής αλλαγής (ξηρασία, λειψυδρία, πλημμύρες, αύξηση θερμοκρασίας, ερημοποίηση κ.λπ.)
Δάση	Αναμένονται αρνητικές επιπτώσεις λόγω της κλιματικής αλλαγής (ξηρασία, πυρκαγιές, αύξηση θερμοκρασίας, ερημοποίηση κ.λπ.)
Αναδασωτέες εκτάσεις	
Βιοποικιλότητα – Οικοσυστήματα	Αναμένονται αρνητικές επιπτώσεις λόγω της κλιματικής αλλαγής (ξηρασία, πυρκαγιές, αύξηση θερμοκρασίας, υποβάθμιση ενδιαιτημάτων κ.λπ.)
Αλιεία	Αναμένονται αρνητικές επιπτώσεις λόγω της κλιματικής αλλαγής (αλατότητα, αύξηση θερμοκρασίας, διαθέσιμο οξυγόνο κ.λπ.)
Υδατοκαλλιέργειες	

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Τομέας	Πιθανή εξέλιξη τομέα
Υδατικοί πόροι	Αναμένονται αρνητικές επιπτώσεις λόγω της κλιματικής αλλαγής (ξηρασία, λειψυδρία, πλημμύρες κ.λπ.)
Ποτάμια	Αναμένονται αρνητικές επιπτώσεις λόγω της κλιματικής αλλαγής (λειψυδρία, πλημμύρες κ.λπ.)
Παράκτιες χρήσεις	Αναμένονται αρνητικές επιπτώσεις λόγω της κλιματικής αλλαγής (άνοδος στάθμης θάλασσας, αλατότητα, πλημμύρες κ.λπ.)
Τουρισμός	Αναμένονται αρνητικές επιπτώσεις λόγω της κλιματικής αλλαγής (μείωση τουριστικής περιόδου, μείωση εσόδων, φθορές κ.λπ.)
Ζήτηση ενέργειας	Αναμένονται αρνητικές επιπτώσεις λόγω της κλιματικής αλλαγής (διακοπή τροφοδοσίας, αύξηση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, επιβάρυνση της ανθρώπινης υγείας, φθορές υποδομών κ.λπ.)
Υποδομές ενέργειας	
Υποδομές μεταφορών	Αναμένονται αρνητικές επιπτώσεις λόγω της κλιματικής αλλαγής (αύξηση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, επιβάρυνση ανθρώπινης υγείας, πίεση στους διαθέσιμους φυσικούς πόρους, φθορές υποδομών κ.λπ.)
Υγεία	Αναμένονται αρνητικές επιπτώσεις λόγω της κλιματικής αλλαγής (αλλεργίες, αναπνευστικά προβλήματα, θερμοπληξία, θάνατοι κ.λπ.)
Δομημένο περιβάλλον	Αναμένονται αρνητικές επιπτώσεις λόγω της κλιματικής αλλαγής (αστική θερμική νησίδα, πλημμύρες, επιβάρυνση ανθρώπινης υγείας κ.λπ.)
Πολιτιστική κληρονομιά	Αναμένονται αρνητικές επιπτώσεις λόγω της κλιματικής αλλαγής (υποβάθμιση πολιτιστικής κληρονομιάς, καταστροφές μνημείων κ.λπ.)
Εξορυκτικός τομέας	Αναμένονται αρνητικές επιπτώσεις λόγω της κλιματικής αλλαγής (φθορές υποδομών, αύξηση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κ.λπ.)

Καταληκτικά, η μη υλοποίηση του ΠεΣΠΚΑ Κεντρικής Μακεδονίας θα οδηγήσει σε συνθήκες ασφυξίας την ανάπτυξη της Περιφέρειας, με συνακόλουθες επιπτώσεις τόσο στο φυσικό όσο και στο ανθρωπογενές περιβάλλον.

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 6 – Σελίδα 213

7° Κ Ε Φ Α Λ Λ Α Ι Ο

ΕΚΤΙΜΗΣΗ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

7 ΕΚΤΙΜΗΣΗ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

7.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το παρόν Κεφάλαιο αφορά στην εκτίμηση, αξιολόγηση και αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που δύναται να προκύψουν από την εφαρμογή του Περιφερειακού Σχεδίου για την Προσαρμογή την Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ) στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας. Για την καλύτερη αξιολόγηση των επιπτώσεων, αλλά και την πληρέστερη κατανόηση του τρόπου και του βαθμού επιρροής των προτεινόμενων μέτρων και δράσεων, η διάρθρωση του παρόντος κεφαλαίου έχει ως εξής:

Αρχικά γίνεται εκτίμηση και αξιολόγηση των επιπτώσεων ανά τομέα του φυσικού και του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος της ΠΚΜ (όπως απαιτείται από τις προδιαγραφές περιεχομένων Στρατηγικών Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων). Οι επιπτώσεις βαθμολογούνται βάσει της έντασής τους από πολύ θετικές έως πολύ αρνητικές. Λόγω της φύσης του έργου (ως Σχέδιο), το μεγαλύτερο μέρος των δράσεων έχει θετική επίπτωση στο φυσικό και στο ανθρωπογενές περιβάλλον της ΠΚΜ.

Στη συνέχεια αξιολογείται το Σχέδιο στο σύνολό του συνυπολογίζοντας τις επιπτώσεις, αλλά και την αποτελεσματικότητα των εφαρμοζόμενων δράσεων, όπως αυτή παρουσιάστηκε, ως μέρος του ΠεΣΠΚΑ.

Επιπλέον, παρουσιάζεται ο τρόπος που οι μελετώμενοι παράγοντες αλληλοεπηρεάζονται (σχέση - αλληλεξάρτηση) ανά τομέα.

Ακολούθως, προτείνονται τα απαραίτητα μέτρα και οι ενέργειες που απαιτούνται προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι αναμενόμενες επιπτώσεις.

Τέλος, παρουσιάζεται ο τρόπος παρακολούθησης των προτεινόμενων μέτρων αντιμετώπισης των επιπτώσεων.

7.2 ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Η διερεύνηση και επιλογή ή σύνθεση της κατάλληλης μεθόδου εκτίμησης των επιπτώσεων ενός Σχεδίου αποτελεί καταλυτικό στοιχείο για την επίτευξη του σκοπού μιας Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ). Το γεγονός αυτό ήταν γνωστό από την αρχή της εκπόνησης της παρούσας Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και οδήγησε στο συμπέρασμα ότι η μεθοδολογική προσέγγιση που θα χρησιμοποιηθεί θα πρέπει να είναι προϊόν μιας σφαιρικής και σε βάθος ανάλυσης, ώστε να επιλεγούν τα καταλληλότερα στοιχεία για την ανάλυση των επιπτώσεων ανά τομέα.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Η εκτίμηση και αξιολόγηση των επιπτώσεων του Σχεδίου προϋποθέτει δύο συνιστώσες, οι οποίες οριοθετούν το υπόστρωμα και τη βάση του αντικειμένου της και οι οποίες έχουν αναλυθεί στο ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ:

- την περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης του περιβάλλοντος, κατά την οποία διαγνώστηκαν τα επίπεδα των περιβαλλοντικών παραμέτρων και εντοπίσθηκαν τα ευαίσθητα και μη σημεία, και
- την περιγραφή του Σχεδίου, δηλαδή το αναλυτικό πρόγραμμα δράσεων και κυρίως τους στόχους και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα των παρεμβάσεων.

Στη συνέχεια, αξιολογούνται οι επιπτώσεις των δράσεων, ανά τομέα, και αναλύεται ο δυνητικός τρόπος επιρροής της εκάστοτε κλιματικής συνιστώσας. Επιπλέον, γίνεται και μια σύντομη αξιολόγηση των επιπτώσεων από την εφαρμογή των βασικών δράσεων. Σκοπός του εν λόγω επιμερισμού (αξιολόγηση ανά δράση) είναι να είναι σαφείς οι επιπτώσεις από την εφαρμογή της κάθε δράσης, με σκοπό την λήψη κατάλληλων μέτρων αντιμετώπισης, όπου αυτό απαιτηθεί.

Επισημαίνεται πως η αξιολόγηση ανά τομέα έγινε για εκείνους τους περιβαλλοντικούς παράγοντες, οι οποίοι θεωρήθηκε ότι επηρεάζονται (θετικά ή αρνητικά) περισσότερο από την εφαρμογή του Σχεδίου.

Στο παρόν Κεφάλαιο γίνεται εκτίμηση και αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή των δράσεων του ΠεΣΠΚΑ Κεντρικής Μακεδονίας. Στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται συνοπτικά οι επιπτώσεις από την εφαρμογή των δράσεων για κάθε παράμετρο χρησιμοποιώντας ένα σύστημα βαθμολόγησης, το οποίο έχει ως εξής:

Πίνακας 7-1: Ένταση επίπτωσης και αντίστοιχη βαθμολόγηση του βαθμού επίπτωσης κάθε δράσης του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ ανά τομέα

Ένταση επίπτωσης	Βαθμός επίπτωσης
Μεγάλη θετική	+++
Μέτρια θετική	++
Μικρή θετική	+
Καμία – ουδέτερη	0
Μικρή αρνητική	-
Μέτρια αρνητική	--
Μεγάλη αρνητική	---

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

7.2.1 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ, ΠΑΝΙΔΑ ΚΑΙ ΧΛΩΡΙΔΑ

Οι επιπτώσεις στην βιοποικιλότητα, στην πανίδα και στην χλωρίδα σχετίζονται με τους εξεταζόμενους τομείς του ΠεΣΠΚΑ: δάση, βιοποικιλότητα και οικοσυστήματα, αλιεία και υδατικοί πόροι.

Όπως παρουσιάστηκε στο ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ, οι κλιματικές μεταβολές που αναμένεται να επηρεάσουν τα δάση σχετίζονται με:

- Την αύξηση του κινδύνου εκδήλωσης πυρκαγιών λόγω συνδυασμού μεταβολής της θερμοκρασίας, της υγρασίας, της έντασης ανέμου και των βροχοπτώσεων
- Την επιμήκυνση των περιόδων ξηρασίας
- Την αύξηση εκδήλωσης ισχυρών ανέμων κατά τη διάρκεια της αντικυρικής περιόδου
- Την αύξηση του αριθμού ημερών με ακραίες υψηλές θερμοκρασίες (καύσωνες)
- Την άνοδο της στάθμης της θάλασσας όσον αφορά τις παράκτιες δασικές εκτάσεις

Η βιοποικιλότητα και τα οικοσυστήματα σχετίζονται με:

- Την αύξηση της θερμοκρασίας
- Την μείωση των βροχοπτώσεων
- Την επιμήκυνση των περιόδων ξηρασίας
- Την αύξηση της έντασης και συχνότητας πλημμυρικών φαινομένων
- Την άνοδο της στάθμης της θάλασσας όσον αφορά τα παράκτια οικοσυστήματα

Η αλιεία σχετίζεται με:

- Την αύξηση της θερμοκρασίας, η οποία έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της επιφανειακής θερμοκρασίας του νερού
- Την αύξηση εκδήλωσης ισχυρών ανέμων
- Την αύξηση της έντασης βροχοπτώσεων και την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων
- Την άνοδο της στάθμης της θάλασσας όσον αφορά στα παράκτια και μεταβατικά υδατικά συστήματα

Οι υδατικοί πόροι σχετίζονται με:

- Την αύξηση της θερμοκρασίας και κατ' επέκταση στην αύξηση του φαινομένου της εξατμισοδιαπνοής

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

- Τη μείωση των κατακρημνισμάτων (βροχοπτώσεις, χιονοπτώσεις)
- Την επιμήκυνση των περιόδων ξηρασίας
- Την αύξηση της έντασης των βροχοπτώσεων και της συχνότητας εκδήλωσης πλημμυρικών φαινομένων, οι οποίες έχουν ως αποτέλεσμα την αυξημένη επιφανειακή απορροή, την μειωμένη δυνατότητα κατείσδυσης και ως εκ τούτου την περιορισμένη δυνατότητα αποθήκευσης νερού.
- Την άνοδο της στάθμης της θάλασσας όσον αφορά τους παράκτιους υδροφορείς

Οι δράσεις που έχουν προταθεί στο ΠεΣΠΚΑ Κεντρικής Μακεδονίας για τους τομείς δάση, βιοποικιλότητα και οικοσυστήματα, αλιεία και υδατικοί πόροι, είναι οι ακόλουθες:

Δάση

1. Επικαιροποίηση του σχεδιασμού διαχείρισης των δασών της ΠΚΜ με βάση τα επίπεδα τρωτότητας που προέκυψαν από το ΠεΣΠΚΑ
2. Πρόληψη και αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών

Βιοποικιλότητα – Οικοσυστήματα

1. Βελτίωση της γνώσης για την βιοποικιλότητα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και της επίδρασης της κλιματικής αλλαγής σε αυτή και στις οικοσυστημικές υπηρεσίες
2. Προστασία και ενίσχυση της βιοποικιλότητας ώστε να προσαρμοστεί στην κλιματική αλλαγή αλλά και για να συνδράμει στον περιορισμό των επιπτώσεων αυτής
3. Παρακολούθηση της κινητικότητας εισβλητικών ξενικών ειδών στο σύνολο των οικοσυστημάτων της ΠΚΜ
4. Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης

Αλιεία

1. Απόκτηση και διάχυση της γνώσης σχετικά με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στον τομέα της αλιείας
2. Δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης κινδύνων από ακραία καιρικά φαινόμενα

Υδατικοί πόροι

1. Δράσεις εκτίμησης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στους υδατικούς πόρους της ΠΚΜ
2. Δράσεις εξοικονόμησης και αποτελεσματικής χρήσης νερού
3. Προώθηση της επαναχρησιμοποίησης επεξεργασμένων αστικών λυμάτων. Η δράση αποσκοπεί στην εξοικονόμηση νερού και στην ποσοτική ενίσχυση και προστασία των ΥΥΣ
4. Ανάπτυξη δραστηριοτήτων και χρήσεων γης που είναι συμβατές με τους τοπικούς διαθέσιμους υδατικούς πόρους

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

5. Ενσωμάτωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στον σχεδιασμό διαχείρισης των υδατικών πόρων της ΠΚΜ

6. Δράσεις ενημέρωσης κοινού, δημοσίων φορέων και επιχειρήσεων για τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στους υδατικούς πόρους και τους τρόπους αντιμετώπισης τους

Οι επιπτώσεις στην βιοποικιλότητα, στην πανίδα και στη χλωρίδα από την εφαρμογή των προτεινόμενων δράσεων και των αντίστοιχων μέτρων κάθε δράσης, αναμένονται θετικές και ιδιαίτερα σημαντικές, δεδομένου ότι σκοπός του Σχεδίου είναι η λήψη μέτρων για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Η αξιολόγηση των επιπτώσεων από την εφαρμογή των δράσεων του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ στην βιοποικιλότητα, στην πανίδα και στη χλωρίδα παρουσιάζεται στον παρακάτω Πίνακα.

Πίνακας 7-2: Αξιολόγηση επιπτώσεων από την εφαρμογή των Δράσεων του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ στην βιοποικιλότητα, πανίδα και χλωρίδα

Δράση	Επιπτώσεις
Δάση	
Επικαιροποίηση του σχεδιασμού διαχείρισης των δασών της ΠΚΜ με βάση τα επίπεδα τρωτότητας που προέκυψαν από το ΠεΣΠΚΑ	++
Πρόληψη και αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών	++
Βιοποικιλότητα – Οικοσυστήματα	
Βελτίωση της γνώσης για την βιοποικιλότητα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και της επίδρασης της κλιματικής αλλαγής σε αυτή και στις οικοσυστημικές υπηρεσίες	+
Προστασία και ενίσχυση της βιοποικιλότητας ώστε να προσαρμοστεί στην κλιματική αλλαγή αλλά και για να συνδράμει στον περιορισμό των επιπτώσεων αυτής	++
Παρακολούθηση της κινητικότητας εισβλητικών ξενικών ειδών στο σύνολο των οικοσυστημάτων της ΠΚΜ	+
Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης	++
Αλιεία	
Απόκτηση και διάχυση της γνώσης σχετικά με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στον τομέα της αλιείας	+

Δράση	Επιπτώσεις
Δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης κινδύνων από ακραία καιρικά φαινόμενα	+
Υδατικοί πόροι	
Δράσεις εκτίμησης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στους υδατικούς πόρους της ΠΚΜ	++
Δράσεις εξοικονόμησης και αποτελεσματικής χρήσης νερού	++
Προώθηση της επαναχρησιμοποίησης επεξεργασμένων αστικών λυμάτων. Η δράση αποσκοπεί στην εξοικονόμηση νερού και στην ποσοτική ενίσχυση και προστασία των ΥΥΣ	++
Ανάπτυξη δραστηριοτήτων και χρήσεων γης που είναι συμβατές με τους τοπικούς διαθέσιμους υδατικούς πόρους	+
Ενσωμάτωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στον σχεδιασμό διαχείρισης των υδατικών πόρων της ΠΚΜ	++
Δράσεις ενημέρωσης κοινού, δημοσίων φορέων και επιχειρήσεων για τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στους υδατικούς πόρους και τους τρόπους αντιμετώπισης τους	++

7.2.2 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΠΛΗΘΥΣΜΟ

Οι επιπτώσεις στον πληθυσμό σχετίζονται με τους εξεταζόμενους τομείς του ΠεΣΠΚΑ: ζήτηση ενέργειας, υποδομές ενέργειας, υποδομές μεταφορών, υγεία και δομημένο περιβάλλον.

Όπως παρουσιάστηκε στο ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ, οι κλιματικές μεταβολές που αναμένεται να επηρεάσουν τη ζήτηση ενέργειας σχετίζονται με:

- Την αύξηση της θερμοκρασίας, ιδίως κατά τους καλοκαιρινούς μήνες
- Την αύξηση του αριθμού ημερών με ακραίες υψηλές θερμοκρασίες (καύσωνες)

Οι υποδομές ενέργειας σχετίζονται με:

- Την αύξηση της θερμοκρασίας (κυρίως των μέγιστων θερμοκρασιών)
- Την αύξηση του αριθμού ημερών με ακραίες υψηλές θερμοκρασίες (καύσωνες)
- Την μείωση της μέσης έντασης ανέμου

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

- Την αύξηση εκδήλωσης ισχυρών ανέμων
- Την αύξηση έντασης και συχνότητας πλημμυρικών φαινομένων
- Την άνοδο της στάθμης της θάλασσας όσον αφορά τις παράκτιες υποδομές ενέργειας

Οι οδικές και σιδηροδρομικές υποδομές, σχετίζονται κυρίως με:

- Την αύξηση της θερμοκρασίας
- Την αύξηση της έντασης και συχνότητας πλημμυρικών φαινομένων
- Την αύξηση εκδήλωσης ισχυρών ανέμων
- Την αύξηση εκδήλωσης φαινομένων παγετού
- Την άνοδο της στάθμης της θάλασσας όσον αφορά τις παράκτιες οδικές και σιδηροδρομικές υποδομές

Όσον αφορά στις λιμενικές υποδομές, οι κλιματικές μεταβολές που δύναται να τις επηρεάσουν σχετίζονται κυρίως με:

- Την αύξηση εκδήλωσης ισχυρών ανέμων και
- Την άνοδο της στάθμης της θάλασσας

Τέλος οι αερολιμενικές υποδομές δύναται να επηρεαστούν από τις εξής κλιματικές μεταβολές:

- Την αύξηση της θερμοκρασίας
- Την αύξηση της έντασης και συχνότητας πλημμυρικών φαινομένων
- Την αύξηση εκδήλωσης ισχυρών ανέμων
- Την άνοδο της στάθμης της θάλασσας, όσον αφορά τις παράκτιες αερολιμενικές υποδομές

Η υγεία σχετίζεται με:

- Την αύξηση της θερμοκρασίας (κυρίως των μέγιστων θερμοκρασιών)
- Τα κύματα καύσωνα και την αύξηση του δείκτη δυσφορίας
- Την αύξηση της έντασης και συχνότητας πλημμυρικών φαινομένων
- Την αύξηση του αριθμού ημερών παγετού (ακραίες χαμηλές θερμοκρασίες)

Το δομημένο περιβάλλον σχετίζεται με:

- Την αύξηση της θερμοκρασίας (κυρίως των μέγιστων θερμοκρασιών)
- Την αύξηση της έντασης και συχνότητας πλημμυρικών φαινομένων
- Τους καύσωνες

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

- Την άνοδο της στάθμης της θάλασσας, όσον αφορά τους παράκτιους οικισμούς

Οι δράσεις που έχουν προταθεί κατά το ΠεΣΠΚΑ Κεντρικής Μακεδονίας για τους τομείς ζήτηση ενέργειας, υποδομές ενέργειας, υποδομές μεταφορών, υγεία και δομημένο περιβάλλον είναι οι ακόλουθες:

Ζήτηση ενέργειας

1. Οριζόντιες και συντονιστικές δράσεις ως προς την ζήτηση ενέργειας (για ψύξη)
2. Έρευνα και ανάπτυξη

Υποδομές ενέργειας

1. Προσαρμογή των υποδομών ενέργειας της ΠΚΜ στην κλιματική αλλαγή
2. Έργα επέκτασης και προστασίας υδατικών πόρων

Υποδομές μεταφορών

1. Βελτίωση του σχεδιασμού των υποδομών μεταφοράς
2. Πληροφόρηση χρηστών για την ύπαρξη προβλημάτων στο δίκτυο μεταφορικών υποδομών της ΠΚΜ, λόγω ακραίων φαινομένων

Υγεία

1. Οριζόντιες και συντονιστικές δράσεις για τη διαχείριση επειγουσών καταστάσεων στην ανθρώπινη υγεία οι οποίες οφείλονται στην κλιματική αλλαγή
2. Ενδυνάμωση του τομέα της υγείας
3. Ενημέρωση των πολιτών

Δομημένο περιβάλλον

1. Προσαρμογή του αστικού σχεδιασμού στην κλιματική αλλαγή και βελτίωση του θερμικού περιβάλλοντος στις μεγάλες πόλεις της Περιφέρειας
2. Ενίσχυση προστασίας οικισμών από πλημμυρικά φαινόμενα και κατολισθήσεις
3. Ενσωμάτωση της παραμέτρου της κλιματικής αλλαγής κατά την αναθεώρηση του χωροταξικού σχεδιασμού της Περιφέρειας
4. Διαχείριση κινδύνων ακραίων φαινομένων

Οι επιπτώσεις στον πληθυσμό από την εφαρμογή των προτεινόμενων δράσεων και των αντίστοιχων μέτρων κάθε δράσης, αναμένονται θετικές, δεδομένου ότι στόχος του Σχεδίου είναι η προστασία του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος μέσω της προσαρμογής του στην κλιματική αλλαγή. Η αξιολόγηση των επιπτώσεων από την εφαρμογή των δράσεων του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ στον πληθυσμό παρουσιάζεται στον παρακάτω Πίνακα.

Πίνακας 7-3: Αξιολόγηση επιπτώσεων από την εφαρμογή των Δράσεων του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ στον πληθυσμό

Δράση	Επιπτώσεις
Ζήτηση ενέργειας	
Οριζόντιες και συντονιστικές δράσεις ως προς την ζήτηση ενέργειας (για ψύξη)	++
Έρευνα και ανάπτυξη	+
Υποδομές ενέργειας	
Προσαρμογή των υποδομών ενέργειας της ΠΚΜ στην κλιματική αλλαγή	++
Έργα επέκτασης και προστασίας υδατικών πόρων	++
Υποδομές μεταφορών	
Βελτίωση του σχεδιασμού των υποδομών μεταφοράς	++
Πληροφόρηση χρηστών για την ύπαρξη προβλημάτων στο δίκτυο μεταφορικών υποδομών της ΠΚΜ, λόγω ακραίων φαινομένων	+
Υγεία	
Οριζόντιες και συντονιστικές δράσεις για τη διαχείριση επειγουσών καταστάσεων στην ανθρώπινη υγεία οι οποίες οφείλονται στην κλιματική αλλαγή	++
Ενδυνάμωση του τομέα της υγείας	+
Ενημέρωση των πολιτών	++
Δομημένο περιβάλλον	
Προσαρμογή του αστικού σχεδιασμού στην κλιματική αλλαγή και βελτίωση του θερμικού περιβάλλοντος στις μεγάλες πόλεις της Περιφέρειας	++
Ενίσχυση προστασίας οικισμών από πλημμυρικά φαινόμενα και κατολισθήσεις	+++
Ενσωμάτωση της παραμέτρου της κλιματικής αλλαγής κατά την αναθεώρηση του χωροταξικού σχεδιασμού της Περιφέρειας	+
Διαχείριση κινδύνων ακραίων φαινομένων	+++

7.2.3 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ

Οι επιπτώσεις στην υγεία σχετίζονται με τον εξεταζόμενο τομέα της υγείας στο ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ.

Όπως παρουσιάστηκε στο ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ, οι κλιματικές μεταβολές που αναμένεται να επηρεάσουν την υγεία σχετίζονται με:

- Την αύξηση της θερμοκρασίας (κυρίως των μέγιστων θερμοκρασιών)
- Τα κύματα καύσωνα και την αύξηση του δείκτη δυσφορίας
- Την αύξηση της έντασης και συχνότητας πλημμυρικών φαινομένων
- Την αύξηση του αριθμού ημερών παγετού (ακραίες χαμηλές θερμοκρασίες)

Οι δράσεις που έχουν προταθεί κατά το ΠεΣΠΚΑ Κεντρικής Μακεδονίας για τον τομέα της υγείας είναι οι ακόλουθες:

1. Οριζόντιες και συντονιστικές δράσεις για τη διαχείριση επειγουσών καταστάσεων στην ανθρώπινη υγεία οι οποίες οφείλονται στην κλιματική αλλαγή
2. Ενδυνάμωση του τομέα της υγείας
3. Ενημέρωση των πολιτών

Οι επιπτώσεις στην ανθρώπινη υγεία από την εφαρμογή των προτεινόμενων δράσεων και των αντίστοιχων μέτρων κάθε δράσης, αναμένονται θετικές, δεδομένου ότι στόχος του Σχεδίου είναι η προστασία της ανθρώπινης υγείας μέσω της προσαρμογής της στην κλιματική αλλαγή. Η αξιολόγηση των επιπτώσεων από την εφαρμογή των δράσεων του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ στην ανθρώπινη υγεία παρουσιάζεται στον παρακάτω Πίνακα.

Πίνακας 7-4: Αξιολόγηση επιπτώσεων από την εφαρμογή των Δράσεων του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ στην ανθρώπινη υγεία

Δράση	Επιπτώσεις
Οριζόντιες και συντονιστικές δράσεις για τη διαχείριση επειγουσών καταστάσεων στην ανθρώπινη υγεία οι οποίες οφείλονται στην κλιματική αλλαγή	++
Ενδυνάμωση του τομέα της υγείας	+
Ενημέρωση των πολιτών	++

7.2.4 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΈΔΑΦΟΣ

Οι επιπτώσεις στο έδαφος δύναται να επηρεάσουν σε διαφορετικό βαθμό τους τομείς της ΠΚΜ. Κατά κύριο λόγο, οι επιπτώσεις στο έδαφος σχετίζονται με τους εξεταζόμενους τομείς του ΠεΣΠΚΑ: γεωργία, δάση, αναδασωτέες εκτάσεις, βιοποικιλότητα – οικοσυστήματα, υδατικοί πόροι, ποτάμια και εξορυκτικός τομέας.

Όπως παρουσιάστηκε στο ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ, οι κλιματικές μεταβολές που αναμένεται να επηρεάσουν τη γεωργία σχετίζονται με:

- Την αύξηση της θερμοκρασίας η οποία επηρεάζει κυρίως τη διάρκεια της βλαστικής περιόδου
- Την επιμήκυνση των περιόδων ξηρασίας
- Τη μείωση των βροχοπτώσεων
- Την αύξηση εκδήλωσης φαινομένων παγετού
- Την αύξηση της έντασης και συχνότητας πλημμυρικών φαινομένων
- Την ένταση και τη διάρκεια έκθεσης στην ηλιακή ακτινοβολία
- Την άνοδο της στάθμης της θάλασσας όσον αφορά τις παράκτιες γεωργικές εκτάσεις

Τα δάση σχετίζονται με:

- Την αύξηση του κινδύνου εκδήλωσης πυρκαγιών λόγω συνδυασμού μεταβολής της θερμοκρασίας, της υγρασίας, της έντασης ανέμου και των βροχοπτώσεων
- Την επιμήκυνση των περιόδων ξηρασίας
- Την αύξηση εκδήλωσης ισχυρών ανέμων κατά τη διάρκεια της αντιψυρικής περιόδου
- Την αύξηση του αριθμού ημερών με ακραίες υψηλές θερμοκρασίες (καύσωνες)
- Την άνοδο της στάθμης της θάλασσας όσον αφορά τις παράκτιες δασικές εκτάσεις

Οι αναδασωτέες εκτάσεις σχετίζονται με:

- Την επιμήκυνση των περιόδων ξηρασίας
- Την αύξηση της έντασης και συχνότητας πλημμυρικών φαινομένων
- Την άνοδο της στάθμης της θάλασσας όσον αφορά τις παράκτιες αναδασωτέες εκτάσεις

Ο τομέας βιοποικιλότητα – οικοσυστήματα σχετίζεται με:

- Την αύξηση της θερμοκρασίας
- Την μείωση των βροχοπτώσεων

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

- Την επιμήκυνση των περιόδων ξηρασίας
- Την αύξηση της έντασης και συχνότητας πλημμυρικών φαινομένων
- Την άνοδο της στάθμης της θάλασσας όσον αφορά τα παράκτια οικοσυστήματα

Οι υδατικοί πόροι σχετίζονται με:

- Την αύξηση της θερμοκρασίας και κατ' επέκταση στην αύξηση του φαινομένου της εξατμισοδιαπνοής
- Τη μείωση των κατακρημνισμάτων (βροχοπτώσεις, χιονοπτώσεις)
- Την επιμήκυνση των περιόδων ξηρασίας
- Την αύξηση της έντασης των βροχοπτώσεων και της συχνότητας εκδήλωσης πλημμυρικών φαινομένων, οι οποίες έχουν ως αποτέλεσμα την αυξημένη επιφανειακή απορροή, την μειωμένη δυνατότητα κατείσδυσης και ως εκ τούτου την περιορισμένη δυνατότητα αποθήκευσης νερού.
- Την άνοδο της στάθμης της θάλασσας όσον αφορά τους παράκτιους υδροφορείς

Τα ποτάμια σχετίζονται με:

- Την αύξηση θερμοκρασίας
- Την επιμήκυνση των περιόδων ξηρασίας
- Την αύξηση της έντασης βροχοπτώσεων

Ο εξορυκτικός τομέας σχετίζεται με:

- Την αύξηση της θερμοκρασίας (κυρίως των μέγιστων θερμοκρασιών)
- Την αύξηση της έντασης και συχνότητας πλημμυρικών φαινομένων
- Τους καύσωνες
- Την μείωση βροχοπτώσεων
- Την μείωση της υγρασίας

Οι δράσεις που έχουν προταθεί κατά το ΠΕΣΠΚΑ Κεντρικής Μακεδονίας για τους τομείς γεωργία και κτηνοτροφία, δάση, αναδασωτέες εκτάσεις, βιοποικιλότητα – οικοσυστήματα, υδατικοί πόροι, ποτάμια και εξορυκτικός τομέας είναι οι ακόλουθες:

Γεωργία και κτηνοτροφία

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

1. Προώθηση στους επαγγελματίες του αγροτικού χώρου και στους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες της ΠΚΜ της γνώσης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στη γεωργία και των καινοτόμων δράσεων για την αντιμετώπισή τους
2. Προώθηση του σχεδιασμού της γεωργικής πολιτικής της ΠΚΜ, με βάση τα επίπεδα τρωτότητας που προέκυψαν από το ΠεΣΠΚΑ
3. Παρακολούθηση κρίσιμων παραμέτρων για την εκτίμηση των εν δυνάμει απειλών για τον γεωργικό τομέα
4. Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων της Περιφέρειας σε σχέση με τον τομέα της γεωργίας
5. Αλλαγές στο βιολογικό υλικό και στις καλλιεργητικές τεχνικές
6. Διαχείριση κινδύνων από καταστροφές λόγω κλιματικής αλλαγής
7. Προώθηση στους επαγγελματίες κτηνοτρόφους και στους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας της γνώσης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στη κτηνοτροφία

Δάση

1. Επικαιροποίηση του σχεδιασμού διαχείρισης των δασών της ΠΚΜ με βάση τα επίπεδα τρωτότητας που προέκυψαν από το ΠεΣΠΚΑ
2. Πρόληψη και αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών

Αναδασωτέες εκτάσεις

1. Δράσεις αποκατάστασης των πυρόπληκτων δασικών περιοχών της ΠΚΜ

Βιοποικιλότητα – Οικοσυστήματα

1. Βελτίωση της γνώσης για την βιοποικιλότητα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και της επίδρασης της κλιματικής αλλαγής σε αυτή και στις οικοσυστημικές υπηρεσίες
2. Προστασία και ενίσχυση της βιοποικιλότητας ώστε να προσαρμοστεί στην κλιματική αλλαγή αλλά και για να συνδράμει στον περιορισμό των επιπτώσεων αυτής
3. Παρακολούθηση της κινητικότητας εισβλητικών ξενικών ειδών στο σύνολο των οικοσυστημάτων της ΠΚΜ
4. Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης

Υδατικοί πόροι

1. Δράσεις εκτίμησης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στους υδατικούς πόρους της ΠΚΜ
2. Δράσεις εξοικονόμησης και αποτελεσματικής χρήσης νερού
3. Προώθηση της επαναχρησιμοποίησης επεξεργασμένων αστικών λυμάτων
4. Ανάπτυξη δραστηριοτήτων και χρήσεων γης που είναι συμβατές με τους τοπικούς διαθέσιμους υδατικούς πόρους

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

5. Ενσωμάτωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στον σχεδιασμό διαχείρισης των υδατικών πόρων της ΠΚΜ

6. Δράσεις ενημέρωσης κοινού, δημοσίων φορέων και επιχειρήσεων για τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στους υδατικούς πόρους και τους τρόπους αντιμετώπισης τους

Ποτάμια

1. Δράσεις αντιμετώπισης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην εκδήλωση ποτάμιων πλημμυρών

2. Ενσωμάτωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στον σχεδιασμό διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας στην ΠΚΜ

3. Προστασία των εδαφών από τη διάβρωση

Εξορυκτικός τομέας

1. Ενίσχυση της πληροφόρησης του κλάδου για την κλιματική αλλαγή

2. Ενσωμάτωση της κλιματικής αλλαγής στο σχεδιασμό, στην παρακολούθηση και στη λειτουργία των εξορυκτικών δραστηριοτήτων

Οι επιπτώσεις στα εδάφη από την εφαρμογή των προτεινόμενων δράσεων και των αντίστοιχων μέτρων κάθε δράσης, αναμένονται θετικές. Η αξιολόγηση των επιπτώσεων από την εφαρμογή των δράσεων του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ στα εδάφη παρουσιάζεται στον παρακάτω Πίνακα.

Πίνακας 7-5: Αξιολόγηση επιπτώσεων από την εφαρμογή των Δράσεων του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ στα εδάφη

Δράση	Επιπτώσεις
Γεωργία και κτηνοτροφία	
Πρωώθηση στους επαγγελματίες του αγροτικού χώρου και στους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες της ΠΚΜ της γνώσης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στη γεωργία και των καινοτόμων δράσεων για την αντιμετώπισή τους	+
Πρωώθηση του σχεδιασμού της γεωργικής πολιτικής της ΠΚΜ, με βάση τα επίπεδα τρωτότητας που προέκυψαν από το ΠεΣΠΚΑ	++
Παρακολούθηση κρίσιμων παραμέτρων για την εκτίμηση των εν δυνάμει απειλών για τον γεωργικό τομέα	+
Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων της Περιφέρειας σε σχέση με τον τομέα της γεωργίας	+++
Αλλαγές στο βιολογικό υλικό και στις καλλιεργητικές τεχνικές	+

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Δράση	Επιπτώσεις
Διαχείριση κινδύνων από καταστροφές λόγω κλιματικής αλλαγής	+++
Πρωώθηση στους επαγγελματίες κτηνοτρόφους και στους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας της γνώσης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στη κτηνοτροφία	+
Δάση	
Επικαιροποίηση του σχεδιασμού διαχείρισης των δασών της ΠΚΜ με βάση τα επίπεδα τρωτότητας που προέκυψαν από το ΠΕΣΠΚΑ	++
Πρόληψη και αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών	+++
Αναδασωτέες εκτάσεις	
Δράσεις αποκατάστασης των πυρόπληκτων δασικών περιοχών της ΠΚΜ	+++
Βιοποικιλότητα και οικοσυστήματα	
Βελτίωση της γνώσης για την βιοποικιλότητα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και της επίδρασης της κλιματικής αλλαγής σε αυτή και στις οικοσυστημικές υπηρεσίες	++
Προστασία και ενίσχυση της βιοποικιλότητας ώστε να προσαρμοστεί στην κλιματική αλλαγή αλλά και για να συνδράμει στον περιορισμό των επιπτώσεων αυτής	++
Παρακολούθηση της κινητικότητας εισβλητικών ξενικών ειδών στο σύνολο των οικοσυστημάτων της ΠΚΜ	+
Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης	++
Υδατικοί πόροι	
Δράσεις εκτίμησης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στους υδατικούς πόρους της ΠΚΜ	++
Δράσεις εξοικονόμησης και αποτελεσματικής χρήσης νερού	++
Πρωώθηση της επαναχρησιμοποίησης επεξεργασμένων αστικών λυμάτων	++
Ανάπτυξη δραστηριοτήτων και χρήσεων γης που είναι συμβατές με τους τοπικούς διαθέσιμους υδατικούς πόρους	+

Ένωση Νομικών Προσώπων:

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Δράση	Επιπτώσεις
Ενσωμάτωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στον σχεδιασμό διαχείρισης των υδατικών πόρων της ΠΚΜ	++
Δράσεις ενημέρωσης κοινού, δημοσίων φορέων και επιχειρήσεων για τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στους υδατικούς πόρους και τους τρόπους αντιμετώπισης τους	++
Ποτάμια	
Δράσεις αντιμετώπισης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην εκδήλωση ποτάμιων πλημμυρών	++
Ενσωμάτωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στον σχεδιασμό διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας στην ΠΚΜ	++
Προστασία των εδαφών από τη διάβρωση	++
Εξορυκτικός τομέας	
Ενίσχυση της πληροφόρησης του κλάδου για την κλιματική αλλαγή	+
Ενσωμάτωση της κλιματικής αλλαγής στο σχεδιασμό, στην παρακολούθηση και στη λειτουργία των εξορυκτικών δραστηριοτήτων	++

7.2.5 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΑ ΥΔΑΤΑ

Οι επιπτώσεις στα ύδατα δύναται να επηρεάσουν σε διαφορετικό βαθμό τους τομείς της ΠΚΜ. Κατά κύριο λόγο, οι επιπτώσεις στα ύδατα σχετίζονται με τους εξεταζόμενους τομείς του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ: γεωργία, βιοποικιλότητα – οικοσυστήματα, αλιεία, υδατοκαλλιέργειες, υδατικοί πόροι, ποτάμια και παράκτιες χρήσεις.

Όπως παρουσιάστηκε στο ΠεΣΠΚΑ Κεντρικής Μακεδονίας, οι κλιματικές μεταβολές που αναμένεται να επηρεάσουν τη γεωργία σχετίζονται με:

- Την αύξηση της θερμοκρασίας η οποία επηρεάζει κυρίως τη διάρκεια της βλαστικής περιόδου
- Την επιμήκυνση των περιόδων ξηρασίας
- Τη μείωση των βροχοπτώσεων
- Την αύξηση εκδήλωσης φαινομένων παγετού
- Την αύξηση της έντασης και συχνότητας πλημμυρικών φαινομένων

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

- Την ένταση και τη διάρκεια έκθεσης στην ηλιακή ακτινοβολία
- Την άνοδο της στάθμης της θάλασσας όσον αφορά τις παράκτιες γεωργικές εκτάσεις

Ο τομέας βιοποικιλότητα – οικοσυστήματα σχετίζεται με:

- Την αύξηση της θερμοκρασίας
- Την μείωση των βροχοπτώσεων
- Την επιμήκυνση των περιόδων ξηρασίας
- Την αύξηση της έντασης και συχνότητας πλημμυρικών φαινομένων
- Την άνοδο της στάθμης της θάλασσας όσον αφορά τα παράκτια οικοσυστήματα

Η αλιεία και οι υδατοκαλλιέργειες σχετίζονται με:

- Την αύξηση της θερμοκρασίας, η οποία έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της επιφανειακής θερμοκρασίας του νερού
- Την αύξηση εκδήλωσης ισχυρών ανέμων
- Την αύξηση της έντασης βροχοπτώσεων και την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων
- Την άνοδο της στάθμης της θάλασσας όσον αφορά στα παράκτια και μεταβατικά υδατικά συστήματα

Οι υδατικοί πόροι σχετίζονται με:

- Την αύξηση της θερμοκρασίας και κατ' επέκταση στην αύξηση του φαινομένου της εξατμισοδιαπνοής
- Τη μείωση των κατακρημνισμάτων (βροχοπτώσεις, χιονοπτώσεις)
- Την επιμήκυνση των περιόδων ξηρασίας
- Την αύξηση της έντασης των βροχοπτώσεων και της συχνότητας εκδήλωσης πλημμυρικών φαινομένων, οι οποίες έχουν ως αποτέλεσμα την αυξημένη επιφανειακή απορροή, την μειωμένη δυνατότητα κατείσδυσης και ως εκ τούτου την περιορισμένη δυνατότητα αποθήκευσης νερού.
- Την άνοδο της στάθμης της θάλασσας όσον αφορά τους παράκτιους υδροφορείς

Τα ποτάμια σχετίζονται με:

- Την αύξηση θερμοκρασίας
- Την επιμήκυνση των περιόδων ξηρασίας

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

- Την αύξηση της έντασης βροχοπτώσεων

Οι παράκτιες χρήσεις σχετίζονται με:

- Την αύξηση της θερμοκρασίας
- Την αύξηση εκδήλωσης ισχυρών ανέμων
- Την αύξηση της έντασης και συχνότητας πλημμυρικών φαινομένων
- Την άνοδο της στάθμης της θάλασσας

Οι δράσεις που έχουν προταθεί κατά το ΠεΣΠΚΑ Κεντρικής Μακεδονίας για τους τομείς γεωργία και κτηνοτροφία, βιοποικιλότητα – οικοσυστήματα, αλιεία, υδατοκαλλιέργειες, υδατικοί πόροι, ποτάμια και παράκτιες χρήσεις είναι οι ακόλουθες:

Γεωργία και κτηνοτροφία

1. Προώθηση στους επαγγελματίες του αγροτικού χώρου και στους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες της ΠΚΜ της γνώσης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στη γεωργία και των καινοτόμων δράσεων για την αντιμετώπισή τους
2. Προώθηση του σχεδιασμού της γεωργικής πολιτικής της ΠΚΜ, με βάση τα επίπεδα τρωτότητας που προέκυψαν από το ΠεΣΠΚΑ
3. Παρακολούθηση κρίσιμων παραμέτρων για την εκτίμηση των εν δυνάμει απειλών για τον γεωργικό τομέα
4. Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων της Περιφέρειας σε σχέση με τον τομέα της γεωργίας
5. Αλλαγές στο βιολογικό υλικό και στις καλλιεργητικές τεχνικές
6. Διαχείριση κινδύνων από καταστροφές λόγω κλιματικής αλλαγής
7. Προώθηση στους επαγγελματίες κτηνοτρόφους και στους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας της γνώσης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στη κτηνοτροφία

Βιοποικιλότητα – Οικοσυστήματα

1. Βελτίωση της γνώσης για την βιοποικιλότητα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και της επίδρασης της κλιματικής αλλαγής σε αυτή και στις οικοσυστημικές υπηρεσίες
2. Προστασία και ενίσχυση της βιοποικιλότητας ώστε να προσαρμοστεί στην κλιματική αλλαγή αλλά και για να συνδράμει στον περιορισμό των επιπτώσεων αυτής
3. Παρακολούθηση της κινητικότητας εισβλητικών ξενικών ειδών στο σύνολο των οικοσυστημάτων της ΠΚΜ
4. Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης

Αλιεία

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

1. Απόκτηση και διάχυση της γνώσης σχετικά με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στον τομέα της αλιείας
2. Δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης κινδύνων από ακραία καιρικά φαινόμενα

Υδατοκαλλιέργειες

1. Απόκτηση και διάχυση της γνώσης σχετικά με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στον τομέα των υδατοκαλλιεργειών
2. Βελτιστοποίηση χωροθέτησης και σχεδιασμού των θέσεων ανάπτυξης υδατοκαλλιεργειών για την ελαχιστοποίηση των καταστροφών, απωλειών και διαφυγών
3. Δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης κινδύνων από ακραία καιρικά φαινόμενα

Υδατικοί πόροι

1. Δράσεις εκτίμησης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στους υδατικούς πόρους της ΠΚΜ
2. Δράσεις εξοικονόμησης και αποτελεσματικής χρήσης νερού
3. Προώθηση της επαναχρησιμοποίησης επεξεργασμένων αστικών λυμάτων
4. Ανάπτυξη δραστηριοτήτων και χρήσεων γης που είναι συμβατές με τους τοπικούς διαθέσιμους υδατικούς πόρους
5. Ενσωμάτωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στον σχεδιασμό διαχείρισης των υδατικών πόρων της ΠΚΜ
6. Δράσεις ενημέρωσης κοινού, δημοσίων φορέων και επιχειρήσεων για τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στους υδατικούς πόρους και τους τρόπους αντιμετώπισης τους

Ποτάμια

1. Δράσεις αντιμετώπισης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην εκδήλωση ποτάμιων πλημμυρών
2. Ενσωμάτωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στον σχεδιασμό διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας στην ΠΚΜ
3. Προστασία των εδαφών από τη διάβρωση

Παράκτιες χρήσεις

1. Γνώση και καταγραφή των κινδύνων από την κλιματική αλλαγή στην παράκτια ζώνη της ΠΚΜ
2. Κατάρτιση και εφαρμογή ολοκληρωμένου σχεδίου διαχείρισης της παράκτιας ζώνης της ΠΚΜ με ενσωμάτωση της παραμέτρου της κλιματικής αλλαγής
3. Δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης κινδύνων

Οι επιπτώσεις στους υδατικούς πόρους από την εφαρμογή των προτεινόμενων δράσεων και των αντίστοιχων μέτρων κάθε δράσης, αναμένονται θετικές. Η αξιολόγηση των επιπτώσεων από την εφαρμογή των δράσεων του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ στα ύδατα παρουσιάζεται στον παρακάτω Πίνακα.

Πίνακας 7-6: Αξιολόγηση επιπτώσεων από την εφαρμογή των Δράσεων του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ στα ύδατα

Δράση	Επιπτώσεις
Γεωργία και κτηνοτροφία	
Πρωώθηση στους επαγγελματίες του αγροτικού χώρου και στους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες της ΠΚΜ της γνώσης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στη γεωργία και των καινοτόμων δράσεων για την αντιμετώπισή τους	+
Πρωώθηση του σχεδιασμού της γεωργικής πολιτικής της ΠΚΜ, με βάση τα επίπεδα τρωτότητας που προέκυψαν από το ΠεΣΠΚΑ	++
Παρακολούθηση κρίσιμων παραμέτρων για την εκτίμηση των εν δυνάμει απειλών για τον γεωργικό τομέα	+
Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων της Περιφέρειας σε σχέση με τον τομέα της γεωργίας	+++
Αλλαγές στο βιολογικό υλικό και στις καλλιεργητικές τεχνικές	+
Διαχείριση κινδύνων από καταστροφές λόγω κλιματικής αλλαγής	+++
Πρωώθηση στους επαγγελματίες κτηνοτρόφους και στους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας της γνώσης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στη κτηνοτροφία	+
Βιοποικιλότητα - Οικοσυστήματα	
Βελτίωση της γνώσης για την βιοποικιλότητα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και της επίδρασης της κλιματικής αλλαγής σε αυτή και στις οικοσυστημικές υπηρεσίες	++
Προστασία και ενίσχυση της βιοποικιλότητας ώστε να προσαρμοστεί στην κλιματική αλλαγή αλλά και για να συνδράμει στον περιορισμό των επιπτώσεων αυτής	++
Παρακολούθηση της κινητικότητας εισβλητικών ξενικών ειδών στο σύνολο των οικοσυστημάτων της ΠΚΜ	+
Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης	++
Αλιεία	
Απόκτηση και διάχυση της γνώσης σχετικά με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής	+

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Δράση	Επιπτώσεις
στον τομέα της αλιείας	
Δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης κινδύνων από ακραία καιρικά φαινόμενα	++
Υδατοκαλλιέργειες	
Απόκτηση και διάχυση της γνώσης σχετικά με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στον τομέα των υδατοκαλλιεργειών	+
Βελτιστοποίηση χωροθέτησης και σχεδιασμού των θέσεων ανάπτυξης υδατοκαλλιεργειών για την ελαχιστοποίηση των καταστροφών, απωλειών και διαφυγών	++
Δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης κινδύνων από ακραία καιρικά φαινόμενα	++
Υδατικοί πόροι	
Δράσεις εκτίμησης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στους υδατικούς πόρους της ΠΚΜ	++
Δράσεις εξοικονόμησης και αποτελεσματικής χρήσης νερού	++
Προώθηση της επαναχρησιμοποίησης επεξεργασμένων αστικών λυμάτων	++
Ανάπτυξη δραστηριοτήτων και χρήσεων γης που είναι συμβατές με τους τοπικούς διαθέσιμους υδατικούς πόρους	+
Ενσωμάτωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στον σχεδιασμό διαχείρισης των υδατικών πόρων της ΠΚΜ	++
Δράσεις ενημέρωσης κοινού, δημοσίων φορέων και επιχειρήσεων για τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στους υδατικούς πόρους και τους τρόπους αντιμετώπισης τους	++
Ποτάμια	
Δράσεις αντιμετώπισης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην εκδήλωση ποτάμιων πλημμυρών	++
Ενσωμάτωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στον σχεδιασμό διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας στην ΠΚΜ	++
Προστασία των εδαφών από τη διάβρωση	++

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 7 – Σελίδα 21

Δράση	Επιπτώσεις
Παράκτιες χρήσεις	
Γνώση και καταγραφή των κινδύνων από την κλιματική αλλαγή στην παράκτια ζώνη της ΠΚΜ	+
Κατάρτιση και εφαρμογή ολοκληρωμένου σχεδίου διαχείρισης της παράκτιας ζώνης της ΠΚΜ με ενσωμάτωση της παραμέτρου της κλιματικής αλλαγής	++
Δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης κινδύνων	++

7.2.6 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑ

Οι επιπτώσεις στην ατμόσφαιρα δεν σχετίζονται άμεσα με κάποιον τομέα ή περιοχή προτεραιότητας σύμφωνα με το ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ.

Το είδος των προτεινόμενων δράσεων δεν δύναται να επηρεάσει σημαντικά την ποιότητα ατμόσφαιρα της ΠΚΜ με άμεσο ή έμμεσο τρόπο. Σε κάθε περίπτωση η όποια πιθανότητα άμεσης ή έμμεσης υποβάθμισης της ατμόσφαιρας από την εφαρμογή κάποιου μέτρου (κυρίως από την κατασκευή σημαντικών έργων) πρόκειται να εξεταστεί στο πλαίσιο εκπόνησης των επιμέρους Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.

7.2.7 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΟΥΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΟΥΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

Οι επιπτώσεις στους κλιματικούς παράγοντες δεν σχετίζονται άμεσα με κάποιον τομέα ή περιοχή προτεραιότητας, σύμφωνα με το ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ. Το Σχέδιο στο σύνολό του εξετάζει την προσαρμογή διαφορετικών τομέων της οικονομίας και γεωγραφικών περιοχών στην κλιματική αλλαγή. Κατά συνέπεια η εφαρμογή μέρους ή του συνόλου των δράσεων εντός της υφιστάμενης και της επόμενης προγραμματικής περιόδου, δεν μπορεί να επιφέρει βελτίωση των κλιματικών παραγόντων, θα επιτρέψει όμως την ορθή λειτουργία του κάθε τομέα, χωρίς συνέπειες για το φυσικό και το ανθρωπογενές περιβάλλον.

Σε τοπικό επίπεδο, δεδομένου του είδους, αλλά κυρίως του μεγέθους των προτεινόμενων δράσεων δεν αναμένεται οποιαδήποτε σημαντική αρνητική επίπτωση αναφορικά με τους κλιματικούς παράγοντες της περιοχής. Σε κάθε περίπτωση η όποια πιθανότητα άμεσης ή έμμεσης διαφοροποίησης, χωρίς αυτό να συνεπάγεται και υποβάθμιση του κλίματος από την εφαρμογή κάποιας δράσης (κυρίως από την κατασκευή σημαντικών έργων), πρόκειται να εξεταστεί στο πλαίσιο εκπόνησης των επιμέρους Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.

7.2.8 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΑ ΥΛΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Τροποποιήσεις στα περιουσιακά στοιχεία των κατοίκων της περιοχής δύναται να προκληθούν από την ενδεχόμενη αύξηση του εισοδήματος, λόγω αύξησης του τουρισμού ή/ και μέσω της αποτελεσματικότερης παραγωγικής διαδικασίας (μέσω ορθολογικότερης διαχείρισης των υδατικών πόρων). Κατά συνέπεια, οι επιπτώσεις στα περιουσιακά στοιχεία σχετίζονται με τους εξεταζόμενους τομείς του ΠεΣΠΚΑ: γεωργία, παράκτιες χρήσεις, τουρισμός και δομημένο περιβάλλον.

Όπως παρουσιάστηκε στο ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ, οι κλιματικές μεταβολές που αναμένεται να επηρεάσουν τη γεωργία σχετίζονται με:

- Την αύξηση της θερμοκρασίας η οποία επηρεάζει κυρίως τη διάρκεια της βλαστικής περιόδου
- Την επιμήκυνση των περιόδων ξηρασίας
- Τη μείωση των βροχοπτώσεων
- Την αύξηση εκδήλωσης φαινομένων παγετού
- Την αύξηση της έντασης και συχνότητας πλημμυρικών φαινομένων
- Την ένταση και τη διάρκεια έκθεσης στην ηλιακή ακτινοβολία
- Την άνοδο της στάθμης της θάλασσας όσον αφορά τις παράκτιες γεωργικές εκτάσεις

Οι παράκτιες χρήσεις σχετίζονται με:

- Την αύξηση της θερμοκρασίας
- Την αύξηση εκδήλωσης ισχυρών ανέμων
- Την αύξηση της έντασης και συχνότητας πλημμυρικών φαινομένων
- Την άνοδο της στάθμης της θάλασσας

Ο θερινός τουρισμός σχετίζεται με:

- Την αύξηση της θερμοκρασίας (κυρίως των μέγιστων θερμοκρασιών) της θερινής περιόδου
- Την αύξηση εκδήλωσης ισχυρών ανέμων κατά τη διάρκεια της θερινής περιόδου
- Τα κύματα καύσωνα και την αύξηση του δείκτη δυσφορίας
- Την αύξηση συχνότητας ισχυρών βροχοπτώσεων κατά τη διάρκεια της θερινής περιόδου
- Την άνοδο της στάθμης της θάλασσας όσον αφορά τις παράκτιες τουριστικές υποδομές

Ο χιονοδρομικός τουρισμός σχετίζεται με:

- Την αύξηση της θερμοκρασίας της χειμερινής περιόδου

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

- Την αύξηση εκδήλωσης ισχυρών ανέμων κατά τη διάρκεια της χειμερινής περιόδου
- Την μείωση της χιονόπτωσης

Το δομημένο περιβάλλον σχετίζεται με:

- Την αύξηση της θερμοκρασίας (κυρίως των μέγιστων θερμοκρασιών)
- Την αύξηση της έντασης και συχνότητας πλημμυρικών φαινομένων
- Τους καύσωνες
- Την άνοδο της στάθμης της θάλασσας, όσον αφορά τους παράκτιους οικισμούς

Οι δράσεις που έχουν προταθεί κατά το ΠεΣΠΚΑ Κεντρικής Μακεδονίας για τους τομείς γεωργία και κτηνοτροφία, παράκτιες χρήσεις, τουρισμός και δομημένο περιβάλλον είναι οι ακόλουθες:

Γεωργία και κτηνοτροφία

1. Προώθηση στους επαγγελματίες του αγροτικού χώρου και στους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες της ΠΚΜ της γνώσης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στη γεωργία και των καινοτόμων δράσεων για την αντιμετώπισή τους
2. Προώθηση του σχεδιασμού της γεωργικής πολιτικής της ΠΚΜ, με βάση τα επίπεδα τρωτότητας που προέκυψαν από το ΠεΣΠΚΑ
3. Παρακολούθηση κρίσιμων παραμέτρων για την εκτίμηση των εν δυνάμει απειλών για τον γεωργικό τομέα
4. Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων της Περιφέρειας σε σχέση με τον τομέα της γεωργίας
5. Αλλαγές στο βιολογικό υλικό και στις καλλιεργητικές τεχνικές
6. Διαχείριση κινδύνων από καταστροφές λόγω κλιματικής αλλαγής
7. Προώθηση στους επαγγελματίες κτηνοτρόφους και στους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας της γνώσης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στη κτηνοτροφία

Παράκτιες χρήσεις

1. Γνώση και καταγραφή των κινδύνων από την κλιματική αλλαγή στην παράκτια ζώνη της ΠΚΜ
2. Κατάρτιση και εφαρμογή ολοκληρωμένου σχεδίου διαχείρισης της παράκτιας ζώνης της ΠΚΜ με ενσωμάτωση της παραμέτρου της κλιματικής αλλαγής
3. Δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης κινδύνων

Τουρισμός

1. Προώθηση της ανταγωνιστικότητας και ελκυστικότητας του χιονοδρομικού τουρισμού της ΠΚΜ

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

2. Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή των τουριστικών εγκαταστάσεων
3. Δράσεις υποστήριξης του τουρισμού για την προσαρμογή του τομέα στην κλιματική αλλαγή και την αντιμετώπιση ακραίων φαινομένων

Δομημένο περιβάλλον

1. Προσαρμογή του αστικού σχεδιασμού στην κλιματική αλλαγή και βελτίωση του θερμικού περιβάλλοντος στις μεγάλες πόλεις της Περιφέρειας
2. Ενίσχυση προστασίας οικισμών από πλημμυρικά φαινόμενα και κατολισθήσεις
3. Ενσωμάτωση της παραμέτρου της κλιματικής αλλαγής κατά την αναθεώρηση του χωροταξικού σχεδιασμού της Περιφέρειας
4. Διαχείριση κινδύνων ακραίων φαινομένων

Οι επιπτώσεις στα υλικά περιουσιακά στοιχεία από την εφαρμογή των προτεινόμενων δράσεων και των αντίστοιχων μέτρων κάθε δράσης, αναμένονται θετικές. Η αξιολόγηση των επιπτώσεων από την εφαρμογή των δράσεων του ΠΕΣΠΚΑ ΠΚΜ στα υλικά περιουσιακά στοιχεία παρουσιάζεται στον παρακάτω Πίνακα.

Πίνακας 7-7: Αξιολόγηση επιπτώσεων από την εφαρμογή των Δράσεων του ΠΕΣΠΚΑ ΠΚΜ στα υλικά περιουσιακά στοιχεία

Δράση	Επιπτώσεις
Γεωργία και κτηνοτροφία	
Προώθηση στους επαγγελματίες του αγροτικού χώρου και στους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες της ΠΚΜ της γνώσης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στη γεωργία και των καινοτόμων δράσεων για την αντιμετώπισή τους	+
Προώθηση του σχεδιασμού της γεωργικής πολιτικής της ΠΚΜ, με βάση τα επίπεδα τρωτότητας που προέκυψαν από το ΠΕΣΠΚΑ	++
Παρακολούθηση κρίσιμων παραμέτρων για την εκτίμηση των εν δυνάμει απειλών για τον γεωργικό τομέα	+
Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων της Περιφέρειας σε σχέση με τον τομέα της γεωργίας	+++
Αλλαγές στο βιολογικό υλικό και στις καλλιεργητικές τεχνικές	+
Διαχείριση κινδύνων από καταστροφές λόγω κλιματικής αλλαγής	+++
Προώθηση στους επαγγελματίες κτηνοτρόφους και στους αρμόδιους φορείς και	+

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

υπηρεσίες της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας της γνώσης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στη κτηνοτροφία	
Παράκτιες χρήσεις	
Γνώση και καταγραφή των κινδύνων από την κλιματική αλλαγή στην παράκτια ζώνη της ΠΚΜ	++
Κατάρτιση και εφαρμογή ολοκληρωμένου σχεδίου διαχείρισης της παράκτιας ζώνης της ΠΚΜ με ενσωμάτωση της παραμέτρου της κλιματικής αλλαγής	+++
Δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης κινδύνων	++
Τουρισμός	
Προώθηση της ανταγωνιστικότητας και ελκυστικότητας του χιονοδρομικού τουρισμού της ΠΚΜ	++
Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή των τουριστικών εγκαταστάσεων	+++
Δράσεις υποστήριξης του τουρισμού για την προσαρμογή του τομέα στην κλιματική αλλαγή και την αντιμετώπιση ακραίων φαινομένων	++
Δομημένο περιβάλλον	
Προσαρμογή του αστικού σχεδιασμού στην κλιματική αλλαγή και βελτίωση του θερμικού περιβάλλοντος στις μεγάλες πόλεις της Περιφέρειας	++
Ενίσχυση προστασίας οικισμών από πλημμυρικά φαινόμενα και κατολισθήσεις	+++
Ενσωμάτωση της παραμέτρου της κλιματικής αλλαγής κατά την αναθεώρηση του χωροταξικού σχεδιασμού της Περιφέρειας	+
Διαχείριση κινδύνων ακραίων φαινομένων	+++

7.2.9 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

Οι επιπτώσεις στην πολιτιστική κληρονομιά σχετίζονται αποκλειστικά με τον αντίστοιχο εξεταζόμενο τομέα του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ.

Όπως παρουσιάστηκε στο ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ, οι κλιματικές μεταβολές που αναμένεται να επηρεάσουν την πολιτιστική κληρονομιά σχετίζονται με:

- Την αύξηση της θερμοκρασίας (κυρίως των μέγιστων θερμοκρασιών)

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

- Την αύξηση της έντασης και συχνότητας πλημμυρικών φαινομένων
- Τους καύσωνες
- Την άνοδο της στάθμης της θάλασσας, όσον αφορά τους παράκτιους αρχαιολογικούς χώρους

Οι δράσεις που έχουν προταθεί κατά το ΠΕΣΠΚΑ Κεντρικής Μακεδονίας για τον τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς είναι οι ακόλουθες:

1. Γνώση και καταγραφή των κινδύνων από την κλιματική αλλαγή στην πολιτιστική κληρονομιά της Περιφέρειας
2. Διαχείριση των κινδύνων από την κλιματική αλλαγή στην πολιτιστική κληρονομιά

Οι επιπτώσεις στην πολιτιστική κληρονομιά από την εφαρμογή των προτεινόμενων δράσεων και των αντίστοιχων μέτρων κάθε δράσης, αναμένονται θετικές, δεδομένου ότι στόχος του Σχεδίου είναι η προστασία των μνημείων και θέσεων με αρχαιολογικό ενδιαφέρον μέσω της προσαρμογής τους στην κλιματική αλλαγή. Η αξιολόγηση των επιπτώσεων από την εφαρμογή των δράσεων του ΠΕΣΠΚΑ ΠΚΜ στην πολιτιστική κληρονομιά παρουσιάζεται στον παρακάτω Πίνακα.

Πίνακας 7-8: Αξιολόγηση επιπτώσεων από την εφαρμογή των Δράσεων του ΠΕΣΠΚΑ ΠΚΜ στην πολιτιστική κληρονομιά

Δράση	Επιπτώσεις
Γνώση και καταγραφή των κινδύνων από την κλιματική αλλαγή στην πολιτιστική κληρονομιά της Περιφέρειας	++
Διαχείριση των κινδύνων από την κλιματική αλλαγή στην πολιτιστική κληρονομιά	+++

7.2.10 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΤΟΠΙΟ

Οι επιπτώσεις στο τοπίο δεν σχετίζονται άμεσα με κάποιον τομέα ή περιοχή προτεραιότητας σύμφωνα με το ΠΕΣΠΚΑ ΠΚΜ.

Το είδος των προτεινόμενων δράσεων δεν δύναται να επηρεάσει σημαντικά τα τοπολογικά χαρακτηριστικά της ΠΚΜ με άμεσο ή έμμεσο τρόπο. Σε κάθε περίπτωση η όποια πιθανότητα άμεσης ή έμμεσης υποβάθμισης του τοπίου από την εφαρμογή κάποιας δράσης (κυρίως από την κατασκευή σημαντικών έργων) πρόκειται να εξεταστεί στο πλαίσιο εκπόνησης των επιμέρους Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.

7.2.11 ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, όπως έχει αναφερθεί γειτνιάζει στα βόρεια με τη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας και τη Δημοκρατία της Βουλγαρίας.

Το αντικείμενο του ΠεΣΠΚΑ Κεντρικής Μακεδονίας αφορά, πρωτίστως την υλοποίηση των προτεινόμενων Μέτρων και Δράσεων προσαρμογής και μετριασμού της κλιματικής αλλαγής εντός των γεωγραφικών ορίων της ΠΚΜ, αλλά και δευτερευόντως την εξέταση όλων των σχετιζόμενων θεμάτων με την κλιματική αλλαγή σε διαπεριφερειακό και διασυνοριακό επίπεδο.

Η συνέργεια αποκτά μεγαλύτερη βαρύτητα όταν αφορά, αφενός τομείς στους οποίους οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής δεν παρουσιάζουν τοπικό χαρακτήρα, και αφετέρου συγκεκριμένες περιοχές που βρίσκονται εκατέρωθεν των γεωγραφικών ορίων (συνόρων). Επίσης σημειώνεται ότι πολλά ζητήματα έχουν ούτως ή άλλως διαπεριφερειακό και διασυνοριακό χαρακτήρα, όπως για παράδειγμα συμβαίνει με τα ποτάμια, τον υπόγειο υδροφόρο ορίζοντα, τους οδικούς άξονες, τα οικοσυστήματα και τα δάση.

Η Οδηγία 2001/42/ΕΚ για την «εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων (ΣΠΕ)», περιέχει ένα σύνολο ειδικών κανόνων που εφαρμόζεται στα αρχικά στάδια της λήψης αποφάσεων, όταν τα σχέδια και τα προγράμματα βρίσκονται υπό ανάπτυξη. Μέρος του αποτελεί η διεξαγωγή διασυνοριακών διαβουλεύσεων με τις πιθανώς επηρεαζόμενες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (η Δημοκρατία της Βουλγαρίας από το 2007 είναι μέλος της ΕΕ).

Η εφαρμογή του Σχεδίου στο σύνολό του δεν πρόκειται να επηρεάσει αρνητικά τις παραμέτρους του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος στη Βουλγαρία και κατά συνέπεια προκύπτει ότι δεν απαιτείται ανάγκη διασυνοριακής διαβούλευσης της ΣΜΠΕ του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ. Επισημαίνεται δε πως πολλά από τα προτεινόμενα μέτρα θα έχουν θετικά αποτελέσματα (και διασυνοριακά).

Η όποια πιθανότητα άμεσης ή έμμεσης τοπικής υποβάθμισης του φυσικού ή του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος από την εφαρμογή κάποιας δράσης (κυρίως από την κατασκευή σημαντικών έργων) θα εξεταστεί αναλυτικά στο πλαίσιο εκπόνησης των επιμέρους Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) και δεν αναμένεται να έχει επιπτώσεις διασυνοριακά.

7.3 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Η εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ενός Σχεδίου με σχετικά μεγάλο χωρικό πεδίο εφαρμογής (επίπεδο Περιφέρειας), με εμπλοκή περισσότερων του ενός διοικητικών φορέων της ίδιας βαθμίδας, με σχετικά μικρό χρονικό ορίζοντα εφαρμογής (έως το 2027) και δεδομένης της οικονομικής κατάστασης της χώρας και της πανδημίας του νέου κορονοϊού COVID-19, είναι μια διαδικασία που εκ των πραγμάτων ενέχει σημαντικό βαθμό αβεβαιότητας.

Η ιδιαιτερότητα του Σχεδίου, δεδομένου του πλήθους των παραγόντων από τους οποίους επηρεάζεται, αλλά και επηρεάζει, δημιουργεί προβληματισμό ως προς τις πιθανές περιβαλλοντικές επιπτώσεις στο χώρο και στο χρόνο κατά τη διάρκεια εφαρμογής του.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Ο εν λόγω προβληματισμός πηγάζει από την πολυπλοκότητα του προτεινόμενου Σχεδίου, δεδομένου ότι περιλαμβάνει πλήθος μέτρων και δράσεων, πολλά από τα οποία αποτελούν ή/ και απαιτούν σημαντικά έργα υποδομής.

Ως εκ τούτου, στο παρόν Κεφάλαιο, συνυπολογίζοντας και την αξιολόγηση των δράσεων ανά τομέα που προηγήθηκε, γίνεται μια προσπάθεια εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων σε μακροσκοπικό επίπεδο. Σκοπός είναι να υποδειχθούν εκείνα τα σημεία, όπου ενέχεται κίνδυνος σημαντικών αρνητικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του Σχεδίου.

Επιπρόσθετα, επιδιώκεται μία αξιολόγηση των ενδεχόμενων αθροιστικών επιπτώσεων δεδομένου ότι αν και μία μόνο δράση μπορεί να επιφέρει ασήμαντες επιπτώσεις, σε συνδυασμό με άλλες δύναται να προκαλέσει σημαντική υποβάθμιση του περιβάλλοντος.

Οι δυνητικές επιπτώσεις από την εφαρμογή του Σχεδίου αξιολογούνται στον Πίνακα που ακολουθεί ως προς:

- Το είδος και την ένταση της επίπτωσης.
- Την προέλευση της επίπτωσης.
- Τον χρονικό ορίζοντα της εμφάνισης της επίπτωσης.
- Τη διάρκεια της επίπτωσης.
- Τη συνέργεια της επίπτωσης σε συνδυασμό με άλλες επιπτώσεις.

Στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται ο τρόπος αξιολόγησης των ως άνω παραμέτρων.

Πίνακας 7-9: Τρόπος αξιολόγησης των επιπτώσεων της εφαρμογής του Σχεδίου

Τύπος επίπτωσης	Σύμβολο	Επεξήγηση
Είδος και ένταση	+ (++, +++) - (--, ---) 0	Θετική αρνητική ουδέτερη (με 2 ή 3 σύμβολα αντίστοιχα η μέτρια ή σημαντική ένταση)
Προέλευση	Άμεση Έμμεση	Άμεση επίπτωση Έμμεση επίπτωση
Χρονικός ορίζοντας	Βραχυπρόθεσμος Μεσοπρόθεσμος	Ενδέχεται να έχουν εμφανιστεί επιπτώσεις ή αναμένονται σε κοντινό διάστημα Αναμένεται να εμφανιστούν εντός της περιόδου εφαρμογής Αναμένεται να εμφανιστούν στο τέλος της

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Τύπος επίπτωσης	Σύμβολο	Επεξήγηση
	Μακροπρόθεσμος	περιόδου εφαρμογής
Διάρκεια	Προσωρινή	Προσωρινή επίπτωση
	Μόνιμη	Μόνιμη επίπτωση
Αθροιστικότητα ή συνέργεια	Ναι	Δρα αθροιστικά με άλλες επιπτώσεις
	Όχι	Δεν δρα αθροιστικά με άλλες επιπτώσεις

Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζεται η αξιολόγηση των επιπτώσεων από την εφαρμογή του Σχεδίου.

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 7 – Σελίδα 30

Πίνακας 7-10: Αξιολόγηση των δράσεων ως προς τις επιπτώσεις τους κατά την εφαρμογή του Σχεδίου

Δράση	Είδος και ένταση	Προέλευση	Χρονικός ορίζοντας	Διάρκεια	Αθροιστικότητα ή συνέργεια
Επιπτώσεις από Οριζόντια Μέτρα					
Προώθηση ενός βιώσιμου αναπτυξιακού προτύπου μέσα από περιφερειακά/ τοπικά σχέδια δράσης	++	Έμμεση	Βραχυπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Χρήση τεχνολογιών επικοινωνίας για τη διαχείριση κινδύνων λόγω κλιματικής αλλαγής και ακραίων φαινομένων	+++	Άμεση	Βραχυπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Παρακολούθηση της υλοποίησης του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ μέσω δικτύου συλλογής δεδομένων και δεικτών παρακολούθησης	+++	Άμεση	Βραχυπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Δράσεις ενημέρωσης και επιμόρφωσης των στελεχών της ΠΚΜ	++	Έμμεση	Βραχυπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Επιπτώσεις στην βιοποικιλότητα, πανίδα και χλωρίδα					
Επικαιροποίηση του σχεδιασμού διαχείρισης των δασών της ΠΚΜ με βάση τα επίπεδα τρωτότητας που προέκυψαν από το ΠεΣΠΚΑ	++	Άμεση	Βραχυπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Πρόληψη και αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών	++	Άμεση	Βραχυπρόθεσμος	Μόνιμη	Όχι
Βελτίωση της γνώσης για την βιοποικιλότητα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και της επίδρασης της κλιματικής αλλαγής σε αυτή και στις οικοσυστημικές υπηρεσίες	+	Έμμεση	Βραχυπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Δράση	Είδος και ένταση	Προέλευση	Χρονικός ορίζοντας	Διάρκεια	Αθροιστικότητα ή συνέργεια
Προστασία και ενίσχυση της βιοποικιλότητας ώστε να προσαρμοστεί στην κλιματική αλλαγή αλλά και για να συνδράμει στον περιορισμό των επιπτώσεων αυτής	++	Άμεση	Μεσοπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Παρακολούθηση της κινητικότητας εισβλητικών ξενικών ειδών στο σύνολο των οικοσυστημάτων της ΠΚΜ	+	Άμεση	Μεσοπρόθεσμος	Μόνιμη	Όχι
Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης	++	Έμμεση	Βραχυπρόθεσμος	Προσωρινή	Ναι
Απόκτηση και διάχυση της γνώσης σχετικά με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στον τομέα της αλιείας	+	Έμμεση	Βραχυπρόθεσμος	Προσωρινή	Ναι
Δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης κινδύνων από ακραία καιρικά φαινόμενα	+	Άμεση	Βραχυπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Δράσεις εκτίμησης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στους υδατικούς πόρους της ΠΚΜ	++	Άμεση	Βραχυπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Δράσεις εξοικονόμησης και αποτελεσματικής χρήσης νερού	++	Άμεση	Βραχυπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Προώθηση της επαναχρησιμοποίησης επεξεργασμένων αστικών λυμάτων. Η δράση αποσκοπεί στην εξοικονόμηση νερού και στην ποσοτική ενίσχυση και προστασία των ΥΥΣ	++	Έμμεση	Μακροπρόθεσμος	Μόνιμη	Όχι

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Δράση	Είδος και ένταση	Προέλευση	Χρονικός ορίζοντας	Διάρκεια	Αθροιστικότητα ή συνέργεια
Ανάπτυξη δραστηριοτήτων και χρήσεων γης που είναι συμβατές με τους τοπικούς διαθέσιμους υδατικούς πόρους	+	Άμεση	Μεσοπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Ενσωμάτωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στον σχεδιασμό διαχείρισης των υδατικών πόρων της ΠΚΜ	++	Άμεση	Μεσοπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Δράσεις ενημέρωσης κοινού, δημοσίων φορέων και επιχειρήσεων για τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στους υδατικούς πόρους και τους τρόπους αντιμετώπισης τους	++	Έμμεση	Βραχυπρόθεσμος	Προσωρινή	Ναι
Επιπτώσεις στον πληθυσμό					
Οριζόντιες και συντονιστικές δράσεις ως προς την ζήτηση ενέργειας (για ψύξη)	++	Άμεση	Μεσοπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Έρευνα και ανάπτυξη	+	Έμμεση	Μεσοπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Προσαρμογή των υποδομών ενέργειας της ΠΚΜ στην κλιματική αλλαγή	++	Άμεση	Μεσοπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Έργα επέκτασης και προστασίας υδατικών πόρων	++	Άμεση	Βραχυπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Βελτίωση του σχεδιασμού των υποδομών μεταφοράς	++	Άμεση	Μεσοπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Πληροφόρηση χρηστών για την ύπαρξη προβλημάτων στο δίκτυο μεταφορικών υποδομών της ΠΚΜ, λόγω ακραίων φαινομένων	+	Έμμεση	Βραχυπρόθεσμος	Προσωρινή	Ναι

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Δράση	Είδος και ένταση	Προέλευση	Χρονικός ορίζοντας	Διάρκεια	Αθροιστικότητα ή συνέργεια
Οριζόντιες και συντονιστικές δράσεις για τη διαχείριση επειγουσών καταστάσεων στην ανθρώπινη υγεία οι οποίες οφείλονται στην κλιματική αλλαγή	++	Άμεση	Βραχυπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Ενδυνάμωση του τομέα της υγείας	+	Άμεση	Βραχυπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Ενημέρωση των πολιτών	++	Έμμεση	Βραχυπρόθεσμος	Προσωρινή	Ναι
Προσαρμογή του αστικού σχεδιασμού στην κλιματική αλλαγή και βελτίωση του θερμικού περιβάλλοντος στις μεγάλες πόλεις της Περιφέρειας	++	Άμεση	Μεσοπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Ενίσχυση προστασίας οικισμών από πλημμυρικά φαινόμενα και κατολισθήσεις	+++	Άμεση	Βραχυπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Ενσωμάτωση της παραμέτρου της κλιματικής αλλαγής κατά την αναθεώρηση του χωροταξικού σχεδιασμού της Περιφέρειας	+	Άμεση	Μεσοπρόθεσμος	Μόνιμη	Όχι
Διαχείριση κινδύνων ακραίων φαινομένων	+++	Άμεση	Βραχυπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Επιπτώσεις στην ανθρώπινη υγεία					
Οριζόντιες και συντονιστικές δράσεις για τη διαχείριση επειγουσών καταστάσεων στην ανθρώπινη υγεία οι οποίες οφείλονται στην κλιματική αλλαγή	++	Άμεση	Βραχυπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Δράση	Είδος και ένταση	Προέλευση	Χρονικός ορίζοντας	Διάρκεια	Αθροιστικότητα ή συνέργεια
Ενδυνάμωση του τομέα της υγείας	+	Άμεση	Βραχυπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Ενημέρωση των πολιτών	++	Έμμεση	Βραχυπρόθεσμος	Προσωρινή	Ναι
Επιπτώσεις στα εδάφη					
Προώθηση στους επαγγελματίες του αγροτικού χώρου και στους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες της ΠΚΜ της γνώσης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στη γεωργία και των καινοτόμων δράσεων για την αντιμετώπισή τους	+	Έμμεση	Βραχυπρόθεσμος	Προσωρινή	Ναι
Προώθηση του σχεδιασμού της γεωργικής πολιτικής της ΠΚΜ, με βάση τα επίπεδα τρωτότητας που προέκυψαν από το ΠεΣΠΚΑ	++	Άμεση	Μεσοπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Παρακολούθηση κρίσιμων παραμέτρων για την εκτίμηση των εν δυνάμει απειλών για τον γεωργικό τομέα	+	Άμεση	Μεσοπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων της Περιφέρειας σε σχέση με τον τομέα της γεωργίας	+++	Άμεση	Μεσοπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Αλλαγές στο βιολογικό υλικό και στις καλλιεργητικές τεχνικές	+	Άμεση	Μεσοπρόθεσμος	Μόνιμη	Όχι
Διαχείριση κινδύνων από καταστροφές λόγω κλιματικής αλλαγής	+++	Άμεση	Βραχυπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Δράση	Είδος και ένταση	Προέλευση	Χρονικός ορίζοντας	Διάρκεια	Αθροιστικότητα ή συνέργεια
Προώθηση στους επαγγελματίες κτηνοτρόφους και στους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας της γνώσης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στη κτηνοτροφία	+	Έμμεση	Βραχυπρόθεσμος	Προσωρινή	Ναι
Επικαιροποίηση του σχεδιασμού διαχείρισης των δασών της ΠΚΜ με βάση τα επίπεδα τρωτότητας που προέκυψαν από το ΠεΣΠΚΑ	++	Άμεση	Βραχυπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Πρόληψη και αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών	+++	Άμεση	Βραχυπρόθεσμος	Μόνιμη	Όχι
Δράσεις αποκατάστασης των πυρόπληκτων δασικών περιοχών της ΠΚΜ	+++	Άμεση	Βραχυπρόθεσμος	Μόνιμη	Όχι
Βελτίωση της γνώσης για την βιοποικιλότητα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και της επίδρασης της κλιματικής αλλαγής σε αυτή και στις οικοσυστημικές υπηρεσίες	++	Έμμεση	Βραχυπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Προστασία και ενίσχυση της βιοποικιλότητας ώστε να προσαρμοστεί στην κλιματική αλλαγή αλλά και για να συνδράμει στον περιορισμό των επιπτώσεων αυτής	++	Άμεση	Μεσοπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Παρακολούθηση της κινητικότητας εισβλητικών ξενικών ειδών στο σύνολο των οικοσυστημάτων της ΠΚΜ	+	Άμεση	Μεσοπρόθεσμος	Μόνιμη	Όχι
Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης	++	Έμμεση	Βραχυπρόθεσμος	Προσωρινή	Ναι

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Δράση	Είδος και ένταση	Προέλευση	Χρονικός ορίζοντας	Διάρκεια	Αθροιστικότητα ή συνέργεια
Δράσεις εκτίμησης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στους υδατικούς πόρους της ΠΚΜ	++	Άμεση	Βραχυπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Δράσεις εξοικονόμησης και αποτελεσματικής χρήσης νερού	++	Άμεση	Βραχυπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Προώθηση της επαναχρησιμοποίησης επεξεργασμένων αστικών λυμάτων	++	Έμμεση	Μακροπρόθεσμος	Μόνιμη	Όχι
Ανάπτυξη δραστηριοτήτων και χρήσεων γης που είναι συμβατές με τους τοπικούς διαθέσιμους υδατικούς πόρους	+	Άμεση	Μεσοπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Ενσωμάτωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στον σχεδιασμό διαχείρισης των υδατικών πόρων της ΠΚΜ	++	Άμεση	Μεσοπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Δράσεις ενημέρωσης κοινού, δημοσίων φορέων και επιχειρήσεων για τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στους υδατικούς πόρους και τους τρόπους αντιμετώπισης τους	++	Έμμεση	Βραχυπρόθεσμος	Προσωρινή	Ναι
Δράσεις αντιμετώπισης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην εκδήλωση ποτάμιων πλημμυρών	++	Άμεση	Βραχυπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Ενσωμάτωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στον σχεδιασμό διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας στην ΠΚΜ	++	Άμεση	Βραχυπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Προστασία των εδαφών από τη διάβρωση	++	Έμμεση	Μεσοπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Δράση	Είδος και ένταση	Προέλευση	Χρονικός ορίζοντας	Διάρκεια	Αθροιστικότητα ή συνέργεια
Ενίσχυση της πληροφόρησης του κλάδου για την κλιματική αλλαγή	+	Έμμεση	Βραχυπρόθεσμος	Προσωρινή	Ναι
Ενσωμάτωση της κλιματικής αλλαγής στο σχεδιασμό, στην παρακολούθηση και στη λειτουργία των εξορυκτικών δραστηριοτήτων	++	Άμεση	Μεσοπρόθεσμος	Μόνιμη	Όχι
Επιπτώσεις στα ύδατα					
Προώθηση στους επαγγελματίες του αγροτικού χώρου και στους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες της ΠΚΜ της γνώσης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στη γεωργία και των καινοτόμων δράσεων για την αντιμετώπισή τους	+	Έμμεση	Βραχυπρόθεσμος	Προσωρινή	Ναι
Προώθηση του σχεδιασμού της γεωργικής πολιτικής της ΠΚΜ, με βάση τα επίπεδα τρωτότητας που προέκυψαν από το ΠεΣΠΚΑ	++	Άμεση	Μεσοπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Παρακολούθηση κρίσιμων παραμέτρων για την εκτίμηση των εν δυνάμει απειλών για τον γεωργικό τομέα	+	Άμεση	Μεσοπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων της Περιφέρειας σε σχέση με τον τομέα της γεωργίας	+++	Άμεση	Μεσοπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Αλλαγές στο βιολογικό υλικό και στις καλλιεργητικές τεχνικές	+	Έμμεση	Μεσοπρόθεσμος	Μόνιμη	Όχι
Διαχείριση κινδύνων από καταστροφές λόγω κλιματικής αλλαγής	+++	Άμεση	Βραχυπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Δράση	Είδος και ένταση	Προέλευση	Χρονικός ορίζοντας	Διάρκεια	Αθροιστικότητα ή συνέργεια
Προώθηση στους επαγγελματίες κτηνοτρόφους και στους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας της γνώσης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στη κτηνοτροφία	+	Έμμεση	Βραχυπρόθεσμος	Προσωρινή	Ναι
Βελτίωση της γνώσης για την βιοποικιλότητα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και της επίδρασης της κλιματικής αλλαγής σε αυτή και στις οικοσυστημικές υπηρεσίες	++	Έμμεση	Βραχυπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Προστασία και ενίσχυση της βιοποικιλότητας ώστε να προσαρμοστεί στην κλιματική αλλαγή αλλά και για να συνδράμει στον περιορισμό των επιπτώσεων αυτής	++	Άμεση	Μεσοπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Παρακολούθηση της κινητικότητας εισβλητικών ξενικών ειδών στο σύνολο των οικοσυστημάτων της ΠΚΜ	+	Άμεση	Μεσοπρόθεσμος	Μόνιμη	Όχι
Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης	++	Έμμεση	Βραχυπρόθεσμος	Προσωρινή	Ναι
Απόκτηση και διάχυση της γνώσης σχετικά με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στον τομέα της αλιείας	+	Έμμεση	Βραχυπρόθεσμος	Προσωρινή	Ναι
Δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης κινδύνων από ακραία καιρικά φαινόμενα	++	Άμεση	Βραχυπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Απόκτηση και διάχυση της γνώσης σχετικά με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στον τομέα των υδατοκαλλιεργειών	+	Έμμεση	Βραχυπρόθεσμος	Προσωρινή	Ναι

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Δράση	Είδος και ένταση	Προέλευση	Χρονικός ορίζοντας	Διάρκεια	Αθροιστικότητα ή συνέργεια
Βελτιστοποίηση χωροθέτησης και σχεδιασμού των θέσεων ανάπτυξης υδατοκαλλιεργειών για την ελαχιστοποίηση των καταστροφών, απωλειών και διαφυγών	++	Άμεση	Μεσοπρόθεσμος	Μόνιμη	Όχι
Δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης κινδύνων από ακραία καιρικά φαινόμενα	++	Άμεση	Βραχυπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Δράσεις εκτίμησης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στους υδατικούς πόρους της ΠΚΜ	++	Άμεση	Βραχυπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Δράσεις εξοικονόμησης και αποτελεσματικής χρήσης νερού	++	Άμεση	Βραχυπρόθεσμος	Μόνιμη	Όχι
Προώθηση της επαναχρησιμοποίησης επεξεργασμένων αστικών λυμάτων	++	Έμμεση	Μακροπρόθεσμος	Μόνιμη	Όχι
Ανάπτυξη δραστηριοτήτων και χρήσεων γης που είναι συμβατές με τους τοπικούς διαθέσιμους υδατικούς πόρους	+	Άμεση	Μεσοπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Ενσωμάτωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στον σχεδιασμό διαχείρισης των υδατικών πόρων της ΠΚΜ	++	Άμεση	Μεσοπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Δράσεις ενημέρωσης κοινού, δημοσίων φορέων και επιχειρήσεων για τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στους υδατικούς πόρους και τους τρόπους αντιμετώπισης τους	++	Έμμεση	Βραχυπρόθεσμος	Προσωρινή	Ναι

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Δράση	Είδος και ένταση	Προέλευση	Χρονικός ορίζοντας	Διάρκεια	Αθροιστικότητα ή συνέργεια
Δράσεις αντιμετώπισης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην εκδήλωση ποτάμιων πλημμυρών	++	Άμεση	Μεσοπρόθεσμος	Μόνιμη	Όχι
Ενσωμάτωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στον σχεδιασμό διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας στην ΠΚΜ	++	Άμεση	Βραχυπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Προστασία των εδαφών από τη διάβρωση	++	Άμεση	Βραχυπρόθεσμος	Μόνιμη	Όχι
Γνώση και καταγραφή των κινδύνων από την κλιματική αλλαγή στην παράκτια ζώνη της ΠΚΜ	+	Έμμεση	Βραχυπρόθεσμος	Μόνιμη	Όχι
Κατάρτιση και εφαρμογή ολοκληρωμένου σχεδίου διαχείρισης της παράκτιας ζώνης	++	Άμεση	Μεσοπρόθεσμος	Προσωρινή	Ναι
Δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης κινδύνων	++	Άμεση	Βραχυπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Επιπτώσεις στην ατμόσφαιρα					
Σύνολο προτεινόμενων δράσεων	++	Έμμεση	Μεσοπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Επιπτώσεις στους κλιματικούς παράγοντες					
Σύνολο προτεινόμενων δράσεων	++	Έμμεση	Μεσοπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Επιπτώσεις στα υλικά περιουσιακά στοιχεία					

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Δράση	Είδος και ένταση	Προέλευση	Χρονικός ορίζοντας	Διάρκεια	Αθροιστικότητα ή συνέργεια
Προώθηση στους επαγγελματίες του αγροτικού χώρου και στους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες της ΠΚΜ της γνώσης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στη γεωργία και των καινοτόμων δράσεων για την αντιμετώπισή τους	+	Έμμεση	Βραχυπρόθεσμος	Προσωρινή	Ναι
Προώθηση του σχεδιασμού της γεωργικής πολιτικής της ΠΚΜ, με βάση τα επίπεδα τρωτότητας που προέκυψαν από το ΠεΣΠΚΑ	++	Άμεση	Μεσοπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Παρακολούθηση κρίσιμων παραμέτρων για την εκτίμηση των εν δυνάμει απειλών για τον γεωργικό τομέα	+	Άμεση	Μεσοπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων της Περιφέρειας σε σχέση με τον τομέα της γεωργίας	+++	Άμεση	Μεσοπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Αλλαγές στο βιολογικό υλικό και στις καλλιεργητικές τεχνικές	+	Έμμεση	Μεσοπρόθεσμος	Μόνιμη	Όχι
Διαχείριση κινδύνων από καταστροφές λόγω κλιματικής αλλαγής	+++	Άμεση	Βραχυπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Προώθηση στους επαγγελματίες κτηνοτρόφους και στους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας της γνώσης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στη κτηνοτροφία	+	Έμμεση	Βραχυπρόθεσμος	Προσωρινή	Ναι
Γνώση και καταγραφή των κινδύνων από την κλιματική αλλαγή στην παράκτια ζώνη της ΠΚΜ	++	Έμμεση	Βραχυπρόθεσμος	Μόνιμη	Όχι

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Δράση	Είδος και ένταση	Προέλευση	Χρονικός ορίζοντας	Διάρκεια	Αθροιστικότητα ή συνέργεια
Κατάρτιση και εφαρμογή ολοκληρωμένου σχεδίου διαχείρισης της παράκτιας ζώνης της ΠΚΜ με ενσωμάτωση της παραμέτρου της κλιματικής αλλαγής	+++	Άμεση	Μεσοπρόθεσμος	Προσωρινή	Ναι
Δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης κινδύνων	++	Άμεση	Βραχυπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Προώθηση της ανταγωνιστικότητας και ελκυστικότητας του χιονοδρομικού τουρισμού της ΠΚΜ	++	Άμεση	Μεσοπρόθεσμος	Μόνιμη	Όχι
Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή των τουριστικών εγκαταστάσεων	+++	Άμεση	Βραχυπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Δράσεις υποστήριξης του τουρισμού για την προσαρμογή του τομέα στην κλιματική αλλαγή και την αντιμετώπιση ακραίων φαινομένων	++	Άμεση	Βραχυπρόθεσμος	Μόνιμη	Όχι
Προσαρμογή του αστικού σχεδιασμού στην κλιματική αλλαγή και βελτίωση του θερμικού περιβάλλοντος στις μεγάλες πόλεις της Περιφέρειας	++	Άμεση	Μεσοπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Ενίσχυση προστασίας οικισμών από πλημμυρικά φαινόμενα και κατολισθήσεις	+++	Άμεση	Βραχυπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Ενσωμάτωση της παραμέτρου της κλιματικής αλλαγής κατά την αναθεώρηση του χωροταξικού σχεδιασμού της Περιφέρειας	+	Άμεση	Μεσοπρόθεσμος	Μόνιμη	Όχι
Διαχείριση κινδύνων ακραίων φαινομένων	+++	Άμεση	Βραχυπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Δράση	Είδος και ένταση	Προέλευση	Χρονικός ορίζοντας	Διάρκεια	Αθροιστικότητα ή συνέργεια
Επιπτώσεις στην πολιτιστική κληρονομιά					
Γνώση και καταγραφή των κινδύνων από την κλιματική αλλαγή στην πολιτιστική κληρονομιά της Περιφέρειας	++	Έμμεση	Βραχυπρόθεσμος	Μόνιμη	Όχι
Διαχείριση των κινδύνων από την κλιματική αλλαγή στην πολιτιστική κληρονομιά	+++	Άμεση	Βραχυπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι
Επιπτώσεις στο τοπίο					
Σύνολο προτεινόμενων δράσεων	+	Έμμεση	Μεσοπρόθεσμος	Μόνιμη	Ναι

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

7.4 ΣΧΕΣΗ - ΑΛΛΗΛΕΞΑΡΤΗΣΗ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ

Σύμφωνα με την Οδηγία 2001/42/ΕΚ, όπως εναρμονίστηκε στο Εθνικό Δίκαιο με την ΚΥΑ 107017/2006 (ΦΕΚ 1225/Β/05-09-2006), η σχέση μεταξύ των περιβαλλοντικών θεμάτων της ΣΜΠΕ πρέπει να ληφθεί υπόψη προκειμένου να είναι σαφής η αλληλεπίδραση των παραγόντων που εξετάζονται ως προς τις επιπτώσεις από την εφαρμογή του Σχεδίου. Στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται η σχέση μεταξύ των υπό εξέταση περιβαλλοντικών παραγόντων.

Πίνακας 7-11: Συσχέτιση μεταξύ περιβαλλοντικών παραγόντων κατά την αξιολόγηση των επιπτώσεων του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ

Βιοποικιλότητα, χλωρίδα, πανίδα										
Πληθυσμός	✓									
Ανθρώπινη υγεία	✓	✓								
Έδαφος	✓	✓	✗							
Ύδατα	✓	✓	✓	✓						
Ατμόσφαιρα	✗	✓	✓	✗	✗					
Κλιματικοί παράγοντες	✓	✓	✓	✓	✓	✓				
Περιουσιακά στοιχεία	✗	✓	✗	✓	✓	✗	✓			
Πολιτιστική κληρονομιά	✗	✓	✗	✗	✗	✗	✓	✗		
Τοπίο	✗	✓	✗	✓	✓	✗	✓	✓	✓	
	Βιοποικιλότητα, χλωρίδα, πανίδα	Πληθυσμός	Ανθρώπινη υγεία	Έδαφος	Ύδατα	Ατμόσφαιρα	Κλιματικοί παράγοντες	Περιουσιακά στοιχεία	Πολιτιστική κληρονομιά	Τοπίο

✓ : αναμενόμενη αλληλεξάρτηση παραγόντων

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

✗ : μη αναμενόμενη αλληλεξάρτηση παραγόντων

7.5 ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Σύμφωνα με την Οδηγία 2001/42/ΕΚ, όπως εναρμονίστηκε στο Εθνικό Δίκαιο με την ΚΥΑ 107017/2006 (ΦΕΚ 1225/Β/05-09-2006), στο πλαίσιο υλοποίησης της ΣΜΠΕ του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ προσδιορίζονται τα μέτρα πρόληψης, περιορισμού και αντιμετώπισης των πιθανών δυσμενών επιπτώσεων στο περιβάλλον από την εφαρμογή του Σχεδίου.

Σε γενικές γραμμές, το Σχέδιο αναμένεται να έχει ιδιαίτερα σημαντική θετική επίδραση στο σύνολο των περιβαλλοντικών παραμέτρων που εξετάζονται, γεγονός που οφείλεται στο ότι ο σχεδιασμός του έχει γίνει με στόχο την προσαρμογή των τομέων της οικονομίας και των γεωγραφικών περιοχών της ΠΚΜ στην κλιματική αλλαγή.

Στην παρούσα Ενότητα προσδιορίζονται τα μέτρα πρόληψης και αντιμετώπισης των πιθανών δυσμενών επιπτώσεων που αξιολογήθηκαν προηγουμένως. Ο εν λόγω προσδιορισμός γίνεται για κάθε εξεταζόμενο τομέα.

Βιοποικιλότητα, πανίδα και χλωρίδα

Όπως προέκυψε από την αξιολόγηση των επιπτώσεων σε βιοποικιλότητα, πανίδα και χλωρίδα, οι επιπτώσεις είναι ιδιαίτερα θετικές και ως εκ τούτου δεν υφίσταται ανάγκη λήψης μέτρων αντιμετώπισης των επιπτώσεων. Σε κάθε περίπτωση και ιδιαίτερα όσον αφορά στην κατασκευή σημαντικών έργων κατά τη φάση εκπόνησης των ΜΠΕ (εφόσον δεν έχουν εκπονηθεί), αλλά και κατόπιν (πιθανή τροποποίηση ΑΕΠΟ), θα πρέπει να εξετάζεται ότι τηρούνται όλες εκείνες οι προϋποθέσεις, οι οποίες εξασφαλίζουν τις όσο το δυνατό περιορισμένες επεμβάσεις στην τοπική χλωρίδα και πανίδα κατά τη φάση κατασκευής των έργων. Στις περισσότερες περιπτώσεις και ο χρονικός (εποχιακά) προσδιορισμός της κατασκευής των έργων διαδραματίζει σημαντικό ρόλο ιδιαίτερα για την πανίδα.

Πληθυσμός

Ο πληθυσμός δεν δύναται να επηρεαστεί αρνητικά από την εφαρμογή των δράσεων του Σχεδίου. Κατόπιν αυτού, δεν απαιτείται η λήψη μέτρων αντιμετώπισης. Οι περιπτώσεις όπου δύναται να προκύψουν περιορισμένες κοινωνικές ανισότητες και ως εκ τούτου αρνητικές επιπτώσεις στον πληθυσμό, αφορούν στην ενδεχόμενη αντίδραση αγροτών στην επαναχρησιμοποίηση επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων ή την μετεγκατάσταση γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Στον αστικό ιστό οι αρνητικές επιπτώσεις σχετίζονται με την έλλειψη σχεδίου ορθολογικής χρήσης όμβριων υδάτων στα κτίρια και στις ενεργειακές ανάγκες.

Ανθρώπινη υγεία

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή θα επιτρέψει την προστασία της ανθρώπινης υγείας από τους άμεσους και έμμεσους κινδύνους που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή, όπως η μεταβολή της θερμοκρασίας, των βροχοπτώσεων και των ανέμων, η άνοδος της στάθμης της θάλασσας και τα ακραία καιρικά φαινόμενα. Κατά συνέπεια, οι επιπτώσεις είναι ιδιαίτερα θετικές και ως εκ τούτου δεν υφίσταται ανάγκη λήψης μέτρων αντιμετώπισης των επιπτώσεων.

Έδαφος

Οι δράσεις που προτείνονται για το έδαφος, από την σκοπιά των τομέων που εξετάζονται στο ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ (γεωργία, δάση, αναδασωτέες εκτάσεις, βιοποικιλότητα και οικοσυστήματα, υδατικοί πόροι, ποτάμια και εξορυκτικός τομέας) θα έχουν θετικές επιπτώσεις για τα εδάφη και ως εκ τούτου δεν απαιτούνται μέτρα αντιμετώπισης. Ιδιαίτερη σημασία θα πρέπει να δοθεί στις περιπτώσεις κατασκευής μεγάλων έργων υποδομής, τα οποία απαιτούν σημαντικές ποσότητες δάνειων εδαφικών υλικών. Για τις εν λόγω δραστηριότητες θα πρέπει στις υπό εκπόνηση ΜΠΕ να εξειδικεύονται τα μέτρα που αφορούν στην προστασία του εδάφους. Στην κατεύθυνση αυτή, πρέπει να καθορίζονται σαφώς οι θέσεις των δανειοθαλάμων, οι οποίες θα επιλέγονται σύμφωνα με τα οριζόμενα από τη νομοθεσία και κατόπιν σχετικής μελέτης. Επιπλέον, μετά το πέρας των εργασιών κατασκευής θα πρέπει να γίνεται πλήρης αποκατάσταση των δανειοθαλάμων (ομαλοποίηση πρανών, φυσικές κλίσεις στα επίπεδα τμήματα κ.λπ.), σύμφωνα με ολοκληρωμένο σχέδιο αποκατάστασης (μελέτη αποκατάστασης δανειοθαλάμων).

Υδατα

Οι δράσεις που προτείνονται για τα ύδατα, από την σκοπιά των τομέων που εξετάζονται στο ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ (γεωργία, βιοποικιλότητα και οικοσυστήματα, αλιεία, υδατοκαλλιέργειες, υδατικοί πόροι, ποτάμια και παράκτιες χρήσεις) θα έχουν θετικές επιπτώσεις. Η χρήση ανακυκλωμένου νερού για άρδευση επιλεγμένων καλλιεργειών και η εφαρμογή ορθολογικού σχεδιασμού στην άρδευση θα βελτιστοποιήσουν την χρήση υδατικών πόρων στην γεωργία. Επιπλέον, μέτρα όπως η προστασία των υδροβιοτόπων, η συντήρηση δικτύων ύδρευσης και άρδευσης, η αποδοτική χρήση νερού στα κτήρια και στη βιομηχανία και η προστασία από πλημμυρικά φαινόμενα θα παίξουν θετικό ρόλο στη διαδικασία προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή. Δεν αναμένονται, λοιπόν, αρνητικές επιπτώσεις στα ύδατα της περιοχής μελέτης και ως εκ τούτου δεν απαιτείται η λήψη μέτρων αντιμετώπισης.

Ατμόσφαιρα

Το είδος των προτεινόμενων δράσεων δεν δύναται να επηρεάσει αρνητικά την ατμόσφαιρα της περιοχής με άμεσο ή έμμεσο τρόπο και ως εκ τούτου δεν απαιτούνται μέτρα για την αντιμετώπισή τους.

Κλιματικοί παράγοντες

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Δεδομένου ότι το έργο σχετίζεται με την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, το σύνολο των δράσεων, σε όλους τους τομείς που εξετάζονται δεν δύναται να επηρεάσει το κλίμα της ευρύτερης περιοχής εφαρμογής του και ως εκ τούτου δεν υφίστανται προς αντιμετώπιση επιπτώσεις.

Υλικά περιουσιακά στοιχεία

Η εφαρμογή του σχεδίου δεν πρόκειται να έχει αρνητικές επιπτώσεις στα υλικά περιουσιακά στοιχεία, πέρα από μικρής διάρκειας και έντασης επιπτώσεις σε περιπτώσεις τροποποίησης περιουσιακών στοιχείων των κατοίκων της περιοχής. Κύριοι λόγοι σε τέτοιες περιπτώσεις είναι η μεταβολή της εποχικότητας του τουρισμού, η ερημοποίηση εκτάσεων και η διάβρωσή τους τόσο από πλημμυρικά φαινόμενα όσο και από την άνοδο της στάθμης της θάλασσας ή η αλλαγή στις παραγωγικές διαδικασίες του πρωτογενή τομέα και ειδικότερα η μετεγκατάσταση γεωργικών εκμεταλλεύσεων σε περιοχές με χαμηλότερη τρωτότητα στην κλιματική αλλαγή. Για το μετριασμό των αρνητικών επιπτώσεων δύναται να προταθούν και να εφαρμοστούν μέτρα – κίνητρα (οικονομικά, φορολογικά, θεσμικά κ.λπ.), ώστε να διευκολυνθούν οι κάτοικοι και οι επιχειρήσεις των περιοχών που θα δεχτούν το μεγαλύτερο πλήγμα.

Πολιτιστική κληρονομιά - Τοπίο

Η εφαρμογή του Σχεδίου στο σύνολό του δεν πρόκειται να επηρεάσει αρνητικά τις παραμέτρους της πολιτισμικής κληρονομιάς και του τοπίου και ως εκ τούτου δεν απαιτείται η λήψη μέτρων αντιμετώπισης. Επισημαίνεται δε πως πολλά από τα προτεινόμενα μέτρα θα έχουν θετικά αποτελέσματα ειδικά όσον αφορά στην προστασία και αναβάθμιση του τοπίου.

Η όποια πιθανότητα άμεσης ή έμμεσης υποβάθμισης της πολιτιστικής κληρονομιάς και του τοπίου από την εφαρμογή κάποιας δράσης (κυρίως από την κατασκευή σημαντικών έργων) θα εξεταστεί αναλυτικά στο πλαίσιο εκπόνησης των επιμέρους Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ).

7.6 ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Η παρακολούθηση αποτελεί μια διαδικασία προσδιορισμού αποτελεσμάτων, αξιολόγησης και αναπροσαρμογής δράσεων με σκοπό την ανάληψη των απαραίτητων διορθωτικών ενεργειών σε περίπτωση αποκλίσεων από τους στόχους. Η συστηματική παρακολούθηση και αξιολόγηση του ΠεΣΠΚΑ, διευρύνει την κατανόηση της αποτελεσματικότητας των προτεινόμενων δράσεων και συντελεί στην επιβεβαίωση της επίτευξης των στόχων.

Για την αποτελεσματική παρακολούθηση της προόδου εφαρμογής του ΠεΣΠΚΑ της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, προτείνεται η ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων, δεδομένων και δεικτών παρακολούθησης του Σχεδίου, στο Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κλιματικής Αλλαγής Κεντρικής Μακεδονίας (**Μέτρο 1.3.1**). Ο μηχανισμός αυτός (Παρατηρητήριο), θα επιτρέψει τον έλεγχο του βαθμού υλοποίησης των προτεινόμενων μέτρων. Το σύστημα παρακολούθησης που προτείνεται να υιοθετηθεί θα εναρμονίζεται τόσο με την Εθνική όσο και με την Κοινοτική νομοθεσία (π.χ. Οδηγία Inspire για τα γεωχωρικά δεδομένα).

Η παρακολούθηση των σημαντικότερων περιβαλλοντικών επιπτώσεων που προαναφέρθηκαν, προτείνεται να υλοποιηθεί με την παρακολούθηση συγκεκριμένων δεικτών που αφορούν τόσο σε ποσοτικά όσο και σε ποιοτικά δεδομένα.

7.6.1 ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

Η παρακολούθηση της προόδου εφαρμογής του ΠεΣΠΚΑ θα στηρίζεται σε δύο βασικά εργαλεία:

- 1 Δίκτυο Συλλογής Δεδομένων:** Για την αποτελεσματική παρακολούθηση της εφαρμογής των προτεινόμενων Μέτρων και Δράσεων είναι αναγκαία η δημιουργία ενός δυναμικού, αξιόπιστου, προσβάσιμου και ευέλικτου δικτύου συλλογής δεδομένων. Το δίκτυο συλλογής δεδομένων θα είναι άμεσα συνδεδεμένο με το Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κλιματικής Αλλαγής Κεντρικής Μακεδονίας την ηλεκτρονική βάση δεδομένων που θα διαχειρίζεται η Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων της ΠΚΜ. Πρόσβαση στο δίκτυο συλλογής δεδομένων θα έχουν όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς (Διευθύνσεις και Τμήματα της ΠΚΜ) που υποχρεούνται να υποβάλουν δεδομένα. Η υποβολή δε των προαναφερόμενων δεδομένων θα γίνεται με τρόπο που θα διασφαλίζει την ποιότητα των δεδομένων (π.χ. τυποποιημένες φόρμες).
- 2 Δείκτες Παρακολούθησης:** Ένας δείκτης παρέχει στοιχεία ότι τα εξεταζόμενα αποτελέσματα έχουν ή δεν έχουν επιτευχθεί και μπορεί να είναι είτε ποσοτικός είτε ποιοτικός. Υπάρχουν δύο διαφορετικοί τύποι δεικτών, ο ένας βασίζεται στις διαδικασίες και επιδιώκει να καθορίσει τα βασικά στάδια μιας διαδικασίας που θα οδηγούσε στην καλύτερη επιλογή του τελικού σημείου, χωρίς να προσδιοριστεί εκ των προτέρων αυτό το σημείο και ο άλλος τύπος βασίζεται στα αποτελέσματα και επιδιώκει να ορίσει ένα σαφές αποτέλεσμα ή ένα τελικό σημείο της δράσης προσαρμογής (Harley et al., 2008). Οι δείκτες που επιλέχθηκαν για την παρακολούθηση του ΠεΣΠΚΑ κατηγοριοποιούνται ως εξής:
  - **Παρακολούθηση Μεταβολής Κλιματικών Δεικτών:** Θα πρέπει να παρακολουθούνται μεγέθη που σχετίζονται άμεσα με την εφαρμογή του ΠεΣΠΚΑ και ειδικότερα με το είδος και το μέγεθος των περιβαλλοντικών μεταβολών που η εφαρμογή του ΠεΣΠΚΑ τείνει να προκαλέσει. Αυτοί οι δείκτες οδηγούν σε πληροφορίες σχετικά με τα αίτια πρόκλησης αυτών των μεταβολών και συγχρόνως μπορούν να μετρούν τη συμμετοχή της υλοποίησης του ΠεΣΠΚΑ στις μεταβολές αυτές. Οι προς παρακολούθηση δείκτες προτείνεται να επιλεγούν σε άμεση συσχέτιση με τους στόχους του σχεδίου. Ενδεικτικά τέτοιοι δείκτες, οι οποίοι ταυτόχρονα αποτελούν και τους βασικότερους (αλλά όχι τους μόνους) που προτείνεται να παρακολουθούνται είναι οι εξής:

Πίνακας 7-12: Παρακολούθηση μεταβολής κλιματικών δεικτών

Κλιματικός δείκτης	Μονάδα	Περίοδος υπολογισμού / αναφοράς
Κλιματικά δεδομένα		

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Κλιματικός δείκτης	Μονάδα	Περίοδος υπολογισμού / αναφοράς
Μεταβολή μέσης θερμοκρασίας	°C	Τριμηνιαίες και ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. δεκαετίας
Μεταβολή μέσης ελάχιστης θερμοκρασίας	°C	Τριμηνιαίες και ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. δεκαετίας
Μεταβολή μέσης μέγιστης θερμοκρασίας	°C	Τριμηνιαίες και ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. δεκαετίας
Μεταβολή μέσης ταχύτητας ανέμου	m/s	Τριμηνιαίες και ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. δεκαετίας
Μεταβολή μέγιστης ταχύτητας ανέμου	m/s	Τριμηνιαίες και ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. δεκαετίας
Μεταβολή μέσης ετήσιας βροχόπτωσης	mm/y	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. δεκαετίας
Μεταβολή μέσης σχετικής υγρασίας	%	Τριμηνιαίες και ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. δεκαετίας
Μεταβολή αριθμού ημερών παγετού	d/y	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. δεκαετίας
Μεταβολή αριθμού τροπικών νυκτών	d/y	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. δεκαετίας
Μεταβολή αριθμού υγρών ημερών	d/y	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. δεκαετίας
Μεταβολή μέσης ηλιακής ακτινοβολίας	W/m ²	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. δεκαετίας
Μεταβολή μέσης ετήσιας χιονόπτωσης	mm/y	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. δεκαετίας
Μεταβολή μέσης ανόδου στάθμης της θάλασσας	m	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. εικοσαετίας
Ψυχρές Εισβολές		
Μεταβολή αριθμού ημερών με ελάχιστη θερμοκρασία < 0 °C (νυχτερινός παγετός)	d/y	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. εικοσαετίας
Καύσωνες		
Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με μέγιστη θερμοκρασία > 35 °C	d/y	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. εικοσαετίας
Έντονοι Άνεμοι		

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 7 – Σελίδα 50

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Κλιματικός δείκτης	Μονάδα	Περίοδος υπολογισμού / αναφοράς
Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με μέση ένταση ανέμου > 10,8 m/sec (> 6 beaufort)	d/y	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. δεκαετίας
Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με μέγιστη ένταση ανέμου > 13,9 m/sec (> 7 beaufort)	d/y	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. δεκαετίας
Πλημμύρες		
Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με τιμή βροχόπτωσης > 95 ^ο εκατοστημόριο της βροχόπτωσης περιόδου αναφοράς (ημέρες με πολύ βαριά βροχόπτωση)	d/y	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. δεκαετίας
Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με τιμή βροχόπτωσης > 99 ^ο εκατοστημόριο της βροχόπτωσης περιόδου αναφοράς (ημέρες με ακραία βροχόπτωση)	d/y	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. δεκαετίας
Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με ημερήσια βροχόπτωση > 10 mm (ισχυρή βροχόπτωση)	d/y	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. δεκαετίας
Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με ημερήσια βροχόπτωση > 20 mm (ακραία βροχόπτωση)	d/y	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. δεκαετίας
Μεταβολή ετήσιας μέσης μέγιστης βροχόπτωσης 24ώρου	mm	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. δεκαετίας
Μεταβολή ετήσιας μέσης μέγιστης βροχόπτωσης 48ώρου	mm	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. δεκαετίας
Ξηρασία		
Μεταβολή αριθμού συνεχόμενων ημερών ανά έτος με ημερήσια βροχόπτωση < 1 mm	d/y	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. εικοσαετίας
Ποσοστιαία μεταβολή μέσης ετήσιας βροχόπτωσης	%	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. εικοσαετίας
Δυσφορία Πληθυσμού		
Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με δείκτη distress index > 29	d/y	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. εικοσαετίας
Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με δείκτη humidex > 38	d/y	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. εικοσαετίας
Πυρκαγιές		
Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με δείκτη FWI > 30 (μεγάλος και ανώτερος κίνδυνος δασικής πυρκαγιάς)	d/y	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. εικοσαετίας

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 7 – Σελίδα 51

Κλιματικός δείκτης	Μονάδα	Περίοδος υπολογισμού / αναφοράς
Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με δείκτη FWI > 45 (ακραίος κίνδυνος δασικής πυρκαγιάς)	d/y	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. εικοσαετίας

Οι κλιματικοί αυτοί δείκτες είναι χρήσιμοι ως κριτήρια αξιολόγησης, καθώς είναι αντικειμενικοί και μπορούν σχετικά εύκολα να αναπαραχθούν. Τέτοιοι δείκτες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την αξιολόγηση της προόδου και μπορούν να κατανοηθούν εύκολα από ένα ευρύ φάσμα χρηστών. Οι παραπάνω δείκτες θα συγκρίνονται με τα κλιματικά δεδομένα του ΠεΣΠΚΑ και θα αξιολογούνται με βάση την απόκλισή τους από αυτά. Προτείνεται η συνεργασία της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων της ΠΚΜ με φορείς του Δημοσίου όπως η Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία, το Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών και το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης για την καταγραφή των παραπάνω δεικτών και την εισαγωγή τους σε ψηφιακή μορφή στο Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κεντρικής Μακεδονίας.

7.6.2 ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ (MONITORING)

Οι παραπάνω κλιματικοί δείκτες είναι χρήσιμοι ως κριτήρια αξιολόγησης, καθώς είναι αντικειμενικοί και μπορούν σχετικά εύκολα να αναπαραχθούν. Τέτοιοι δείκτες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την αξιολόγηση της προόδου και μπορούν να κατανοηθούν εύκολα από ένα ευρύ φάσμα χρηστών:

- ✓ **Δείκτες Εφαρμογής Μέτρων/ Δράσεων:** Είναι δείκτες αξιολόγησης της προόδου υλοποίησης των προτεινόμενων μέτρων και δράσεων, αλλά και του γενικότερου σχεδιασμού και προγραμματισμού. Θα πρέπει να παρακολουθούνται μεγέθη που αντιπροσωπεύουν την πρόοδο της υλοποίησης μέτρων και δράσεων και αντιπροσωπεύει τη συνδυαστική κατάληξη που έχει η ανάπτυξη, τα σχέδια και προγράμματα, καθώς και οι διάχυτες τάσεις στην περιοχή μελέτης. Αναλυτικά:

Πίνακας 7-13: Δείκτες εφαρμογής Μέτρων/ Δράσεων

Δείκτες Εφαρμογής Μέτρων/ Δράσεων
Εκταμιευμένοι πόροι για την επίτευξη των στόχων από την εφαρμογή των μέτρων και δράσεων του ΠεΣΠΚΑ
Μέτρα ανά προτεινόμενη Δράση που έχουν ολοκληρωθεί ή βρίσκονται υπό εξέλιξη
Μελέτες που έχουν ολοκληρωθεί ή βρίσκονται υπό εξέλιξη
Μελέτες και Έργα σε Περιοχές Προτεραιότητας που έχουν ολοκληρωθεί ή βρίσκονται υπό εξέλιξη
Έργα που έχουν ολοκληρωθεί ή βρίσκονται υπό εξέλιξη

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Δείκτες Εφαρμογής Μέτρων/ Δράσεων

Μέτρα ανά Τομέα που έχουν ολοκληρωθεί ή βρίσκονται υπό εξέλιξη

Υπεύθυνος φορέας για την παρακολούθηση και καταγραφή των παραπάνω δεικτών, προτείνεται να είναι η Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων της ΠΚΜ σε συνεργασία με τους φορείς υλοποίησης των Μέτρων που προτείνονται στο Κεφάλαιο 5. Τα αποτελέσματα προτείνεται να καταγράφονται σε Εκθέσεις Προόδου σε εξαμηνιαία βάση.

Με βάση τους παραπάνω δείκτες, θα αξιολογείται η εφαρμογή των προτεινόμενων μέτρων και όπου κρίνεται σκόπιμο, θα επανεξετάζονται και θα επαναπροσδιορίζονται τα προτεινόμενα μέτρα. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί αδυναμία στην επίτευξη των στόχων ή / και υλοποίησης των έργων θα προτείνονται διορθωτικές ενέργειες από την Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων της ΠΚΜ.

- ✓ **Δείκτες Αξιολόγησης Αποτελεσμάτων Εφαρμογής Μέτρων / Δράσεων:** Πρόκειται για δείκτες που ποσοτικοποιούν βασικές παραμέτρους των προτεινόμενων Μέτρων και Δράσεων ανά τομέα, όσον αφορά στην υλοποίησή τους και στα αποτελέσματα αυτής. Οι δείκτες αυτοί μπορούν να προέχονται κατά περίπτωση από μελέτες όπως Περιφερειακά / Τοπικά Σχέδια ή Απογραφές της ΕΛΣΤΑΤ. Αναλυτικά:

Πίνακας 7-14: Δείκτες αξιολόγησης αποτελεσμάτων εφαρμογής μέτρων και δράσεων

Δείκτες Αξιολόγησης Αποτελεσμάτων	Τομέας	Ποσοτικοποίηση
Ζημιές καλλιεργειών λόγω καιρικών φαινομένων	Γεωργία	Έκταση
Αυξημένη παρουσία παρασίτων και ασθενειών	Γεωργία	Αριθμός, έκταση
Απόδοση συνόλου καλλιεργειών	Γεωργία	% από στοιχεία ΟΠΕΚΕΠΕ
Κατανάλωση νερού για άρδευση	Γεωργία	Ποσότητα
Δασικές πυρκαγιές	Δάση	Αριθμός, καμένες εκτάσεις
Επιδημίες από επιβλαβείς οργανισμούς	Δάση	Αριθμός οργανισμών, έκταση κατάληψης
Ξενικά είδη	Δάση	Αριθμός οργανισμών, έκταση κατάληψης
Διάβρωση και υποβάθμιση εδαφικών πόρων ¹	Αναδασωτέες εκτάσεις	Έκταση
Επιδείνωση του φαινομένου της ερημοποίησης ¹	Αναδασωτέες εκτάσεις	Έκταση

¹ Οι δείκτες αξιολόγησης αναφέρονται ενδεικτικά και όχι περιοριστικά για συγκεκριμένους τομείς, καθώς οι προτεινόμενοι δείκτες μπορούν να σχετίζονται με παραπάνω τομείς συνδυαστικά (π.χ. δείκτης ερημοποίησης, δείκτης υποβάθμισης εδαφικών πόρων).

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Δείκτες Αξιολόγησης Αποτελεσμάτων	Τομέας	Ποσοτικοποίηση
Αριθμός και είδος χερσαίων οικοσυστημάτων	Βιοποικιλότητα - Οικοσυστήματα	Αριθμός, είδος
Αριθμός και είδος θαλάσσιων οικοσυστημάτων	Βιοποικιλότητα - Οικοσυστήματα	Αριθμός, είδος
Υγροβιότοποι	Βιοποικιλότητα - Οικοσυστήματα	Αριθμός
Πλήθος και είδη αλιευμάτων	Αλιεία	Αριθμός, είδος
Ζημιές σε υποδομές και εξοπλισμό υδατοκαλλιέργειών	Υδατοκαλλιέργειες	Αριθμός υποδομών, κόστος
Ποιότητα και ποσότητα νερού	Υδατικοί Πόροι	Ποιοτική αξιολόγηση ανά ΥΣ, ποσότητα αποθεμάτων ανά ΥΣ
Κατανάλωση νερού για πόση, άρδευση, κτηνοτροφία και βιομηχανία	Υδατικοί Πόροι	Ποσότητα υδάτων
Υφαλμύρωση των παράκτιων υδροφόρων οριζόντων	Υδατικοί Πόροι	Έκταση, ποσότητα υδάτων
Λειψυδρία	Υδατικοί Πόροι	Αριθμός φαινομένων
Εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων	Ποτάμια	Αριθμός φαινομένων
Φαινόμενα καθιζήσεων και κατολισθήσεων	Ποτάμια	Αριθμός φαινομένων
Εδαφική διάβρωση	Ποτάμια	Αριθμός θέσεων, έκταση
Διάβρωση ακτών και υποβάθμιση αισθητικής φυσικού τοπίου	Παράκτιες χρήσεις	Αριθμός θέσεων, έκταση
Πλημμύρες και κατάκλιση παράκτιων περιοχών	Παράκτιες χρήσεις	Αριθμός φαινομένων, έκταση
Καταστροφές παράκτιων υποδομών	Παράκτιες χρήσεις	Αριθμός, κόστος
Αλατωση εδαφών	Παράκτιες χρήσεις	Αριθμός θέσεων, έκταση
Έσοδα από τουρισμό	Τουρισμός	Έσοδα σε ευρώ
Πλήθος τουριστών ανά τουριστική περίοδο	Τουρισμός	Αριθμός τουριστών
Φθορές τουριστικών υποδομών	Τουρισμός	Αριθμός, κόστος
Αύξηση της ζήτησης/κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας για ψύξη	Ενέργεια	Ζήτηση ενέργειας σε βαθμομέρες
Λειτουργικά προβλήματα σε ενεργειακές υποδομές	Ενέργεια	Αριθμός φθορών, κόστος

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 7 – Σελίδα 54

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Δείκτες Αξιολόγησης Αποτελεσμάτων	Τομέας	Ποσοτικοποίηση
Φθορές και καταστροφές σε δίκτυα μεταφοράς και διανομής ενέργειας	Ενέργεια	Αριθμός φθορών, κόστος
Φθορές σε υποδομές	Υποδομές μεταφορών	Αριθμός φθορών, κόστος
Κατολισθητικά φαινόμενα	Υποδομές μεταφορών	Αριθμός θέσεων, έκταση
Παρεμπόδιση ομαλούς λειτουργίας ή διακοπή λειτουργίας υποδομών μεταφορών	Υποδομές μεταφορών	Αριθμός θέσεων, κόστος
Περιστατικά νοσηλείας ή θάνατοι λόγω ακραίων καιρικών φαινομένων	Υγεία	Αριθμός περιστατικών, θανάτων
Περιστατικά νοσηλείας ή θάνατοι λόγω καύσωνα	Υγεία	Αριθμός περιστατικών, θανάτων
Λοιμώξεις ή αλλεργίες που σχετίζονται με ατμοσφαιρική ρύπανση	Υγεία	Αριθμός περιστατικών
Επιδημίες μεταδοτικών ασθενειών	Υγεία	Αριθμός, κόστος
Πλήθος έργων αντιμετώπισης θερμικής αστικής νησίδας	Δομημένο περιβάλλον	Αριθμός έργων
Ζημιές από ακραία καιρικά φαινόμενα	Δομημένο περιβάλλον	Αριθμός περιστατικών, κόστος σε ευρώ
Πλήθος αντιπλημμυρικών έργων	Δομημένο περιβάλλον	Αριθμός έργων
Διακοπή λειτουργίας ή / και μείωση επισκεψιμότητας αρχαιολογικών χώρων και μουσείων	Πολιτιστική κληρονομιά	Αριθμός περιστατικών
Φθορές ή ζημιές σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία από ακραία καιρικά φαινόμενα	Πολιτιστική κληρονομιά	Αριθμός περιστατικών, κόστος
Καταστροφές υποδομών (διάβρωση οδικού δικτύου, κατολίσθηση πρηνών εκμετάλλευσης και αποθέσεων κλπ.)	Εξορυκτικός τομέας	Αριθμός περιστατικών, κόστος

Υπεύθυνος φορέας για την παρακολούθηση και καταγραφή των παραπάνω δεικτών, προτείνεται να είναι η Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων της ΠΚΜ σε συνεργασία με τις αρμόδιες Διευθύνσεις και Τμήματα της Περιφέρειας ανά τομέα και σε περίπτωση μη αρμοδιότητας, με τις υπηρεσίες της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης ή / και τις Διευθύνσεις των αρμόδιων Υπουργείων. Τα αποτελέσματα προτείνεται να καταγράφονται σε Εκθέσεις Προόδου σε ετήσια βάση.

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 7 – Σελίδα 55

Καταληκτικά, όλα τα ανωτέρω θα πρέπει να μπορούν να οδηγήσουν τον Φορέα Παρακολούθησης στη σύνταξη εκθέσεων προόδου και αναφοράς, καθώς και σε θεματικούς χάρτες, που θα δύναται να καλύπτουν τις απαιτήσεις αναφοράς προς την ΕΕ και άλλους διεθνείς οργανισμούς. Για τους παραπάνω δείκτες (δεδομένων και παρακολούθησης, υπάρχουν αναφορές, εκθέσεις, case studies και οδηγοί σύνταξης στην Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα Climate-Adapt.

7.6.3 ΦΟΡΕΙΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

Για την επίτευξη των επιθυμητών αποτελεσμάτων των μέτρων και των δράσεων που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο της υλοποίησης του Περιφερειακού Σχεδίου Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ), προτείνεται η σύσταση Περιφερειακής Επιτροπής Αντιμετώπισης Κλιματικής Αλλαγής (ΠΕΑΚΑ), η οποία θα συγκροτείται μετά από απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της ΠΚΜ και στην οποία δύναται (ενδεικτικά) να συμμετέχουν εκπρόσωποι από:

- Περιφερειάρχης/ Αρμόδιος Θεματικός Αντιπεριφερειάρχης
- Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΕΠ
- Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος
- Γενική Διεύθυνση Προγραμματισμού και Υποδομών
- Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας
- Αυτοτελής Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας
- Γενική Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής

Οι αρμόδιες υπηρεσίες της Περιφέρειας που θα ασχοληθούν με την διαδικασία συλλογής των στοιχείων, παρουσιάζονται στον ακόλουθο Πίνακα

Πίνακας 7-15: Κατάλογος υπηρεσιών της Περιφέρειας που θα ασχοληθούν με την διαδικασία συλλογής στοιχείων

1.	Γεωργία	Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της ΠΚΜ / Περιφερειακές Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής
2.	α. Δάση β. Αναδασωτές	Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος της ΠΚΜ / Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων της ΠΚΜ / Αυτοτελής Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας της ΠΚΜ / Τμήματα Πολιτικής Προστασίας ανά ΠΕ
3.	Βιοποικιλότητα – Οικοσυστήματα	Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος της ΠΚΜ / Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων της ΠΚΜ
4.	α. Αλιεία β. Υδατοκαλλιέργειες	Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της ΠΚΜ / Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Αλιείας της ΠΚΜ

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

5.	Υδατικοί πόροι	Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος της ΠΚΜ / Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων της ΠΚΜ / Διευθύνσεις Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος ανά ΠΕ
6.	Ποτάμια	Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος της ΠΚΜ / Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων της ΠΚΜ / Γενική Διεύθυνση Προγραμματισμού και Υποδομών της ΠΚΜ / Διεύθυνση Τεχνικών Έργων της ΠΚΜ / Διευθύνσεις Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος ανά ΠΕ / Διευθύνσεις Τεχνικών Έργων ανά ΠΕ
7.	Παράκτιες χρήσεις	Αυτοτελής Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας της ΠΚΜ / Τμήματα Πολιτικής Προστασίας ανά ΠΕ / Γενική Διεύθυνση Προγραμματισμού και Υποδομών της ΠΚΜ / Διεύθυνση Τεχνικών Έργων της ΠΚΜ / Διευθύνσεις Τεχνικών Έργων ανά ΠΕ
8.	Τουρισμός	Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος της ΠΚΜ / Διεύθυνση Τουρισμού της ΠΚΜ
9.	Ενέργεια	Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος της ΠΚΜ / Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων της ΠΚΜ
10.	Υποδομές μεταφορών	Γενική Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών της ΠΚΜ / Διευθύνσεις Μεταφορών και Επικοινωνιών ανά ΠΕ / Διεύθυνση Τεχνικών Έργων της ΠΚΜ / Διευθύνσεις Τεχνικών Έργων ανά ΠΕ
11.	Υγεία	Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της ΠΚΜ / Διευθύνσεις Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας ανά ΠΕ / Τμήματα Πολιτικής Προστασίας ανά ΠΕ
12.	Δομημένο περιβάλλον	Τμήματα Πολιτικής Προστασίας ανά ΠΕ / Διεύθυνση Τεχνικών Έργων της ΠΚΜ / Διευθύνσεις Τεχνικών Έργων ανά ΠΕ
13.	Πολιτιστική κληρονομιά	Αρμόδιες για την ΠΚΜ Εφορείες Προϊστορικών & Κλασικών Αρχαιοτήτων, Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, Ενάλιων Αρχαιοτήτων και Νεότερων Μνημείων / Αυτοτελής Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας της ΠΚΜ / Τμήματα Πολιτικής Προστασίας ανά ΠΕ
14.	Εξορυκτικός τομέας	Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος της ΠΚΜ / Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων της ΠΚΜ

Επίσης, εφόσον αυτό κρίνεται αναγκαίο, μπορεί να συμμετέχουν εκπρόσωποι και άλλων αρμόδιων φορέων του δημοσίου τομέα (π.χ. Αποκεντρωμένη Διοίκηση, Δήμοι), Πανεπιστημίων (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας), επιστημονικών οργανισμών (π.χ. Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών) και Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων που σχετίζονται με τη κλιματική αλλαγή και δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ή σε Εθνική κλίμακα.

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 7 – Σελίδα 57

Οι αρμοδιότητες της εν λόγω Επιτροπής (ΠΕΑΚΑ) μπορεί να περιλαμβάνουν τα εξής:

- Δημιουργία ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων (γεωπύλη) που θα συγκεντρώνει όλα τα διαθέσιμα στοιχεία (δεδομένα, παράμετροι, μελέτες, περιβαλλοντικοί δείκτες κ.λπ.) από τους αρμόδιους φορείς για την παρακολούθηση του ΠεΣΠΚΑ και θα μπορεί να εξάγει εκθέσεις αναφοράς.
- Συγκέντρωση στοιχείων και παρακολούθηση της προόδου υλοποίησης των Μέτρων και Δράσεων από τους αρμόδιους φορείς υλοποίησης.
- Εκτέλεση προγραμμάτων αξιολόγησης της εφαρμογής των Μέτρων και Δράσεων και να αναλαμβάνονται οι απαραίτητες πρωτοβουλίες και ενέργειες σε περιπτώσεις συστημικών προβλημάτων.
- Παρακολούθηση εξέλιξης του ΠεΣΠΚΑ από συγκεκριμένους δείκτες.
- Ανάπτυξη συνεργειών και συνεργασιών για την ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών με τους Δήμους που συμμετέχουν στο Σύμφωνο των Δημάρχων για το κλίμα και την ενέργεια, φορείς παρακολούθησης όμορων Περιφερειών, αρμόδια Υπουργεία κ.ά.
- Στοχευμένα (μέσω ερωτηματολογίων) προγράμματα ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των κατοίκων της Περιφέρειας για θέματα σχετικά με την προσαρμογή στη κλιματική αλλαγή (ημερίδες, ενημερωτικά φυλλάδια κ.ά.).
- Στοχευμένα (μέσω ερωτηματολογίων ή δυσκολιών που έχουν προκύψει) προγράμματα εκπαίδευσης των φορέων και υπηρεσιών της Περιφέρειας για την προσαρμογή στη κλιματική αλλαγή (σεμινάρια, ερωτηματολόγια κ.ά.).

Η Περιφερειακή Επιτροπή Αντιμετώπισης Κλιματικής Αλλαγής (ΠΕΑΚΑ) προτείνεται να συνεδριάζει κάθε έξι μήνες. Οι αποφάσεις της θα υλοποιούνται από την Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων της ΠΚΜ σε συνεργασία (εάν απαιτείται) με άλλες Διευθύνσεις της Περιφέρειας.

Κ Ε Φ Α Λ Λ Α Ι Ο

8^ο

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

8. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ

8.1 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Η δομή και τα βασικά χαρακτηριστικά του ΠεΣΠΚΑ Κεντρικής Μακεδονίας δίνονται ακολούθως.

Οι ρυθμίσεις που συνθέτουν το ΠεΣΠΚΑ διακρίνονται σε **4 θεματικές ενότητες**. Οι κυριότερες προβλέψεις τους συμπυκνώνονται παρακάτω, με τρόπο κατάλληλο για την εκτίμηση της συνεισφοράς του ΠεΣΠΚΑ στους περιβαλλοντικούς στόχους.

A. ΣΤΟΧΟΙ

Βασικοί στόχοι του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ

1. Συστηματοποίηση και βελτίωση της διαδικασίας λήψης (βραχυχρόνιων και μακροχρόνιων) αποφάσεων σχετικών με την προσαρμογή και η εφαρμογή αυτών στις δράσεις των φορέων της Περιφέρειας.
2. Σύνδεση της προσαρμογής με την προώθηση ενός βιώσιμου αναπτυξιακού προτύπου.
3. Προώθηση δράσεων και πολιτικών προσαρμογής σε όλους τους τομείς της οικονομίας με έμφαση στους πλέον ευάλωτους.
4. Δημιουργία μηχανισμού παρακολούθησης, αξιολόγησης και επικαιροποίησης των δράσεων και των πολιτικών προσαρμογής.
5. Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της κοινωνίας.

B. ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Πεδίο εφαρμογής του σχεδίου είναι το σύνολο της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, η οποία αποτελείται από τις Περιφερειακές Ενότητες Ημαθίας, Θεσσαλονίκης, Κιλκίς, Πέλλας, Πιερίας, Σερρών και Χαλκιδικής.

Γ. ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

Στη συνέχεια παρουσιάζονται οι προτεινόμενες δράσεις για την προσαρμογή της ΠΚΜ στην κλιματική αλλαγή για όλους τους εξεταζόμενους τομείς.

Οριζόντια Μέτρα

- ❖ Προώθηση ενός βιώσιμου αναπτυξιακού προτύπου μέσα από περιφερειακά/ τοπικά σχέδια δράσης
- ❖ Χρήση τεχνολογιών επικοινωνίας για τη διαχείριση κινδύνων λόγω κλιματικής αλλαγής και ακραίων φαινομένων
- ❖ Παρακολούθηση της υλοποίησης του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ μέσω δικτύου συλλογής δεδομένων και δεικτών παρακολούθησης
- ❖ Δράσεις ενημέρωσης και επιμόρφωσης των στελεχών της ΠΚΜ

Γεωργία και κτηνοτροφία

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

- ❖ Προώθηση στους επαγγελματίες του αγροτικού χώρου και στους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες της ΠΚΜ της γνώσης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στη γεωργία και των καινοτόμων δράσεων για την αντιμετώπισή τους
- ❖ Προώθηση του σχεδιασμού της γεωργικής πολιτικής της ΠΚΜ, με βάση τα επίπεδα τρωτότητας που προέκυψαν από το ΠεΣΠΚΑ
- ❖ Παρακολούθηση κρίσιμων παραμέτρων για την εκτίμηση των εν δυνάμει απειλών για τον γεωργικό τομέα
- ❖ Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων της Περιφέρειας σε σχέση με τον τομέα της γεωργίας
- ❖ Αλλαγές στο βιολογικό υλικό και στις καλλιεργητικές τεχνικές. Η δράση περιλαμβάνει ενέργειες που στοχεύουν στη δημιουργία νέων ποικιλιών (αποκλειόμενης της γενετικής τροποποίησης) και στην προσαρμογή των καλλιεργητικών τεχνικών στην κλιματική αλλαγή
- ❖ Διαχείριση κινδύνων από καταστροφές λόγω κλιματικής αλλαγής. Τέτοιες καταστροφές είναι οι ζημιές από ακραία καιρικά φαινόμενα π.χ. υψηλές θερμοκρασίες, ξηρασία, πλημμύρες, άνοδος στάθμης της θάλασσας κλπ.
- ❖ Προώθηση στους επαγγελματίες κτηνοτρόφους και στους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας της γνώσης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στη κτηνοτροφία

Δάση

- ❖ Επικαιροποίηση του σχεδιασμού διαχείρισης των δασών της ΠΚΜ με βάση τα επίπεδα τρωτότητας που προέκυψαν από το ΠεΣΠΚΑ
- ❖ Πρόληψη και αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών

Αναδασωτέες εκτάσεις

- ❖ Δράσεις αποκατάστασης των πυρόπληκτων δασικών περιοχών της ΠΚΜ

Βιοποικιλότητα - Οικοσυστήματα

- ❖ Βελτίωση της γνώσης για την βιοποικιλότητα της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και της επίδρασης της κλιματικής αλλαγής σε αυτή και στις οικοσυστημικές υπηρεσίες
- ❖ Προστασία και ενίσχυση της βιοποικιλότητας ώστε να προσαρμοστεί στην κλιματική αλλαγή αλλά και για να συνδράμει στον περιορισμό των επιπτώσεων αυτής
- ❖ Παρακολούθηση της κινητικότητας εισβλητικών ξενικών ειδών στο σύνολο των οικοσυστημάτων της ΠΚΜ
- ❖ Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης

Αλιεία

- ❖ Απόκτηση και διάχυση της γνώσης σχετικά με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στον τομέα της αλιείας

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

- ❖ Δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης κινδύνων από ακραία καιρικά φαινόμενα

Υδατοκαλλιέργειες

- ❖ Απόκτηση και διάχυση της γνώσης σχετικά με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στον τομέα των υδατοκαλλιεργειών
- ❖ Βελτιστοποίηση χωροθέτησης και σχεδιασμού των θέσεων ανάπτυξης υδατοκαλλιεργειών για την ελαχιστοποίηση των καταστροφών, απωλειών και διαφυγών
- ❖ Δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης κινδύνων από ακραία καιρικά φαινόμενα

Υδατικοί πόροι (αποθέματα)

- ❖ Δράσεις εκτίμησης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στους υδατικούς πόρους της ΠΚΜ
- ❖ Δράσεις εξοικονόμησης και αποτελεσματικής χρήσης νερού
- ❖ Προώθηση της επαναχρησιμοποίησης επεξεργασμένων αστικών λυμάτων
- ❖ Ανάπτυξη δραστηριοτήτων και χρήσεων γης που είναι συμβατές με τους τοπικούς διαθέσιμους υδατικούς πόρους
- ❖ Ενσωμάτωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στον σχεδιασμό διαχείρισης των υδατικών πόρων της ΠΚΜ
- ❖ Δράσεις ενημέρωσης κοινού, δημοσίων φορέων και επιχειρήσεων για τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στους υδατικούς πόρους και τους τρόπους αντιμετώπισης τους

Ποτάμια (πλημμυρικά φαινόμενα)

- ❖ Δράσεις αντιμετώπισης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην εκδήλωση ποτάμιων πλημμυρών
- ❖ Ενσωμάτωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στον σχεδιασμό διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας στην ΠΚΜ
- ❖ Προστασία των εδαφών από τη διάβρωση. Η δράση αποσκοπεί στην αύξηση της φυτικής κάλυψης του εδάφους, με σκοπό την αποτροπή της επιφανειακής διάβρωσης, την προστασία των οχθών ποταμών και ρεμάτων, την αύξηση της υδατοσυγκράτησης και διήθησης στο έδαφος, τη μετατροπή της επιφανειακής απορροής σε υπεδάφια, καθώς και την επιβράδυνση της απορροής

Παράκτιες χρήσεις

- ❖ Γνώση και καταγραφή των κινδύνων από την κλιματική αλλαγή στην παράκτια ζώνη της ΠΚΜ
- ❖ Κατάρτιση και εφαρμογή ολοκληρωμένου σχεδίου διαχείρισης της παράκτιας ζώνης της ΠΚΜ με ενσωμάτωση της παραμέτρου της κλιματικής αλλαγής
- ❖ Δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης κινδύνων

Τουρισμός

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

- ❖ Προώθηση της ανταγωνιστικότητας και ελκυστικότητας του χιονοδρομικού τουρισμού της ΠΚΜ
- ❖ Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή των τουριστικών εγκαταστάσεων
- ❖ Δράσεις υποστήριξης του τουρισμού για την προσαρμογή του τομέα στην κλιματική αλλαγή και την αντιμετώπιση ακραίων φαινομένων

Ζήτηση ενέργειας

- ❖ Οριζόντιες και συντονιστικές δράσεις ως προς την ζήτηση ενέργειας (για ψύξη)
- ❖ Έρευνα και ανάπτυξη

Υποδομές ενέργειας

- ❖ Προσαρμογή των υποδομών ενέργειας της ΠΚΜ στην κλιματική αλλαγή
- ❖ Έργα επέκτασης και προστασίας υδατικών πόρων

Υποδομές μεταφορών

- ❖ Βελτίωση του σχεδιασμού των υποδομών μεταφοράς
- ❖ Πληροφόρηση χρηστών για την ύπαρξη προβλημάτων στο δίκτυο μεταφορικών υποδομών της ΠΚΜ, λόγω ακραίων φαινομένων

Υγεία

- ❖ Οριζόντιες και συντονιστικές δράσεις για τη διαχείριση επειγουσών καταστάσεων στην ανθρώπινη υγεία οι οποίες οφείλονται στην κλιματική αλλαγή
- ❖ Ενδυνάμωση του τομέα της υγείας
- ❖ Ενημέρωση των πολιτών

Δομημένο περιβάλλον

- ❖ Προσαρμογή του αστικού σχεδιασμού στην κλιματική αλλαγή και βελτίωση του θερμικού περιβάλλοντος στις μεγάλες πόλεις της Περιφέρειας
- ❖ Ενίσχυση προστασίας οικισμών από πλημμυρικά φαινόμενα και κατολισθήσεις
- ❖ Ενσωμάτωση της παραμέτρου της κλιματικής αλλαγής κατά την αναθεώρηση του χωροταξικού σχεδιασμού της Περιφέρειας
- ❖ Διαχείριση κινδύνων ακραίων φαινομένων

Πολιτιστική κληρονομιά

- ❖ Γνώση και καταγραφή των κινδύνων από την κλιματική αλλαγή στην πολιτιστική κληρονομιά της Περιφέρειας
- ❖ Διαχείριση των κινδύνων από την κλιματική αλλαγή στην πολιτιστική κληρονομιά

Εξορυκτικός τομέας

- ❖ Ενίσχυση της πληροφόρησης του κλάδου για την κλιματική αλλαγή

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

- ❖ Ενσωμάτωση της κλιματικής αλλαγής στο σχεδιασμό, στην παρακολούθηση και στη λειτουργία των εξορυκτικών δραστηριοτήτων

Δ. ΦΟΡΕΑΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΕΣΠΚΑ

Για την επίτευξη των επιθυμητών αποτελεσμάτων των μέτρων και των δράσεων, που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο της υλοποίησης του Περιφερειακού Σχεδίου Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ), προτείνεται η σύσταση Περιφερειακής Επιτροπής Αντιμετώπισης Κλιματικής Αλλαγής (ΠΕΑΚΑ), η οποία θα συγκροτείται μετά από απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της ΠΚΜ και στην οποία δύναται (ενδεικτικά) να συμμετέχουν εκπρόσωποι από:

- ✚ Περιφερειάρχης/ Αρμόδιος Θεματικός Αντιπεριφερειάρχης
- ✚ Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΕΠ
- ✚ Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος
- ✚ Γενική Διεύθυνση Προγραμματισμού και Υποδομών
- ✚ Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας
- ✚ Αυτοτελής Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας
- ✚ Γενικής Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής

Επίσης, εφόσον αυτό κρίνεται αναγκαίο, μπορεί να συμμετέχουν εκπρόσωποι και άλλων αρμόδιων φορέων του δημοσίου τομέα (π.χ. Αποκεντρωμένη Διοίκηση, Δήμοι), Πανεπιστημίων (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας), επιστημονικών οργανισμών (π.χ. Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών) και Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων που σχετίζονται με τη κλιματική αλλαγή και δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ή σε Εθνική κλίμακα.

Οι αρμοδιότητες της εν λόγω Επιτροπής (ΠΕΑΚΑ) μπορεί να περιλαμβάνουν τα εξής:

- ✚ Δημιουργία ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων (γεωπύλη) που θα συγκεντρώνει όλα τα διαθέσιμα στοιχεία (δεδομένα, παράμετροι, μελέτες, περιβαλλοντικοί δείκτες κ.λπ.) από τους αρμόδιους φορείς για την παρακολούθηση του ΠεΣΠΚΑ και θα μπορεί να εξάγει εκθέσεις αναφοράς.
- ✚ Συγκέντρωση στοιχείων και παρακολούθηση της προόδου υλοποίησης των Μέτρων και Δράσεων από τους αρμόδιους φορείς υλοποίησης.
- ✚ Εκτέλεση προγραμμάτων αξιολόγησης της εφαρμογής των Μέτρων και Δράσεων και να αναλαμβάνονται οι απαραίτητες πρωτοβουλίες και ενέργειες σε περιπτώσεις συστημικών προβλημάτων.
- ✚ Παρακολούθηση εξέλιξης του ΠεΣΠΚΑ από συγκεκριμένους δείκτες.
- ✚ Ανάπτυξη συνεργειών και συνεργασιών για την ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών με τους Δήμους που συμμετέχουν στο Σύμφωνο των Δημάρχων για το κλίμα και την ενέργεια, φορείς παρακολούθησης όμορων Περιφερειών, αρμόδια Υπουργεία κ.ά.

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

- ✚ Στοχευμένα (μέσω ερωτηματολογίων) προγράμματα ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των κατοίκων της Περιφέρειας για θέματα σχετικά με την προσαρμογή στη κλιματική αλλαγή (ημερίδες, ενημερωτικά φυλλάδια κ.ά.).
- ✚ Στοχευμένα (μέσω ερωτηματολογίων ή δυσκολιών που έχουν προκύψει) προγράμματα εκπαίδευσης των φορέων και υπηρεσιών της Περιφέρειας για την προσαρμογή στη κλιματική αλλαγή (σεμινάρια, ερωτηματολόγια κ.ά.).

Η Περιφερειακή Επιτροπή Αντιμετώπισης Κλιματικής Αλλαγής (ΠΕΑΚΑ) προτείνεται να συνεδριάζει κάθε έξι μήνες. Οι αποφάσεις της θα υλοποιούνται από την Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων της ΠΚΜ σε συνεργασία (εάν απαιτείται) με άλλες Διευθύνσεις της Περιφέρειας.

8.2 ΣΤΟΧΟΙ ΣΧΕΔΙΟΥ – ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΑ ΣΕΝΑΡΙΑ

Αναπτύχθηκε και αξιολογήθηκε ένα **(1) εναλλακτικό σενάριο** για την προσαρμογή της ΠΚΜ στη κλιματική αλλαγή, **πλέον της μηδενικής λύσης**, που αφορά στη διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης, τα οποία παρουσιάζονται ακολούθως:

Μηδενική Λύση (do nothing scenario)

Διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης, σύμφωνα με τις ισχύουσες ρυθμίσεις, όπως αυτές ήδη εφαρμόζονται ή πρόκειται να εφαρμοστούν, βάσει του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου της χώρας, καθώς και των συναφών περιφερειακών σχεδίων και προγραμμάτων που αφορούν στην προσαρμογή στη κλιματική αλλαγή.

Η **Μηδενική Λύση**, δηλαδή η διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης με τη συνέχιση της εφαρμογής των υφιστάμενων περιφερειακών σχεδίων και προγραμμάτων, δεν θεωρείται βιώσιμη επιλογή, καθώς δεν επιτυγχάνονται όλοι οι στόχοι της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, ενώ είναι ασαφές εάν θα επιτευχθούν έστω κάποιοι στόχοι της προσαρμογής, δεδομένου ότι δεν έχουν υλοποιηθεί μέχρι σήμερα οι δράσεις που προβλέπουν τα υφιστάμενα σχέδια/ προγράμματα.

Σενάριο 1 (Εφαρμογή του προτεινόμενου ΠεΣΠΚΑ)

Το σενάριο αυτό, που ουσιαστικά είναι και το προτεινόμενο, περιλαμβάνει την εφαρμογή του ΠεΣΠΚΑ της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Σύμφωνα με το προαναφερθέν σενάριο πρόκειται να εφαρμοστούν μέτρα και δράσεις για τον μετριασμό ή την αποφυγή των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής.

Το **Σενάριο 1**, ήτοι το προτεινόμενο σχέδιο, συμβάλλει στους περισσότερους τομείς αξιολόγησης θετικά. Το σενάριο 1 επιτυγχάνει το σύνολο των στόχων που έχουν τεθεί για την προσαρμογή στη κλιματική αλλαγή. Σημειώνεται ότι είναι το σενάριο με τις μικρότερες επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον. Το σημαντικότερο όλων όμως, είναι πως το σενάριο αυτό έχει την μακράν μεγαλύτερη κοινωνική αποδοχή, ενώ προσφέρει και περισσότερες θέσεις εργασίας.

Από την αξιολόγηση των σεναρίων προέκυψε ότι **το συγκριτικά βέλτιστο σενάριο για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας είναι το Σενάριο 1 (Εφαρμογή του προτεινόμενου ΠεΣΠΚΑ).**

8.3 ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Στο Κεφάλαιο 7 της ΣΜΠΕ διεξήχθη η εκτίμηση των επιπτώσεων του ΠεΣΠΚΑ στους εξεταζόμενους τομείς της περιοχής μελέτης.

Το Περιφερειακό Σχέδιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ) της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας αποτιμάται ότι θα συμβάλει προς τη θετική κατεύθυνση στο σύνολο των περιβαλλοντικών τομέων.

Στο στρατηγικό επίπεδο περιβαλλοντικής εκτίμησης, είναι εμφανείς οι θετικές επιπτώσεις απ' την εφαρμογή του προτεινόμενου σχεδίου, καθώς τα προτεινόμενα μέτρα και δράσεις εξασφαλίζουν την ήπια προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, σύμφωνα με τους άξονες του Νόμου 4414/2016 και της Εθνικής Στρατηγικής για την προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠΚΑ, 2016).

8.4 ΌΡΟΙ, ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

- I. Στον ΠεΣΠΚΑ Κεντρικής Μακεδονίας ενσωματώνονται έργα και δράσεις που συνάδουν με τις βασικές αρχές, κατευθύνσεις και στόχους του Ν. 4414/2016, καθώς και με τις κατευθύνσεις της Εθνικής Στρατηγικής για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠΚΑ).
- II. Για την πληρέστερη προστασία και την ορθολογική διαχείριση του περιβάλλοντος, σε σχέση με το ΠεΣΠΚΑ Κεντρικής Μακεδονίας, η έγκρισή του θα πρέπει να συνοδεύεται από τους όρους, περιορισμούς και κατευθύνσεις που ακολουθούν:
  1. Κατά τον σχεδιασμό των μέτρων και δράσεων για την υλοποίηση του ΠεΣΠΚΑ να λαμβάνονται υπόψη τα εξής:
    - α) Οι κατευθύνσεις της Εθνικής Στρατηγικής για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠΚΑ).
    - β) Η βελτιστοποίηση του σχεδιασμού τους, ώστε να διασφαλίζονται κατά το δυνατόν φυσικές διεργασίες, η αποδοτικότητα των φυσικών πόρων, η ισορροπία και η εξέλιξη των οικοσυστημάτων, καθώς και η ποικιλομορφία, η ιδιαιτερότητα, και η μοναδικότητα τους.
    - γ) Η διατήρηση της βιοποικιλότητας που απορρέει από την εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία (διατήρηση των οικοσυστημάτων και των φυσικών οικοτόπων, καθώς και διατήρηση και αποκατάσταση ζώντων πληθυσμών των διαφόρων ειδών στο φυσικό τους περιβάλλον).
    - δ) Τα πορίσματα και οι κατευθύνσεις των εγκεκριμένων Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών (ΕΠΜ) για περιοχές της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, που έχουν εκπονηθεί ή είναι υπό εκπόνηση.

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

- ε) Οι κατευθύνσεις, όροι και περιορισμοί των Π.Δ. ή ΚΥΑ χαρακτηρισμού περιοχών της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, σύμφωνα με το άρθρο 19 του Ν 1650/86, και γενικότερα οι κατευθύνσεις που δίνονται από τα εκάστοτε σχέδια και πολιτικές για την προστασία του περιβάλλοντος και τη βιώσιμη ανάπτυξη.
- στ) Οι κατευθύνσεις, όροι και περιορισμοί των θεσμοθετημένων Ζ.Ο.Ε. και λοιπών άλλων θεσμοθετημένων γενικών και ειδικών χωροταξικών σχεδίων.
- ζ) Οι αρχές της πρόληψης.
2. Για τη διασφάλιση των προστατευόμενων περιοχών (π.χ. του Δικτύου Natura 2000) και κατ' επέκταση των στοιχείων που τις χαρακτηρίζουν (π.χ. είδη χλωρίδας και πανίδας, οικοτόποι, οικοσυστήματα κ.λπ.), στο στάδιο αξιολόγησης των προτάσεων σχεδιασμού των μέτρων/ δράσεων του ΠεΣΠΚΑ να εφαρμόζονται τα εξής:
- α) Σε περίπτωση υλοποίησης μέτρων και δράσεων εντός προστατευόμενων περιοχών να επιλέγονται οι λιγότερο επεμβατικές λύσεις και γενικά θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κριτήρια για την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων τόσο στη χλωρίδα όσο και στη πανίδα.
- β) Να λαμβάνονται υπόψη τα βιοτικά και αβιοτικά χαρακτηριστικά της εκάστοτε περιοχής, ώστε να διαπιστώνεται η οικολογική σημασία της ως προς το αν αποτελεί ενδιαίτημα για είδη πανίδας και χλωρίδας ιδιαίτερης σημασίας και που τελούν υπό καθεστώς προστασίας.
- γ) Να αξιοποιείται η διαδικασία έγκρισης περιβαλλοντικών όρων των έργων/ δράσεων του ΠεΣΠΚΑ Κεντρικής Μακεδονίας και να ακολουθείται η διαδικασία του Άρθρου 10 του Ν. 4014/2011 σχετική με την εκπόνηση Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης.
- δ) Πριν την υλοποίηση δράσεων του ΠεΣΠΚΑ, να ζητείται η γνωμοδότηση των αρμόδιων Υπηρεσιών, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις εφόσον αυτά υλοποιούνται εντός της περιοχής ευθύνης τους.
3. Για την προστασία της βιοποικιλότητας, των φυσικών οικοτόπων και της άγριας χλωρίδας και πανίδας να τηρούνται τα ακόλουθα:
- α) Τα κριτήρια επιλογής προτάσεων να περιλαμβάνουν σαφείς απαιτήσεις ως προς τη συμβατότητα της αξιολογούμενης πρότασης με τη διατήρηση της βιοποικιλότητας στην περιοχή ανάπτυξής της, καθώς και προσαρμογής της. Παράλληλα, στα ίδια ως άνω κριτήρια να ενταχθούν δυνατότητες κατά προτεραιότητα προώθησης εκείνων των δράσεων που ενισχύουν την προστασία και ανάδειξη φυσικών ενδιαιτημάτων.
- β) Να αξιοποιείται η διαδικασία έγκρισης περιβαλλοντικών όρων των έργων/ δράσεων του ΠεΣΠΚΑ Κεντρικής Μακεδονίας για την αποφυγή ή κατά το δυνατόν μείωση των επιπτώσεων σε προστατευόμενες περιοχές.
- γ) Να γίνεται έλεγχος της τήρησης των περιβαλλοντικών όρων για την αποφυγή ή κατά το δυνατόν μείωση των επιπτώσεων σε προστατευόμενες περιοχές.
- δ) Να εφαρμόζονται συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης και παρακολούθησης στο πλαίσιο τήρησης των περιβαλλοντικών όρων, καθώς και χρήση βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών αντιμετώπισης θορύβου, καταγραφή και παρακολούθηση των ειδών βιοποικιλότητας κατά την υλοποίηση των δράσεων κ.ά..

4. Για την προστασία του υδάτινου περιβάλλοντος να ακολουθούνται οι εξής κατευθύνσεις:
- α) Να υλοποιηθούν κατά προτεραιότητα οι προβλεπόμενες δράσεις του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ.
  - β) Να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα προστασίας των υδάτων κατά το σχεδιασμό των μέτρων/ δράσεων προσαρμογής και ειδικότερα:
    - I. Να δίνεται προσοχή κατά το στάδιο σχεδιασμού των έργων/ δράσεων προσαρμογής, ώστε να μην προκύπτουν σημαντικές επιπτώσεις στο υδατικό περιβάλλον.
    - II. Να γίνεται παρακολούθηση των υδάτινων σωμάτων της περιοχής των έργων (επιφανειακών ή/ και υπογείων), αν προκύπτει ότι ενδέχεται να επηρεάζονται.
    - III. Να γίνεται αναφορά των επιπέδων ρύπανσης των υδάτων στις αρμόδιες αρχές.
    - IV. Να εφαρμόζονται συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης.
5. Για την προστασία του ατμοσφαιρικού περιβάλλοντος και την συνεισφορά στην αποτροπή της κλιματικής αλλαγής, να ακολουθούνται οι εξής κατευθύνσεις:
- α) Να προωθηθούν τα έργα που ενσωματώνουν στον σχεδιασμό τους σύγχρονα συστήματα επεξεργασίας των παραγόμενων αερίων ρύπων, για την ελαχιστοποίηση των αερίων εκπομπών, που τελικώς διατίθενται στην ατμόσφαιρα.
  - β) Να εφαρμόζονται βέλτιστα τεχνικοοικονομικά συστήματα, με γνώμονα την ελαχιστοποίηση των αερίων εκπομπών από την κυκλοφορία των μηχανημάτων.
  - γ) Εφαρμογή προγράμματος παρακολούθησης και καταγραφής ατμοσφαιρικών εκπομπών.
6. Για την Προστασία των Αρχαιοτήτων και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς, θα πρέπει:
- α) Να διασφαλίζεται εκ των προτέρων ότι τα προτεινόμενα από το ΠεΣΠΚΑ Κεντρικής Μακεδονίας μέτρα και δράσεις δεν θα προκαλούν επιπτώσεις στους αρχαιολογικούς χώρους, μνημεία, ιστορικούς τόπους και το περιβάλλον τους. Σε κάθε περίπτωση να αποφεύγεται η εγκατάσταση μη συμβατών έργων και δραστηριοτήτων εντός οριοθετημένων και θεσμοθετημένων περιοχών πολιτιστικού ενδιαφέροντος.
  - β) Προ της υλοποίησης μέτρων και δράσεων του ΠεΣΠΚΑ Κεντρικής Μακεδονίας που περιλαμβάνουν κατασκευαστικές εργασίες (εκσκαφές, επεκτάσεις υφιστάμενων υποδομών/ κατασκευών κ.λπ.), θα πρέπει να ζητείται η γνώμη των αρμοδίων Υπηρεσιών ή Οργάνων του Υπουργείου Πολιτισμού. Προς τούτο οι Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων των εν λόγω έργων ή δραστηριοτήτων, ή οι τεχνικές μελέτες τους σε περίπτωση που δεν απαιτείται περιβαλλοντική αδειοδότησή τους, θα πρέπει να υποβάλλονται προς τις αρμόδιες Εφορείες Αρχαιοτήτων, καθώς και στην αρμόδια Υπηρεσία Νεότερων Μνημείων. Επιπλέον, κατά την υλοποίηση των εν λόγω έργων και δραστηριοτήτων, θα πρέπει να τηρούνται οι όροι και περιορισμοί που τυχόν τεθούν από τις αρμόδιες Υπηρεσίες ή Όργανα του Υπουργείου Πολιτισμού & Αθλητισμού.
7. Για την προστασία του τοπίου, να τηρούνται τα ακόλουθα:
- α) Κατά την περιβαλλοντική αδειοδότηση των έργων και δράσεων του ΠεΣΠΚΑ να διασφαλίζεται κατά το δυνατό το τοπίο και οι συνιστώσες που το απαρτίζουν.

- β) Να ελαχιστοποιηθούν όσο το δυνατόν περισσότερο οι νέες χωροθετήσεις για τα έργα/ δράσεις προσαρμογής που προτείνονται στο ΠεΣΠΚΑ Κεντρικής Μακεδονίας, με τη χωροθέτησή τους σε ήδη αδειοδοτημένες περιοχές ή/ και επιβαρυνμένες ως προς το τοπικό περιβάλλον με σκοπό την αποκατάστασή τους.
8. Για την προστασία του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας θα πρέπει να εφαρμόζονται τα ακόλουθα:
- α) Να εφαρμοστούν οι βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές κατά την υλοποίηση των μέτρων/ δράσεων προσαρμογής για την ελαχιστοποίηση της πιθανότητας περιβαλλοντικής όχλησης.
- β) Να τηρούνται τα προβλεπόμενα στις Εγκυκλίους της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας.
- γ) Να εφαρμόζονται συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης.
9. Για την προστασία του ακουστικού περιβάλλοντος, να τηρούνται τα ακόλουθα:
- α) Να τηρείται η νομοθεσία που σχετίζεται με το ακουστικό περιβάλλον και τις εκπομπές θορύβου κατά τη φάση υλοποίησης έργων και δράσεων, αλλά και όσα προκύψουν με την εναρμόνιση της νομοθεσίας.
10. Σχετικά με τις χρήσεις γης, επιβάλλεται η εφαρμογή των μέτρων και δράσεων του ΠεΣΠΚΑ να λαμβάνει υπόψη τους όρους και τους περιορισμούς της κείμενης νομοθεσίας.
11. Σχετικά με το κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, θα πρέπει αναφέρουμε ότι η εφαρμογή του προτεινόμενου σχεδίου ΠεΣΠΚΑ αναμένεται να έχει σημαντικές θετικές επιπτώσεις, κυρίως στην αύξηση των θέσεων εργασίας όσο και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων. Γενικά προτείνεται η εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας που αφορά στην ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων σε αυτούς τους τομείς.
12. Να προβλέπεται στις ΑΕΠΟ των έργων/ δράσεων που προκύπτουν από τον ΠεΣΠΚΑ Κεντρικής Μακεδονίας κατάλληλο σύστημα παρακολούθησης, για τη διασφάλιση της προστασίας των βιοτόπων, τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και την αναβάθμιση του τοπίου. Τα αποτελέσματα να καταγράφονται συστηματικά και να γίνονται κατάλληλες παρεμβάσεις κατά την υλοποίηση του εν λόγω σχεδίου, ανάλογα με τα πορίσματα του συστήματος παρακολούθησης.
13. Προ της υλοποίησης έργων και δραστηριοτήτων που χωροθετούνται εντός της περιοχής εφαρμογής του Σχεδίου, και τα οποία κατατάσσονται στους πίνακες της υπ' αριθ. 1958/2012 Απόφασης Υπουργού ΠΕΚΑ (ΦΕΚ 21/Β/2012), όπως εκάστοτε ισχύει, θα πρέπει να τηρείται η διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησής τους, στην οποία θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και οι όροι, περιορισμοί και κατευθύνσεις της ΣΜΠΕ του ΠεΣΠΚΑ.
14. Σε κάθε περίπτωση, αν κατά την εφαρμογή του ΠεΣΠΚΑ, δράσεις/ μέτρα του Σχεδίου, διαπιστωθεί ότι δεν είναι σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας εθνικής και κοινοτικής (περιβαλλοντικής) νομοθεσίας, αυτά δεν δύναται να υλοποιηθούν.
15. Όλα τα μέτρα προστασίας του περιβάλλοντος που αναφέρονται στην Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) ισχύουν εφόσον δεν έρχονται σε αντίθεση με τα παραπάνω.

8.5 ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΩΝ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το σύστημα παρακολούθησης που θα υιοθετηθεί θα εναρμονίζεται τόσο με την Εθνική όσο και με την Κοινοτική νομοθεσία. Η παρακολούθηση της προόδου εφαρμογής του ΠεΣΠΚΑ θα στηρίζεται σε δύο βασικά εργαλεία:

- 1 Δίκτυο Συλλογής Δεδομένων:** Για την αποτελεσματική παρακολούθηση της εφαρμογής των προτεινόμενων Μέτρων και Δράσεων είναι αναγκαία η δημιουργία ενός δυναμικού, αξιόπιστου, προσβάσιμου και ευέλικτου δικτύου συλλογής δεδομένων. Το δίκτυο συλλογής δεδομένων θα είναι άμεσα συνδεδεμένο με το Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κλιματικής Αλλαγής Κεντρικής Μακεδονίας που θα διαχειρίζεται η Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων της ΠΚΜ. Πρόσβαση στο δίκτυο συλλογής δεδομένων θα έχουν όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς (Διευθύνσεις και Τμήματα της ΠΚΜ) που υποχρεούνται να υποβάλουν δεδομένα. Η υποβολή δε των προαναφερόμενων δεδομένων θα γίνεται με τρόπο που θα διασφαλίζει την ποιότητα των δεδομένων (π.χ. τυποποιημένες φόρμες).
- 2 Δείκτες Παρακολούθησης:** Ένας δείκτης παρέχει στοιχεία ότι τα εξεταζόμενα αποτελέσματα έχουν ή δεν έχουν επιτευχθεί και μπορεί να είναι είτε ποσοτικός είτε ποιοτικός. Υπάρχουν δύο διαφορετικοί τύποι δεικτών, ο ένας βασίζεται στις διαδικασίες και επιδιώκει να καθορίσει τα βασικά στάδια μιας διαδικασίας που θα οδηγούσε στην καλύτερη επιλογή του τελικού σημείου, χωρίς να προσδιοριστεί εκ των προτέρων αυτό το σημείο και ο άλλος τύπος βασίζεται στα αποτελέσματα και επιδιώκει να ορίσει ένα σαφές αποτέλεσμα ή ένα τελικό σημείο της δράσης προσαρμογής (Harley et al., 2008). Οι δείκτες που επιλέχθηκαν για την παρακολούθηση του ΠεΣΠΚΑ κατηγοριοποιούνται ως εξής:
  - **Παρακολούθηση Μεταβολής Κλιματικών Δεικτών:** Θα πρέπει να παρακολουθούνται μεγέθη που σχετίζονται άμεσα με την εφαρμογή του ΠεΣΠΚΑ και ειδικότερα με το είδος και το μέγεθος των περιβαλλοντικών μεταβολών, που η εφαρμογή του ΠεΣΠΚΑ τείνει να προκαλέσει. Αυτοί οι δείκτες οδηγούν σε πληροφορίες σχετικά με τα αίτια πρόκλησης αυτών των μεταβολών και συγχρόνως μπορούν να μετρούν τη συμμετοχή της υλοποίησης του ΠεΣΠΚΑ στις μεταβολές αυτές. Οι προς παρακολούθηση δείκτες προτείνεται να επιλεγούν σε άμεση συσχέτιση με τους στόχους του σχεδίου. Ενδεικτικά τέτοιοι δείκτες, οι οποίοι ταυτόχρονα αποτελούν και τους βασικότερους (αλλά όχι τους μόνους), που προτείνεται να παρακολουθούνται είναι οι εξής:

Πίνακας 8-1: Παρακολούθηση μεταβολής κλιματικών δεικτών

Κλιματικός δείκτης	Μονάδα	Περίοδος υπολογισμού / αναφοράς
Κλιματικά δεδομένα		
Μεταβολή μέσης θερμοκρασίας	°C	Τριμηνιαίες και ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. δεκαετίας
Μεταβολή μέσης ελάχιστης θερμοκρασίας	°C	Τριμηνιαίες και ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. δεκαετίας

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Κλιματικός δείκτης	Μονάδα	Περίοδος υπολογισμού / αναφοράς
Μεταβολή μέσης μέγιστης θερμοκρασίας	°C	Τριμηνιαίες και ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. δεκαετίας
Μεταβολή μέσης ταχύτητας ανέμου	m/s	Τριμηνιαίες και ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. δεκαετίας
Μεταβολή μέγιστης ταχύτητας ανέμου	m/s	Τριμηνιαίες και ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. δεκαετίας
Μεταβολή μέσης ετήσιας βροχόπτωσης	mm/y	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. δεκαετίας
Μεταβολή μέσης σχετικής υγρασίας	%	Τριμηνιαίες και ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. δεκαετίας
Μεταβολή αριθμού ημερών παγετού	d/y	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. δεκαετίας
Μεταβολή αριθμού τροπικών νυκτών	d/y	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. δεκαετίας
Μεταβολή αριθμού υγρών ημερών	d/y	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. δεκαετίας
Μεταβολή μέσης ηλιακής ακτινοβολίας	W/m ²	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. δεκαετίας
Μεταβολή μέσης ετήσιας χιονόπτωσης	mm/y	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. δεκαετίας
Μεταβολή μέσης ανόδου στάθμης της θάλασσας	m	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. εικοσαετίας
Ψυχρές Εισβολές		
Μεταβολή αριθμού ημερών με ελάχιστη θερμοκρασία < 0 °C (νυχτερινός παγετός)	d/y	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. εικοσαετίας
Καύσωνες		
Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με μέγιστη θερμοκρασία > 35 °C	d/y	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. εικοσαετίας
Έντονοι Άνεμοι		
Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με μέση ένταση ανέμου > 10,8 m/sec (> 6 beaufort)	d/y	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. δεκαετίας
Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με μέγιστη ένταση ανέμου > 13,9 m/sec (> 7 beaufort)	d/y	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. δεκαετίας

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 8 – Σελίδα 12

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Κλιματικός δείκτης	Μονάδα	Περίοδος υπολογισμού / αναφοράς
Πλημμύρες		
Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με τιμή βροχόπτωσης > 95° εκατοστημόριο της βροχόπτωσης περιόδου αναφοράς (ημέρες με πολύ βαριά βροχόπτωση)	d/y	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. δεκαετίας
Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με τιμή βροχόπτωσης > 99° εκατοστημόριο της βροχόπτωσης περιόδου αναφοράς (ημέρες με ακραία βροχόπτωση)	d/y	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. δεκαετίας
Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με ημερήσια βροχόπτωση > 10 mm (ισχυρή βροχόπτωση)	d/y	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. δεκαετίας
Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με ημερήσια βροχόπτωση > 20 mm (ακραία βροχόπτωση)	d/y	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. δεκαετίας
Μεταβολή ετήσιας μέσης μέγιστης βροχόπτωσης 24ώρου	mm	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. δεκαετίας
Μεταβολή ετήσιας μέσης μέγιστης βροχόπτωσης 48ώρου	mm	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. δεκαετίας
Ξηρασία		
Μεταβολή αριθμού συνεχόμενων ημερών ανά έτος με ημερήσια βροχόπτωση < 1 mm	d/y	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. εικοσαετίας
Ποσοστιαία μεταβολή μέσης ετήσιας βροχόπτωσης	%	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. εικοσαετίας
Δυσφορία Πληθυσμού		
Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με δείκτη distress index > 29	d/y	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. εικοσαετίας
Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με δείκτη humidex > 38	d/y	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. εικοσαετίας
Πυρκαγιές		
Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με δείκτη FWI > 30 (μεγάλος και ανώτερος κίνδυνος δασικής πυρκαγιάς)	d/y	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. εικοσαετίας
Μεταβολή αριθμού ημερών ανά έτος με δείκτη FWI > 45 (ακραίος κίνδυνος δασικής πυρκαγιάς)	d/y	Ετήσιες μετρήσεις / Μ.Ο. εικοσαετίας

Οι κλιματικοί αυτοί δείκτες είναι χρήσιμοι ως κριτήρια αξιολόγησης, καθώς είναι αντικειμενικοί και μπορούν σχετικά εύκολα να αναπαραχθούν. Τέτοιοι δείκτες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την αξιολόγηση της προόδου και μπορούν να κατανοηθούν εύκολα από ένα ευρύ φάσμα χρηστών. Οι παραπάνω δείκτες θα συγκρίνονται με τα κλιματικά δεδομένα του ΠεΣΠΚΑ και θα αξιολογούνται με

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 8 – Σελίδα 13

βάση την απόκλισή τους από αυτά. Προτείνεται η συνεργασία της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων της ΠΚΜ με φορείς του Δημοσίου όπως η Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία, το Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών και το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης για την καταγραφή των παραπάνω δεικτών και την εισαγωγή τους σε ψηφιακή μορφή στο Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κεντρικής Μακεδονίας.

- ✚ **Δείκτες Εφαρμογής Μέτρων / Δράσεων:** Είναι δείκτες αξιολόγησης της προόδου υλοποίησης των προτεινόμενων μέτρων και δράσεων, αλλά και του γενικότερου σχεδιασμού και προγραμματισμού. Θα πρέπει να παρακολουθούνται μεγέθη που αντιπροσωπεύουν την πρόοδο της υλοποίησης μέτρων και δράσεων και αντιπροσωπεύει τη συνδυαστική κατάληξη που έχει η ανάπτυξη, τα σχέδια και προγράμματα, καθώς και οι διάχυτες τάσεις στην περιοχή μελέτης. Αναλυτικά:

Πίνακας 8-2: Δείκτες Εφαρμογής Μέτρων/ Δράσεων

Δείκτες Εφαρμογής Μέτρων/ Δράσεων
Εκταμιευμένοι πόροι για την επίτευξη των στόχων από την εφαρμογή των μέτρων και δράσεων του ΠεΣΠΚΑ
Μέτρα ανά προτεινόμενη Δράση που έχουν ολοκληρωθεί ή βρίσκονται υπό εξέλιξη
Μελέτες που έχουν ολοκληρωθεί ή βρίσκονται υπό εξέλιξη
Μελέτες και Έργα σε Περιοχές Προτεραιότητας που έχουν ολοκληρωθεί ή βρίσκονται υπό εξέλιξη
Έργα που έχουν ολοκληρωθεί ή βρίσκονται υπό εξέλιξη
Μέτρα ανά Τομέα που έχουν ολοκληρωθεί ή βρίσκονται υπό εξέλιξη

Υπεύθυνος φορέας για την παρακολούθηση και καταγραφή των παραπάνω δεικτών, προτείνεται να είναι η Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων της ΠΚΜ σε συνεργασία με τους φορείς υλοποίησης των Μέτρων που προτείνονται στο Κεφάλαιο 5. Τα αποτελέσματα προτείνεται να καταγράφονται σε Εκθέσεις Προόδου σε εξαμηνιαία βάση.

Με βάση τους παραπάνω δείκτες, θα αξιολογείται η εφαρμογή των προτεινόμενων μέτρων και όπου κρίνεται σκόπιμο, θα επανεξετάζονται και θα επαναπροσδιορίζονται τα προτεινόμενα μέτρα. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί αδυναμία στην επίτευξη των στόχων ή / και υλοποίησης των έργων θα προτείνονται διορθωτικές ενέργειες από την Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων της ΠΚΜ.

- ✚ **Δείκτες Αξιολόγησης Αποτελεσμάτων Εφαρμογής Μέτρων/ Δράσεων:** Πρόκειται για δείκτες που ποσοτικοποιούν βασικές παραμέτρους των προτεινόμενων Μέτρων και Δράσεων ανά τομέα, όσον αφορά στην υλοποίησή τους και στα αποτελέσματα αυτής. Οι δείκτες αυτοί μπορούν να προέχονται κατά περίπτωση από μελέτες όπως Περιφερειακά/ Τοπικά Σχέδια ή Απογραφές της ΕΛΣΤΑΤ. Αναλυτικά:

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Πίνακας 8-3: Δείκτες Αξιολόγησης Αποτελεσμάτων Εφαρμογής Μέτρων/ Δράσεων

Δείκτες Αξιολόγησης Αποτελεσμάτων	Τομέας	Ποσοτικοποίηση
Ζημιές καλλιεργειών λόγω καιρικών φαινομένων	Γεωργία	Έκταση
Αυξημένη παρουσία παρασίτων και ασθενειών	Γεωργία	Αριθμός, έκταση
Απόδοση συνόλου καλλιεργειών	Γεωργία	% από στοιχεία ΟΠΕΚΕΠΕ
Κατανάλωση νερού για άρδευση	Γεωργία	Ποσότητα
Δασικές πυρκαγιές	Δάση	Αριθμός, καμένες εκτάσεις
Επιδημίες από επιβλαβείς οργανισμούς	Δάση	Αριθμός οργανισμών, έκταση κατάληψης
Ξενικά είδη	Δάση	Αριθμός οργανισμών, έκταση κατάληψης
Διάβρωση και υποβάθμιση εδαφικών πόρων	Αναδασωτές	Έκταση
Επιδείνωση του φαινομένου της ερημοποίησης	Αναδασωτές	Έκταση
Αριθμός και είδος χερσαίων οικοσυστημάτων	Βιοποικιλότητα - Οικοσυστήματα	Αριθμός, είδος
Αριθμός και είδος θαλάσσιων οικοσυστημάτων	Βιοποικιλότητα - Οικοσυστήματα	Αριθμός, είδος
Υγροβιότοποι	Βιοποικιλότητα - Οικοσυστήματα	Αριθμός
Πλήθος και είδη αλιευμάτων	Αλιεία	Αριθμός, είδος
Ζημιές σε υποδομές και εξοπλισμό	Υδατοκαλλιέργειες	Αριθμός, κόστος
Ποιότητα και ποσότητα νερού	Υδατικοί Πόροι	Ποιοτική αξιολόγηση ανά ΥΣ, ποσότητα αποθεμάτων ανά ΥΣ
Κατανάλωση νερού για πόση, άρδευση,	Υδατικοί Πόροι	Ποσότητα υδάτων
Υφαλμύρωση των παράκτιων υδροφόρων	Υδατικοί Πόροι	Έκταση, ποσότητα υδάτων
Λειψυδρία	Υδατικοί Πόροι	Αριθμός φαινομένων
Εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων	Ποτάμια	Αριθμός φαινομένων
Φαινόμενα καθιζήσεων και κατολισθήσεων	Ποτάμια	Αριθμός φαινομένων
Εδαφική διάβρωση	Ποτάμια	Αριθμός θέσεων, έκταση
Διάβρωση ακτών και υποβάθμιση αισθητικής	Παράκτιες χρήσεις	Αριθμός θέσεων, έκταση
Πλημμύρες και κατάκλιση παράκτιων περιοχών	Παράκτιες χρήσεις	Αριθμός φαινομένων, έκταση

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Δείκτες Αξιολόγησης Αποτελεσμάτων	Τομέας	Ποσοτικοποίηση
Καταστροφές παράκτιων υποδομών	Παράκτιες χρήσεις	Αριθμός, κόστος
Αλατωση εδαφών	Παράκτιες χρήσεις	Αριθμός θέσεων, έκταση
Έσοδα από τουρισμό	Τουρισμός	Έσοδα σε ευρώ
Πλήθος τουριστών ανά τουριστική περίοδο	Τουρισμός	Αριθμός τουριστών
Φθορές τουριστικών υποδομών	Τουρισμός	Αριθμός, κόστος
Αύξηση της ζήτησης/κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας για ψύξη	Ενέργεια	Ζήτηση ενέργειας σε βαθμομήρες
Λειτουργικά προβλήματα σε ενεργειακές υποδομές	Ενέργεια	Αριθμός φθορών, κόστος
Φθορές και καταστροφές σε δίκτυα μεταφοράς και διανομής ενέργειας	Ενέργεια	Αριθμός φθορών, κόστος
Φθορές σε υποδομές	Υποδομές μεταφορών	Αριθμός φθορών, κόστος
Κατολισθητικά φαινόμενα	Υποδομές μεταφορών	Αριθμός θέσεων, έκταση
Παρεμπόδιση ομαλούς λειτουργίας ή διακοπή λειτουργίας υποδομών μεταφορών	Υποδομές μεταφορών	Αριθμός, κόστος
Περιστατικά νοσηλείας ή θάνατοι λόγω ακραίων καιρικών φαινομένων	Υγεία	Αριθμός περιστατικών, θανάτων
Περιστατικά νοσηλείας ή θάνατοι λόγω καύσωνα	Υγεία	Αριθμός περιστατικών, θανάτων
Λοιμώξεις ή αλλεργίες που σχετίζονται με ατμοσφαιρική ρύπανση	Υγεία	Αριθμός περιστατικών
Επιδημίες μεταδοτικών ασθενειών	Υγεία	Αριθμός, κόστος
Πλήθος έργων αντιμετώπισης θερμικής αστικής νησίδας	Δομημένο περιβάλλον	Αριθμός έργων
Ζημίες από ακραία καιρικά φαινόμενα	Δομημένο περιβάλλον	Αριθμός περιστατικών, κόστος σε ευρώ
Πλήθος αντιπλημμυρικών έργων	Δομημένο περιβάλλον	Αριθμός έργων
Διακοπή λειτουργίας ή / και μείωση επισκεψιμότητας αρχαιολογικών χώρων και μουσείων	Πολιτιστική κληρονομιά	Αριθμός περιστατικών
Φθορές ή ζημιές σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία από ακραία καιρικά φαινόμενα	Πολιτιστική κληρονομιά	Αριθμός περιστατικών, κόστος

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 8 – Σελίδα 16

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Δείκτες Αξιολόγησης Αποτελεσμάτων	Τομέας	Ποσοτικοποίηση
Καταστροφές υποδομών (διάβρωση οδικού δικτύου, κατολίσθηση πρανών εκμετάλλευσης και αποθέσεων κλπ.)	Εξορυκτικός τομέας	Αριθμός περιστατικών, κόστος

Υπεύθυνος φορέας για την παρακολούθηση και καταγραφή των παραπάνω δεικτών, προτείνεται να είναι η Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων της ΠΚΜ σε συνεργασία με τις αρμόδιες Διευθύνσεις και Τμήματα της Περιφέρειας ανά τομέα και σε περίπτωση μη αρμοδιότητας, με τις υπηρεσίες της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης ή / και τις Διευθύνσεις των αρμόδιων Υπουργείων. Τα αποτελέσματα προτείνεται να καταγράφονται σε Εκθέσεις Προόδου σε ετήσια βάση.

Καταληκτικά, όλα τα ανωτέρω θα πρέπει να μπορούν να οδηγήσουν τον Φορέα Παρακολούθησης στη σύνταξη εκθέσεων προόδου και αναφοράς, καθώς και σε θεματικούς χάρτες, που θα δύναται να καλύπτουν τις απαιτήσεις αναφοράς προς την ΕΕ και άλλους διεθνείς οργανισμούς. Για τους παραπάνω δείκτες (δεδομένων και παρακολούθησης, υπάρχουν αναφορές, εκθέσεις, case studies και οδηγοί σύνταξης στην Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα Climate-Adapt.

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Κεφάλαιο 8 – Σελίδα 17

9°

Κ
Ε
Φ
Α
Λ
Α
Ι
Ο

ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΕΚΥΨΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΤΗΣ ΣΜΠΕ

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

9. ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΠΟΥ ΑΝΕΚΥΨΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΤΗΣ ΣΜΠΕ

Η σύνταξη της παρούσας μελέτης αποτέλεσε μια σύνθετη, πολυδιάστατη και σαφώς απαιτητική εργασία. Κατά την εκπόνηση του Περιφερειακού Σχεδίου για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ) και της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ), προέκυψαν δυσκολίες και προβλήματα κυρίως λόγω της πολυπλοκότητας του Σχεδίου, τα οποία οι μελετητές κλήθηκαν να διαχειριστούν για την επίτευξη της βέλτιστης και πληρέστερης αξιολόγησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Πιο συγκεκριμένα, τα προβλήματα και οι δυσκολίες που ανέκυψαν αφορούν σε:

1. Καθυστέρηση παροχής στοιχείων από φορείς

Για την εκπόνηση του ΠεΣΠΚΑ Κεντρικής Μακεδονίας ήταν απαραίτητη η συλλογή στοιχείων και πληροφοριών που σχετίζονται με επιμέρους τομείς (π.χ. γεωργία, αλιεία, οικοσυστήματα, μεταφορές, υγεία, τουρισμός, υδατικοί πόροι, δομημένο περιβάλλον, δάση κ.λπ.) και γεωγραφικές περιοχές της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Επιπλέον, απαιτήθηκε να ληφθούν υπόψη τυχόν υφιστάμενα ή/ και προγραμματιζόμενα διαχειριστικά σχέδια, μελέτες, έργα, προγράμματα παρακολούθησης και εφαρμογής, προγράμματα διαχείρισης φυσικών καταστροφών ή οτιδήποτε άλλο συναφές εφαρμόζουν ήδη ή προγραμματίζουν να εφαρμόσουν στο μέλλον οι εμπλεκόμενοι φορείς, προς την κατεύθυνση της προσαρμογής της ΠΚΜ στην κλιματική αλλαγή. Για τον σκοπό αυτό, ο Ανάδοχος απευθύνθηκε σε πληθώρα σχετικών φορέων, αιτούμενος την παροχή των στοιχείων αυτών.

Παρόλα αυτά δεν υπήρξε ούτε έγκαιρη ούτε επαρκής απόκριση των φορέων, στους οποίους εστάλη αίτημα χορήγησης στοιχείων.

2. Έλλειψη κατευθυντήριων γραμμών για την εκπόνηση τέτοιου είδους μελετών – Έλλειψη ολοκληρωμένων μελετών σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο – Πολυπλοκότητα και εύρος αντικειμένου

Οι τομεακές μελέτες της Επιτροπής Μελέτης Επιπτώσεων Κλιματικής Αλλαγής (ΕΜΕΚΑ) και η Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠΚΑ), έθεσαν τις βάσεις για την υλοποίηση σχεδίων για την κλιματική αλλαγή σε περιφερειακό επίπεδο. Η αποκλιμάκωση των κλιματικών μεταβλητών στην βέλτιστη διακριτική ικανότητα, η διαχείριση των δεδομένων για τον υπολογισμό της τομεακής και χωρικής τρωτότητας, καθώς και η εξειδίκευση των μέτρων και δράσεων είναι υποχρέωση των ΠεΣΠΚΑ.

Η εκπόνηση των ΠεΣΠΚΑ, τόσο σε επίπεδο χώρας όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο (RAAPs), βρίσκεται ακόμα σε πολύ πρώιμο στάδιο. Πέρα από το γεγονός αυτό, δεν έχει εκδοθεί κάποιος Ευρωπαϊκός Οδηγός με κατευθυντήριες γραμμές, γεγονός που αυξάνει το βαθμό δυσκολίας αυτού του είδους μελετών, που ούτως ή άλλως έχουν ιδιαίτερα σύνθετο αντικείμενο. Στο πλαίσιο του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ, το εύρος του υπό μελέτη αντικειμένου, οδήγησε σε μια ενδελεχή βιβλιογραφική καταγραφή της

υφιστάμενης κατάστασης στην Περιφέρεια και κατόπιν στη σύνδεση των στοιχείων με την κλιματική αλλαγή, κάτι το οποίο σε κάθε περίπτωση απαιτήσε μεγαλύτερο χρόνο από τον αρχικώς προβλεπόμενο.

Έμμεσες δυσκολίες που οδήγησαν σε καθυστέρηση στην εκπόνηση της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του ΠεΣΠΚΑ, προέκυψαν λόγω προβλημάτων που παρουσιάστηκαν κατά την εκπόνηση του ΠεΣΠΚΑ ΠΚΜ αλλά και της τρέχουσας πανδημίας του κορονοϊού (COVID-19). Αναλυτικά:

1. Εύρος αντικειμένου, δυσκολία εύρεσης στοιχείων σε παρόμοια μορφή, ανάγκη επικαιροποίησης μεθοδολογίας σε σχέση με την Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠΚΑ)

Οι τομεακές μελέτες της Επιτροπής Μελέτης Επιπτώσεων Κλιματικής Αλλαγής (ΕΜΕΚΑ) και η Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠΚΑ) έθεσαν τις βάσεις για την υλοποίηση Σχεδίων προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή σε περιφερειακό επίπεδο. Παρά ταύτα, οι παραπάνω μελέτες ακολούθησαν την μεθοδολογία του 4th Assessment Report του Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC). Σήμερα έχει ολοκληρωθεί η εκπόνηση του 5th Assessment Report του IPCC και όλα τα κλιματικά μοντέλα λειτουργούν με τα σενάρια αυτής. Η πρόσφατη ολοκλήρωση ενός τέτοιου μεγάλου παραδοτέου, σημαίνει κενά στη διεθνή βιβλιογραφία που ακόμα και μέχρι το 2016 ακολουθούσε τα σενάρια του 4th Assessment Report. Ομοίως, και τα υφιστάμενα εθνικά και περιφερειακά σχέδια από τη βάση δεδομένων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής EU Climate Adapt ακολουθούν τα σενάρια και παρουσιάζουν αποτελέσματα του 4th Assessment Report του IPCC.

Η ανάγκη υλοποίησης του ΠεΣΠΚΑ Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας σε συμβατότητα με το 5th Assessment Report του IPCC, τη στιγμή που η ΕΣΠΚΑ έχει βασιστεί στο 4th Assessment Report, αυξάνει σημαντικά τη δυσκολία του εγχειρήματος. Σημειώνεται ότι αν γινόταν υλοποίηση του ΠεΣΠΚΑ με βάση το 4th Assessment Report, θα επέφερε σημαντική εξοικονόμηση χρόνου για τον Ανάδοχο, όμως θα ήταν εις βάρος της ποιότητας του έργου και της Αναθέτουσας Αρχής, αφού το Σχέδιο θα υπολείπονταν των τελευταίων εξελίξεων διεθνώς, για τους λόγους που προαναφέρθηκαν.

2. Καθυστέρηση κατά την διαδικασία επικαιροποίησης των κλιματικών μοντέλων της Ευρωπαϊκής Συνεργασίας CORDEX και αποκλιμάκωση τους σε επίπεδο Περιφέρειας:

Οι μελέτες της Επιτροπής Μελέτης Επιπτώσεων Κλιματικής Αλλαγής (ΕΜΕΚΑ) και η ΕΣΠΚΑ έθεσαν τις βάσεις για την υλοποίηση σχεδίων για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή σε περιφερειακό επίπεδο. Η αποκλιμάκωση περιοχικών κλιματικών μοντέλων (RCMs) στην βέλτιστη διακριτική ικανότητα (χωρικό επίπεδο Δήμου), η διαχείριση των δεδομένων για τον υπολογισμό της τομεακής και χωρικής τρωτότητας, καθώς και η εξειδίκευση των μέτρων και δράσεων είναι υποχρεωτική στο πλαίσιο των ΠεΣΠΚΑ.

Ο Ανάδοχος του ΠεΣΠΚΑ Κεντρικής Μακεδονίας επέλεξε για την παροχή των κλιματικών δεδομένων του έργου, το Ίδρυμα CMCC [Centro euro-Mediterraneo sui Cambiamenti Climatici της Μπολόνια (Ιταλία)], το οποίο μετά το Brexit είναι το επίσημο ευρωπαϊκό κέντρο διάθεσης μελλοντικών κλιματικών δεδομένων υψηλής ευκρίνειας και πιστότητας για όλη την Ευρώπη. Τα μοντέλα της ευρωπαϊκής συνεργασίας CORDEX, τα οποία και χρησιμοποιούνται για τέτοιου είδους προβολές της κλιματικής μεταβολής στο μέλλον, βρίσκονταν υπό επικαιροποίηση (version 6) για να λάβουν υπόψη τους τις τελευταίες καταγραφές κλιματικών δεδομένων. Αυτό καθυστέρησε κατά δυο μήνες (πιστοποίηση της ποιότητας των αποτελεσμάτων) την παράδοση από το CMCC προς τον Ανάδοχο των σχετικών κλιματικών δεδομένων, τα οποία και ήταν απαραίτητα για να ολοκληρωθεί η ανάλυση τρωτότητας της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.

3. Πανδημία του κορονοϊού COVID-19:

Η πανδημία της νόσου του κορονοϊού 2019 (COVID-19) είναι μια τρέχουσα πανδημία που προκλήθηκε από τον κορονοϊό SARS-CoV-2 και αναγνωρίστηκε για πρώτη φορά στην πόλη Ουχάν, πρωτεύουσα της επαρχίας Χουπέι της Κίνας, τον Δεκέμβριο του 2019.

Η πανδημία έχει κηρυχθεί από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (Π.Ο.Υ.) Έκτακτη Ανάγκη Δημόσιας Υγείας Διεθνούς Ενδιαφέροντος (PHEIC), με βάση τις πιθανές επιπτώσεις που θα μπορούσε να έχει ο ιός εάν εξαπλωθεί σε χώρες με ασθενέστερα συστήματα υγειονομικής περίθαλψης.

Η ομάδα του Αναδόχου του ΠεΣΠΚΑ Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, διέθετε άτομα που εργάζονταν από την Ελλάδα και τη Βόρεια Ιταλία, κατά συνέπεια αυτά τα πρόσωπα επηρεάστηκαν τόσο από νομοθετικές παρεμβάσεις λόγω της πανδημίας του κορονοϊού, όσο και από την ίδια την νόσο. Αφενός η Βόρεια Ιταλία ήταν η πλέον πληγείσα περιοχή της Ευρώπης, αφετέρου η χώρα μας, προκειμένου να μην πληγεί και αυτή έντονα, θέσπισε πληθώρα περιοριστικών μέτρων, κατά το πρώτο κύμα εξάπλωσης της πανδημίας.

Όλο αυτό το χρονικό διάστημα που βιώνουμε το πρωτόγνωρο φαινόμενο της πανδημίας, τα μέλη του Αναδόχου κατέβαλαν κάθε δυνατή προσπάθεια να αντιμετωπίσουν τις προφανείς δυσλειτουργίες που επήλθαν από τα περιοριστικά μέτρα αντιμετώπισης που εφαρμόστηκαν και να ελαχιστοποιήσουν στο μέτρο του δυνατού τις συνέπειες στην ομαλή υλοποίηση του Σχεδίου.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο

10°

ΒΑΣΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΕΣ

Ένωση Νομικών Προσώπων:

ENVIROPLAN S.A.
Consultants & Engineers

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

10. ΒΑΣΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΕΣ

Σύμφωνα με το Παράρτημα ΙΙΙ της ΚΥΑ με ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/28.8.2006 για την «εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2001/42/ΕΚ», στο Κεφάλαιο αυτό καταγράφονται οι απολύτως αναγκαίες πρόσθετες βασικές μελέτες και έρευνες, οι οποίες θα πρέπει να εκπονηθούν πριν την έγκριση των έργων και δραστηριοτήτων που προκύπτουν από την εφαρμογή του Σχεδίου.

Οι απαιτούμενες μελέτες και έρευνες βάσης για την υλοποίηση του ΠεΣΠΚΑ έχουν υποστηρικτικό χαρακτήρα και έχουν αναφερθεί αναλυτικά σε προηγούμενο Κεφάλαιο. Στη συνέχεια ακολουθούν οι κυριότερες σχετικές **μελέτες, έρευνες και δράσεις**, με τη σημείωση ότι ο παρακάτω κατάλογος δεν είναι εξαντλητικός:

- ✓ **Μέτρο 1.1.1** Υποστήριξη των Δήμων της ΠΚΜ στην εκπόνηση και εφαρμογή Σχεδίων Δράσης για την Αειφόρο Ενέργεια και το Κλίμα (ΣΔΑΕΚ), του Συμφώνου των Δημάρχων, ή άλλων τοπικών σχεδίων για την προσαρμογή τους στην κλιματική αλλαγή.
- ✓ **Μέτρο 1.1.2** Υπηρεσίες συμβούλων διερεύνησης – αξιολόγησης προτάσεων έργων μεγάλης και μεσαίας κλίμακας, για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στις υποδομές, το περιβάλλον, τα υδροτοπικά συστήματα, τη βιοποικιλότητα, τα υπόγεια νερά, τη γεωργία, την πλημμυρική επικινδυνότητα, κλπ.
- ✓ **Μέτρο 2.1.1** Εκπόνηση εξειδικευμένης μελέτης για την διερεύνηση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στη γεωργία σε επίπεδο Περιφέρειας, με έμφαση στις καλλιέργειες με οικονομική σημασία, Προϊόντων Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ), Προϊόντων Γεωγραφικών Ενδείξεων (ΠΓΕ) και Εγγυημένων Παραδοσιακά Ιδιότυπων Προϊόντων (ΕΠΙΠ) και πρόταση των κατάλληλων μέτρων προσαρμογής.
- ✓ **Μέτρο 2.1.2** Συμμετοχή της Περιφέρειας σε ερευνητικά προγράμματα (LIFE, Horizon κλπ.) για την πιλοτική εφαρμογή μέτρων προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, σε επιλεγμένα γεωργικά είδη με οικονομική σημασία για την Περιφέρεια.
- ✓ **Μέτρο 2.1.3** Διενέργεια ενημερωτικών ημερίδων, εκπαιδευτικών σεμιναρίων κλπ. προς τους αγρότες και τους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες της ΠΚΜ, για τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στον τομέα της γεωργίας, τις καλλιεργητικές τεχνικές που ενδείκνυνται για τις νέες κλιματικές συνθήκες της Περιφέρειας, τις ανθεκτικές ποικιλίες στις υψηλές θερμοκρασίες, θέματα διάβρωσης και αειφόρου διαχείρισης εδαφικών πόρων κλπ.
- ✓ **Μέτρο 2.2.2** Εκπόνηση μελέτης αξιολόγησης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στους βοσκοτόπους της ΠΚΜ και της ικανότητας των υφιστάμενων διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης να ανταποκριθούν στις νέες κλιματικές συνθήκες.
- ✓ **Μέτρο 2.3.1** Καταγραφή σε ετήσια βάση του βαθμού ερημοποίησης των εδαφών της Περιφέρειας.
- ✓ **Μέτρο 2.3.2** Πρόβλεψη και βελτίωση / ενίσχυση του συστήματος καταγραφής της εμφάνισης ζωνόσων και φυτοπαθογενών οργανισμών στην ΠΚΜ, με στόχο την έγκαιρη ανίχνευση

Ένωση Νομικών Προσώπων:

εμφάνισης νέων απειλών λόγω της κλιματικής αλλαγής, καθώς και ανάπτυξη συστημάτων ετοιμότητας για την αντιμετώπιση τους.

- ✓ **Μέτρο 2.4.1** Εκπόνηση μελέτης για την εφαρμογή καλλιεργειών στην ΠΚΜ με χαμηλές απαιτήσεις σε νερό.
- ✓ **Μέτρο 2.4.3** Εκπόνηση μελέτης για την εφαρμογή του ενδεδειγμένου προγράμματος και των κατάλληλων συστημάτων άρδευσης με βάση τα είδη καλλιεργειών και τις πραγματικές τους ανάγκες σε νερό καθώς και τις τοπικές συνθήκες και τη διαθεσιμότητα αρδευτικού νερού.
- ✓ **Μέτρο 2.5.1** Εκπόνηση εξειδικευμένης μελέτης για τη διερεύνηση των κατάλληλων καλλιεργητικών τεχνικών για την ΠΚΜ.
- ✓ **Μέτρο 2.5.2** Συμμετοχή της Περιφέρειας σε ερευνητικά προγράμματα για την πιλοτική εφαρμογή νέων (εναλλακτικών) καλλιεργητικών μεθόδων σε επιλεγμένα είδη ή γεωγραφικές περιοχές. Συμπληρωματικά προτείνεται η συνεργασία της Περιφέρειας με τις Γεωπονικές Πανεπιστημιακές Σχολές και τα ερευνητικά κέντρα (π.χ. ΕΘΙΑΓΕ) εντός της ΠΚΜ.
- ✓ **Μέτρο 2.5.3** Εκπόνηση μελέτης προσδιορισμού του γηγενούς γενετικού υλικού (ποικιλίες κλπ.) που είναι κατάλληλο για καλλιέργεια στην ΠΚΜ υπό συνθήκες κλιματικής αλλαγής (π.χ. υλικό ανθεκτικό σε υψηλές θερμοκρασίες, ξηρασία κλπ.).
- ✓ **Μέτρο 2.6.1** Έκδοση Οδηγού από την Περιφέρεια με τις περιοχές αυξημένου κινδύνου γεωργικών και κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων, τα είδη των πιθανών κινδύνων, τους τρόπους μετεγκατάστασης της εκμετάλλευσης και τις δυνατότητες υλοποίησης της μετεγκατάστασης.
- ✓ **Μέτρο 2.7.1** Εκπόνηση εξειδικευμένης μελέτης για τη διερεύνηση και αξιολόγηση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην κτηνοτροφία και τους βοσκοτόπους σε επίπεδο Περιφέρειας και πρόταση των κατάλληλων μέτρων προσαρμογής. Αξιολόγηση της ικανότητας των (τυχόν) υφιστάμενων διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης να ανταποκριθούν στις νέες κλιματικές συνθήκες. Κατάρτιση και υλοποίηση διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης βάσει των αποτελεσμάτων της μελέτης.
- ✓ **Μέτρο 3.2.1** Κατάταξη των δασών ανάλογα με τον κίνδυνο πυρκαγιάς και καθορισμός περιοχών υψηλού κινδύνου.
- ✓ **Μέτρο 3.2.5** Ενίσχυση των δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού για την προστασία των δασών από πυρκαγιές.
- ✓ **Μέτρο 3.3.2** Εκπόνηση μελετών για την προστασία και αποκατάσταση των πυρόπληκτων δασικών εκτάσεων της Περιφέρειας. Εφαρμογή του μέτρου με ιεράρχηση σύμφωνα με τη σειρά προτεραιότητας του ΠεΣΠΚΑ.
- ✓ **Μέτρο 3.3.4** Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού για την προσέλκυση εθελοντών για την υλοποίηση αναδασώσεων πυρόπληκτων περιοχών.
- ✓ **Μέτρο 4.1.1** Εκπόνηση εξειδικευμένης μελέτης για την περαιτέρω ανάλυση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στα οικοσυστήματα της ΠΚΜ και τον προσδιορισμό των πλέον τρωτών οικοτόπων/ενδιαιτημάτων και ειδών χλωρίδας και πανίδας, όπως και για τον ρόλο των

οικοσυστημικών λειτουργιών στην αντιμετώπιση και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή στην Κεντρική Μακεδονία.

- ✓ **Μέτρο 4.1.2** Εκπόνηση εξειδικευμένων μελετών για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή των πλέον τρωτών οικοτόπων και ενδιαιτημάτων και ειδών πανίδας και χλωρίδας της ΠΚΜ, όπως αυτά θα προσδιοριστούν από την προτεινόμενη στο **Μέτρο 4.1.1** μελέτη, δίνοντας έμφαση στα τρωτά ενδημικά, απειλούμενα και προστατευόμενα είδη. Μέριμνα για την εκπόνηση εξειδικευμένης μελέτης για τη χλωρίδα του Εθνικού Δρυμού του Ολύμπου (αριθμεί 1700 είδη, δηλαδή 25% της ελληνικής χλωρίδας, εκ των οποίων 23 ενδημούν μόνο στον Όλυμπο και πουθενά αλλού στον κόσμο) σε συνεννόηση με τον αρμόδιο φορέα διαχείρισης.
- ✓ **Μέτρο 4.1.3** Εκπόνηση μελέτης αξιολόγησης επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στα τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και σε άλλες περιοχές / ζώνες προστασίας του τοπίου και εκπόνηση – υλοποίηση σχεδίου δράσης για την προσαρμογή τους εφόσον απαιτείται. Μέριμνα για την εκπόνηση ειδικής μελέτης για το μεσογειακό τοπίο της παράκτιας Χαλκιδικής, το οποίο θεωρείται το μοναδικό ολοκληρωμένο και αντιπροσωπευτικό μεσογειακό τοπίο της Μεσογείου.
- ✓ **Μέτρο 4.2.1** Ενσωμάτωση της παραμέτρου της κλιματικής αλλαγής και των αποτελεσμάτων του ΠεΣΠΚΑ κατά τη διαμόρφωση σχεδίων διαχείρισης περιοχών του Δικτύου Natura 2000 της ΠΚΜ, τα οποία αναμένεται να διαμορφωθούν στο πλαίσιο των Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών (ΕΠΜ) που είναι εν εξελίξει.
- ✓ **Μέτρο 4.2.5** Συμμετοχή της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας σε συγχρηματοδοτούμενα Ευρωπαϊκά και διεθνή προγράμματα (όπως το **LIFE-IP AdaptInGR**), για την προσαρμογή της βιοποικιλότητας στην κλιματική αλλαγή.
- ✓ **Μέτρο 4.2.8** Σύνταξη και εφαρμογή μελετών σε Περιφερειακό επίπεδο, για δασικά οικοσυστήματα με σκοπό τη βελτίωση της σύνθεσης και της αρχιτεκτονικής δομής τους, λαμβάνοντας υπόψη το επίπεδο τρωτότητας σε συνδυασμό με τις οικοσυστημικές τους λειτουργίες.
- ✓ **Μέτρο 4.3.1** Εκπόνηση μελέτης για την μοντελοποίηση της κινητικότητας των χωροκατακτητικών ξενικών ειδών και ανάπτυξη συστήματος παρακολούθησης για τον έγκαιρο εντοπισμό τους.
- ✓ **Μέτρο 4.3.2** Εκπόνηση μελέτης αλληλεπίδρασης των ειδών και ανάπτυξη συστήματος παρακολούθησης για την έγκαιρη διάγνωση ασθενειών και επιδημιών.
- ✓ **Μέτρο 4.4.1** Υλοποίηση στοχευμένων δράσεων σε επίπεδο Περιφέρειας για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση σχετικά με την προσαρμογή της βιοποικιλότητας στην κλιματική αλλαγή.
- ✓ **Μέτρο 5.1.1** Εκπόνηση εξειδικευμένης μελέτης διερεύνησης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στον τομέα της αλιείας σε επίπεδο Περιφέρειας.
- ✓ **Μέτρο 5.1.3** Εκπόνηση μελέτης για την μοντελοποίηση και χαρτογράφηση της μετακίνησης των ιχθυοπληθυσμών.

- ✓ **Μέτρο 5.1.4** Μελέτη και καταγραφή των διαχρονικών διακυμάνσεων των θαλάσσιων περιβαλλοντικών παραμέτρων που επηρεάζονται από την κλιματική αλλαγή στις περιοχές προτεραιότητας.
- ✓ **Μέτρο 5.1.5** Εκπαιδευτικά προγράμματα και παροχή τεχνικής καθοδήγησης στους επαγγελματίες αλιείς για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή (ενημέρωση για νέες ανθεκτικές τεχνικές, αλλαγές στους αλιευτικούς πόρους της Περιφέρειας κλπ.).
- ✓ **Μέτρο 5.2.1** Τεχνικοοικονομική μελέτη για την αξιολόγηση επάρκειας των έργων προστασίας αλιευτικών λιμένων και καταφυγίων από ακραία κλιματικά φαινόμενα.
- ✓ **Μέτρο 5.3.1** Εκπόνηση εξειδικευμένης μελέτης διερεύνησης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στον τομέα των υδατοκαλλιεργειών, σε επίπεδο Περιφέρειας.
- ✓ **Μέτρο 5.3.3** Μελέτη, καταγραφή και δημιουργία συστήματος πρόβλεψης των διαχρονικών διακυμάνσεων των θαλάσσιων περιβαλλοντικών παραμέτρων που επηρεάζονται από την κλιματική αλλαγή στις περιοχές ανάπτυξης υδατοκαλλιεργητικών δραστηριοτήτων της ΠΚΜ.
- ✓ **Μέτρο 6.1.1** Εκπόνηση εξειδικευμένης μελέτης για τον προσδιορισμό των πλέον ευπαθών υδατικών συστημάτων της ΠΚΜ και για την εκτίμηση του κινδύνου μη διαθεσιμότητας υδατικών πόρων σε Περιφερειακό επίπεδο λόγω των αναμενόμενων κλιματικών μεταβολών.
- ✓ **Μέτρο 6.1.2** Εφαρμογή ενός δικτύου παρακολούθησης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στα υπόγεια ύδατα και στους ταμιευτήρες της ΠΚΜ (ανάπτυξη τηλεμετρικού δικτύου για την συνεχόμενη μέτρηση βροχοπτώσεων, στάθμης και παροχών στα σημαντικότερα υδατικά σώματα της Περιφέρειας).
- ✓ **Μέτρο 6.5.1** Αξιοποίηση αποτελεσμάτων του ΠεΣΠΚΑ κατά την 2η αναθεώρηση των Σχεδίων Διαχείρισης ΛΑΠ που αφορούν την ΠΚΜ.
- ✓ **Μέτρο 6.5.2** Ενσωμάτωση της τρωτότητας στην κλιματική αλλαγή και των επιπτώσεών της στο σύνολο του σχεδιασμού διαχείρισης υδατικών πόρων της ΠΚΜ (ΣΔΛΑΠ, Masterplans, σχέδια ξηρασίας, σχέδια ασφάλειας νερού κλπ.).
- ✓ **Μέτρο 6.5.3** Εκπόνηση υδρογεωλογικών μελετών για τον καθορισμό ζώνης προστασίας σημαντικών υδροληψιών υπόγειου νερού.
- ✓ **Μέτρο 6.5.4** Εκπόνηση ειδικής μελέτης αναφορικά με την τρωτότητα των παράκτιων υδατικών σωμάτων στην κλιματική αλλαγή, ιδίως στην περιοχή της Χαλκιδικής.
- ✓ **Μέτρο 6.6.1** Εκστρατείες ενημέρωσης για τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στους υδατικούς πόρους και τις βέλτιστες πρακτικές εξοικονόμησης νερού. Ενημερώσεις για τη δυνατότητα εφαρμογής μεθόδων επαναχρησιμοποίησης επεξεργασμένων λυμάτων και ανακυκλωμένου νερού σε διάφορες χρήσεις. Ενθάρρυνση αλλαγής καταναλωτικών προτύπων και νοοτροπιών.
- ✓ **Μέτρο 7.1.1** Εκπόνηση εξειδικευμένων μελετών για την προστασία των πλέον ευπαθών περιοχών (αντιπλημμυρικά έργα, αντιδιαβρωτικά, αντιστήριξης πρανών κλπ.).

- ✓ **Μέτρο 7.1.7** Εκπόνηση μελέτης για τη δημιουργία συστήματος αλλαγής πορείας των υδάτων σε περίπτωση πλημμυρών με απώτερο σκοπό τη χρήση των υδάτων για άρδευση ή παραγωγή υδροηλεκτρικής ενέργειας.
- ✓ **Μέτρο 7.1.8** Εκπόνηση εξειδικευμένων μελετών για την περεταίρω ανάπτυξη οικοσυστημάτων σε λίμνες
- ✓ **Μέτρο 7.3.1** Εκπόνηση μελετών για την εμπεριστατωμένη υπόδειξη υλοποίησης αντιδιαβρωτικών έργων.
- ✓ **Μέτρο 8.1.1** Εκπόνηση εξειδικευμένης μελέτης διερεύνησης των κινδύνων και επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην παράκτια ζώνη της ΠΚΜ και στις επιμέρους χρήσεις, Καθορισμός ζωνών επικινδυνότητας και κατηγοριοποίησή τους ανά είδος κινδύνου.
- ✓ **Μέτρο 8.3.2** Εκπόνηση μελετών για έργα προστασίας (κατά προτεραιότητα ήπιες παρεμβάσεις) στις πλέον ευπαθείς παράκτιες περιοχές (τεχνητή φυτοκάλυψη κατά μήκος των ακτογραμμών, τεχνητή αναπλήρωση ακτής, κυματοθραύστες, εγκατάσταση πυθμενικών προβόλων, άρση επεμβάσεων σε ποταμούς όπου είναι εφικτό κλπ.). Στις μελέτες συμπεριλαμβάνεται και η αναβάθμιση υφιστάμενων έργων, όπου απαιτείται. Προτείνεται να προκριθούν λύσεις βασισμένες στη φύση (nature based solutions).
- ✓ **Μέτρο 9.1.1** Ειδική μελέτη εκτίμησης επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στον χιονοδρομικό τουρισμό της ΠΚΜ και ανάληψη δράσης για να παραμείνουν οι ζώνες επιρροής των χιονοδρομικών κέντρων της ΠΚΜ ελκυστικοί και ανταγωνιστικοί προορισμοί.
- ✓ **Μέτρο 9.3.1** Εκπόνηση Περιφερειακής Στρατηγικής και Σχεδίου Δράσης για την προσαρμογή του τουριστικού προϊόντος της Περιφέρειας στην κλιματική αλλαγή.
- ✓ **Μέτρο 10.1.4** Εκστρατείες ενημέρωσης κοινού, δημοσίων φορέων και επιχειρήσεων για την εξοικονόμηση στην κατανάλωση της ενέργειας.
- ✓ **Μέτρο 10.3.1** Εκπόνηση μελετών αξιολόγησης της τρωτότητας έναντι της κλιματικής αλλαγής των υφιστάμενων και των προγραμματιζόμενων μονάδων παραγωγής ενέργειας και των εγκαταστάσεων αποθήκευσης και επεξεργασίας καυσίμων.
- ✓ **Μέτρο 10.3.2** Εκπόνηση μελετών αξιολόγησης της τρωτότητας έναντι της κλιματικής αλλαγής των υφιστάμενων και των προγραμματιζόμενων δικτύων μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας και των κέντρων υψηλής τάσης.
- ✓ **Μέτρο 10.3.4** Ειδική μελέτη αξιολόγησης της τρωτότητας των προτεινόμενων από τα χωρικά σχέδια θέσεων εγκατάστασης ΑΠΕ. Τροποποίηση των ειδικών μελετών βάσει των αποτελεσμάτων του ΠεΣΠΚΑ.
- ✓ **Μέτρο 10.4.1** Ειδική μελέτη τρωτότητας υδροηλεκτρικών μονάδων και εφόσον απαιτούνται εκπόνηση προγραμμάτων προστασίας υδάτινων πόρων σε συνδυασμό με αρδευτικές υποχρεώσεις των μονάδων αυτών.
- ✓ **Μέτρο 10.4.2** Ειδική μελέτη τρωτότητας μονάδων ηλεκτροπαραγωγής που ψύχονται από εγκαταστάσεις με υδάτινους πόρους και εφόσον απαιτούνται εκπόνηση προγραμμάτων προστασίας των υδάτινων πόρων.

- ✓ **Μέτρο 11.1.2** Εκπόνηση εξειδικευμένης μελέτης για την υπόδειξη των πλέον ευπαθών τμημάτων του οδικού δικτύου της Περιφέρειας. Αξιολόγηση της τρωτότητας των βασικών οδικών αξόνων (π.χ. ΑΘΕ, Εγνατία και κάθετοι δρόμοι).
- ✓ **Μέτρο 11.1.3** Εκπόνηση εξειδικευμένων μελετών για την προστασία των πλέον ευπαθών οδικών τμημάτων που θα προκύψουν από τη μελέτη του **Μέτρου 11.1.2**.
- ✓ **Μέτρο 11.1.5** Εκπόνηση εξειδικευμένων μελετών για την υπόδειξη των πλέον ευπαθών τμημάτων του υφιστάμενου σιδηροδρομικού και προαστιακού δικτύου της ΠΚΜ και υλοποίηση έργων που θα προκύψουν από τη μελέτη.
- ✓ **Μέτρο 11.1.6** Αξιολόγηση της τρωτότητας των προγραμματιζόμενων επεκτάσεων του σιδηροδρομικού και προαστιακού δικτύου της ΠΚΜ και τροποποίηση τους όπου απαιτείται.
- ✓ **Μέτρο 11.1.7** Εκπόνηση μελέτης αξιολόγησης της τρωτότητας του Λιμένος Θεσσαλονίκης και υλοποίηση σχεδίου προσαρμογής του στην κλιματική αλλαγή εφόσον απαιτηθεί βάσει της μελέτης αξιολόγησης τρωτότητας. Αντιστοίχως για άλλους σημαντικούς λιμένες της ΠΚΜ. Στο πλαίσιο της εν λόγω μελέτης προτείνεται να εξεταστεί, τόσο η τρωτότητα των εγκαταστάσεων όσο και της λειτουργίας του λιμένα.
- ✓ **Μέτρο 11.1.8** Εκπόνηση μελέτης αξιολόγησης της τρωτότητας του Διεθνούς Αερολιμένα Θεσσαλονίκης «Μακεδονία» και υλοποίηση σχεδίου προσαρμογής του στην κλιματική αλλαγή εφόσον απαιτηθεί βάσει της μελέτης αξιολόγησης τρωτότητας. Στο πλαίσιο της εν λόγω μελέτης προτείνεται να εξεταστεί, τόσο η τρωτότητα των εγκαταστάσεων όσο και της λειτουργίας του αεροδρομίου.
- ✓ **Μέτρο 11.1.9** Εκπόνηση μελέτης για την αξιολόγηση των αναγκών αναβάθμισης του στόλου των δημόσιων και ιδιωτικών (π.χ. ΚΤΕΛ) συγκοινωνιών με σκοπό την προσαρμογή τους στις αυξημένες ανάγκες ψύξης, σε συνδυασμό με την αναβάθμιση του σχετικού αστικού εξοπλισμού (στάσεις και περιβάλλον χώρος) προκειμένου να βελτιωθούν οι θερμικές συνθήκες αναμονής των επιβατών σε εξωτερικούς χώρους.
- ✓ **Μέτρο 12.1.2** Έκδοση οδηγιών (σε συνεργασία με κεντρικούς φορείς πχ ΚΕΛΠΝΟ, Πολιτική Προστασία) για μέτρα αυτοπροστασίας των πολιτών σε περιόδους καύσωνα, εμφάνισης μεταδοτικών ασθενειών, έξαρσης αλλεργιών, καθώς και σε περιπτώσεις εκδήλωσης ακραίων καιρικών φαινομένων.
- ✓ **Μέτρο 12.1.4** Εκπόνηση μελέτης για την επίδραση των επαφών μεταξύ των ανθρώπων κατά την έξαρση ασθενειών με στόχο την λήψη αναγκαίων μέτρων για τον περιορισμό της μεταδοτικότητας.
- ✓ **Μέτρο 12.3.2** Πρόσθετες δράσεις ενημέρωσης των πολιτών σχετικά με την επιβάρυνση του τομέα της υγείας από την αλλαγή του κλίματος και τη λήψη προληπτικών μέτρων.
- ✓ **Μέτρο 13.2.1** Εκπόνηση οικονομοτεχνικής μελέτης για έργα προστασίας (αντιπλημμυρικά, αντιδιαβρωτικά, αντιστήριξης πρανών κλπ.) σε οικισμούς εντός ΖΔΥΚΠ και κατολισθητικών ζωνών.
- ✓ **Μέτρο 13.3.2** Επικαιροποίηση / βελτιστοποίηση του χωροταξικού σχεδιασμού με βάση τις γεωγραφικές περιοχές της ΠΚΜ με αυξημένη τρωτότητα στην κλιματική αλλαγή.

- ✓ **Μέτρο 13.3.3** Αναθεώρηση σχεδίων χρήσεων γης λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα των Δράσεων 7.1, 8.1 και 8.2 και του Μέτρου 4.3.2.
- ✓ **Μέτρο 14.1.1** Εκπόνηση εξειδικευμένης μελέτης διερεύνησης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στα μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς και τους παραδοσιακούς οικισμούς της Περιφέρειας.
- ✓ **Μέτρο 14.2.1** Κατάρτιση σχεδίου διαχείρισης για τους αρχαιολογικούς χώρους της Βεργίνας και της Αμφίπολης και σταδιακά για τους υπόλοιπους χώρους και μνημεία 1ης προτεραιότητας, με σκοπό την πρόληψη και αντιμετώπιση κινδύνων από την κλιματική αλλαγή.
- ✓ **Μέτρο 14.2.2** Εκπόνηση μελετών για τη διερεύνηση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στα μουσεία και σε ευαίσθητα υλικά από τα οποία είναι κατασκευασμένα ορισμένα ευρήματα αρχαιολογικής σημασίας.
- ✓ **Μέτρο 15.1.1** Εκπόνηση μελέτης «υποβάθρου» για την εκτίμηση των επιπτώσεων της εξορυκτικής βιομηχανίας (π.χ. εκτίμηση επιπτώσεων σε υδατικούς πόρους, αύξηση εμφάνισης ακραίων καιρικών φαινομένων, αύξηση δείκτη επικινδυνότητας δασικών πυρκαγιών, κ.λπ.).

Τέλος, για την αποτελεσματική παρακολούθηση της προόδου εφαρμογής του ΠεΣΠΚΑ της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, προτείνεται η ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων, δεδομένων και δεικτών παρακολούθησης του Σχεδίου, στο Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κλιματικής Αλλαγής Κεντρικής Μακεδονίας (**Μέτρο 1.3.1**). Ο μηχανισμός αυτός (Παρατηρητήριο), θα επιτρέψει τον έλεγχο του βαθμού υλοποίησης των προτεινόμενων μέτρων. Το σύστημα παρακολούθησης που προτείνεται να υιοθετηθεί θα εναρμονίζεται τόσο με την Εθνική όσο και με την Κοινοτική νομοθεσία (π.χ. Οδηγία Inspire για τα γεωχωρικά δεδομένα).